

བོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་གཅེས་བརྒྱུས་པོད་ཐེང་། ༧

རི་ཆས་ངས་དོན་སྐྱེ་མཆོ།

ཇོ་ནང་གྲུག་མཁེན་དོལ་པོ་པ་ཤེས་རབ་སྐྱེ་མཆོན་གྱིས་མཛེད།

བོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཟེང་། ༥

རི་ཚོས་ངས་དོན་རྒྱ་མཚོ།

ཇོ་ནང་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་དབར་ཁྱུན་ཁུས།

© Institute of Tibetan Classics, 2013

All rights reserved.

Compiled, edited and published by the Institute of Tibetan Classics

www.tibetanclassics.org

དཔེ་དེབ་འདི་མ་དཔེ་འཛིན་ཁ་གསལ་མོག་བསྟར་དུ་དཔར་སྟོན་གནང་ན་བཀག་བྱུང་།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བསྟུན་པོད་གྲེང་། ༧

རིམ་མཐོང་སྟོན་གྱི་མཚོ།

མཐོང་བ་ལོ། རོན་ཀྱང་མཐོང་དོན་པོ་པ་ཤེས་པ་རྒྱལ་མཚན།

(1949-1969)

མཐོང་བུ། དཔལ་འཛོམས་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་ལུ་རྟེན་མཁའ་གསལ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ཐོག་ས་བསྐྱོགས་དང་དཔར་སྟོན་བྱས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་ཡི་ཡིར་དཔར་མེད་སྟེང་དང་པོ་བསྟུན།

Series title: bod kyi gtsug lag gces btus, vol.7

Volume title: ri chas nges don rgya mtso

Author: Dolpopa Sherap Gyaltzen (1292-1361)

1. Tibetan Buddhism - Jonang School - Shentong Philosophy -
Tathagatagarbha - Alayavijnana - Buddha Nature Teachings - the Buddha
Within - Third Turning - the Definitive Vehicle - Tathagatagarbhasutra -
Parinirvanasutra - Kalachakra tantra - The Stainless Light - Hevajratantra
2. Maitreya - Asanga - Vasubhandu - Nagarjuna - Aryadeva - Pundarika -
Ratnakarashanti - Dolpopa Shes rab rgyal mtshan

ISBN 978-81-89165-07-0

Printed at Archana, New Delhi, India
www.archanapress.com

THE DALAI LAMA

ཨོཾ། འོད་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུང་ས་ལུ་མེ་ཤེས་རྒྱུང་བཀའ་པའི་རྩོན་ནམ་ལྷན་ཡིན་གྱིས་མཆོད་པའི་རིག་གནས་དང་འཕེལ་
 བྱེད་ཀྱི་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ལྷག་པར་བཅོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་མཛེ་པཀ་འཕྲིན་ལས་སྤྱོད་པ་མངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཆོས་རྒྱལ་དཔལ་ལྷན་ལེ་ཤེས་ལས་པའི་བཞེད་རྒྱུ་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཅུ་བ་པར་ན་པོ་རྩྭ་ས་ཏེ་སྤྱི་ཀྱུ་གངས་ལས་
 འདས་པའི་པདྨ་ཕྱི་ལེ་བ་སྒོང་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་པའི་པདྨ་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཟེར་ནང་གསལ་པ་རྣམས་ཡིན། དེ་དག་རུས་
 ལུང་བོད་མི་རིགས་དང་། དེ་མཚུངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་རིག་གཞུང་ཁྱེད་གདལ་ཆེན་པོ་བྱུང་པའི་ཆེན་པོ་དོར་
 ཀྱི་ལུ་ལ་དང་། རུ་ལུ་འོངས་ཀྱི་ཐུ་བ་དང་གལ་ལྟགས་གསལ། དེ་པའི་ཆེན་པོ་རྒྱལ་ལུགས་ ཐུགས་མཚུངས་རི་བོ་དེ་མ་ལ་
 ཡའི་རྩོད་རྒྱུ་དུ་ཆགས་པའི་འབྲུག་འབྲས་དང་ལ་དགས། ལུ་རུ། ཐེ་དེ་ཐོག་ས་ཀྱིས་མ་ཆད་པར་འཇམ་གླིང་གི་ས་ཁུལ་དུ་མར་
 བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་ཀྱིས་སྤྱིར་འགྲོ་བ་མའི་བདེ་དོན་དང་། ལྷག་པར་ནང་མེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་འོག་ཞབས་འདེགས་གང་
 འཆམས་བསྐྱབས་དང་སྤུལ་སྤུས་ལྟ་ཡོད་པར་མ་ཐད་སྤྱད་ཀྱང་ཕྱི་ཆེན་རིག་དང་བྱུང་བའི་ཕྱོད་ས་ལྷན་ལྷན་ཞབས་
 འདེགས་སྤུལ་སྤུལ་རྒྱ་ལྷན་པ་གདོན་མི་ཟ།

རྒྱ་མཆོད་དེ་རྣམས་ལ་བཞེན་ནས་ད་ལམ་ལེན་ཏེ་མོན་གྱི་ཡལ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁྱིམ་དུ་འདྲུང་ཁང་གིས་བོད་ཀྱི་གཙུག་
 ལག་གཅེས་བཀུས་ཤེས་པ་བོད་ཀྱི་རིས་མེད་ལྷགས་གྲུབ་ཆད་ཅན་དུ་མས་བརྒྱམས་པའི་བརྙན་བཅོས་བོད་ཕྱིང་སུམ་རྩུ་བམ་པ་
 ཐུགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ཏེ་ཞུས་དག་ཤེས་འདྲོངས་པོད་བདེང་རབས་ཀྱི་སྤྱི་དང་མཐུན་པ་དེ་བཀུར་གསལ་ཐོག་དཔར་སྤྱན་
 བྱེད་པའི་ཆེན་པོ་དང་རྒྱུང་ནས་ཡི་རང་བཞུགས་བཞེད་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་གཙུག་ལག་གཅེས་བཀུས་པའི་སྤྱི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་བ་
 གཏེར་གྱི་བརྟེན་གནས་མང་པོར་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བརྙན་བཅོས་པའི་དག་བརྟེན་ཆོག་ཡོད་ཀྱི་དང་། ལྷག་པར་རང་རིགས་རྩོ་
 གསར་གཞིན་རྒྱ་རྣམས་མི་མའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་ཆེ་གཏིང་མཁའ་པའི་ལ་དོ་རྣམས་ཆེར་བསྐྱེད་དང་གཞུང་དོན་
 སྤྱོད་གཏེར་བྱ་ཀྱི་ཆེ་ཆེན་དང་གོ་སྤྱོད་ས་གསར་པ་ཞིག་ཐོབ་རྒྱུ་ལེ་སྤྱོད་བཅས། ཏུ་ཡའི་རྩུ་མར་འཁོད་པ། ལྷ་ཕྱི་དགེ་
 སྤྱོད་བཟུན་འཛིན་གྱི་མཆོས། རབ་བྱུང་བརྒྱ་བདུན་པའི་རྩྭ་ས་ན་ཆ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༦

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༡ ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༠ བཟང་པོ་ལ།

༡ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུ་པ་བོད་མེད་ཆང་ཆང་ཚོགས་སྤྱི་དང་དཔར་སྐྱབ་ཀྱི་ཆུ་
 འགོ་འཁུན་ཀྱི་ཁོངས་སྡོག་ལ་ཨ་ཁི་ལི་ལི་ལི་གས་སྐྱ་ཞབས་སྡེ་རི་ཉེར་གཤེད་དང་། Barry
 J.Hershey ལུ་མ་སྐྱ་ཁོ་ནི་ཉེར་གཤེད་ Connie Hershey ཉེར་གཤེད་ཀྱི་མ་ཆང་གི་དགེ་ཆ་ The
 Hershey Family Foundation བཅས་ནས་སྐྱར་བར་དད་གཏོང་སྤྱིན་བདག་ནམས་ཆེ་ལྷག་དོན་
 ལུན་ཐོག་འདི་ཕྱི་ལོ་ལེགས་ཚེགས་བསམ་དོན་བཞིན་ལུན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་སྒོན་འདུན་ལྟ།

ལྷོ་ལ་སྒྲིག་པའི་ཐོབ་པ་རྒྱུད།

དཔལ་འདིར་རིམ་མེད་པོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དུ་མས་བརྒྱུ་མཁས་མཛོད་པའི་གཞུང་
གལ་ཆེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་ལྟ་གཙམ་ཞིག་བྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུ་ཆེ་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལག་གཅེས་བརྒྱ་ཆེས་པའི་བོད་བྱེད་
གསར་དུ་བྱོགས་པ་བྱོགས་ཀྱིས་དཔར་བརྒྱན་ལུ་བ་ནི། གཙོ་བོ་རང་རའི་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ལྟ་
པར་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་ཐབ་མོ་རྣམས་ཆ་ཆར་བ་པོད་བྱངས་མི་མང་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དེར་བཅས་ཤོ་གསར་
པའི་ཡིད་དོར་ལེགས་པར་མཆོག་སྤུང་བ་དང་། དེ་མཆུང་ལ་སློ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ནས་གལ་ཆེ་བ་སྤྲོད་
བཅོས་པའི་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་པ་གྱི་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དམིགས་སྤྱད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། དམིགས་སྤྱད་
གཞན་ལང་རིམ་པས་གལ་ཆེ་བོད་ཀྱི་བརྒྱན་བཅོས་འདི་རྣམས་དཔེ་དཔྱད་ལོག་ལོག་ས་འདམ་གྱིར་སྤྱད་ཡིག་གཞན་དུ་
ལང་གྱུར་གྱི་ལམ་ནས་ནམ་ཞིག་གཞུང་རྩིས་པ་པོའི་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེ་ལག་རྣམས་ཀྱི་མཆན་འདམ་གྱིར་ཡོངས་ལ་
ཤུགས་སྤུང་བ་མ་ཟད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱུ་མས་པའི་གལ་ཆེ་བའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་འདམ་གྱིར་གྱི་འདྲི་ཆེ་བའི་གཞུང་ལག་གི་གལ་
དུ་སྤྱི་བས་ཏེ་སྤྱི་རྣམས་ཡོད་ལྟ་ཐོག་མོད་པར་མིད་སྤྱུམ།

ཡོད་ཐོང་འདི་ཉིད་རྒྱུ་ལ་བསྒྲིགས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི། ཅུ་པ་ཐོ་ཐོ་ལྷ་བཟུང་གྱིན་པས་འགན་ཁུར་གྱིས་ལོ་གསར་པར་
དཔེ་མཆོད་ཁང་མང་པོར་དབྱུང་ཞིབ་གྱིས་པོད་ཐོང་འདི་ནང་ཐོ་བསྒྲིགས་གྱི་ཐུག་དཔེའི་མཆོད་ཐོའི་གཞིམ་བཞོན་བསྒྲིགས་
ལུས་ཀྱིང་། ལས་དོན་འདིའི་ཐོག་ལྗེ་རྩོད་གོང་ས་ལྗེ་བས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས་རིས་མེད་སྒྲ་ཆེན་འག་དང་དེ་
མཆོངས་པོད་གྱི་མཁས་དབང་འག་ལམ་དབུ་ལྷོ་བ་ལུས་ཡོད། དེ་ཡང་གྱིར་རང་ཅག་པོད་གྱི་སྐད་ཡིག་ནང་ཐོན་གྱི་
གཞུང་ཐོས་པ་རིག་གནས་ཆེན་པོ་དང་རྒྱ་བ་ལྷ་ཞེས་བྲགས་པ་ལྷ་ར་ཆོས་དང་འཕྲིག་ཐོན་གྱི་ལམ་ལྷགས་ལྷ་ཆོག་ས་ཐོན་
པའི་བཟུང་བཅོས་བྱིན་ག་བརྒྱ་ལ་བ་བསྒྲིགས་མོད། འདིར་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་རྒྱུ་རབས་བདུན་པའི་ནང་
ད་ལྷ་ཡོངས་ལྷ་བྲགས་པའི་བོད་གྱི་མི་གེ་འདིའི་ཐོས་གཏོད་པ་ནས་བཟུང་རྒྱུ་རབས་ཉི་ལུ་པའི་ཐོད་ཆའི་པར་གྱི་རྒྱུ་
ལྷན་མི་ལོ་ཆོག་ཐོར་རྒྱུ་བཟུ་ཅམ་འདིའི་ནང་དུ་རྒྱ་པའི་མཁས་དབང་ཆོད་ལྷན་གས་ཆེན་ལྷན་གྱི་ཚོམ་གཞུང་གནང་
ཆེན་པོ་འག་མང་ཅམ་ཞིག་པོད་ཐོང་འདི་ནང་གཙུག་པ་བཟུས་ལུས་ཡོད། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བཟོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་
ཐོག་མར་པོད་དུ་ལོ་རྒྱུ་གྱི་ནང་རྒྱ་པའི་ཆོས་བཟུང་ཆེན་པོ་ཐོ་བོ་བཟུང་གནང་མས་པ། སང་གེ་བཟུང་རྒྱུད་རོན་པོ་ནང་
དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་ཐོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་དག་ཐོན་པའི་གྲོགས་བཅས་འག་དེ་ནས་ལྷ་ལྷགས་གྱི་ཐོད་པའི་རྒྱུ་པ་
ཐོས་པ་གཞུས་གྱི་རྒྱུ་གཞག་ལྷགས་སྒྲ་མེད་གྱི་བཟུང་རིམ་དང་ཐོག་ས་རིམ། དཔལ་རྒྱས་གྱི་ལོ་རྒྱུད་པའི་རྒྱུ་གཞག་

[illegible]

བོད་མེད་འདི་པ་ཞིན་ཞུ་བྱིག་དངོས་གཞི་ཞུ་བ་ལས་མོག་མར་གཞུ་སོ་སོ་གསུམ་པུའེ་ནང་འཁྱུ་ཁུ་མ་
 དཔེ་བོད་དཔར་རྒྱུད་པ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཟུ་ཞུ་ས་ཀྱིས་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་དེ་གྱི་མོར་བརྒྱུ་ས་ དེ་ནས་གཞུ་དེའི་མ་དཔེ་
 བོད་དཔར་མི་འདྲ་བའི་བཞུགས་མན་ཚུན་ཞིབ་བཞུར་བྱས་ཏེ་མ་དཔེ་མི་འདྲ་བའི་ནང་དཔར་ཡིག་མ་ཚུན་མིན་པའི་ཡོད་
 རིམ་ལེགས་པར་བཞུང་སྟེ་མཚན་མོ་བཀོད་དེ་མ་དཔེའི་ནང་མཛོད་གསལ་ཅན་གྱི་ནོར་རིགས་རྣམས་བཅོས་ཤིང་
 གཤམ་དུ་མཚན་ནང་དེ་དོན་གསལ་བཤད་དང་། གཞན་དོགས་གཞི་ཡོད་པ་རྣམས་རང་མོར་བཞག་སྟེ་འོག་གི་མཚན་
 རང་མོར་བཅོས་པའི་ཡུར་དགོས་མིན་གྱི་བསམ་འཆར་ལྟར་ཡོད་པ་ལས་ཅུ་བའི་མ་དཔེ་བོད་དཔར་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་
 དེ་ཚད་ལྡན་རང་དུ་བྱས་ཏེ་ཁྱད་ག་གཅིང་འཇམ་ཐེངས་དུ་མ་མོང་བ་ཞུས་ཡོད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་སྒྲོག་པ་བོདོན་གཉེར་
 ཅན་རྣམས་ནས་ཁྱེད་ས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱང་ཞིབ་གནང་བའི་འོ་སྤྱད་ལུང་གཞུང་སོ་སོའི་ནང་ལུང་འདྲན་པའི་
 ཡོད་གང་ལྟར་འཛོལ་གྱིས་བཀའ་བཞུན་དང་གཞུང་འཁྱུ་སོགས་གང་ཡིན་ཚད་ལྡན་དཔར་མ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་
 བྱག་དཔེ་སོ་སོའི་མཚན། དཔར་མ་གང་ཡིན་གྱི་འོས་འཛིན། བོད་ཡང་གངས་། འོག་ལུང་དཔེ་ག་ཐེང་གི་ཡང་གངས་
 བཅས་གསལ་པོ་བཀོད་དེ་གཤམ་དུ་ཞུ་བྱིག་པའི་མཚན་ཞེས་པའི་ནང་བཞུག་ཡོད། དཔེ་དཔ་སྒྲོག་སྒྲུབ་ས་གཞུང་
 གི་ཚན་པ་གལ་ཆེ་རྣམས་འོས་འཛིན་སྤྱོད་དང་། བྱག་དཔེ་གཟིགས་བའི་པོ་ཡོང་ཆེད་གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་དཔེ་
 གྱི་དབྱར་དཀར་ཆག་ལོགས་ཟུ་བཀོད་པ་ཡུར་ཚན་པ་སོ་སོར་བཀོས་ཏེ་འགོར་ས་བཅད་ཆེ་ཁག་གང་ཡིན་བཀོད་པ་མ་
 བད་ནང་དོན་རྣམས་ཀྱང་དེར་རབས་གྱི་དཔེ་དཔ་བྱིག་ལྷགས་ཡུར་དུ་སོ་སོར་བྱས་ཏེ་ཐུ་ཕྱི་དེ་བྱེ་མཚམས་གསལ་
 པོ་འོས་འཛིན་ལྟར་བ་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་པོད་སོ་སོའི་ནང་འི་བཞུགས་གྱི་གཞུང་གང་ཡིན་རུ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་
 དོན་གནས་དཔེར་ན་རྩྭ་མ་པ་པའི་སྒྲུབ་སྟེང་དོན་དང་། གཞུང་སོ་སོའི་དོན་རྒྱལ་ཡིས་ཅམ་འབྲེལ་བ་ཆོད་སོགས་གསལ་
 པའི་ཕྱོད་གླིང་རྒྱུད་ཀྱང་བཀོད་ཡོད་པ་བཅས་ཐུ་ཕྱིའི་ལས་དོན་མཐའ་དག་ལ་གང་ཤེས་གྱིས་དམ་དོན་ཅི་ལུས་ཞུ་བ་
 ཡང་དུ་འོག་ཞེ་ཆད་ལྟག་དང་། གཞུང་མཚམས་ཐུ་ཕྱི་ཕྱེ་རྩལ་སོགས་གང་ཐད་ནས་ནོར་འཁྱུལ་གྱར་ཡོད་པེས་པས་མཐུན་
 ལྡན་རྣམས་ནས་བཟོད་པར་མཛད་འཛལ།

དེ་བཞིན་དུ་རྩོམ་ཞུགས་པ་རྣམས་གཞུང་མཐོང་རྒྱ་ལྡན་པ་དང་། ལྷག་པར་མ་དཔེ་ལྷག་མོན་མཐུང་བ་མོག་ས་
ཀྱིས་པོད་ཐྱང་འདི་ནང་དེས་པར་བཞུགས་སུ་ཤོས་པའི་དཔེ་གཞུང་གསལ་ཆེའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལྷན་པོད་དེས་པས་
མང་མོས་མཐུན་པའི་མདུན་མར་བཞུན་གསོལ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྱད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་པོད་ཐྱང་འདིར་པོད་
གངས་གསལ་བ་བཞུན་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་པོད་ཐྱིད་ན་དེར་སྤྱན་པའི་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ཡང་ལྷག་ཆུང་ཡོང་
བ་ཞེས་པེ་བསྐུལ་ཡང་ཞུ།

མཆའ་དོན་པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་པོད་ཐྱང་འདི་བཞིན་ཚུགས་བསྐྱེགས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྱད་རིམ་
པས་ཞུ་བའི་གསལ་ཆེའི་ལས་དོན་འདི་མོག་ང་ཚོར་ལུ་རྟའ་ལྟེ་པོད་ཀྱི་ཆོས་མཐོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་ཞུགས་པ་ཚོར་མཐོ་
སློབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ལང་དུ་འབྱུགས་ཀྱི་པོད་དཔེ་རྣམས་ལྷག་པར་དབྱུང་ཞིབ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་དཔེ་གཞུང་དགོན་རིགས་རྣམས་ཨ་རི་ནང་བསྐྱན་པོད་ཀྱི་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས་ཁང་ནས་གསལ་བ་གནང་བ་སྐབས་འཇུག་ཐོབ་
པ་དང་། གཞུང་གི་མ་དཔེ་རྣམས་ཀམ་ལུ་འཕེ་ནང་འཇུག་རྒྱུའི་ཐུགས་འགན་དགའ་ལྷན་གར་ཆེ་གྱེ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་
ཁང་ནས་བཞེས་པ་བཅས་ལ་ཞུགས་ཆེ་ཆེ་ཞུ། གཞན་ཡང་ཕྱག་དཔེ་ཞུགས་གཙོས་ལང་ཁང་ས་འཛོལ་ཞིབ་མོག་ས་ཀྱི་
ལས་དོན་ཆེ་མའི་རིགས་རྣམས་དེ་བཙོ་མའི་ཆེད་བཀོད་ཞུགས་པས་གནང་མོག་ཁོ་བོ་སྐབ་བསྐྱན་སྤྱིན་པས་ཀྱང་ལུང་ཆེད་
དགའ་བ་རྣམས་ལ་གང་ཤེས་འཛོལ་ཞིབ་རོགས་བྱས་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་གཞུང་ཆེ་ཁག་རྣམས་དང་རབས་དང་མཐུན་
པར་གཞུང་འཛམ་ས་འབྱེད་ཀྱང་དུ་དང་སྐབས་འབབ་འགོ་བཙུང་འགོད་རྒྱ་མོགས་ཀྱི་འགན་བྱངས་གིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་
ཡོངས་འོག་ས་ཐོངས་ལྟེ་གཉིས་ཀྱི་གྲོག་ལྟེ་ཞུ་དག་སྐབ་པ་མོག་ས་ཞུས་པོད། ཞུགས་པ་ཚོས་བཀོད་པའི་དོར་བཅོས་དང་
མཆན་རྣམས་དང་དེའི་ཐྱང་པོ་ཤོས་ཐ་མའི་ཞུགས་བཀྱིས་པའི་དོར་བཅོས་དང་མཆན་པ་བཞུན་རྣམས་མ་ནོར་བར་སྐབས་སོ་
སོར་འཕྱོད་པ་མོག་ས་ལས་དོན་དུ་མའི་འགན་སྒོ་བཟང་ཆོས་དར་ནས་གནང་བ་བཅས། ཆང་མར་ཞུགས་ཆེ་ཆེ་ཞུ་བའི་
སློབ་འགོའི་སྐྱེད་བཙུང་ཀྱི་ཆུལ་སུ་ པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་ཐོག་ས་སྤྱིག་དང་ཞུགས་འགན་འཛིན་བྱང་རིབ་
ལྷ་རམས་སྐབ་བསྐྱན་སྤྱིན་པས་སྤྱོ་ཆོས་ལ། ॥

དཀར་ཆས།

ཐོན་སྐྱེད་རྒྱུ་རྒྱུ། xxiii

དཔེ་སྟེན་གསལ་བཤུགས། xxxv

རི་ཚོས་ངེས་དོན་རྒྱུ་མཚོ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་དང་པོ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ། 1

རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ། ལྷགས་བའི་བཤད་བ་དངོས། འདི་ལ་གསུམ།

དང་པོ། གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་མདོར་བསྟན་པ། འདི་ལ་གསུམ།

 ༡ རེས་དོན་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་བསྟན་ནས་བསྟན་པ། 1

 ༢ དེ་རྒྱུ་མ་ལུང་གིས་གྲུབ་ཚུལ་བསྟན་ནས་བསྟན་པ། 2

 ༣ རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་བསྟན་ནས་བསྟན་པ། 6

གཞིའི་སྒྲུབ་ས།

གཉིས་པ། དེ་རྒྱུ་མ་སོ་སོར་རྒྱུ་ལ་ར་བཤད་པ། འདི་ལ་གསུམ།

 ༡ གཞི་ལ་དོན་དམ་གྱི་སངས་རྒྱལ་གདོད་ནས་བཞུགས་ཚུལ། 6

 ༡ ཚོས་ཉིད་ཐབ་མོ་ཀུན་གཞི་ཡེ་ཤེས་སྤྱུ་བསྟན་པ། 6

 ༢ དེ་རྒྱུ་ལ་ལུང་གིས་ལེགས་པར་རྒྱུ་བ་པ། 7

 ༡) དམིངས་རིག་དབྱེར་མེད་གྱི་ལྷ་སྐུ་མཐུན་པ་ལྟར་ལ་ལྷག་པར་བཞུགས་ཚུལ། 7

 (2) རྒྱུ་ལ་མཚན་ཉིད་ལ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་པ་ལས་གཟུངས་ཚུལ། 7

 (3) འབྲས་བུ་འཛིན་ཉིད་གསང་ཐུགས་ཐབ་མོ་ལས་གཟུངས་ཚུལ། 9

 ༢) དེ་ལྟར་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཚོས་ཉིད་གྱི་དཀོན་མཚོ་གསུམ་ག་མིན་ཚུལ། 11

 ༣) དེ་ཉིད་ལ་དེ་གཤེགས་སྤྱི་དང་པོ་ཡིན་ཚུལ་དཔེ་དོན་མང་པོས་བསྟན་པ། 13

 ༤) དེ་ཉིད་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་དོན་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ། 14

༡) དེ་ཉིད་རྒྱུད་མེད་གསུངས་པའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བལྟ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་བརྟན་པ།	14
༢) དེ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཐབ་མའི་རྒྱུད་དང་དོན་ཉིད་རིགས་ལུ་བཞགས་ཚུལ།	16
༣) དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟར་གཞི་འབྲས་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བཞགས་ཚུལ།	19
༤) དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཆོས་ལུ་འཇགས་སྐབས་གསུམ་དུ་བཞགས་ཚུལ།	21
༥) དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མོགས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་བཞགས་ཚུལ།	22
༦) དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་ལ་མོགས་པ་ཞགས་ཀྱི་རིགས་དུ་མར་བཞགས་ཚུལ།	24
༧) དེ་ཉིད་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཐུང་འདམ་དང་ཆོས་སྒྲ་ལ་མོགས་པར་བཞགས་ཚུལ།	26
༨) དེ་ཉིད་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་ཀྱི་བཞགས་ཚུལ།	27
༩) དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཆོས་སྐད་དེ་འོན་ཏང་ཀུན་འདུས་ལུ་བཞགས་ཚུལ།	28
༡༠) དོན་དེ་ལྟར་འབྲགས་པ་ཀྱི་ལྷ་བལ་བ་ལྷས་ཀྱང་བཞེད་པར་བརྟན་པ།	34

3 ལུང་ལ་མི་མ་ལས་པས་བརྟགས་པའི་ལྟ་ངན་སྤང་བར་གདམས་པ། ༡

༡) དགོས་པ་བརྟན་པ་ལས་དྲུང་དོན་དུ་འབྱུང་པའི་ཤིག་ལྟ་སྤང་བ།	36
(1) རྒྱུད་སྤྱི་མར་དགོས་པ་བརྟན་པ་ལས་དྲུང་དོན་དུ་འབྱུང་པའི་ཤིག་ལྟ་སྤང་བ།	36
(1) ལང་ཀར་གཞིགས་པར་དགོས་པ་བརྟན་པ་ལས་དྲུང་དོན་དུ་འབྱུང་པའི་ཤིག་ལྟ་སྤང་བ།	38
༢) བདེ་གཞིགས་སྤྱིང་པོ་དོན་ལ་མེད་ན་ཉེ་ཅང་མལ་ལས་ཤེས་ཀྱིད་དགོད་པ།	42
༣) དག་པའི་བདག་མོགས་དོན་ལ་མེད་ན་ཉེ་ཅང་མལ་པའི་ཤེས་ཀྱིད་དགོད་པ།	45
༤) བདག་ཡོད་མེད་ལ་མོགས་པ་འག་ལ་པར་སྤང་མང་སྟོན་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བརྟན་པ།	48
༥) དག་པའི་བདག་དང་ཨ་ཉི་ལ་མོགས་པ་དོན་གཅིག་ཏུ་བརྟན་པ།	51
༦) དག་པའི་བདག་གི་དབྱིངས་དང་ཤར་ཕྱིན་དོན་གཅིག་ཏུ་བརྟན་པ།	56
༧) གནས་ལུགས་ལ་མི་མཐས་པ་བཞགས་པ་གཞི་འཇགས་པའི་བཞིན་པའི་བཞགས་ཚུལ་བརྟན་པ།	57
༨) བདེ་གཞིགས་སྤྱིང་པོ་ལ་ཡོན་ལ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བརྟན་པ།	59
༩) དེས་ན་དོན་དམ་ཀྱི་ཡོན་ཏང་ཆོར་བར་བཞགས་ཚུལ་བལྟས་ཏེ་བརྟན་པ།	61
༡༠) དེ་ལྟར་གཞི་ལ་རྟག་ཏུ་བཞགས་ཀྱང་རྒྱམ་ཤེས་ལ་མི་ལྟང་པའི་རྒྱ་མཚན་བརྟན་པ།	61
༡༡) དེ་ལྟར་མི་བཞགས་ན་དོན་དམ་མང་མེད་པར་ཉེ་ཅང་མལ་པས་གཞོད་ཚུལ།	66

༤ དེ་ལ་མ་དང་པའི་ཉེས་དམིགས་སྤང་བར་གདམས་པ།	
༡) ཉེས་དམིགས་མང་པོ་སྤང་བར་གདམས་པ།	67
༢) དེའི་ཐབས་ལ་གུས་བར་གདམས་པ།	77
༥ དེ་ལ་དང་པའི་ལན་ལོན་སྤང་བར་གདམས་པ།	
༡) ལན་ལོན་སྤང་བའི་ཐོབ་པར་བྱ་བ།	79
༢) དེའི་ཐབས་ལ་བརྟོན་བར་གདམས་པ།	84
༦ དེ་ལ་འཚལ་བའི་ལོག་རྟོག་སྤོང་བར་གདམས་པ།	
༡) མེས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤང་བ་རྟོགས་ཚང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ།	88
༢) མེས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟོགས་གཉིས་བསལ་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ།	89
༣) རྩེད་གཞི་སྤང་བའི་ལོག་སྤོང་བའི་ལོག་རྟོག་སྤང་བ།	90
༧ དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུན་ནས་བསྟོད་ཅིང་བྱག་འཚལ་བ།	95

ལམ་གྱི་སྒྲུབ་པ།

༨ དེ་ཐོབ་པར་རྟུག་པའི་ལམ་མཚོག་ཐབས་པོ་བསྟེན་རྒྱུ། འདི་ལ་གསུམ།	
༡ ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གྱི་ར་བསྟན་པ།༡༠	
༡) ལམ་རྣམ་དག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ།	95
༢) རང་རྫོང་རྟོགས་པའི་ལྷ་བརྒྱུད་དག་བསྟན་པ།	96
༣) རྟོག་མེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྣམ་དག་བསྟན་པ།	96
༤) དེ་ལ་མཁུ་དག་གི་གནད་ཐབས་པོ་དགོས་པར་བསྟན་པ།	97
༥) རྩེད་མོང་གི་སྤྱོད་པ་དང་རྩྱུད་པ་རྣམ་དག་གཉིས་གཞན་དུ་བསྟན་པ།	97
༦) འདིར་མོད་མེད་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་བྱེད་སྤོང་བྱུང་བ།	97
༧) དེ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་ལྷགས་ཀྱི་དོན་ཤེས་དགོས་པར་བསྟན་པ།	98
༨) འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་དྲིམ་པའི་ལྷགས་སྤྱོད་རྒྱུ་དང་ལོ་མིས་བསྟན་པ།	98
༩) འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱུང་བར་ལེགས་པར་བྱེད་ཀྱི་གནད་ལ་དཔེ་བཤད་པ།	99
10) དེ་ལ་འབྲུག་པའི་ལོག་རྟོག་མང་པོ་བསལ་བ།	101

༡ ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ། འདི་ལག་ཉིས།

༡) ལྷན་པར་དམ་བཅའ་བ། 103

༢) ལྷན་པའི་དོན་དངོས། 104

(༡) རྩོད་མི་རྩོད་དང་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པས་རང་རྩོད་འདི་ལས་གཞན་པའི་

རྩོད་ཉིད་ཟབ་མོ་གྲུབ་ཚུལ། 104

<༡> རྩོད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དུ་མ་མཛོད་པར་བྱུང་པ། 104

[༡] རྩོད་དང་རྩོས་ཉིད་རང་གི་དོན་མཐོང་རྩོད་པར་དབྱེ་བ། 104

[༢] དེ་ཉིད་རྩོད་པའི་རྩོད་པ་དང་མི་རྩོད་པའི་རྩོད་པར་གསུངས་ཚུལ། 107

[༣] ཡང་དེ་ཉིད་སྒོ་ལྷན་ནི་མ་དང་ཡང་དེ་གཤེགས་སྒྱིང་བའི་རྩོད་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ། 108

[༤] དེ་དག་ལས་གསུང་བྱུགས་ཟབ་མོའི་རྩོད་ཆེན་ཁྱད་པར་དུ་ངོས་གསུང་བ། 108

<༢> དེ་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པས་གཞན་ལ་དབབ་པ། 109

[༡] ཁང་གིས་རྩོད་པ་དང་རྩོད་པའི་གཤིས་ཁང་ཡིན་གཞན་ལ་དབབ་པ། 109

[༢] དེ་ཉིད་གཤིས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཚུལ། 111

[༣] དེ་ལྟར་རྩོགས་ན་ཡོད་མེད་ན་གཞན་སྒྱུར་ལས་འདས་ཚུལ། 112

[༤] རྩོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་པའི་ལྷ་བ་ཁྱད་པར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་བཤད་པ། 113

[༥] རྩོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་བསལ་པ་ཞག་མེད་པ་དང་རྩོད་མི་རྩོད་ཀྱི་དོན་དུ་གསུངས་ཚུལ། 114

[༦] རྩོད་ཚུལ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་མེད་དང་སྒྲུངས་རྩོགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་

དུ་གསུངས་ཚུལ། 114

[༧] རྩོད་གཞི་དོན་དམ་གཞན་རྩོད་ལ་ལུང་འགལ་གྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། 116

[༨] རྩོད་གཞི་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་རྩོད་ཆེན་པོར་གསུངས་ཚུལ། 117

[༩] དེ་ལྟར་རྩོན་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་སྒྱུ་སྒྲུང་བ། 118

(༢) འཛོམས་ལོག་གཞུང་པ་མེས་མཚམས་དུ་བཞོད་པ་ལ་གཤེས་ཀྱིས་མེད་ཅིང་

གཞོན་ལྱེད་ཡོད་པར་བཤད་པ། 118

(༣) དེའི་རྟོག་འགྲེལ་ཟབ་མོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ། 119

(༤) ཁྱད་པར་དུ་དབྱུགས་མཐུན་མེས་མཚམས་དུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་རྩོན་དེ་མཐུངས་པར་བཤད་པ། 121

- (༤) ལེམས་ཅམ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་ཤེས་པས་འགའ་ཞིག་འབྱུང་པར་བརྟན། 122
- (༥) དོན་དམ་གྱི་ལེམས་ཅམ་གསང་ཁྱེད་མ་ཐོན་མས་ཐུ་ཡང་འབྱན་ཚུལ། 124
- (༦) འགའ་ཞིག་ཏུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལེམས་ཅམ་གསང་མ་པའི་དཀོང་ས་པ་བརྟན་པ། 126
- (༧) མཛོན་པ་ལ་ཆོག་མ་པའི་གཞུང་གཞན་ལ་ཡང་སྐར་འདེབས་ཀྱི་སྒྲིན་བསལ་བ། 127
- (༨) གནས་སྐབས་ཐུ་ལེམས་ཅམ་སྒྲིན་པས་དེའི་རང་གཞུང་ཏུ་འབྱུར་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ། 129
- (༩) རྒྱུད་ལྗེ་རྣམས་ཏུ་ལེམས་ཅམ་ཏུ་འདོད་ན་དེའི་དགོགས་པ་མ་ཤེས་པར་བརྟན་བ། 131
- (10) དེས་ན་འན་འབྱེད་པའི་མན་ངག་ཡོད་མེད་ཀྱི་མན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་བརྟན་བ། 132
- (༩) སྒྲོང་གཞིའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་སྒྲོང་འདི་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཉིད་
གྲུབ་ཚུལ། འདི་ལ་གཉིས།
- <1> རྣམ་གྲངས་དངོས། ༩ 132
- [1] རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཅན་གྱི་སྒྲོང་ཆེན་ཆབ་མོ་མདོར་བརྟན་བ། 132
- [༩] རང་སྒྲོང་དང་དོན་དམ་ལ་ཆོག་མ་པ་རྣམ་གྲངས་ཐུ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 9... 133
- [1] རང་སྒྲོང་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ། 133
- [༩] རང་སྒྲོང་དང་ཡང་དག་མཐོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ། 134
- [༩] རང་སྒྲོང་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ། 135
- [༤] རང་སྒྲོང་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ། 135
- [༥] རང་སྒྲོང་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ། 135
- [༦] རང་སྒྲོང་དང་དོན་དམ་བྱང་ལེམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ། 135
- [༧] དེ་རྣམས་ལ་ཉེས་སྒྲོང་གི་པན་ཡང་སྐབས་མི་ལྟ་བུར་དགག་བ། 136
- [༩] གནས་ལུགས་ཀྱི་བྱ་ག་དང་རང་སྒྲོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ། 136
- [10] གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དང་རང་སྒྲོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ། 139
- [10] གནས་ལུགས་ཀྱི་བྱ་ག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་ཆོག་མ་པ་དང་རང་སྒྲོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ། 143

- { ༡༡ } གནས་ལུ་གསུའི་གསང་བ་གསང་ཆེན་ལ་སོགས་པ་དང་རང་ཉིད་རྣམ་གྲངས་མིན་ན་ཉ་ཅང་
ཐལ་བ། 145
- { ༡༢ } གནས་ལུ་གསུའི་བྱ་གསུ་མཚོས་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་དང་རང་ཉིད་རྣམ་གྲངས་མིན་ན་ཉ་ཅང་
ཐལ་བ། 146
- { ༡༣ } རོན་དམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་མང་པོ་གསུངས་པ་ཡང་རང་ཉིད་གཞན་དུ་བརྟན་པ། 148
- ༡༽ རྟོན་འབྱུང་ཆོན་མར་གསུངས་པ་ཡང་རང་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་བརྟན་པ། 148
- ༢༽ རོན་དམ་གྱི་མཚན་བཞི་དུ་གསུངས་པ་ཡང་རང་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་བརྟན་པ། ༡-151
- ༡༽ ལུས་ལོན་གྱི་སྒྲ་བས་སུ་གསུངས་པ། 151
- ༢༽ ལྷག་ས་གྱི་རིགས་དུག་ལ་བ་མེགས་པའི་སྒྲ་བས་སུ་གསུངས་པ། 151
- ༣༽ ལྷ་འབྱུང་བྱ་བས་བྱུང་རྒྱུ་པར་གསུངས་པ། 151
- ༤༽ རོ་ཆེ་དབྱིངས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་གསུངས་པ། 152
- ༥༽ ཆོས་གྱི་དབྱིངས་གྱི་ལེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ། 153
- ༦༽ མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་ལེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ། 155
- ༧༽ མོ་མོར་རྟོག་པའི་ལེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ། 156
- ༨༽ མཉམ་པ་མེད་ཀྱི་ལེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ། 160
- ༩༽ བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ལེ་ཤེས་སུ་གསུངས་པ། 162
- ༡༠༽ ལེ་ཤེས་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཚུལ་པར་གསུངས་པ། 163
- ༡༡༽ དེ་རྣམས་གྱི་དོན་གཞན་ཉིད་དུ་གཅིག་པར་བརྟན་པ། 164
- ༡༢༽ དེ་ལྟར་ཀ་སྒྲངས་ནས་དོན་ལ་གནས་པ་བརྟན་པ། 164
- ༡༣༽ གང་མས་པའི་རྩལ་གྱི་མཉུག་བསྟུལ། 166
- { ༡༤ } ལྷ་འབྱུང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་ཡང་རང་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་བརྟན་པ། 167
- < ༡ > རྣམ་གྲངས་གྱི་དགོས་པ། 176

(੧) རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་ནས་རྒྱལ་མཐུན་གྱི་པར་གསུངས་པས་རང་སྤོང་ལས་གསན་པའི་
དོན་དཔ་གྲུབ་རྒྱལ། འདི་ལ་བསྟ།

[9] རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་མདོར་བསྟན་པ། 176

[੧] དེ་རྒྱལ་མཐུགས་དང་སྤྱད་ནས་རྒྱལ་པར་བཞད་པ། 179

(9) རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་རྒྱལ་སྤྱད་པ་ལྟ་བུ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྟར་རྟག་རྟུབ་ཞུགས་རྒྱལ། 179

(੧) རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་པོ་རྒྱལ་སྤྱད་དོན་དཔ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱད་རྒྱལ་སྤྱད་ཀྱི་བཞུགས་རྒྱལ། 179

(੧) རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དྲུག་པོ་དོན་དཔ་གྲུབ་ཀྱི་མེས་མ་རྒྱལ་སྤྱད་ཀྱི་བཞུགས་རྒྱལ། 179

(੯) རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྤྱད་རྟུ་རྟུ་དོན་དཔ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱལ་བ་རྒྱལ་སྤྱད་ཀྱི་བཞུགས་རྒྱལ། 180

(੧) རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དྲུག་པོ་དོན་དཔ་གྲུབ་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་མ་དྲུག་རྟུབ་ཞུགས་རྒྱལ། 181

(੮) རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ལྷན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དོན་དཔ་གྲུབ་ཀྱི་མདང་བའི་དོན་དཔ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་
སོགས་པར་བཞུགས་རྒྱལ། 181

(੮) རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་པར་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱད་དོན་དཔ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱལ་དང་མེས་མ་དང་མཐུན་པའོ་མ་
དང་ཕྱག་རྒྱ་མར་བཞུགས་རྒྱལ། 183

(੧) རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྤོང་ཉིད་ཐམས་ཅད་དོན་དཔ་གྲུབ་ཀྱི་ལྟ་དང་སྤོང་ཉིད་དང་པོ་བཞུགས་
པོར་བཞུགས་རྒྱལ། 183

ག༽ སྤོང་ཉིད་ཐམས་ཅད་རང་སྤོང་གསན་སྤོང་གཉིས་སུ་ལེགས་པར་གསན་པ་དབང་པ། 183

ཁ༽ དེ་དག་ལས་སྤོང་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་པའི་ཐམས་ཅད་དོན་དཔ་གྲུབ་ཀྱི་ལྟ་དང་སྤོང་ཉིད་ལ་སོགས་པར་
བཞུགས་རྒྱལ། 191

ག༽ དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་མཐུན་པའི་གཉིས་སྤོངས་པམ་དབང་པའི་ཐམ་བུར་མཐུན་པའི་དང་
དཔེ་བྱུང་དང་སྤོང་པོ་གསུམ་པར་རྟོགས་རྒྱལ། 192

ང༽ དེ་ལ་བཞུགས་པའི་སོག་རྟོག་མང་པོ་སྤྱད་མཐུན་པའི་དོན་ལུགས་བཞིན་བསྟན་པ། 194

ཅ༽ སྤོང་ཉིད་འཁྱེད་གསུངས་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤོང་རྒྱལ་གཉིས་གཉིས་སུ་བཞུགས་ནས་
བསྟན་པ། 200

(੯) རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱང་རྒྱབ་ཕྱགས་ཀྱི་ཚོས་རྒྱལ་སྤྱད་དོན་དཔ་གྲུབ་ཀྱི་ལྟ་དང་སྤོང་ཉིད་གསན་པ་
སོགས་པར་བཞུགས་རྒྱལ། 201

- (༡༠) རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་འབགས་པའི་འདེན་པ་ཉི་ལ་སྐྱབས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གྱི་
ལྟ་རྒྱལ་མཉམ་པ་ལྟགས་ཚུལ། 205
- (༡༡) མ་དག་གུན་རྫོབ་ཀྱི་གཞུགས་སྐྱབས་ཀྱི་རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་རྒྱལ་མ་མེད་པར་བརྟན་པ། 206
- (༡༢) རྒྱལ་དེ་ལྟར་མ་བས་གྲུབ་ཅེན་པོ་དག་གིས་གུང་མདོ་རྒྱུད་རྒྱུར་ནས་གཞུངས་ཚུལ། 207
- (༡༣) རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཆགས་སྐྱབས་དང་རྣམ་གཞུང་ལ་སྐྱབས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོན་
དམ་གྱི་ལྟར་བཞུགས་ཚུལ། 208
- (༡༤) རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་འདག་དང་མེམས་ཅན་ལ་སྐྱབས་པ་ཡང་དོན་དམ་གྱི་ལྟ་རྒྱལ་མཉམ་
པ་ལྟགས་ཚུལ། 209
- (༡༥) རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་གཞུགས་སྐྱབས་ཀྱང་ལྟར་བརྟན་པ་རྒྱལ་དག་དོན་དམ་གྱི་གཉིག་ཚུལ། 209
- (༡༦) འཕོ་འཁྱུར་དང་སྤྱེ་འགག་མེད་པའི་གཞུགས་སྐྱབས་ཀྱང་ལྟར་བརྟན་པ་རྒྱལ་དག་དོན་
གཉིག་ཚུལ། 210
- (༡༧) དོན་དེ་དག་ལྟར་རྒྱལ་འབྲིང་ལ་སྐྱབས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བརྟན་པ། 210
- (༡༨) དེ་རྒྱལ་མཉམ་གནས་ལྟགས་ཀྱི་ལྟགས་དང་རྒྱུད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སྐྱབས་པར་
འཁྱུགས་ཚུལ། 211
- [༡] ཁམས་གཞུང་དང་རྣམ་གཞུང་ལས་འདས་པའི་གཞུགས་སྐྱབས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་ཚུལ། 212
- [༢] དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ན་རང་རྫོང་བསྐྱོམས་པས་སངས་རྒྱལ་མི་ཐོབ་པར་བརྟན་པ། 212
- [༣] དེ་རྒྱལ་མཉམ་ལ་ཁུང་འགལ་མང་པོ་སྤངས་ནས་ཡིན་ལྟགས་གཏན་ལ་དབབ་པ། 213
- [༤] དེ་རྒྱལ་མཉམ་ཐོབ་པ་ལ་མ་དག་པའི་ཁུང་པོ་འདི་རྒྱལ་མཉམ་གཏན་གསལ་པར་བརྟན་པ། 221
- [༥] དེ་རྒྱལ་མཉམ་ཐོབ་ན་གཞན་མི་པོ་ལ་སྐྱབས་པ་གནས་ལྟགས་ཐབས་ཀྱི་ལྟར་ཐོབ་པར་བརྟན་པ། 223
- [༦] ཐོབ་བྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་གུན་རྫོབ་འདི་ལས་གཞན་མཚོག་པ་རོལ་ཡིན་པར་བརྟན་པ། 227
- [༧] དེ་རྒྱལ་མཉམ་རང་རྫོང་དང་དོན་གཉིག་རྒྱུད་དོགས་པའི་མཐའ་མང་པོ་བསམ་པ། 235
- [༨] ཐོབ་བྱ་དེ་ལ་དད་པ་ལ་སྐྱབས་པའི་ཡན་མིན་རྒྱུ་མཆོད་པ་ལྟར་བརྟན་པ། 239

(༤) དེ་ལྟར་ལ་ཡོག་རྟོག་སྒྲུ་ཚོགས་བསལ་ནས་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ། 241

(༥) དེ་ལྟར་དོན་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་ལྟ་བུ་བས་ཁྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་སྤོང་ཚུ་པ། 247

༩) བཤད་པའི་དོན་བརྒྱུས་ཏེ་གདམས་ཤིང་སྟོན་ལམ་གཏད་པ། 253

འབྲས་སུ་འོ་སྒྲུབ་ས།

ག ལམ་གྱི་བྲལ་བ་དང་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་ཚུ་བ་བཤད་པ། འདི་ལ་གསུམ།

༡) ཐེག་ཆེན་འབྲས་སུ་སྦྱིར་བརྟན་པ། 257

༩ དེ་ཡི་དོན་རྒྱུས་པར་བཤད་པ། འདི་ལ་དུག

༡) ཤིན་རུང་མཆོང་པའི་སྒྲུ་ལུན་ཚོགས་བཤད་པ། 258

(༡) ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་བལ་གྲགས་པའི་སྒྱའི་དབྱེ་བ། ༩

<༡> གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སྒྲུ་གཅིག་རུ་བབས་ཚུ་པ། 258

<༢> བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། 258

<༣> བདེན་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱལ་བའི་སྒྲུ་གསུམ་རུ་དབྱེ་བ། 259

(༩) ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསར་ལྷགས་ཀྱི་སྒྱའི་དབྱེ་བ། ༩

<༡> སྒྲུ་གཅིག་ནས་ཐའི་བར་རུ་དབྱེ་བ་དང་། 260

<༢> དེ་རང་བཞིན་གྱི་དེགས་དང་དོན་གཅིག་ཚུ་པ། 260

(༩) དེ་དག་འཕགས་པ་འདྲ་མཉམ་དཔལ་གྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུ་པ། 261

(༤) ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་ལ་བདེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། 261

(༥) དོན་དམ་བཤེན་པ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྒྲུ་བཞིར་བལྟས་ཚུ་པ། ༩

<༡> མཛོང་བརྟན་པ། ༩ 262

[༡] གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སྒྲུ་བཞི་བརྟན་པ། 262

[༢] དེ་གསུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་ཡིན་པར་བརྟན་པ། 263

<༢> རྒྱུས་པར་བཤད་པ། འདི་ལ་བསྟ།

[༡] གནས་ལུགས་དེ་ཉིད་སྒྲུ་བཞི་དང་བརྟན་ལ་ལོགས་པར་བལྟས་ཚུ་པ། 264

- [༩] དེ་ཉིད་སྒྲུ་ཡེ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་ལ་བདག་ཏུ་གྱུར་པ་བྱུགས་ཆུ་ལ། -----267
- [༩] དེ་ཉིད་ཚུགས་དང་བྱལ་བའི་བྱང་ལས་ཤེས་ན་ཉིད་ཏུ་བཞུགས་ཆུ་ལ། -----267
- [༩] དེ་ཉིད་འདུམ་མ་བྱས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡང་བཞུགས་ཆུ་ལ། -----267
- [༩] དེ་ཉིད་སྒྲིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡང་བཞུགས་ཆུ་ལ། -----268
- [༩] དེ་ཉིད་རྒྱམ་ཐར་བཞི་དང་རྒྱལ་འབྱོར་བཞི་ལ་སོགས་པར་ཡང་བཞུགས་ཆུ་ལ། -----268
- [༡] དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་ཞིའི་རྒྱམ་གངས་དང་རྡོ་རྗེ་བཞིར་ཡང་
བཞུགས་ཆུ་ལ། -----269
- [༩] དེ་ཉིད་མཛོན་པར་བྱང་རྒྱལ་བ་བཞི་དང་དོན་གྲན་གཞིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་ཡང་
བཞུགས་ཆུ་ལ། -----269
- [༩] དེ་རྒྱམ་ཐམས་ཅད་ལུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཞི་ལ་བཞུགས་ཆུ་ལ།^{༡༥} -----270
- [༡] དེ་རྒྱམ་ཉིད་བཟོད་དུ་མེད་པའི་ཤུ་ལི་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཆུ་ལ། -----270
- [༩] དེ་རྒྱམ་ཉིད་ལྷུང་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཆུ་ལ། -----270
- [༩] དེ་རྒྱམ་ཉིད་གནས་སྐབས་གནས་དོན་དམ་གྱི་གནས་སྐབས་བཞིར་ཡང་
བཞུགས་ཆུ་ལ། -----270
- [༩] དེ་རྒྱམ་ཉིད་རྫོང་གཞི་དོན་དམ་གནས་རྫོང་གི་རྡོ་རྗེ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཆུ་ལ། -----270
- [༩] དེ་རྒྱམ་ཉིད་ཚོས་སྒྲུབ་པའི་མཇུ་དང་ལུས་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཆུ་ལ། -----270
- [༩] དེ་རྒྱམ་ཉིད་རྒྱ་ཅིག་གཞན་དཔེ་བྲལ་དཔེ་མེད་རྒྱ་ཅིག་མ་བཞིར་ཡང་
བཞུགས་ཆུ་ལ། -----270
- [༡] དེ་རྒྱམ་ཉིད་དགའ་བ་གནས་རང་བཞིན་འགྲུང་མེད་ཀྱི་དགའ་བ་བཞིར་ཡང་
བཞུགས་ཆུ་ལ། -----271
- [༩] དེ་རྒྱམ་ཉིད་པདོན་བཞི་གཞན་ཚོས་སྒྲུབ་པའི་དོན་པ་བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཆུ་ལ། -----271
- [༩] དེ་རྒྱམ་ཉིད་གནས་ལུགས་འདེགས་གསལ་ཉིད་པའི་དེ་ཁོན་ཉིད་བཞིར་ཡང་
བཞུགས་ཆུ་ལ། -----271
- [༡༠] དེ་རྒྱམ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རར་བྱེད་པ་དང་སྒྲུབ་ཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་

- ཡང་བཞུགས་ཚུལ། 271
- [99] དེ་རྒྱམས་ཉིད་མེད་གཞན་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་མེད་པ་ཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།.....271
- [99] དེ་རྒྱམས་ཉིད་རང་བཞིན་གཞན་མེད་རྒྱ་ཉི་ལྷ་གཙན་ལ་ཚོགས་པར་ཡང་
བཞུགས་ཚུལ། 271
- [99] དེ་རྒྱམས་ཉིད་འཕྲོ་བ་གཞན་འགལ་འདུས་སྒྲིན་མེད་ཀྱི་འཕྲོ་བ་བརྒྱུག་ལ་
ཚོགས་པར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། 272
- [99] དེ་རྒྱམས་ཉིད་ཐུན་མཚམས་གཞན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་ཐུན་མཚམས་
བཞིར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། 272
- [99] དེ་རྒྱམས་ཉིད་ཀྱན་སྒྲིན་གཞན་རང་བཞིན་ལྟན་ཐུག་གི་ཀྱན་སྒྲིན་བཞིར་ཡང་
བཞུགས་ཚུལ། 272
- [99] དེ་རྒྱམས་ཉིད་དོན་དམ་འོག་བདེན་གྱི་བྱང་རྒྱུ་ཕྱགས་རྒྱམས་ལ་ཡང་བཞུགས་
ཚུལ། 272
- [99] དེ་རྒྱམས་ཀྱི་དོན་བལྟས་ཉེ་མཐམས་ཅད་ལ་བདེན་གཉིས་རྒྱམ་དཔེ་ཤེས་དགོས་
པར་གདམས་པ། 272
- [99] འཕྲོ་བ་མེད་དུགས་ཀྱི་རྒྱན་འགགས་པས་དེ་རྒྱམས་པོ་བཞུགས། 273
- <9> དོན་བལྟ་བ། 273
- (6) ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་པ་དང་མེགས་སྤྲུལ་ལ་སྐྱོངས་མི་སྐྱོངས་ཀྱི་ཐུན་པར་བལྟན་པ།.....274

ཉ) ཤིན་རྒྱུ་དོ་མཚར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐུན་ཚོགས་བཤད་པ། འདི་ལ་གསུམ།

- (9) རང་བྱུང་གཞན་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མདོར་བལྟན་པ། 274
- (9) དེ་དག་མོ་མོར་བྱེ་བྱེ་རྒྱུས་པར་བཤད་པ། 9 274
- <9> གཞན་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་དང་བཅས་པར་བཤད་པ། 274
- <9> རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་བཤད་པ། 9 275
- [9] ཐུན་པོ་གཞན་རང་བཞིན་གྱིས་འཕྲིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཐུང་པོ་རྒྱམས་ཡེ་ཤེས་པར་
བཞུགས་ཚུལ། 275

- [१] གཞུགས་གཞན་གཞུགས་ཆེན་པོ་ལ་ཚོགས་པ་རྒྱལ་པ་རྩམས་ཐུབ་ཞུགས་ཚུལ། ———276
- [२] ལམས་ལ་འཇོག་ཆོས་ཉིད་གཞུགས་པའི་བམས་རྩམས་པ་དེ་པ་རག་ཤིགས་མ་རྩམས་ཐུབ་ཞུགས་ཚུལ། ———277
- [ॢ] དོན་དམ་པའི་མཚན་པ་ཐོད་ཀྱིས་རང་བྱུང་ལེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་པ་བཞུན་ཚུལ། ———277
- [ॣ] རྟོང་པ་ཆེན་པོ་མི་གེ་ལྷན་གྱི་རང་བྱུང་ལེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་བར་བཞུན་ཚུལ། ———277
- [।] མིག་ལེ་རྟོང་པ་ལྟར་མེད་དུག་གྱི་དེ་དང་དབྱེར་མེད་པར་བཞུན་པ། ———278
- [॥] དེ་རྩམས་ཉིད་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་ལ་ཁོར་ལོ་ལ་ཁོགས་པར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ། ———278
- (१) དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་གསུང་རབ་དང་མཐུན་ཚུལ། ———278
- <१> མངས་རྒྱལ་ལྟར་ལེ་ཤེས་པ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྩམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པར་བཞུན་པ། ———278
- <२> བདེན་གཉིས་ཀྱིས་བཞུས་པའི་ལེ་ཤེས་དེ་དག་ཡོངས་ཀྱི་བཞུས་དང་དོན་གཉིས་ཀྱི་བཞུན་པ། 279
- <३> ཡང་དེ་དག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་ལེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་ཏུ་ཡང་གནས་ཚུལ། ———280
- <ॣ> དེས་ན་སངས་རྒྱལ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ལེ་ཤེས་དགའ་ལམ་བཞུ་བཞི་མངའ་བར་བཞུན་པ། —280

३) སིན་རྟོང་མཚན་པའི་ཡོན་ཏན་ལུན་ཚོགས་པ་གནད་པ། ལད་ལ་ལ།

- (१) མངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྩམས་བདེན་གཉིས་ཐུབ་ལྟེ་བཞུགས་པ་དཔོན་པ་དཔོན་པ། ———280
- <१> དོན་དམ་ཆོས་ལྱེད་ཡོན་ཏན། ———280
- <२> ལུན་རྟོང་གཞུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། ———282
- (२) དེ་ལས་འབྲས་པའི་བཞུགས་ལས་ཀྱིས་དགོངས་པ་ཆབ་མོ་བྱེ་བཞུགས་པ། ———284
- <१> མངས་རྒྱལ་བམས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པ་དང་ཁས་ལེན་མེད་པའི་དགོངས་པ་བཞུགས་པ། ———284
- <२> གནས་པ་ཡོངས་གཙོ་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་མེད་པར་འདོད་པ་མྱང་། ———287
- <ॢ> རྩང་འདས་ཆེན་པོ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་ཏུ་བཞུན། ———287
- <ॣ> དེ་ཡང་འགལ་འདུ་རྟུན་མེད་ཐུང་པོ་གསུམ་པའི་དོན་ཏུ་བཞུན། ———288
- <।> དེ་ལྟར་ཤེས་ན་རྒྱལ་ལྷན་དགོངས་ཆེན་མཐོང་བའི་རྟགས་ཐུབ་ཞུགས་པ། ———290
- (३) མིག་ཆེན་ལ་ལྷན་མོང་དུ་གྲགས་པའི་ཐུགས་མ་གྱི་ཤེས་བྱེད་དང་ཡོན་ཏན་བཞུན་པ། ———290
- (ॣ) ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་མྱོང་དུ་བྱུང་བ་གཞན་བཞུན་པ། ———292

(༡) དེ་ཅམས་ཅད་པམམ་གྱིས་མི་བྱེད་ཅིང་འཛེར་བར་བཟུན་པ།	296
༤) བྱིན་ལས་ལུན་ཚོགས་པ་ཤད་པ། ༡	
(༡) བྱིན་ལས་དང་དེའི་འབྲུང་གནས་མཛོར་བཟུན་པ།	296
(༢) དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	297
(༣) དཔེ་གིན་རྒྱུང་པོས་རབ་བྱུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	300
༥) མེད་པམས་དང་གླིང་ག་ཞིའི་བྱེད་པར་བཟུན་པ།	305
༦) བྱེད་པར་ག་ཞན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་བཟུན་པ། ༡༤	
(༡) ག་ཞི་འབྲས་འོ་ཐོ་དཔྱེར་མེད་ལ་རྩོད་པ་ལྷང་སྐད་མ་རྒྱ་གཉིས་ཐོབ་རྒྱལ་བཟུན་པ།	306
(༢) དྲི་མ་རྒྱུང་རྒྱལ་དང་ས་ལམ་འགྲོ་དུ་རྒྱལ་བཟུས་ཏེ་བཟུན་པ།	306
(༣) ས་ལམ་བཟོད་པ་ལ་དཔུགས་ཀྱི་རྒྱན་འགྲུག་ཤོས་པར་བཟུན་པ།	308
(༤) དེ་འགག་པམ་མཐར་བྱུག་གི་གནས་གྲུར་ཟབ་མོ་ཐོབ་རྒྱལ།	309
(༥) དེ་ཐོབ་པའི་ཆོ་གྲུང་བྱ་དྲི་མ་ཟད་ཀྱང་བྱེད་ག་ཞི་དོན་དམ་མི་ཟད་པར་བཟུན་པ།	311
(༦) དེ་དག་ཟད་མི་ཟད་ཀྱི་དཔེ་རྒྱལ་ས་ལས་ནམ་མཁའ་ཤིན་མཆོག་རྒྱུ་བཟུན་པ།	312
(༧) བྱེད་ག་ཞི་མི་ཟད་པར་བྱུང་པས་ཡོ་ཤེས་རྒྱན་ཆད་ལ་མོགས་པ་མང་ལོགས་པར་བཟུན་པ།	312
(༨) འབྲུལ་པ་ཟད་པའི་ཡོ་ཤེས་ལ་འབྲུལ་རྒྱུང་འདི་མི་འཛེར་བར་བཟུན་པ།	313
(༩) དེ་ཅམ་གྱིས་ཆད་པར་ལྷ་པོའི་རྒྱུན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་བར་བཟུན་པ།	315
(༡༠) འབྲུལ་པ་ཟད་པ་ལ་མི་ལྷང་ཡང་མ་ཟད་པ་ལ་རྒྱང་པ་མི་འགལ་བར་བཟུན་པ།	315
(༡༡) ཡོ་ཤེས་ལ་རྒྱང་པ་དེ་རྒྱམ་ཤེས་ལ་མི་རྒྱང་ཞིང་རྒྱམ་ཤེས་ལ་རྒྱང་པ་དེ་ཡོ་ཤེས་ལ་མི་རྒྱང་བར་བཟུན་པ།	316
(༡༢) ཡོ་ཤེས་དེས་དོན་ལ་མེད་པའི་པམས་གསུམ་འདི་གཅིག་མཚན་དོན་ལ་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་གཅིག་ས་ པར་རྟ་ཅང་ཐལ་པ།	317
(༡༣) རྒྱམ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པའི་ལམ་སྐུམ་འདི་རྒྱང་ན་དེ་རྒྱམ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པར་རྟ་ཅང་ཐལ་པ།	317
(༡༤) ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་པམས་གསུམ་འདི་རྒྱང་ན་དེ་ཡང་དག་མཛོང་པའི་ཡོ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་རྟ་ཅང་ ཐལ་པ།	318

- (14) ལྷག་བཟུལ་ཁྱེད་འབྱུང་འདི་སྤྱད་ན་གྱིད་པའི་སའོན་དང་གཞིས་སྤྱད་རྣམས་མ་ལག་པར་ཉ་ཅང་
ཐལ་པ། 318
- (14) དེ་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་མེད་སྒྲིབ་དུ་མཐོང་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། 99 319
- <1> ལྱང་དང་འགལ་བར་འབྱུལ་པའི་ལོག་རྟོག་དགོད་པ། 319
- <2> མི་འགལ་བར་ཁྱེད་ཀྱིས་ལོགས་པར་སྒྲུབ་པ། 319
- <3> དེས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་མཐོང་བར་གཞུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་གསལ་བར་གྱུར་ཚུལ། 319
- <4> ལྷག་མཐོང་ཡོད་མེད་གྱི་སྤྱད་ཚུལ་ཡང་མི་གཅིག་པར་བཟུན་པ། 320
- <5> མཁྱིན་པ་ལ་ཚིས་དེ་སྤྱད་དགོས་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བས་གཞོད་ཚུལ། 321
- <6> ཁེ་ལེས་ལ་ཚིས་ཉིད་མི་སྤྱད་པ་ལ་ལོགས་པར་འབྱུལ་པའི་འབྱུལ་གཞི་བཟུན་པ། 321
- <7> དོན་ཆ་གནས་པ་བཟུན་པས་ལོག་རྟོག་གཞན་ཡང་ཐེལ་ཚུལ། 321
- <8> ལྱང་གིས་མི་གཞོད་ཁྱེད་གཞོད་བར་འབྱུལ་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། 322
- <9> དེས་ན་ལེས་མཚན་ལ་སྤྱད་བཤེན་ལངས་རྒྱལ་ལ་སྤྱད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ། 322
- <10> དེས་ན་ལས་སྤྱད་ལས་གསུམ་པ་འདི་གནས་ལུགས་ལ་སྤྱད་བཅའ་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ། 323
- <11> གནས་ལུགས་ལ་མི་སྤྱད་ཡང་འབྱུལ་ལུགས་ལ་སྤྱད་བའི་འགལ་བར་བཟུན་པ། 323
- <12> མཉམ་པ་འག་རིགས་པའི་ལེས་པ་ལ་གང་སྤྱད་དེ་དོན་དམ་དུ་བཟུན་པ། 323
- <13> མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་གོ་སྐབས་ཡང་ས་རྒྱལ་ལ་མི་གྱིད་པར་བཟུན་པའོ། 324

2 ལྷག་འཚལ་ཁིང་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ། 324

གསུམ་པ། དེ་རྣམས་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་ཉེ་གདམས་པ། 326

3 བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ། བཤད་པའི་དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ། 328

ལྷོ་གྱིག་པའི་མཚན། 333

ལྱང་འཕྲེན་ལྷག་དཔེའི་མཚན་གཞུང་། 369

ལྷོ་གྱིག་པའི་ཁྱེད་སའོའི་ལྱི་ལོག་ཆ་ལག་། 375

ཕྱིན་གྱིང་རོ་སྤྱོད།

༡ བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་འཛམ་གླིང་གར་རུབ་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཀུན་ཏུ་དར་བུམ་ཆེ་བ་
མ་ཟད་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་མེ་ཆེན་དང་སློབ་མའང་མི་ཉུང་བ་ཡོད། དེ་དག་
གིས་རང་རིག་སྤྱི་རིག་གནས་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་བྱ་བ་སོ་སོའི་འཁོམ་དང་
བརྒྱན་ཏེ་ཕྱོགས་དང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་སྤྱི་སུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷག་སྤྱོད་པ་གནང་བའི་གསུང་རབ་
གལ་ཆེན་མང་པོ་བསྟར་ཆགས་སུ་དཔལ་དུ་བརྒྱན་པའི་གལ་ཆེའི་ལས་འགན་བྱེད་ཐུས་བཞིན། ཁེ་ན་ཏེ་
མོན་གྱི་ཡལ་གདན་བཞུགས་མཁས་དཔལ་དགེ་བཤེས་སུ་བ་བརྒྱན་སྤྱི་བ་མཆོག་ནས་བོད་ཀྱི་གཙུག་
ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་གི་འགན་བཞེས་ཐོག་ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བརྒྱ་སཞེས་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་
གྲུབ་ཆད་ལྟན་དུ་མའི་བརྩམས་པའི་བརྒྱན་བཅས་མང་པོ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ཏེ་དེ་བགས་ཕགས་
སུ་དཔལ་རྒྱན་གནང་དང་གནང་བཞིན་པ་ལྟར། དཔེ་ཆོག་སེའེ་དག་གི་ཁོངས་སུ་ཐོན་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་
པོ་དོལ་པོ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་རི་ཆོས་ཀྱི་དོན་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་པའི་བུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དེས་
དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་རྒྱ་ཆེའི་གཞིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་ལམ་དུ་འབུལ་བའི་སྐབས་དང་
བརྒྱན་ནས་དེའི་ཕྱིན་གྱིང་རོ་སྤྱོད་མཛོར་བསྟར་ཞིག་ཁོ་བོར་བྱིས་དགོས་ཀྱི་རེ་བ་སྐྱུ་ལ་བྱུང་བ་བཞིན།
གཞུང་འདིའི་བྱེད་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་གཞན་སྟོང་གི་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་རྩེད་ཆད་ཞིག་དོ་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་ནི།

དེ་ཡང་འཛམ་མགོན་སྐུ་མ་ཏུ་ར་ན་པའི་དུས་འཁོར་ཆོས་འབྱུང་ལས་གསུངས་པ་ཇི་བཞིན་འདིར་
འགོད་ན། ཆོས་རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་པ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་འབམ་པོ་གང་ཉིད་འཕགས་བོད་
གཞན་སྟོང་སྐུ་མ་བརྒྱད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་ན་བརྒྱ་དྲུག་པ། དཔལ་ཀལ་པའི་གསང་ཆེན་བརྒྱད་པའི་བྱིན་
རྒྱུས་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟར་ན་བརྒྱ་བརྒྱད་པ། ཐོན་པའི་གདན་རབས་བཞི་བ་ཡིན་ལ། ཡུལ་
མངའ་རིས་ཀྱི་མོ་རིམ་གྱི་ཁྲེད་དུ་ཡལ་པེ་ཤེས་དཔལ་རྒྱུག་དང་། ཡུལ་ལྟ་མོ་རྩེ་ཤིམ་སྐྱུན་ཞེས་བྱ་བའི་
སྐས་སུ་རབ་པོ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ལོ་འབྲུག་གྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལ་སྐུ་བལྟམས། རྒྱུང་ཐུའི་དུས་ནས་སྐུ་མ་སྤྱི་སྟེང་བ་
སོགས་སྐུ་མ་མང་རབས་བཞེན། ཆོས་ཀྱང་རྟིང་མ་དང་། དཔལ་མ་རིགས་ཆོགས་སོགས་དང་། རིག་གནས་
དང་བཅོམ་གནས་སྤྱོད་མང་པོ་རྒྱུང་ཐུའི་དུས་ནས་ཆོགས་མེད་དུ་མཁྱེན།

དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་ལ་དགོན་པའི་བྱ་བ་ཅན་བུན་མཛད་དགོས་བྱུང་། ཕྱིས་གསུང་

ལས། བར་དེར་དོན་མེད་ཡུན་རིང་དུ་འདས་གསུངས། དགྲའ་ལོ་ཤུ་བདུན་པ་ལ་སྤྱི་ལོ་འཇམ་དབྱངས་
གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཡར་ཅེར་མེད་པ་ལོ་ལྔ་ཞོར་ལ། སྤྱོད་ལྷེད་དུ་མེད་པ་དང་མཇུག། འཕྲེང་བ་
སྒྲོར་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་དང་ཆོས་ཀྱང་མང་དུ་གསན། དེ་རྗེས་མར་མེད་པ་དང་ཡང་མཇུག་ནས།
གསང་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲུ་མང་པོ་དང་། ཚད་མ་བརྒྱུ་པ་མཐུན་པ་མཛད། དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་འཇམ་དབྱངས་
ཀྱི་དུང་དུ་མེད་པ་བར་བཞེད་ནས། དགྲའ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་པ་ལ་གཅིག་ཤུར་བྲོས་ནས་མེད་པ། ལམ་དུ་
འཕྲོག་པའི་ཁྱིམ་ལས་རས་ལ་སྤྲུགས་པ་དང་། འབྲུལ་ཐག་རིང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་འོ་བརྒྱལ་བར་བྱུང་
ཡང་། ལྷགས་ཀྱི་བརྟན་པ་མ་ལུས། རལ་དུ་བ་ཆེ་བ་ཡལ་ཡུམ་གྱི་བཀའ་བཅག་པས་ལན་དགོངས་ཏེ། ལ་
ཁ་ཅིག་ནས་ཡལ་ཡུམ་བཞུགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་བྱག་དང་བཞགས་པ་མང་པོ་མཛད་པས་དེ་བྱིན་ཆད་བདེ་
བར་བྱུང་། དེ་ནས་ས་སྒྲུར་སྤྱི་ལོ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་དུང་དུ་ལར་ཚད་མཛོན་པ་གསུམ་དུ་ས་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱབས་པས། ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་ལ་དྲིལ་བར་འབྱེད་ཐེར་ཡང་། མགས་ན་བར་གསུམ་པོའི་ལྷེད་
དུ་སྤྱོད་འདུག་ལྷགས་ཆོས་འགའ་ཡང་བསྟན། ལོ་བྱེད་གཉིས་ནས་གཞུང་བཞི་ཅར་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་
པའི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་ལྷགས་སུ་རྒྱུད་ནས། བཤད་གསར་མཛད་པའི་ཆས་སྤྱབ་པ་ལ་རྟོན་གཏུ་མེད་པ།

སྤྱི་བ་དཔོན་རིན་ལེའི་དུང་དུ་སྤྱི་བ་གསུམ་ཅམ་བཞུགས། དེ་ལོའི་བརྟན་ལེན་སོགས་ལ་ཐས་རྒྱན་
གཅོད་ཀྱི་གདམས་དག་སྤྱོད་བཞིན་སྤྱི་བ་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལུང་བཤད་པ་ཆར་གཅིག་གསན། དེ་རྗེས་བཤད་
གསར་མཛད། བཀའ་རྒྱལ་འཕྲིང་བསྟུན་གསུམ་སོགས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་རྣམས་ལུང་ཅམ་ལ་གསན་པས་
ཐམས་ཅད་ལྷགས་སུ་རྒྱུད། དེ་ལས་གཅོད་གི་ལྷེ་པལ་ཆེར་དུ་སྤྱོད་པ་མེད་པས། མཐུན་རབ་ཀྱི་རྩ་ལ་
དང་། རིགས་པའི་རྣམ་འབྱུང་བཟང་ཞིང་། ཤེར་བྱིན་འབྲུམ་པ་སོགས་མདོ་ལྷེ་དུ་མའི་ཆོག་མཐའ་དག་
ལྷགས་ལ་བྱུང་བར་བཞུགས་པ་དང་། གཞུང་ཆེ་རྒྱུང་གང་ལ་ཡང་ཕྱོགས་པ་མེད་པར་མཐུན་པ་རྒྱས་པས།
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མཐུན་རང་དུ་འདུག་ཅེས་བཞུགས་པས། ཀྱང་མཐུན་གྱི་མཚན་དེ་དུ་ས་ནས་ཀྱང་
ཐོགས། སྤྱིར་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་གསན་པའི་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ལྷུ་གཅིག་མང་ལ། མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་སྤྱི་ལོ་
འཇམ་དབྱངས་ལ་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་རྒྱུང་དབག་ཏུ་མེད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་རང་ཡང་བྱུར་བཀའ་
བདུན་རྩ་ཅམ་གསན། དཔལ་དུ་ས་ཀྱི་ལའོར་ལོའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་། དང་པོ་སྤྱི་བ་འདིའི་དུང་དུ་དབང་རྒྱུད་
མན་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་མཛད་པ་ཡིན། འཆད་ཉན་སུར་ཆོས་པ་ཡང་ལོ་གས་མཛད།
ཆོས་ལུང་ཆོགས་པའི་མཁན་ཆེན་བྱང་ཐེམས་བསྟན་ནས་གྲགས་པ་ལ་བསྟེན་ཐོགས་ལུས་ཤིང་། འདུལ་
བ་མདོ་རྩ་གཞུང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་གསན་ཅིང་མཐུན་ནས། སྤྱི་བ་རྟན་པའི་མཐའ་ལྷག་པར་

བཞུགས། བར་སྐབས་དེར་ལུ་ཏུ་ཡེ་བས། ཡང་ལུ་མ་སོགས་དང་མཛེས། འོ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས། སྐར་སྐར་ཡེ་བས།

དགྲའ་ལོ་སྐུ་རྩ་བ་ལ་ཐོན་དུ་དོན་གཅོད་གཅིག་ལ་ཡེ་བས་པས། སྐབས་ལྷགས་ལ་ལྷགས་དང་སོང་། དེ་ནས་ལྷ་ས་དང་མཚུར་ལུ་སོགས་སུ་ཡེ་བས། ཆོས་རྒྱུ་ལ་རང་བྱུང་དོན་དེ་དང་ཆོས་ཀྱི་གསུང་གྲུང་མང་དུ་མཛད། རང་བྱུང་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་འདི་ལྟར་ལྷ་ས་ཀྱི་ཆལ་ལ་མ་ཐེག་གྲུང་། མདོན་ཤེས་བཟང་པོ་མངའ་བས། བྱེད་ལ་ལྷ་སྐབས་དང་ཆོས་སྐད་དུ་ལྷ་ས་འདི་བས་གྲུང་ཆོས་བཟང་བ་ཞིག་སྐར་དུ་འོང་ཞེས་ལུང་བསྟན། དགྲའ་ལོ་སོ་གཅིག་བ་ལ་ཐོན་དུ་ཡེ་བས། མཁས་བརྩན་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱིར་དབང་དང་གདམས་པ་མང་དུ་གསུང་། སྦྱིར་དུག་ལ་ཉམས་འབྲིད་མཛད། དམིགས་པ་ལུ་བའི་སྐབས་མ་གཏོགས་སུ་དང་ཡང་མི་འབྲད་པར་མཁའ་སྦྱོང་བདེ་ལུ་ཏུ་བཞུགས། སོར་རྩྱུང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉམས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པས། སྤྱི་མའི་གསུང་ནས་མཁྱེས་ཤིང་བྱུང་གསུང་བ་ལ། གོ་ལ་ལོ་སྦྱིང་བར་ལུ་ལུས་ཏེ་སྦྱོམ་པར་མཛད་པས། སྦྱོག་རྩལ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྟགས་རྒྱུད་ནས་བཤད་པ་བཞིན་མཛད། དེ་ནས་ལྷ་སར་སྦྱོན་ལམ་མཛད་ཅིང་། ཡེར་བར་སོག་གཅིག་ལྷགས་དམལ་བཞུགས། ཡང་ཡར་ཡེ་བས་ཏེ། སྦྱིང་ལྷག་ཏུ་སྤྱི་མ་ཀུན་སྤངས་ཆོས་གྲགས་པ་ལ། འབྲེལ་ཆེན་ཆར་གཅིག་གསུམ་ནས་གསུངས། མཁས་བརྩན་ཆེན་པོའི་གསུང་གནང་བས། དགེ་བཤེས་ལྷ་བརྩུ་ཙམ་ལ་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་བཤད་པ་རྒྱས་པ་ཆར་གཅིག་གསུངས། དེ་ནས་སྤྱི་མའི་བཀའ་ནན་ཆེན་པོས་དགྲའ་ལོ་སོ་ལྷ་སའི་སྦྱིང་ཐོན་པའི་གདན་སར་ཡེ་བས། མཁས་བརྩན་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་དབྱེས་ནས། འོ་གཅིས་སུ་ཉི་བ་ཙམ་ལ་ཉིན་མཚན་མེད་པར་དབང་ལུང་འབྲིད་བཤད་པ་སོགས་སྤྱི་མ་ཉིད་ལ་མངའ་བའི་ཆོས་བམས་ཅད་སྟུག་། སྦྱིར་སྦྱི་རྩོན་འཇམ་དབྱངས་དང་། མཁས་བརྩན་ཆེན་པོ་ལ་ཆོས་གསུང་པ་ནི་མཐའ་ཡས་ཏེ། འདི་ཙམ་ཞེས་གྲངས་འཛིན་པ་ནི་དགའ་ལོ།

གཞན་སྦྱིང་གི་ལྷ་སྦྱོམ་བྱུང་པར་ཅན་ནི། མཁའ་སྦྱོང་བདེ་ལུ་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཆེ་ལྷགས་ལ་འཁྱུངས་པ་ཡིན་ཡང་། འོ་གས་ཤིག་གཞན་ལ་མ་གསུངས། གདན་སར་ཡེ་བས་ནས་འོ་གས་ནས་སུ་འབུམ་ཆེན་མོའི་སྤང་འདིངས་པ་དང་། བཟང་ལུན་གོང་གི་ཆོས་ཁྲིར་བཞུགས། བཤེས་གཉེན་དམ་བཤུ་རྟག་ལ་སྦྱིང་པོའི་མདོ་བརྩུའི་བཤད་པ་རང་བཞེད་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས། གཞན་སྦྱིང་སྦྱོན་པའི་གསུང་རབ་ཐན་ཐུན་གྲང་མང་དུ་མཛད། དཔེ་རྣམས་དང་ཆོས་སྐད་ལྷོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བས། མཁས་པ་ལས་གྱིས་སྦྱོར་མ་གོང་། དངོས་སུ་འབེལ་གདམ་རྩོད་པ་ལུས་པ་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཁབ་བབས་པ་བཞིན་དུ་སོང་བས། དངོས་སུ་མཛེས་པ་རྣམས་གྲུབ་མཐའ་ལ་ངེས་ཤིང་དང་། སྤྱི་མ་ལ་དད་པ་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆུག་

བྱུང་། རིང་ན་གནས་པ་རྒྱམས་ཀྱང་པག་ལན་དང་ཚུད་ཡིག་བསྐྱར་བ་རྒྱམས་ལ་ཚོས་དང་མཐུན་པའི་ལན་
མཛད་པས་རེས་པ་རྟེན། ལྷོས་གྲུབ་མཐུན་དེ་ཚུད་བྱལ་དུ་སྤང་ནས། ལྷོགས་བཞིའི་དགེ་བཤེས་དུ་མས་
བསྐྱལ་ནས། རེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་སྒྲིགས་ཡིག་ཆ་ཆེ་བ་རྒྱམས་མཛད་པ་ཡིན། མཚོད་རྟེན་ཆེན་མོ་བཞེད་པའི་
ཆེ་སྟོག་ཆགས་ཤིན་ཏུ་མང་པ་ལ་ལྷག་སྟོགས་མཛད། སེ་གོ་ལ་གཏོགས་པས་སྟོག་ཆགས་གཅིག་གྱང་
མེད་པར་སྤང་ཞིང་། བླ་མ་མཁའ་འཇའ་འོད་ཀྱིས་ཁེངས། རུ་མེད་པ་ལ་བཅའ་ལུང་གི་ཕུ་རུ་ན་རྒྱུས་ཐོན།
གཞལ་ལས་ཁང་གི་ཐོག་ཐུབས་དང་། གདུགས་ཀྱི་ཐོག་ཐུབས་ཀྱང་རྟེ་མ་རེ་རེ་ལོན་ལ་ཁེལ། རུང་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བ་དང་། ཆར་ཞོད་ཆེ་བ་བྱུང་རེས་ལ་བདེན་སྟོབས་བཟོད་པས་འབྲལ་ཉིད་ཀྱི་བཞོན་བྱུང་། ཆོས་
ཁྲིའི་ཁར་ཆོས་གསུང་བ་དང་། བཟོ་བོ་རྒྱམས་ཀྱི་སར་བཀོད་པ་མཛད་པ་དང་། གཞི་མས་རུང་དུ་ཐུགས་དམ་
ལ་བཞུགས་པ་སྟོགས་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་བཀོད་པ་གསུམ་དུ་ས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ནི་མང་པོས་ཡང་ཡང་མཐོང་།
སྤྱིའི་བཀོད་པ་བརྒྱད་དུ་ས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡང་འགའ་རེས་མཐོང་། ལྷ་ཕྱི་རྟོན་དང་། ཐུག་མོ་ཆོས་རྟོན་
དང་། ལྷི་བར་ཐུག་གི་ཐུག་གི་རོས་མི་ཡེ་མི་བར་བ་མང་པོར་ལུད་ཀྱིས་མེད་སྟེན་ནས། མཚོད་རྟེན་མང་པོ་
བཞེད་སྟེ། ལ་ཡང་ལྷ་ཡང་སྟང་། ཐོག་མཛོན་དུ་མེད་པས་པའི་སྐབས་ཉིད་ན་མདའ་ནས་ཡར་མེད་པས་པས།
ནམ་མཁའ་ལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གཟིགས།

དེ་ནས་བཟུང་པའི་དམ་གྱི་ཞལ་གཟིགས་པ་ནི་གྲངས་ལས་འདས་ཏེ་ཆེར་ཆེར་ཡང་མི་མཛད།
འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་དང་མི་ལཔ་པ་བཞིན་ཡོད་ལ། ལུར་གྱི་མགོན་པོ་དང་། རྒྱལ་ཐོས་ཐུས་བྱན་
བཞིན་འཁོར། ཐུག་མཚོད་ཐུགས་དམ་མཛད་རེས་ཀྱིས་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་། འཕགས་མ་རྒྱོལ་མ།
སྟོན་བྱ་དང་། བུམས་པ་རྒྱམས་རེས་མོས་ཀྱིས་འབྱོན། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྒྱ་འབྲུལ་དྲུབ་དང་།
ལྷོ་མ་པ་ཆེ་རུང་དང་། རྩོམ་པ་ཆེ་རུང་དང་། རྩོམ་པ་ཆེ་རུང་དང་། རྩོམ་པ་ཆེ་རུང་དང་། རྩོམ་པ་ཆེ་རུང་དང་།
གྲངས་ལས་འདས། བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྟོན་ལམ་མཛད་པའི་ཆེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དངོས་སུ་
གཟིགས་པ་དང་། གཟིམས་ཁང་བདེ་བ་ཅན་དུ་གྱུ་རུའི་ཆོས་བརྩམས་མཚོད་པ་མཛད་པའི་ཆེ། རྩོབ་དཔོན་
བདྲ་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་དང་བཅས་པ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱོན་ནས་ཤིས་བཟོད་མཛད་པ་དང་། མཚོད་རྟེན་
བཞེད་པའི་ལས་ལ་ཞུགས་ཆད་བདེ་བ་ཅན་དུ་འགྲོ་བའི་མཚན་མ་གཟིགས། རུན་གསུམ་དུ་བཞུགས་
སྐབས་ཐུགས་དམ་གྱི་ལྷ་རྩོམ་པོ་ལ་རབ་གནས་མཛད་པའི་ཆེ། འཇའ་འོད་ལ་བཀྱ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཀྱི་
གསུགས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་རུབ་སྟོགས་ནས་བྱུང་བ་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཆོགས་འདྲེན་སྐྱོམ་གསལ་པ་མང་པོ་
སྟོན་མེད་དུ་བབས། བླ་མ་ཕྱིད་སྐྱུ་འབྱུང་ན་དུ་རུ་ཤོར་བ་སྟོགས་ཐུན་ཐུ་རྒྱམས་ཀྱང་འབྲལ་དུ་མཐོན་ཅིང་།

གོང་མ་ཡོན་མཚན་གྱི་མངའ་ཐང་འགྱུར་ཤོག་དང་། རྒྱལ་བམས་གྱི་འགྱུར་ཤོག་རྣམས་ཀྱང་རིག་དཔེ་གསུངས་
པ་བཞིན་ཐོག་དུ་ལེ།

དྲར་གྱི་སྤྱད་འདྲན་འབྱུང་བ་ཡང་ལྷ་མོ་ནས་དགོངས། སྤྱད་འདྲན་བྱུང་བའི་ཆེ་ཉིང་རོ་དང་། བར་
ལུག་དང་། བ་རུམ་སོགས་སྤྱད་ཐེན་པ་ལོན་བཞེན་པ་ལོ་བཞི་ཙམ་མཛད། བྱིས་རྒྱལ་པོས་ལུང་བཟང་པོ་
གནང་ལྟ། ཐེབས་མི་དགོས་པར་བྱུང་ནས་གིན་རྒྱུད་གྱིས་ཉེ་དགོན་པར་ཐེབས། དེ་ལ་རྗེ་འདིས་རྗེ་ནང་གི་
གདན་སར་ལོ་བཅུ་བདུན་མཛད་ཅིང་། གཙོ་བོར་རྗེ་ནང་ཉིད་རྒྱ་བཞུགས་གིང་། སྤྱབ་བརྒྱུད་གྱི་བསྟན་པ་
རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། སྤྱ་འབྱུང་འཁེངས་པ་དང་། གསུང་སྟོན་པ་དང་། མཚན་པ་འབྱུང་པ་དང་། ལམས་བ་རུམ་
འདུས་པ་ལ་མདོ་སྟགས་གྱི་དབང་དང་གཞུང་འགྲུབ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། ཚོགས་པ་ཡང་སྤྱབ་པ་སྤྱིང་པོར་བྱེད་པ་
ཁོན་རང་ཡང་ཉུང་རྒྱས་སུ་སྟོང་ཙམ་རེ་འཚོག་ཅིང་། སྤྱིར་ཚོགས་པ་ཉུང་རྒྱས་སུ་ཡང་ཉིས་སྟོང་ཙམ་རེ་འདུ་
བ་བྱུང་། མང་བ་ལ་ཚད་མེད། མཚན་རྟེན་བཞེད་པའི་ལས་ཀ་སུ་ཤེས་པ་དང་། རྒྱ་ཚོགས་གཏོང་པོད་སྤྱི་
བ་ལ་དགེ་སྟོང་ཡང་གིན་རྒྱ་བཟང་བར་བྱུང་། ཚོས་རྗེ་འདི་ལ་ཟབ་ལམ་གྱི་འཁྲིད་ཞུས་པ་ལ་དགེ་སྟོང་གི་
སྤྱི་མ་ཐེན་པ་ནི་གཅིག་ཀྱང་མེད། ལུག་བྱུང་བའི་སྤྱབས་སྟོབ་པ་ཀུན་ལ་དགའ་ལུབ་གྱི་རིགས་མང་རྒྱ་གནང་།
དཔོན་སྟོབ་ཀུན་གྱིས་མི་ཟས་སྤངས། གསོལ་ཆས་ཐམས་ཅད་འཕོངས་པ་རྣམས་ལ་གནང་། བྱིས་ཚོས་རྗེ་
ཐུགས་སྤྲས་སྤྱི་བས་ལོ་རྩ་བ་དང་། རྗེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བས་གདན་ས་མཛད་པའི་རིང་དཔེན་གནས་
ངེས་མེད་གྱི་རི་བོད་མང་པོར་ཐེབས་གིང་། ལམ་ཆེར་ནི་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པ་དང་། ཟབ་ལམ་གྱི་
འཁྲིད་འདེབས་པའི་འགྲོ་དོན་ཉིད་གཙོ་བོར་མཛད། བར་བར་རྒྱ་ཚོས་གསུང་བ་དང་། རྟེན་བཞེད་བ་དང་།
ལུལ་སོ་སོའི་ལྷ་ཁང་ལ་ཞིག་གསོས་མཛད་པ་ཡང་གིན་རྒྱ་ཡང་། ངམ་རིངས་སུ་ཚོས་ལྟེ་བདེབས་སྟེ་བཤད་
ཉན་གྱི་གྲ་བཅུགས། དེར་སྤྱང་བ་ཞིག་གིས་རྒྱུན་བྱས། ཞག་བཅུ་གཉིས་གྱི་རིང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་འམས་
དང་། ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་བགྲང་བར་མི་དཔོག་པའི་ཞལ་གཟིགས། དེན་ཆེན་མིང་གི་ཐུགས་ཆམ་འདྲེག་དུག་པ་
ཞུགས་པ་ཞིག་ཐུགས་རྟོག་མི་མཛད་ན་བསྟོམས་པར་ཞུ་ཞེས་བདག་པོས་ལུལ་བ་ལ། འདྲན་ཐག་བཏང་
མཚམས་ལྷགས་གྱི་རྒྱར་ཁན་པ་ལ་དགའ་ཤོག་བསྟུགས་པ་ཙམ་གྱིས་པར་ཕྱོགས་གྱི་ལུགས་ཐག་རང་ཆད་ལ་
སོང་ལྟ། རྒྱར་ཕྱོགས་གྱི་ཟམ་རུལ་རྒྱ་ལུང་གིས་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཚན་པའི་ལྷས་མང་། དཔུས་དམག་ཡོང་
པའི་སྤྱབས་གིག་ཞག་གས་སྟོ་སྟོང་ཁོན་པོ་ཚོས་གསུངས་གིང་། བཟོད་པའི་བསྟུགས་པ་འབའ་ཞིག་མཛད།
ཚོས་རྒྱར་བཞུགས་ཐོག་དམག་བརྒྱ་ཙམ་སྟེབས། སྤྱ་ལ་མདའ་དྲོ་མཚན་ཆ་སྤྱ་ཚོགས་འཕངས་ཀྱང་། ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མ་སྟོན་ཅིང་གཡོ་མེད་རྒྱ་བཞུགས། དེ་ནས་དད་པ་སྟེས་ཉེ་བཤགས་པ་ལྟལ། སྤྱ་ཚེའི་སྤྱད་ལ་རྒྱ

བཅོམ་ཡུང་། འཕུག་གླེམ། གནས་རྟོན་ཡུང་མོགས་རིམ་པས་བརྒྱན་ནས། རྩད་པར་ལྟ་སར་མེད་པ་ནས་
 རྒྱ་པ་བརྩ་གཅིག་བཞུགས། དབུས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲེལ་སྤོང་དཔོན་དག་བཤེས་དཔོན་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཞབས་ལ་གཏུགས། གང་མེད་པས་ཐམས་ཅད་དུ་ཟབ་ལམ་རྫོང་མི་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་འཕྱིད་དང་། རྒྱུ་པོ་རི་ཚོགས་
 ལ་མེམས་པ་བརྒྱད་དང་། ཡིག་དུག་གི་ཆོས་ཁོན་གནང་། ལྟ་སར་བཞུགས་རིང་གོད་ཆུ་གནོད་པ་ལ་བཀའ་
 འོག་བརྒྱགས་པ་ཙམ་གྱིས་མན་པས། བཀའ་འོག་ཁུབ་ཉིན་རེ་བཞིན་ཤིན་དུ་མང་གྱི། མང་དུས་བརྒྱ་ཙམ་
 བྱུང་རྒྱུ། ཟབ་ལམ་གྱི་འཕྱིད་ལན་བདུན་གནང་བ་ལ། འཕྱིད་བྱ་ལྟ་ས་རྒྱམས་ལ་བརྒྱ་ཙམ། ཉིས་བརྒྱ་
 ཙམ། ལྟ་བརྒྱ་ཙམ་ཅི་རིགས་པ་མོད་ཅིང་། འཕྱིད་རྒྱུ་མ་འཕྱིད་མ་ཆེར་གྲགས་པ་ལ། དམ་པོ་འདེབས་པ་
 རྟོན་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྟ་ཙམ་བྱུང་། གངས་ལྷ་མ་བཅད་པ་ལ་ཟབ་ལམ་སྒོམ་ལ་བན་དཔག་ཏུ་མེད་དེ།
 གྲུང་པོ་རྩན་ཆད་གྲུང་ཆོས་ལ་དད་པ་སྐྱེས་ནས། ལམ་སྤང་རྒྱམས་སྤང་པེན་གསུམ་སྒོམ་པ་དང་། རྒྱུ་པོ་རྟོན་
 ཡག་མང་པོ་ལ་མཆོག་དབང་གོང་མ་གནང་བས། མི་རྒྱམས་ལ་ལྟ་ཆོས་སྤང་གཤི་བྱི་རྩན་ཆད་ལ་ལེ་ཤེས་
 མེད་པས་པའི་རྒྱལ་འགྱུར་མང་དུ་བྱུང་།

[illegible]

དེ་ནས་ཇོ་མོ་གནང་དུ་ཕྱག་ལེབས་ནས་ལོ་གཉིས་ལྷུ་ཉི་ཤ་ན། དགྲ་འགྲུས་འདུ་ཆུ་མོ་ན་པའི་

ལྷགས་མོ་གྲང་གི་ལོ་འཛིན་གྲུན་རྒྱ་ར་བ་ཡར་ངོ་འཛིན་ཕྱག་གི་སྤྱད་ཐུན་དང་པོ་འཛིན་ལྷགས་ལྷགས་སྤྱད་ཐུངས་
སྤྱད་ཐུན་པར་མཛད་དེ། ལྷག་བདུན་དུ་ལྷགས་དམ་མ་གྲོ་ལ་བའི་སྤྱབས། བར་ལྷག་ནས་འཛད་ཀྱི་བར་གཙང་
པོ་ཉིས་ལྷག་དུ་མི། ལྷགས་དམ་གྲོ་ལ་བའི་ཆོ་བུང་རུབ་ཀྱི་སེམས་དཔུ་གཙུག་ནས་ལུང་པའི་སྤྱབས། རོ་
མདར་ར་སྤྱོད་གཅིག་ཙམ་གྱི་ལུན་གཙང་པོ་བྱེན་དུ་ལོག་ནས་ཆད། དེ་བར་ལ་མི་འགའ་རེས་འགྲོ་འོང་
བྱས། སྤྱ་མ་འདུལ་བའི་སྤྱོད་ལོ་ལྷ་ཙམ་ནས་བཤང་གཅིའི་རྒྱན་ཆད་པ་དང་། སྤྱ་མོ་ནས་གཏུམ་མོ་འི་བདེ་
དྲོད་ཀྱིས་ལུར་ལངས་པ་ལ་ཉིན་མཚན་དང་ཐུན་མཚམས་མེད། མཐོས་བསྐྱེས་མེད་ཐོས་ཀྱང་འཇུག་ཤེས་པའི་
རྒྱལ་གྱིས་རེས་འགའ་ལྷག་གངས་མང་པོར་གསོལ་བ་མི་གསོལ་བ་ཉུང་དུ་ཙམ་གསོལ་བ་ཡང་མཛད། རུབ་
ཆོས་ལུང་དུ་སྤྱ་མེར་མང་པོ་ལ་བསྐྱེད་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་ལུང་འདོགས་པ་མཛད་སྤྱབས། རྒྱ་བ་ཐུང་ལ་གསོལ་
བ་ལམ་གཅིག་གྱུང་མ་གསོལ་ཡང་། སྤྱ་ཉམས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་བཟང་བར་བྱུང་། མཚལ་གྱུང་ཐང་དུ་
ཐེབས་ནས་ལྷག་བདུན་བལྟགས་པའི་སྤྱབས། ཉིན་རེ་འཛིན་དུ་ཆད་མཚན་པ་ལྷག་ཐན་མང་དུས་བུ་བུ་
ཙམ་དང་། བདུན་བུ་དེ་ལོ་མོར་མོར་བྱུང་བ་ཀྱན་ལ་ཡང་། དེ་ཀྱན་གྱི་སྤྱོད་ཆོས་པའི་བྱིར་གཞན་པས་
ལྷག་པར་གསོལ་བ་མཛད་པས། རེས་འགའ་མི་ཉི་ལུ་ཙམ་རེ་འི་ཐམ་གྱི་ཆད་ཙམ་གསོལ། ཡང་མ་འབྱེད་ས་
པའི་རྒྱལ་པ་ཡེ་མ་བྱུང་བ་དང་། ས་སྤྱོད་སྤྱོད་གར་དབང་བསྐྱར་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་དབང་པའི་རོལ་མོ་བྱི་
རོལ་གྱུང་འཆག་པའི་མིས་ཆོར་བ་ལ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཐེབས་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་མཛད་ཆད་ལ་ཡེ་ཤེས་
ཐེབས་པ་དང་། ཤ་གྲག་མེར་སོགས་སྤྱོད་པ་དམ་པ་དུ་མ་ལྟལ་མཐུན་པར་རིགས་ལུན་གྱི་རྒྱལ་པར་ལུང་
བསྐྱེད་པ་དང་། མཆོམས་སྤྱོད་བཟང་གྲགས་པས་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྱར་དངོས་སྤྱ་གཟིགས་
པ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་དང་། ཉི་གནས་ནམ་མཁའ་བྱུང་རུབ་ཀྱིས་འཇམ་དབྱུངས་དངོས་སྤྱ་མཐོང་བ་དང་།
བཙུམ་ལུན་རྩེ་རྩེ་པོ་དང་། སྤྱང་བ་དག་པའི་རྒྱལ་པ་པོ་མོ་མང་པོས་སྤྱ་ལ་མཚན་དཔེ་རྩོགས་པར་
མཐོང་བ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་མདོན་སྤྱར་དུ་ཡང་།

དོན་དུ་ནི་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་པར་འབྱུལ་བ་ཡིན་པས། རིགས་ལུན་བདུ་
དག་ར་པོ་དང་གཉིས་སྤྱེད་པའི་རོ་པོ་ཉིད་ཡིན་པས། དམ་པ་པོ་སོ་འི་གཟིགས་སྤྱང་ལ་བྱུང་བ་ཡང་དེ་སྤྱང་
ཞིང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྤྱན་པ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ར་པོ་ཆེའི་མདོ་དང་། སྤྱན་
ཆེན་པོ་འཛིན་ལུང་བསྐྱེད་པ། ལི་ན་བིག་ཞོན་རུ་འཕྱེད་ཉེན་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ། མ་
འོངས་པའི་དུས་ན་ཀ་མོ་རེའི་རྒྱུད་དུ་སྤྱན་པའི་མཚན་འཆང་བའི་དག་སྤྱོད་དུ་བྱུར་ཤི། མདོ་ཐེ་དུ་མ་གསལ་
བར་བྱེད་ཙམ་སྤྱན་པའི་མཚན་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཙམ་ཡོངས་སྤྱ་གྲགས་པ་ཤི། ཆོས་རྩེ་འདི་ཉིད་ལུང་བསྐྱེད་

པར་དོན་སྒྲོབ་རྣམས་བཞེད་པ་ཡང་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན། ཆོས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པར་མཛད་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། ལྷག་ལྷན་ལྷག་ས་དང་མཛད་པ་གསལ་བ་མཐོང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཁོ་ནའི་སྤྱད་ལུལ་ཡོ། །

ཆོས་རྒྱུ་མཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འདི་ལ་རིགས་ལྡན་གྱི་སྤྱལ་པ་ཡིན་པའི་སྣེ་གྲགས་ཆེ་བ་དང་།
དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཆེན་པོར་མཛད་སྤྱུ་བཞུགས་པ་ལ་བརྟེན། དུས་མཉམ་
གྱི་དགོངས་ཤེས་ལ་མོ་ཆེ་ཞིག་གིས། ཆོས་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་མན་ངག་ཅི་རིགས་པ་མ་གསལ་བ་མེད་པ་
ལྟ་བུ་ཡིན། དབང་རྒྱད་མན་ངག་རྣམས་པར་གསལ་བ་ཡང་སྤོང་ཕྱག་མང་པོ་དང་། དབང་དང་འབྲིད་ཆ་
ཆར་བ་ཐོབ་པ་ཁྱི་ཕྱག་ལས་བརྒྱལ་བ་དང་། མཆོག་དབང་གིང་མ་དང་། མོ་མོར་སྤྱད་པའི་འབྲིད་གསལ་
ཅིང་ཉམས་སྤྱོད་སྤྱེས་པ་ནི་བགྲང་བར་མི་སྒྲོབས་པ་ཙམ་ཡོད་པར་གྲགས་ཤིང་། སྤྱིར་བསྟན་པ་སྤྱོད་མཐམས་
ཅད་ནས་རྒྱས་པར་མཛད། དགོས་སུ་བོད་ཀྱི་རི་སྤྱལ་མཐམས་ཅད་ལ་དོ་རྩེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱལ་པ་པོས་
ཁྲལ་བ་དང་། བཤད་ཉན་གྱི་གྲ་མཐམས་ཅད་དུ་སྤྱིར་བོའི་མདོ་དང་རྒྱད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བརྒྱམས་
ཏེ་ཕྱིར་མི་ཕྱག་པ་འཁོར་ལོའི་གཏམ། བདེ་གཤེགས་སྤྱིར་བོ་མེད་གོའི་སྤྱེས་ཁྲལ་པར་མཛད་དེ། རྩོམ་ཆེའི་
མདོ་ལས་ཁྲལ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ། ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་གི་བར་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱན་གནས་པར་གྱུར་ལ། དེ་རྩེས་
ལྟ་བ་མཐོ་རུ་འོང་དུང་དོན་ཀྱང་རྫོང་པ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་བར་ཚུལ་ཅན། སྣེ་གྲགས་དང་། དབང་བང་
དང་། འཁོར་ཆོས་ལ་བསྟེན་པའི་བགོ་སྤྱལ་ཅན་མང་དུ་ཕྱོན་པ་ལ་རྟེན། སྤོང་བཞིན་གསལ་བར་མ་གྱུར་གྱང་།
དུས་ཀྱི་ཐ་མའི་ཐ་མ་དུ་ལྟའི་བར་དུ་ཡང་། རྩོམ་ཆེའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་
པོའི་གཏམ་སྤྱལ་ཁམ་རྒྱབ་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། བར་སྤྱབས་སུ་མང་དུ་བྱུང་བ་ནི་དམ་བཤད་ཁོ་ནའི་རྣམ་པོ། །

ཡང་དམ་བཤད་པ་འདི་ས་དང་པོ་ས་སྤྱུར་འཆད་ཉན་ལ་བྱ་གས་གཞོལ་བའི་ཆོ། ཀ་ཆེན་བཞེ་དང་།
རིགས་ཆོགས་ལ། དུས་མ་འཇུག་ལ། དུས་མ་ཆོས་ཀྱི་མ་བཞི་རྣམས་ལན་མང་དུ་གསུངས། རྩེར་གཞུང་
ལན་མི་གཅིག་པ་འང་བརྩ་ཙམ་གསུངས། ཕྱིས་སྤྱལ་པ་ལ་ཐེག་ནས་སྤྱར་ཆགས་སུ་སྤྱོད་པའི་འཆད་ཉན་གྱི་
གྲ་འཇུགས་པ་ནི་ལེ་མི་མཛད། དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་མཐམས་པ་མང་པོ་འདུས་པ་ལ། དུས་མ་ཆོས་རྩེ་ལྟ་དང་།
དུས་མ་བསྤོང་ཆོགས་དང་། འཕུམ་དང་། སྤྱིར་བོའི་མདོ་རྣམས་དང་། འབྲེལ་ཆེན་དུ་མ་མེད་པའི་འོད་
སྤྱོད་མེས་མཐོང་འབྲེལ་སྤྱོད་གསུམ་དང་། དབང་མདོར་བསྟན། གྱི་དོ་རྩེ། ལྷ་མོའི་འབྲེལ་ཆེན་རྣམས་ཡང་
དང་ཡང་དུ་གསུངས། དུས་མ་རྩེ་བ་དང་། སྤྱོད་འཇུག་བསྤྱལ་བ་དུས། གྱི་དོར་རྒྱད་གསུམ། མཐོང་འབྲོ་རྒྱ་
མཆོ། རྩོམ་ཆེའི་འབྲེལ་བ། གསལ་འདུས་སྤོང་གསལ། དམ་པ་འག་འཇུག་གསུམ་སྤྱོད་གསུམ་གྱང་ལན་རེ་རེ་

གཉིས་གཉིས་གསུངས། སོ་སོ་འདོད་པ་དང་མཐུན་པར་དཀྱིལ་ལོར་གྱི་ཆོ་གཏོ་རྗེ་འབྲེང་བའི་དབང་
 རྣམས་དང་། བདེ་དབྱེས་གསང་འདུས་གསེན་རྗེ་གསེད། རྗེ་རྗེ་དབྱིངས་དང་། རྟ་མགིན་ལུང་པ་སོགས་
 གསང་ཐུགས་གསང་རྙིང་གི་དབང་ཟུར་བཀའ་ཡང་མང་དུ་གནང་། གང་མས་མངག་ལའི་དུ་ལ་ཐ་དད་པ་
 ཡང་མང་དུ་གསུང་མོད་ཀྱི། གཙོ་བོར་གེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ། སྙིང་པོའི་མདོ་དང་། ལྷན་
 གྲུ་མ། རྟམ་གྱི་ལོར་ལོའི་དབང་ཁྱིད། སེམས་འབྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་བཤེད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་རྟག་
 ཏུ་གསུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། ཐེག་པ་མཐའ་དག་གི་དཔེ་པའི་དོན་ཡང་དེ་དག་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་གསུང་ངོ་།

འོན་ཀྱང་རེས་འགའ་ཞི་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་ཐུགས་གཞོལ་བར་ཡང་མཛད། ཆོས་གསུང་པའི་རྟམ་ན་
 ཡང་གཞིགས་རྟོག་གཤམ་སྤང་ཐུགས་བསམ་མོགས་མཛད་མི་དགོས་ཏེ། ཆོས་གྲུར་ཐེབས་པའི་རྟམ་དང་།
 ཞལ་བཀོད་སོགས་གང་དགོས་པའི་རྟམ་དེ་ཀ་མ་གཏོགས་ཐབ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཁོ་ན་ལ་བཞུགས་སོ། རྩོན་
 བཀའ་དང་བརྟན་བཅོས་འགྱུར་རོ་ཅོག་རྟོགས་པར་ནན་ཏན་དང་བཅས་པས་ཚར་གཅིག་གཞིགས། དེ་
 ཀུན་དོན་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པར་ཐུགས་སུ་རྟུན། སྤྱི་ལོར་བ་འགའ་ཞིག་གིས་བླ་མ་དམ་པའི་མཁྱེན་
 རྟམས་འདི་ལ་མཁན་ཆེན་སྤྱོད་པའི་གཞིགས་རྟོག་གི་ཐུགས་རྩོལ་དང་། འཆད་ཉན་ལ་ཐུགས་གཞོལ་བ་
 འདི་ཡོད་ན་མངས་རྒྱས་འཛིན་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོང་བར་གང་འཁྱུགས་པས། སྤྱིར་ཆོས་འདི་རྣམས་
 བསྐྱབས་པས་གོ་བ་ཁོ་ན་རང་ཡང་མིན། ཆོགས་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་བསམགས་ཅིང་བསྒྲུམས་ན་གོ་བ་ལགས། ད་
 ལྟ་སྙིང་པོ་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་འདིར། སྤྱི་བ་ཁོ་ན་ཡན་ཡོན་ཆེ་བ་ཡིན་གསུང་ངོ་།

དེ་ལྟར་ན་དམ་པ་འདི་ལ་སྤྱིར་སྒྲོབ་པའི་ཆོགས་མཐའ་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོངས་པ་
 སྒྲོང་པའི་སྒྲོབ་མ་རང་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་། གཙོ་བོར་གྱུར་པ། ལོ་ཙུ་བ་སྒོ་གྲིས་དཔལ་དང་། སེམས་ལོ་ཙུ་
 བ་མ་ཏི་པར་ཆེན་གཉིས་ལ་ཐུགས་སྒྲུལ་རྣམ་གཉིས་སུ་གྲགས། ཀྱན་སྤངས་ཆེན་པོ་ཆོས་གྲགས་དཔལ་
 བཟང་ཞབས་རྟོག་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། ལོ་ཙུ་འང་ཆད་དུ་ཕྱིན་པ་མཁྱེན། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ།
 མཁན་ཆེན་རིན་ཆེན་ཆུ་ལ་ཁྲིམས། ཞང་སྟོན་བསྟན་ནམས་གྲགས་པ། མཐམ་གྲུབ་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་
 མཆོན། ཡར་ལུང་བ་ཆོས་དཔལ་མགོན་པོ་རྣམས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱན་རྒྱ་ཆེར་སྒྲོང་མཁན་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་
 བློ་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བལྟས་ཅུ་མོ།

རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རི་ཆོས་དཔེ་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་ཐོང་མ་ཡིན་པའི་
 མན་ངག་ཅེས་པའི་གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ་གསུམ་ལྟན་མར་བཅད་ཀྱི་ལྟ་བ་བཀའ་ནས་དཔེ་དོན་རྟོགས་
 ལུན་དཔུ་མ་ཆེན་པོའི་རང་ལུགས་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་ཞིབ་རྒྱས་སུ་སྤྱི་བ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་རྒྱལ་པའི་

བཀའ་ཐམས་ཅད་དང་བྱད་པར་སྒྲིང་བོ་མདོ་ལྟ་མདོ་བཅུ་དང་དེས་དོན་མདོ་ལྟ་མདོ་བཅུ་ལོགས་ལ་ཁུངས་
གཏུགས་ནས་གཞན་སྒྲོང་དཔུ་མ་ཆེན་པོའི་ཡིན་ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་གསལ་བ་མཛད་པ་མ་ཟད། དེས་
དོན་གྱི་མདོ་དེ་དག་གི་དོ་རྗེའི་ཆོག་ཀྱན་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་འཕགས་པ་
བུམས་པའི་བུམས་ཆོས་སྟེ་ལྟ་དང་། འཇམ་དཔལ་གྱི་རང་གི་ལྟ་བུ་མདོར་བསྟན་དང་། འཕགས་པ་རྒྱ་ལྡན་
གྱི་རིགས་པའི་ཆོགས་དང་། བསྟོད་ཆོགས། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་སོགས་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
གྱི་རྒྱད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་པ་དང་། ས་སྟེ་ལྟ་དང་། སྟོན་རྒྱུ་གཉིས་སོགས་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱི་ལྷུ་གསུམ་
གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཇོམས་སོགས་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་གསང་འདུས་སྒྲིན་གསལ་དང་། དཔུ་མ་
འཇུག་པ་སོགས་དང་། སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བུའི་དཔུ་མ་རིན་ཆེན་སྒྲིན་མ་དང་། གཞན་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཅན་གོ་
མི། དཔལ་རྒྱ་རོ་བ་སོགས་རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་བསྟགས་པའི་འཕགས་ལུའ་གྱི་མཐས་པ་ཆེན་པོ་རྒྱམས་གྱི་
གཞུང་གྱི་དང་། བྱད་པར་དཔལ་ལྷན་ས་བཅུ་པའི་མན་ངག་སྟེ་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་དང་། ཏུས་ལོར་
རྒྱད་འགྲེལ་དང་། རྗེ་རྗེ་སྒྲིང་འགྲེལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེས་དོན་དཔུ་མའི་རང་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་བཀྲལ་ཏེ་
གཞུང་བཙད་མཛད་ཡོད།

འཕགས་པ་རྒྱ་ལྡན་གྱི་རིགས་ཆོགས་གྱི་སྐབས་སུ་བཀའ་བར་པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་རྒྱགས་སུ་བ་གྱི་སྟོས་བས་སྒྲོང་པའི་ཤིང་རྟའི་ལམ་སྟེ་ཞིང་། ཆོས་དབྱིངས་
བསྟོད་པ་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོས་བུའ་སྒྲོང་ཉིད་དེ་རྒྱམ་པ་ཐམས་ཅད་པར་ཡོད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟེ་ལམ་
ཅུང་ཟད་བྱེ་བ་ལམ་རྒྱས་པར་མ་བྱེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་གྱིས་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུམ་པའི་
དབྱིངས་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་སྟོབས་སོགས་གྱི་རང་བཞིན་ཏུ་བུམ་པའི་ནང་སྟོགས་གྱི་རོ་བོ་རྒྱད་སྒྲ་མའི་
འགྲེལ་པ་དང་། ས་སྟེ་ལྟ་སོགས་གྱི་སྟོན་སྲིད་རིགས་པ་བརྒྱ་བྲག་གིས་གཏན་ལ་ཐབས་ཏེ་དེས་དོན་དཔུ་
མའི་ཤིང་རྟའི་སྟེ་ལམ་རྒྱ་ཆེར་བྱེ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དང་། བྱད་པར་སེམས་དཔའི་འགྲེལ་བ་སྟོར་གསུམ་
གྱིས་དེས་དོན་རྟོགས་ལྡན་གནས་ལུགས་དོན་དམ་བདེ་སྟོང་ཟུག་འཇུག་གི་རྒྱུད་ལྟེའི་ལྟ་ཆོགས་སྟགས་དང་
དགྱིལ་ལོར་རྒྱ་མཚོའི་བདག་ཉིད་རྒྱམ་པ་ཐམས་ཅད་པར་ཡོ་གདོད་མ་ནས་རང་བུ་རྒྱུ་ལོ་ཤེས་གྱི་རོ་
བོར་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་དེ་གཏན་ལ་ཐབས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དེས་དོན་རྒྱ་མཚོར་བཀྲལ་འདུག་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་གཞི་རྒྱ་དྲ་ན་བཞུགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བུམ་པའི་སྐངས་
རྟོགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་ཐམས་སྟོ་སུ་རྟེན་བཅས་སུ་ཡོད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གཞིའི་གནས་ལུགས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞིའི་གནས་ལུགས་ཉིད་ཆོས་

ཉིད་ཟབ་མོ་ཀུན་གཞིའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཚུལ་དཔྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བརྟན་གཤོ་ཀུན་ཁྱབ་ཡིན་ཚུལ་དེ་
 ཉིད་དོན་དམ་ཚཱ་ཉིད་ཀྱི་དགོན་མཚོག་གསུམ་ཀལ་ཡིན་ཚུལ། དེ་བཞིན་གསེགས་སྒྲིང་དུ་དཔེས་བརྟན་
 ཚུལ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཚུལ་སོགས་དང་། ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་ཀྱུ་ཀྱུ་
 ཡབ་སྐུས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀའ་ཚུ་ལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཞིའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབས།
 དེ་ཐོབ་རྒྱལ་པའི་ལམ་མཚོག་ཟབ་མོ་བརྟན་པ་ལ་དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མི་འབྲལ་
 པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་ཆས་སུ་བཞུགས་ཀྱང་ལམ་
 ཚོགས་གཉིས་མེད་གོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་བསལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་གསུགས་
 སྐྱབས་སྒྲིབ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདིར་རྣམ་དག་ལེགས་པའི་
 ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་ལྟ་བ་དང་སྒོམ་བ་དང་སྦྱོད་བ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་རྒྱུད་དགོས་
 པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལམ་ཟབ་མོ་གཏན་ལ་ཐབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་སྒོམ་སྦྱོད་
 པས་ལམ་ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་སྤྱད་བྱ་སྦྱིབ་པ་གཉིས་ཆད་པ་ལས་འབྲས་སུ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐོབ་
 ཚུལ་གཏན་ལ་ཐབས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ལུན་མོང་ལ་བྱགས་པའི་སྐྱེའི་དབྱེ་བ་དང་ལུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསང་
 རྒྱགས་ཀྱི་སྐྱེའི་དབྱེ་བ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྐྱབས་པའི་བཞུགས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ན་
 ས་འབྲས་སུ་ཟབ་མོ་གཏན་ལ་ཐབས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་རང་སྤྱོད་དང་གཞན་སྤྱོད་དུ་ཕྱེ་ནས་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབྲེབས་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། སྤྱོད་པའི་ཚོས་རང་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་པའི་གཞི་གཞན་སྤྱོད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་འདི་ཉིད་དུ་
 སྤྱོད་པའི་གཞི་གང་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚོས་གང་མེད་པ་དེ་ནི་ཚོས་དེས་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་སྟེ།
 འདི་ལ་ཚོས་དེས་སྤྱོད་པའི་ལྷག་མ་སྤྱོད་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་ཚོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ནི་འདིར་ནམ་ཡང་
 ཡོད་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་
 ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལྟ་ལྟ་ནས་ཀྱང་། སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྤྱོད་པར་
 ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་སྟེ། འདི་ལ་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་ཡོད་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
 བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེས་དོན་བྱ་མཚོ་ལས་གང་གསུངས་པ་རྣམས་ཤིང་རྟ་
 ཆེན་པོའི་གཞུང་དང་བསྒྲིགས་ཏེ་ཅ་འབྲེལ་གན་སྐྱར་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྦྱོད་དུ་ཡོད་ཀྱང་འཕྲུབ་མོར་རྟོན་ཅམ་
 གྱིས་ཚོག་ཤེས་པར་བྱས་སོ། །

ཞེས་པ་འདི་འང་འབྲོག་དགེ་མཁན་ཀུན་དག་འདཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོས་བྲིས་པ་དགེ་ལོ། །

དཔེ་སྒྲུབ་གསལ་བཤད།

༡ འདིར་ང་ཚོས་པོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་གཅེས་བཞུག་གི་པོད་ཐེང་ནང་། པོད་བཞུན་པར་རྫོན་པ་ཀླུ་མཁུན་དོལ་
པོ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་(༡༩༠༡-༡༩༡༩)ཀྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་གྲགས་ཆེན་«རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་»ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སྤྲུགས་ལ་ཡོད་ཅིང་། གཞུང་འདིའི་མདའ་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་ལོ་མང་ཆེན་ནས་གཡར་
གནང་མཛད་པའི་དཔེ་གཞུགས་འཛམ་གང་དཔར་མ་པོད་ཨེ་བར་བཞུགས་པ་དེར་གཞི་བརྒྱུ་ཡོད། དེ་དང་དཔར་མ་བཞུར་
ལྷལ་ནི་འཛམ་གང་དཔར་མ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སོ་སོར་ཨོ་ལྷ་སྤྱི་གྱི་ཡི་གེ་བཀོད་པ་རི་ཆོས་མཆོན་བཞུགས་
མ་ཞིག་གྱུར་བ་དེ་ཡིན་པས། དེ་དང་པན་ཆུང་བཞུར་ཞིབ་ཞུས་ཡོད། གཞན་ཡང་སྐབས་འགར་གོང་གི་པོད་དཔར་གཉིས་ཀ་
བཞུར་ནང་ད་དུང་དག་ཆ་ལ་དོགས་གཞི་བྱུང་བའི་ཆེ་པེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་དེབ་གཞུགས་སུ་
དཔར་བྱབ་ཏུ་བ་«རྫོན་རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་»ཞེས་མཆོན་བྱུང་བའོད་པའི་དེབ་དེ་ཡང་དཔྱད་གཞིར་ཡོན་ཡོད་པ་
བཅས་མཁུན་འཛམ་།

ཁྱེད་རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོའི་གཞུང་རྒྱུ་མས་ལ། གཞུང་ཡོངས་ཨོགས་ཀྱིས་བཅད་གཞུག་འདུལ་བའོལ་གྱི་
ཚུལ་དུ་ལོགས་སུ་བཀོད་པ་ལས། གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱི་དགུས་ལ་མི་འཕྱར་མོད། འདིར་ཉིད་དང་རབས་ཀྱི་དཔེ་རྒྱུག་བ་པོར་བན་
སྤྱད་གཞུག་གི་དགུས་སྐབས་སོ་སོའི་དུས་བཀོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུག་གི་དུས་ཡང་གཞུག་གིས་བཅད་ཡོངས་ཨོགས་
དེང་རབས་ཀྱི་དཀར་ཆག་གི་ཚུལ་དུ་བཀོད་ཡོད། དེ་ལ་ཞིབ་དུ་བཞུགས་ན། རི་ཆོས་ཀྱི་བཞུན་བཅོས་འདི་ཤོག་མར་མཛད་
སྐབས། གཞུང་ཡོངས་ཨོགས་གཞི་ལམ་འབྲས་བཅས་ཀྱི་སྐབས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་ལས། སྐབས་ནང་གསེས་ལས་བཅད་
བཟུམས་ཉེ་ཆོན་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་མེད་པ་ནི་གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་གསལ་བར་ཐོན་པ་ལྟར་ལགས། དེ་ལྟ་ནང་གཞུང་
ཡོངས་ཨོགས་བཅུམས་ཀྱི་འཛམ་གཞུང་འདིའི་ས་བཅད་རྒྱལ་བ་ད་ལྟ་མཇལ་དུ་ཡོད་པ་འདི་རྫོན་ཀླུ་མཁུན་རང་ཉིད་ཀྱིས་
མཛད་ཅིང་། དེའི་མཇུག་དུང་། ས་བཅད་ཅེས་པ་གཞུང་དོན་ཆོན་ཆོན་དུ། ཞེས་པ་ནས། དེ་དང་མཛུགས་བཅུན་པད་གཞིས་
གཞན་དུ་བཀོད། ཅེས་ས་བཅད་དེ་རྩོམ་པ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་། དེ་ཡང་གཞན་དུ་བཀོད། ཅེས་ལོགས་སུ་བཀོད་ཚུལ་
གསལ་བར་གསུངས་སོ། དེ་བཞིན་དུ་ལྟེ་རི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་འགྲེལ་འདི་འང་གསུང་སྟེ་ལྟར་ཀླུ་མཁུན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་
པའི་རང་མཆོན་ཡིན་པར་བྱ་དགོས་སོ།

གཞི་རྒྱང་ང་ཚོས་མ་དཔེ་ལ་དཔར་མ་མི་འབྲ་བ་བཞུར་ཉེ་ནོར་བཅོས་སྤྱུ་རྒྱུ་མས་གང་ཡིན་པོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་
གཅེས་བཞུག་སྤྲུག་པ་པོའི་གྲིང་བཞིན་ནས་མཁུན་ངེས་ལ། གཞུང་སོ་སོར་བཀའ་བཞུན་དང་དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་མཐའ་གྲུབ་

ཅུ་རྗེས་ཀྱི་གཞུང་གི་ན་རྒྱུ་ཡང་ན་དངོས་ལྟ་བུ་འདྲེན་མཛད་པ་ཡི། ཡང་ན་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་རྣམས་ཅི་ལྟར་
 ཀྱི་སྐོམ་འཁྲུག་འཛོལ་ཞིབ་ལྟས་ཏེ་མཛད་པ་པོ་དང་གཞུང་སྐོམ་འཛོལ་མཛད། དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་འཁྲུག་གི་པོད་ཀྱི་ཡང་གྲངས།
 ཤོག་གྲངས་ཡིག་ཐེང་དང་བཅས་པ་གསལ་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་མཛད་བཞིན་ཡོད། བཟང་བསྟན་གྱི་ལུང་ངོས་འཛིན་
 ལྷབས་ ལྷེད་གེ་ ལེས་པའི་བསྟན་ཡིག་བཞིན་པ་ནི་ལྷེད་གེ་བཀའ་འབྱུང་དང་བསྟན་འབྱུང་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་བ་
 ཚོས་དབྱེད་ཀྱི་བ་ལྷུ་པ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ཡིར་དཔར་བསྟན་གྱི་དཔར་དུ་བཏབ་པའི་དཔར་མ་དེ་ཡིན་པས་དོད་ཀྱི་ཡང་གྲངས་དང་
 ཤོག་གྲངས་སོགས་བཞིན་པ་དཔར་མ་དེ་གཞི་བཟུང་ཡིན། དེ་ཡང་མཐུན་ཤོག་ལ་དྲགས་ རྩ་ དང་། རྒྱུ་ཤོག་ལ་དྲགས་ བ་
 བཅས་བཞིན་ཅིང་། དེའི་མཐུན་དུ་ཡིག་ཐེང་ཡང་ངོས་འཛིན་ལྟས་ཡོད། ལྷེད་གེ་དཔེ་མའི་ཡང་གྲངས་ནི་ཉི་ཤོད་ཉི་ཤོད་རྒྱ་མཚོ་
 སྟོབ་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཚུགས་པ་བློ་གསལ་གནང་བའི་ལྷེད་གེ་བཀའ་འབྱུང་གྱི་དཀར་ཆགས་གཞི་བཟུང་གི་ཡང་གྲངས་དེ་
 རྣམས་ཡིན། བེ་ཅིང་ ལེས་པ་ནི་པེ་ཅིང་ནས་དཔར་བསྟན་གནང་བའི་བཀའ་འབྱུང་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེའི་དཔེ་མའི་ཡང་
 གྲངས་ནི་ཉི་ཤོད་ནས་པེ་ཅིང་དཔར་མ་དེ་བཀའ་ལྟགས་སུ་བསྟར་དུ་དཔར་བསྟན་ཕྱིན་ལྷབས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེའི་མཛན་སྟོབ་བློ་གསལ་
 པ་དེ་ཡིན་ལགས།

དེ་ཡང་ངེས་པོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་གཅེས་བཏུས་གྱི་པོད་ཐེང་ཁོངས་རིམ་མཐོང་དོན་རྒྱ་མཚོ་དཔར་སྟན་ལྟས་
 བར་གཞུང་ཅུ་ཆེན་འདི་འི་སྟོན་སྟེང་ངོ་སྟོན་དེ་དེང་སྐབས་ཇོ་ནང་མཁས་པ་འབྲིག་དགེ་མཁན་པོ་ཀུན་བཟང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་
 མཚོས་མཛད་པར་ལྟས་ རྗེ་ཆེ་ལྟར་དང་། མཐའ་དོན་འདིར་རིམ་མཐོང་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་མཛུགས་ལྟར་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་མཛུང་ག་དེ་ཉིད་ལྟད་ག་དང་བཅས་དེང་རབས་ཀྱི་སྟོན་དུ་དཔར་དུ་བསྟན་ལྟར་པར་ཡིད་སྟོང་དང་བཅས་འདི་འི་དགེ་བའི་
 མཐུ་ལས་སྒྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལྟན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་དགོས་ལུད་པལ་ལྷན་རྒྱལ་བ་ ཇོ་ནང་པའི་བསྟན་པའི་སྒྱིར་པོ་
 ག་ཞན་རྟོང་དུ་མཐའི་ལྷ་བ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་རྒྱར་ཅིག་ཅེས་བོད་ཀྱི་གཞུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་
 ནས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལྷུ་ཆོས་ལ།

༡༡༡། །རི་ཚོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་
མཐར་ཐུག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་
བཞུགས་སོ།།

ཐོན་པ་ལྷན་མཁུན་དོལ་པོ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་མཛད།

༡༡༡། །རི་ཚོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ མཐར་ཐུག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་བཞུགས་སོ།།

བཤད་པ་ལ་འགྲུག་པ།

༡༡༡། །རྒྱ་ཡི་ཐུང་རྩ་པོ་རྩིས་ཏུ་རྩོད་མོན་མཆོད་པའི་རི་ཚོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་། །དཔལ་རྩོད་རྩོད་མེས་མཆོད་པའི་ལྷག་འཛུལ་ལོ། །དྲི་མ་རྒྱུང་བའི་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ལ་ལྷག་འཛུལ་ལོ། །དྲི་མ་རྒྱུང་བའི་ལམ་རྩོད་རྩོད་རྩལ་འབྱོར་ལ་ལྷག་འཛུལ་ལོ། །དྲི་མམ་དག་པའི་གཞི་བྱལ་འབྲས་ཚོས་སྒྲུ་ལ་ལྷག་འཛུལ་ལོ།།

གང་གསུང་འོད་ཀྱི་ཆ་གསལ་བྱ་བ་ལྟར་། །སྒྲིང་གི་ཐུན་ཐུག་དཔག་ཡས་རབ་བསལ་ནས། །ཡང་དག་ཏོགས་པའི་རྒྱུང་བ་རྒྱས་མཛད་པ། །རྩོད་བརྩོན་རྒྱ་མཚོ་གཞི་བདེ་པོར་འདུད། །གང་ཞིག་ཚོས་རྣམས་ཀུན་གྱིས་དཔེན་ཡང་ཟག་མེད་བཟང་ལས་ཚོས་ཀྱི་སྒྲུ། །ཚོས་དང་གང་ཟག་བདག་དང་བྲལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག་། །ཡོད་མེད་རྟག་ཆད་མཐའ་ལས་འདས་ཀྱང་རྟག་བརྟན་གསུང་དུ་དེད་དུ་བཞུགས། །དངོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ལ་བརྟུང་ནས། །རང་བྱིན་མ་ལོག་གཏེར་ཆེན་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་དང་། །དེ་ཐོབ་ཐབས་ལ་བརྩོན་པ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་སྤང་བ་གང་ཡིན་དང་། །དེ་ཐོབ་དོན་ཀུན་གྱུ་བ་བཞིན་དུ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་རྣམས། །ལྷ་མིག་རྣམས་ལས་སྒྲོན་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་དག་ལུང་བཞིན་བསྟན་བྱ་ཞིང་། །རྒྱལ་བའི་ས་བོན་བཟང་པོ་ལས་བྱུང་བ་སོང་རྣམས་ཚོགས་ལས་གང་འབྱུངས་པ། །རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་སུ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་འང་ལྷག་འཛུལ་ནས། །འབྲས་མཚོ་གཞི་བྱུགས་པའི་གིང་ཆེན་སྒྲིང་བཞིན་དུང་སྤོང་རྣམས་ཀྱི་བཅའ་ཡི་སྒྲུ། །གང་གིས་རི་ལྷ་རབ་སྒྲིང་པ་དེ་ཡང་ལུང་ལས་སྤང་བཞིན་འབྱོར་བར་བྱ།།

གཞི་འོད་སྒྲུབ་ས།

དང་པོ། །གཞི་ལམ་འབྲས་སུ་མདོར་བསྟན་པ།

༡། །རི་ཚོས་དོན་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་སུ་བསྟན་པ་བསྟན་པ།

འདིར་ཐར་པའི་མཚོ་གཞི་བདེ་བཞིན་འོད་གསལ་ཚོས་ཀྱི་སྒྲུ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་གཙང་བདག་བདེ་

དང་ཉག་པའི་མཐར་ཐུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐོབ་ནས་གསུགས་ཀྱི་སྐུ་ས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་
 བར་འདོད་པ་དག་གིས་དང་པོ་ཉིད་རྒྱ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། དཔུལ་པོའི་བྲིམ་གྱི་ས་འོག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་
 ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་མི་བདུན་མིད་ཀྱི་ས་རྩོམ་བསྐྱིབས་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་མ་རྟོགས་ལ་མ་ཐོབ་པས་སྐྱག་
 བསྐུལ་བ་ཉིད་རྒྱ་གནས་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། འོད་གསལ་ལོངས་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་རང་
 གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་ཀྱང་གྲོ་བྱར་དྲི་མས་བསྐྱིབས་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་མ་རྟོགས་ལ་
 མ་ཐོབ་པས་རྟག་རྒྱ་སྐྱག་བསྐུལ་བ་ཉིད་རྒྱ་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྤྱི་མ་དམ་པའི་མན་ངག་ལྷན་
 བར་ཅན་དང་ལྟན་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་དྲི་མ་མེད་བདག་ལས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་སྤང་བར་བྱ་བ་
 ཉིད་རྒྱ་ལེགས་པར་ཁོང་རྒྱ་རྒྱད་བར་བྱ་བ་ལོ། །འདི་ནི་ལྟའི་མིག་དང་ལྟན་པ་དག་གིས་གཏེར་དེ་ལེགས་པར་
 བསྐྱན་པ་ལས་གཏེར་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལ་གཞོགས་པའི་ས་རྩོམ་ས་ནི་དོར་བར་བྱ་
 བ་ཉིད་རྒྱ་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ཏེ་དེ་མ་བསལ་ན་དེ་མི་འཐོབ་པ་དང་། དེ་བསལ་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་ཐོབ་པར་
 ཤེས་པ་དང་ཡང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཁོང་རྒྱ་རྒྱད་ནས་ཉམས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་གྲོ་བྱར་དྲི་མ་མཐའ་
 དག་བསལ་པའི་ཆེད་རྒྱ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་ཐོར་དང་བཅས་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་པ་
 གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་མི་བདུན་མིད་ཀྱི་ས་རྩོམ་ས་ལ་མེད་པ་དང་མཚུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉམས་
 སུ་སྤངས་པ་ལས་ཐོབ་པ་ནི་བྲལ་འབྲས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་རྟག་པ་མེད་ཅིང་མི་འབྲལ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་ཆེན་
 པོ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དེ་ཉིད་ལེགས་པར་ཐོབ་པ་དང་མཚུངས་སོ། །

ལ དེ་རྣམས་ལུང་གིས་གྲུབ་ཚུལ་བསྐྱས་ནས་བསྐྱན་པ།

འདིར་དེ་དག་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་ཤིང་། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་མཛོར་།
 རིགས་ཀྱི་སྤྱད་གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དཔུལ་པོ་ཞིག་གི་བྲིམ་གྱི་ནང་གི་མཛོད་ཀྱི་འོག་གི་ས་ལ་
 གཏེར་ཆེན་པོ་དབྱིག་དང་གསེར་གྱིས་གང་བ་མཛོད་ཀྱི་ཆད་ཙམ་ཞིག་མི་བདུན་མིད་ཀྱིས་སམས་གཞོགས་
 པའི་འོག་ན་ཡོད་ལ། གཏེར་ཆེན་པོ་དེས་མི་དཔུལ་པོ་དེ་ལ་འདི་རྒྱད་དུ། གྱེ་མི་རྟེན་གཏེར་ཆེན་པོ་སྟེ་སམས་
 གཞོགས་ཤིང་འདུག་གོ་ཞེས་མི་སྤྱོད་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་གཏེར་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཀྱི་རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མ་
 ཡིན་པ་ལོ། །མི་དཔུལ་པོ་བྲིམ་གྱི་བདག་པོ་དེ་ནི་དཔུལ་པའི་སེམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་སེམས་ཤིང་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་
 ན་རྣམ་པར་རྒྱ་ཡང་། སའི་འོག་ན་གཏེར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་མ་ཐོས་མི་ཤེས་མ་མཐོང་ངོ་། །རིགས་ཀྱི་སྤྱད་ག

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་མཛོད་པར་ཞེན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁྱིམ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་འོག་ན་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསམ་
ཅད་ཀྱི་མཛོད་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་དེ་དག་གཟུགས་དང་སྤྱད་དང་བྱི་དང་རོ་དང་རེག་པ་ལ་
ཆགས་པས་སྟག་བསྟེན་པས་ལུས་ལོ་ལ་བར་ལོ་རེ་དེ། ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་དེ་མ་ཐོས་པས་ཐོབ་པར་མ་
གྱུར་ཅིང་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་བརྟན་པར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྲད་པ་དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ནང་དུ་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་
རབ་ཏུ་སྟོན་རྟོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མོས་ནས་རྩ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་
ལྟ་བུར་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོན་པ་བྱུང་བའི་གཏན་ཆོག་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་དཔེ་དང་བྱེད་པའི་
གཏན་ཆོག་དང་བྱ་བ་རྣམས་སྟོན་པ་གཏེར་ཆེན་པོའི་མཛོད་ཀྱི་སྟོན་བདག་ཆགས་པ་མེད་པའི་སྟོབས་པ་
དང་ལྷན་ཞིང་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོའི་མཛོད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །
རིགས་ཀྱི་སྤྲད་པ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པས་སེམས་ཅན་སེམས་ཅད་དེ་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་མཛོད་ཡོངས་
སུ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་རྟོ། །ཞེས་དང་།

རྒྱད་བླ་ཙུ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། ཉམ་མོངས་པ་ནི་སའི་མཐེལ་དང་འདྲ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཁམས་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་བཞིན་རྟེ། རི་ལྟར་མི་དཔུལ་བྱིམ་ནང་ས་འོག་ན། མི་ཟད་པ་ཡི་གཏེར་ནི་ཡོད་
གྱུར་ལ། མི་དེས་དེ་མ་ཤེས་ཤིང་གཏེར་དེ་ཡང་། དེ་ལ་ང་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྒྲུ་ལྟར། དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱི་
ནང་ཆུད་རིན་ཆེན་གཏེར། དྲི་མེད་གཞག་དང་བསལ་མེད་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་། མ་རྟོགས་པས་ནི་དཔུལ་པའི་
སྟག་བསྟེན་ལ། རྣམ་མང་རྒྱན་དུ་སྟེ་དགྲ་འདིས་བྱང་དོ། །རི་ལྟར་དཔུལ་པའི་བྱིམ་ནང་དུ་ནི་རིན་ཆེན་
གཏེར་ཆུད་གྱུར་པ་མི་ལ་ནི། རིན་ཆེན་གཏེར་བདག་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་དེ་ནི་མི་ཡིས་ཤེས་མིན་
ལྟར། དེ་བཞིན་ཆོས་གཏེར་ཡིད་ཀྱི་བྱིམ་གནས་སེམས་ཅན་དག་ནི་དཔུལ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་རྣམས་
ཀྱིས་དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་དུ་མི་བྱང་སྟོང་ཡང་དག་བལྟམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཡོངས་སུ་བྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལྟེ་རྒྱ་བས་བསྐྱར་པ་ལས་
ཀྱང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅི་ལགས། མྱིད་པ་ནི་སྤྱི་ཙུ་ཙུ་ལ་བདག་མཆིས་ཞེས་བཤུ་འམ་མ་མཆིས་ཞེས་

གསལ་པས་ཡོངས་སུ་གང་པའི་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། དེའི་འོག་ན་ཡིད་པ་ཞིན་གྱི་ནོར་ལུ་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་ཡོད་ཀྱིས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་དོའི་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་རྟོག་ཤིག །དེ་བརྟེན་དང་དཔལ་དུ་སྤང་བའི་དོ་ཁྱོད་ལ་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཏེར་ཆེན་པོར་འདུ་ཤེས་མི་བྱའི། དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེས་ཏེ་རྟོག་ཤིག །དེ་བརྟེན་པ་དང་གསེར་དུ་སྤང་བའི་དོ་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་གཏེར་ཆེན་པོའི་འདུ་ཤེས་མི་བྱའི། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེས་ཏེ་རྟོག་ཤིག །དེ་བརྟེན་དང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱོ་ཆོག་སུ་སྤང་བའི་དོ་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་གཏེར་ཆེན་པོར་འདུ་ཤེས་མི་བྱའི། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེས་ཏེ་རྟོག་ཤིག །ཀྱེ་སྐྱེས་སུ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཅོཅ་པར་བྱས་ན་བརྟོག་པའི་མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་ཅིང་འབད་མི་དགོས་པར་ཡིད་པ་ཞིན་གྱི་ནོར་ལུ་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་ཆེན་པོ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་པ་ཞིན་གྱི་ནོར་ལུ་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་ཆེན་པོ་དེ་རྟོག་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅིང་ནོར་ཆེ་ལ་ཡོངས་སུ་དེ་ཆེ་བར་འགྱུར་ཏེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་མཐུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐྱས་པ་ལྟར་རིགས་ཀྱི་སྤྲུག་ཇི་ཅམ་དུ་དོན་འདི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མྱོར་འདི་དཔེར་བྱས་པ་སྟེ། དྲག་གཅིག་ཏུ་མཁྱེགས་ཤིང་སྒྲ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཉིས་ལ་སོ་སོར་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཆོག་སྤྲུགས་སོ། །འོག་ན་ཡིད་པ་ཞིན་གྱི་ནོར་ལུ་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་ཆོག་སྤྲུགས་སོ། །ཡིད་པ་ཞིན་གྱི་ནོར་ལུ་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་ཆེན་པོ་འདྲོད་པའི་མི་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལྡན་པའི་ཆོག་སྤྲུགས་སོ། །གཏེར་ཆེན་པོ་མཛོན་པར་ཤེས་པའི་མི་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དག་བཅོཅ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་སྤྲུགས་སོ། །དྲག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་རང་བཞིན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཛོན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་སྤྲུགས་སོ། །རྟོག་ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་སྤྲུགས་སོ། །དཔལ་དུ་སྤང་བའི་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉེན་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཛོན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་སྤྲུགས་སོ། །གསེར་དུ་སྤང་བའི་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སྤྲོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཛོན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་སྤྲུགས་སོ། །རིན་པོ་ཆེ་སྐྱོ་ཆོག་སུ་སྤང་བའི་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཐོབ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཛོན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་སྤྲུགས་སོ། །ཡིད་པ་ཞིན་གྱི་ནོར་ལུ་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་ཆེན་པོ་རྟོག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་ལ་རིག་པའི་ཆོག་སྤྲུགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྲུག་དེ་ལྟར་དཔེ་ཉེ་བར་བཞོད་པ་འདིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་སུ་འཇུག་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ། རྒྱས་པར་མཛོད་མེད་པོ་ཆེ་དེ་རྣམས་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཟབ་མོ་དེ་ངེས་པར་བལྟ་དགོས་སོ། །

ག་གཞི་གཞི་གཞི་ལམ་འབྲས་ལུ་བསྐྱེད་པ་བྱུང་པ།

དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅིང་འོད་གསལ་པའི་དབྱིངས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་སོ། །དེ་ལ་བརྟེན་པ་རྒྱས་པའི་རིགས་ནི་ཐར་པའི་ས་པོན་ཐེབས་ཤིང་བརྟེན་པ་ལས་དགེ་བ་ལྟར་བར་ཅན་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་ནི་འབྲས་ལུ་ལྷན་ཤིང་བཟང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་མཚུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གསེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རིགས་རྣམ་པ་གཉིས་གཞིར་གྱུར་པ་ལས་ལམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་འབྲས་ལུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་རྣམ་པ་གཉིས་འཕྲོ་བ་པར་གསྐྱངས་ཏེ་རི་སྐད་དུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་སྟེ་མཇུག། གཏེར་དང་འབྲས་ལུ་ཤིང་བཞིན་དུ། རིགས་དེ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཁོག་མེད་རང་བཞིན་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་སྤངས་པ་མཚོག་ཉིད་དོ། །རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། སྐྱ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །དང་པོ་སྐྱ་ནི་དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་ཡིས་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས། །ཞེས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་ཐེའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལུ་མཆོན་པོའི་གཞུང་དུ་ཡང་། རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱས་པ་དང་། །དེ་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་། །ཡོད་མེད་ཉིད་དང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་རིམ་གམ་དོར་བཅུན་པའོ། །

གཉིས་པ། དེ་རྣམས་སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ག་གཞི་ལ་དོན་དམ་གྱི་སངས་རྒྱས་གདོད་ནས་བསྐྱེད་པ་ལས།

༡ ཆོས་ཉིད་ཐབས་མོ་རྒྱུ་གཞི་ཡེ་ཤེས་ལུ་བྱུང་པ།

དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡང་བརྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་དོན་དམ་འོད་གསལ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཆ་མེད་རྒྱན་འཕྲོ་ལྷོ་ལྷོ་བ་པོ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་གནས་སུ་གསྐྱངས་ཤིང་། ཡང་དག་པར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོང་བའི་གཞི་དང་དྲི་མས་དཔེ་ན་པའི་གཞི་དང་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དག་པའི་གཞིར་ཡང་གསུངས་ལ། ཆོས་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་གང་གཤེད་ཀྱི་བྱེད་གི་བྱེད་ལས་འདས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་དུ་ལྷན་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །

དག་པ་ལ་རབ་གནས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ནི། སེམས་ཅན་ལ་ཡང་གནས་པ་མེད།^༡ ཅེས་
བཤམ་ཆོག་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་བར་མདོ་བྲངས་པ་ཡང་། ས་དང་རྩ་ལ་སོགས་པ་ནས་
སྐབས་ལ་གནས་པ་དཔེར་མཛད་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་ནི་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྩ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་
གནས་པ། རྩ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་
པའོ། དེས་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་པ་སྟེ། གློ་བུར་གྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཉོན་མོངས་
པའོ་ཞེས་བཤྲོད་དོ།^༢ ཞེས་སོགས་དང་།

རྒྱུ་རྒྱུག་པའི་མདོར་ཡང་། སྐྱེས་སྐྱེས་སྐྱེས་ཀྱུན་གཞི་སྟེ། བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དག་བཤང་
དེ། སྤྱིང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྒྱས། དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་སྤྱོད་པར་མཛད། སྤྱིང་པོ་ཀུན་གཞིར་
བསྐྱགས་པ་ཡང་། གློ་ཞན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པོ་^༣ ཞེས་དང་། ཀུན་གཞིའི་སྤྱིང་པོར་བསྐྱགས་པ་ནི།
རྟོག་པའི་སེམས་ཀྱི་ཕྱལ་མ་ཡིན། རང་བཞིན་རྣམས་པར་བརྟགས་པ་ན། བརྟག་པར་རྩལ་པ་མ་ཡིན་དང་།
ཡོངས་སུ་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡང་། རྩ་ལ་འབྱུར་བྱུང་ཅན་རྟག་དུ་མཛོད།^༤ ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་
དོན་དམ་པའི་སྐྱེས་སྐྱེས་ཆོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད། ཀུན་གཞི་དང་། བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དང་། དོན་
དམ་པའི་དགོ་བཤང་ཡིན་པར་བསྟན་ལ། དོན་དམ་པའི་སྐྱེས་སྐྱེས་ནི་རྩི་ཆེ་སྤྱིང་པོ་རྒྱུ་གྱི་རྒྱ་དང་།
མཆོག་རྒྱུ་འབྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་བྱུང་པ་དང་། རྩ་རོ་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་ནས་རྒྱས་པར་སྤྱོད་ཅིང་། དོན་དམ་
པའི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བཤྲོད་པ་ལ་སོགས་པར་ཉེ་བར་བསྐྱས་ནས་གསུངས་ཏེ། དམ་པའི་མན་ངག་
སྤྱན་མོངས་ཡིན་པ་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱ་བའོ་ནའོ། དོན་དམ་པའི་དགོ་བཤང་ཡིན་པར་ནི། ལང་ཀར་
གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དཔུ་མ་ཆེན་པོའི་མདོར་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་དགོ་རྟོག་གོ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་
ཕྱལ་མིན།^༥ ཞེས་པ་དང་། སེམས་ནི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་དགོ་^༦ །
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་གསུངས་ཤིང་། དཔུ་མ་བཞེད་པོ་འཕགས་པ་སོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྤྱན་
ཀྱང་། དོན་དམ་པའི་དགོ་བཤང་ཞེན་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ་^༧ ཞེས་གསུངས་ལ། ཡོངས་སུ་བྱུང་ན་ལས་འདས་
པ་ཆེན་པོར་ཡང་། བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་མངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དགོ་བཤང་པར་གསུངས་ཏེ། རིགས་
ཀྱི་བྱུངས་འདི་རྟོག་དུ། ཅུ་བ་བཞི་ཉམས་པ་དང་། ལྷག་སྟེད་ཅན་དང་། སིན་རྒྱུས་པའི་མདོ་ལ་སྐྱུར་བ་
དང་། མཆོམས་མེད་པའི་ཐིག་པ་བྱས་པ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་
དགོ་བའི་ཆོས་མེད་མོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དགོ་པའོ།^༨ ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱུངས་

མདོ་མེ་འདི་ལས་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ནི་དངོས་པོ་དུག་དང་ལྷན་ཏེ། རྟག་པ་དང་། ཡང་དག་པ་དང་།
བདེན་པ་དང་། དག་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མཐོང་བའི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་རྒྱ་རྒྱས་སོ།

རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ལྷུང་ཡང་རུང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་
རྣམས་ལྷུང་ཡང་རུང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་དང་།
ཆོས་སྟོན་མེད་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་མངོན་པར་སངས་རྒྱལ་
སོ། །མངོན་པར་གྲགས་སུ་རྟུན་དོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ཏེ་མངོན་པར་གྲགས་སུ་རྟུན་ནས་
ཀྱང་། གསུང་དོ་སྟོན་ཏེ་བརྗོད་དོ་འགྲེལ་ཏེ་རྣམ་པར་འབྱེད་དོ་གསལ་པར་བྱེད་དོ་ཡང་དག་པར་སྟོན་
ཏེ།^{༡༡} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། ལང་ཀར་གསེགས་པར་ཡང་། གྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་གང་དེ་
དང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དེ་དག་གི་སྤྱུགས་སུ་རྟུན་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་དང་ཆོས་མི་
འལྟར་བ་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པ་ཉིད་དང་བདེན་པ་ཉིད་དེ་ནི་འདུག་པ་སྟེ།^{༡༢} ཞེས་པ་
དང་། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་མདོ་གཞན་དང་གཞན་མང་པོར་ཡང་། རྒྱལ་འདི་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ལ།
དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོའི་མདོར་ཡང་། རིགས་ཀྱི་སྤྱད་གཏེན་འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། དེ་
བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ལྷུང་ཡང་རུང་མ་ལྷུང་ཡང་རུང་། རིམ་མ་ཅན་འདི་དག་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་
གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ།^{༡༣} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་
མང་པོ་ཅན་བདེ་གསེགས་སྟིང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་གནས་སུ་གསུངས་པའི་
ཐུང་དྲི་མས་མ་དག་པའི་གནས་སྤྲེལ་ས་ན་དྲི་མ་གནས་པའི་གཞི་དང་། མ་དག་དག་པའི་གནས་སྤྲེལ་ས་ན་
དྲི་མ་སྟོང་བའི་གཞི་དང་། སིན་རྒྱ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྤྲེལ་ས་ན་དྲི་མས་དག་པའི་གཞིར་བཞུགས་པས་ན་མ་
མཁའ་ལྷ་ར་གྱན་ཁྱབ་རྒྱལ་ཡང་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ།

(༡) འབྲས་སུའི་མཆོད་ཉིད་གསང་སྤྲེགས་ཐབས་མོ་ལས་གསུངས་རྒྱལ།

དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་གྱི་དོ་རྗེར་ཡང་། རིམ་མ་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱལ་ཉིད། འོན་ཀྱང་གྲོ་སྤྱི་
མས་བསྐྱེབས། །དེ་ཉིད་བསལ་ན་སངས་རྒྱལ་ཉིད།^{༡༤} ཅེས་དང་། རང་དང་རང་གིས་རྟོགས་པ་ལས།
སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་ཟེམས་ཅན་ནི། ཀའི་གྲུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དབྱེལ་བ་ཡི་དུགས་བྱུང་སོང་དང་།
ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་རྣམས་དང་། །བཤང་བའི་སྤོང་སྤུལ་སོགས་པ། །ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱིས་ཀྱང་། །བདེ་བ་
གང་ཕྱིར་མི་ཤེས་བས། །རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་བདེ་བ་ཅན། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་གང་དུ་ཡང་། །སངས་རྒྱལ་

གཞན་དུ་རྟེན་མི་འགྲུལ། །སེམས་ནི་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །སངས་རྒྱས་གཞན་དུ་བསྟན་དུ་མེད། །
 ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བཞུགས་པའི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་པའི་སེམས་
 སངས་རྒྱས་ལུགས་ཀྱངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་སྟོ་བུར་དེ་མ་མཐའ་དག་བྱལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དང་།
 ལུས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་གནས། །རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་སྤངས། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་བྱལ་བ་པོ། །ལུས་
 ལ་གནས་ཀྱང་ལུས་སྟེས་མིན། །ཞེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ལ་བཞུགས་པའི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་
 པད་གཤེགས་སྟིང་པོ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ནམ་མཁའ་ལྗང་བྱལ་པར་བཞུགས་ཀྱང་། དངོས་པོ་གང་
 ལས་ཀྱང་མ་སྟེས་པར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་ལྟ་བུར་ཡང་། རང་གི་ལུས་ལ་སངས་རྒྱས་བཞུགས།
 གཞན་དུ་གང་ནའང་སངས་རྒྱས་མེད། །མི་ཤེས་སུན་པས་བསྐྱིབས་པ་རྣམས། །ལུས་ལས་གཞན་དུ་སངས་
 རྒྱས་འདྲ་། །རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྤངས་པའི། །ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ལུས་ལ་གནས། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་བྱལ་
 པ་སྟེ། །ལུས་ལ་གནས་ཀྱང་ལུས་མི་སྟེ། །ཞེས་སོགས་དང་།

དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་དོ་རྩེ་བྱེད་བར་ཡང་། དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་ལུས་འདི་ལ།
 རྒྱལ་པའི་སྤྱི་རིམ་བཞིན་གནས། །དང་པོ་སྤྱི་ཡོད་རྩེ་ནི། །གསུགས་སུང་ལ་ནི་ཡང་དག་བཞུགས། །རྩེ་ས་
 ལུ་ཆགས་པའི་རྩེ་ནི། །ཆོར་བའི་ནི་སུང་པོར་བཞུགས། །བཙམ་ལྷན་གསུང་གི་རྩེ་ནི། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་ནི་
 ལུང་པོར་བཞུགས། །མཚན་པ་ཀུན་གྱི་རྩེ་ནི། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནི་སུང་པོར་བཞུགས། །བཙམ་ལྷན་ལུགས་ཀྱི་
 རྩེ་ནི། །རྣམ་ཤེས་སུང་པོར་ཡང་དག་བཞུགས། །ཡང་འདིའི་གསོགས་ས་ལམས་ལ། །བཙམ་ལྷན་འདས་
 ལུ་སྤྱན་བཞུགས་སོ། །བྲག་སོགས་རྒྱ་ཡི་ལམས་ལ་ནི། །བཙམ་ལྷན་འདས་ལུ་མ་མ་བཞུགས། །ཁྲི་བ་
 ལ་སོགས་མེ་ལམས་ལ། །བཙམ་ལྷན་འདས་ལུ་མ་གོས་དཀར་བཞུགས། །བསྟོད་པ་ལ་སོགས་རྒྱུད་ལམས་
 ལ། །བཙམ་ལྷན་འདས་ལུ་མ་མ་བཞུགས། །དེ་ཡི་མིག་གི་དབང་གཉིས་ལ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པས་
 སྟིང་པོ། །དེ་ཡི་རྩ་བའི་དབང་གཉིས་ལ། །བདེ་གསེགས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་པོ། །དེ་ཡི་སྤྱི་ཡོད་པ་པོ་ལ། །དེ་
 བཞིན་གསེགས་པ་མཁའ་སྟིང་པོ། །དེ་ཡི་ཕྱེད་བང་ལ་བཞུགས་པ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འཛིག་རྟེན་
 དབང་། །ལམས་བཞིའི་རང་བཞིན་གོང་སྟེ། །ལུས་ཞེས་བྱ་བར་གདགས་པ་ལ། །སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་
 སེལ་བ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དེ་བཞུགས་སོ། །དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འཇམ་
 དབྱངས་བཞུགས། །ལུས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཀུན་རྩ་བར་། །ལུས་ཀྱི་རྩ་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་བྱམས་པའོ། །ལག་པ་གཡས་པའི་རྩ་བར་ནི། །དེ་བཞིན་
 གསེགས་པ་གཤིན་རྩེའི་གཤིད། །ལག་པ་གཡོན་པའི་རྩ་བར་ནི། །བདེ་གསེགས་གཞན་གྱིས་མི་ལུབ་བ།

གསུམ་པ་དག་ཉིད་ཅན། ལྷང་པ་མངས་རྒྱུ་གི་ནི་གསུགས། ཆོས་ནི་ལྷང་པ་ཐོབ་པ་ལོ། །དགོ་འདུན་ལྷང་
བ་མཆོད་པར་འགྱུར། །དེ་ནི་ལྷང་པ་གསུམ་མཆོད་ཉིད།¹⁰ ཅིས་དང་། དཔལ་ལྷོ་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དུ་
ཡང་། མངས་རྒྱུ་དེ་པའི་ནི་ཆོས་དགོ་འདུན། །གཅིག་ཀྱང་གསུམ་དུ་བརྟགས་པ་ལོ། །སྐབས་གསུམ་དང་ནི་
དེ་ཉིད་གསུམ། །སྐྱ་གསུམ་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ། །ཞལ་གསུམ་ཡིག་གསུམ་ལྷ་གསུམ་དང་། །ཁམས་
གསུམ་པ་ཡི་རང་བཞིན་འགྱུར། །དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་དང་རྣལ་འབྱོར་གསུམ། །ལམ་གསུམ་དུ་ནི་བརྟན་
པ་ཡིན། །དམ་ཆོག་གསུམ་དང་དགོ་པ་གསུམ། །སྤྱང་གསུམ་དང་ཐུགས་ཉིད་ཀྱང་། །ཤེས་རབ་དང་ནི་
ཐབས་ཀྱང་སྟེ། །དེ་ཡི་རྒྱུར་བ་གསུམ་པ་ལོ། །གསང་གསུམ་མི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་
རང་བཞིན་ལས། །འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །ཐུགས་གསུམ་གྱི་ནི་རང་བཞིན་དང་། །ཅ་
གསུམ་གྱི་ནི་རང་བཞིན་ནོ།¹¹ །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་བདེ་གསེགས་སྟོང་པོ་ཉིད་སྐབས་གསུམ་
དང་དེ་ཉིད་གསུམ་དང་། །སྐྱ་གསུམ་དང་རྣམ་ཐར་གསུམ་དང་ཞལ་གསུམ་དང་ལྷ་གསུམ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
ཁམས་གསུམ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པར་བརྟན་པའི་བྱིར་མཐར་ཐུག་གི་དགོན་མཆོག་
གསུམ་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
ལྟར་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་ན་ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་རྟོངས་པར་འགྱུར་
རོ།

དེ་བཞིན་དུ་ལྷང་འདས་ཆོད་པོར། མངས་རྒྱུ་གི་རང་བཞིན་ནི་འདུས་མ་བྱས་པས་ན་རྟག་པ་
ཞེས་བྱའོ། །ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངས་རྒྱུ་གི་རང་བཞིན་ནོ། །མངས་རྒྱུ་གི་རང་བཞིན་ནི་དེ་བཞིན་
གསེགས་པ་ལོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་ལོ། །འདུས་མ་བྱས་པ་ནི་རྟག་པ་ལོ། །རྟག་པ་ནི་
ཆོས་སོ། །ཆོས་ནི་དགོ་འདུན་ནོ། །དགོ་འདུན་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་ལོ། །འདུས་མ་བྱས་པ་ནི་རྟག་པ་ལོ།¹² །
ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་སྤྱ་གཞན་ཡང་། མངས་རྒྱུ་དང་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ལ་རྟག་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཅན་ཏུན་
བྱའོ། །ཆོས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཐད་དང་པམ་ཡིན་པའི་མཆོད་ཉིད། མི་རྟག་པམ་ཡིན་པའི་མཆོད་ཉིད།
མི་འཁོ་བའི་མཆོད་ཉིད་དོ། །གང་ཞིག་ཆོས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལ་ཐད་དང་པར་འདུ་ཤེས་ན་སྟེ་བོ་དེ་ནི་
སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་གསུམ་ལ་མིག་ནས་པ། རྒྱལ་བྱིས་སྤང་བའི་ལྟན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱུ་གི་བྱང་རྒྱུ་བྱང་ཐོབ་པར་མི་རུས་སོ། །གང་གིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དེ་ལ། རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་
གྱིས་ནན་ཏན་བྱེད་ན། དེ་ནི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱ་བེར་ན་ཤིང་ཡོད་པའི་རྒྱུན་
གྱིས་གྲིབ་པ་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། རྟག་པའི་ཆོས་ཡོད་པས་སྐབས་སུ་འགྲོ་

པའི་གནས་ཡོད་ཀྱི། མི་དྲག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་མི་དྲག་པའི་ཞེས་སྒྲུབ་
 དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཡང་ལྟ་དང་འཇིག་རྟེན་དུ་བཅས་པའི་སྒྲུབ་པ་ལྟ་འགྲོ་པའི་གནས་མ་ཡིན་ནོ་¹³ ཞེས་
 དང་། དེ་བས་ན་རབ་རྟུ་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྒྱལ་པར་གྲོལ་བའོ། །ཡང་དག་པར་རྒྱལ་པར་
 གྲོལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་སོ་ཞེས་དང་གང་གིས་དེ་
 བཞིན་གསེགས་པ་ནི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་པ་དང་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་དེ་ནི་སྒྲུབ་པ་ལྟ་འགྲོ་པའི་གནས་གསུམ་
 བོར་མི་འགྱུར་རོ། ¹⁴ ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱད་བླ་མར་ཡང་། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །སྒྲུབ་པ་ནི་སངས་
 རྒྱལ་ཉག་གཅིག་ཡིན། །ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན། །ཆོག་པ་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཡིན། ¹⁵ ཞེས་གསུངས་
 པ་ཡང་ལྷུང་བསྟན་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ།

1) ཡང་དེ་ཉིད་བདེ་གསེགས་སྒྲིང་བོ་ཡིན་ཚུལ་དཔེ་དོན་མང་བོས་བསྟན་པ།

གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་བོའི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བསྟན་ནས། རྒྱད་བླ་མར་
 གསུངས་པ། སངས་རྒྱལ་བ་དང་རན་སྐྱེད་ཅི་སྐྱེད་མ་ལ། །སྒྲུབ་པ་སྒྲིང་བོ་མི་གཅིང་ནང་ན་གསེར། །ས་ལ་
 གཏེར་དང་སྒྲུག་སོགས་འབྲས་རྒྱུད་དང་། །གོས་རྩལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྒྲུབ་དང་ནི། །བྱད་མེད་པར་མའི་ལྟོ་ན་
 མི་བདག་དང་། །ས་ལ་རིན་ཆེན་གཟུགས་ཡོད་ཅི་ལྟ་བར། །སྒྲོ་བུར་ཉོན་མོངས་དྲི་བས་བསྐྱབས་པ་ཡི། །
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་ཁམས་འདི་གནས། །དྲི་མ་པད་མ་སྟོག་ཆགས་སྒྲུབ་པ་མི་གཅིང་ས་འབྲས་
 གོས་རྩལ་དང་། །སྒྲུག་བསྐྱལ་འབར་བས་མཛོན་པར་གདུངས་པའི་བྱད་མེད་ས་ཡི་ཁམས་དང་མཚུངས། །
 སངས་རྒྱལ་སྐྱེད་ཅི་སྐྱེད་བོ་གསེར་དང་གཏེར་དང་ཅུ་གྲོ་རིན་ཆེན་སྒྲུ། །སྒྲིང་བདག་མཆོག་དང་རིན་ཆེན་
 གཟུགས་དང་དྲི་མེད་ཁམས་མཆོག་མཚུངས་པ་ཉིད། ¹⁶ ཅེས་དང་། སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 སྒྲུབ་པ། །མ་འབྲེལ་སྟོག་མ་མེད་པ་ནའོ། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲི་མེད་ནི། །སྟོག་མ་མེད་པ་ཡིན་པར་
 བརྟེན། ¹⁷ ཅེས་སོགས་དང་། སོ་སའི་སྒྲེ་འཕགས་རྫོགས་སངས་ཀྱི། །དེ་བཞིན་ཉིད་དཔྱེའི་འཇུག་པ་ལས། །
 དེ་ཉིད་གཞིགས་པས་སེམས་ཅན་ལ། །རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་བོ་འདི་བསྟན་ཏོ། ¹⁸ ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ལ་དྲི་མ་དང་
 བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སེམས་ཅན་སེམས་ཅན་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་
 བོ་ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་གང་གིས་ཡིན་ཞེན། རྫོགས་སངས་སྐྱེད་འཕྲོ་བྱིར་དང་། །དེ་
 བཞིན་ཉིད་དཔྱེར་མེད་བྱིར་དང་། །རིགས་ཡོད་བྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། །དྲག་ཏུ་སངས་རྒྱལ་སྒྲིང་བོ་ཅན། ¹⁹ །
 ཞེས་སོགས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་འོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྩལ་བརྒྱ་ལ་བརྒྱ་པར་ཡང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་རང་བཞིན་

ཡིན་པས་མཐའ་ཆད་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་ནོ། །ཐམས་ཅད་དོན་དེའི་སྤྱིང་པོས་
དབང་བསྐྱར་བ་ཉིད་པས་མཐའ་ཆད་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་དེའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་ནོ། །དག་ཐམས་ཅད་རང་བྱུང་བས་
མཐའ་ཆད་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་དང་།

༡) ཡང་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་རྒྱུན་མཐུན་པའི་རིགས་དང་དོན་གཅིག་རྒྱུ་བཟུང་བ།

དབུ་མ་ཆེན་པོ་རྒྱད་སྟེ་མའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། ཡོངས་སུ་དག་པའི་རིགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཐམས་ཅད་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས། རི་ལྟར་དོ་ཡི་ཕྱེ་མ་ལ། །ས་ལེ་སྐྱམ་ནི་མི་མཐོང་བ། །ཡོངས་སུ་
སྐྱུངས་པས་དེ་མཐོང་བཞིན། །འཛིག་རྟེན་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞེས་དང་། ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་
རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འགྲེལ་ཡང་གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་འོས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་བྱུང་པར་མེད་པར་མཐའ་ཆད་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་དག་
པ་རུང་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཐོག་མེད་སྐྱར་གྱིང་ཐམ་དང་ལུན་པ། །རང་བཞིན་གྱིས་དག་རྒྱལ་
པའི་ཆོས་ཅན་ནི། ཐོག་མེད་སྐྱབས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཕྱིར་མི་མཐོང་ཏེ། །རི་ལྟར་གསེར་གྱི་གསུགས་ནི་
བསྐྱབས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རིགས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ།

༢) ཡང་དེ་ཉིད་རྒྱད་ཐེར་གསུངས་པའི་རིགས་ཀྱི་དཔྱེ་བཟུང་དང་དོན་གཅིག་རྒྱུ་བཟུང་བ།

རིགས་དེ་ཡང་རིགས་གསུམ་དང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ནམ་ཡང་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་རང་
བཞིན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱད་རྒྱུ་གསུངས་ཏེ། དཔལ་འདུས་པར། རིགས་ནི་རྒྱད་ཅེས་བྱ་བར་བཤད། །རྒྱད་ནི་
ཐོག་མ་ཞེས་བརྗོད་དེ། །མི་འཛིག་སྟེ་བམེད་གང་ཡིན། །མགོན་པོ་དེ་ནི་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་དང་།
རྒྱད་ནི་རྒྱན་ཆགས་སུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་། རིགས་ནི་ལྟ་དང་གསུམ་དག་དང་། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་
བརྒྱུ་ལོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་གྱི་དོན་དེའི་རྒྱད་རྒྱུ་ཡང་། རིགས་ནི་རྣམ་པ་རྒྱུ་བརྗོད་ཅིང་། །མདོར་
བསྐྱུས་པས་ནི་རྣམ་པ་ལ། །སྐྱུ་གསུང་སྐྱུ་གསུ་གྱི་དཔྱེ་བཟུང་། །ཕྱི་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །རིགས་
དང་འབྱུང་བ་ལྟ་རྣམས་དང་། །ལུང་པོ་ལྟ་ཡི་རང་བཞིན་གྱི། །རིགས་དང་བྱང་པ་འདི་ཡིས་ནི། །རིགས་
ཞེས་མཛོན་པར་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། མཐའ་ཆད་ཆོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ལ། །ལྟ་ཡི་གསུགས་ཀྱིས་རྣམ་
པར་མཚོན། །རིགས་ནི་ལྟ་པོ་དེ་ཉིད་ལས། །སྤྱིང་ཕྱག་རྒྱ་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད། །དེ་ཕྱིར་འདི་དག་རང་བཞིན་

གཅིག །བདེ་ཆེན་མཆོག་ཏུ་ཡན་པ་ཉིད། །འདོད་ཆགས་ལ་སྟོགས་སེམས་ལྡིམ། །དབྱེ་བས་ལྟ་རུ་འགྲོ་བར་
འགྱུར། །གང་གའི་རྒྱང་ནི་བརྩ་ཡི་བྱེ་སྟེན་ཉིད། །རིགས་གཅིག་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོག་སྟེ།
རིགས་ཀྱི་ཆོག་ས་ལ་རིགས་ནི་དུ་མ་རྣམས། །དེ་རྣམས་རིགས་ལ་རིགས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ། །དེ་རྣམས་ལ་ཡང་
འབྲུམ་ཕྱག་རིགས་ཆེན་རྣམས། །བྱེ་བའི་རིགས་ལ་གྲངས་ནི་མེད་པར་འགྱུར། །དེ་ལ་རིགས་ལ་གྲངས་མེད་
རིགས་རྣམས་ཉིད། །མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་རིགས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས།^{༡༡} །ཞེས་དང་།

དོན་དམ་པའི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟོན་པ་ལས་ཀྱང་། གསང་སྟགས་མཐའ་དག་རིགས་ཆེན་
པོ། །གསང་སྟགས་རིགས་ཆེན་ཐམས་ཅད་དང་། །གསང་སྟགས་རིག་པ་འཆང་བའི་རིགས། །རིགས་གསུམ་
ལ་ནི་རྣམ་པར་གཟིགས། །འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་རིགས། །འཛིག་རྟེན་སྤང་བྱེད་རིགས་ཆེན་
དང་། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིགས་མཆོག་དང་། །གཙུག་རྟོར་ཆེན་པོ་རིགས་ཆེན་ནོ།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར། གཙུག་རྟོར་སྤོང་པ་ལྟ་སྟེ་རིགས་གསུམ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྤྱད་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེའོ། །ས་སྟོགས་ཕྱག་རྒྱའི་རིགས་རྟེན་ལ་ར་ལ་ཡང་ལྟན་པའི་ཀ་སྟོགས་སྟེ་པ་མཐའ་དག་
རྣམས། འཛིག་རྟེན་སྤང་བྱེད་དབྱངས་དང་བཅས་པའི་རྟ་ལ་ར་ལ་ལར་ལྟན་འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས་
པའོ། །རིགས་སྟགས་འཆང་གི་དབང་པོར་འགྱུར་རྟེ་ཀ་སྟོགས་མཐའ་དག་བརྟེགས་པར་གནས་པའི་སྟེ་པ་
བརྒྱད་རྣམས་སོ།^{༡༣} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ། སྟེ་པ་ཀ་ལ་སྟོགས་པ་དུག་པོ་རིམ་པར་ཡོངས་སུ་
བཀོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ནི་རིམ་པ་ཡིས། །དོ་རྩེ་རལ་གྱི་རིན་ཆེན་འཁོར་ལོ་རྩ་སྟེས་དེ་བཞིན་གྱི་གྲག་
ཉིད་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ། །སྤྱར་ཡང་སྟེ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཐའ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་དབྱེ་བ་ལྟ་རྣམས་
དག་གིས་དབྱེ།^{༡༤} །ཞེས་པ་ལ་སྟོགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་རིགས་དེ་ཉིད་ལ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དུ་
མ་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིགས་ལྟ་སྟེན་པ་ལ། གདོང་ལྟ་རྒྱར་ལྟ་ལྟ་དང་ལྟན།^{༡༥} །ཞེས་དང་། རིགས་
དུག་སྟེན་པ་ལ། ཁྱོ་བའི་རྒྱལ་པོ་གདོང་དུག་འཛིགས།^{༡༦} །ཞེས་དང་། རིགས་བརྒྱ་སྟེན་པ་ལ། ཉ་ལྟ་ཉ་ལ་
གདོང་བརྒྱལ།^{༡༧} །ཞེས་པས་གསུངས་ཤིང་། རྩེ་བཙུན་རྒྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞལ་སྟར་སྟེན་ཀྱང་། འདིར་
རིགས་གསུམ་མ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་དུ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞལ་
གསུམ་པ་བརྟོན་པར་བྱ་བའོ། །རིགས་བཞིའི་བདག་ཉིད་ལ་སྤྱད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཅན་ཞལ་བཞི་པ་བརྟོན་པར་བྱ་བའོ། །རང་བཞིན་གྱི་རིགས་གཅིག་དང་ལྟན་ཅིག་རིགས་བཞིའི་
བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྒྱ་དང་བརྟོན་པར་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིགས་ལྟའི་བདག་ཉིད་རང་བཞིན་
གྱི་རིགས་གཅིག་དང་ལྟན་ཅིག་རིགས་དུག་གི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།^{༡༨} །ཞེས་སྟོགས་དང་།

ཉི་མོ་གཤིས་ནི་སྤྲོད་རྗེ་ཆེ། །བརྒྱུད་ཤེས་རབ་བརྒྱུད་པར་བྱ། །ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྒྱུད། །དེ་
ནི་རྩ་མེས་བཤད་ཀྱིས་ཉོན།^{༡༡} །ཞེས་དང་། ཅུ་བའི་རྒྱུད་འབྲུམ་ཕྱག་ལུ་བར་ཡང་། སེམས་ཅན་ཆོས་དང་
དམིགས་པ་མེད། །སྤྲོད་རྗེ་འདི་ནི་རྣམ་གསུམ་བཤད། །ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་པ་དམིགས་པ་མེད། །ཉི་མོ་གཤིས་
ནི་མཛོན་བརྒྱུད་བྱ། །སྒྲུག་སྒྲུང་ཕྱག་པུ་རྒྱུད་བཤིས། །སྤར་གྱི་མི་ཡིག་དེ་ཉིད་དོ། །དོ་རྗེའི་སྒྲུབ་ཀྱང་ཡེ་
ཡིག་སྟེ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་^{༡༢} །སྤྲོད་པ་ཉིད། །གང་ཞིག་འདི་དག་སྒྲུབ་སྤྲུག་པ། །རྣམ་འབྱོར་སྒྲུབ་པ་བརྒྱུད་
པར་བྱ། །ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྒྱུད། །རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ཏུ་བརྒྱུད་པར་བྱ།^{༡༣} །ཞེས་དང་། སངས་
རྒྱུས་ཀྱན་གྱི་རྣམ་པ་ནི། །ཡེ་མི་ཡི་གེར་རབ་རྒྱག་ནས། །བྱི་ནས་རིགས་གསུམ་དབྱེ་བཤིས། །རིགས་ལྔར་
རྣམ་པར་དབྱེ་བཤིས། །རིགས་དྲུག་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བཤིས། །དེ་བཞིན་བཞི་རྒྱུ་རྣམ་དབྱེ་ཡས། །ཤེས་རབ་
ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྒྱུད། །རྩ་མེས་བཤད་པར་བྱ་ཡིས་ཉོན།^{༡༤} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རིགས་
གཉིས་ནི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་རིགས་སོ། །རིགས་གསུམ་ནི་སྤྱད་དག་སྤྱད་དང་ཐུགས་ཀྱི་རིགས་སོ། །
རིགས་བཞི་ནི་སྤྱད་བཞི་དང་དོ་རྗེ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སོ། །དེ་ཡང་རིགས་ཀྱི་ལུ་འདི་ཉིད་དུ། བཀའ་
བསྟུན་པ། མི་བྱེད་དོ་རྗེ་ཞེས་པར་བརྒྱུད། །སེམས་དཔའ་མྱིད་པ་གསུམ་གཅིག་ཉིད། །ཤེས་རབ་རིགས་པ་
འདི་ཡིས་ནི། །དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པར་བཤད། །བྱང་རྒྱལ་ལ་གནས་སེམས་དཔའ་དེ། །བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའ་བརྒྱུད་པར་བྱ། །ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རིས་གང་པ། །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་བརྒྱུད་པར་བྱ། །
རྟག་རྒྱུ་དམ་ཚིག་ལ་གནས་པས། །དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་མཛོན་པར་བརྒྱུད།^{༡༥} །ཅེས་དང་།

ཅུ་བའི་རྒྱུད་འབྲུམ་ཕྱག་ལུ་བར་ཡང་། མི་བྱེད་དོ་རྗེ་ཞེས་བཤད་གང་། །མི་བྱི་ཡི་གེར་དེ་རབ་
ཐུགས་། །སྒྲུག་སྒྲུང་ཕྱག་པུ་ནི་མི་བྱེད་པ། །ཡི་གེ་མི་བྱིས་མཛོན་བརྒྱུད་བྱ། །སེམས་དཔའ་མྱིད་གསུམ་གཅིག་
ཉིད་ནི། །ཡི་གེ་ཡེ་ཡིས་བརྒྱུད་པར་བྱ། །ཞེ་ཡིག་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་ཅིག །མི་ཡིག་རིགས་གསུམ་བདག་
ཉིད་ཅན། །སྟེ་བའི་དབྲུག་གནས་དཔའ་བོ་ནི། །ཐེ་འབྲུག་སང་བའི་སྤྱོད་ལུ་ཅན། །རང་འདུའི་ཤེས་རབ་
དང་ལྟན་ཏེ། །དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རབ་བརྒྱུད་བྱ། །བྱུག་གཉིས་ཉེ་རུ་ཀ་རུ་བཤད། །དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་
གསུམ་བསྐྱོད་ཉིད། །དེ་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་ཏུ་བརྒྱུད། །སངས་རྒྱུས་སྤྱེ་བདེ་བ་ཆེ། །དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེར་
འབྱུང་། །དེ་ནི་ལྟན་ཅིག་སྤྱེས་དག་ཉིད། །རྒྱ་མཐུན་པར་ཡང་དེ་ཉིད་བཤད། །དོ་རྗེ་ཅི་གཅིག་པ་རུ་བརྒྱུད། །
དེ་ཡང་བཞི་པའི་གནས་སྤྱུག་པས་ཟད། །རྣམ་དག་མཚོག་རྒྱ་མི་འབྱུར་བའོ། །བྱང་རྒྱལ་ལ་གནས་གང་ཡང་ནི། །
སྤྲོད་པའི་པདྨའི་དབྲུག་གནས་པ། །རྒྱ་ཡིག་ཁོན་སེམས་དཔའ་བཤད། །མི་བསྐྱོད་པ་ནི་དེ་ཁོན། །ཐུགས་
ཀྱི་དོ་རྗེར་དེ་ཉིད་བརྒྱུད། །བྱལ་འབྲུག་དེ་ཉིད་ཐུག་བཞི་པ། །དེ་ཉིད་རྩ་མེས་ཀྱི་སྤྱུ་རུ་

བཤད། ཆོས་ལོར་ལོར་གནས་ཤོད་ཅན། བྱད་དགའི་དགའ་བའི་ལུས་ལའང་བ། །དེ་ཉིད་རྣམ་སྒྲིབ་ཏུ་
ཡང་བཤད། །གཉིད་ལྷག་མད་པར་བྱེད་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རོམ་གང་བ། །སེམས་དབང་ཆེན་པོར་དེ་
བཅོད་བྱ། །མགྲིན་པར་ཡོངས་སྤྱོད་ལོར་ལོའི་དབང་། །འོད་དཔག་མེད་ཏུ་མཛོམ་བཅོད་བྱ། །དེ་ཉིད་
གསུང་གི་ཤོད་ཤེར་བཤད། །པདྨའི་ཡུག་ཅན་དེ་བཞིན་གསེགས། །དེ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་དགའ་བར་བཤད། །
སྒྲིམ་པུ་བྱེད་པར་རབ་བཅོད་བྱ། །ཀུན་རྫོང་དང་ནི་དོན་དམ་གྱིས། །དེ་ཡང་མི་ལམ་གནས་སྒྲིབ་སྒྲིམ་བྱ། །
དེ་ཉིད་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོང་གས་སྒྲིམ་འཕྱུར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྒྲིམ་མཛད། །དེ་ཉིད་པདྨ་བྱེད་རབ་
ཏུ་བཅོད། །ཞལ་གསུམ་རྣམ་པ་བྱུག་བྱུག་སྟེ། །ཀི་ཁི་ཀི་ཁི་ཤོད་ཤོད། །ཉེ་ཅུ་གཉིད་གསུམ་པར་འཕྱུར། །
རྟག་ཏུ་དམ་ཆོག་ལ་གནས་པས། །གང་ཞིག་གནས་པ་དེ་བཅོད་བྱ། །དམ་ཆོག་རི་བོར་འཛིན་ཁུའ། །བདེ་
བཞེན་པོ་དཔལ་བར་གནས། །བདུད་རྩིར་ལེགས་གནས་སེམས་དབང་པོ། །མི་གྱི་ཡི་གེར་ཡོངས་བཤད་
བྱ། །དེ་ཉིད་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་བཅོད། །སྒྱུ་ཡི་ཤོད་ཤོད་ཁོར་ལོ། །ཆངས་པ་སྒྱུ་ཡི་ཤོད་ཤོད་འཛིན། །དེ་ཉིད་
ཡོངས་སྤྱོད་བཅོད་བར་བྱ། །དགའ་བ་ཆངས་པའི་རོ་བོ་སྟེ། །གསུགས་ཀྱི་སྒྱུ་ཏུ་དེ་བཅོད་བྱ། །དེ་ཉིད་ཡུག་
ལོར་ལོར་བཤད། །སྒྱུ་འི་སྒྱུ་ལ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན། །སྒྲིག་པས་དེ་ཡང་དེ་མ་མེད། །དེ་ཉིད་སང་པ་མད་
པའིད། །དེ་ཉིད་པི་ཙུ་བརྒྱར་འཕྱུར། །ཞལ་བརྒྱད་ཉེ་ཅུ་གཏུ་བཤད། །དབང་བོ་ཆེན་པོ་ཞབས་བཞི་བ། །
བརྒྱ་བྱུག་ཡུག་དང་ཡང་དག་ལྟ། །དེ་ལྟར་སྒྱུ་ཡི་དབྱེ་བཡིས། །ཉེ་ཅུ་གཉིད་བཞི་པར་བཤད། །རོ་བོ་ཉིད་
ཅན་ལས་ཆོས་འཕྱུར། །ཆོས་ལས་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོང་གས་པའིད། །དེ་ལས་སྒྱུ་ལ་པའི་སྒྲིམ་འཕྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟར་
སྒྱུ་འི་བཞི་ཡིན་པོ། །ཆངས་པ་སྒྱུ་ཡི་ཤོད་ཤོད་འཛིན། །གསུང་གི་ཤོད་ཤོད་པར་བྱུག་ཆེ། །ཁྱུ་ལུག་ལྷགས་ཀྱི་ཤོད་
ཤོད་འཛིན། །ཤོད་ཤོད་སེམས་དབང་བདེ་བཆེ། །ཞེས་དང་།

ཡང་རིགས་ཀྱི་ལེའུའི་འགྲེལ་པར་འཕགས་པ་ཤོད་ཤོད་པའི་ཞལ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ རིགས་འི་གསུམ་ཏུ་
བཅོད་པར་བྱ། །རོ་བོ་ཉིད་དང་ལྟན་པ་ནི། །རིགས་བཞི་ཞེས་པར་བཤད་པ་ཡིན། །མཛད་པ་བཞི་ཡི་དབྱེ་
བཡིས། །རིགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྣམ་གཞག་དཔོ། །སངས་རྒྱས་ལམ་ནི་མཛོན་འདོད་པའི། །ལྷ་འབྱོར་ལྟར་
བས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། །ཨེ་ཧྲི་ཡི་གེ་ནི་ཤོད་ཤོད་སེམས་དབང་པོ་སྟེ། །རྩ་ཡིག་ནི་བྱུགས་ཤོད་ཤོད། །
ལྷ་ཡིག་ནི་གསུང་ཤོད་ཤོད། །མི་ཡིག་ནི་སྒྲིམ་ཤོད་ཤོད། །ཞེས་གཞིའི་རྒྱད་དམ་རྒྱུའི་རྒྱད་དེ་ཉིད་ཉེ་ཅུ་གཏུ་བཞི་ལ་
སྒྲིམ་པ་དོན་དམ་གྱི་ལྟ་རིགས་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་ལེའུ་དང་བོ་འདི་ནི་འབྲས་མུའི་རྒྱད་ཏུ་བྱུགས་པའི་བྱིར་གཞི་ལམ་རྒྱུའི་རྒྱད་མའིན་ནོ་
སྒྲིམ་ཏུ་འགའ་ཞིག་སེམས་པར་བྱུར་ན། །དེའི་བྱིར་བཅོད་པར་བྱ་སྟེ། །འདིར་ཤོད་ཤོད་རིགས་ཀྱི་ལེའུ་ཞེས་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས་ཀྱི། འབྲས་ལུ་ལེ་ལེ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མི་སྣང་བར་མཐུན་སྣང་དུ་བྱུང་བོ། །
 གཞི་འཇུག་ལྷན་པ་ལྟར་ཐོག་མར་གསུངས་པ་མི་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། མདོ་སྡེ་ལྷན་པས།
 རིགས་དང་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་། རྟེན་བཞིན་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་དང་།
 སྦྱོར་མེད་པ་ལ་འཇུག་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྦྱོར་བྱེད་དང་། ཞིང་ནི་རྣམ་བར་སྦྱོང་བ་དང་།
 མི་གནས་བྱ་ངན་འདས་པ་དང་། བྱང་རྩལ་མཆོག་དང་སྦྱོར་པ་ལོ།^{༡༡} ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོ་གཞི་འཇུག་
 རིགས་ནས་བརྒྱུ་མས་ཏེ་ལམ་དང་འབྲས་ལུ་ལེ་བྱུག་པ་སྦྱོར་བར་མཛད་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམ་བར་
 དག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་ཤོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཅོ། ། གཞན་ཡང་། རྟེན་བཞིན་ཉིད་དེ་ཐམས་ཅད་ལ། བྱང་
 བར་མེད་ཀྱང་དག་གྱུར་པ། རྟེན་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་དེ་ཡི་ཕྱིར། འཕྲོ་ཀྱན་དེ་ཡི་སྦྱིང་པོ་ཅན།^{༡༢} ། ཞེས་པ་
 ལྟར་གཞི་དང་འབྲས་ལུ་ལེ་ལོ་བོ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ནས། འདིར་གཞི་འཇུག་ལྷན་པ་
 འབྲས་ལུ་ལེ་རྒྱད་དུ་ཡང་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་ནི་སྦྱོར་མེད་ཏེ། འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པར་ཡང་། རྟེན་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ལེ་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལེ་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ་^{༡༣} ། ཞེས་སོགས་དང་། ལུས་རྒྱས་པ་
 ལ་སོགས་པ་མང་པོར་ཡང་། སངས་རྒྱལ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། །

༡) ཡང་དེ་ཉིད་རྣམ་མཐུང་ལྟར་གཞི་འབྲས་ལོ་བོ་དེ་ཕྱིར་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དུ་བཞུགས་ཚུ་ལ།

དེ་བཞིན་དུ་གཞི་འཇུག་རིགས་ཀྱི་ལོ་བོ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་མཐུང་
 ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། མཐུང་འགྲོ་མ་རྟོ་རྟོ་གྱུར་ལས། རྣམ་མཐུང་
 སམས་ནི་རི་སྐད་དང་། འཇིག་རྟེན་སམས་ནི་སྟོང་ཐུག་ན། བདེ་ཆེན་ལུན་ཆོག་ས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། སངས་རྒྱལ་
 རྣམ་མཐུང་འདྲ་བར་བཞུགས།^{༡༤} ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྟོ་རྟོ་ལེ་རིགས་སམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སྦྱོར་
 དག་པ་ལེ་རིགས་དེ་ཉིད་གཞི་འབྲས་ལོ་བོ་དེ་ཕྱིར་མེད་ཀྱི་སངས་རྒྱལ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བདེ་ཆེན་ལུན་
 ཆོག་ས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་རྣམ་མཐུང་ལྟར་ཀྱན་ལ་བྱུང་བ་ཅིང་ཀྱན་གྱི་གཞིར་བཞུན་པ་ལོ། ། བྱང་འདས་ཆེན་
 པོར་ཡང་། སེམས་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ནི་རྣམ་མཐུང་དང་འདྲ་སྟེ། རྣམ་མཐུང་ནི་འདས་པ་
 ཡང་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན། ད་ལྟར་མ་ཡིན་ནང་མ་ཡིན་ཕྱི་རོལ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་སྡེ་དྲི་རོ་
 རིག་བྱས་མ་བཞུས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་ལོ།^{༡༥} ། ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་ཀྱི་

ལུ་དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ཡང་མ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་ཡང་མ་ཡིན་ཕྱི་ནང་གཉིས་གཤམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲགས་པ་མེད་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།^{༡༥} །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རིགས་མེད་པ་སྟེ། སྐྱེ་བ་དང་རིགས་མེད་པས་ན་རྟག་པོའོ། །རྟག་པོ་ཆོས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་སྟེ། རི་ལྟར་ན་མ་མཐའ་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ།^{༡༦} །ཞེས་དང་། སློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པར་ཡང་། གནས་གང་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདུག་པའི་གནས་དེ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་འདུག་གོ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གནས་གང་ན་འདུག་པ་དེ་ན་ན་མ་མཐའི་ཁམས་ཀྱང་འདུག་སྟེ། དེ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ན་མ་མཐའ་དང་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱའོ།^{༡༧} །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ན་མ་མཐའ་ལྟར་ཀྱན་པ་ལ་བྱུང་བར་བལྟས་ཤིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་གནས་སུ་ཡང་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ། རྒྱད་སྒྲུབ་འགྲེལ་པར་ཡང་། གང་ཞིག་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ནི་འགའ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་མེད་དེ། རྣམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་གསུགས་བཞིན་ནོ།^{༡༨} །ཞེས་དང་། དོར་སྤྱིང་འགྲེལ་པར་ཡང་། རི་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཞིག་གྱུར་ཀྱང་། རྣམ་མཁའ་ལ་ནི་འཛིག་པ་མེད། །དེ་བཞིན་སྐུས་ནི་ཞིག་གྱུར་ཀྱང་། །ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་འཛིག་པ་མེད།^{༡༩} །ཅེས་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱད་ཏུ་ཡང་། སྐྱེ་བའི་ནང་དུ་རྒྱ་ནི་ཡོན་པར་བྱེད་པ་ན་ཡང་ན་མ་མཐའ་འགྲོ་བ་མིན་པ་དེ་ལྟར་བར། མཐའ་བྱུང་མཁའ་ཡི་དོ་རྩེ་ཅན་ནི་སྐུ་ལ་དང་ན་མ་པར་བྱུང་བ་སྐུས་ཀྱི་དབྱས་སུ་དེ་བཞིན་ནོ།^{༢༠} །ཞེས་དང་། མདོ་སྤེལ་རྒྱན་ཏུ་ཡང་། རི་ལྟར་ན་མ་མཐའ་རྟག་ཏུ་ཀྱན་སྟོང་འདོད། །དེ་བཞིན་དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་ཀྱན་སྟོང་འདོད། །རི་ལྟར་ན་མ་མཐའ་གསུགས་གྱུར་ཀྱན་ཏུ་སྟོང་། །དེ་བཞིན་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཆོས་ཀྱན་སྟོང་།^{༢༡} །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་མདོར་ཡང་། ཞི་བའི་སློ་གྲོས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ན་མ་མཐའ་ནི་གསུགས་སུ་སྐྱང་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞུགས་པའོ། །ཞི་བའི་སློ་གྲོས་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱེ་ཡང་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱང་བ་ཐམས་ཅད་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའོ། །ཞི་བའི་སློ་གྲོས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ན་མ་མཐའི་ནང་དུ་ནི་གསུགས་སུ་སྐྱང་བ་ཐམས་ཅད་འདུག་སོ། །ཞི་བའི་སློ་གྲོས་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱེ་ཡི་ནང་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱང་བ་ཐམས་ཅད་འདུག་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱད་སྒྲུབ་མར་ཡང་། རི་ལྟར་རྟོག་མེད་བདག་ཉིད་ཅན། རྣམ་མཐའ་ཀྱན་ཏུ་རྩེས་སྟོང་ལྟར། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་མེད་དབྱིངས། །དེ་བཞིན་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད། །དེ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཉེས་པ་དང་། །ཡོན་དམ་མཐའ་ཐུག་བྱུང་བ་སྟེ། གསུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དམན་པ་དང་། །བར་མ་མཚོག་ལ་ན་མ་མཐའ་བཞིན།^{༢༢} །

ཞེས་དང་། རི་ལྟར་ན་མ་མཐའ་ཀུན་སོང་བ། །ཐུ་ཕྱིར་ཉེ་བར་གོས་པ་མེད། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །གནས་འདི་ཉེ་བར་གོས་པ་མེད། །རི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དུ། །ན་མ་མཐའ་ལ་ནི་སྒྲུ་ཞིང་འཛིག་། །དེ་བཞིན་འདུ་མ་མ་གྲུས་དབྱིངས་ལ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་སྒྲུ་ཞིང་འཛིག་¹⁹ །ཅིས་སོགས་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ན་མ་མཐའ་ཡི། །ཁམས་ལྟར་རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་དེ། །ཚོགས་པ་མེད་ཅིང་སྒྲུ་བ་དང་། །འཛིག་དང་གནས་པ་འདྲ་ཡོད་མ་ཡིན། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ན་མ་མཐའ་བཞིན་དུ་འགྱུར་མེད་དེ། །ཡང་དག་མིན་རྟོག་ལས་རྒྱུང་འདོད་ཆགས་སོགས། །ཁྲོ་སྤར་དྲི་མས་དེ་ཉོན་མོངས་མི་འགྱུར།²⁰ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ན་མ་མཐའ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་ལ།

༡) ཡང་དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཚོས་སྒྲུའི་གནས་སྒྲུབས་གསུམ་དུ་བརྟགས་ཚུལ།

ཡང་དེ་ཉིད་དུ། མ་དག་མ་དག་དག་པ་དང་། །འིན་རྒྱ་རྣམ་དག་གོ་རིམ་བཞིན། །སེམས་ཅན་བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔའ་དང་། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ།²¹ །ཞེས་ཚོས་སྒྲུའི་གནས་སྒྲུབས་གསུམ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། མ་དག་པའི་གནས་སྒྲུབས་སུ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྒྲུབས་སུ་ནི་བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འིན་རྒྱ་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྒྲུབས་སུ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལོ། །རི་སྒྲིབ་དུ། ལྷ་རིའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲུ་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲུབས་བྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་བདུམས་པ། འཁོར་བའི་རྒྱན་གྱིས་ཁྱེར་བ། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་འཁོར་བའི་འཁོར་བར་འཚི་བ་དང་སྒྲུ་བ་དག་དུ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ལྷ་རིའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲུ་དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྒྱན་གྱི་སྤྱུག་བཟུལ་ལ་སྒྲུ་བར་གྱུར་པ་འདོད་པའི་སྤུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྱལ་བ། བཟོལ་དུ་བྱེན་པ་བརྒྱུད་ཁོངས་སྤྱུག་རྟོགས་པ། ཚས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་བཞི་རྒྱང་གིས་བྱང་རྒྱ་བ་གྱི་དོན་དུ་སྤྱད་པ་སྒྲོད་པ་ནི་བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ལྷ་རིའི་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲུ་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲུབས་ཐམས་ཅད་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བ། སྤྱུག་བཟུལ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྱལ་བ། དག་པ། རྣམ་པར་དག་པ། མཚོག་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཚོས་ཉིད་ལ་གནས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟུ་བར་བྱ་བའི་མ་ལ་བརྟགས་པ། ཤེས་བྱའི་ས་ཐམས་ཅད་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒྲེལ་བའི་མཐུ་ཐོབ་པ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཚས་ཅན། ཚས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་རྒྱ་གཞི་རྟོགས་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཞེས་བརྗོད་དོ།²² །ཞེས་དང་། ལྷ་རིའི་སྤྱོད་ཀྱི་སེམས་

ཅན་གྱི་ཁམས་གཞན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཡང་གཞན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ།
 ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཏེ། འདི་ནི་དོན་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་དེ་ཡི་གེ་ཅམ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།^ཁ།
 ཞེས་དང་།

ཁ) ཡང་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་བསྟགས་ཚུགས།

འབྲམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པར་ཡང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིར་པོ་ཅན་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ལས་འབྲུང་བས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནོ།
 དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་གསུམ་ཡོད་དེ། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དང་། དག་པ་དང་མ་
 དག་པའི་གནས་སྐབས་དང་། སིན་རྒྱ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །དེ་ལ་མ་དག་པའི་གནས་
 སྐབས་ནི་སྔོ་སྔོ་སྔོ་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བྱང་རྩལ་གྱི་གནས་སྐབས་ནི་མེད་ཀྱི། སེམས་དཔའི་
 གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་རྒྱ་ཅད་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དུ་བཟོད་དོ།
 དག་པ་དང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ནི་འབགས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བྱང་རྩལ་གྱི་གནས་སྐབས་
 དང་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་བྱང་རྩལ་
 སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དུ་བཟོད་དོ། །ཡོངས་སུ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ནི་བྱང་རྩལ་གྱི་གནས་
 སྐབས་འབའ་ཞིག་རྒྱ་ཅད་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དུ་བཟོད་ཏེ།
 རི་སྐད་དུ། རབ་འཕྱོར་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྤྲུགས་
 མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།^ཁ། ཞེས་དང་། ལུས་རྒྱས་པ་དང་། ཉི་མི་ལྷ་ལྷོང་པ་དང་། ཁྱི་བརྒྱད་ལྷོང་པ་
 རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་ཡང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིར་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་ཡང་གནས་
 སྐབས་གསུམ་སྟེ། སྔོ་སྔོ་སྔོ་པོ་སལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དང་། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སལ་
 དག་པ་དང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །དེ་
 ལ་མ་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ནི་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱོན་མེད་པ་
 ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དག་པ་དང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱང་རྩལ་
 ཀྱི་གནས་སྐབས་དག་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་མ་དག་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལ་བྱང་རྩལ་
 སེམས་དཔའི་སྦྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 རབ་འཕྱོར་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྤྲུགས་སོ།^ཁ། ཞེས་
 འབྲུང་བའི་བྱིར་རོ།

དེ་ཉིད་ལ་ཚེས་སྟོན་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བུ་འོ་¹⁰ ཞེས་དང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་
 རྣམ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་། རྣམ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་དོ་¹¹ ཞེས་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་རིགས་སུ་སྟེ་བར་འདོད་པ་ས་ཞེས་བུ་པ་
 ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ནི་འདིར་ཡོད་ས་སུ་གྲུ་བ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ་¹² ཞེས་དང་།
 འཛིག་རྟེན་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་གྲུས་པ་ཞེས་བུ་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་བྱ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་
 འཛིག་རྟེན་ལ་ཡང་མཐའ་མེད་པའི་བྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོས་གྲུས་ཞེས་བུ་འོ་¹³ ཞེས་དང་།
 སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བྱིར་ཞེས་བུ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 སྤྱིང་པོ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་¹⁴ ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་
 དང་། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་ལྷན་པར་ཡང་། འདས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་མ་བྱོན་དེ་བཞིན་ཉིད། །ད་ལྟར་དེ་
 བཞིན་ཉིད་གང་དག་བཅོམ་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཚེས་ཀྱན་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་རྒྱལ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཚེས་
 ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་མེད།¹⁵ ཅེས་དང་། འཛིག་རྟེན་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དག་བཅོམ་
 དེ་བཞིན་ཉིད། །རང་རྒྱལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྒྱལ་སྤྱུས་དེ་བཞིན་ཉིད། །གཅིག་པ་ཉིད་དེ་དངོས་བྲལ་
 གཞན་མིན་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཐུན། །མཁས་པ་འཛིག་
 རྟེན་གནས་སམ་བྱ་ངན་འདས་ཀྱང་རུང་། །ཚེས་ཉིད་སྟོན་མེད་ཚེས་རྣམས་སྟོང་པ་འདི་གནས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔས་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་རྗེས་སུ་རྟོགས། །དེ་བྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཞེས་སངས་རྒྱལ་མཆོར་
 གསོལ་ཏོ།¹⁶ ཞེས་དང་། འདི་ནི་ཚེས་གཉེར་མཆོག་དང་ཚེས་མཛོད་དམ་པ་ཡིན། །སངས་རྒྱལ་རིགས་ཡིན་
 འགྲོ་བའི་བདེ་དང་སྦྱིད་པའི་མཛོད། །འདས་དང་མ་བྱོན་ཕྱོགས་བརྩའི་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་རྣམས། །དེ་
 དག་འདི་ལས་འབྱུངས་ཀྱང་ཚེས་དབྱིངས་ཐད་མི་འགྲུར། །ཤིང་དང་འབྲས་སུ་མེད་ཀྱན་གསལ་ཚལ་མི་སྟོད་
 པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ས་ལས་ཡང་དག་འབྱུང་ཞིང་འཕོན། །འོན་ཀྱང་ས་ལ་ཐད་པ་མེད་ཅིང་འཕེལ་བ་
 མེད། །ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྟོབ་པ་མེད། །སངས་རྒྱལ་སྤྱུས་དང་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ལྟ་
 རྣམས་དང་། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བདེ་སྦྱིད་ཚེས་རྣམས་མི་སྟོད་པ། །དེ་ཀུན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་མཆོག་
 ལས་བྱུང་། །ཤེས་རབ་ནམ་ཡང་ཐད་པ་མེད་ཅིང་འཕེལ་བ་མེད།¹⁷ ཅེས་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་ཀུན་ཏུ་
 འགྲོ་བའི་ཚེས་སུ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ཚེས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་གཞི་འབྲས་རོ་བོ་དབྱེར་
 མེད་གྱི་ཤེར་བྱིན་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱལ་གྱི་རིགས་དང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་རྣམ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་
 པར་གསུངས་པ། དེ་ཉིད་ཉེ་ཏུ་ཀ་བཞི་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པའི་ལྷ་དང་སྤྲུགས་དང་རྒྱ་དང་དང་དཀྱིལ་

ལམ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུང་རབ་ཟབ་མོ་འདི་དག་གི་དགོངས་པ་དང་མི་འགལ་ཞིང་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་ཞེ། དཔལ་ལྷན་ས་བརྩ་པ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་མཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་སོ།།

འདི་དང་འདི་འབྲུག་པ་དག་ལ་ཉེ་བར་དགོངས་ནས། མགོན་པོ་སྤུན་རལ་གཞིགས་དབང་ཕྱེ་ག་གིས། འདིར་གཅིག་ལ་ཡང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་མིང་སྐྱ་ཆོག་པ་ཉེ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཡང་མིང་སྐྱ་ཆོག་པ་ཉིས་པ་སྟན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་མིང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་བྱ་ཞེ། གླུ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་གིས་གསེར་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ཏེ་དོན་ལ་རྟོན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ལས་སོ།། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

༡༠) ཡང་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དུ་མར་བཞག་ས་ཚུལ།

དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རིགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབྱིངས་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས། དཔལ་གསལ་པ་འབྲས་པར་ཡང་། རྣམ་སྤྱང་ཞེ་སྤང་རིགས་མཆོག་དང་། །རྒྱལ་རིན་ཆེན་དབང་གི་རིགས། །འདོད་ཆགས་ཆོས་ཆེན་པོ་ཡི་རིགས། །ཕྱག་དོག་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ལྟེ། །མི་བསྐྱེད་གཏི་ལྷག་རིགས་ཆེན་པོ། །རྒྱད་འདིའི་རྒྱ་ནི་བྱེད་པ་པོ། །དེ་ཉིད་རྩོམ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་པ་ལྟེ། །རབ་རྒྱ་མིག་ནས་སྤྱོད་པ་ནི། །མི་བསྐྱེད་རིགས་ལ་ཡོད་ཕྱིར་རོ།། །ཞེས་དོན་དམ་པའི་ཞེ་སྤང་དང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་ཁྲིམ་ཡང་། སྐྱ་ཆོག་སྐྱ་མའི་བྱག་རྒྱ་འདི། །བཟང་ཡིས་མཐའ་འགྲོ་མ་ཞེས་བྱ། །འདི་ནི་ནམ་མཐའ་འགྲོ་མ་ཞེས། །འདིར་ནི་ལམས་ལ་རྣམ་པར་བདག་ས། །ནམ་མཐའ་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་གྲུབ་པས། །མཐའ་འགྲོ་མ་ཞེས་རབ་རྒྱ་གས། །ཀྱན་རྒྱ་སྐྱ་ཆོག་སྐྱ་བྱག་རྒྱ་དང་། །ཀྱན་རྒྱ་སྐྱ་ཆོག་སྐྱ་མ་ལྟེ། །རྩོམ་རྩོམ་འཛིན་ཉིད་དང་། །བསྐྱེད་བསྐྱེད་འཛིན་ཉིད་དང་། །ཞོར་སྤོར་སྤོར་འཛིན་ཉིད་ཀྱི། །རིགས་རྣམས་སུ་ནི་འདི་སྤྱར་ཏོ།། །ཞེས་སྤྱོད་གཞི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཐའ་འགྲོ་མ་སྐྱ་ཆོག་སྐྱ་གསུགས་ཅན་བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་རྩོམ་དང་། །བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་གུང་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་སོ།།

མོན་པར་བརྟེན་པའི་རྒྱད་བླ་མའི་བླ་མར་ཡང་། སྐྱ་ཆོག་སྐྱ་མའི་རིགས་སུ་བཤད། །མདོར་བཅུས་ན་ནི་གསུམ་དང་ལ། །རྒྱག་རྒྱ་ཡང་ནི་རབ་རྒྱ་གས། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་བླ་མ་ལྟེ། །མཐའ་འགྲོ་མ་སོགས་ཀྱན་རྒྱ་འཛིན། །ལམས་གསུམ་དག་ནི་མ་ལུས་པ། །རིགས་ལས་ཡང་དག་འབྲུང་བ་ཡིན། །སྤྱུ་རྒྱན་སོ་སོར་འབྲུང་བ་ལྟེ། །གཞན་དུ་བམས་ཅད་མ་མོའི་རིགས། །དག་འཛིན་དཀྱེས་པ་ཡིད་འོང་བ། །ཡིད་ལས་

སྤྱི་ཞིང་འབྱུང་བ་ཡིན།¹⁰⁰ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མ་དང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རིགས་སངས་རྒྱས་
 གྱི་རང་བཞིན་ལས་བརྒྱུམས་ཏེ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་འདྲི་མེད་པའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱང་།
 རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུམ་པར་དག་པའི་རིགས་དེ་ཉིད། རིགས་དུག་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོན་དམ་པའི་
 ལྟར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་རིགས་དུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉེ་དུ་ཀ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱི་དེ་ཁོ་ན་དང་པོའི་
 སངས་རྒྱས་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདིའི་ཞལ་བརྒྱལ་མཁོ་པོའི་ཕྱིང་བའི་རིག་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་
 བརྒྱལ་ན་ལ། ཆངས་པའི་མཁོ་པོ་བཅད་པ་རྒྱུམས་གྱི་དྲོ་མོད་པ་ཅན་ཆེན་པོ་བཅོམ་ལུན་འདས་སོ་ཞེས་
 པའོ། ཉེས་འབྱུར་གྱི་མཁའ་འགྲོ་མའི་དབང་ལྡན་པ་འདི་རིགས་དུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ལོ། །རྒྱུད་གཞན་དང་
 གཞན་དུ་འདི་རིགས་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཅན་ལོ། །དེའི་ཕྱིར། རིགས་ནི་རྒྱལ་པ་དུག་བཤད་པ། མདོར་བསྟུན་
 པས་ནི་རྒྱལ་པ་ལ། །སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། བྱེ་ནས་རྒྱལ་པ་གསུམ་ཉིད་འབྱུར་¹⁰¹ ཞེས་པའོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རིམ་པས། རིགས་དང་འབྱུང་བ་ལྟ་རྒྱུམས་དང་།¹⁰² །ཕྱང་པོ་ལྟ་ཡི་རང་བཞིན་
 ཅན། །འདི་ཡིས་རིགས་བྱེད་བཟང་བྱེད་པ། རིགས་ཞེས་མངོན་པར་བརྗོད་པར་བྱ།¹⁰³ ཞེས་པ་རིགས་
 དུག་དང་རིགས་ལྟ་དང་རིགས་གསུམ་གྱི་རིམ་པའོ།¹⁰⁴ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་རྒྱ་
 གསང་ཐོག་ལའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། རིགས་ནི་རྒྱལ་པ་བརྒྱུར་བ་ལྟར་དང་། མདོ་དུ་བསྟུན་རྒྱུམ་པ་ལ། །ལས་
 དང་དག་ཡིད་སྦྱོར་བ་ཡིས། །གསུམ་དུ་ཡང་ཉི་འབྱུར་བ་ཡིན།¹⁰⁵ ཞེས་དང་། དཔལ་ལྟེ་སེམ་ཐོག་ལའི་རྒྱུད་
 ལས་ཀྱང་། སྤྱི་དེ་དེ་བཞིན་གསེགས་སྤྱབས་སྤྱིན། །སེམས་ནི་དྲོ་མེ་འཛིན་པར་དུན། །ཕྱང་པོ་ལྟ་ལས་གྲུབ་
 པའི་སྤྱ། རིགས་ལྟ་ཡིན་པ་དག་ཉིད་མཆོག་ རིགས་ནི་དུག་པ་ཐུགས་དྲོ་མེ་གྲགས། །ཤངས་མེད་རིགས་
 གྱི་གཙོ་བོ་ལོ། །འཁོར་ལོ་རིན་ཆེན་དེ་བཞིན་པར། །རལ་གྱི་དྲོ་མེ་ལྟ་པའོ། །གསུགས་དང་ཆོར་བ་འདུ་སེས་
 དང་། །འདུ་བྱེད་རྒྱལ་སེས་དེ་བཞིན་ལོ། །གསུགས་ནི་རྒྱལ་པར་སྤྱང་མཛད་གྲགས། །གཏི་མུག་དྲོ་མེ་རང་ངོ་
 བོའོ། །ཆོར་བ་དེ་ནི་རིན་ཆེན་རྒྱལ། །རྒྱལ་དྲོ་མེ་རང་ངོ་པོ། །འདུ་སེས་དེ་ནི་སྤྱང་མཐའ་ཡས། །ཆགས་
 པའི་དྲོ་མེ་རབ་རྒྱ་གྲགས། །འདུ་བྱེད་དོན་ཡོད་བྱུང་པ་སྤྱ། །ཕྱག་དོག་དྲོ་མེ་ཅུན་བསྟན། །རྒྱལ་པར་སེས་
 འདིར་མི་བསྐྱོད་པ། །ཞེ་སྤང་དྲོ་མེ་རབ་རྒྱ་སྤྱེམ། །རྒྱལ་མཁའ་དྲོ་མེ་སེམས་དཔར་གྲགས། །རྒྱལ་པ་དང་
 བྲལ་གྲུབ་མཐའ་བདག་ །གཏི་མུག་མེ་ལོང་ལེ་སེས་ཏེ། །རྒྱལ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་དུན། །སྤྱི་སྤྱིར་རྟོག་པ་
 འདོད་ཆགས་ཡིན། །བྲལ་བྲུབ་པ་བྲག་དོག་སྤྱ། །ཞེ་སྤང་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱལ་པར་དག །བདེ་ཆེན་གཅིག་སུ་
 ལས་ནི་འདིར། །བྱེ་བྲག་ལྟ་རྒྱུར་པར་གནས། །བདེ་བ་དག་རེ་པོ་བསྟུབས་པ་ལས། །ཞལ་བཟང་མོ་ནི་སྤྱ་
 བགང་། །དེ་ནི་རྒྱལ་པར་སྤྱང་མཛད་སེས། །གཏི་མུག་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན། །བདེ་བ་ནག་པོ་ཞི་བའི་

གཞུགས། རེ་ནི་མི་བསྐྱོད་པ་རུ་བྱས། བདེ་བ་དམར་པོའི་འོད་གྱི་ཕྱིར། འོད་དཔག་མེད་པ་དེ་བཞིན་
གསེགས། རྒྱུ་ལོས་བྱུང་ཕྱིར་བདེ་བ་མོ། རྟོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དེ་རབ་བསྟན། ར་རྒྱལ་ལས་ནི་འདིར་བདེ་
མེར། རེ་ནི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ཡིན། རྣམ་མཁའ་དང་བྲལ་གྲུབ་མགོན་པོ། རྫོང་མེམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་
མཐའ་བདག རྒྱན་རིངས་བཟང་མོ་དེ་ཕྱིར་སྟུ། ལྷ་མོ་རྣམས་ལ་རབ་རྒྱ་མཆོག འབད་པ་ཡིས་ནི་དེ་མཆོད་
བྱ། རྣམ་ཡང་སྤྲད་བར་མི་བྱུང་། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་པའི་གཞུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་འཁོར་ལོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་བསྟན་ཅིང། དོན་དམ་པའི་གཏི་མུག་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་མེ་པོང་ལེ་ཞེས་ལ་སོགས་པ་རང་བྱུང་ལེ་ཞེས་ལཱའི་རིགས་སུ་བསྟན་ལ། དོན་དམ་པའི་བདེ་བ་
དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱལ་རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་བསྟན་ཏོ། འདིར་
དོན་དམ་པའི་བདེ་བ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་ཡང་ཀུན་རྫོང་བ་ཀྱི་ཁ་དོག་ནི་མ་ཡིན་གྱི།
ཁ་དོག་ཆེ་ཞིང་ལུས་པོང་ཆེ། ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཁ་དོག་སྟེ་ཁ་དོག་གཞན་འགལ་འདུས་
སྟོན་མེད་གྱི་ཁ་དོག་གོ། དོན་དམ་པའི་ཁ་དོག་གི་རིགས་འདི་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས། དཔལ་གྱི་འོད་རླེང་
ཡང་། བདེ་བ་གནས་ཅིང་བདེ་བ་མེར། བདེ་བ་དམར་པོ་བདེ་བ་དཀར། བདེ་བ་ལྗང་ལྗང་བདེ་བ་མོ།
ལདེ་བ་རྒྱུད་དང་མི་རྒྱ་ཀུན། ལདེ་བ་ཤེས་རབ་བདེ་བ་ཐབས། ཀུན་རྒྱ་རྒྱ་སྟེས་བདེ་དེ་བཞིན། ལདེ་བ་
དངོས་དང་དངོས་མེད་བདེ། ལདེ་བ་རྩྭ་རྩྭ་མེམས་དཔར་བཞེད། ཅིས་པ་གཞི་འབྲས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་
གྱི་རྩྭ་རྩྭ་མེམས་དཔལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ཁ་དོག་ཐམས་ཅད་པའོ། རེ་འི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་
གཞི་འབྲས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་བ་ཉིད་གྱིས་རྩྭ་རྩྭ་མེམས་ཀྱི་ལེའུ་འདི་ཉིད་འབྲས་ལུ་ཡང་ཡིན་ནོ།

༡༡) ཡང་དེ་ཉིད་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་གྱི་ཕྱིར་འདས་དང་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་པར་བསྟགས་ཚུལ།

ཕྱིར་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། གཞི་འབྲས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། རི་སྐད་དུ། མོའུ་
འགལ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་གི་ཐ་སྟད་དོ། རྒྱུད་པའི་རྩེས་སོ། མཐར་ཕྱིན་པའི་གནས་
སོ། འདིགས་པ་མེད་པའོ། རྟོན་པ་ཆེན་པོའོ། འབྲས་སྟེན་པའོ། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལེ་ཤེས་སོ། བཟོད་
བ་ཆེན་པོའོ། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆེན་པོའོ། རྩེ་དང་ར་གྱི་རོའོ། མཐོང་
དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཀུན་གྱི་གཞིར་སྒྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་འབྲས་སྟེན་པོ་དང་མཐར་
ཕྱིན་པའི་ལེ་ཤེས་དང་རྟོན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རེ་བཞིན་དུ།
གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོར་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་དེ་ཉིད་རྒྱུད་དང་གནས་དང་འབྲས་སྟེན་དང་གཞི་དང་ཐོག་པ་ཆེན་

པོ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་ཏེ།
 རི་སྒྲིང་དུ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་སྣ་ཆོགས་མཛོད་དུ་གྱུར་པའོ། །རིགས་ཀྱི་ཕ་
 སྒྲིང་འདི་ནི་རྒྱ་དང་རྩྭ་དང་ལུ་ལ་དང་གནས་དང་འབྲས་ཕུ་དང་གཞི་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་སྟེ།
 དོན་དེ་མཛོད་པར་སྒེས་ན་སྒྲིང་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྟེ། སྒྲིང་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ས་ཡོངས་སུ་སྒྲིངས་
 པའི་སེམས་མཛོད་པར་འབྱུང་སྟེ། ས་ལས་མི་ལྷོག་པའི་སེམས་ཀྱང་མཛོད་དུ་འགྱུར་པ་དང་། སྒྲིང་གཅིག་
 གིས་ཐོགས་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དང་། རྩི་རྩི་ལྷ་སྒྲིང་ཉིད་ཅེ་འཛིན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 དགོངས་པ་ཡང་མཛོད་པར་འབྱུང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཆད་མེད་གུངས་མེད་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་མཛོད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཉིང་ཅེ་འཛིན་ཆེན་པོ་
 ཡང་མཛོད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲིང་
 པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སྒྲིང་གིས་ནི་ཉིང་ཅེ་འཛིན་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །
 ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་འདི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པས་རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །བདག་ཅེས་བྱའོ། །ཉིང་ཅེ་འཛིན་ཆེན་
 པོ་ལ་བརྟེན་པས་ན་བདེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པས་ན་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པར་བདེ་བ་དང་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་མངའ་བརྟེན་གིང་བཞུགས་
 པའོ། །ཞེས་སོ། །

༡༩) ཡང་དེ་ཉིད་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟེན་པུ་མཆོད་པུ་

དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དཀར་གཤེགས་པར་ཡང་། སྒྲིང་སྒྲིང་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
 གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་མ་དང་མིང་དང་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བུལ་བའི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པ་ཐོབ་པས། འཕགས་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྒྲིང་ལུ་ཏེ། སྒྲིང་སྒྲིང་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་
 ལྷགས་སོ། །ཞེས་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དང་ལྷགས་
 ཡིན་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྟ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་
 ཡོངས་སུ་བུལ་འདི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༩) ཡང་དེ་ཉིད་དོན་དམ་ཚུས་སྤྱད་དེ་དེ་ལོན་ཏུ་ཀུན་འདུས་སུ་བསྟགས་ཚུགས།

དེ་ལྟར་ཚུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཚུས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ཉིད་ཚུས་ཀྱི་སྤྱར་ཡང་གསུངས་
 ཏེ། རི་རྒྱད་དུ། འགྲིལ་པ་མེད་པ་དང་འཁེལ་པ་མེད་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ལྷ་རིའི་སྤྱོད་ནད་མ་པ་
 རི་དང་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་རིའི་སྤྱོད་ནད་མ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་
 ཚོགས་སྒྲ་དུགས་སོ། །ལྷ་རིའི་སྤྱོད་ནད་མ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་
 ཚོགས་སྒྲ་དུགས་སོ། །ལྷ་རིའི་སྤྱོད་ནད་མ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཚུས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཚོགས་སྒྲ་དུགས་
 སོ། །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བོན་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་འདུག་པའོ། །ཚུས་ཐམས་ཅད་ཅིར་
 ཡང་མ་གྲུབ་ཙམ་གྱི་སྤྱིང་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཆད་མེད་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རི་རྒྱད་དུ། རྒྱད་སྒྲ་མར། རྣམ་
 པར་དབྱེ་བ་མེད་ཚུས་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་
 གཅིག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་སོ་སྒྲ་བོའི་ས་ལ་ཡང་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པར་ཚུས་ཉིད་སྤྱི་བྱུང་
 པར་མེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གནས་འདི་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བར་བཞུན་པ་ལྟེ། གང་གི་ཕྱིར་གང་ལ་དེ་
 བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་དག་རྟེན་སྒྲ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ནི་
 འགའ་ཡང་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་མངོན་ནོ། །འདུ་
 ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ལས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་
 པར་རབ་དུ་འབྱུང་ངོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་པའི་སྤྱུས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་ཆེན་པོའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་
 ཁམས་ཀྱི་ཆད་དང་ལྡན་པའི་དར་ལུག་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡོད་པར་གྱུར་ལ། དར་ལུག་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཡང་སྤྱིང་
 གསུམ་གྱི་སྤྱིང་ཆེན་པོའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱིས་པར་གྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཁོར་
 ལུག་ཆེན་པོའི་ཆད་དུ་ནི་ཁོར་ལུག་ཆེན་པོ་བྱིས། ས་ཆེན་པོའི་ཆད་དུ་ནི་ས་ཆེན་པོ། སྤྱིང་གཉིས་པའི་འཛིན་
 ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་དུ་ནི་སྤྱིང་གཉིས་པའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས། སྤྱིང་གི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་དུ་
 བྱི་སྤྱིང་གི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས། སྤྱིང་བཞི་པའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་དུ་ནི་སྤྱིང་བཞི་པའི་འཛིན་
 ཏེན་གྱི་ཁམས། རྒྱུ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཆད་དུ་ནི་རྒྱུ་མཚོ་ཆེན་པོ། འཛམ་གཤིས་སྤྱིང་གི་ཆད་དུ་ནི་འཛམ་གཤིས་སྤྱིང་།
 ལཱ་ཀྱི་ལུས་འཕགས་སྤྱིང་གི་ཆད་དུ་ནི་ལུས་འཕགས་སྤྱིང་། ལུབ་ཀྱི་བ་ལང་སྤྱིང་གི་སྤྱིང་གི་ཆད་དུ་ནི་ལུབ་
 ཀྱི་བ་ལང་སྤྱིང་གི་སྤྱིང་། བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྒྲ་གྱི་སྤྱིང་གི་ཆད་དུ་ནི་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྒྲ་། རི་རབ་ཀྱི་ཆད་དུ་ནི་རི་
 རབ། ས་ལ་སྤྱིང་པའི་ལྷའི་གཞལ་ལས་ཁང་གི་ཆད་དུ་ནི་ས་ལ་སྤྱིང་པའི་ལྷའི་གཞལ་ལང་ཁང་། འདོད་པ་

ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཚད་དུ་ནི་འདྲོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་། གཞུགས་ན་
 སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཚད་དུ་ནི་གཞུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གིས་སོ། །དར་ཡུག་
 ཆེན་པོ་དེ་ཡང་རྒྱལ་ཁོང་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་ཙམ་དུ་གྱུར་ལ། དར་ཡུག་
 ཆེན་པོ་དེ་ཡང་རྒྱལ་ཁོང་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུག་པར་གྱུར་རྟོ། །རི་ལྷ་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་གཅིག་ཏུ་དར་
 ཡུག་ཆེན་པོ་བརྒྱུག་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་མ་ལུས་པ་རྣམས་སུ་དེའི་ཚད་ཙམ་གྱི་དར་ཡུག་ཆེན་
 པོ་བརྒྱུག་པར་གྱུར་རྟོ། །དེ་ནས་མ་ཁམས་ལ། མཛངས་ལ། གསལ་ལ། ཡིད་གཞུངས་ལ་དེར་ཉེ་བར་ལྷགས་
 པའི་དབྱེད་པ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲེས་སུ་འགའ་ཞིག་སྒྲེས་རྟེ། དེ་ཡི་མིག་ལྷ་ཡིར་གྱུར་ཅིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་འོད་
 གསལ་བར་གྱུར་པ་ཞིག་ལ། དེའི་ལྷའི་མིག་གིས་རྣམ་པར་བལྟས་ནེ་འདི་ལྷ་གྱུར་གྱུར་པའི་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་
 འདི་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུང་དུ་འདི་ཉིད་ལ་གནས་ནེ་སེམས་ཅན་འགའ་ལ་ཡང་ཉེ་བར་མཐོ་བར་མ་གྱུར་
 རྟོ། །དེ་འདི་རྣམ་དུ་སེམས་རྟེ། གྱེ་མོ་གང་བདག་གིས་བརྟུན་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུས་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་
 ཀྱི་རྒྱལ་འདི་སྤྱོད་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་འདི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་འཛོལ་བར་བྱའོ་རྣམ་པས། དེ་བརྟུན་
 པ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པ་གྱིས་མཐུ་བ་བསྐྱེད་ནེ་དོ་ཨེ་སྤྱོད་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་དེ་སྤྱོད་ནས་བསམ་པ་རི་ལྷ་བ་
 བཞིན་དུ་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་དེ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གལ་ཉེ་བར་འཛོལ་བར་བྱེད་ཅིང་། གཅིག་ལ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་
 དུ་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ལུས་པ་མེད་པ་མཐའ་དག་ལ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་བྱེད་དོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་དེ་བཞིན་དུ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཛོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་
 གྱུར་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་ལྷགས་རྟེ། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་དག་གྱུང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འདྲ་བར་ཚད་མེད་དོ། །དེ་
 ལྷ་རྟེན་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པས་བཅེངས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་
 ཤེས་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཤིང་། ཉམས་སུ་མི་སྤྱོད་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆགས་
 པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པ་རྣམས་
 པར་གཞིགས་ནས་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་རྟེ། ཀྱེ་མ། མ་ལ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྗེས་
 སུ་ལྷགས་པ་དག་སྟེ། གང་ཡང་ངས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ལ་འཇགས་པའི་ལམ་ཉེ་བར་བསྟན་པས། འདུ་
 ཤེས་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཛིང་བ་མཐའ་དག་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། རི་ལྷ་རྟེན་ཀྱི་འཇགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་པས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མདུད་པ་ཆེན་པོ་བསལ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ་སོར་

མཛོན་པར་ཤེས་ཤིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལམ་བརྟན་པས་འདྲ་ཤོས་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོག་པར་བྱེད་དོ། །འདྲ་ཤེས་ཀྱི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་དག་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལེ་ཤེས་ཆད་མེད་པ་དེ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་ཉེ་བར་འཆོ་བར་འགྱུར་རོ།¹¹³ །ཞེས་གནས་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་པ་ཆད་མེད་པ་དེ་རྣམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་བཞུགས་པར་གསུངས་ཤིང་།

འཕགས་པ་དཔལ་ལྷན་གྱི་མདོར་ཡང་། རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་གའི་ཁྱེད་གྱི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་བརྟན་པ་ལྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འདི་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་ལས་མ་གྲོལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བརྒྱུད་པོ་¹¹⁴ །ཞེས་ཆོས་སྐུ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་གའི་ཁྱེད་གྱི་བྱེ་མ་སྤྱིང་ལས་ཁྱེད་འདས་པ་རྣམས་དང་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་དུ་གསུངས་ལ། བྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་དང་ཉིང་འཛིན་ཆད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རིགས་ཀྱི་བྱུང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྟན་དང་མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་བྱུངས་པ་ཆེན་པོ་དང་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཤག་པ་གསུམ་དང་། དཔལ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིང་འཛིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་བྱེ་བ་བྲག་བརྒྱད་ཁྱིམ་མས་དང་། མཚན་སྐུ་རྩ་ཅུ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། ལེ་ཤེས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ཉིང་འཛིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སྐུ་ལ་བྱེ་བ་རྣམས་དང་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཉིང་འཛིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་བཞི་ལྔ་པ་བརྒྱུ་རྣམས་དང་། ཐབས་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་ཆད་མེད་མཐའ་ལས་བསྐྱེད་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་རྣམ་པ་བདུན་དང་ལྡན་ཏེ། རྟག་བདེ་བདག་དང་བདེ་བདེ་ལོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་དང་བདེན་པ་དང་དགོ་པ་ལྟེ་དེ་ནི་རྣམ་པར་བྱེ་ནས་ལན་བཟང་པ་ཞེས་བྱུང་།¹¹⁵ །ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱུང་ལེར་ན་སྐྱབ་ཆོས་པ་ནི་མི་མཐོང་མོད་ཀྱི་མེད་ཅེས་བྱུར་མི་རུང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་ལྟེ། སུས་པ་མ་རལས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་མཐོང་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་བྱུར་མི་རུང་ངོ་། །རིགས་ཀྱི་སྐུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་

ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལྟོ་བས་བརྩུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་
གསུམ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཡོད་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཡོངས་སུ་བཅོམ་ན་
གདོད་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ལོག་སྟེང་ཅན་དག་ནི་ལོག་སྟེང་ཡོངས་སུ་བཅོམ་ན་གདོད་ལྟོ་བས་བརྩུ་དང་།
མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་གསུམ་པོ་བར་འགྱུར་རོ། །དོན་
དེ་ལྟ་བུས་ན་ངས་རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ་¹¹⁶ ཞེས་གསུངས་སོ་
ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལོ། །
དེ་ལ་ཡོད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་སྲུལ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱ་དང་བཟང་པོ་བརྒྱུད་ཅུ་དང་སྟོབས་བརྩུ་
དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་གསུམ་པོ་དང་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་
དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཆད་མེད་པ་སྟེད་དང་། རོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་པ་སྟེད་དང་ཐབས་མཐའས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཆད་མེད་པ་སྟེད་
དང་ལེ་ཤེས་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཆད་མེད་པ་སྟེད་ནི་ཡོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མེད་པ་ནི་འདི་
ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འདས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་དང་མི་དགེ་བ་རྣམས་དང་ལུང་དུ་མི་སྤྱོན་པ་དང་
ལས་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་དང་རྣམས་བར་སྤྱོན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་མུང་པོ་ལྟ་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་
བྱུང་བ་བརྩུག་ཉིས་ནི་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། ¹¹⁷ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་དེས་སྟོང་པ་
དང་དེ་ལྟ་ག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྩལ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་སྤངས་རྟོགས་དང་མེད་དགག་མ་ཡིན་དགག་གི་བྱུང་པར་དང་། མེད་ཅམ་དང་མེད་པའི་གཞིའི་
བྱུང་བར་དང་། རྣམ་གཅོད་དང་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་བྱུང་བར་དང་། སྤྱིང་ཞིང་དཔེན་ལ་སྤྱོས་པ་དང་བྲལ་བ་
ཅམ་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཞིའི་བྱུང་བར་ལ་སོགས་པར་ཡང་དོན་ལ་གནས་པས་དོན་ལ་རྟོན་པའི་མན་ངག་
ལ་བརྟེན་ནས་གིན་ཏུ་ཐབ་ཅིང་རྟོགས་དགའ་ལ་ཕྱ་བའི་གནས་གལ་པོ་ཆེ་འདི་དག་རྩལ་བཞིན་དུ་རྟོགས་
དགོས་སོ། །

རྩེ་བརྩུན་མ་ལམ་པའི་ཞལ་ལྟ་ནས་ཀྱང་། འོད་གསལ་བྱས་མིན་དཔྱེར་མེད་པར། །འཇུག་ཅན་
གང་གའི་སྤྱང་གི་ནི། །རྩལ་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི། །ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དང་ལྡན་པ་ཉིད་¹¹⁸ ། ཅེས་
པ་ལ་སོགས་པས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་རང་བཞིན་དོད་གསལ་འདུ་ས་མ་བྱས་པའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་མི་
འབྲལ་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་གང་གའི་སྤྱང་གི་རྩལ་སྟེད་ལས་འདས་པ་རྣམས་དཔྱེར་མེད་དུ་ལྡན་པར་
གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ། འཕགས་པ་སོར་མོའི་སྤང་བ་ལ་མན་པའི་མདོར་ཡང་། ¹¹⁹ ཟུ་འགག་ལ་སོགས་

བསྐྱོན་གྱི་ཆ་རྒྱམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་ཆོས་ཉིད་གྱི་མཚན་དཔེ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་མོགས་པ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུ་བ་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཅན་སངས་རྒྱལ་གྱི་དབྱིངས་མཐའ་དབྱིངས་གྱི་སངས་རྒྱལ་དེ་ཉིད་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་སྐད་དུ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀུན་རྒྱུན་ཏན་
 ཏུ་བཅུལ་ཡང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྒྲིས་པ་མ་བརྟེས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་དབྱིངས་མ་སྒྲིས་པ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ།
 སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བདག་ཉིད་གྱིས་བཅུལ་ཡང་དབྱིངས་བྱུང་བ་མ་བརྟེས་ཏེ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱུང་བའི་དབྱིངས་སངས་རྒྱལ་གྱི་དབྱིངས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་
 ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བདག་ཉིད་གྱིས་
 བཅུལ་ཡང་དབྱིངས་མི་རྟག་པ་མ་བརྟེས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་པའི་དབྱིངས་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 དབྱིངས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་
 ཅད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བཅུལ་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཐེར་རྒྱག་མ་ཡིན་པ་མ་བརྟེས་ཏེ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐེར་རྒྱག་གི་དབྱིངས་སངས་རྒྱལ་གྱི་དབྱིངས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་
 ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བཅུལ་ཡང་དེ་
 བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་གཤུང་དུང་མ་ཡིན་པ་མ་བརྟེས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཤུང་དུང་གི་
 དབྱིངས་སངས་རྒྱལ་གྱི་དབྱིངས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་
 དོ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བཅུལ་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་ནད་མ་
 བརྟེས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ནད་མེད་པའི་དབྱིངས་སངས་རྒྱལ་གྱི་དབྱིངས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་
 བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་
 བཅུལ་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་རྒྱ་ཤི་མ་བརྟེས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་ཤི་མེད་
 པའི་དབྱིངས་སངས་རྒྱལ་གྱི་དབྱིངས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་
 ཡོད་དོ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བཅུལ་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་
 འཕྲིག་པ་མ་བརྟེས་ཏེ། མི་འཕྲིག་པའི་དབྱིངས་སངས་རྒྱལ་གྱི་དབྱིངས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་
 དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཤིན་ཏུ་
 ནན་ཏན་ཏུ་བཅུལ་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་གཤིག་ཏུ་རུང་བ་མ་བརྟེས་ཏེ། མི་ཤིགས་པའི་
 དབྱིངས་སངས་རྒྱལ་གྱི་དབྱིངས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་

བརྒྱུན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ནམ་ཏན་ཏུ་བཅའ་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཡང་མཉམ་པ་རྟེན་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སངས་རྒྱལ་གྱི་དབྱིངས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བསང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱུན་པའི་དབྱིངས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རྩ་དང་འབྲུམ་པ་བཞེས་པ་མི་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་དབྱིངས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་བྱེ་བས་གཞིགས་མོད་གྱི། ཉོན་མོངས་པ་དང་སངས་རྒྱལ་གྱི་དབྱིངས་འདྲེས་པར་གྱུར་པའི་གནས་མེད་དོ། །དབྱིངས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་བྱེ་བའི་ནང་ན་འདུག་མོད་གྱི། སྤུངས་པའི་ནང་ན་མར་མེ་འདུག་པ་བཞིན་ཏུ་སྤུངས་པ་བཅག་ན་མར་མེ་རབ་ཏུ་འབར་ཞིང་མཐེས་ཏེ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཨྲིགས་པའི་སངས་རྒྱལ་སོ།¹⁹ །ཞེས་པ་ལ་སྟོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ་འདྲིར་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་རྣམས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་ན་སྤུངས་པའི་བཀའ་ལ་མི་རྫོངས་པར་འགྱུར་རོ།

དེ་ཡང་བདེ་གསེགས་སྒྲིང་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཚང་པར་གསུངས་པའི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་རྣམས་ནི་དོན་དམ་ཆོས་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་གསུགས་སྒྲིའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤུངས་ཏུ་རྩ་གཉིས་མཚན་འཆང་བ།²⁰ །ཞེས་པ་ལ་སྟོགས་པས་རྒྱ་ད་ལྟེ་ཟེ་བའི་རྣམས་སུ་མཐར་ཐུག་གི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ཏུ་སྤུངས་པའི་མན་ངག་ལས་ཁོང་ཏུ་རྩ་དང་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་རྟོག་གིའི་སྟོང་ལུ་པ་མིན་ནོ། །དེ་སྤུངས་པ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་ལྟ་ནས་ཀྱང་། དེ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་རྣམ་པ་དུ་ག་རྩུ་བསྟན་པས་སངས་རྒྱལ་གྱི་དབྱིངས་གསལ་པར་མཐོང་དེ། ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡོད་ན་དེ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།²¹ །ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྦྱང་བྱེད་གཉེན་པོ་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྱང་གཞི་བདེ་གསེགས་སྒྲིང་པོ་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཅན་གསུངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བདེ་གསེགས་སྒྲིང་པོ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་ཡང་སྦྱང་བྱེད་གཉེན་པོ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྦྱང་གཞི་བདེ་གསེགས་སྒྲིང་པོ་དོན་གྱིས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཏེ་བར་དགོངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཀྱན་རྫོབ་པ་བདེན་པ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡོད་པ་ནི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ཏུ། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ཡང་དོན་དམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡོད་ཅིང་དེ་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འབྲུལ་བའི་ཡོན་ཏན་གང་གྱི་ཀྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ལས་འདས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ལ་མཐས་པར་བྱའོ།

༡༥) དོན་དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་གྲུས་ཀྱང་བཞེད་པར་བརྟན་པ།

གལ་ཏེ་གཞན་དག་གི་དཔེ་གསལ་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་པའི་ལུགས་ལ་མི་
འདོད་དོ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་གྲུས་ཀྱི་ཞལ་སྒྲུབ་ནས་ནི་བཞེད་དེ་རི་རྒྱ་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་
བརྟན་པར། གང་ཞིག་ཀྱང་རྒྱུ་མ་ཤིང་། སྤྱིད་པ་གསུམ་དུ་རྒྱུ་མ་འཁོར་བ། །སེམས་ཅན་ཀྱང་ལ་པེས་གནས་
པའི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཆལ་འདུད། །གང་ཞིག་འཁོར་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་སྤྱད་པ་བྱས་པ་
ལས། །དག་པ་དེ་ཉིད་སྤྱད་པ་འདས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དེ་ཉིད་དོ། །རི་ལྟར་འོ་མ་དང་འདྲིས་པས། །མར་གྱི་
སྤྱིད་པོ་མི་སྤྱིད་པ། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་དང་འདྲིས་པས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ། །རི་ལྟར་འོ་
མ་རྒྱུ་སྤྱིད་པས་པས། །མར་གྱི་སྤྱིད་པོ་དྲི་མེད་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་སྤྱིད་པས་པས། ཆོས་དབྱིངས་
ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་འགྱུར། །རི་ལྟར་མར་མེ་བུ་མ་ནང་གནས། །ཕྱང་ཞིག་སྤྱད་པར་མི་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་ཉོན་
མོངས་སྤྱིད་པར་གནས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ། །ཐྱོགས་ནི་གང་དང་གང་དག་ནས། །བྱུང་བ་
ལྷན་གཏོད་གྱུར་བ། །དེ་དང་དེ་མི་ཐྱོགས་ཉིད་ནས། །འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྱུང་བར་འགྱུར། །གང་ཆོ་ཉིང་
འཛིན་ནོ་རྒྱུ་ལས། །བྱུང་བ་དེ་ནི་བཅག་གྱུར་ན། །དེ་ཆོ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ལས། །མཐར་ཐུག་པར་དུ་སྤྱད་པར་
བྱེད། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སྤྱི་མ་ཡིན། །ནམ་མཁའ་འགག་པར་འགྱུར་བ་མེད། །དུས་རྒྱུ་ཀྱང་ཉོན་མོངས་
མེད། །ཐོག་མ་བར་མཐའ་དྲི་མ་བྱུང་། །རི་ལྟར་རིན་ཆེན་བེ་རྒྱུ། །དུས་རྒྱུ་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ལས་ལང་།
དོ་མི་ནང་ན་གནས་གྱུར་ན། །དེ་མི་འོད་ནི་གསལ་མ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་པའི།
ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་པའང་། །འཁོར་བར་འོད་ནི་གསལ་མ་ཡིན། །མྱ་ངན་འདས་ན་འོད་གསལ་
འགྱུར་ཀྱང་། །ཞེས་དང་།

དྲི་མེད་ཉི་མ་སྒྲུབ་པའང་། །སྤྱིན་དང་ལྷན་རྒྱུ་བ་དང་། །སྒྲུག་ཅན་གཏོད་དང་དུ་ལ་ལ་སོགས།
སྤྱི་བ་པ་ལ་ལྷ་ཡིས་བསྐྱེད་པས་པར་གྱུར། །དེ་བཞིན་འོད་གསལ་པ་ལྷ་ཡི་སེམས། །འདོད་དང་གནོད་སེམས་ལེ་ལོ་
དང་། །ཞོད་པ་དང་ནི་ཐེ་ཆོས་སྤྱེ། །སྤྱི་བ་པ་ལ་ལྷ་ཡིས་བསྐྱེད་པས་པར་གྱུར། །རི་ལྟར་མེ་ལྷིས་དག་པའི་གོས། །སྒྲུ་
ཆོག་སྤྱི་མས་དྲི་མ་ཅན། །རི་ལྟར་མེ་ལྷི་ནང་བཅུག་ན། །དྲི་མ་ཆོག་འགྱུར་གོས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་འོད་
གསལ་པ་ལྷ་ཡི་སེམས། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་དྲི་མ་ཅན། །ལེ་སེས་མེ་ལྷིས་དྲི་མ་སྤྱེ། །དེ་ཉིད་འོད་གསལ་
མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིད་པ་ཉིད་ནི་སྤྱིན་པའི་མདོ། །རྒྱལ་བས་རི་སྤྱིད་གསུངས་པ་གང་། །དེ་དག་ཀྱང་གྱིས་ཉོན་
མོངས་ལྟོག །འམས་དེ་ཉམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན། །སེམས་དེ་ཉམས་ན་འོད་པའི་ཆུ། །དྲི་མ་མེད་པར་གནས་པ་
ལྟར། །ཉོན་མོངས་ནང་ན་ལྷ་ཡི་སེམས་ཀྱང་། །དེ་བཞིན་དྲི་མ་མེད་པར་གནས། །ཞེས་དང་།

ཇི་ལྟར་སྒྱུ་མ་མའི་ལྟོ་ན་ལུ། །ཡོད་ཀྱང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཞིགས་
 པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མཐོང་མ་ཡིན།¹¹⁶ །ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་སོག་འི་དུས་སུ་སྒྱ། །དྲི་ཞེས་ནི་བརྟོད་
 པར་བྱེད། །དེ་ཉིད་གང་བའི་དུས་སུ་ནི། །གང་དྲི་ཞེས་ནི་བརྟོད་པ་ཡིན། །ཉོན་མོངས་དྲུག་སྒྱུ་ལོགས་པ་
 ལ། །མེས་མཆོད་ཞེས་ནི་བརྟོད་བ་སྟེ། །དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་བྱལ་གྱུར་ན། །སངས་རྒྱས་ཞེས་ནི་བརྟོད་པར་
 བྱེད།¹¹⁷ །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་དང་རང་བཞིན་འོད་གསལ་པའི་མེས་མ་
 དང་། རང་གྱུང་ལེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་དང་དོན་གཅིག་པའི་བདེ་གསེགས་སྟིང་པོ་དཔེ་དུ་མའི་སྟོན་སྒྲུ་
 པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གནས་སུ་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་འདིས་གསུངས་པ། འདི་ནི་
 དོན་དམ་བདེན་པ་སྟེ། །སྤང་བ་མེད་ཅིང་མཚན་མ་མེད། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ། །དེ་བཞིན་
 གསེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས།¹¹⁸ །ཞེས་དང་། འདི་ཡི་རྣམ་གྲངས་སྒྲུ་གཞན་ཡང་གསུངས་པ། རྣམ་ཤེས་ཀྱང་
 ནི་འོད་གསལ་དང་། །ཕྱང་ན་འདས་དང་ཀུན་སྟོང་དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྒྱུར་ཡང་བཤད་པ་ཡིན།¹¹⁹ །ཞེས་སྟོབ་
 དཔོན་གྱི་བྱ་ཡིས། དཔུ་མ་རིན་ཆེན་སྟོན་མར་དྲངས་སོ། །སྐབས་འདི་དེ་རྣམ་ཤེས་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 དང་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། །འོད་གསལ་ཆོས་སྒྱུ་དེ་རྣམ་གྲངས་སྒྲུ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།

འཕགས་པ་ལྟ་ཞུ་ཞུ་ནས་ཀྱང་བཞེད་དེ། སྟོད་བརྒྱས་སྟོན་མར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་
 ལུས་མེད་པ། དཔེ་མེད་པ། རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་བ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་བ་སྟེ། དེ་བས་ན་སྟོབ་
 དམ་པའི་ཁ་ལས་བརྒྱན་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ།¹²⁰ །ཇི་སྟེང་དུ་གསུངས་པའི་ཆོག་ལས་ཀྱང་།
 ཇི་ལྟར་མར་མེ་མུམ་ནང་གནས། །བྱི་ལོ་ཏུ་ནི་སྤང་མི་འགྱུར། །ལུས་པ་དེ་ཉིད་བཅག་གྱུར་ན། །དེ་འོག་
 མར་མེའི་འོད་སྤང་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ལུས་པ་རང་ལུས་ཉིད། །དེ་ཉིད་མར་མེ་ལྟ་བུ་ཉིད། །སྟོབ་པའི་ཁ་ལས་
 ལེགས་བཅག་ན། །སངས་རྒྱས་ལེ་ཤེས་གསལ་བར་འགྱུར། །ཁམ་མཁའ་ལས་ནི་ནམ་མཁའ་འགྱུར། །ཁམ་
 མཁའི་¹²¹ །ནམ་མཁའ་མཐོང་གྱུར་པའི། །དེ་ཉིད་སྟོབ་པའི་ཁ་ལས། །སྟོབ་པ་ལེགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན།¹²² །
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ།

གལ་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་པ་གསལ་པས་དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པར། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་
 དེས་དོན་ཡིན་པ་བཀཁ་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེན། གསང་འདུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ་ཏུ་ནི་གསལ་བར་
 བརྒྱན་ཏེ། ཇི་སྟེང་དུ། ཡི་གེ་ཨོ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་སྟེ། དེས་རྣལ་འབྱོར་པའི་མི་བྱེད་པའི་
 ལུས་སྟེང་པས་ན་དོ་རྗེའི་སྒྱུ་ནི་ཐོབ་བྱེད་པའོ།¹²³ །ཞེས་དང་། ལུས་པ་ཀུན་གྱི་གནས་ནི་མེས་མཆོད་ཐམས་

ཅད་དེ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔལ་ལྡན་གྲག་པར་ཡང་། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་བྱུང་བ་ལས། །མ་བྱུང་ཡང་རུང་དངོས་སུ་ན། །དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་སྒྲིང་བ་ཉིད། །གཞན་གྱི་དངོས་པོར་རབ་རྒྱུ་བསྒྲགས། །ཡང་དག་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་གཞན་དངོས་པོའི་སྒྲིང་ཉིད་དོ།^{༡༤} །གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བའི་དེ་ཞོན་ཉིད་དོ། །དེའི་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ཡང་འབྱུང་བས་ནང་འགལ་གསུང་བ་ཡིན་ནམ་ཅི་ཞེས་དབྱེད་པར་རིགས་ཏེ། རྩར་མཚན་ཉིད་པའི་དུས་ན་དེ་འདྲའི་ཐུགས་རྟོག་སྒྲིམ་གྱིང་ཕྱིས་གསང་ཐུགས་མཐོ་མོ་ལ་ཞུགས་པས་ཐུགས་སྒྲིང་ཐོན་ནས་གྲུབ་མཐའ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནམ་སྐུ་ཏུ་ཡང་སེམས་སོ། །

༡ ཡང་ལ་མི་མཁས་པས་བརྟགས་པའི་ལྟ་བུ་སྤང་བར་གདམས་པ།

༡) དགོས་པ་བརྟན་པ་ལས་དྲང་དོན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཐིག་ལྟ་སྤང་བ།

(༡) རྒྱད་སྒྲུ་མར་དགོས་པ་བརྟན་པ་ལས་དྲང་དོན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཐིག་ལྟ་སྤང་བ།

གལ་ཏེ་རྒྱད་སྒྲུ་མར། སྤྱིན་དང་མི་ལམ་སྒྲུ་བཞིན་དེ་དང་དེར། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཀྱན་སྒྲིང་བ་ཞེས། །གསུངས་ནས་ཡང་འདིར་རྒྱལ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ། །སངས་རྒྱལ་སྒྲིང་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྒྲུ་གསུངས། །སེམས་ལྟུ་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྟན་པ་དང་། །ཡང་དག་མིན་འཛིན་ཡང་དག་ཆོས་ལ་སྒྲུར། །བདག་ཅག་ལྷག་པའི་སྒྲིན་ལྟ་གང་དག་ལ། །ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྤང་དོན་ཏུ་གསུངས།^{༡༥} །ཞེས་བདེ་གསེགས་སྒྲིང་པོ་དྲང་དོན་ཏུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེ་ལ་དྲང་དོན་ཏུ་སྒྲིན་པའི་ཆོས་ནི་འགལ་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་དྲང་དོན་ཏུ་གསུངས་ཞེས་པ་འདིས་དྲང་དོན་ཏུ་བྱུང་བོ་ཞེན། དེ་ནི་དགོས་པ་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་འགྲེལ་སྤྱ། །ཐམས་འདི་བལྟ་བར་དགའ་བ་དེས་ན་ཕྱིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲུ་པོ་ལ་བརྟན་པ་ཏེ་བརྟན་པ་འདི་སེམས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེན། བརྟན་པའི་དགོས་པ་བརྟན་པ་ཆོག་གསུ་བཅད་པ་གཉིས་ཏེ། གཅིག་གིས་ནི་དེས་ལ། གཉིས་པས་ནི་ལན་བརྟན་པ་ལོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པ་བརྟན་པས་དྲང་དོན་ཏུ་འགྱུར་ན་ནི་ངེས་དོན་རྣམས་ལ་ཡང་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

དགོས་པ་དེ་དག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དཔེན་པ་སྒྲེ། །ཉོན་མོངས་ལས་དང་རྣམ་སྤྱིན་དོན། །སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཏུ་བཞེད། །ཉོན་མོངས་སྤྱིན་འདྲ་བ་ཡི། །ལས་ནི་མི་ལམ་ལངས་སྤྱོད་བཞིན། །ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱིན། །ཁུང་པོ་སྒྲུ་མ་སྤྱལ་བ་བཞིན། །རྩར་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་གཞག་ནས། །སྤྱིར་ཡང་སྤྱི་མའི་རྒྱད་འདིར་ནི། །ཞེས་པ་ལྟ་དག་སྤང་བའི་

ཕྱིར། ཁམས་ཡོད་ཉིད་ཅེས་བསྟེན་¹³⁷ པ་ཡིན། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་མ་ཐོས་པས། །བདག་ལ་བརྟུན་པའི་ཉེས་
པ་ཡིས། །སེམས་ནི་ལྷན་པ་འགའ་ཞིག་ལ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་སྒྲི་མི་འགྱུར། །གང་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
སྒྲིས་པས། །བདག་ནི་མཆོག་ཅེས་རྫོམ་པ་ན། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་མ་སྒྲིས་པ་ལ། །དམན་པའི་འདུ་ཤེས་རབ་
རྒྱ་འཇུག་ །དེ་ལྟར་སེམས་པ་དེ་ལ་ནི། །ཡང་དག་ཤེས་པ་མི་སྒྲིབ། །དེས་ན་ཡང་དག་མིན་འཛིན་ཅིང་། །
ཡང་དག་དོན་ནི་རིག་མི་འགྱུར། །པཅོས་མ་སྒྲོ་བུར་བཞིན་ཕྱིར། །སེམས་ཅན་སྒྲོན་དེ་ཡང་དག་མིན། །ཡང་
དག་ཉེས་དེ་བདག་མེད་པ། །ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་དག་པ་ཡིན། །ཡང་དག་མིན་པའི་ཉེས་འཛིན་ཅིང་། །
ཡང་དག་ཡོན་ཏན་སྒྲུར་འདེབས་པས། །སྒྲོ་ལྟར་བདག་དང་སེམས་ཅན་ནི། །མཚུངས་མཐོང་བྱམས་པ་
འཐོབ་མི་འགྱུར། །འདི་ལས་དེ་ནི་ཐོས་པ་ལས། །སྒྲོ་དང་སྒྲོན་པ་བཞིན་གྲས་དང་། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བྱམས་
ཆེན་སྒྲེ། །ཆོས་ལྟ་སྒྲེ་ཕྱིར་དེ་ལས་ནི། །ཁ་མ་ཐོ་མེད་མཚུངས་ལ། །སྒྲོན་མེད་ཡོན་ཏན་ལྟར་པ་དང་། །བདག་
དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་བྱས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་སྒྲུར་བྱ་འཐོབ་པ་¹³⁸ །ཅེས་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུར་ས་
ཤིང་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ལྟ་བུར་ནས་སངས་རྒྱས་སྒྲུར་བྱ་ཐོབ་པ་ནི་འཐོར་ལོ་ས་མར་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་
གསལ་བར་བརྟན་པའི་དགོས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དགོས་པ་སྒྲོན་པའི་གཞུང་འདིས་བྱང་
དོན་དུ་བརྟན་པར་སྒྲུབ་ནི་མཛོེར་རོ། །གཞུང་འདི་ཉིད་དུ་ཡང་། དེ་ལྟར་རྒྱལ་པའི་སྒྲིང་པོ་ནི། །རྣམ་པ་ཞག་
རྣམ་པ་བརྟུ་ཤེས་བརྟོན་¹³⁹ །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཞག་བརྟུ་དང་དཔེ་དགུས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་
དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པ་མང་པོ་ནས་རྒྱ་ཆེར་གཏན་ལ་ལབ་ཅིང་གལ་པོ་ཆེའི་དོན་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
གཏན་ལ་ལབ་པའི་བྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་སྒྲུར་བརྟན་པ་དེ་རྣམས་ཉིད་འདིར་བྱང་དོན་དུ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།
འདིའི་རྗེས་ནས། དྲི་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་། །ཐུབ་པའི་བྱུ་མཆོག་སྒྱུར་ཅི་སྒྲིང་པོ་དང་། །རིན་
ཆེན་གསེར་དང་གཉིར་དང་ལྷོན་པ་བཞིན། །དྲི་མེད་རིན་ཆེན་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་དཔེ། །ས་བདག་གསེར་
ཀྱི་གཞུགས་འདུ་རྒྱལ་པ་ཉིད་¹⁴⁰ །ཅེས་སྒྲུར་དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོའི་
དཔེ་དགུ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་སུའི་སྐབས་འདིར་ཡང་གསུངས་པ་ནི། སྒོ་བུར་དྲི་མ་ཡོད་མེད་ལས་གཞི་
དང་འབྲས་སུར་བཞག་པ་མ་གཏོགས་པ་ངོ་བོ་ལྟ་བུ་བྱུ་བར་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས། གཞིའི་ངོ་བོ་
བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་བྱང་དོན་ཡིན་ན། །འབྲས་སུའི་ངོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་དང་དོན་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་
ལྟར་སྒྲུར་བཞིན་བྱས་དེ་བཞིན། །འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ།¹⁴¹ །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གཞི་
འབྲས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་བྱུ་བར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ ཡོན་

ཏན་འཛམ་གྲངས་ཆོག་གས་དང་ལྟན་ལེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོ་བསྟན་ནམས་ལེ་ཤེས་ཉི་འོད་ཅན། །ཐེག་པ་མ་ལུས་
 དེས་པར་བསྐྱབས་ཏེ་མཐའ་དང་དབུས་མེད་རྒྱ་ཆེན་མ་ལུས་ལྟར་བྱེད་པ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅི་ཡོན་ཏན་
 དྲི་མ་མེད་གཏིར་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱུང་མེད་རྣམ་གཞིགས་ནས། །ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྤྱིན་གྱི་བྱ་བ་
 སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱགས་ཟླའི་རྒྱུད་གིས་རྣམ་པར་གཏོར།^{༡༩} །ཞེས་ཆོས་སྤྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་པ་
 ཆོང་བའི་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱུང་མེད་དུ་གནས་པ་གཞིགས་པར་གསུངས་པ་དང་། མཐར་ཡང་།
 དགོན་མཆོག་རྣམ་པར་བྱུང་ཁམས་དྲི་མེད་བྱང་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་སྤྱིན་ལས་ཏེ། །དོན་གནས་རྣམ་པ་དུན་རྒྱུ་
 བཞིན་བཤད་ལས་བདག་གིས་དགེ་བ་གང་ཐོབ་པ། །དེས་ནི་འགྲོ་འདི་མཐའ་ལས་འོད་མངའ་བྱང་ཐོང་ཆོ་
 དཔག་མེད་མཐོང་ཞིང་། །མཐོང་ནས་ཀྱང་ནི་ཆོས་མིག་དྲི་མེད་སྤྱིན་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་བ་མཆོག་ཐོབ་ཤོག་^{༢༠} །
 ཅེས་དོན་གྱི་གནས་བདུན་པོ་དོན་ལ་གནས་པར་གསུངས་པས་དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དོན་ལ་གནས་
 པར་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་བྱང་དོན་ཡིན་ན། ཆོས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་དོན་
 ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲིན་ན་དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་བྱང་དོན་ཡིན་པར་
 འགྱུར་ཞིང་། དེ་ཡང་འདྲིན་ན། བདེ་དབྱེས་དུས་ལོར། གསང་འདུས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་གྱི་ལྟ་དང་
 རྒྱགས་དང་རྒྱུད་དང་ལྷག་གྱུ་དང་དྲིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་ཀུན་བྱེད་ཏུ་ནམ་ཡང་བཞུགས་
 པ་ཐམས་ཅད་བྱང་དོན་ཡིན་པར་ཉཅངས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གསུང་
 གཅིག་ཉིད་ལྷ་ཕྱིར་འགལ་བ་ནི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་ལ་མི་སྤྱིད་ཅིང་། བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དོན་ལ་མེད་ན་
 མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོ་རྣམས་དང་འགལ་ལ། སེམས་འགྲེལ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་དང་ཡང་འགལ་པ་
 ཡིན་ནོ།།

(༡) ཡང་ཀར་གཤེགས་པར་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལས་བྱང་དོན་དུ་འབྱུང་པའི་ཕྱིག་ལྟ་སྤྲང་བ།

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པའི་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་གསལ་
 པར་བསྟན་པས་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་སྤྲང་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ལྟ་འཛོལ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 བདག་མེད་བསའ་ཤིགས་པ་སྤང་བའི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟ་སྤྲང་པ་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
 དང་། བྱང་རྒྱལ་ས་འདས་པ་དང་། མ་སྤྱེས་པ་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་གཞི་དང་།
 བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་གཅིག་མེད་གྱི། རྒྱུད་ཉིད་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ན་ཁ་ཅིག་

མིང་ཙམ་ལས་སྒྲུག་པ་སྒྲེ་བར་གཞིགས་ནས། རྟོན་དམ་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཆད་པ་པདེ་གཤེགས་སྦྱིང་པོའི་
སྒྲོ་ནས་བལྟན་པས་སྦྱང་བ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པའི་རྟོན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
དབྱིངས་སྒྲོ་ལུང་དྲི་མའི་སྒྲུང་བ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དེ།

རི་སྒྲོན་དུ་ཡང་ཀར་གཤེགས་པར། གློ་གྲོས་ཆེན་པོས་ཁྱུས་པ། བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་མདོ་
གཞན་བརྗོད་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱིང་པོ་གསུངས་པ་དེ་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་^{༡༤༤}འོད་
གསལ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་མཆོད་སུ་མ་རུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྟན་པ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་བརྗོད་དེ། བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་པང་ཆེན་པོ་
གོས་དྲི་མ་ཅན་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཀྱིས་པ་ལྟར། ལུང་པོ་དང་ལམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
བཀྱིས་པ། འོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྒྲུང་དང་གཉི་ལྷག་གིས་ཟིལ་ཀྱིས་ལོན་པ། ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་དྲི་མས་དྲི་
མ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པ། རྟོག་པ། པརྟན་པ། ཐེར་རྒྱག་པར་ནི་བརྗོད་ན། བཙམ་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྦྱིང་པོར་སྒྲུབ་འདི་ནི་སྒྲེ་གས་བྱེད་ཀྱི་བདག་རྩ་སྒྲུབ་དང་ཅི་ལྟར་མི་འདྲ་བ་ལགས། བཙམ་ལྟན་
འདས་སྒྲེ་གས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་། རྟོག་པ། བྱེད་པ། ཡོན་ཏན་མེད་པ། ལྷབ་པའི་མི་འཇིག་པའོ། །ཞེས་
བདག་རྩ་སྒྲུབ་ལྟོན་པར་བཀྱིད་དོ། །བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། གློ་གྲོས་ཆེན་པོ་པའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྦྱིང་པོ་བལྟན་པ་ནི། སྒྲེ་གས་ཅན་ཀྱི་བདག་རྩ་སྒྲུབ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གློ་གྲོས་
ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སྦྱང་བ་ཉིད་
དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་དང་། མ་སྒྲེས་པ་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་སྒྲོན་
པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་རྟོན་རྣམས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱིང་པོར་བལྟན་པར་བྱས་ནས།
ཀྱིས་པ་རྣམས་བདག་མེད་པས་འཇིགས་པར་འགྱུར་པའི་གནས་རྣམ་པར་སྦྱང་བའི་རྟོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྦྱིང་པོའི་སྒྲོ་བལྟན་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གནས་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་སྦྱོད་ལུས་སྦྱོན་ཏེ། འདི་ལ་གློ་
གྲོས་ཆེན་པོ་མ་ཡོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འཕེལ་དཔལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
བདག་རྩ་མཛོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །གློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དཔེར་ན། རྩ་མཐན་ནི་འཇིག་པའི་རྒྱལ་གྱི་ལུང་པོ་
གཅིག་ལས། ལག་པ་དང་། བཞོད་དང་། ལག་སྒྲུང་དང་། རྩ་དང་། སྒྲུང་པ་དང་། བཞོད་པ་དང་། བཞོད་པ་ལས་
སྦྱོད་རྣམ་པ་སྒྲུ་ཆོགས་པ་བྱེད་དོ། །གློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ལ་
བདག་མེད་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཆོད་ཉིད་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ལོག་པ་དེ་ཉིད། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་
ལམ་ལས་པ་དང་ལྟན་པ་རྣམ་པ་སྒྲུ་ཆོགས་ཀྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱིང་པོ་བལྟན་པའོ། །བདག་

མེད་པ་པར་སྐྱབ་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ། རྒྱལ་པོ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་དང་ཡི་གེ་དེ་རྒྱལ་གྲངས་རྒྱལ་པ་སྐྱེ་ཆོག་མཁུ་སྟེ།
སྐྱོན་ཏེ། །དེ་ལྟར་སྐྱོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་བསྐྱབ་པ་མེད་གསུངས་ཀྱི་ཕྱི་བདག་ཏུ་སྐྱེ་
པའི་བསྐྱབ་པ་དང་མི་འདྲའོ། །སྐྱོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྒྱལ་མཁུ་སྟེ་ཕྱི་བདག་ཏུ་སྐྱེ་
ཏུ་སྐྱེ་པ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་རྒྱལ་མཁུ་དང་པའི་སྟོང་པོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་བསྐྱབ་པས་དེ་བཞིན་
གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་སྐྱོན་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཏུ་རྒྱལ་པར་རྟོག་པའི་ལྟ་བར་ལྟར་པའི་
བསམ་པ་ཅན་དག་རྒྱལ་པར་ཐར་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ལུ་ལ་གནས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྟ་བུ་ཞིང་ལྟར་དུ་སྐྱོན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་འཚང་བྱ་བར་དེ་ལྟར་འཕྱུར་ཞེས་
དགོངས་ཏེ། སྐྱོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་དུ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་
སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཁུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་སྐྱོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན། དེ་ནི་ཕ་སྟེགས་
ཀྱི་ཕྱི་བདག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་མཛུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུས་ན། ཕ་སྟེགས་ཀྱི་ཕྱི་བདག་
རྒྱལ་པར་རྟོག་པའི་སྟོང་པོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་བདག་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འཕྱུག་པར་བྱའོ། །འདི་
ལྟ་སྟེ། ཆོས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། གཉིས་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་
འདི་ནི། བྱང་ཆུབ་མེས་པད་པ་རྒྱལ་མཁུ་གྱི་ཁྱུ་པའི་མཐའ་སྐྱོན་མེད་པའོ། །ཆོས་ཟབ་ཆོ་བ་སྐྱོན་པ་འདི་
ཡོངས་སུ་གཟུངས་པས་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལྟེ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཟུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གཟུངས་པའོ།

དེ་ལ་བདེ་གསེགས་སྒྲིང་པོ་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲིང་པའི་ཕྱིར་མུ་སྒྲིགས་ཀྱི་དང་གདམ་མི་
 མཛུངས་ཤིང་། ཚེས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་སྐད་ཅིག་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། རྟག་བརྟན་ཐེར་རྒྱལ་ཡིན་ཡང་
 མངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་རྒྱས་པ་དང་རྣམ་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་ནམ་མཐའ་ལྟ་བུ་ལམ། མུ་སྒྲིགས་རྣམས་
 ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་པར་ཀྱང་བརྟགས་པ་དང་ཡང་མི་མཛུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། བདེ་གསེགས་
 སྒྲིང་པོ་ལ་ཚང་པའི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་རྣམས་ཀྱང་ཚེས་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དང་རྒྱ་ས་ཐམས་ཅད་
 པ་དང་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་རྫོང་ག་རྒྱལ་སྒྲིབ་
 མཚན་དཔེ་རྣམས་དང་མི་གཅིག་གོ། །འདིར་བདག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་བརྒྱམས་དྲུང་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་འདི་ས་དགོས་པ་སྒྲོན་པ་ཡིན་གྱི། མའི་ལ་དུའི་ཚིག་ལྟར་དོན་ལ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་སྐད་སྒྲོན་པའི་དྲང་
 དོན་དུ་གསུངས་པར་ནི་མི་འཇུག་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སྒྲིང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ལ་དགོངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
 སྒྲིང་པོ་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲིང་བ་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྲངས་མང་པོས་གསུངས་པ་ཡང་།

ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་ལས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དོན་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདེ་གསེགས་སྒྲིང་པོ་ཡང་དོན་ལ་གནས་སོ། །དོན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཡང་མིང་གི་སྒྲིན་པ་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པ་དེ་འགའ་ཞིག་གི་སྒྲིང་མི་མཐུན་ཞིང་། དེའི་སྒྲིང་མཐུན་པ་དེ་གཞན་དག་གི་སྒྲིང་མི་མཐུན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲིང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་དབྱིངས་གཅིག་ཉིད་ལ་མདོ་རྒྱད་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་སྒྲིང་བ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་ན་ལས་འདས་པ་དང་། བདག་གི་དབྱིངས་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པ་དང་། ཉེ་དུ་ག་དང་། རྩི་ཆེ་མིམས་དཔའ་དང་། ཡེ་ཤི་ཡི་གེ་དང་། ཨ་ཉི་དང་། ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཆོས་འབྱུང་དང་། ལྷ་ག་དང་། རྩི་ཆེ་དང་། ཨ་ཡིག་ལ་སོགས་པ་མིང་གི་རྣམ་གུངས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལས་འདིར་སུ་སྤྲེགས་ཀྱིས་དཔེ་འགའ་ཞིག་ལ་སྒྲིང་བ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པའི་མིང་གིས་བརྟན་ན་དོན་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། བདེ་གསེགས་སྒྲིང་པའི་མིང་གིས་བརྟན་ན་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་གཞིགས་ནས་དེ་སྤྲད་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཉི། དེ་ལྟ་བུ་ལས་ན་དོན་ལ་གནས་པར་གཅིག་གྱང་མིང་དང་ཆོག་ལ་རྟོན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་མིང་གི་སྒྲིན་ནས་སྒྲིན་ཚུ་ལ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར། ལྷའི་རྒྱ་བས་བསྐྱར་པའི་བྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ནི་སྒྲིང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟན་ན་གྱིས་པ་རྣམས་ཆད་པ་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་ཡོན་པོ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དོ། །ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྟག་པ་དང་ཐེར་ཐུག་པ་དེ་ལྟ་མཚམ་དུ་ཡོད་པར་ཤེས་སོ། །⁷⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དྲང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་ཙམ་གྱིས་དྲང་དོན་དུ་འགྱུར་ན་ནི། ཁ་ཅིག་དག་ནི་དྲང་ཕྱིར་དང་ཞེས་མཐར་ཐུག་ཐོག་པ་གཅིག་ཏུ་བརྟན་པའི་དགོས་པ་གསུངས་པ་འདི་ཡང་དྲང་བའི་དོན་དུ་སྒྲིན་པའི་གཞུང་དུ་ཉཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་ཡང་ཤེས་དོན་གྱི་ལམ་ཟབ་མོ་ཐམས་ཅད་གསུལ་བུ་སྤྲིད་ཞེས་གནས་ནས་ཐར་པ་ཆེན་པོའི་གྲོང་ཁྲེང་མཆོག་དུ་དྲང་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཐམས་ཅད་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ཉཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དྲང་དོན་དང་གསུལ་བུ་དྲང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ལ་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་མཛོགས་པ་གཅིག་ལ་ཀར་གསེགས་པ་ལས་བདེ་གསེགས་སྒྲིང་པོ་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་ཞེས་འབྲུལ་བའི་གཞི་ནི་དེ་ཡིན་ཉི། །གཞུང་འདིར་དྲང་དོན་ཞེས་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༡) བདག་ཤེས་སྒྲིང་པོ་དོན་ལ་མེད་ན་ཉཅང་ཐལ་བས་ཤེས་ཀྱི་དོན་དཀོན་པ།

གལ་ཏེ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དོན་ལ་མེད་ན། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ལ་ནང་དུ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་གནས་ཤིང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིམ་ནམ་མཁའ་དང་ས་པའི་ནང་ནས་སྒྲུ་ཤོས་པ། ལང་ཀའི་བདག་པོ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། ལང་ལང་ཀའི་བདག་པོ་ཁྱོད་ནི་ལེགས་སོ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་སྒྲོབ་པ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་འབྱོར་ཅན་རྒྱམས་གྱིས་བསྐྱབ་པོ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱམས་དང་ཆོས་རྒྱམས་བསྐྱབ་པར་བྱུང། རྒྱལ་པ་གཞན་དུ་བལྟས་ན་ཆད་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༩} ཞེས་སྟགས་དང་། སེམས་ནི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དགོ། སེམས་ཅན་རྒྱམས་གྱི་ཉེར་ལེན་ནི། མཐོང་དང་མཐོང་མེད་རྒྱལ་སྐངས་པའོ། བྱི་རོར་བྱས་པས་གསེར་མདོག་དང་། ལ་ལེ་སྒྲུམ་དང་ལའར་བ་དག ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེད་པོ་རྒྱམས་ལ་སེམས་ཅན་དང་། ཀའ་ཆག་མེད་ཅིང་སྐྱེད་པོ་མེད། སངས་རྒྱལ་ལེ་ཤེས་ཆག་མེད་ལ། རྟག་ཏུ་ཞི་བ་རྒྱལ་བ་སྒྲིམས་ཏེ། དེ་ལ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། སེམས་ནི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་པ། ལྷིད་ལ་སྟགས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། བདག་དང་ལྟན་ཅིག་ལྟན་པར་ནི། སྐྱེད་པའི་མཆོག་གིས་རབ་ཏུ་བསྐྱབ།^{༢༠} ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དེ། རྟོག་གི་ཅན་གྱི་སྒྲིང་ལུལ་མེད།^{༢༡} ཞེས་པ་ལ་སྟགས་པས་དོན་དམ་པའི་ས་བུ་གཉིས་གྱི་བདག་ཉིད་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་རྟོག་གི་ལས་འདས་པའི་སེམས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིང་པོ་ངོ་པོ་ཉིད་གྱིས་དགོ་བ་མཐོང་ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་པའི་གཞི་སྐྱབས་གནས་གྱི་མཐོང་བྱུག་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ལེ་ཤེས་ལ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བ་གང་གིས་བསྐྱོག་པར་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྡན་རྩེ་ཆེ་མོའི་རྒྱད་དུ་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དག ཆོས་གྱི་དབྱིངས་གྱི་རྒྱལ་ཆེན་ཏེ། ཉོན་མོངས་འདས་གྱིས་མ་གོས་པ། ཇི་རྩེ་པ་དྲུའི་དབང་བསྐྱར་ཡིན།^{༢༢} ཞེས་དང་། བད་མ་རྒྱལ་མ་གོས་ཤིང་། འདམ་གྱི་ཉེས་པས་གོས་མི་འགྱུར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་དག ཆོས་ཉིད་གཞོད་ནས་མ་སྒྲུལ་པའི། དེ་བཞིན་གཤེགས་སྒྲིང་འདི་གང་ཞིག། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་སྒྲིང་གང་ཡིན། ཀའ་ཞུགས་སྟགས་ཆོས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་གྱི། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འདོད།^{༢༣} ཅིས་དང་། ཆོས་ཀྱང་རྒྱལ་པར་དག་པའི་བྱིར། ཉེས་པ་ཀྱང་དང་བྱལ་བ་སྟེ། བྟག་མ་མེད་ལྷུང་ཆོས་སྒྲིང་པོ། སྒྲོ་བུར་དྲི་མས་ཉོན་མོངས་སྐྱུར། འཛི་ཁོ་ན་ཆོས་ཆེན་པོ། འཛི་ཆོས་གྱི་སྒྲིང་པོར་བཤད། དེ་བས་རེ་རྒྱལ་པོ་ཆེ།^{༢༤} ཞེས་དང་། དག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་སྒྲིང་པོ། སེམས་དཔའ་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱར་བཤད། འཛི་དེ་བཞིན་གཤེགས་སྒྲིང་པོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་དང་མ་རྒྱུངས།^{༢༥} ཞེས་པ་

ལ་མོགས་པས་གཞོན་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པའི་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
ཡང་བྱད་མེད་དུ་བཞུགས་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཉེས་པས་མ་གོས་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བར་
འགྱུར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་པའི་རྒྱད་དུ་ཡང་། སྤྱིང་པོ་ཞེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། ཁྱོས་
ཉིད་དག་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། ལྷག་ས་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི། བྱང་རྒྱུ་སྤྱོད་པའི་མཆོག་འདི་ཡིན།^{༡༧} །
ཞེས་ལྷག་ས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོག་ཟབ་མོའི་དོན་ཆོས་ཉིད་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོར་གསུངས་པ་དང་། དོན་
དམ་པའི་མཆོན་བཟོད་དུ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཆེ།^{༡༨} ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་པོར་གྱུར་པའི་ཞེས་དོན་དམ་པའི་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོར་གསུངས་པ་
དང་། མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕུག་གི་ཞལ་ལྷ་ནས་གྱུང་། སྤྱིང་པོ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྷ་གཅིག་
ཏུ་འབྲེལ་པར་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་སྟེ་^{༡༩} ཞེས་མོགས་དང་།
དཔལ་ལྷ་སྤྱི་འཁོར་ལོར་ཡང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆེན་པོ་གཞན་
འདིར་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་ཡོད་མ་ཡིན།^{༢༠} ཞེས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཞུགས་པའི་རང་བཞིན་འོད་
གསལ་གྱི་སེམས་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་།
སེམས་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་མི་དགའི་འབྲས་ལུང་དབང་གིས་སྟོན་པའི་ལས་ཅན་སེམས་ཅན་གྱིས་མི་མཐོང་།།
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འི་སྤྱོད་མིན་མི་དགའ་བ་དང་དགའ་བའི་འབྲས་ལུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རབ་རྒྱ་སྤྱོད།།
སེམས་ནི་དག་མི་དེ་ཡང་ནི་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ།^{༢༡} ཞེས་
བཅོས་མ་གྲོ་བུར་བའི་སེམས་ལ་གནས་པའི་རང་བཞིན་གཤུག་མའི་སེམས་འོད་གསལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་
བུ་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་པོ་དེ་སྤྱོད་ལུང་འཁོར་ལོ་མའི་ཆོག་ས་ཀུན་འགགས་པ་ཅོམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐུང་། བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་
དོན་ལ་གནས་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་མཁའ་འགྲོ་མཛོ་རྩེ་གྱུར་དུ་ཡང་། བདག་དང་གཞན་དུ་འཛིན་སྤངས་ཤིང་། རང་
གིས་རིག་པའི་ལེ་ཤེས་ཏེ། ཁྱེད་སྤངས་དང་ཁྱེད་སྤངས་མེད་བདག་ཉིད་མཆོག་ ཁལ་པ་མཉམ་སྤྱིང་པ་རྣལ་དང་བྱལ།།
འདོད་ཆགས་ཆགས་བྱལ་འབྲེལ་བ་སྟེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ། ཁྱེད་ཉིད་སྟོན་ཆགས་རྣམས་
ཀྱི་སྟོན། ཁྱེད་ཉིད་མི་འགྱུར་དམ་པ་སྟེ། ཁྱེད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་བྱུང་། ཁྱེད་འདིར་སངས་རྒྱས་ལེ་ཤེས་ཏེ།།
དཔལ་ལྷ་ནི་རྩ་ཀ་ཞེས་བྱ།^{༢༢} ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷ་ག་པ་གཉིས་པར་ཡང་། ཁྱེད་ཉིད་ཀྱི་ལ་འཁོར་
འཁོར་ལོ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། ཁྱེད་ཉིད་མེ་ལོང་ལེ་ཤེས་གཟུགས། མཉམ་ཉིད་ལེ་ཤེས་

དངོས་པོ་ཅན། ལང་དག་ལྟར་པ་མོ་མོར་རྟོག་ ། དེ་ཉིད་བྱ་བ་ནན་ཏན་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་དག་
པ། ། དེ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོ་དང་།¹⁶⁰ ། དེ་ཉིད་བདག་མེད་རྣམ་འབྱུང་མ། ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཅན།¹⁶¹ ། ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཉིད། ། ཐམས་ཅད་ལུས་ལ་རྒྱལ་བར་གནས།
གཉིས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱལ། ། དངོས་དང་དངོས་མེད་བདག་ཉིད་གཅི། ། བརྟན་དང་གཡོ་བ་བྱུ་བ་ནས་
གནས། ། ལྷ་མའི་གཞུགས་ཅན་ཉིད་ཏུ་འདོད།¹⁶² ། ཅེས་དང་། དེ་ཉིད་སྒྲིག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིག་ ། དེ་ཉིད་
ཡིག་དམ་བེད། ། དེ་ཉིད་འགྲོ་བའི་བདག་ཉིད་དེ། ། དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་བྱུ་བ་པོ། ། ཐམས་ཅད་ལུས་ལ་
རྒྱལ་བར་གནས། ། དངོས་དང་དངོས་མེད་དེ་ལས་བྱུང་།¹⁶³ ། ཞེས་སྒྲིགས་དང་། མངོན་པར་བརྟོན་པའི་
རྒྱུད་སྒྲིག་པར་ཡང་། དེ་ནི་སྒྲིག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིག་ ། དེ་ཉིད་མི་འགྱུར་དམ་བེད་ཡིན། ། དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་
མཐོན་བྱེད་དེ། ། ལུས་ཀྱན་ལ་ནི་རྒྱལ་བར་གནས། ། དེ་ཉིད་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ། ཉེ་ཅུ་ཀ་དཔལ་ཡིན་
པར་བཤད།¹⁶⁴ ། ཅེས་སྒྲིགས་དང་། དོན་དམ་པའི་མཆོན་བརྟོན་ཏུ་ཡང་། ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་།
དོན་ཆེན་འགྱུར་མེད་དམ་བེད་ཡིན། ། སྒྲིག་ཆེན་པོ་སྟེ་སྟེ་བམེད། ། ཆོག་ཏུ་བརྟོན་བ་སྒྲུངས་བ་སྟེ། ། བརྟོན་བ་
ཀྱན་གྱི་རྒྱ་ཡི་མཆོག་¹⁶⁵ ། ཅེས་བཤམ་སྒྲིགས་པས་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལའི་དབྱིངས་བརྟན་གཡོ་ཀྱན་ལ་བྱུ་
བར་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད། ། ཉེ་ཅུ་ཀ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོ་དང་། ཨ་
ཡིག་ལ་སྒྲིགས་པའི་རང་བཞིན་སྒྲིག་ཆགས་ཀྱན་གྱི་སྒྲིག་ཆེན་པོར་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་འདུས་པ་ལ་
སྒྲིགས་པར། ཐམས་ཅད་ཀྱན་གྱི་ཐམས་ཅད་པོ་¹⁶⁶ ། ཞེས་བཤམ་སྒྲིགས་པས་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་དེ་ཉིད་
ཐམས་ཅད་པོར་ཡང་གསུངས་པ། མཆོན་བ་ཆེན་པོ་འདོད་ཆགས་ཆེ།¹⁶⁷ ། ཞེས་བཤམ་སྒྲིགས་པས་འདོད་
ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྒྲིག་ལ་སྒྲིགས་པ་ནི་མོ་མོངས་ཆེན་པོར་ཡང་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་འདུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོར། གང་ཏུ་ངེས་པར་རིགས་ཀྱི་གཞུགས་ནི་ཉམས་པ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོའི་གཞུགས་སུ་
གསུངས། ། གང་ཏུ་འཁོར་བའི་སྒྲིག་བསྒྲུབ་ཉམས་པ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོར་ཆེན་པོར་གསུངས་པ་
སྟེ།¹⁶⁸ ། ཞེས་བཤམ་སྒྲིགས་པས་སྒྲུང་པོ་དང་ཐམས་ལ་སྒྲིགས་པ་ཆེན་པོར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བདག་
ཆེན་པོ་དང་སྤྱོད་ཉིད་ཆེན་པོའི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོའི་དོན་ཡིན་པས་བདེ་གཤེགས་
སྟིང་པོའི་དོན་ལ་མི་གནས་ན་དེ་རྣམས་ཀྱང་དོན་ལ་མི་གནས་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།

གལ་ཏེ་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་དང་བདག་གི་དབྱིངས་རྣམས་གྲངས་ཡིན་ན་སུ་སྟེ་གསུང་དཀྱིལ་བདག་
དང་བྱུང་བར་མེད་པར་འགྱུར་པ། རྣམས་གྲངས་མ་ཡིན་ན་མིང་དེས་བསྟན་ཡང་སུ་སྟེ་གསུང་ཅན་བདག་ཏུ་
མངོན་པར་ཞེན་བ་རྣམས་དང་བར་མི་ཅུ་ས་སོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ་རྣམས་གྲངས་ཡིན་ཡང་འདི་ནི་བདག་

གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བདག་དང་དག་པའི་བདག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

༡) དག་པའི་བདག་སོགས་དོན་ལ་མེད་ན་ཅུང་ཐལ་བའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ།

གལ་ཏེ་བདག་གི་དབྱིངས་དང་བདག་ཆེན་པོ་དང་དག་པའི་བདག་ལ་སོགས་པ་^{༡༥} གཏན་ནས་
མི་སྲིད་དེ་བདག་གང་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེན་དེ་ལྟ་ན་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག་
ཀྱང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ། དོ་རྩེ་ལས་སྤྱོད་དོ་རྩེའི་བདག་དང་། གཅིག་ཕུས་མཐེགས་དོ་
རྩེའི་བདག་དང་། ཤེས་དང་ཤེས་བྱའི་བདག་པོ་མཆོག་དང་། མི་གཡོ་རབས་དང་པའི་བདག་དང་། སངས་
རྒྱལ་ཀུན་བདག་དཔོན་པོ་མཆོག་དང་། སྤྱོད་པ་ཐག་པ་འགྲོ་བའི་བདག་དང་། རྣམ་མཁའི་བདག་པོ་སྤྱོད་
ཆོགས་སྟོན་དང་། འཛིག་རྟེན་དབང་ལྡན་ཀུན་གྱི་བདག་དང་། རྒྱལ་བདག་རིན་ཆེན་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་།
རྒྱལ་བདག་དམ་ཤེས་དམ་ཆོག་ལྡན་དང་། རྒྱལ་བདག་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་གདུགས་དང་། རྒྱུད་ཀུན་གྱི་ནི་
བདག་པོ་མཆོག་དང་། ཤིན་རྒྱ་མད་པ་མད་པའི་བདག་དང་། ཉོན་མོངས་ལམས་རྣམས་དག་པའི་བདག་
ཀྱང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༦} དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་འདུས་པར་ཡང་། སངས་རྒྱལ་སྤྱལ་མཆོག་དག་པའི་
བདག་^{༡༧} ཅིས་དང་། རྣམ་ཤེས་མིན་བདག་ཆོས་རྣམས་ནི། རོན་དམ་མི་འགྱུར་བདག་གྱུར་ཉིད།^{༡༨} ཅིས་དང་།
གཟུགས་དོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་དུག རོ་རྩེའི་བདག་པོ་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༩} ཞེས་དང་། བསམ་གཏུན་
དོ་རྩེ་རབ་སྒྲིམ་པ། འདི་ཡིས་སངས་རྒྱལ་ཆེ་བའི་བདག འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དབང་བྱེད་པ། ཆོ་འདི་
ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར།^{༢༠} ཞེས་དང་། དཔལ་རྟོག་པ་མེད་པའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་
འདུས་པའི་བདག རྒྱུར་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པར་འགྱུར། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་བདག་
སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་པའི་བདག་^{༢༡} ཅིས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་
ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཁ་གསུངས་གིང་། ཁོ་པོ་ཅག་ཀྱང་མི་འདོད་
ལ་མེད་གཞན་ནི་ཤིན་རྒྱ་མད་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིང་ཅམ་ལས་འབྱུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དོན་ལ་རྟོན་པ་
ཉིད་ལས་སོ། རེའི་ཕྱིར་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་གཞི་དོན་དམ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་
ཡང་མ་ཆད་པ་ལ་དགོངས་ནས། དཔལ་པ་བཞེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཐབས་ཀྱི་ཞལ་ལྡན་ཀྱང་། དེ་
ལྟར་བདག་ནི་མེད་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ནི་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་པར། མེད་པ་ཡང་མེད་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བཞེན་དུ་རབ་
རྒྱུ་ཤེས་སོ།^{༢༢} ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་དྲངས་སོ།

གཞན་ཡང་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱལ་ནི་བདག་གི་ཡ་ཤོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་བདག་
 དང་མི་མཐུངས་ཏེ། རི་སྒྲན་དུ། ར་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོར། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་དག་
 གཞིག་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་བསྟན་རྟོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་མ་གསུངས་ན་ཅི་ལྟར་
 གྱོང་བ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར། སངས་རྒྱལ་བཙུག་པོ་ལྟར་ལྟར་བདག་མེད་པར་གསུངས་པར་གྲགས་པོ་ཞེས་
 ཡ་མཚན་གྱིས་པར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱ་དང་གཏན་ཆོག་ས་བརྒྱ་སྟོང་གིས་བསྟན་པ་ལ་འཕྲུང་དོ། །
 དེ་ལྟར་བཅུད་པ་ལས་གང་གི་ཆེ་ཡང་གོང་མ་ལ་དད་པ་སྟེན་གིང་ཞུགས་པ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
 ལ་སྟོབ་པར་བྱེད། བཙོན་པར་བྱེད། འབད་པར་བྱེད། དེ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་ལ་ཐར་པ་ནི་ཞི་བ་རྟག་
 པ་གཞུགས་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་སྟོན་རྟོ། །གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་ཁ་ཅིག་ཐར་པ་ཡོད་དོ་ཟེར་ཏེ་ངས་དེ་
 དག་ག་ཞིག་པའི་ཕྱིར་ཐར་པ་ནི་རྒྱ་དང་གཏན་ཆོག་ས་བརྒྱ་སྟོང་གིས་བསྟན་པ་ལ་འཕྲུང་དོ། །
 དེ་ལྟར་བཅུད་པ་ལས་གང་གི་ཆེ་ཡང་གོང་མ་ལ་དད་པ་སྟེན་གིང་ཞུགས་པ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
 ལ་སྟོབ་པར་བྱེད། བཙོན་པར་བྱེད། འབད་པར་བྱེད། དེ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་ལ་ཐར་པ་ནི་ཞི་བ་རྟག་
 པ་གཞུགས་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་སྟོན་རྟོ། །གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་ཁ་ཅིག་ཐར་པ་ཡོད་དོ་ཟེར་ཏེ་ངས་དེ་
 དག་ག་ཞིག་པའི་ཕྱིར་ཐར་པ་ནི་རྒྱ་དང་གཏན་ཆོག་ས་བརྒྱ་སྟོང་གིས་བསྟན་པ་ལ་འཕྲུང་དོ། །
 དེ་ལྟར་བཅུད་པ་ལས་གང་གི་ཆེ་ཡང་གོང་མ་ལ་དད་པ་སྟེན་གིང་ཞུགས་པ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
 ལ་སྟོབ་པར་བྱེད། བཙོན་པར་བྱེད། འབད་པར་བྱེད། དེ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་ལ་ཐར་པ་ནི་ཞི་བ་རྟག་
 པ་གཞུགས་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་སྟོན་རྟོ། །གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་ཁ་ཅིག་ཐར་པ་ཡོད་དོ་ཟེར་ཏེ་ངས་དེ་
 དག་ག་ཞིག་པའི་ཕྱིར་ཐར་པ་ནི་རྒྱ་དང་གཏན་ཆོག་ས་བརྒྱ་སྟོང་གིས་བསྟན་པ་ལ་འཕྲུང་དོ། །
 དེ་ལྟར་བཅུད་པ་ལས་གང་གི་ཆེ་ཡང་གོང་མ་ལ་དད་པ་སྟེན་གིང་ཞུགས་པ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
 ལ་སྟོབ་པར་བྱེད། བཙོན་པར་བྱེད། འབད་པར་བྱེད། དེ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་ལ་ཐར་པ་ནི་ཞི་བ་རྟག་
 པ་གཞུགས་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་སྟོན་རྟོ། །གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་ཁ་ཅིག་ཐར་པ་ཡོད་དོ་ཟེར་ཏེ་ངས་དེ་
 དག་ག་ཞིག་པའི་ཕྱིར་ཐར་པ་ནི་རྒྱ་དང་གཏན་ཆོག་ས་བརྒྱ་སྟོང་གིས་བསྟན་པ་ལ་འཕྲུང་དོ། །
 དེ་ལྟར་བཅུད་པ་ལས་གང་གི་ཆེ་ཡང་གོང་མ་ལ་དད་པ་སྟེན་གིང་ཞུགས་པ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
 ལ་སྟོབ་པར་བྱེད། བཙོན་པར་བྱེད། འབད་པར་བྱེད། དེ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་ལ་ཐར་པ་ནི་ཞི་བ་རྟག་
 པ་གཞུགས་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་སྟོན་རྟོ། །

ངས་ཀྱང་གལ་ཏེ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་ན་སྟེན་དང་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་
 དེ་དང་པར་གྱུར་ན་འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟ་བུའི་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱི་མཐུན་པས་པའི་ཡང་
 དེར་འགྱུར་རོ། །ངས་ཀྱང་སྤུལ་ཙམ་པ་ཀ་ན་གནས་པའི་མི་བཞིན་དུ་ཐོག་མར་བདག་མེད་པ་བསྟན་ནས།
 དེའི་འོག་ཏུ་བདག་ཡོད་པ་ཉིད་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་དང་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱང་བཤད་དོ། །འོད་
 གླུང་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཐབས་ལ་མ་ཐས་པར་བྱའོ། །འོད་གླུང་ག་ཞེས་ཡང་དཔེར་ན་མི་ཞིག་ལས་པོ་ཆེ་ཞིག་ནས་
 འབྲོག་དགོན་པར་མོང་བ་ལས་བྱ་རུ་གཞོན་ཅེས་བྱ་བས་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ནས་མི་དེས་ལམ་དུ་ཞུགས་
 ཏེ་འགྲོ་བ་ལས་བྱའི་སྒྲུང་དེ་ཐོས་ནས། བསམས་པ། ཅི་ཆོས་རྒྱུན་མ་བྱུང་ངམ་ཞེས་དེ་ཆོས་རྒྱུན་པས་
 འཇིགས་སྒྲག་སྟེ་ལྟ་བུའི་ལས་དགོན་པ་གང་ན་ཞུགས་པོད་པ་དེར་རྒྱུན་ནས། རྒྱལ་མ་ཡིན་པས་སྒྲག་བསྐུལ་
 བར་གྱུར་རྟོ། །འོད་གླུང་དེ་བཞིན་དུ། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་དག་སྟོང་དང་། དག་སྟོང་མ་དང་དག་བསྟེན་
 དང་དག་བསྟེན་མ་རྣམས་བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ཙམ་གྱིས་སྒྲག་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་འཇིག་
 ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བུའི་བདག་མེད་པ་མེམས་གིང་སྟོང་པ་ཉིད་ཆེན་པོ་ཆད་པའི་ལྟ་བུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་པས། དེ་བཞིན་གཞེགས་པ་རྟག་པ་སངས་རྒྱལ་རྟེན་པའི་བདག་ཉིད་དང་ལྟ་བུའི་མདོ་ལྟེ་འདི་ལྟ་

ལུ་འདི་དག་ལ་དད་པར་མི་འགྱུར་རོ།¹⁵ །ཞེས་དང་། གང་མདོ་ལྟེ་འདི་ལྷ་ལུ་དག་འཆད་པར་མི་འགྱུར་བ་
 དེར་མཆན་བ་སྟོན་པ་དག་འདི་ལྷ་ལྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་དང་ལུན་པ་ལལ་པ་གཞན་དག་སྟོན་ཅིང་འཆད་
 པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཆོད་དག་གིས་མདོ་ལྟེ་ལྷ་ལུ་མང་པོ་དག་མཐོང་ཐོས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྟོབ་
 ཅིང་དེ་དག་གིས་ལོ་བས་ནས་གང་གི་ཆོད་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པའི་
 བདག་ཉིད་དང་ལུན་པའི་མདོ་ལྟེ་འདི་ལྷ་ལུ་འདི་དག་ཐོས་ན་དེ་དག་ཡིད་གཉིས་དང་ཐེ་ཚོམ་འཕྲོ་བ་ཅིང་སྟོ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་རོ།¹⁶ །ཞེས་དང་། འོད་སྤྱང་ངས་སེམས་ཅན་མོས་པ་སྟོ་ཚོགས་པ་རྣམས་ལ་
 དགོངས་པ་སྟོ་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་བཞུན་པ་ན་དེ་ལ་སྟོ་མས་ལས་ཅན་ཚུ་ལ་བྲི་མས་འཆལ་བ་ལུ་ས་དང་
 རག་དང་ཡིད་མ་བཞུམས་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་སངས་རྒྱལ་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོ་འདི་
 ལྷ་ལུ་འདི་དག་བོར་ནས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལེའུའི་མདོ་དག་ལ་སྟོབ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་ཚོག་
 དང་ཡིག་འདྲེན་པར་བྱེད། ཁ་ཅིག་ནི་ཡན་ཚུན་ཚོག་དང་ཡིག་དག་སྟོང་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན།
 སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པ་སྟོན་རྟོ། །སྟོང་པ་ཉིད་དང་བདག་
 མེད་པའི་དོན་མ་ཤེས་པའི་མི་སྟུན་པོ་རྣམས་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ།¹⁷ །ཞེས་དང་།

སྤང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། མུ་ལྟེགས་ཅན་གསུལ་པའི་ཕྱིར། འདི་སྤང་དུ་བདག་མེད་དོ། །གང་
 ཟག་མེད། སེམས་ཅན་མེད། འཚོ་བ་མེད། མེད་ཅན་མེད། མེད་བདག་མེད། མེས་བ་དང་མཐོང་བ་དང་།
 བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་གསུངས་སོ། །དགེ་སྟོང་དག་མུ་ལྟེགས་ཅན་གྱི་བདག་ཅེས་
 བརྗོད་པ་ནི། སྟོན་པའི་རྗེས་ལ་ཡིག་ར་གྱུར་པ་དང་འདྲ་ལྟེ། དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ལ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་ཅན་གསུལ་པའི་ཕྱིར་དུ་མ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་བདག་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་། རྒྱ་ཡོད་རྒྱུན་ཡོད་པས་ན། བདག་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། རི་
 ལྟར་སྟུན་པ་མ་ཁས་པས་ལོ་མ་ལ་སྟུན་དུ་རུང་བ་དང་། མི་རུང་བ་ཤེས་པ་དང་འདྲ་ལྟེ། བྱིས་པ་མ་རབས་
 ཀྱིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྷ་ལུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱིས་པ་མ་རབས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་མཐེ་པོ་ཙམ་
 ཞེ་འམ་ཡུངས་དག་པ་ཙམ་ཞེ་འམ། རུལ་སྤྱོད་ཙམ་དུ་འཛིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ཅེས་བརྗོད་
 པ་ནི་དེ་ལྷ་ལུ་མ་ཡིན་པས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ཡང་དག་པར་ན་བདག་
 མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་གང་བདེན་པ། ཡང་དག་པ། རྟག་པ། གནས་པ། བདག་པོར་
 གྱུར་པ་མི་འགྱུར་པ་མི་འཕྲོ་བ་དེ་ནི་བདག་ཅེས་བྱ་ལྟེ། རི་ལྟར་སྟུན་པ་ཆེན་པོ་དེ་སྟུན་པོ་མ་ལ་མ་ཁས་པ་
 བཞིན་ནོ།¹⁸ །ཞེས་དང་། བདག་མེད་པ་ནི་ལཾ་ར་པ་ཞེས་བྱའོ། །བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་

པའོ།^{੧੧} ཞེས་དང་། བདག་ཅེས་ཕྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཞེས་ཕྱ་བ་འདི་དོན་ནོ།^{੧੨} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
དག་པའི་བདག་ལ་རྣམ་པ་དུ་མར་བསྟགས་པ་མཛད་དོ།

༦) བདག་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་འག་ལ་བར་སྒྲུང་ཡང་སྒྲིན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཞུགས་པ།

སྒྲུང་བདག་མེད་གསུངས་པ་དང་འག་ལ་བར་སྒྲུང་ཡང་སྒྲིན་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། སྒྲུང་འདས་
ཆེན་པོར། རིགས་ཀྱི་སྤྱུག་ཞུན་ཡང་སྒྲིན་པ་དུ་ཅ་སྤྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ན་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱུག་
བསྐྱེས་པ་དང་། སྒྲིང་པ་དང་། བདག་མེད་པ་བཞུགས་ཏེ། །ད་རྒྱ་མཚོ་གཤིག་ཤོང་ཁྱེར་འདིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐྱོར་བ་ན་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞུགས་ཏེ།^੧ ཞེས་དང་།
རིགས་ཀྱི་སྤྱུག་པ་དང་བཅས། བདེ་བ་དང་བཅས། བདག་དང་བཅས། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་བཅས་པ་
ནི་ཡང་དག་པའི་བདེན་པའི་དོན་ཅེས་ཕྱོད།^੨ ཞེས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ནི་སྒྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་
རྟག་པ་སྒྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ལོ། རྟག་པ་ནི་བདག་གོ། བདག་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལོ། ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་
བདེ་བ་ཞེས་ཕྱ་སྟེ། རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལོ།^੩ ཞེས་དང་།
རིགས་ཀྱི་སྤྱུག་ཅེས་ཕྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་དོན་ནོ། བེམ་མ་ཅན་གམས་
ཅན་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་བདག་ཅེས་ཕྱ་བ་འདི་དོན་ནོ།^੪ ཞེས་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་
རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བྱེད་ཅུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པར་བྱ་བའི་གནས་མེད་དོ། བདག་
ཅེས་ཕྱ་བ་འདི་རང་བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གསང་བའི་སྤྱིང་པོ་སྟེ་དེ་སྤྱིང་པོ་གསང་བའི་སྤྱིང་པོ་དེ་
ནི་གང་གིས་ཀྱང་འཇིག་ཅིང་མེད་པར་བྱེད་ཅུས་པ་མ་ཡིན།^੫ ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
བདག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཞེས་ཕྱ་སྟེ། དེ་སྤྱིང་བདག་རྒྱ་འཛིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མཚོག་
ཅེས་ཕྱོད།^੬ ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་དབང་པོ་གཅིག་གིས་གསུགས་མཐོང་སྒྲོམ་སྤྱི་ཚོར་རོ་
སྒྲིང་རེག་ཕྱ་ཚོར་ཁིང་ཆོས་ཤེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་དབང་པོ་དུག་གིས་གསུགས་མི་མཐོང་། སྤྱི་མི་
ཐོས། དྲི་མི་ཚོར། རོ་མི་སྒྲིང་། རེག་ཕྱ་མི་ཚོར། ཆོས་མི་ཤེས་ཏེ་དབང་གི་ཕྱིར་དབང་པོས་དབང་མཛད་དེ།
དེ་སྤྱིང་བའི་དབང་ནི་བདག་ཆེན་པོ་ཞེས་ཕྱ་བ་ཡིན།^੭ ཞེས་སོགས་དང་།

སྤྱིན་ཆེན་པོའི་མདོར་ཡང་། མི་རྟག་པ་དང་། སྒྲིང་པ་དང་ཡོངས་སུ་སྒྲུང་ན་ལས་འདས་པ་དང་
བདག་མེད་པའི་བསྟགས་པ་བརྗོད་པའི་ཐེམ་ས་ཅན་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་ཡོངས་སུ་
སྒྲུང་ན་ལས་འདས་པ་རྟག་པ་དང་ཐེར་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཞི་བའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་

པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་པའི་དོན་དང་།¹¹⁹ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་འོ་སྒྲུབ་པས་བསྐྱར་
 པའི་མུང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། གུང་གཉིས་སྒྲུབ་ས་འགྲོད་པ་ན་གཅིག་གི་དཔལ་པའི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་མུན་
 ཏུ་རུབ་པ་མཆོར་ཏེ་སྒྲོང་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལ། སྒྲན་པས་རྗེ་རྗེ་དེ་སྒྲུང་ནས་བསྐྱར་པས་རོ་མཆོར་ཏུ་གྱུར་པ་
 དཔེར་མཛད་ནས། བཀའ་བསྐུལ་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཡོད་མོད་
 གྱི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་མི་ཤེས་ཏེ།¹²⁰ ཞེས་དང་། རི་ལྷར་གུང་དེ་རང་གི་ལུས་ལ་རྗེ་རྗེ་འདུག་
 གུང་འདུ་ཤེས་ཉམས་པས་སྒྲོར་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་རྟོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་འཛིན་ཏེན་པ་རྣམས་
 བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོགས་པ་དང་། མི་དགེ་པའི་གྲོགས་པོའི་དབང་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། དགོངས་པའི་
 ཆོག་མི་ཤེས་པས་བདག་ཡོད་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །བདག་མེད་པ་མི་སྒྲོམ་པ་
 རྣམས་ནི་འཛིན་ཏེན་པའི་བདག་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །རི་ལྷར་འཛིན་ཏེན་པའི་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་བདག་གི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོགས་བཞིན་དུ། འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ཡང་དེ་དང་འདུ་སྟེ། མི་དགེ་པའི་གྲོགས་པོ་
 ལ་བརྟེན་པ་དང་། དགོངས་པའི་ཆོག་གི་མཐའ་མི་ཤེས་པས་བདག་མེད་དོ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོམ་
 བཞིན་དུ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་ཏེ་བདག་གི་ལ་ཡོད། ཀང་ན་གནས། ཅི་རྩ་མའི་ནང་ན་
 རྩ་མ་འདུག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གས། འོན་ཏེ་རྒྱན་ལྟ་བུར་ཁྱབ་པར་འདུག་གས། གུང་རྫོངས་པའི་སྒྲིན་མཆོམས་
 གྱི་རྒྱན་ལྟ་བུར་འདུག་གས་སྒྲུབ་པ་ལ། སྒྲན་པ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་དུ།
 བདག་ནི་ཐམས་ཅད་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་ལ། རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་རྗེ་ལོད་གསལ་ཞིང་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་
 པས་བསྐྱེད་པས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཀའ་བསྐུལ་ཏེ། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྐུལ་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོད་
 ཆེས་པར་འགྱུར་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ཐད་པར་བྱ་དགོས་པ་ཙམ་ཏུ་ཐད་དོ། །དེ་ནས་རྗེ་རྗེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་སུ་དེ་ལྷར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ནི་
 དཔག་ཏུ་མེད་དོ།¹²¹ ཞེས་དང་།

ཡང་རི་ལྷར་རྒྱལ་པོའི་སྒྲན་པ་མཁའ་པས་སྒྲར་སྒྲན་དུ་འོ་མ་བཀག་ཅིང་། ཕྱིས་མ་བཀག་པས་
 རྩ་ཕྱི་འགལ་བ་ལྷར་སྒྲང་ཡང་། ཕྱི་ནས་ལེགས་པར་བྱེ་སྟེ་བསྐྱར་པས་རྩ་ཕྱི་མི་འགལ་བར་བསྐྱབས་པ་
 དཔེར་མཛད་ནས། སངས་རྒྱལ་སྒྲན་པའི་རྒྱལ་པོས་གུང་། གཏུ་ལ་བྱའི་དབང་གིས་སྒྲར་བདག་མེད་པ་
 བསྐྱར་ཅིང་། ཕྱི་ནས་བདག་གི་དབྱིངས་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བདག་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 ཆོག་ཡིན་ནོ།¹²² ཞེས་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་འདོགས་པར་མཛད་ནས། ཡང་གཏུ་ལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དང་།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡན་པའི་ཕྱིར་དུས་མཁྱེན་པར་མཛད་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་བསྐྱར་

པའི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ། སྐྱེན་པ་བཟང་པོ་བཞིན་དུ་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་མཛད་དེ།
 འཛིན་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་མཐེ་པོ་ཅམ་དང་། ཁྲིའོ་དུ་གྱི་འབྲུ་ཅམ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་སྟེ་མ་ཡིན་ནོ།
 འཛིན་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་སྟེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་
 བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ།
 བདག་ནི་རྟག་པ་ཉིད་དོ། བདག་ནི་ཡོན་ཏན་ཉིད་དོ། བདག་ནི་ཐེར་སྟག་པ་ཉིད་དོ། བདག་ནི་བརྟན་པ་
 ཉིད་དོ། བདག་ནི་ཞི་བ་ཉིད་དོ།^{༡༡} ཞེས་སྐྱེན་པ་བཟང་པོའི་འོ་མ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་སྟོན་པར་མཛད་དེ་དེ་སྟོམ་པ་ལ་འཁོར་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟོན་པར་གྱིས་
 ཤིག་^{༡༢} ཅེས་དང་།

ཡང་མའི་རྒྱ་མ་ལ་ནི་མ་པའི་ལོ་མའི་ལྟེ་གྲུ་བསྐྱས་ཏེ། ལུང་སྐྱེན་མར་མ་ལུང་བར་དུ་འབྲུང་དུ་མ་
 བརྟག་ལ། ལྷ་བ་དང་འབྲུང་དུ་བརྟག་པ་དཔེར་མཛད་ནས་བཀའ་བསྟུལ་པ། དེགས་ཀྱི་ལུང་དེ་བཞིན་དུ་ངས་
 གྲུང་སྐར་ནི་གདུ་ལ་བར་བྱ་བའི་དབང་གིས་བྱིས་པའི་སྐྱེན་མར་ལྷ་བར་བྱ་བཞིན་དུ། དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱི་
 འཛིན་རྟེན་པའི་ལྟ་བ་གཞིམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་འཛིན་རྟེན་པས་འདས་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་ཡང་དག་པར་
 བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིན་རྟེན་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟེན་པར་ཡང་དག་པར་བརྟན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། བདག་མེད་པ་བསྟོམས་པས་ལུས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དགེ་སྦྱོང་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བདག་མེད་པར་བསྟོམས་ཤིག །དེ་ལྟར་བསྟོམས་དང་ངར་འཛིན་པ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །ངར་འཛིན་པ་
 ཡང་ས་སྐྱོང་སྐྱོང་ན་སྐྱོང་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༣} ཞེས་བྱས་ཏེ། རི་ལྟར་བྱིས་པའི་མས་རང་
 གི་རྒྱ་མ་ལ་ནི་མ་པའི་ལོ་མའི་ལྟེ་གྲུ་བསྐྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ངས་གྲུང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་
 སྟོན་པ་ཉིད་དུ་བསྟོམས་ཤིག་ཅེས་བྱས་སོ། །རི་ལྟར་བྱིས་པའི་མ་དེས་བྱིས་རང་གི་རྒྱ་མ་བཟུགས་ཏེ། ལུ་ལ་
 སྐྱས་པ། སྐར་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེན་མར་ལྷ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལུ་མ་རུར་མ་བརྟག་གིས། དེ་ནི་རྒྱས་ཤིག་ཅེས་ཟེར་
 བ་དེ་བཞིན་དུ། ངས་གྲུང་འཛིན་རྟེན་པའི་ཆོས་ལས་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བརྟན་ཏེ་བདག་མེད་དོ་
 ཞེས་བྱས་ནས། དེ་ནི་ང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྟོན་གྱིས། དགེ་སྦྱོང་དག་བྱིས་པ་
 བཞིན་དུ་མ་སྐྱག་པར་རི་ལྟར་བྱིས་པ་དེས་བརྟགས་ན། ཕྱིར་ཡང་མའི་རྒྱ་མ་རུ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དགེ་
 སྦྱོང་དག །ཁྱེད་ཀྱིས་གྲུང་བདག་ཅག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་བརྟགས་ནས།
 སྟོམ་པ་ལ་བརྟོན་པར་གྱིས་ཤིག་དང་། ད་བརྟན་དོ།^{༡༤} ཞེས་དང་།

ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་བདག་མེད་ལ་ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་བདག་ཡོད་པ་ནི་དཔེར་ན་ས་ལ་འདུག་པའི་མི་

ལྷའི་མིག་མེད་པ་ས་ནམ་མཁའ་ལ་བྱ་འཕུར་པའི་རྗེ་མ་མི་མཐོང་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་གནས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་སྒྲིང་བོའི་མཚོག་ཡོད་པ་བདག་གིས་མི་མཐོང་སྟེ་དེ་བས་ན་ངས་དགོངས་པའི་
 ཚོག་གིས་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བརྟན་ཏོ། །ལྷའི་མིག་མེད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་ལ་བདག་ཡོད་དུ་
 ཟིན་ཀྱང་མི་མཐོང་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ང་ཟེར་རོ།^{༡༡} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྤར་གདུལ་བྱའི་
 དབང་གིས་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་སྟོང་བ་དང་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་
 ནི་གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། བྱི་ནས་མི་སྟོང་པ་དང་བདག་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་
 གསུངས་པ་རྣམས་ནི་མེད་པའི་ལྷ་ག་མ་གང་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་གསུང་རབ་སྤྱི་བྱི་འགལ་
 འགལ་འདྲ་ཡང་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་མི་འགལ་བ་ནི་མེད་དགག་གི་གཞི་ལ། མ་ཡིན་དགག་ཡོད་པའི་
 བྱིར་དང་། སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་སྤངས་པའི་གཞི་ལ། གཏུག་མའི་
 ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཆང་བའི་ཡི་ཤེས་མཁའ་བྱུང་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་བར་བཞུགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་
 དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་དང་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་མཁའ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དཔལ་
 ལྷན་ས་བརྩུ་པའི་མན་ངག་ཉམས་སུ་བྱོང་བ་དང་རྟོན་པ་བཞི་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་ནས་སོ།།

(༧) དག་པའི་བདག་དང་ཨ་རྟེ་ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་རྒྱབ་ཉན་པ།

དེ་བཞིན་དུ་ཐུག་གྱུ་ཆེན་པོ་ཐིག་ལའི་རྒྱད་དུ་ཡང་། བདག་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། བྱུང་པར་
 དེ་ནི་ཡོད་པ་སྟེ། །བདག་ནི་མེད་ན་འགྲོ་བ་ཀུན། །དི་ལྟར་རྩ་བ་ཅན་གྱིང་བཞིན་ནོ།^{༡༢} །ཞེས་དང་། དཔལ་
 དོ་རྩེ་བྱེད་པ་མངོན་པར་བརྟོད་པ་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་བོ་གསང་བ་རྣམ་པར་བྱེ་བར་ཡང་། ཨ་རྟེ་དངོས་
 པོ་ཐམས་ཅད་ལ། བྱུང་པ་ཡིས་ནི་ལྷག་པར་གནས། །ཨ་རྟེ་དང་བྱུང་སྟེས་བྱུང་། །རྩ་བ་བཅད་པའི་གྱིང་
 བཞིན་ནོ།^{༡༣} །ཞེས་དང་། དཔལ་ལེ་ཤེས་ཐིག་ལའི་རྒྱད་དུ་ཡང་། གཞན་མིན་བདག་རང་ཁྱོད་མེད་པ། །
 སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་རྟོན་པར་དགལ། །ཁྱོད་མེད་ན་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ། །མགོ་བོ་བཅད་པའི་མི་བཞིན་
 ནོ།^{༡༤} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་བདག་མེད་པ། སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་མི་རྟོན་པ་དང་།
 དེ་མེད་ན་ཉེས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རྒྱལ་གསུངས་སོ།།

རྒྱལ་བ་བུམས་པའི་ཞལ་སྤར་ནས་ཀྱང་། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་དུ། སྟོང་བ་ཉིད་ནི་རྣམ་དགའ་ན། །བདག་
 མེད་མཚོག་གི་བདག་ཐོབ་པས། །སངས་རྒྱལ་དག་པའི་བདག་ཐོབ་ཕྱིར། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བདག་ཏུ་
 འགྱུར།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཐག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་

རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་མཆོག་སྟོན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་མེད་པ་མཆོག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །
 བདག་མེད་པའི་མཆོག་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའོ། །དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱི་བདག་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམ་པར་དག་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་མཆོག་གི་
 བདག་དག་པ་འཛོལ་བོ། །དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དག་པའི་བདག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཆེན་
 པོའི་བདག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་འདིས་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
 བདག་གི་མཆོག་རྣམ་པར་འཛོལ་གོ་^{༡༠༥} །ཞེས་དང་། རྒྱུད་བླ་མར་ཡང་། གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་ཉིད་
 ཀྱི། །ཡོན་ཏན་ལ་རོལ་བྱེད་པ་འབྲས། ^{༡༠༦} །ཞེས་དང་། བདག་དང་བདག་མེད་སྟོན་པ་དག །ཉི་ཤར་ཞི་བས་
 དམ་པའི་བདག་^{༡༠༧} །ཅིས་དང་། གྲུབ་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཉི་མ་སྤྲུལ་པའི་ཞལ་ལྷ་ནས་གྱུར། གཙང་
 བདག་བདེ་དང་རྟག་པ་ཉིད་ཐོབ་པ། །ན་ན་སྟེ་འཆི་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྟུ། ^{༡༠༨} །ཞེས་སྟོན་པ་མ་ལ་བསྟོད་པར་
 གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ། བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 དང་བདག་གི་དབྱིངས་སྤྱད་པ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་ཨ་རྟི་ཏུ་གསུངས་ཏེ། རི་སྒྲིང་དུ། དཔལ་
 ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོག་ལེའི་རྒྱུད་ལས། བདག་གི་སྒྱ་ཡི་ངེས་པའི་དོན། ཉོན་ཅིག་བདག་གི་དེ་ཉིད་བཤད། །
 ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུག་ཟུགས་ཀྱི་མཆོག །ཐམས་ཅད་ཀྱང་གྱི་ལུས་ནང་ཡོད། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རབ་གནས་
 མཆོག །ཀྱུང་ཡོད་མ་སྟེས་ཐམས་ཅད་མཐེན། །རྟག་ཏུ་སྟོང་པ་ཐམས་ཅད་བྱུང། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཅིག་
 འབྱུང་བདག་པོ། །མིད་པ་མིད་བདག་ཤར་བཞི། །སྤྱུ་པའི་སྤྱ་ཡི་བདེ་བའོ། །སྤྱ་ཡི་དེ་བཞིན་གསེགས་
 སྤྱུབས་སྤྱིན། །ཐམས་ཅད་དོན་ནི་བྱེད་རུས་པའོ། །རྟི་གི་ཡིག་འབྲུག་ཟུགས་མེད་པའོ། །ལུས་ཡོད་ན་ལང་
 ལུས་མ་སྟེས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། །ཐམས་ཅད་བྱུང་ག་ཟུགས་པ་བྱུང་མེད། །དངོས་དང་
 དངོས་མེད་རྣམ་པར་གྲོ་ལ། །སྟེ་དང་འཛིག་པའི་བྱེད་པའོ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྟུབ་པའི་མཆོན། །ཆོས་ཀྱི་
 སྤྱ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། །ཞེས་པ་ནི་དོན་སྤྱུབས་སྤྱིན་ཡིན། །ཐམས་ཅད་ཡིག་མེད་པའོ། །སྟོང་པའི་རྣམ་པ་
 ཐུང་ན་འདས། །ཡི་གེས་སྤྱ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། །དྲི་མེད་བརྗོད་མེད་ཞི་བ་སྟེ། །དེ་ནི་རྟི་ཏུ་ཀྱང་ཏུ་གསུམ། །
 བདག་ནི་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ན། །ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་རྟག་ཏུ་བཞུགས། ^{༡༠༩} །ཞེས་པ་དང་། རྟི་གི་
 ཡིག་འབྲུ་མཆོམས་མཐའ་ལ། །ཨ་ཡི་ཡིག་འབྲུ་བདག །རྟི་གི་ཡིག་འབྲུ་ཉི་མའི་འོད། །ཨ་ཡི་ཡིག་འབྲུ་
 རྟེན་ཡིན་ཏེ། །རྟི་གི་ཡིག་འབྲུ་བརྟན་པར་བཤད། །ཨ་ཡི་ཡིག་འབྲུ་སྟོན་ཅེས་བཤད། །རྟི་གི་ཡིག་འབྲུ་ཚལ་
 བར་དྲན། །གང་ཞིག་གནས་སུ་དེ་ཉིད་སྟོར། །དེ་ནི་བདག་ཉིད་གསལ་པར་འབྱུང། །རྒྱུད་རྣམས་ཀྱང་ལས་

རྟེན་དཀའ་བ། །དེས་ནི་ཡང་དག་པ་དག་སྒྲུབ་པ་ཤད།¹⁰⁹ །ཅིས་དང་།

དཔལ་རྩོམ་ཐོབ་པ་ལང་། །མ་རྟོ་ཡོངས་སྒྲུབ་ཀྱི་ལོ་ལོ། །ཡ་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ །ལུས་
རྒྱལ་ཀུན་ལ་ལྷག་པར་གནས། །རྒྱལ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལུས། །ཀུན་ལྷན་ཀུན་མཁུན་ཐང་པ་མེད། །
ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད་ཅེས་བྱ། །ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་སྦྱེད་པར་བྱེད། །དུས་རྒྱུ་མས་ཀུན་ཏུ་འཆར་ཞིང་ལྷབ། །
སྤུལ་པའི་སྤྱི་ལི་མཆོག་དང་ནི། །དོན་ཀུན་བྱེད་པ་ལ་མ་ལས་བ། །ཡོན་ཏན་དེ་བཞིན་གཤེགས་དཔུགས་
དཔུང་། །རྟོ་ནི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བ། །ལུས་ལ་གནས་ཀྱང་ལུས་སྦྱེས་མེན། །དབང་པོ་ལས་འདས་མི་
གསལ་བ། །རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པར་སྦྲངས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ལས་གྲོལ་ཞིང་། །གང་དུ་འད་
ལྷག་པར་མི་གནས་བ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་པའོ། །ཆོས་གྱི་སྤྱི་ལི་རང་ངོ་བོ། །མེས་པའི་རྩོམ་རྩོམ་
དཔུགས་དཔུང་། །དོན་ཀུན་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བ། །རྟོང་པའི་རང་བཞིན་བྱུངས་འདས། །ཡོ་ཤེས་སྤྱི་ལི་རང་
བཞིན་ཉིད། །རྩོད་དང་བརྩོད་བྱ་རྒྱལ་པར་གྲོལ། །དེ་ཡང་ཡི་གེ་རྟོ་རྒྱགས། །ཐམས་ཅད་ཡ་རྟོ་ཀུན་འགོ་
ལྷབ། །ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་རྟག་ཏུ་བཅུགས།¹¹⁰ །ཞེས་དང་།

དཔལ་ཡོ་ཤེས་ཐིག་ལའི་རྒྱད་དུ་ཡང་། །ལྷ་མོ་ཁྱོད་ནི་འབྱུང་བ་མིན། །སྦྱོ་བ་དང་ནི་འཕོ་མེད་
རབ། །མཆོག་ནི་རྒྱལ་རྟོག་བརྒྱབས་དང་བྲལ། །རང་གི་ངོ་བོ་ཡོ་ཤེས་འོད། །བདག་རང་གི་ནི་ཡོ་ཤེས་སྤྱ། །
མཆོག་གི་དབང་རྒྱལ་མ་ཁྱོད་འོད།¹¹¹ །ཅིས་དང་། གངས་མེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནི་ལམས། །ཁྱོད་ནི་ཡོ་ཤེས་
འོད་བྱེད་པ། །ཁྱོད་ནི་ཐམས་ཅད་དངོས་ཀུན་གྱི། །ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་འབྱུང་བ་ཀུན། །ཆོས་ནི་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་ཤེས་ནས། །དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁུན་རབ་གྲགས།¹¹² །ཞེས་པ་ལ་སྟོགས་པ་དང་དོན་གཅིག་
པར། དཔལ་པ་རྟག་པ་གཉིས་པའི་རྒྱད་དུ་ཡང་། །ང་ལས་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་བྱུང་། །ང་ལས་གནས་གསུམ་
པོ་ཡང་བྱུང་། །ང་ཡིས་འདི་ཀུན་ལྷབ་པ་སྟེ། །འགོ་བའི་རང་བཞིན་གཞན་མ་མཐོང་།¹¹³ །ཞེས་དང་། །འཆད་
བ་པོ་ང་ཆོས་ཀྱང་དང་། །རང་གི་ཆོགས་ལྡན་ཉན་པ་དང་། །འཛིག་རྟེན་རྟོན་པ་སྤྱབ་བྱུང་། །འཛིག་རྟེན་འཛིག་
རྟེན་འདས་པ་དང་། །ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་དགའི་རང་བཞིན་དང་།¹¹⁴ །ཞེས་དང་། །མཁའ་འགོ་མའི་རྩོམ་རྩོམ་
ཡང་། །མངས་རྒྱལ་གྱི་དེ་ཁོར་ཉིད་ཅེས་བགྱི་བ་དེ་ནི་ལྷ་བྱ། །རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའོ། །དེ་ནི། །ལུས་
ཅན་ཞིག་གམ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེན་ནོ། །དེ་ཅི་འཕྲིར་ཞེན། །རྩོམ་འཛིན་པས་བཀའ་པུལ་པ། །མཆོན་སྤྱུམ་
རྩ་རྩ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་རྩ་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་འདི་ནི་ང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅི་འཕྲིར་ཞེན། །ལུ་
རྒྱལ་པ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ནའོ། །བྱུག་ན་རྩོམ་ཡང་གསོལ་བ། །ཅི་བཅོམ་ལྡན་འདས་པམ་
པོ་འམ། །རྩོམ་འཛིན་པས་བཀའ་པུལ་པ། །ང་ནི་མེ་ཡོང་ལྷ་བྱའི་ཡོ་ཤེས་སོ། །མེ་ཡོང་ལྷ་བྱའི་ཡོ་ཤེས་དེ་ལྷ་

ནང་པ་ཤེས་ཀྱི།¹¹⁶ ཞེས་དང་། ངན་ཕྱེད་པོ་སྦྱེད་ཕྱེད་དང་། ངན་ཕྱེད་ཀྱི་འཕགས་པོ་དག་¹¹⁷ ངན་ཕྱེད་
 ཚོགས་པ་དག་པོ་སྦྱེ། ཕྱེད་པོ་སྦྱེད་ཕྱེད་མེས་པོ་ཡིན།¹¹⁸ ཞེས་དང་། ངན་ཕྱེད་པོ་སྦྱེས་སྦྱེད་པ་དང་ཕྱུག་ ཅི་
 ཕྱིར་ངན་ཕྱེད་པར་བཟོད། རི་སྒྲིབ་གསང་བ་གཞན་ལ་གསུངས། ངན་ཕྱེད་རང་ལས་བྱུང་བ་སྦྱེ། ཕྱིར་ངན་
 འདས་ལས་འོག་སྦྱེད། སྒྲིབ་ཕྱིད་གསུམ་འཛིག་རྟེན་གསུམ། གང་ཞིག་གཞན་ཞེས་བྱ་བའི་སྦྱེས་སྦྱེ། གཞན་སྦྱེ་
 མེད་ལས་བྱུང་གང་ཡིན་པ།¹¹⁹ ཞེས་དང་། ངན་ཕྱེད་རྩེ་ཅན་ཡང་ཡིན། སྦྱུག་པ་སྦྱེ་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་པ་
 དང་། ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་དང་། ངན་ཕྱེད་རྩེ་ཅན་སྦྱེ་ཕྱེ། ངན་ཕྱེད་རང་ནི་བྱུང་བ་ལོ། ངན་ཕྱེད་
 ཡང་ནི་ཁྱབ་འཕྱུག་སྦྱེ། གསུང་བ་ལ་སྦྱོགས་ཀྱིན་སྦྱངས་ཏེ། འདག་པ་དེ་བཞིན་ཕྱིད་ནམ་ཤེས། འདག་དང་
 ཉོན་མོངས་མེད་པ་སྦྱེ། རེ་པས་ངན་ཕྱེད་འཕྱུག་བཤད།¹²⁰ ཅེས་དང་། རི་ལྷ་དེ་ཕྱིད་ཅེས་བཤད་པ།
 ཟབ་མོའི་ཚོས་ནི་ངས་རྟོགས་པ། རེ་ཕྱིར་རང་བྱུང་ངན་ཕྱེད་ནི། ཞེ་མ་ཞེས་ནི་རབ་ཏུ་བཟོད། ངན་ཕྱེད་པ་རུ་
 བཟོད་དེ། ངན་ཕྱེད་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྦྱེ། ཞི་བ་ཕྱིད་ནི་རྟོགས་པར་བཤད།¹²¹ ཅེས་དང་། ངན་ཕྱེད་ལོ་
 ན་མེས་པོ་ཡིན། ངན་ཕྱེད་པོ་འཛིག་རྟེན་ཡིན། རི་པོ་ཕྱིད་དང་ལོངས་སྦྱོང་རྟོགས། སྦྱེ་པ་འཛིག་རྟེན་
 རབ་འཕྱུག་ཕྱེད།¹²² ཅེས་དང་། ཕྱིད་པའི་ཞགས་པ་གཅོད་ཕྱེད་པ། ངན་ཕྱེད་པའི་རྩེ་པོ་སྦྱེ།¹²³
 ཞེས་དང་། ངན་ཕྱེད་པ་གསུམ་འཛིན་པས། ངན་ཕྱེད་པ་མཐས་གསུམ་པ་རུ་བཤད།¹²⁴ ཅེས་དང་། རི་ལྷ་རས་
 ཉི་འཛིན་པའི་མཚོག་ རེ་བཞིན་ངན་ཕྱེད་འཛིན་པ།¹²⁵ ཞེས་དང་། སྦྱེད་ནམ་མཐའ་ཞེས་སྦྱེ་བཟོད།
 ངན་ཕྱེད་རང་བཞིན་ཕྱིད་ཀྱིས་མཛུངས། ཚོས་དང་གང་ཟག་པ་དག་མེད་པ། ངན་ཕྱེད་དེ་ཕྱིད་བཤད།¹²⁶
 ཅེས་དང་། ངན་ཕྱེད་གཞོད་ནས་མ་སྦྱེས་བྱུང་བ་མེད། འདག་མིན་པ་དག་མེད་པ་ནི་སྦྱེད་ཀྱི་འཕགས་པ་དག་ ཕྱིད་
 པའི་ལུས་ཤིང་གིས་བཅིངས་སྦྱེས་སྦྱེ་ཅན་གསུངས། ངན་ཕྱེད་ཕྱིད་ལུས་ཤིང་དག་ཕྱེད་པ།¹²⁷ ཞེས་དང་།
 མཚན་མ་མེད་པ་འདུས་པ་བྱས། བྱུང་སྦྱེས་ལུས་ཤིང་ཞགས་པ་དག་ འཛོམས་ཕྱེད་དེ་བཞིན་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ།
 ངན་ཕྱེད་བཤད་ཕྱུག་ཆེན་པོ་སྦྱེ། རྩི་རྩི་ཚོགས་ཀྱི་བདག་པོ་བྱེད། ངན་ཕྱེད་སངས་རྒྱུས་དབང་ཕྱུག་གཞན་ཞེས་སྦྱོས།
 བདུད་ཅི་ཆེན་པོ་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ། ངན་ཕྱེད་བཤད་ཕྱུག་དབང་བསྐྱར་དབང་ཕྱུག་ཆེ།¹²⁸ ཞེས་དང་། ངན་
 བརྒྱལ་ལྷགས་ཞེས་བཤད་དེ། ངན་ཕྱེད་ཉོན་མོངས་འཛོམས་པར་བཤད། ངན་ཕྱེད་དང་འཛིན་པ་ལས། རེས་པར་
 གྲོལ་བས་ཚངས་པར་བཤད། འཛིག་རྟེན་གསུམ་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་ནི། ཚགས་པའི་ཞེ་སྦྱང་གཏི་ལྷག་དང་།¹²⁹
 ཁམས་གསུམ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ངན་ཕྱེད་མ་བྱུང་ཏུ་འགྱུར།¹³⁰ ཞེས་དང་། སངས་རྒྱུས་རྩི་རྩི་
 རིན་ཆེན་དང་། ཚོས་དང་ལས་དང་གསང་འཛིན་བཅས། རྩམ་པ་བྱུག་ནི་འཁོར་ལོ་ཆེ། ངན་ཕྱེད་དང་བྱུག་
 མཚོག་ཆེན་པོ།¹³¹ ཞེས་དང་། ཐར་པའི་རང་བཞིན་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ། རྟོག་ངས་པ་མཐར་སྦྱག་དམིས་བཤད།

ང་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ལ་འདོད། །དེ་བས་ང་ནི་འདོད་པར་བཤད།^{੧੧} །ཅེས་དང་། ང་ནི་ཐར་པའི་སེམས་
 ཅན་གྱི་ན། །སོ་སོར་ཡང་ནི་གྲོ་ལ་བར་བྱེད། །དེ་བས་རང་བྱུང་ང་ཉིད་ནི། །ཐར་པ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན།^{੧੨} །
 ཞེས་དང་། ང་ནི་བདག་དང་ཆོས་རྣམས་ཡིན། །ང་ནི་ཆགས་དང་གུན་ཏུ་བྱལ། །ང་ཡིས་འཆི་མེད་ལམ་
 བསྟན་པ། །ང་ནི་དཔྱལ་པའི་དཔྱལ་པ་ལ།^{੧੩} ཞེས་དང་། མཛོན་པར་འདོད་པ་དེ་ཡིས་ཐོབ། །སེམས་
 ཅན་སྒྲོམ་ལ་སྒྲིན་པར་བྱེད། །ང་ཡིས་དཀའ་^{੧੪} བའི་གནས་ཐོབ་པ། །ང་ནི་ཡིད་བདགས་^{੧੫} ཡི་དྲགས་
 སྒྲེས།^{੧੬} ཞེས་དང་། འཕོར་པའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་དཀའ་ལས། །སེམས་ཅན་དག་ནི་སེམས་ཅན་གནས། །ཇི་
 ལྟར་མི་ཤེས་རྒྱུ་དང་འགྱུར་བས། །དེ་བཞིན་ང་ཡིས་གྲོ་ལ་བར་བྱེད། །གཞན་ཡང་ང་ནི་ཆགས་པ་སྟེ། །སེམས་
 ཅན་གྲོ་ལ་ལ་རྩེས་ཆགས་ཕྱིར། །ཁྱིད་པ་གཅོད་ཕྱིར་ཞེས་དང་། །གསང་མཛོད་འཛིན་པས་སེར་སྒྲ་ཅན། །
 སེམས་ཅན་འདོད་པས་འདོད་པ་དང་། །སེམས་ཅན་སྒྲིན་བྱེད་སེམས་ཅན་དང་། །གསང་བ་འཛིན་པའི་རྒྱལ་
 པོ་གང་། །དེ་ནི་ང་ཡི་འཕྲིགས་མེད་སྒྲས། །དེས་ན་གསང་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། །ང་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་འཛིན་པ། །
 མངས་རྒྱས་བྱུང་རྒྱབ་གསང་ཆེན་པོ། །དེ་བས་ང་ནི་གསང་བའི་བདག་^{੧੭} །ཅེས་དང་།

ཀྱི་འདྲི་རྒྱུ་ཡང་། སྒྲེས་སྒྲོན་རབས་དབང་ལྷག་དང་། །བདག་དང་གསོལ་སེམས་ཅན་དང་། །རྒྱལ་
 དང་གང་ཟག་ཉིད་དང་ནི། །དངོས་པོ་གྲུན་གྱི་རང་བཞིན་འདི། །རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཀྱིས་ཡང་དག་གནས།^{੧੮} །
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་རྣམས་མང་པོས་རྒྱུད་སྟེ་ཐབ་མོ་ཆེས་མང་བ་རྣམས་སུ་བདག་གཉིས་ཀྱི་
 དངོས་པོ་གཏོད་ནས་མེད་པའི་གཞིའི་ངོ་བོ་དོན་དམ་རྒྱུད་ཉིད་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་པ་
 རང་བཞིན་ལྟར་ཅིག་སྒྲེས་པའི་ཡེ་ཤེས། ལྟར་ཅིག་ལས་འདས་པ་དེ་ཉིད་ནམ་ཡང་མ་ཆད་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་
 བདག་དག་པའི་བདག་ཏུ་བཞུགས་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མཐོང་བར་བྱ་སྟེ་སེམས་
 འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དཔལ་ལྷན་ས་བཏུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཉམས་
 ལུ་རྒྱུད་པའི་མན་ངག་ཐབ་མོ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་ནས་སོ།

(༡) དག་པའི་བདག་གི་དབྱིངས་དང་ཤེར་ཕྱིན་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ།

དེ་བཞིན་དུ། ལུས་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། སྒྲེབ་མེད་པའི་དབྱིངས་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་པས་མ་
 གྱིས་མི་བྱུང་བའི་དབྱིངས་དང་བདག་གི་དབྱིངས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་ཤོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དབྱིངས་རྣམས་ས་
 དད་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་།^{੧੯} བདག་རྣམས་པར་དག་པ་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་པར་དག་པ་ནས་མཐོང་བ་
 པོའི་བར་དུ་རྣམ་པར་དག་པར་གསུངས་པ་ཡང་རྣམས་པར་དག་པའི་བདག་དང་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པར་

གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་ལྟེ། གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་དེས་དག་པ་དང་། དེའི་ལྷན་མ་དག་གཞིག་པ་
ཡིན་པ་དེ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་སོ་ཞེས་པ་མཛད་གསོ།

མ) གནས་ལྷན་ས་ལ་མི་མཁས་པ་བཀག་ནས་གཞིའི་བཞིན་པའི་བཞུགས་རྒྱུ་བསྟན་པ།

དེ་བཞིན་དུ། ལུ་རུམ་ལ་རའི་མེ་རྟོག་ལྟར་དཀོན་པའི་མདོར་ཡང་། དེ་ནས་ཡང་སོར་མེའི་བྱེད་
བས། གང་པོ་བྱམས་མའི་བྱ་ལ་འདི་སྒྲད་ཅེས་སྒྲུབ་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ན་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས། །གང་དེ་ཀྱན་
ཏུ་མ་བརྟེས་པ། །ཆོས་དེ་མདོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས། །ཕྱོག་ཆགས་རྣམས་ལ་བརྟན་པར་བྱ། །དེ་སྒྲད་
གསུངས་པའི་དོན་ཅི། གང་པོས་སྒྲུབ་པ། །འདས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དབྱིངས་དང་། བདག་དང་། རྟོག་དང་། གང་ཟག་དང་། ཤེད་ལས་སྦྱེས་པ་
དང་། ཤེད་བྱ་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བཅལ་བྱང་མ་རྟེན་ནས། བདག་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་གོ་ལྷན་
སྟེ་འདས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུར་ཏེ་ད་ལྟར་དང་མ་ཕྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
མི་བརྟེས། བརྟེས་པར་མི་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྒྲུར་ཏེ་
གསུངས་ནས། དེ་ལྟར་ཕྱོག་དང་། གང་ཟག་དང་། ཤེད་ཅན་དང་། ཤེད་བྱ་དང་། སེམས་ཅན་དང་། བདག་
གི་དབྱིངས་མེད་པར་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བདག་མེད་པར་སྟོན། དེ་ལྟར་སྟོང་པར་སྟོན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་
གང་མ་སྟོན་ཏོ། །སོར་མེའི་བྱེད་བས་གང་པོ་བྱམས་མའི་བྱ་ལ་སྒྲུར་འདི་སྒྲད་ཅེས་སྒྲུབ་སོ། །ཀྱི་མ་བརྟན་པ་
གང་པོ་ཁྱོད་ནི་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་པ་སྟོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་གང་མ་སྟོན་མི་ཤེས་སོ། །སྒྲུང་བྱ་ཡང་མེ་མེ་ཞེས་སྒྲུ་འབྱོན་
ཤེས་ཀྱིས། སྒྲུང་བྱ་ལྟར་སྒྲུན་པོ་ཁྱོད་ཅང་མ་ཐེར་ཅིག །གང་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁྱེད་པོའི་དག་མི་
ཤེས་པས་བདག་མེད་པ་ལ་ཆོས་སྒྲུ་སེམས་པ་ནི་གཏི་ལུག་གི་ཆོས་ཀྱི་མར་མེའི་ནང་དུ་ཕྱེ་མ་ལེ་བལྟར་ལྟར་
རོ། །གང་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་བརྟེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་རྣམས་
ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་མེད་པ་མ་བརྟེས་ནས་འདས་སོ། །ད་ལྟར་
ཀྱི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་གི་ཁམས་མེད་པ་མི་
བརྟེས་སོ། །མ་ཕྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་
ཅན་གྱི་ཁམས་མེད་པ་བརྟེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དུ་ས་
གསུ་མ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་མེད་པ་མ་བརྟེས་མི་བརྟེས་བརྟེས་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོགས་སྒྲུབ་ཅད་པ་དེའི་དོན་ནི་འདི་པོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་གང་མ་བརྟེས་ཞེས་བྱ་

བཞི་འདས་པའི་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ནན་ཏན་ཏུ་བཅུ་ལྟ་བུར་འཇིག་རྟེན་པའི་བདག་མཐེ་པོ་ཙམ་དང་། ཅི་ཅིའི་འབྲུ་དང་། འབྲས་དང་། སྤངས་འབྲུ་དང་། ཉིལ་གྱི་རིལ་བུ་ཙམ་དམར་པོ་དང་། རྩོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། བྱང་ཁུ་དང་། རིང་པོ་དང་། ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གན་འབར་ཞིང་འདུག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། ^{༡༧} ཞེས་པ་ནས།

གང་དེ་དག་གི་རྟག་པ་བརྟན་པ་ཐེར་སྟག་སྟེ། བདག་དེ་ནི་འདི་འདྲའི་ཞེས་བྱ་བ་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་ཐམས་ཅད་དང་། ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་བརྟེས་ནས་མངོན་པར་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་སྟོན་ཆགས་རྣམས་ལ་བཤད་དོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོགས་སྤྱ་བཅད་པ་དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་གྱི། གང་པོ་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་བརྟག་པ་ས་ན་དེའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་གང་མ་བརྟེས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་འདས་པའི་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་བྱས་པ་མ་བརྟེས་ནས་འདས་ཏེ། མ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྟན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ། །ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་བྱས་པ་ནི་ནན་ཏན་ཏུ་བཅུ་ལྟ་བུར་མ་བརྟེས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་མཐའ་ཡས་པའི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྟན་པ་ཡོད་དོ། །དུས་གསུམ་དུ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སྟེ། མིག་གིས་ནི་བལྟ་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་འདྲི་བ་དེ་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་བརྟན་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་སྟག་ཅན་ཐོན་དཔལ་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྟར་བྱེད་པས་སྟོན་ཆགས་ཅན་གྱི་རྒྱ་ལ་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་ཏུ་བརྟན་སྟེ། སྟོན་ཆགས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་པོན་ཏེ་རྒྱལ་འདྲུ་བཞིག་སྟེ། ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་པ་ལས་རིམ་གྱིས་བརྟགས་ན་སྟོན་ཆགས་ལྟ་མོ་ཡིན་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ས་བརྟན་ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ལུས་ལ་བདག་གི་དབྱིངས་ཡོད་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་སྟེ། འདི་འདྲུ་བ་དེ་ལྟ་བུ་མཐའ་ཡས་པའི་དབྱིངས་སྤྱ་མཐོང་ངོ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་དག་གི་ནན་ཏུ་འབར་བ་དང་རབ་ཏུ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་ཏུ་རང་གི་སྟོན་ཀྱང་བཏང་སྟེ་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ནི་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་བྱེད་པ་མན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལྷན་དེ་དག་ལ་ང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་སྟོན་གྱི་གཞན་ལ་མི་སྟོན་དོ། །སེམས་ཅན་དག་ནི་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་འབྲུལ་གྱི་མིག་དང་ལྟན་པའི་ནང་ན་མ་འགགས་པ་བཞིན་ཏེ། མ་འགགས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱིས་པ་ཤིང་མིག་ཅན་སོང་ནས་ནམ་མཐའ་ལ་བྱ་སོང་བའི་རྗེས་ལ་བརྟམས་ན་བྱིས་པ་

གཤིམ་གྱི་ཅན་གྱིས་ཅི། བླ་མ་པའི་བྱ་རྒྱུ་མཐོང་ངམ། གནས་བརྟན་མ་འགགས་པས་ནི་གསལ་བར་
མཐོང་སྟེ། སྒྲིམ་པ་གཤིམ་གྱི་ཅན་ཡང་གནས་བརྟན་གྱི་རྒྱུ་ལ་རབ་ཏུ་ཡིད་ཆེས་ནས་འགྲོ་བ་དེ་བཞིན་དུ།
བྱིས་པ་གཤིམ་གྱི་ཅན་དང་འདྲ་བ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་མཛོད་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཡིད་
ཆེས་ནས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཡོད་པར་གསུམ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ལུས་ཀྱི་དབྱིངས་ལྟ་
ཡང་དག་པར་གསལ་མཐོང་། དེ་སྟེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུས་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ལ་འདྲི་གན་མི་དཔུས་ཡོང་
ཅུ་ལྟ་གསལ་ཡིད་ཆེས། སྒྲོན་པུང་བས་འདི་མངར་སྤྱ་བཞི་ཅན་དུ་གྱུར་ཏོ་ཞེས་སྒྲོན་གྱི་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་གཞན་དུ་མི་གསུང་བ་རྣམས་ལས་འོ་པོ་སྤོས་ཏེ་སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་
མངར་སྤྱ་བཞི་ཐུང་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་དུང་ཡང་བྱིས་པའི་ཆེ་ས་ཟ་སྟེ་གང་གིས་ལུན་རིང་པོ་ནས་
བསྟེན་པ་རོ་ཞིམ་པོ་དེ་སེམས་ཅན་རྣམས་དུང་ཡང་གཏོང་མི་ཅུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོན་གྱི་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་མང་པའི་དུང་དུ་གང་གིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་བསྒྲུབས་ཤིང་མང་དུ་
བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་དུང་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཏེ་སེམས་ཅན་དེ་
དག་ནི་ལུན་རིང་པོ་ནས་བསྒྲུབས་ཤིང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་བྱས་པ་གཞོ་བ་སྟེ། གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །མ་
འོངས་པའི་དུ་སྤྱད་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྒྲོན་པ་དང་ཐོས་ནས་ཡིད་ཆེས་
པར་འགྱུར་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་ཟབ་ལྟ་སྟེ་
བཞིན་གསེགས་པ་ལ་བྱས་པ་གཞོ་བའོ། ༡༩ །ཞེས་པ་ལ་ལོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པས་དགོངས་པ་ཆེན་
པོའི་དོན་ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པར་འདོད་ན་མདོ་མཆོག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དེ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་
དུ་ངེས་པར་ཐོས་ཤིང་མཐོང་ནས་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་རྟོགས་དགོས་སོ། །

༡) བདེ་གསེགས་སྒྲིང་པོ་སྤོས་པ་ལ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བརྟན་པ།

གལ་ཏེ་བདེ་གསེགས་སྒྲིང་པོ་ཆོས་སྒྲིའི་མོན་ཏན་མཐའ་ལས་པ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ན། སྤོན་པ་
གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤོན་གྱུར་པ་ཁམས་དེ་ཉིད། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་
འདོད། །རིམ་གྱིས་སྒྲུངས་པར་གྱུར་པ་ལས། །སངས་རྒྱུས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ༢༠ །ཞེས་ལོགས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་སྤྲུམ་དུ་འགའ་ཞིག་སེམས་པར་གྱུར་ན་དེའི་བྱིར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདིར་སྤོན་ཞེས་
པ་ཐར་པའི་སྤོན་བཏབ་པ་ལྟ་སྟེ་འདྲུམ་བྱས་གྱི་སྤོན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་འདིར་ས་
བོན་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། བདེ་གསེགས་སྒྲིང་པོ་ཉིད་སྤོན་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོག་ལེན་རྒྱུ་དུ། གཞན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གྲགས་པ། །དེ་ཉིད་ཉོན་ཅིག་པདག་
གིས་བཤད། །ནམ་མཁའ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་ཏེ། །དབྱིངས་ནི་ས་བོན་ཞེས་སྟུང་ན། །ཆོས་རྒྱམས་ཀུན་གྱི་
ནང་ན་ཡོད། །མཆོག་གི་གནས་ལ་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཤི་ལྟར་ཉི་ལ་ནང་མར་ཡོད་པ་ཞིན། །ཤི་ལྟར་ཤིང་རྒྱམས་མེ་
ཡོད་པ། །དེ་བཞིན་ཆོས་རྒྱམས་ཀུན་ལ་ཡོད། །དེ་ལྟར་ཆོས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་ལ། །ཡོད་ན་ཡང་ནི་མཐོང་
མི་འགྱུར།^{༡༤} །ཞེས་པ་ལ་འདིར་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟུང་ཤིང་དོན་དམ་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། མཁའ་ཐམས་དང་། ཆོས་འབྱུང་དང་། རྒྱ་མྱེས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱམ་གྲངས་སྟེ་
གསུངས་པ་ཉིད་ལས་སོ། །

དབྱིངས་ནི་ས་བོན་ཞེས་སྟུང་ན། །ཞེས་པ་ས་བོན་གཞན་དོན་དམ་པའི་ས་བོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་
དཔེ་ལས་འདས་པ་འགལ་འདུས་སྒྲིན་མེད་ཀྱི་ས་བོན་ནོ། །ཆོས་རྒྱམས་ཀུན་གྱི་ནང་ན་ཡོད། །ཅེས་པ་ལ་
སོགས་པས་གྲོ་བུར་དྲི་མའི་ཆོས་ལྟན་པ་དང་འདྲ་བ་རྒྱམས་ཀྱི་ནང་ན་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་ས་བོན་དང་འདྲ་
བར་བཞུགས་ཀྱང་མི་མཐོང་བ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་བཞུན་པ་དང་། རྒྱུང་འདས་ཆེན་པོར། བདག་ལ་སངས་
རྒྱལ་སྟེ་འགྱུར་བའི་ས་བོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དོ།^{༡༥} །ཞེས་བདེ་གཤེགས་
སྟིང་པོ་ཉིད་ས་བོན་ཡང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ས་བོན་ཡང་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་འདུས་བུས་གང་ལ་ཡང་མི་མྱིན་པས་འདི་ནི་
ས་བོན་གཞན་ནམ་མཆོག་གསལ་པོ་ལ་འདོད་ས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུང་འདས་ཆེན་པོར། རིགས་
ཀྱི་སྟེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེ་ན་མེད་པ་དགྲ་བོའི་པ་
ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་རུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་མའི་ས་བོན་ནོ།^{༡༦} །ཞེས་དང་། ལྟའི་རྒྱ་བསལ་བསྐྱར་བའི་
རྒྱུང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། ཤེས་རབ་ཅན་རྒྱམས་ཀྱིས་ནི་ངའི་ལུས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་ཤི་ས་བོན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ་
རྒྱམ་དུ་ཤེས་པས་ཐམས་ཅད་འཛིན་པར་མི་བྱེད་དོ།^{༡༧} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་འདྲ་བའི་གསུང་རབ་
གཞན་རྒྱམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་རྟོགས་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བླ་མོ་ས་བོན་ཐག་པ་མེད།^{༡༨} །
ཅེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་ང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་རབ་བསྐྱགས།^{༡༩} །ཞེས་སོགས་དང་།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་རྟོགས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་ང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་རྟོག་པ་དག་
ཉིད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཐུར་བཞུན་པའི་གསུང་རབ་རྒྱམས་དང་ཡན་
རྟེན་ནང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(༡) དེས་ན་དོན་དམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཚད་བར་བཟུགས་རྒྱུ་ལ་བརྟུགས་ཏེ་བཟུན་པ།

དེ་བས་ན་ཆོས་སོ་སོ་ལ་རང་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པ་ལ་ཡང་རང་གི་
ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཚད་དགོས་ཏེ་དེ་ཡང་ཉི་ཆེ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། གུར་ནས་ཁྱབ་པ་དང་ཐམས་ཅད་
པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་ཆོས་སྒྱུ་འི་ཡོན་ཏན་དཔྱེར་མེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཚད་བཀའ་ཡིན་པ་
རྣམས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ལ་ཡང་ཚད་དགོས་ཏེ་དེ་དང་དེ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(༡) དེ་ལྟར་གཞི་ལ་དྲག་དྲུབ་ཞུགས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་སྒྲུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་བཟུན་པ།

དེ་ལྟར་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱིས་མི་མཐོང་བ་ནི་སྒྲོ་བུར་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་
རྣམ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་ཤེས་རང་རིག་ཉིད་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་
ཐུང་འདས་ཆེན་པོར། དེ་ནས་ཕྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་འཇུག་པའི་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་སེང་གོ་སྒྲུབ་གསོལ་བ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱུས་གྱི་རང་བཞིན་རྡོ་རྗེ་མཐུ་བོ་ཆེ་ལྟ་བུ་མཆིས་ན།
དོན་ཅིའི་སྒྲིབ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་མི་མཐོང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་བསྟུན་པ། རིགས་
གྱི་སྤྱད་པེར་ན་གཞུགས་ནི་ཆོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། རིང་པོ་དང་། ཐུང་
རུམ་དང་བ་ལ་ཡོད་ཀྱིང་དཔུས་ཡོང་གིས་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་མི་མཐོང་མོད་གྱི་ཆོན་པོ་དང་། སེར་པོ་
དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་ཐ་དད་བ་དང་། དབྱིབས་རིང་སྤང་མེད་ཅེས་ཕྱར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེན། དཔུས་ཡོང་གིས་མི་མཐོང་ཡང་། མིག་ཅན་གྱིས་མི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱུས་གྱི་རང་བཞིན་
ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་མི་མཐོང་མོད་གྱི། ཕྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་ལ་བརྟུགས་པས།
ཐྱུགས་ཙམ་ཞིག་མཐོང་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་མ་ལུས་པར་གཟིགས་སོ། །ཕྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་
ས་བརྟུགས་པས་སངས་རྒྱུས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་མཚན་མའི་གཞུགས་ལྟ་བུར་མཐོང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
ཉིན་པར་གྱི་གཞུགས་ལྟ་བུར་གཟིགས་སོ། །རིགས་གྱི་སྤྱད་པེར་ན་ནར་བས་ནི་གཞུགས་གསལ་བར་མི་
མཐོང་སྟེ། དེ་ལ་སྒྲན་པ་མཁའ་པས་མིག་བཅོས་ན། སྒྲན་དེའི་སྟོབས་གྱིས་གསལ་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་
རོ། །ཕྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་ས་བརྟུགས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་གྱི་རང་བཞིན་མཐོང་མོད་གྱི་མི་
གསལ་ལོ། །དེ་ལ་དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་རབ་རྒྱ་གསལ་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་དང་།

གཞན་ཡང་ཤེས་ལ་མི་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་

རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་ཤེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་སེལ་གྱིས་ཉོན་ཏེ་བསྐྱིབས་ནས་མི་མཐོང་བས་ན།
 དེ་ནི་ཤེས་པ་མི་མཐོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་པ་རྩེ་བཅུད་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །ས་བརྩུ་ལ་གནས་
 པའི་བྱང་རྒྱ་བ་ལེ་མས་དཔལ་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཤེས་
 གུང་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་ནི། རྒྱ་བ་ཉོན་མོ་མི་གསལ་བ་དང་འབྲེལ། །གཞན་ཡང་མཐོང་ཡང་མཐོང་ལ་
 ཤེས་གུང་ཤེས་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་སོ། །དེ་ནི་གཟིགས་པ་དང་མཐུན་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་དང་།
 རྒྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ནི་ཚོགས་མཐེད་ལ་ད་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྒྱང་ན་ལས་འདས་པ་
 ཉིད་ནི་ཐོག་མཐེད་ལ་ད་ལྟར་ཡོད་ན། རྒྱ་བ་མཐེད་བ་རྟག་ཏུ་གནས་པའི་ཚོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །
 སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་བྱང་ཡང་རུང་། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་མ་བྱང་ཡང་རུང་། རང་བཞིན་དང་མཚན་ཉིད་ནི་
 རྟག་ཏུ་གནས་ཏེ། སེམས་ཅན་དག་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱིབས་པས་རྒྱ་བ་རྣམས་འདས་པ་མི་མཐོང་བའི་བྱིར་
 མེད་དོ་སྙམ་སེམས་སོ། །བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་བྱིམས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་
 ཤེས་རབ་ལ་གོ་མས་པ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བཅད་ནས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་རྒྱ་བ་རྣམས་
 འདས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་གནས་པའི་ཚོས་ཅན་ཏེ། རྒྱན་མེད་པ་ལ་ད་ལྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་རིག་པས། དེ་བས་
 རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དེ། ཉོན་
 མོངས་པས་ཡོངས་སུ་ཁེབས་པས་མི་མཐོང་རོ། །ཞེས་སྟགས་དང་།

རྒྱ་བ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོར་ཡང་། འོད་སྤང་བཞི་པོ་འདི་དག་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་སྐྱིབ་པའི་
 རྒྱ་དང་གཏན་ཆོག་ས་གྱི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། བཞིག་ད་ཞེན། མིག་ལིང་ཉོག་སེར་པོ་དང་ཐོན་པོས་རབ་རིབ་ཏུ་གྱུར་
 པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་བ་སྐྱིན་གྱིས་ཁེབས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྱོན་པ་རྒྱོ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ལུམ་པའི་ནང་གི་སྐྱོན་མེ་ལྟ་
 ལུའོ། །འོད་སྤང་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་སྤྱིར་པོ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་དང་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་
 གཏན་ཆོག་ས་དེ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་སྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཁམས་
 ཡོད་དེ། མཚན་དང་དཔེ་བྱང་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པ་སྤྱང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཁམས་དེས་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་བ་རྣམས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མིག་རབ་རིབ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལིང་
 ཉོག་སེར་པོ་དང་ཐོན་པོས་གཏོགས་ནས་རབ་རིབ་ཏུ་གྱུར་པ་བཅོས་སུ་རུང་བ་ནི་རི་མིང་ཏུ་སྐྱབ་པ་མ་རྟོག་
 པ་དེ་མིང་ཏུ་ཡོང་བར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱན་པ་རྟོག་ན་ཡང་སྤྱར་ཏུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཐོན་པོས་གཏོགས་
 བས་རབ་རིབ་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་ཞིན་ཏུ། ཉོན་མོངས་པ་བྱེ་བའི་སྤྱབས་གྱིས་ཁེབས་པའི་ཁམས་འདི་རི་མིང་ཏུ་
 ཉོན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པ་དེ་མིང་ཏུ་བདག་ནི་བདག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་

ཞིང་། བདག་གི་བདག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་སངས་རྒྱལ་བཙུག་པོ་ལྟ་བུ་འདས་ཀྱི་མཆོད་པ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་
བདེའི་ཚེ་བདག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲུབ་ཏུ་རུང་བའི་མིར་འགྱུར་རོ། །མི་དེའི་མིག་ནང་ཡིང་རྟོག་
སེར་པོ་དང་ཐུན་པོའི་རབ་རིམ་གང་ཡིན་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུ་མཆོད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྤྱིང་པོ་ནི་མིག་བཞིན་དུ་ངེས་པར་ཡོད་དོ། །སྒྲུབ་སྒྲིན་གྱིས་ཁེབས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རི་ལྟར་སྒྲིན་རྩལ་
པོས་ཁེབས་པའི་རྒྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་མི་སྤྱང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲུབ་སྒྲིན་ཁེབས་པའི་
ཁམས་མི་སྤྱང་རོ། །གང་གི་ཚེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་སྒྲིན་བཞིན་དུ་བྲལ་བར་གྱུར་ན་དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་
བ་བཞིན་དུ་ཁམས་སྤྱང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཁོན་བརྟོན་བཞེས་བྱ་བ་ནི། དཔེར་ན་མི་ཞིག་ཁོན་བརྟོན་ཞིང་
རྟོན་བཞེས་ཅི་ཅམ་ཅི་ཅམ་དུ་སྒྲུབ་པོ་བྱུང་བ་དེ་ཅམ་དེ་ཅམ་དུ་རྟོགས་དེས་ན་འདི་ནས་ཆུ་རིང་རྟོགས་དུ་
སེམས་ཤིང་། གང་གི་ཚེ་འཛིན་པ་བྱུང་བ་དེའི་ཚེ་རྟོགས་དེས་ན་འདི་ནས་ཆུ་ཉེའོ་ཞེས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །
གང་གི་ཚེ་ཆུ་ལ་ཐུག་པ་དེའི་ཚེ་རྟོན་བའི་མཐར་ཐྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་
རྒྱུ་མཆོད་པ་བཞིན་དུ་གཤེགས་པ་རྒྱུ་མཆོད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་
པར་རྟོན་བྱེད་དེ། བརྟོན་ནས་ཆུ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་རྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །བྲམ་པའི་
ནང་གི་སྒྲིན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རི་ལྟར་བྲམ་པའི་ནང་ན་སྒྲིན་མེ་ཡོད་པའི་འོད་ལམ་མེར་མ་ཡིན། ལྷན་ནེར་མ་
ཡིན་ཞིང་སེམས་ཅན་རྒྱུ་མཆོད་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་མཚན་དང་དཔེ་
བྱུང་བ་མང་པོ་མཐའ་ལས་བ་དང་ལྷན་པར་གསུངས་པ་ཡང་སེམས་ཅན་རྒྱུ་མཆོད་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དོན་མི་བྱེད་དོ། །གང་གི་
ཚེ་ཡང་བྲམ་པ་ཆགས་ནས་དེ་ནས་སྒྲིན་མ་རང་སྤྱང་བས་ཐོག་ཆགས་རྒྱུ་ཉོན་པར་བྱུར་བ་དེ་བཞིན་
དུ་ཉོན་མོངས་པ་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་སྒྲིན་ཅན་འཁོར་བའི་བྲམ་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་གནས་པ་སྒྲིན་
མ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་འབར་བས། འཁོར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མང་པའི་ཚེ་བྲམ་པ་ཆགས་པའི་སྒྲིན་མ་བཞིན་དུ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་རྒྱུ་མཆོད་པ་ཉོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཞིབ་འདི་དག་གིས་
རི་ལྟར་ང་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཡོད་པར་རིག་པར་
བྱའོ།¹⁴³ །ཞེས་སོགས་དང་། འགའ་ཞིག་བདག་ལྟ་བུར་འདོད་ནས་དེ་འདི་རྒྱུ་མཆོད་པ་སེམས་ཏེ། མ་ལ་རེ་
ཞིག་བདག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུ་མཆོད་པ་དང་བདག་གི་དང་པོ་དང་ཐ་མ་བཙུག་པོ་སྒྲུབ་ན་ཉོན་པར་འགྱུར་
རམ། གསོལ་བ་བཙུག་པོ་ལྟར་འདས་མི་འགྱུར་ལགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱངས་པ་བྱས་ནས་དེའི་
འོག་ཏུ་བདག་རྟོན་པར་འགྱུར་རོ།¹⁴⁴ །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྤྱི་ཐབས་མོ་ཆེས་མང་བ་
རྒྱུ་མཆོད་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་རྒྱུ་མཆོད་པ་དག་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་རྟོགས་ཏུ་བཀྲུགས་ཀྱང་གྲོ་

ལུང་རྩི་མ་དང་མ་བྱལ་ན་མི་མཐོང་ཞིང་མི་ཐོབ་པའི་དཔེ་དང་རྒྱ་མཚན་མང་པོ་གསུངས་སོ།།

དཔལ་ལྷན་གྱི་དུ་ཡང་། ཀུན་ནས་ནི། །དང་ཞིང་མ་སྐྱེས་མ་འགགས་མཚོག་གི་བདེ་བྱེད་གོས་
 བ་མེད་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །ལམས་གསུམ་དག་རྒྱ་ལ་ཞན་གྱི་གཞུང་བྱ་དང་ནི་མཐའ་དག་འགོ་
 བའི་དབང་བོའི་སྒོ་ཡིས་རྟོགས་བྱ་མིན།^{༡༦} །ཞེས་དང་། མེད་གསུམ་གནས་ན་སེམས་ཅན་དོན་གྱི་བྱེད་པོ་
 དང་ནི་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་ལ་ཡང་བསམས་པ་མེད། །སེམས་ལགནས་པ་དེ་ནི་མི་དགའི་འབྲས་ལུང་དབང་
 གིས་ཤིག་པའི་ལས་ཅན་སེམས་ཅན་གྱིས་མི་མཐོང་། །ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུའི་སྒྲིན་མིན་མི་དགའི་བ་དང་དགའི་
 བའི་འབྲས་ལུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རབ་རྒྱ་སྟོད། །སེམས་ནི་དག་ན་མི་དེ་ཡང་ནི་རྒྱ་ལ་བའི་དབང་བོར་
 འགྱུར་དེ་རྒྱ་ལ་བ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ།^{༡༧} །ཞེས་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་ཡིན་ཡང་མཐོང་བ་མིན་དེ་རང་
 རྟོང་རྩི་མ་ཞོན་མོངས་བདུད་གྱི་མཐུ་ལས་སོ།^{༡༨} །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་ཡིན་ཡང་
 རྣམ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་མིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཞོན་མོངས་བདུད་གྱི་མཐུ་
 ལས་ཉེ་གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་རྩ་ལ་སྟོག་རབ་རྒྱ་བ་ལས་སོ། །ཞེས་པ་དེས་པའོ།^{༡༩} །ཞེས་སོགས་རྒྱ་
 ཆེར་གསུངས་ཏེ། གློ་བུར་རྩི་མ་ནི་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་བཞིན་པ་ལམ་རྩ་བ་ནི་
 གཡོན་དང་གཡས་ལ་དཔག་ས་རྒྱ་བ་སྟེ་ཞོན་མོངས་པ་དང་བདུད་གྱི་རྒྱུར་ངོ་། །དེའི་བྱིར་དེ་མ་འགགས་ན་
 གློ་བུར་རྩི་མ་མི་འགག་ཅིང་དེ་མ་འགགས་ན་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་མཛོང་དུ་འགྱུར་པ་ལམ་ཐོབ་པར་མི་རྣམས་
 པ་ནི་དེས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་དཔག་ས་གྱི་ལྷག་མཚོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་མཛོང་དུ་འགྱུར་པ་ལམ་ཐོབ་པ་མེད་ན་སེམས་ཅན་གཞན་དག་ལྟ་
 ཅི་སྟོས།

དེ་ཡང་ལྟའི་རྒྱ་བས་བསྐྱར་པའི་སྤྱང་འདས་ཆེན་པོར། སྤྱན་བས་ཁོང་བ་མང་པོའི་མིག་ཕྱེ་ནས་
 ཁོར་མོ་ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱར་ཡང་དེ་ལྟ་མ་མཐོང་བ་ལས། མཐར་མཐོང་བ་དཔེར་
 མཛད་ནས་གསུངས་པ། དེ་བཞིན་དུ། རིགས་ཀྱི་བྱ་ས་བརྒྱ་ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
 ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པའི་དབྱང་ཐམས་ཅད་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་
 པ་བྱས་ཀྱང་མི་དེ་དག་དང་འདྲ་བར། བདག་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཡོད་པར་ལན་གཉིས་
 ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ངས་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་མཐོང་སྟེ་མཐོང་ནས་འདི་སྤྱད་ཅིས་ཆེར་ཉེ་བདག་ཅག་
 ཀྱང་ལུན་འདི་མིད་གྱི་བར་དུ་བདག་མེད་པའི་ལའོར་ལོ་གཅིག་ལུས་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་མཐོང་དེ་སྤྱན་ཞེས་ཆེར་ཉེ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལྟར་ན་དའི་ཁམས་ཀྱི་བསྐྱར་བཅོས་

ལ་འཇུག་པ་ནི་མཐོང་བར་དགའ་བ་ཡིན་ནོ།^{༡༠} །ཞེས་དང་། ས་བརྩ་ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་
 སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་ཅག་གིས་རང་རང་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡོད་
 པར་འོལ་སྤྱིར་མཐོང་ངོ་སྤྱུལ་དུ་སེམས་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྟ་མཐོང་རེ་སྒྲན་།
 དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལས་མཐོས་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཞུགས་བསྐྱེད་ནས་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་
 ལམ་དང་གཞུགས་འོལ་སྤྱིར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། ས་བརྩ་ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་
 ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། ལེགས་པར་བརྟགས་ན་རང་གི་ལུས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་བྱས་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཁམས་ཡོད་པར་འོལ་སྤྱིར་མཐོང་བར་ཟད་དོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་མཐར་ཡང་།
 རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ནི་མཐོང་བར་གིན་ཏུ་དགའ་ཞེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ལུལ་མ་ཡིན་ནོ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལྟར་ན་ངའི་
 བརྟན་པ་ནི་མཁས་པས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་ནོ།^{༡༡} །ཞེས་སོགས་
 དང་།

གསང་བདག་ལུགས་ནི་རྩེའི་ཞལ་ལྟ་ནས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་འདི་ནི་ལྟན་ཅིག་སྤྱེས་པ་དང་ཆོས་དང་
 འོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པ་དང་སྤུལ་པའི་བདག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་དང་གསུང་དང་སྒྲུག་ཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་
 བྱུར་བ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་མཐོ་རིས་དང་ས་སྤྱིང་དང་ས་འོག་རྣམས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་
 རྟོགས་པ། བསོད་ནམས་དཔམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་པར་དགའ་བའོ།^{༡༢} །ཞེས་སྤྱོད་པའི་རྩེ་བཞིའི་བདག་
 ཉིད་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་འདི་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ཀུན་ལ་བྱུང་བར་བཞུགས་ཀྱང་བསོད་ནམས་དཔམན་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་རྟེན་དགའ་བར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་མོད་པལ་འབྲེང་གི་མདོར་ཡང་། བཅོམ་ལྟན་འདས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡང་བདག་མ་ལགས། སེམས་ཅན་མ་ལགས། སྤྱོག་མ་ལགས། གང་ཟག་མ་
 ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་འཛིག་ཆོག་སལ་ལྟ་བར་བྱུང་
 པ་དག་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཉམས་པར་བྱུར་པ་དག་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་ལས་སེམས་ཡོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 སྤྱོད་ཡུལ་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་འདི་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱེངས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ལགས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ལགས་སོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་
 པོ་ལགས་སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ། སྤྱོད་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཉན་ཐོངས་པས་ཉེ་བར་ཉན་མ་
 མོངས་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ཏེ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ་སྤྱུལ་བདག་བསྤྱིད་དོ།^{༡༣} །ཞེས་

པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་སྤྱིར་བོ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ནི་
སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་གྱིས་བསྒྲིབས་པ་ཡིན་ནོ།།

༡༡) དེ་ལྟར་མི་བསྐྱེད་ན་དོན་དམ་ཡང་མེད་པར་ཏུ་ཅང་ཐལ་བས་གནོད་ཚུགས།

གལ་ཏེ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིར་བོ་མེད་ན་དོན་དམ་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དང་དེ་དོན་གཅིག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་ལུས་ཏེ། དགོན་མཆོག་སྤྱོད་གྱི་མདོར། རིགས་གྱི་སྤྱོད་དམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་སྤྱིར་ཀྱང་རུང་མ་སྤྱིར་ཀྱང་རུང་། མི་འདིག་པ་སྟེ། རིགས་གྱི་སྤྱོད་འདི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔལ་འཛམས་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་གསུང་གོས་དུར་སྤྱི་གཤེགས་ནས་དད་པས་བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་པར་རབ་རྒྱ་
བྱུང་ངོ་། །རབ་རྒྱ་བྱུང་ནས་ཀྱང་ཆོས་འདི་ཁོ་ན་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མགོ་འཕུ་གོས་ལ་མི་འབར་བ་བཞིན་
དུ་བརྩོན་འགྲུལ་བརྩམས་ཤིང་གནས་སོ། །རིགས་གྱི་སྤྱོད་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པ་མེད་དུ་ཐིན་ན་ཆངས་པར་སྤྱོད་
པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་
ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཡོད་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔལ་འཛམས་དོན་དམ་པ་ལ་མ་བས་པ་ཞེས་
བྱའོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སོར་སྦྲེང་གི་མདོ་ལས། གཞན་ཡང་འཇམ་དཔལ་བའི་
འོ་མ་ལ་མར་ཡོད་པར་རྟོགས་པས་མི་རྣམས་སྤྱོད་པ་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱ་ལ་མི་རྣམས་མི་སྤྱོད་པ་ཅེ་ན། ཇེས་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མི་རྣམས་རྒྱལ་བྱིས་ས་
སྤྱང་ཞིང་ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་དོ། །གཞན་ཡང་འཇམ་དཔལ་མི་གསེར་འདོད་པ་རྟོག་པ་དང་ལྷན་པ་བྲག་
ལ་བརྟོན་ལ། ཤིང་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བརྟོན། རྩོམ་གསེར་གྱི་ཁམས་ཡོད་པ་ལ་ནི་བརྟོན་ལ། ཤིང་གསེར་མེད་པ་
ལ་མི་བརྟོན། །དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་དཔལ་དབྱིངས་ཡོད་པ་ལ་རྟོག་པའི་མི་རྣམས་བདག་སངས་རྒྱལ་སྤྱོད་
འགྱུར་རོ་སྤྱུ་རྟེ་རྒྱལ་བྱིས་ས་སྤྱང་ཞིང་ཆངས་པར་སྤྱོད་དོ། །གཞན་ཡང་འཇམ་དཔལ་དབྱིངས་མེད་ན་ནི་
ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ལོ་བྱེ་བར་རྒྱ་ལ་བསྐྱེད་ཀྱང་སྤྱུ་མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་
གལ་ཏེ་བདག་གི་དབྱིངས་མེད་ན་བདག་ལ་ཆགས་པས་ཆངས་པ་དང་། རྒྱལ་བྱིས་ས་སྤྱོད་པ་རྣམས་དོན་
མེད་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༥} །ཞེས་སོགས་དང་།

འཕགས་པ་སྤྱོད་གྱི་ཞལ་ལྟ་ནས་ཀྱང་། ཁམས་ཡོད་ན་ནི་ལས་བྱས་པས། །སལ་སྤྱུ་དག་
མཐོང་བར་འགྱུར། །ཁམས་མེད་པར་ནི་ལས་བྱས་ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་ཟད།^{༡༦} །
ཅེས་དང་། རྒྱལ་པ་བྱམས་པའི་ཞལ་ལྟ་ནས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱལ་ཁམས་མེད་ན། །ལྷག་ལ་སྤྱོད་པར་

མི་འགྲུར་ཞིང་། ལྷ་རན་འདས་ལ་འདོད་པ་དང་། འོན་གཉེར་སྟོན་པ་ཡང་མེད་པར་འགྲུར། སྲིད་དང་ལྷ་
རན་འདས་ལ་དེའི་ ལྷ་ག་བདེའི་སྟོན་ཡོན་མཐོང་བ་དེ། འིགས་ཡོད་ལས་ཡིན་གང་ཕྱིར་དེ། འིགས་མེད་
དག་ལ་མེད་ཕྱིར་རོ།^{༡༧} ཞེས་དང་། འཕགས་པ་དཔལ་ཕྱེད་གི་མདོར་ཡང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་
དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་མ་མཆིས་ན་ནི་ལྷ་ག་བསྐལ་ལ་སྟོང་བར་ཡང་མི་འགྲུར་ལ། ལྷ་རན་ལས་
འདས་པ་ལ་འདོད་པ་དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་སྟོན་པ་ཡང་མེད་པར་འགྲུར་རོ།^{༡༨} ཞེས་པ་ལ་སོགས་
ལས་དོན་དམ་བདེ་གསེགས་སྟིང་པོ་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་སྟོན་མང་པོ་དང་། ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ལ་ཡོན་
ཏུན་མང་པོ་གསུངས་ཏེ། ལྷ་ག་བར་ལྷང་འདས་ཆེན་པོ་དང་། རའོ་ཆེ་ཆེན་པོ་དང་། སེར་ཕྱེད་གི་མདོར་ལ་
སོགས་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་མཆོག་གི་ན་དུ་བཟང་པ་རྣམས་དང་། ལྷ་ད་ལྷེ་བཟོ་རྣམས་པ་རྣམས་གིང་
མཉན་ནས་ངེས་པར་བདེ་གསེགས་སྟིང་པོ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བུད་གོས་སོ།

༤ དེ་ལ་མ་དང་པའི་ཉེས་དམིགས་སྒྲུང་བར་གཏམས་པ།

1) རྟེན་དམིགས་མང་པོ་སྣེ་བར་གདམས་པ།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་དང་གཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བར་བཀའ་བསྟུན་པ་བའི་ཕྱིར་ཉེ།
 མོར་ཐེང་གི་མདོར། གང་ལྟོན་ལྟུགས་སུ་གྱུར་ཉེ་རང་གི་མ་ལ་བརྟུན་ལ་ཞིང་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་སེམས་
 ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་ཉལ་བའི་ཆོས་སྐྱུ་ཁྲིག་ཁྲིག་ཟེར་ཞིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཆོས་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་སོ། །མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་སོ་སྐྱུ་ཁྲིག་ཁྲིག་ཟེར་ཞིང་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཉེ། བཟུན་བཀའ་པོ་དེ་
 དག་ནི་ལྟུགས་སུ་གྱུར་པ་ཆོས་ཉིད་མི་ཤེས་པའོ། །ཁོན་ལྷག་རོན་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་
 གཞུགས་པ་དོད་ཅིང་གལ་མེད་པའི་དབང་དུ་སོང་སྟེ། ལལ་ཆེར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་
 ཤིང་དྲག་ལུལ་གྱི་ལས་ཀྱིང་དོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དག་གལ་མེད་པའི་དབང་དུ་སོང་བ་དག་
 ལལ་ཆེར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་ཉེ། སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་གྱི་ལྷག་
 རོན་དུ་གྱུར་པ་ལུན་རིང་པོ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་གོ་མས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །གང་ལྟོན་རོ་ཆ་མེད་པའི་ཁར་
 གྱུར་པ་ཤིན་ཏུ་བྱས་པ་མི་གཞོབ་པ་མི་གཅང་པ་བཟུང་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་དཔལ་ཞིང་རོ་ཆ་བ་
 མེད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་སོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་ཡན་པར་
 ལྟོན་པའི་དྲང་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཆོས་ན་དགོད་དེ་འགྲོའོ། །འདྲག་གི་དབྱིངས་ལ་ཡིད་

མི་ཆེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བཅུན་པ་གང་པོ་དེ་ནི་ངོ་ཚ་བ་མེད་པ་མི་གཙང་བ་མ་
 པའི་ཁྱལ་ནོ། །མྱོན་སྤྱུ་མི་ལྷག་པར་གྱུར་ཏེ། ཡིད་རྒྱ་མཚོ་སྒྲ་ཆོག་སྒྲ་མ་པར་བཀྲ་བའི་རྒྱ་བས་ལྷ་ལུ་
 གཡོ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཐོས་ན་སེམས་འཕྲུག་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་ཅོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དག་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཐོས་ན་སེམས་འཕྲུག་ཅིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་
 པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བཅུན་པ་གང་པོ། སྤྱུ་ལྷ་ལུ་རྒྱུ་ཤིང་པ་དམའ་བ་ཡིན་ནོ། །
 སེམས་ཅན་གང་ཐོན་ལྷག་པར་གྱུར་པ་ཤིན་པར་ཤིན་ཏུ་མི་མཐོང་ཞིང་མཚན་མོ་མཐོང་བ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ད་དུང་ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་སྒྲ་མ་མཐོང་ན་ལྷ་
 ཡང་མི་འདོད་དོ། །མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དག་ཡན་པར་ཐོན་པའི་དུང་དུ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཐོས་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ལུང་བསྟན་པ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་
 བཅུན་པ་གང་པོ་གང་ལྷག་པར་གྱུར་པ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་ཡིན་ཏེ། མོ་མཐན་གྱི་ཆོག་བཞིན་ནོ། །བཅུན་པ་གང་
 པོ་གང་ཐོན་གྲམ་ཁྱོད་དུ་སྤྱེས་པ་ཤིན་ཏུ་དོན་མེད་པའི་གཞུང་གིས་གོས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་
 ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དགོངས་པའི་ཆོག་ཏུ་མི་
 ཤེས་པས་སེམས་ཅན་གྲམ་ཁྱོད་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་ཅོ། །མ་འོངས་
 པའི་དུས་ན་ཡང་ཤིན་ཏུ་དོན་མེད་པའི་གཞུང་ལ་ཆགས་པའི་ལྷེ་མོ་དག་ཏུ་གཞུངས་པ་མི་ཤེས་པ། གྲམ་
 ཁྱོད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བཅུན་པ་གང་པོ་
 དེས་པར་གྲམ་ཁྱོད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཐོན་སྒྲོ་གང་ཡང་
 རུང་བ་ན་འདུག་ཅིང་རྒྱལ་པོ་དམའ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཁྱི་ལྷ་སྤྱེས་བྱ་སྟེ། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་
 ཡང་སེམས་ཅན་གང་གཞན་གྱི་ཁྱི་མ་རྒྱ་ཞིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སེམས་
 ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བཅུན་པ་གང་པོ་དེ་དག་ནི་ཁྱི་དང་འདྲ་བར་དམའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐོན་ཏུ་
 ལར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གང་རྟག་ཏུ་ཤ་ཟ་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་ཡིད་མི་
 ཆེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་ཤ་ལ་ཆགས་ཤིང་སྟོག་གཙོད་བའི་བྱི་ལའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱར་
 པའི་སྟོན་པར་འགྱུར་ནོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་བྱི་ལའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱར་པའི་སྟོན་པོ་གཞན་
 གྱི་སྟོག་གཙོད་ཅིང་། ཤ་ཟ་བ་མི་བཟད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལས་བྱིར་སྟོགས་པ་དེ་དག་ནི་
 གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་སྟོག་གཙོད་ཅིང་ཤ་ཟ་བ་བྱི་ལའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱར་པའི་སྟོན་པོའོ། །གང་བྱི་

བ་དང་། མ་ནིང་དུ་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་
 དུང་ཡང་ཆང་འབྲུང་ཞིང་བྱི་བ་དང་མ་ནིང་དུ་གྱུར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་མི་གཙང་བ་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ན་
 ཡང་སེམས་ཅན་གང་ཆང་འབྲུང་ཞིང་མ་ནིང་ལྟ་བུ་དམའ་བ་དེ་དག་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་རོས་ངོས་སུ་བསྐྱུ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་མི་འདོད་དེ། དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་གྱི་མ་ནིང་དང་བྱི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
 ཏུ་བལྟའོ། །གང་ཅེ་སྒྲིང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཁྲེལ་མེད་ཅིང་གལ་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་
 ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལྟམ་པོ་དག་ཏུ་བཤད་པ་མི་ཤེས་
 ཤིང་སེམས་ཅན་གལ་ཅན་ཅེ་སྒྲིང་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྒྲིང་པོ་ལས་ལྟམ་པོ་དག་ཏུ་བཤད་པ་མི་ཤེས་པ་འདི་ལྟར་སྒྲིང་ངོ་ཞེས་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་
 དེས་པར་ལྟེ་སྒྲིང་དུ་གྱུར་པའོ། །ཐོན་སེམས་ཅན་གང་དག་སྒྲིན་ལུ་མི་སྟག་པ་ལྟིག་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་
 པོ་ཐོས་ན་རབ་ཏུ་འབར་ཏེ། སྒྲིང་ཞེ་སྒྲིང་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དེས་པར་ལྟིག་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མ་
 འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཐོས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཤད་པ་མ་ཡིན་
 ནོ་ཞེས་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ་བརྩམ་པ་གང་པོ་དེས་པར་ལྟིག་པ་ལྟ་བུ་ཆ་བའི་ལས་
 བྱེད་པའོ། །གང་ཐོན་སྐུལ་གདུག་པ་མི་བཟད་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་མི་བཟུགས་
 པ་སྐུ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་རྒྱལ་ཆེ་ཞིང་འཛིགས་པའི་གཟུགས་སྐུལ་གདུག་པ་མི་བཟད་
 པར་འབྱུར་པོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཐན་པར་བཟུན་པ་ལ་
 མི་བཟུགས་པར་སྐྱ་ཞིང་ལྟིག་པ་སྦྱོད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བརྩམ་པ་གང་པོ་དེས་
 པར་སྐུལ་གདུག་པ་མི་བཟད་པའོ། །ཐོན་སེམས་ཅན་གང་ལུག་ཏུ་གྱུར་པ་གྲོན་ཞིང་ཁོ་རེ་རྒྱུང་བ་ཡིན་ཏན་མི་
 ཤེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་བརྩམ་པར་མི་བྱེད་ཅིང་མདོ་ལྟེ་ལ་སྦྱོད་པ་དེ་དག་ད་དུང་ཡང་མདོ་
 ལྟེ་ལ་སྦྱོད་དེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་དེས་པར་ལུག་ཏུ་གྱུར་པ་གྲོན་ཞིང་ཁོ་རེ་རྒྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་
 ཡང་སེམས་ཅན་གང་གཉིད་ཆེ་ཤིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཐོས་ན་སྦྱོད་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་
 ཏེ་དེས་པར་ཁོ་རེ་རྒྱུང་ཞིང་ཞན་པའོ། །ཐོན་མ་ཏེ་ཁོ་རེ་རྒྱུང་བར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལས་
 ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་དེས་པར་ཞན་ཅིང་བཟུམ་ཏེ། ལྟ་བ་གསུམ་གྱིས་མཚུངས་
 པའི་མ་ཏེ་ལྟ་བའོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་བཟུམ་ཞིང་ཁོ་ལ་ཞན་ཅིང་ཁོ་རེ་རྒྱུང་ལྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 སྒྲིང་པོ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་པར་ལྟ་བ་གསུམ་གྱིས་མཚུངས་

པའི་མ་ཉེལ། །མེམས་ཅན་གང་ཐོན་དོམ་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལས་ཕྱིར་
 ཐོགས་ཤིང་ཡིད་མི་ཆེས་ཏེ། མེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཐོགས་ཏེ་ངེས་པར་དོམ་
 དང་ཅེ་སྤྱང་ལྟ་བུའོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་མེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལས་ཕྱིར་ཐོགས་
 ཤིང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་ཐོགས་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བཅུན་པ་གང་པོ་དོམ་དང་ཅེ་སྤྱང་ལྟ་བུའོ། །
 གང་ཐོན་བྱ་ག་ལན་ད་ཀར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལས་ཕྱིར་ཐོགས་ཤིང་ཡིད་མི་ཆེས་ཏེ།
 ད་དུང་ཡང་མེམས་ཅན་གང་མིག་རྒྱལ་བ་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་བྱ་ག་ལན་ད་ཀར་གྱུར་བའོ། །མ་འོངས་པ་ན་
 ཡང་མེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་སེས་པ་འཆབ་ཅིང་མ་རུངས་པ་སྒྲིག་པའི་ལས་བྱེད་པ་
 དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་མི་ཐོན་པ་དེ་ནི་ངེས་པར་མིག་རྒྱལ་བའི་བྱ་ག་
 ལན་ད་ཀར་ཡིན་ནོ། །གང་ཐོན་པོ་དེ་བྱུར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་མི་དགོས་པར་མེམས་
 བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་དཔལ་ཞིང་བོད་ལྟ་བུར་ཟས་རྩལ་བོ་ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །མ་འོངས་པ་ན་
 ཡང་དཔལ་བོ་གཞན་གྱིས་མངག་པའི་རིགས་རྒན་པར་སྒྱེལ། །གང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་ཡིད་
 མི་ཆེས་ཤིང་བདག་མེད་པ་ལ་བསྒྲོམ་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བཅུན་པ་གང་པོ་འདོད་ལྡན་དང་།
 གདོལ་བ་དང་། བྱ་བ་དང་། བོད་ལྟ་བུའོ། །གང་ཐོན་ལྟ་མ་ཡིན་ལུས་སྤངས་ཀྱིས་ཅིང་མཆེ་བ་རིང་བ་
 མི་སྐྱེ་བ་ཞོག་པ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་ཁ་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་ལུས་སྤངས་ཞིང་
 ཞོག་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་མེམས་ཅན་གང་ཞོག་པ་ལྟ་བུ་
 སྤངས་ཞིང་མཆེ་བ་རིང་བ་གཏུམ་པོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་ཁ་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ།
 གཅུན་པ་གང་པོ་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་རིས་སུ་གཏོགས་པའི་མེམས་ཅན་ཡིན་ནོ། །གང་ཐོན་ཡིད་གསལ་ཁན་མ་མེ་མེ་
 འབྱུང་བར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་འབྱུང་བའི་མེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ད་དུང་ཡང་
 མཆུ་དང་རྒྱན་སྒྲུབ་ཤིང་། ཡིད་གསལ་རིད་པ་ཁན་མ་མེ་མེ་འབྱུང་བའི་སྤྱོད་ཆགས་སུ་འགྱུར་རོ། །མ་འོངས་
 པ་ན་ཡང་མེམས་ཅན་གང་ལུས་ཤིན་ཏུ་རིད་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་འབྱུང་བ་དེ་དག་
 ནི་བཅུན་པ་གང་པོ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པར་ཡིད་གསལ་ཁན་མ་མེ་མེ་འབྱུང་བ་ཉམ་རྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ། །^{༢༧}
 ཞེས་སོགས་དང་།

སྤྱིན་ཆེན་པོར་ཡང་། སྤྱིན་ཆེན་སྤྱིང་པོ་མེམས་ཡོངས་སུ་རྫོངས་ཤིང་རྒྱལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱལ་བ་དེ་
 བཞིན་གསེགས་པ་མི་རྟག་ཅིང་ཐེར་རྟག་པ་མ་ཡིན་ལ་མི་བརྟན་ཅིང་རྟུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་པར་སྐྱ་
 བ་རྒྱལ་བ་མཁྱིས་པས་བརྒྱུལ་ཞིང་དུག་གིས་རྟག་རྟུག་རྒྱལ་བར་བསྐྱེགས་པའི་ལྟ་བུའི་གཉིད་གྱི་སྤྱན་པས་

གཞོན་པར་བྱས་པའི་ཁྱིམ་དུ་ཉལ་ནས་གཞི་དེ་ལོག་སྟེ། མི་ལམ་མི་བསྐྱོད་པའི་ལྷ་བས་བསྟེན་ནས་མྱོས་
 ཤིང་མི་ས་ཏེ་སྤྱག་པའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་བ་རྒན་གྲུམ་མོ་དང་འདྲ་བའི་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་ཉིད་རྟག་པའི་རང་བཞིན་གྲེས་པའི་འབྲུ་མར་དང་། དེ་ཁོ་
 ན་རིག་པའི་སྟོང་མོ་རབ་རྒྱ་འབར་བར་གྱིས་ཤིག །དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རང་བཞིན་རྟག་
 པའི་མར་མེ་ལ་འཇུག་པ་སྤངས་ནས། ལྷ་ཀྱའི་རིགས་ལ་བསྟེན་ནས་པམ་ཡིན་པ་བརྟོན་པའི་སེམས་ཅན་མི་
 གྲེས་པའི་ལྷ་བ་མང་བ་དེ་དག་ལ་དེ་ཁོ་ན་གྲེས་པའི་ཀ་ཏ་ཀའི་འབྲས་ལུའི་མིག་སྒྲུབ་གྱིས་ཁྱི་བར་གྱིས་ཤིག
 དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་མེ་གྲེས་སྤངས་ལ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
 རྗེས་སུ་རབ་རྒྱ་བྱུང་སྟེ་ཉེས་པ་བརྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་ཕྱེ་ཆོད་དེ་འོར་ཅིག །དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
 ལྷེམ་པོ་དག་གྲེས་རབ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རྗེས་སུ་རབ་རྒྱ་བྱུང་སྟེ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལྷུར་པ་དེ་དག་ལ་ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་འབྲུལ་པ་འདི་བཟང་བར་གྱིས་ཤིག་༡༡
 ཅས་པ་ལ་སྟེན་པ་དང་།

མོར་ཕྱེད་ལ་ཕན་པར་ཡང་མྱོན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱི་རྟག་པ་ལ་མི་
 རྟག་པར་ལྷ་བ་རྣམས་མཛེན་པར་གྱུར་ཏེ། ད་དུང་ཡང་སེམས་ཅན་གང་ཞན་ཅིང་མཛེན་པར་གྱུར་པ་དེ་
 དག་ནི་རེས་པར་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱི་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དེ་
 བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱི་རྟག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་ལྷ་བ་མཛེན་པར་འབྲུར་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ།
 བཅུན་པ་གང་པོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱི་རྟག་པ་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།༡༢ །ཞེས་དང་། གང་མྱོན་ཕན་སྤྱུམ་
 རྟོགས་པའི་དུས་ན་རྒྱད་པར་གྱུར་ཏེ་ནད་མང་བའི་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་མང་པོ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་
 པའི་གཡུང་དྲུང་གི་སྤྱི་ལ་གཡུང་དྲུང་མ་ཡིན་པར་ལྷ་བ་ཡིན་ནོ། །ད་དུང་ཡང་ཕན་སྤྱུམ་རྟོགས་པའི་དུས་ན་
 རྒྱད་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གཡུང་དྲུང་གི་སྤྱི་ལ་གཡུང་དྲུང་མ་ཡིན་
 པར་བལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་ཕན་སྤྱུམ་རྟོགས་པའི་དུས་ན་རྒྱད་པར་འབྲུར་བ་
 དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གཡུང་དྲུང་གི་སྤྱི་ལ་གཡུང་དྲུང་མ་ཡིན་པར་བལྟ་བ་སྟེ། བཅུན་པ་གང་པོ་
 དེ་དག་ནི་རེས་པར་གཞན་མ་ཡིན་གྱི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གསལ་བའི་སྤྱི་མི་གསལ་བ་འོ་ཞེས་སུ་ན་
 འབྱེན་པ་ལོ། །མྱོན་གང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱི་ཐེར་རྒྱག་ལ་ཐེར་རྒྱག་མ་ཡིན་པར་བལྟ་བའི་སེམས་ཅན་
 དེ་དག་ནི་རྒྱལ་བོའི་བཅུན་མོ་དམ་པའི་མངལ་དུ་སྦྱེས་ནས་ཤི་སྟེ་མི་རྟག་པར་གྱུར་ཏོ། །ད་དུང་ཡང་སེམས་
 ཅན་གང་ལ་ལ་རྒྱལ་བོའི་བཅུན་མོ་དམ་པའི་མངལ་དུ་སྦྱེས་ནས་ཤི་བ་དེ་དག་ནི་རེས་པར་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་སྤྱི་ཐོབ་ཐུག་དང་གསལ་བ་ལ་སྒྲོང་པོ། །མ་འོངས་པ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་གང་མི་དྲག་ཅིང་
 ཆོས་དང་འགྲུལ་བ་དེ་དག་ནི་ཐོབ་ཐུག་གི་སྤྱི་ལ་སྒྲོང་པོ་ཡིན་ཏེ། བཅུན་པ་གང་པོ་དེ་དག་ནི་གཞན་མ་ཡིན་
 གྱི་ཇེས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐོབ་ཐུག་གི་སྤྱི་ལ་སྒྲོང་པོ།^{༡༤} །ཞེས་དང་། རྩ་བོ་ཆེན་མོ་པོ་ཡང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་པོ་འོ་གཏམ་བསྟན་པ་ན་སྒྲོང་པོ་ལས་མངས་རྒྱས་ཏུག་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་སྒྲོང་པར་
 འགྲུལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱི་པོ་ལས་འདེད་པར་མི་འགྲུལ་རོ།^{༡༥} །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
 པ་ལ་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མངས་རྒྱས་སྒྲོང་ཅིག་ལས་འདས་པའི་དོན་གྱིས་རང་བཞིན་ཏུག་པར་
 གྲུབ་ན་བདེ་གཤེགས་སྤྱི་པོ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བོ་དགས་ཀྱི་སྤྱི་པོ་ལས་མངས་རྒྱས་ནི་བདེ་གཤེགས་སྤྱི་
 པོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ཡང་འཕགས་པ་འཛིན་ཏེ་དབང་ཕྱག་གི་ཞལ་སྤྱན་སྒྲོང་ཅིག་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་
 བའི་ལོ་ཤེས་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་སོ།^{༡༦} །ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལོ་ཤེས་
 སྒྲོང་ཅིག་ལས་འདས་པར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་མགོན་གྱི་ཞལ་སྤྱན་སྒྲོང་པོ་དང་། རང་བཞིན་དང་
 བྱེ་རྒྱན་མི་འཆད། །རྒྱན་གྱིས་དེ་དག་ཏུག་པར་ཉིད།^{༡༧} །ཅེས་ཆོས་ཉིད་པོ་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་པོ་རང་བཞིན་ཏུག་
 པར་གསུངས་པ་དང་། འདུལ་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ།^{༡༨} །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་མཐར་ཐུག་གི་
 མངས་རྒྱས་འདུལ་མ་བྱས་སྤྱི་པོ་གསུངས་པ་ཡང་སྒྲོང་ཅིག་དང་བྲལ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་
 དག་ཆོས་སྤྱི་པོ་ལོ་ཤེས་ཏུག་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཏུག་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་སྒྲོང་ཅིག་གིས་ནི་མི་
 ཏུག་གོ་ཞེས་འདོད་པ་དང་། མངས་རྒྱས་མཐའ་ལོ་ཤེས་འདུལ་མ་བྱས་སྤྱི་པོ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་དང་
 ཉན་མོངས་པས་འདུལ་མ་བྱས་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི། དགོངས་པ་ཆེན་
 པོའི་དོན་འདི་དག་མ་རྟོགས་པ་ཙམ་ཏུ་ཟད་ཅིང་ཡུང་ཟབ་མོ་འདི་དག་གྲུང་མ་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་བས་སོ།

དེ་བཞིན་དུ། ལྷའི་རྒྱ་བས་བསྐྱར་བའི་མུང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་
 པོའི་བདག་མེད་པར་བསྒྲམས་ཤིང་གཏན་དུ་སྤྱི་པོ་ཉིད་བསྒྲམས་པས་ནི་སྤྱི་པོ་ལས་རྣམས་མི་འགག་
 པར་སྤྱི་པོ་ལེབ་མར་མེད་ན་དུ་སྤྱི་པོ་ཉིད་བཞིན་དུ་འགྲུལ་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 སྤྱི་པོ་ལོ་ཤེད་པར་བསྒྲམས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཉན་མོངས་པ་རྣམས་ཡོད་བཞིན་དུ་ཉན་མོངས་པའི་
 རྣམ་པ་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་པོའི་ཆུན་གྱི་ཕྱིར་ཏེ།^{༡༩} །ཞེས་
 དང་། དག་སྒྲོང་རྒྱལ་བྱིམས་སྤྱན་སྤྱི་པོ་ཆོག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདུལ་མ་བྱས་པ་ལ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་འདུལ་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བས་ནི་སྤྱི་པོ་གསུངས་པར་གྱུར་ཏེ་གི་ཡང་སྤྱོད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་

པ་འདུལ་མ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འདུལ་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 དག་ནི་རྩན་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འདུལ་བྱས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་རྣམས་ནི་རང་
 གི་སྤྱི་མ་དང་འདྲ་བར་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །བརྩན་པ་འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་
 གསེགས་པ་པ་འདུལ་བྱས་དང་འདྲ་བར་མ་ལྟ་སྟེ། །ད་ཕྱིན་ཆད་འཁོར་བར་སྒྲུབ་ན། མི་སྤེལ་པ་ལས་
 འདས་ཏེ་^{༡༧} བཅོམ་ལྟན་འདས་ནི་འདུལ་མ་བྱས་པ་ལོ་སྒྲུབ་པའི་སྤེལ་པ་འབའ་ཞིག་རྟོགས་པར་བྱིས་ཤིག་
 དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་དེའི་འབྲས་བྱས་སྤྱོད་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ནར་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་བཞིན་དུ་མཚན་སྒྲུབ་ཅུ་
 ཅུ་གཉིས་དང་ལྟར་བར་འགྱུར་རོ། ^{༡༨} ཞེས་སྟོན་པ་དང་།

འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། ལས་དང་པོ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ནི། རྒྱ་གཉིས་བྱིས་པ་དག་ལ་མ་འབྱེད་ཏེ། ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ངེས་པར་སེམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་
 གང་ཞེན། རྩོན་མ་ཐོས་པའི་མདོ་སྡེ་ཐབ་མོ་ཐོས་ན་རྒྱག་ཅིང་ཐེ་ཆོས་དུ་གྱུར་ནས། རྩོམ་སྒྲུབ་པའི་རང་བར་མི་
 བྱེད་བྱི་ཉིད་དུ། འདི་སྟོན་པར་གྱུར་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་བདག་ཅག་གིས་སྟོན་མ་ཐོས་ན། ད་གང་ནས་འོངས་
 ཞེས་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་གང་མདོ་སྡེ་ཐབ་མོ་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་ཐབ་མོའི་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་
 དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་སྟོན་པ་དེ་དག་ལ་མི་བསྟེན་མི་འགྲོགས། བསྟེན་པ་གྲུ་ར་མི་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་ལ་སྟེ་
 སྤངས་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བར་བར་དུ་དེ་དག་ལ་མི་སྟོན་པ་ཡང་བརྟོད་པའོ་^{༡༩} ཞེས་པ་ལ་སྟོན་པ་
 གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སྤེལ་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་། རང་བཞིན་བྱིས་སྤངས་ལས་འདས་
 པ་དང་། དག་པའི་བདག་དང་། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། རང་བཞིན་
 པའི་སྒྲུ་ལ་སྟོན་པ་རྣམས་དང་དོན་གཅིག་པའི་བདེ་གསེགས་སྤྱིར་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་མ་གྲུལ་པ་
 དང་སྟན་འབྱེད་པ་ལ་སྟོན་པ་བྱེད་ན་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་བསྟན་པ།

འཕགས་པ་འཕྲིག་རྟེན་དབང་རྒྱག་གི་ཞལ་སྤྲན་ཀྱང་། རྒྱག་པ་བྱུང་བའི་མཐའ་ལ་སྟོན་པ་སྟེ་
 བྱུང་བའི་མཐའ་ནི་སྤེལ་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་རྒྱགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་ལོ། །དེ་ལ་
 སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱག་པའོ། ^{༢༠} ཞེས་དང་། རང་གི་བྱུང་བའི་མཐའ་དང་གཞན་གྱི་བྱུང་བའི་མཐའ་
 ལ་སྟོན་པ་འཛིན་ན་རྩ་བའི་ལྟར་བརྒྱག་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། རྒྱད་གཞན་དང་གཞན་ལ་སྤྲ་མ་དང་ཕྱི་
 མར་འབྲེལ་བར་སྤེལ་ནས་ཡོན་ཏན་དང་སྟོན་རྟོགས་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་གཞན་པའི་སྟོན་པ་དཔོན་
 དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱོད་པོ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ལུ་ལ་དབང་པོ་ཉེ་བར་ལོངས་སྟོན་པ་ལ་ཆགས་
 ཤིང་རྩན་དུ་སྒྲུབ་རྣམས་མ་མཐོང་བའི་སྟོན་པ་བྱང་བ་ལས་མནར་མེད་པར་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། ^{༢༡} ཞེས་

པ་ལ་སོགས་པས་མཐར་ཐུག་ཐུགས་དང་པ་ལོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་གཅིག་ཅིང་། དེ་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་སུ་མ་སྤེལ་པར་དེ་དག་མན་ཚུན་ཐ་དད་ཏུ་བཟུང་ཏེ་ཚོད་ཅིང་སྒྲོད་པར་བྱེད་ན་ཐུགས་ལ་ལྷགས་པ་རྣམས་ལ་ཅུ་པའི་ལྷ་དང་པར་འགྱུར་གྱིང་། དོན་གཅིག་ལ་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད་པ་མ་མཐོང་པའི་རྒྱུ་མཉམ་མེད་པ་ལ་སྒྲིན་བཟུང་ན་མན་མེད་པར་འགྲོ་བར་བརྟན་ལ།

དེ་བཞིན་ཏུ་ལུས་རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་། བརྟན་པ་ལྷ་རྒྱུ་ཏིའི་སྤྱུ་ལ་ཏེ་ཐེག་པ་ལ་གསར་ཏུ་ཐུགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོའི་མདུན་ཏུ་སྤེལ་རབ་ཀྱི་པ་ལོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་བཞད་ན་ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར། ལྷ་རྒྱུ་ཏིའི་སྤྱུ་ལ་ཏེ་ཐེག་པ་ལ་གསར་ཏུ་ཐུགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོའི་མདུན་ཏུ་སྤེལ་རབ་ཀྱི་པ་ལོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་བཞད་ན། དེ་སྤེལ་རབ་ཀྱི་པ་ལོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས། འཇིགས་པར་འགྱུར། སྤངས་པར་འགྱུར། ཐུག་པར་འགྱུར་ཏེ་ཕྱིར་སྒྲོག་པར་འགྱུར་རོ། ཁྲོད་པར་འགྱུར་རོ། དེ་ནི་མོས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཀོའ་ཤི་ཀ་ཐེག་པ་ལ་གསར་ཏུ་ཐུགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོའི་སྤེལ་རབ་ཀྱི་པ་ལོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཐོས་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དེ་མོག་པར་ལྷ་དང་པར་འགྱུར་པའི་ལས་མཐོན་པར་འདུ་བྱེད་ཅིང་། ཐུགས་པ་དང་ལས་བྱས་པ་དང་བསགས་པ་དེས་ཀྱང་སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཐོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་མཐོན་པར་ཐོགས་པར་འཆང་རྒྱུ་པར་ཡང་དག་པར་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ཡོད་དོ།^{༡༡} ཞེས་སོགས་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་། ལུས་པར་མ་དང་བརྟན་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱུ་ཆེར་གསུངས་ལ། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་ལྷ་དང་པར་ཡང་། ཐོན་སྒྲོད་ཆེན་པོ་ལས་རྒྱས་ཐུག་ཐོག་ཤིག་ལ་ཀུར་བྱས་ཀྱང་། རྒྱལ་བའི་སྤེལ་རབ་པ་ལོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མ་དད་ན། ཐོས་ནས་སྒྲོ་རྒྱུ་དེ་ཡིས་འདི་ནི་སྒྲོང་བྱེད་དེ། སྤངས་ནས་སྤྱོད་མེད་ཀྱང་པ་དེ་ནི་མན་མེད་འགྲོ། དེ་ལྟ་བུ་མན་མེད་ལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལེ་སྤེལ་མཆོག་ རེག་པར་འདོད་ན་རྒྱལ་བའི་ལུས་འདིར་དད་པར་གྱིས།^{༡༢} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱུག་ཅིང་སྒྲོང་བ་དང་ཡིད་མི་ཆེས་ཤིང་མ་གྲུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་མི་ཕྱིད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དང་དག་པའི་བདག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ཙམ་གྱིས་སྤྱུག་ནས་སྒྲོང་བ་དང་། ཡིད་མི་ཆེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་སུ་འགྱུར་ཏེ་དེ་དང་དེ་དག་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་ཏུ། ལཱི་རྒྱ་བས་བརྒྱར་པའི་བྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། དཔེར་ན་བའི་འོ་མ་ཞིམ་པོ་བཞིན་ཏུ་མདོ་འདིའི་རོ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། མདོ་རྩེ་འདི་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་བརྟན་པ་

སྤྱིར་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བ་ཡང་དང་འབྲུ་སྟེ། དཔེར་ན་དྲིན་ཏུ་མི་གཞོན་པ་བདག་གིས་བདག་གསལ་དཔར་མེམས་པ་དེ་དག་། མཚོག་ཏུ་མྱ་ངན་ཏུ་བྱ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་བོ་སྤྱངས་ནས་བདག་མེད་པ་ཙམ་སྟོན་པའི་མེམས་ཙན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མཚོག་ཏུ་མྱ་ངན་ཏུ་བྱ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།^{༡༦} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིར་བོ་དང་། དག་པའི་བདག་ལ་སོགས་པ་སྤྱིར་བ་དང་། དེ་དག་ལ་ཡིད་མི་ཆོས་པའི་ཉེས་སྟོན་ཏུ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་། ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་སྤྱངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་སྟོན་ཏུ་འགྱུར་རྟེ། དེ་དང་དེ་དག་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ།།

དེ་བཞིན་ཏུ། རྒྱུད་རྒྱ་མར་ཡང་། ཉོན་མོངས་སྤོངས་བདག་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་ལ་སྤྱར་བ་དང་། དེས་གསུངས་ཆོས་ལ་བརྒྱས་གང་དེ་ཀྱན་ཞེན་ལྟས་བྱས། །དེས་ན་ཞེན་ལྟའི་དྲི་ཅན་དེ་ལ་སློམ་གྱི་སྤྱར། །གོས་གཙང་ཆོན་གྱིས་རྣམ་པ་སྤྱར་ལྟམ་གྱིས་གོས་པ་མིན། །སློང་མན་ཕྱིར་དང་དགར་མོས་བྱལ་ཕྱིར་ལོག་པའི་ད་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །དམ་ཆོས་མོངས་པས་བསྐྱིབས་པའི་བདག་ཕྱིར་དྲང་དོན་དེ་ཉིད་ངེས་འཛིན་ཕྱིར། །རྟེན་ལ་བརྒྱལ་ཕྱིར་ལྟམ་པའི་དབང་ཕྱིར་ཆོས་སུན་འབྱིན་པ་སྟེན་ཕྱིར་དང་། །ཆོས་འཛིན་བསྐྱིངས་ཕྱིར་མོས་པ་དམན་ཕྱིར་དགྲ་བཙམ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིར་བྱེད། །རི་ལྟར་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉམས་དེ་བཞིན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མེད་དེ། །མི་བཟད་སྤྱལ་གདུག་གཤེད་མ་དང་ནི་ཐོག་ལ་འང་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་མི་བྱ། །མེ་སྤྱལ་དག་དང་རྟོ་རྟེན་མེས་ནི་མྱོག་དང་བྱལ་བ་ཙམ་བྱེད་དེ། །དེ་ལས་མནར་མེད་རྣམས་ཀྱི་འགོ་བ་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པར་འགོ་མི་འགྱུར། །གང་ཞིག་ཡང་ཡང་ཞིག་གྲོགས་པ་སྟེན་པས་སངས་རྒྱལ་ངན་མེམས་ལྟར་གྱུར་དང་། །ལ་མ་དག་བཙོམ་གསོད་པ་བྱ་བ་མིན་བྱེད་མཚོག་ཚོགས་འབྱེད་པའི་མི། །དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ངེས་པར་བསམས་ན་སྤྱར་ཏུ་དེ་ལས་ཐར་འགྱུར་གྱི། །གང་ཞིག་ཡིད་ནི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་ཐར་བག་ལ་ཡོད།^{༡༧} །ཅེས་དང་། མདོ་རྟེན་ཏུ་ཡང་། འགོ་བ་དེའི་གནས་མིན་ལ་སྤྱག་པ་གདུང་བྱེད་འགྱུར། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་ལྟར་ཆེན་བསགས་བྱས་སུན་རིང་ཏུ། །རིགས་མེད་གྲོགས་ངན་སྟོན་དགོ་མ་བསགས་སློམ་སྤྱངས། །ཆོས་འདིས་སྤྱག་འགྱུར་འདི་ན་དོན་ཆེན་འདི་ལས་ལྷང་།^{༡༨} །ཞེས་དང་། བདག་གིས་མི་ཤེས་སངས་རྒྱལ་ཟབ་མོ་མ་ཕྱེན་མ་ཡིན། །ཟབ་མོ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་རྟོག་གའི་ལུལ་མ་ཡིན། །ཅི་ཕྱིར་ཟབ་མོའི་དོན་རིག་པ་དག་ཐར་འགྱུར་ཞེས། །བྱ་བ་དེ་ནི་སྤྱག་པའི་གནས་སུ་རིགས་མ་ཡིན།^{༡༩} །ཞེས་དང་། དེ་ལས་གཞན་དང་གཞན་མེད་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་རྟེན་སོང་ཕྱིར། །སྤྱ་ཆོགས་སྟོན་ཅིང་མང་པོའི་སྟོན་སྤྱག་ཏུ་སྟོན་དང་ལྟན། །རི་སྤྱང་བཤད་བཞིན་དོན་མིན་བཙོམ་ལྟན་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཟབ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བཞིན་བརྟགས་ན་ཆོས་འདིར་སྤྱག་མི་འགྱུར།^{༢༠} །ཞེས་དང་། དོན་སྤྱི་བཞིན་ཡོངས་རྟོག་ན།

བདག་ཉིད་སྒྲེམས་ཤིང་སྒོ་ཉམས་འགྲུལ། །ལྷགས་པར་གསུངས་པའང་སྤངས་པས་ན། །བརྒྱུ་འགྲུར་ཆོས་
ལ་ཁོང་སྒོམ་བསྐྱེད།^{༡༧} །ཅིས་དང་།

དབུ་མའི་ཆོས་མངོན་པར་ཡང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་
ཆབ་པར་མི་སྒྲིམ་ཤིང་སྒྲག་པར་འགྲུར་ཞེན། ཆོས་ཉིད་དང་བལ་བ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྐྱེད་པ་
དང་། ཤིག་པའི་གྲོགས་པོས་ཡོངས་སུ་ཐིན་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༨} །ཞེས་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་སེམས་
ཅན་ཁ་ཅིག་མོས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྲུར་ཞེན། བདག་ཉིད་ལྟ་བུ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་གནས་
པ་དང་། དོན་ལ་སྒྲུ་འི་བཞིན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལུན་འདས་
གྱིས་ཆོས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱམ་གངས་ལས་གསུངས་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྤྱི་བཞིན་དུ་
རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཆོས་རྒྱལ་བར་འབྱེད་པ་ལ་ལྟ་བུ་དཔའ་བ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་འབྱུང་ལྟེ། ལྟ་བུ་དཔའ་བ་ཉི་
ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་པོ་གང་ཞེན། མཚན་མར་ལྟ་བུ་དང་། བཏགས་པ་ལ་སྤྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བུ་དང་། ཀྱན་ཏུ་
རྟོག་པ་ལ་སྤྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ཁོན་ལ་སྤྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བུ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་
པའི་ལྟ་བུ་དང་། བསྐྱར་པའི་ལྟ་བུ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་ལྟ་བུ་དང་། དེས་བར་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་།
དཔང་ཟབ་པའི་ལྟ་བུ་དང་། རབ་ཏུ་འབྱུག་པའི་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བུ་དང་། འཕེལ་བའི་ལྟ་བུ་
དང་། ཁས་མི་ལེན་པའི་ལྟ་བུ་དང་། དན་གཡོའི་ལྟ་བུ་དང་། དཀྱར་བསྐྱེའི་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུངས་པ་བརྟན་
པའི་ལྟ་བུ་དང་། རྩ་བའི་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་བ་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱོར་བ་སེལ་བའི་ལྟ་བུ་དང་།
ངེས་པར་འབྱེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱི་བ་བརྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་འཕེལ་
བའི་ལྟ་བུ་དང་། འབྲས་སུ་མེད་པའི་ལྟ་བུ་དང་། ཆད་པ་གཅིད་པའི་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་
བུ་དང་། བསྐྱད་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་བ་ཆེན་པོ་དང་། མངོན་པའི་དར་རྒྱལ་གྱི་ལྟ་བུའོ།^{༡༩} ། ཞེས་
གསུངས་པས། འགའ་ཞིག་ཏུ་སྤྱི་བ་ཞིན་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། དགོངས་པའི་དོན་ནམ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་
པའི་དོན་མ་ཤེས་པ་དང་། ཆབ་མའི་དོན་གཅིག་ཉིད་རྒྱལ་གངས་མང་པོས་བཀའ་རྒྱལ་བར་མ་རྟོགས་པ་
ལས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དག་པའི་བདག་ཉིད་སྤྱོད་པ་ལ་སྒྲིགས་པ་ཆོས་སྤྱོད་གི་ལས་བརྒྱུ་བས་པོ་ཆེར་
འགྲུར་བ་དགག་པའི་དོན་དུ་ཕྱང་འདས་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲིགས་པ་འཁོར་ལོ་ས་མའི་མདོ་ལྟེ་ཆབ་མོ་རྒྱམས་དང་།
སེམས་འགྲེལ་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་རྒྱ་དུ་ལྟེ་ཆབ་མོ་རྒྱམས་ཀྱི་མན་ངག་ལས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་
དག་པའི་བདག་ལ་དགོངས་ཏེ། སྤྱོད་ཉིད་དང་བདག་མེད་ལ་སྒྲིགས་པར་གསུངས་པ་དང་། སྤྱོད་ཞིང་བདག་
མེད་པའི་གཞི་ལ་དགོངས་ཏེ། བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདག་ལ་སྒྲིགས་པར་གསུངས་པ་

ནུམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མི་འགལ་ཞིང་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་དགོས་སོ།།

༡) དེའི་ཐབས་ལ་གུས་པར་གདམས་པ།

དེ་ཡང་མུང་འདས་ཆེན་པོར། གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཤིང་པ་ལ་གདང་ག་
ནི་གདངས་ཤོ་ག་ནི་ཐན་ཆེན་བྱུང་ན། མི་རྟོག་དང་འབྲས་ལུ་མི་སྟེ་གཞན་ཡང་རྩ་ལས་སྟེས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་སྟུང་མེད་ན་ཆོད་ཏུ་ཕྱིན་པར་མི་སྟེ་ཞིང་སྟན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐུ་རྩུང་བར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་
ལུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལྟེ་ཡོངས་སུ་ལྟ་རན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ང་མུང་ན་ལས་
འདས་ནས་སེམས་ཅན་དག་སྟེ་སྟངས་མི་བྱེད་དོ། །གཞི་བརྟེན་ཀྱང་རྩུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
སེམས་ཅན་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེ་
ན། སེམས་ཅན་དག་བསོད་ནམས་རྩུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་ཀྱི་ལུ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་
པའི་ཆོས་རྣམས་པར་འཛིག་ཅིང་ཆོད་ཏུ་ཉེ་བ་ན་དེའི་ཆོད་ཏེ་རྩ་སྟན་དག་སྟོང་ཕྱིག་པ་སྟོང་བ་མང་སྟེ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་སྟིང་པོ་མི་ཤེས་པས་ལེ་ལོ་དང་སྟོང་ལས་བྱེད་དེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཀློག་པ་དང་འདོན་པ་དང་རྣམ་ལང་འབྱེད་ཅིང་སྟོན་མི་ལུས་སོ། །དཔེར་ན་
རྒྱ་ན་པོ་སྟོན་པ་དག་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དག་པ་པོར་ནས་སུ་བམ་ཁུ་རུ་ཁྱེར་བ་དང་འདྲ་བར། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་སྟིང་པོ་མི་ཤེས་པས་མདོ་སྟེ་འདི་ལ་ལེ་ལོ་བྱེད་དེ་བརྩོན་འགྲུས་མི་
བསྟེན་དོ། །ཀྱེ་རྩུང་དེ་དག་ནི་མ་འོངས་པའི་རྩ་སྟུ་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པའི་གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལུང་བར་འགྱུར་
རོ། །ཀྱེ་རྩུང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལྟེ་ཡོངས་སུ་ལྟ་རན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་
བརྩོན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་མདོ་སྟེ་འདིའི་དོན་
ཡང་དག་པ་རི་ལྟར་བ་བཞིན་ཏུ་འཇུག་སྟེ། འབྲུ་དང་ཆོག་ལ་མི་ཆགས་པར་དེའི་རྩེས་སུ་གཞོལ་ཞིང་འགལ་
བར་མི་བྱེད་ཀྱི། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏུ་སྟོན་རྟོ། །^{༡༡} ཞེས་སོགས་དང་།

མདོ་སྟེ་བརྩུག་ཉིས་ལས་ནི་མདོའི་སྟེ་འབྲུང་རོ། །མདོའི་སྟེ་ལས་ནི་ཤིན་ཏུ་རྩུས་པའི་སྟེ་འབྲུང་རོ། །
ཤིན་ཏུ་རྩུས་པའི་སྟེ་ལས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འབྲུང་རོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་
ནི་ཡོངས་སུ་ལྟ་རན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་མར་ཀྱི་སྟིང་པོ་ལྟ་བུ་འབྲུང་རོ། །མར་ཀྱི་སྟིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་དཔེའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། ^{༡༢}
ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་ལུ་ཁྱོད་ཀྱིས་གོང་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་སྟངས་ལ་མདོ་སྟེ་འདི་ཡོད་དམ་ཞེས་

དེས་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་སྤོངས་སུ་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་སྤྱིང་པོའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་མདོ་ལྟ་
 གཉིས་མངའ་མོད་ཀྱི། དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་པ་དང་། བདེ་
 བདུང་། བདག་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་མི་འཆད། སངས་རྒྱལ་བཙུངས་ལྡན་འདས་རྣམས་མཐོང་ལུག་དུ་བྱ་
 རན་ལས་མི་འདའ་བས་དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལྟ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགོངས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་
 བྱའོ།^{༡༧} །ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་ཀྱི་སྤོངས་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལྟ་
 འདི་ནི་ཆོད་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་
 ཕྱིར་ཞེན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་སྤྱིང་པོ་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་རིགས་ཀྱི་སྤོངས་
 རིགས་ཀྱི་སྤོངས་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་སྤྱིང་པོ་སྤྱར་དུ་ཤེས་པར་འདོད་ན་མདོ་ལྟ་འདི་
 ལ་སྤྱོད་པའི་ནན་ཏན་ལ་བརྩོན་འགྲུས་སུ་བྱའོ།^{༡༨} །ཞེས་སོགས་དང་།

ལྟའི་རྒྱ་བས་བསྐྱར་བའི་ཕྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལས་འབྱུག་སྒྲ་གསལ་
 བ་ཤ་མོ་སྤྱར་དུ་རབ་ཏུ་སྒྲིབ་ར་འབྱར་ལ། སོས་ཀ་ནི་ཤ་མོའི་མིང་ཡང་མེད་དོ། །འབྱུག་སྒྲ་པ་འཛོན་པར་
 འབྱར་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པས་བསྐྱིབས་པས་
 བདག་མེད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱང་ལ། མདོ་ཆེན་པོ་འདི་སོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་ཕྱང་ན་ལས་འདས་
 པ་ཆེན་པོ་འདི་སོས་པ་ཐག་ཏུ་ཤ་མོ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་ཤེས་པ་སྒྲིབ་ར་འབྱར་རོ། །
 མདོ་ལྟ་ཐམས་ཅད་དང་དྲིང་དེ་འཛོན་ཐམས་ཅད་ནི་སོ་གའི་དུས་དང་འདྲ་སྟེ། མདོ་ལྟ་ཐམས་ཅད་དང་དྲིང་
 དེ་འཛོན་ཐམས་ཅད་སོས་པས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡོད་པར་ཡང་དག་པར་མི་ཤེས་སོ། །
 དབྱར་གྱི་ནམ་ལ་ཤ་མོ་སྒྲིབ་བཞིན་དུ། ཡོངས་སུ་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་
 དགོངས་པའི་ཆོག་གསང་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་སྟེ། མདོ་ལྟ་འདི་སོས་པ་ཐག་ཏུ་དབྱར་གྱི་ནམ་ལ་ཤ་མོ་སྒྲིབ་
 བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡོད་པར་ཡང་དག་པར་ཤེས་པར་
 འབྱར་རོ།^{༡༩} །ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་སྤོངས་ཡང་དཔེར་ན། རྒྱ་ཁྱུང་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་མཆོའི་ཁོངས་སུ་
 འདུས་སོ། །རིགས་ཀྱི་སྤོངས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་ཐམས་ཅད་དང་། དྲིང་དེ་འཛོན་ཐམས་ཅད་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་
 པོ་ནི་ཡོངས་སུ་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཆེན་པོ་འདིའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། འདི་
 ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་མཐར་ཐུག་པ་གསལ་ལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།^{༢༠}
 ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བཀའ་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ལུས་ཆེན་མོ་དང་པོ་ཉིད་སྤྱད་དུ་གསུ་

ཆེན་མོ་དང་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་དང་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་ལ་སོགས་པ་དང་དོན་གཅིག་པའི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་
པོ་དག་པའི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱོར་ཅིང་སྒྲུ་ར་བ་
གདབ་པར་མི་བྱའོ།།

༥ དེ་ལ་དད་པའི་ཡན་ཡོན་བྱང་པར་གདམས་པ།

༡) ཡན་ཡོན་རྒྱལ་པ་ཆེན་མོ་པར་བྱ་བ།

དད་ཅིང་གུས་པ་དང་ཡིད་ཆེས་པ་ཉིད་རྒྱ་ཁྱེད་ལྟར་བྱས་ན་ཡན་ཡོན་ཆེན་པོ་དཔག་རྒྱ་མེད་པ་
འགྲུང་བའི་བྱིར་རོ། དེ་ཡང་སོར་བྱེད་གི་མདོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་རྟག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་ན་བདེ་བའི་རྣམ་པ་མཆོག་རྣམས་དང་། རུན་སྒྱུ་ཆོགས་པ་ཇི་
སྒྲིང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་རྟེན་པར་འགྲུར་རོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་རྟག་པ་སོས་པས་སྦྱོར་བྱེད་པ་
དང་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པ་དང་། རྒྱས་གསུམ་དུ་འང་ལུན་སྒྱུ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། མཐོ་རིས་དང་
ས་སྒྲིང་གི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་རྟག་རྒྱ་མེད་པར་འགྲུར་རོ།^{༡༠} །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ་འོ་
ཞེས་བརྟན་པ་མི་འཛི་བའི་ཆེག་འདི་ལས་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་སྒྲི་ལྟེ། དེ་ལྟར་སྦྱོར་པ་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་པ་དེ་
ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ།^{༡༡} །ཞེས་དང་། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྦྱོར། །ལེགས་
བརྗོད་གར་བགྱིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སོས། །མི་སྦྱིན་ལྟ་བུར་སྒྲུ་བརྟན་ཐེག་ཆེན་མདོ་ལྟེ་བཀྲ་ག།
མི་ལམ་ཅི་དང་དྲི་ཐའི་ར་དང་ར་སྟན་དང་། །སི་ལ་སྦྱན་དག་གི་ས་སྒྲེགས་བམ་ལ་ཡང་མཆོད་པར་བགྱི།།
སེམས་ཅན་གང་རྣམས་དེ་ལྟར་རྟག་རྒྱ་མཆོད་བགྱིད་པ། དེ་དག་འཇིག་རྟེན་དུ་ཁོར་མོར་མི་གཅིག་སྟེ།
ཕྱི་རྒྱས་སངས་རྒྱས་འགྲུར་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས།^{༡༢} །ཞེས་དང་།

ཡང་འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་ཏེ། ལྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱད་དུ་བའི་བསྟན་པ་ལོ་དུ་མ་ཞིག་གནས་པར་
འགྲུར་རོ། རྩོད་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་དག་པ་བྱེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་རྣམས་རང་གི་སྟོག་གྲང་བཏང་ནས།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐེར་ཟུག་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཡུང་དྲུང་
རོ་ཞེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྦྱོར་པར་འགྲུར་
ཏེ།^{༡༣} །ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་ལྟོད་ལྟ་བུ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལོ་བརྒྱད་རྩེའི་བར་དུ་གནས་པར་འགྲུར་པའི་
ཆོད་མ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁུར་ཆེན་པོ་ཁྱེད་ཏེ་བདག་གི་དམ་པའི་ཆོས་ཟུག་པར་བཀྲའ་རོ་སྒྱུ་ནས་འཇམ་པའི་
སྒྲིང་དང་སྒྲིང་ཐུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་རྟག་པ་ཐེར་ཟུག་ཞི་
བགཡུང་དྲུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་གི་སྟོག་གྲང་བཏང་སྟེ་རབ་རྒྱ་བསྟན་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིད་

ཆེས་ཀྱང་རུང་། མི་ཆེས་ཀྱང་རུང་པའི་ལུས་པས་ད་དམ། རྩམ་པར་བྱས་ཀྱང་རུང་གདོད་བདག་གི་ལུས་རྟག་
པའི་སྤྱར་འགྱུར་རྟེ། བྱར་བྱེར་བ་རབ་རྩ་དཀར་བ་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཛམ་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་
ནས་འབྱུང་རོ།¹⁰⁰ །ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་པག་འབུལ་པ། སོར་མོའི་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་
གསེགས་པ་ཡང་གིན་རྩ་དཀར་བ་མཛད་པ་ཡིན་རྟེ། བྱ་མ་འོངས་པའི་རྩམ་ན་དམ་པའི་ཆོས་ལོ་བརྒྱ་
ཅུའི་བར་རྩ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལྟེ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་སྟོན་པ་དེ་
ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡན་པར་སྟོན་ཅིང་གིན་རྩ་བྱ་དཀར་བ་བྱེད་པའོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་དེའི་
ཕྱོགས་འཛིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་གིན་རྩ་བྱ་དཀར་བ་བྱེད་པར་བརྟན་རྟེ།¹⁰¹ །ཞེས་དང་།

ལྷོ་ཕྱོགས་པའི་རྒྱ་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པར་འགྱུར་རྟེ། བན་ཏན་སྤྱིང་པོར་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་
གསེགས་པའི་སྤྱད་པ་སྟོན་པ། དངོས་པོ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྟག་པ་དང་།
ཐེར་བྱག་དང་། ཞིབ་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་བརྟན་པའོ་ཞེས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དའི་ཉན་
ཐོས་དག་སྟོང་དང་། དག་སྟོང་མ་དང་། དག་པ་སྟེན་དང་། དག་པ་སྟེན་མ་རྣམས་བན་ཏན་སྤྱིང་པོར་བྱེད་
པར་འགྱུར་རོ། །དའི་བརྟན་པ་ཁུར་རྩ་ཐོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
སྤྱིང་པོ་ཐོས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱས། བད་མེད་པ་དང་། གཅོད་པ་མེད་པ་དང་། ཆོ་རིང་པ་དང་། འཕྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྟག་པ་དང་། གཡུང་རྒྱུང་ཐེར་བྱག་གྱེ། ཡོངས་སུ་
ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་འཆི་བ་མེད་པར་ཐོས་པས་ཐམས་ཅད་འབྱོར་ཞིང་ཡུན་རིང་རྩ་སྤྱོད་པ་དང་རྟག་
པར་འགྱུར་རོ།¹⁰² །ཞེས་དང་། ཆོས་སྟོན་པར་འདོད་པས་འདི་ལྟར་བཟུན་རྟེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྟག་
པ་དང་ཡང་དག་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་གསེགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མི་སྟོན་རྟེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་འདོར་
བ་དེ་དག་ནི་དཔེར་ན་གདོལ་བ་ལ་རྒྱལ་པོའི་བསྐྱང་ལྟ་བུར་དེ་ལ་སེང་གའི་ཁྲི་ཡང་མི་འོས་སོ།¹⁰³ །ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་།

ཟུང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། དེ་བས་ན་འཇམ་དཔལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་ཁྲེལ་ཞིང་རོལ་བ་དང་ལུན་
པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་པཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདུས་བྱས་རྣམས་དང་མཐུན་པར་མི་ལྟའོ། །འཇམ་དཔལ་ལྟ་
ལྟོགས་ཅན་རན་པར་ལྟ་བུ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་འདུས་བྱས་དང་མཐུན་ནོ་ཞེས་སྟེ། རྩལ་ཁྲིམས་
བསྐྱུང་པའི་དག་སྟོང་དག་ནི་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་འདུས་བྱས་པ་ཡིན་པར་མི་ལྟའོ་ཅི་ལྟེ་དེ་
བཞིན་གསེགས་པ་ལ་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟོག་ན། དེ་ནི་རྩལ་རྩལ་པ་ཡིན་རྟེ། གང་ཟག་དེ་ནི་གི་མ་
ཐག་རྩ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་སྟེ་བར་རིག་པར་བྱ་བ་ནི་དེ་ལྟར་གང་ཟག་པ་དག་གི་ཁྲིམ་ན་གནས་པ་བཞིན་

ནོ། །འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་འདུས་
བྱས་ཞེས་བཞེད་པར་མི་བྱུང་། །འཇམ་དཔལ་དེར་སྒྲུག་ཆད་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ན་ཤེས་པ་མེད་པ་སྤངས་
ཏི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་བཅའ་པར་བྱུང་། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་སྤྱི་གང་ཞིག་དེ་
བཞིན་གསེགས་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་དུ་ལྟ་ན་མཆན་སྒྲུབ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དང་ལྟ་ན་ཞིང་སྒྲུབ་དུ་སྒྲུག་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་འཆང་རྒྱུ་ཡོད། །དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་གཞོན་རྒྱུར་པས་ཚུན་དུ་ལ་
སྒྲུས་པ། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱོད་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆོ་རིང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱམ་འོན་སྒྲུབ་དུ་གྱུར་ཏེ།
དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྟག་པའི་ཆོས་ཅན། མི་འགྱུར་མི་འཕྲོ་བའི་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་སྤྱི་
རྟོགས་པ་ལེགས་སོ། བྱོད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་མ་བཞེད་པ་ལེགས་
སོ། །རི་ལྷར་མེས་ཆོག་པའི་གང་ཟག་དེ་ཁྲིལ་ཞིང་རོ་ཆ་བ་དང་ལྟན་པས། གོས་ཀྱིས་ལུས་གཡོགས་པ་དང་།
བསམ་པ་དེ་དགོ་བས་སྒྲུབ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་གནས་ཀྱི་ལྟར་སྒྲུབ། ཆངས་པའི་རྒྱལ་བོ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
པའི་རྒྱལ་བོར་གྱུར་ཏེ། རྟག་ཏུ་གནས་པ་དེ་བར་སྒྲུབ་ཀྱི་ངན་སོང་དུ་མ་སྒྲུབ་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱོད་ཀྱང་དེ་
བཞིན་གསེགས་པ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་མ་བཞེད་པས། ཕྱི་མམ་འོངས་པའི་དུས་སྤྱི་གང་ན་མི་ཟ་
བར་མཆན་སྒྲུབ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱང་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཆོ་
ཆད་མེད་པ་དང་། འཁོར་བར་མི་གནས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བདེ་བ་དང་། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༩} །ཞེས་དང་།

དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་རྟག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡིད་ཆེས་ན་གང་ཟག་དེ་ནི་མེད་ཀྱིས་ལྟ་དུ་མ་ལ་ར་
ལྟར་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་ཡོད། །ང་ལྟ་ངན་ལས་འདས་ནས་གང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལྟེ་ཤིན་ཏུ་ཐབ་མོ་འདི་
ཐོས་ནས་དད་པའི་སེམས་སྒྲུབ་ན། དེ་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་སྤྱི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ལྷོད་གི་བར་དུ་ངན་སོང་དུ་
མི་ལྷང་བར་རིག་པར་བྱུང་།^{༢༠} །ཞེས་དང་། དེ་ལ་སངས་ཤེས་རྒྱ་རྒྱོགས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་།
རྟག་བསྐྱལ་བ་དང་། བདག་མེད་པ། ཡོངས་སྤྱི་མ་དག་པ་ཞེས་མི་འཆད་དེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྟག་པ།
བདེ་བ། བདག་དང་ཡོངས་སྤྱི་དག་པ་འབའ་ཞིག་འཆད་དོ།^{༢༡} །ཞེས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་
འབྱེད་ཀྱིས་དཔུ་མའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་བྱང་འདས་ཆེན་པོ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་ཡང་། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲོན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་
ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྟན་པ་སྤྱི། དམ་པའི་ཆོས་འདོད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་དག་ནི་སྤྱིག་པའི་ལས་
གྲངས་མེད་པ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་པ་ན་བ་དང་རིམས་ཀྱིས་བྲང་བ་དང་། ལུག་རྒྱ་དང་སྒྲུར་བ་བྲང་བ་

ཅམ་གྱིས་བྱང་བར་འགྱུར་རོ།^{੧੧} །ཞེས་གསུངས་སོ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་བརྟན་པའི་མདོར་ཡང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་སྤོང་ཐྱག་བརྟུང་དུ་པ་རོ་ལ་དུ་སྦྱིན་པ་ལྟ་ལ་
སྦྱང་བ་སྦྱོང་བས། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་གང་ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་པོ་
སྒྲུབ་དུ་མོས་པར་བྱེད་ན་འདི་ནི་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་གངས་མེད་པར་བསྐྱེད་དོ།^{੧੨} །ཞེས་སོགས་
དང་། སྦྱོར་ཆེན་པོའི་མདོར་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྦྱོར་ཆེན་སྦྱིང་བོས་བརྩམ་
ལུན་འདས་ལ་འདི་སྒྲུང་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བརྩམ་ལུན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མདོ་གང་དང་
ལུན་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱམ་ཆོར་ཡང་འགྱུར་བ་དང་། །ཞེས་བཅས། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བར་ཡང་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱིང་བོ་རྟག་པ་དང་
ཐེར་རྒྱག་པ་ཉིད་ཤིང་ཏུ་གསལ་ལ་བར་མཐོང་ནས་བདག་ཉིད་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡང་འགྱུར་བ་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཐེར་རྒྱག་པའི་སྦྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐེར་རྒྱག་ཏུ་སྦྱ་བར་ཡང་འགྱུར་བ་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞི་བའི་རང་བཞིན་ལ་མདོན་པར་དགའ་བའི་ལྟ་བ་ལུན་སྒྲུལ་ཆོགས་པར་ཡང་འགྱུར་
བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་པ་དང་ཐེར་རྒྱག་པ་དང་བརྟན་བ་དང་ཞི་བའོ་ཞེས་རྣམ་པ་བསམས་
ཅད་དུ་ལྟ་བའི་རྒྱ་མཆོ་བསམས་ཅད་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་དང་།^{੧੩} །ཞེས་དང་། མི་རྟག་པ་དང་སྦྱང་བ་དང་ཡོངས་
སྦྱ་སྦྱང་ན་ལས་འདས་པ་དང་བདག་མེད་པའི་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ཡོངས་སྦྱ་སྦྱང་ན་ལས་འདས་པ་རྟག་པ་དང་ཐེར་རྒྱག་པ་དང་བརྟན་བ་དང་ཞི་བའི་
རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པར་ཡོངས་སྦྱ་བརྟན་པའི་དོན་དང་། ཆོས་ལུབ་བར་འགྱུར་བར་སྦྱ་བའི་
སེམས་ཅན་ལ་དམ་པའི་ཆོས་བརྟན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མིག་རྣམ་པར་སྦྱང་བའི་དོན་དང་།^{੧੪} །ཞེས་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བརྩམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ལ་བྱོད་དང་འཆོམ་པའི་ཆོག་
གི་དོན་ཐུ་ཞིང་ཐབ་མོའི་ཆོག་དང་ཡི་གེ་སྒྲེལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་བསམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་ཉིད་རྟག་པའི་མཆོན་ཉིད་དམ་པའི་ཆོས་བརྟན་པའི་གཉེར་དང་བྱོད་དང་འདུ་བ་དག་གི་
མཆུངས་པ་མེད་པའི་མདོའི་རྒྱལ་པོའི་གཉེར་དང་། དམ་པའི་ཆོས་བརྟན་པའི་གཉེར་དང་། སེམས་ཅན་
བསམས་ཅད་ཀྱི་བདུད་རྩི་མི་ཐད་པའི་གཉེར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལུས་པ་ལེགས་ཏེ། སེམས་ཅན་བསམས་
ཅད་ཀྱི་གཉེར་བརྟན་པར་གཞག་པ་ངས་བཤད་པར་བྱའོ།^{੧੫} །ཞེས་དང་། སངས་རྒྱལ་བརྩམ་ལུན་བརྩམ་
མ་མེན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་མ་སྦྱེས་ཏེ། །དོ་རྩེ་ལྟ་བུར་མ་ཤེགས་པའི་སྦྱ། །སྦྱལ་བའི་སྦྱ་ཡང་སྦྱོན་

པར་མཛད། །ཡུངས་འབྲུའི་མ་གྱི་རིང་བསྐྱེལ་ཡང་། །འབྲུང་བར་འབྲུར་པ་ཡོངས་མེད་དེ། །རུས་པ་ཁྲག་
 དང་ག་མེད་ལ། །འིང་བསྐྱེལ་ཡོད་པར་ག་ལ་འབྲུར། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མན་པའི་ཕྱིར། །ཐབས་གྱིས་
 རིང་བསྐྱེལ་བཞག་པར་མཛད། །བཙུག་ལྷན་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས། །བཙུག་ལྷན་སྒྲུ་ནི་དེ་འདྲ་ལ། །ཆོས་བསྐྱར་པ་ཡང་དེ་འདྲ་སྟེ།¹⁰⁶ །ཞེས་སྟགས་དང་།

རྒྱུད་སྒྲུ་མར་ཡང་། །སངས་རྒྱུ་ཆོས་སངས་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་ཆུང་བ་དང་། །སངས་རྒྱུ་ཆོས་དང་
 སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལས་ཏེ། །དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་བསམ་བློ་མིན། །འདི་ནི་འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིང་
 ཡུལ་ཡིན། །སྒྲོ་ལྷན་རྒྱུ་ལ་བའི་ཡུལ་འདི་ལ་མོས་པ། །སངས་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲིང་རྒྱར་ཏེ། །བསམ་
 མེད་མོན་ཏན་ཆོགས་ལ་མཛོད་དགའ་བས། །སེམས་ཅན་གྱུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཆེལ་གྱིས་གཞོན། །གང་
 ཞིག་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཏོར་བས་གསེར་ཞིང་ཞོར་བས་སྒྲུ་པ་ནི། །སངས་རྒྱུ་ཞིང་རྩལ་མཉམ་པ་ཉིན་དེ་
 ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་རྟག་འབུལ་ལ། །གཞན་གང་འདི་ལས་ཆོག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་
 འདི། །སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ཐོབ་པར་འབྲུར། །སྒྲོ་ལྷན་གང་ཞིག་སྒྲུ་མེད་
 བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་བསྐྱེལ་པ་དུ་མར་ཡང་། །ཡུས་ངག་ཡིད་གྱིས་འབད་པ་མེད་པར་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་མེད་
 རྒྱུར་བྱེད་ལ། །གཞན་གང་འདི་ལས་ཆོག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་འདི། །རྒྱལ་བྱིས་པ་ལས་
 བྱུང་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ཐོབ་པར་འབྲུར། །གང་ཞིག་འདི་ན་སྒྲིང་པ་གསུམ་གྱི་ཉན་
 མོངས་མེ་འཛོམས་བསམ་གཏན་ནི། །ལྷ་དང་ཆངས་གནས་མཐར་སོན་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕོ་མེད་
 ཐབས་བསྐྱོམས་ལ། །གཞན་གང་འདི་ལས་ཆོག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་འདི། །བསམ་
 གཏན་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ཐོབ་པར་འབྲུར། །གང་ཕྱིར་སྒྲིན་པས་ཡོངས་སྒྲིང་
 དག་ནི་རྒྱུ་བྱེད་ཅིང་། །བྱིས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་བསྐྱོམས་པས་ཉན་མོངས་སྒྲིང་བྱེད་ལ། །ཤེས་རབ་ཉན་
 མོངས་ཤེས་བྱ་གྱུན་སྒྲིང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འདི་མཆོག་ཉིད་དེ་དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་འདི་ཐོས་ཡིན།¹⁰⁷ །ཞེས་གསུངས་ལ།

སྒྲིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་ཏུ་ཡོད་ཟེར་གཏོང་ཞེས་བྱ་བས་གདན་གཅིག་ལ་འདུག་པཞིན་
 དུ་བསྐྱེལ་པ་ཆེན་པོ་ལྷ་བརྒྱུར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་ཆོས་འདི་དཔེ་འབྲུམ་ཐག་དུ་མས་བསྐྱར་པ་
 བསྐྱོམས་པ་རྒྱུ་རྒྱ་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱའི་རྩལ་སྒྲིང་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལམ་སྒྲུ་ཡང་ཆོགས་རྒྱུང་རྩལ་
 གོ་པར་རྒྱར་ཅིང་ཐ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིམ་
 གྱིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་ནས་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཐོབ་པར་གསུངས་ཤིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་མཐུ་
 ཆེན་ཐོབ་དང་། སྒྲིན་རས་གཟིགས་དང་། འཇམ་དཔལ་དང་། རྗེ་རྒྱ་སྟེ་བཞིན་མ་གཏོགས་སོ།¹⁰⁸

ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོར་གསལ་ཞིང་རྒྱལ་པར་གསུངས་ནས། ཡང་དེ་
 ཞིང་ནུ། ར་ཁང་སྒྲིན་ནི་སྒྲིང་པ་སྒྲིང་པའི་ཆོ། །པའི་བར་གཤེགས་པ་ལེང་གའི་རྒྱལ་མཚན་ལས། མདོ་སྒྲི་
 འདི་མི་མིང་ནི་ཆོས་པར་བྱུང་། གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་ཐོས་ནས་བཤམ་ལོ་སྒྲིང་། །རྟེ་ལེགས་པར་བྱས་པའི་ལས་
 དེ་ལེས། །བྱང་རྒྱལ་དམ་པ་བྱུང་རྟེ་ཐོབ་པར་བྱུང་། །དེ་བས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས།
 རྟག་ཏུ་མདོ་མཚན་གའི་ནི་གཞུང་བར་བྱ། ༡༡ ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་པདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ལ་དད་ཅིང་
 གྲུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལོན་རྒྱབ་སེན་པོ་བཟུང་བསྟུང་།

१) དེའི་ཐབས་ལ་བརྟུན་པར་གདམས་པ།

དེ་ལྟར་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོའི་མཚན་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མངས་སྒྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན།
 དད་ཅིང་གུས་པ་དང་མདོན་དུ་བྱས་ནས་སྒྲིང་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིང་། དེའི་ཕྱིར་མ་ཐས་པ་སྒྲིང་རྗེ་དང་
 ལྷན་པ་རྒྱམས་གྱིས། རང་གི་སྟོག་ལ་སོགས་པ་དོར་ནས་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་། ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་
 བ་རྒྱམས་གྱིས་མེའི་འོངས་ཆེན་པོ་ལས་འཕོགས་ནས་ཀྱང་བཅའ་ཅིང་མཉན་པ་ལ་སོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 ཏེ། རི་རྒྱད་དུ་བྱང་འདས་ཆེན་པོར། དེ་ནས་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་འོད་སྤངས་གིས་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ལ་འདི་རྒྱད་ཅེས་གསོལ་ཏེ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོངས་སྒྲུབ་དན་
 ལས་འདས་པའི་མདོན་མར་གྱི་སྒྲིང་པོ་ལྟར་མཚོགས་དུ་གྱུར། སྤལ་དུ་གྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་གིས་འབྱུངས་ན་ནད་
 གྱི་རྒྱལ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། རྒྱན་ཐམས་ཅད་གྱི་ནད་དུ་ཡང་འགྲོའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཐོས་ནས་བདག་
 འདི་སྙམ་དུ་གྱུར་ཏེ། གང་མདོ་ལྷེ་འདི་མི་ཉན་ཅིང་མི་འདོད་པ་དེ་ནི་གིན་དུ་ཡང་གཉི་མཉམ་ཆེ་བ་སྟེ། དགོ་
 བའི་སེམས་མ་མཆོས་པར་འཆོལ་ལོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་བདག་ནི་སྤགས་པ་བསུས་ཏེ་ཡི་གེར་འདྲི་བའི་
 གཞིར་བྱས་ལ། བྲག་ལྷང་ལྷེ་སྤག་ཆར་བྱ་བ་དང་། རྒྱང་ལྷང་ལྷེ་རྒྱང་བྱ་བ་དང་། དུས་པ་གཞིག་ལྷེ་རྒྱག་གུར་
 བྱས་ལ་ཡོངས་སྒྲུབ་དན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལྷེ་འདི་བྱི་བར་བཞོད་དོ། །བྲིས་ནས་ཀྱང་སྟོག་པ་དང་འདོན་
 པ་དང་། ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བ་དང་། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་ཅིང་འཆད་ཀྱང་བཞོད་དོ། །བཅོམ་ལྷན་
 འདས་གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་ན། བདག་གིས་དེ་ལ་ལྟར་ཡོངས་
 སྤྱོད་བྱིན་ཏེ་དེའི་འོག་དུ་ཡོངས་སྒྲུབ་དན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལྷེ་འདི་སྟོག་པར་བསྐྱལ་ལོ། །གལ་
 ཏེ་ཡོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ལྟར་ཡིད་ལ་འདོད་པའི་གང་ལ་སྟོན་པ་བྱས་ཏེ། དེའི་འོག་དུ་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སྒྲུབ་དན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལྷེ་འདི་སྟོག་པར་བསྐྱལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མ་རབས་ཞིག་

ཡིན་ན་ཡང་འཕྲུལ་ཅན་གྱིས་གྲོག་ཏུ་གཞུགས་པོ། གཤམ་ཏེ་ད་རྒྱལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་བདག་གིས་སྤར་ཡིད་
བཞིན་ཏུ་གཤམ་ག་བྱས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་མཁུ་བར་བྱས་ལ་དེའི་འོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྤར་ལས་འདས་པའི་
མདོ་སྡེ་འདི་བརྟན་རྒྱུ། གཤམ་ཏེ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་མདོ་སྡེ་ལ་སྤར་བ་ཞིག་མཆིས་ན་མཐུ་སྟོབས་གྱིས་གསུལ་
བར་འཆོལ་ཡོ། བརྒྱལ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྤར་ལས་འདས་པའི་མདོ་སྡེ་འདི་གྲོག་ཏུ་གཞུགས་པོ། གཤམ་
ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ་དད་ཅིང་མོས་པ་ཞིག་ན་བདག་དེའི་དྲུང་དུ་མཆིས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་བརྟི་སྟངས་དུ་
བཅས་པའི་རིམ་གྱོ་དང་བཀྲར་སྟེ་དང་མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་བགྱེད། རེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འོད་སྤང་ལ་བཀའ་སྤྱུལ་བ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ།¹⁹⁰ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཀའ་
བསྟུལ་པའི་མཐའ་། རྟུན་ནི་རིང་པོ་མི་སོགས་པར་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མང་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤར་ལས་
འདས་པའི་མདོ་སྡེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་སྟིང་པོ་སྟོན་
ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།¹⁹¹ ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་གང་ཞིག་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་མི་ཤེས་ན། གང་ཟག་དེ་ནི་དམུས་ཡོང་དུ་རིགས་པར་བྱའོ། སེམས་
ཅན་གང་ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ན་གང་ཟག་དེ་ནི་ཤིང་མིག་ཅན་ཡིན་མོད་གྱི་
ལྟ་ལྟེ་མིག་དང་ལྷན་པར་ངས་བཤད་དོ།¹⁹² ཞེས་དང་།

སྤར་ཐེང་གི་མདོར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་རབ་ཏུ་ནན་ཏན་དུ་མི་འཆབ་ཅིང་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡན་པར་བརྟན་པ་སྟོན་ན་དེས་ལྟའི་མིག་སྟོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་
ལྟའི་མིག་ཅན་ནོ།¹⁹³ ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་
བཅས་པ་འཇམ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་འཇམ་སུ་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ཉིད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ།¹⁹⁴ ཞེས་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སོ།¹⁹⁵ ཞེས་སོགས་
དང་། ར་པོ་ཆེ་ཆེན་པོར་ཡང་། དེ་ལས་གཞན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆེ་
པའི་བདག་ཉིད་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཞི་བ་དང་ཐེར་རྩལ་པ་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་
དག་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབང་བསྐྱར་པའི་ཅོད་པན་འཆིང་བར་མཛད་དོ།¹⁹⁶ ཞེས་དང་། གང་དུ་སངས་རྒྱས་
རྟག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྟན་པ་གཞན་ཡང་རྫོགས་ཤིང་མི་སྟོང་བ་བརྟན་པ་
འཛིག་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བུ་པས་སྟོང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཐེར་རྩལ་
མཆོག་གི་གཞི་དེ་འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟན་པ་དག་སྟེ། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་ནི་

བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ།^{११} ཞེས་དང་། ར་ལ་གང་དག་ཕྱི་མའི་ཆོ་ཕྱི་མའི་དུས་ན་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པར་
འགྱུར་པའི་སྒྲོབ་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། ཞིང་དུ་མདོ་འདི་ལས་གསུངས་པ་བཅས་སྒྲིང་དང་ལུག་སྒྲུབ་ལ་སོགས་
པ་བརྒྱ་པོ་དཔག་གི་ཕྱི་མ་སོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། ཁོད་སྤང་དེ་གང་ཞེན། ལི་ཅ་ཕི་གཞོན་
ལུ་འཛིན་རྟེན་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཐོང་ན་དགའ་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མའི་དུས་ན་ལྟོ་ཕྱགས་གྱི་མཐས་
པར་གྱུར་ནས་ཆོས་གྱི་རྩ་བོ་ཆེ་བརྒྱད་བར་འགྱུར་རོ། ཆོས་གྱི་དུང་འབྱུང་པར་འགྱུར་རོ།^{१२} ཞེས་དང་།

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཡང་འོད་སྤང་ལ་འདི་སྤང་ཅེས་བཀའ་བསྟུན་ཏེ། ཁོད་སྤང་ཁྱོད་
ནི་ཞིང་སྤང་བ་ལྟ་བུར་མ་རུས་ཏེ། ཞིང་སྤང་བ་བཞིན་དུ་ཐབས་ལ་མཐས་པའི་གཞོན་ལུས་མདོ་འདི་ཐམས་
ཅད་མཉན་ནས་ལུས་ལ་སོགས་ཏེ་འཛིན་རྟེན་ལྟ་མཛོད་སྒྲུབ་དུ་འབྱིན་པར་འགྱུར་རོ། ཁོད་ཅེས་སྤང་བ་དུན་
པ་ལ་བཞག་ཏེ་མི་ལས་བཞིན་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་གང་གི་ཆོ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཉམས་
པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆོ་ལྟོ་ཕྱགས་སུ་ཡུལ་སུ་རུན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ན། ལུ་པོའི་འགྲམ་ལ་བརྟན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་
དམག་གིས་མི་རྒྱགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཉེ་པའི་གྲོང་ཁྱེར་སྤེང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བར་གང་ཡོད་མེ་ཞེས་བྱ་
བའི་རིགས་རྒྱད་དེར་སྒྲེས་ནས་འདི་མིང་འཆང་བའི་དགེ་སློང་ཞིག་དུ་གྱུར་ཏེ། ཞིང་བསྐྱང་བའི་ཐབས་
མཐས་པས་འདི་དགེ་སློང་གཡེལ་བ་ནམས་གྱི་ནང་དུ་རབ་དུ་བྱུང་ནས་དེ་དག་བསྐྱབས་པའི་དངོས་པོས་བསྟུས་
ཏེ། མདོ་འདི་རྟེན་ནས་ལུས་ལ་བཅངས་ཏེ། དགེ་འདུན་དག་པར་བྱས་ནས་དང་པོ་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་
ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ། ཆོས་ཆེན་པོ་སྒྲིགས་པར་འགྱུར། རྩ་བོ་ཆེན་པོ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་གྱི་དུང་
དང་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་སྒྲིགས་པར་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གདམ་སྒྲ་
པར་འགྱུར་རོ། གསུམ་པ་ཐོམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རྟག་པའི་གདམ་དང་རྩ་བོ་ཆེན་པོའི་མདོའི་གདམ་སྒྲ་
པར་འགྱུར། ཆོས་ཆེན་པོའི་རྩ་བོ་ཆེ་བརྒྱད་པར་འགྱུར། ཆོས་ཆེན་པོའི་དུང་འབྱུང་པར་འགྱུར། ཆོས་གྱི་རྒྱལ་
མཆོན་འཇུགས་པར་འགྱུར། འདི་མདོ་ན་སྒྲུབ་དུ་གོ་བྱིན་པར་འགྱུར་རོ།^{१३} ཞེས་དང་། དེར་ཡང་། གཏུལ་
བུའི་^{१४} ཐེམས་ཅན་དག་ཡོད་ན་ཐེམས་ཅན་དེ་འདྲ་བ་དཔག་གི་ནང་དུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལྷ་ཀྱུ་བུ་བ་པ་
འདི་བྱོན་པ་ལ་ལྟོས། ཞེས་སྒྲ་ཞིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟག་པ་བརྟན་པ་ཞིབ་ཐེར་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེ་
ལྟ་བུ་དེ་ལ་ལྟོས་ཤིག་ངས་བརྟན་པ་དང་། བདེ་བ་བརྟན་པ་བཤད་བཞི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་
ཤིག་ཅེས་ལུང་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། ཁོད་ནས་ཕྱོགས་བརྒྱ་ནས་ནམ་མཐའ་ལས་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ནམས་གྱིས་སོ་སོའི་ལལ་དེ་ལ་སྟོན་ཅིང་འདི་སྤང་ཅེས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་པར་འགྱུར།
འཛིན་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་ལེགས་པར་བརྟན་ཏེ་ཞེས་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ།^{१५}

ཞེས་དང་། འགྲོ་བ་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བསྟགས་པའི་སྒྲུབ་ཆོད་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ། བརྟན་པ། ཞི་བ་ཐེར་ཟུག་པའི་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསང་བ་འདི་སྒྲུགས་སོ།^{੧੧} ཞེས་དང་།

སྤྱན་ཆེན་པོའི་མདོར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ཆབ་པ་དང་། མཉམ་
པ་ཉིད་དང་། རྟག་པ་དང་། ཐེར་ཟུག་པ་དང་། བརྟན་པ་འཆད་པའི་མདོའི་མིང་གི་དོན་ཡང་རུང་སྟེ་གང་ན་
ཡང་དག་པར་གནས་པ། དེར་ནི་མིའི་ལམ་གྱི་བཞི་མདོའི་དབུས་སུ་ཡང་འགྲོ་བར་བྱའོ། སྤྱན་ཆེན་སྤྱིང་པོ་
གཞན་ཡང་མཉམ་པའི་དོན་དང་། བཀུར་སྟེ་བྱ་བ་དང་། རིམ་བྱ་བ་དང་། མཆོད་པ་དང་། རིམ་འགྲོ་བྱ་
བའི་ཕྱིར་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྟེ་མེས་ཤིན་ཏུ་གང་བའི་ནང་དུ་ཡང་ཞུགས་ཏེ་
འགྲོ་བར་བྱའོ།^{੧੨} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དང་ཡང་དུ་ལེགས་པར་བཀའ་བསྩལ་བའི་ཕྱིར།
གཞན་ནང་གི་རིག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་
དག་པའི་བདག །བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཆོས་
འབྱུང་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་སོ། ཨ་ཡིག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཨེ་མི་ཡི་གེ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་མཁེང་གི་གོ་
འཕང་། ཆ་མེད་ཀླུང་འགོ་བྱུང་བ་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྟན་པ། རྩོམ་པོ་ཉི་དེ་ཉིད་བཙུ་
དུག་བདེན་དོན་བཙུག་ཉེས་འཇུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཆོད་ཆེད་བྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་སྟགས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀླུང་ཏུ་འགོ་བ། རྣམ་པ་ཀླན་ལན་རྣམ་པ་མེད་པ་འཛིན་རྟེན་དཔེར་
བྱ་ཀླན་ལས་འདས་པ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་ཆེན་པོ་དང་། དཔག་བསམ་གྱིང་ཆེན་རྒྱས་པའི་མཆོག་ལ་དང་
ཅིང་གུས་བས་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་ཉིན་དང་མཆོན་དུ་བཅོམ་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པར་གྱུར་
ཅིག དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་གཞི་ལ་རྟག་ཏུ་གདོད་ནས་བཞུགས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཏེ་དེ་
མ་སྤྱང་བའི་གཞིའོ། དེ་ལ་བརྟེན་པ་རྒྱས་པའི་རིགས་ནི་ཐར་པའི་ས་བོན་ཐེབས་ཤིང་བརྟེན་པ་ལས་དག་
པའི་རྩ་བ་བྱུང་བར་ཅན་ཡང་དག་པར་བྱུངས་པ་སྟེ་མ་བས་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་ཐུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་འདིར་ཡི་གེ་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བྱིས་ཏེ་རྒྱས་པར་ནི་མདོ་སྟེ་རྒྱན་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་
ལ་སོགས་པར་བལྟ་དགོས་སོ།

༤ དེ་ལ་འཆལ་བའི་ཡོག་རྟོག་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲིལ་བ་ལ།

༡) མེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤངས་རྟོགས་ཆང་བར་བལ་བ་སྤང་བ།

གལ་ཏེ་མེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་བའི་སངས་རྒྱལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་ན་སྤངས་པ་དང་
 རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ནུམ་པར་བྱེ་སྤྱོད་པ་ལྟར་དགོས་པ་ས་
 སྤངས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་མ་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྤངས་པ་དང་། སྤྱི་
 མ་གྲོ་བར་བགཉེན་པོས་བཅོམ་ནས་ཟད་པའོ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཆང་སྤྱོད། ཟད་པ་གཉེན་པོས་
 ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ནས་ཟད་པ་ས་དེ་ཕྱིར་ཟད་ཅེས་བསྟན། ^{༡༡} ཞེས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་
 ཡོངས་དག་ཕྱིར། ཁོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་ཕྱིར་རོ། ^{༡༢} ཞེས་དང་། དུས་ནུམས་ཀྱན་ཏུ་ཉོན་མོངས་མེད།
 ཐོག་མ་བར་མཐའ་དྲི་མ་བྲལ། ^{༡༣} ཞེས་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཞེས་
 རོགས་ཀྱི་དོན་ཆང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ནི་ནུམ་པར་གཤམ་པའི་ཆོས་ལས་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིབ་
 པ་ཀྱན་ལས་འཇམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་ཉེ་ཉོན་ཀྱན་ཉོན་མོངས། བག་ཆགས་
 བཅས་བགཉན་སྤངས་པ་ ^{༡༤} ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རུལ་མེད་རུལ་བྲལ་དྲི་མ་མེད། ཉེས་པ་སྤངས་པ་སྤྱོད་
 མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ^{༡༥} དེ་ལྟ་བུས་ན་རང་བཞིན་གྱི་སྤངས་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སངས་
 རྒྱལ་ལ་གདོད་མ་ཉིད་ནས་ཆང་སྤྱོད་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་གདོད་ནས་གྲོལ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀྱན་པ་ས་སྤངས་སྤངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅའ་མཁའ་རང་བཞིན་གཤེད་ནས་
 རུམ་གྲོལ་ཐུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཆོས་ཉིད་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྤངས་པ་དེ་ཡང་ཡོད་དེ་ཆོས་
 ཉིད་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ནུམ་པར་དགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྤངས་པ་གཉིས་པ་ནི་ལམ་མ་བསྐྱེད་པའི་
 མེམས་ཅན་ལ་མེད་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་ལ་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། མེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་ཡིན་
 པ་ལམ་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་འཇམ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱན་རྟོག་གི་
 སངས་རྒྱལ་ཡོད་པར་ཡང་འཇམ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། གདོད་ནས་ཆོས་ཉིད་རང་གིས་རང་རིག་
 པའི་རྟོགས་པ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དང་། ལམ་ཟབ་མོ་བསྐྱེད་པ་ལས་སྤྱོད་པའི་རྟོགས་པ་གཞན་བྱུང་ཡེ་ཤེས་
 མོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཆང་སྤྱོད། དེ་ནི་བདག་རིག་གཞན་རིག་ཐམས་ཅད་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱན་གཤམ་ཀྱན་རིག་དམ་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོ་རང་རིག་མིག་ལོ་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷན་བདག་ལེ་གཤམ་ལེ་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་མེད་ལེ་གཤམ་རྒྱལ་འཆང་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བརྒྱན་མ་དག་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བརྒྱན་མ་དག་འཆང་བ་
པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༥} །དེ་ལྟར་བསྟན་རང་བཞིན་གཏུག་མའི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་ནི་དོན་དམ་ཆོས་
ཉིད་ལ་ཆང་ལྟེ། རྣམ་དབྱེར་བཅས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན། །སྒྲོ་བུར་དག་གིས་ལམས་སྤྱོད་གི་^{༡༦} །རྣམ་དབྱེ་
མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན། །སྤྱོད་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱོད་མ་ཡིན།^{༡༧} །ཞེས་དང་། འདི་ལ་བསལ་བ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད།
།གཞག་པར་བྱ་བ་བྱུང་བ་དཔེ་དེ།^{༡༨} །ཅེས་སོགས་དང་ཡང་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟོགས་པ་
དང་པོ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་ཏུ་ཆང་བས་དེ་ཡོད་པ་ན་དེ་ཡང་ཡོད་ལ། རྟོགས་པ་གནིས་པ་ནི་ལམ་ལ་
མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་མ་ཆང་ཞིང་དེས་བདག་མེད་པ་མངོན་སུ་མ་གྱིས་མ་རྟོགས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་
ལ་སྤྱོད་ཏུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། རྒྱུ་མཆོན་ལྷ་མ་བཞིན་ནོ།།

༡) སེམས་ཅན་ལས་མ་ཆང་གིས་ཆོགས་གནིས་བསགས་པར་ཐལ་བ་རྒྱུར་བ།

ཡང་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱལ་རང་ཆས་སུ་བཞུགས་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོགས་གནིས་
བསགས་ཤིང་སྒྱིབ་གནིས་སྤངས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། འདི་ལ་ཡང་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། རྒྱུ་མཆོན་ལྷ་མ་
བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཆོགས་གནིས་བསགས་པ་ལ་བདེན་གནིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དོན་དམ་
པའི་ཆོགས་གནིས་བསགས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཆང་ལྟེ་དོན་
དམ་བདེན་པ་ནི། བསོད་ནམས་ལྟན་པ་བསོད་ནམས་ཆོགས། །ཡེ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཆེ། །ཡེ་
ཤེས་ལྟན་པ་ཡོད་མེད་ཤེས། །ཆོགས་གནིས་ཆོགས་ནི་བསགས་པ་པོ་^༡ ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་
རྒྱལ་རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་ཆེ། །ཁུལ་པ་ཆེན་པོ་ཁུལ་ཆེན་ལྟན་^༢ ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁུལ་དབང་རྟོགས་
བརྒྱ་ཁུལ་པའི་བདག་^༣ ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆོག་གི་དང་པོ་སྒྲུག་སུ་མ་འཆར། །སངས་རྒྱལ་སྒྲུ་ལྟེ་
བདག་ཉིད་ཅན་^༤ ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་འཇིག་རྟེན་འབྱེན་^༥ ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
ལམ་ལམ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་རྫོང་གི་ཆོགས་གནིས་བསགས་པ་མ་ཡིན་ཡང་གྲུབ་མཐའི་
སྤྱོད་ཏུ་མི་འགྱུར་དེ་རྒྱུ་མཆོན་ལྷ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་སྒྱིབ་པ་གནིས་སྤངས་པ་ལ་ཡང་ལུ་ལ་གནིས་དེ་
ལྟར་སྤངས་པའི་སྒྲུབ་པ་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།

དེས་ན་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱལ་ཡོད་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་དང་སྒྲུག་བསྐལ་ཐམས་
ཅད་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་དང་། སེམས་ཅན་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
སོགས་ལོག་པའི་གྲུག་ག་ཤིག་ཏུ་མང་པོ་རྣམས་ནི་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པའི་ཁུལ་པར་མ་ཤེས་པ་རྣམས་གྱིས་

བཅུ་ལྔ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་པས་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འགྲུབ་ན་མི་རྒྱུ་མཉམ་ལ་བཤད་པ་ཡོད་
 པས་མི་རྒྱུ་མཉམ་པ་ཤད་པ་ཡིན་ནམ་ཅི། དེས་ན་ཀུན་རྫོགས་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་སྤངས་རྟོགས་དང་
 རྟོགས་གཉིས་ནི་ལམ་བདེན་ཡིན་ལ། དོན་དམ་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་སྤངས་རྟོགས་དང་རྟོགས་གཉིས་
 ནི་འགོག་བདེན་ཡིན་པས་དེ་དག་རིམ་བུར་ཀུན་རྫོགས་གཞུགས་སྤྱད་དོན་དམ་ཆོས་སྤྱད་ལ་ཆང་ཞིང་།
 དང་པོ་ནི་རབ་རྩ་གྲགས་ལ། གཉིས་པའི་དབང་དུ་མཛོད་ནས། རྒྱལ་བ་དག་རྒྱལ་རྒྱུ་མཉམ་པར་རྒྱལ་དང་།
 ཆོས་ཀྱི་དབང་རྒྱལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་པད་ཀ་དངོས་པོ་མཆོག་དང་། མི་གནས་ལྟ་བུ་
 འདས་པ་པོ་དང་། ལུས་རྩ་རྩ་གཉིས་མཆོད་འཆང་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལེ་ཤེས་མཆོད་དང་། ལེ་
 ཤེས་སྤྱུ་རྒྱལ་མཉམ་ལུས་འཆང་དང་། ལེ་ཤེས་སྤྱུ་སྤྱེ་རང་བྱུང་བ་དང་། ལེ་ཤེས་ལུས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 དང་། ཀུན་མཐུན་ལེ་ཤེས་མཛོད་འཛོན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་འཆང་དང་། སངས་རྒྱལ་
 རྩང་རྩང་བསྐྱར་ན་མེད་དང་། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་མཉམ་ལུས་བྱུང་དང་། དོན་དམ་དཀྱིལ་གྱི་རྟོགས་སངས་རྒྱལ་
 དང་། རྟོན་པ་གཉིས་པ་འགྲོ་བའི་སྤྱད་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་སྤྱིར་པོ་ཆེ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་
 ཆེ་བ་^{༡༤} ལ་མོགས་པ་རྒྱུ་ཆེར་གསུངས་པ་རྒྱུ་མཉམ་གྱི་དགོངས་པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་ཉིད་རང་བཞིན་
 གཏུགས་གནས་ལུགས་ཟུང་མོའི་སངས་རྒྱལ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་མཉམ་ཅན་ལ་བཞུགས་པ་ནི་
 དེ་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་མ་སྤྱད་པའི་གཞིར་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལུང་དང་རིགས་པ་རྒྱལ་བར་
 བྱིན་མ་གྲངས་མང་པོའི་སྤངས་ལ་མོགས་པར་ཁང་བཤད་པར་བྱའོ།

༡) རྒྱུ་གཤེགས་རྒྱུ་ལ་མོགས་པ་འབྲུལ་པའི་ལོག་རྟོག་གྲངས་པ།

གལ་ཏེ་སྤྱད་གཞི་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རྒྱུ་གཞི་ལུང་པོ་འཇམ་སངས་སྤྱེ་མཆོད་ཅེས་གྲགས་པ་དང་
 འགལ་ལོ་ཞེས་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་ནི་འགལ་པ་མེད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོའི་
 མཛོད་ཀྱི་རྩ་འདྲིན་སྤྱད་ཆང་ཡོད་པ་ལ། ལུང་པས་ཀུན་རྩུབ་སྤྱད་ས་ཤིང་སྤྱུ་ལྟར་ལ། མི་གང་སྤྱད་ཅི་
 འདོད་པས་དེ་མཛོད་ནས། །དེ་ནི་ལུང་བར་བར་རྩུབ་པར་བྱེད། །དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་སྤྱད་ཆང་ལྟ་བུ་ནི།
 སྤྱད་པ་གསུམ་གྱི་མཉམ་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་དག་ཉོན་མོངས་བྱེད་པ་མང་བ་སྤྱེ། །ཉོན་མོངས་དབྱས་ན་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་འདུག་མཛོད། །ངལ་ང་སངས་རྒྱལ་རྒྱུ་མཉམ་པར་སྤྱད་དོན་དུ། ལུང་བ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུར་ཉོན་
 མོངས་ལེལ། ^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་སངས་རྒྱལ་རྒྱུ་མཉམ་པར་སྤྱད་དོན་དུ། ཞེས་པ་ལ་སངས་རྒྱལ་ནི་
 དང་པོའི་སངས་རྒྱལ་ཉི། སངས་རྒྱལ་ཀུན་པས་སྤྱད་སངས་རྒྱལ་ཞེས་པ་བདེན་གཤེགས་སྤྱིར་པོའོ། །དེ་རྒྱུ་

པར་སྤང་ཞེས་པ་སྤང་པའི་གཞི་ཡིན་གྱི་སྤང་བྱའི་དྲི་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་
སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་དྲི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་དུ། རིགས་ཀྱི་སྤང་ག་འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་སྤང་ཡང་རུང་མ་སྤང་ཡང་རུང་། སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་
ཡིན་ན། རིགས་ཀྱི་སྤང་ག་སྤང་པར་འོས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤང་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཡོགས་པས་དེ་དག་གི་
ཉོན་མོངས་པའི་སྤང་པ་གཞིག་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྤང་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་རུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་པ་
ཆོས་རྣམས་ཏེ་བྱ་བ་འདི་ལ་ཡང་མོས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཡོ་ཤེས་ཡོངས་སུ་སྤང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོ་ཤེས་ནི་རང་བྱུང་ཡོ་ཤེས་ཏེ་
གདོད་ནས་གོ་ལ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་པ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའོ། །དེ་ཡོངས་སུ་སྤང་ཞེས་པ་སྤང་
པའི་གཞི་ཡིན་གྱི་སྤང་བྱའི་དྲི་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྱོ་སྤང་དྲི་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོ་ཤེས་མ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་དུ། རིགས་ཀྱི་སྤང་ག་གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། འབྲས་ས་ལུ་འཇམ་ནས་
སམ་ཅི་ཅེ་འཇམ་འབྲུའི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་སྤྱིང་པོ་སྤང་མ་ནས་ཡོངས་སུ་བསྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་གི་སྤང་མ་
ལས་མ་སྤང་གི་བར་དུ་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་དང་སྤང་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་གྱི་རིགས་ཀྱི་སྤང་ག་སྤྱོས་པ་འཇམ་
སུ་ད་མེད་གང་དག་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་བཟའ་
གིང་བཟུངས་ཏེ་སྤང་མའི་སྤང་པས་དང་ཕྱི་ཀྱན་སེལ་རྟོ། །རིགས་ཀྱི་སྤང་ག་དེ་བཞིན་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོན་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་སངས་རྒྱས་
ཉིད་རང་བྱུང་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྤང་པ་ཀྱི་ཀྱན་པས་དགྱིས་གིང་གནས་པར་མཐོང་ངོ། །རིགས་ཀྱི་སྤང་
དག་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་སྤང་པ་ཀྱི་ཀྱན་པ་བསལ་བ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་སྤང་པ་ཀྱི་ཀྱན་པ་ཐམས་ཅད་
ལས་གོ་ལ་ཏེ། འཇིག་རྟེན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་སྐྱམ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་རྣམས་ཏེ། །དེ་ནས་དེའི་ཆོ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་བསྟུན་ཏེ། །ཇི་ལྟར་འབྲུའམ་ས་ལུའི་འབྲས་ཀྱང་
རུང་། ཅི་ཅེ་འཇམ་ནི་འོན་ཏེ་ནས་ཀྱང་རུང་། །ཇི་སྤྱིད་བར་དུ་དེ་དག་སྤང་བ་ཅས་པ། །དེ་སྤྱིད་བར་དུ་བྱ་བ་

མི་བྱེད་དེ། །དེ་དག་གི་ནི་བརྒྱུད་སྐྱོད་ལས་ལྷན་པ་ལྟ་བུ། །བྱ་བ་རྣམས་པ་མང་པོ་དག་ཀྱང་བྱེད། །སྤྱིར་པོ་ལྷན་པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱ་བ་མི་བྱེད་དེ། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ཀྱང་གྱི་སངས་རྒྱས་ས། །ཞོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་ཁེབས་པར་ངས་མཐོང་ནས། །ངས་ནི་དེ་དག་རྣམས་པར་སྤྱད་བ་དང་། །སངས་རྒྱས་སྤྱིར་ཐོབ་བྱ་བྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །སེམས་ཅན་ཀྱང་ལ་ང་ལ་འདྲེ་ཆོས་ཉིད་ནི། །ཞོན་མོངས་པ་རྒྱལ་མིས་དགའ་གང་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རྣམས་སྤྱད་ཐམས་ཅད་རི་ལྟ་བུར། །རྒྱལ་བར་སྤྱིར་འགྱུར་བྱ་བྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། ༥༩ །ཞེས་དོན་དམ་རང་བྱུང་གི་བདེ་གསེགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གང་ཡིན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟགས་པ་དེ་ཉིད་སྤྱད་གཞིར་གསུངས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་ཞོན་མོངས་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་ཀྱི་འུན་པ་བསལ་བ་དང་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་དྲི་མ་བརྒྱན་ཏེ། །རིམ་བཞུར་འབྱུང་པོ་དང་འུན་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་དུ། །རི་ལྟར་མི་ཡིག་མེར་གྱི་གར་སུན། །ཉལ་ཉིལ་རྣམས་པའི་ནང་དུ་སྤྱད་བྱུར་ལ། །དེར་དེ་ལོ་ནི་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཏུ། །དེ་ལྟར་གནས་ཀྱང་མི་འཛིག་ཆོས་ཅན་ནོ། །ལྟ་ཡིས་ལྟ་ཡི་མིག་གིས་དེ་མཐོང་ནས། །རྣམ་པར་སྤྱད་བྱིར་གཞན་ལ་སྤྱོད་པ་ནི། །འདི་ན་རིན་ཆེན་མཆོག་གི་གསེར་ཡོད་པ། །རྣམ་པར་སྤྱད་སྤེལ་ལ་དེས་ནི་བྱ་བ་གྱིས། །དེ་བཞིན་ངས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཞོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱད་རིང་ཏྲག་འོན་མཐོང་། །དེ་དག་གི་ནི་སྤྱི་སྤྱིར་ཞོན་མོངས་སེམས། །རང་བཞིན་སྤྱད་བྱིར་ཐབས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་ཏོ། ༦༠ །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །འདིར་ཡང་རང་བཞིན་སྤྱད་བྱིར་ཞེས་པ་ལ་རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི། །རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མེན་དང་། །གཞན་ལ་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ཡིན། །རང་བཞིན་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི། །རྣམ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ༦༡ །ཞེས་པ་བདེ་གསེགས་སྤྱིར་བོལ། །དེ་སྤྱད་ཞེས་པ་སྤྱད་པའི་གཞི་ཡིན་གྱི་སྤྱད་བྱེད་དྲི་མ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་བཅས་གྱི་སྤང་པོ་རྣམས་ནི་སྤྱི་སྤྱིར་དྲི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ཏེ། །རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྤྱད་པ་ཡི། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། ༦༢ །ཞེས་སོགས་དང་། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །དྲི་མ་རྣམས་ནི་སྤྱི་སྤྱིར་པ། ༦༣ །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་དུ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱད་གསེགས་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། །དཔེར་ན་སྤྱོད་པ་ལས་རྒྱུ་ལ་གསུགས་སམ། །སྤྱད་པོ་ཆེད་གསུགས་སམ། །སྤྱད་པའི་གསུགས་དག་གཅིག་བྱས་ཏེ། །འཛིན་པའི་ནང་དུ་བཅུག་ནས་གཡོགས་པ་བཞུ་སྟེ། །ཟག་པར་བྱས་པ་གསེར་བཞུ་སྟེ། །ལྷ་བར་གྱུར་པས་བཀང་ནས་རིམ་གྱིས་གངས་པར་གྱུར་བ་ན། །མཉམ་པར་གནས་པར་གྱུར་པའི་གསུགས་དེ་དག་

ཐམས་ཅད་ཕྱི་རོལ་གྱི་འཛིན་པ་གནས་ཅིང་ཁ་དོག་མི་སྟུག་གྲུང་ནང་གི་རྒྱམས་ནི་གསེར་ལས་བྱས་པ་དག
 གོ་དེ་ནས་མགར་བའམ། མགར་བའི་སྒྲོབ་མ་ཞིག་གིས་དེ་ལས་གཟུགས་གང་དང་གང་དག་གྲངས་པར་
 སྒྱར་པ་མཛོང་བ་དེ་དང་དེ་དག་གི་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་འཛིན་པ་ཐོབ་ས་ཤོག་གན། དེ་ནས་སྒྲུབ་ཅིག་དེ་ལ་ནང་
 ར་གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དག་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་དེ་བཞིན་དུ་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲུབ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཛིན་པའི་གཟུགས་
 ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲུབས་ཀྱི་ནང་གི་སྒྲུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཆོས་ཀྱིས་གང་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོ་སེས་རིན་པོ་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཛེས་པ་ནང་ན་འདུག་པ་
 མཛོང་རོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་སྒྲུབ་མཛོང་ནས་བྱང་
 ར་བ་སེམས་དཔའི་ནང་དུ་མོང་སྟེ་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་གངས་འདི་དག་ཡང་དག་པར་རབ་རྒྱ་སྟོན་ཏོ། །
 དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་དག་ཞི་ཞིང་བསེལ་པར་སྒྱུར་བ་དེ་དག་གིས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོ་སེས་རིན་པོ་ཆེ་མོངས་སུ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྩྭ་ལྗོངས་
 བས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོག་གོ་^{ལྟ་བུ་} །ཅེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོ་སེས་རིན་པོ་ཆེ་
 སྒྱུར་གཞིར་གསུངས་ཀྱི། སྒྲོ་བུར་བའི་བྱང་པོ་རྒྱམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྒྱུར་གཞི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་
 ཉིད་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོ་སེས་སྒྲུབ་སངས་པ་འདི་དག་གིས་ནི།
 ཁ་ཅིག་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡང་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་
 གཞན་དང་གཞན་རྒྱུ་པ་མང་པོའི་སྒྲིན་ནས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ལ་གཡོགས་པའི་སྒྲོ་བུར་དྲི་མའི་སྒྲུབས་
 སྒྱུར་བ་དང་། བསམ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་ཞེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གྲུང་སྒྱུར་བའི་གཞི་བདེ་
 གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དང་། སྒྱུར་བའི་སྒྲོན་གྲོ་བུར་དྲི་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པས་རྒྱས་པར་མདོ་དེ་ཉིད་ལྟ་བུར་བྱའོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་བྲམ་མར་ཡང་། རྟོགས་བྱ་རྟོགས་པར་དེ་ཡིན། །ཡན་ལག་རྟོགས་པར་བྱེད་ཕྱིར་
 ཏེ། ཁོ་རིམ་ངེ་བཞིན་གནས་གཅིག་ནི། དག་རྒྱུག་སུམ་ནི་རྒྱུན་ཡིན་ནོ། ^{ལྟ་བུ་} །ཞེས་པའདི་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་
 དག་པར་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། དག་པར་བྱ་རྒྱུའི་དྲི་མ་ནི་མ་ཡིན་པས་དག་པར་བྱ་རྒྱུའི་གཞི་ཉིད་
 ལས་འོས་མེད་དུ་བྱུང་པོ། །གཞན་མང་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲོ་བུར་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དུས་
 ར་སྒྱུར་གཞི་དང་དྲི་མ་དེས་དག་པའི་དུས་ན་སྒྱུངས་འབྲས་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། སྒྲིང་པོའི་དཔེ་དགུས་
 བསྟན་པ་རྒྱམས་སྒྱུར་གཞི་དང་དྲི་མའི་དཔེ་དགུས་བསྟན་པ་རྒྱམས་སྒྱུར་བྱ་དྲི་མར་གསུངས་ཏེ། དྲི་མ་ནི་ཉེར་
 ཡོན་གྱི་སྒྱུར་པོ་ལྷམས་དང་སྟེ་མཆོད་རྒྱམས་སོ། །འཕགས་པ་སྒྲོ་མཐའ་ཡས་པ་རྒྱམ་པར་སྒྱུར་བའི་མདོར་

པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད། སངས་རྒྱུ་ལ་སྤྱངས་འབྲས་སུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་
 དང་སངས་རྒྱུ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ངོ་མོ་ཐ་དད་རྩེད་ཅུང་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཁྱུ་བ་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་ངོ་མོ་ཐ་དད་རྩེད་ཅུང་མེད་པ་འི་ལྷ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་
 དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གང་ཟག་གི་དབང་གིས་དྲི་བཅས་ཀྱང་ཡིན་ལ་དྲི་མེད་ཀྱང་ཡིན་པ་དང་། སྤྱང་
 གཞི་ཡང་ཡིན་ལ་སྤྱངས་འབྲས་ཀྱང་ཡིན་པས་འགལ་འདྲུ་ས་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་གནད་ཟབ་མོ་ལ་མ་ཁས་པར་བྱ་
 དགོས་སོ།།

ཨ དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུས་ནས་བརྟེན་ཅིང་བྱག་འཛུལ་བ།

གནས་ལྷགས་ཟབ་མོ་ཀུན་གཞི་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས། །འགའ་ཞིག་ལ་ནི་དྲི་མ་སྤྱང་གཞིར་བཞུགས།
 །འགའ་ཞིག་ལ་ནི་དྲི་མ་བྲལ་གཞིར་བཞུགས། །དབྱེར་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱག་འཛུལ་འདྲད། གཞི་ལ་
 སངས་རྒྱུ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སོ།། །

ལམ་གྱི་སྐབས།

ཁ དེ་ཐོབ་པར་རྒྱས་པའི་ལམ་མཆོག་ཟབ་མོ་བསྟེན་ཚུལ། འདི་ལ་གསུམ།

༡ ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གྱིར་བརྟན་པ།

༡) ལམ་རྒྱུ་དག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བརྟན་པ།

དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མི་འབྲལ་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་པའི་པདག་
 ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་ཆས་སུ་བཞུགས་ཀྱང་ལམ་ཆོགས་གཉིས་མི་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གློ་
 སུར་དྲི་མ་བསལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སུ་བསྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
 བྱུང་གོས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་ལ་འདིར་རྣམ་དག་ལེགས་པའི་ལམ་ཏུ་འཁྱུར་བ་ལ་ཡང་། ལྷ་བ་དང་སྤྱོད་པ་
 དང་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཐུན་སུ་ཆོགས་པ་ཆང་དགོས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོར་ཐུན་མོང་བ་དང་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་ལེགས་པར་གནས་སོ།།

༡) རང་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་རྣམས་དག་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་ནི། ཚེས་ཐམས་ཅད་གནས་ལུགས་ལ་རི་བོང་གི་རྒྱ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་སྒྲ་ལྟར་ཅིར་ཡང་མ་མེད་ཅིང་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ནས་མཐའི་མེ་རྟོག་ལྷ་བ་རྣམས་ཆོད་པ་དགོས་ཏེ། དེའི་ཤེས་བྱེད་རྣམས་ནི་བཀའ་ལ་ཁོར་ལོ་བར་བ་དང་དབྱུག་རིགས་ཚོགས་ལ་ལོགས་པ་རྣམས་སུ་རབ་དུ་གྲགས་པའི་བྱིར་དང་། འདིར་ཡི་གེ་མང་འགྲོ་བའི་བྱིར་མ་བྱས་སོ།

༡) རྟོག་མེད་རྣམས་ལྷ་བ་གྱི་རྣམས་བརྣམས་དག་བསྟན་པ།

དེའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པ་ཡང་བླ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་ལས་རིག་པར་བྱ་ཞིང་། ཤེས་བྱེད་གྱི་ལུང་ཡང་། རྒྱལ་བའི་ལུམ་ལ་ལོགས་པ་རྣམས་ན་རབ་དུ་རྒྱས་པར་བཞུགས་སོ། དེ་ཡང་གུ་རིའི་སྤྱོད་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དམ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷ་སྟེ་སྤྱོད་པ་ཉིད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རོ།^{༡༤} །ཞེས་དང་། གུ་རིའི་སྤྱོད་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ནི་ཚེས་གང་ལ་ཡང་རྒྱུ་བ་པ་མེད་དོ།^{༡༥} །ཞེས་དང་། སྤན་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་རྗེས་སུ་དྲན་པའོ།^{༡༦} །ཞེས་དང་། ཚེས་ཀྱང་སྤྱོད་པར་བྱ་ན་ཚེས་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས།^{༡༧} །ཞེས་སོགས་དང་། འདྲ་ཤེས་ཚུ་རྩོམ་ཡིན་ཞེས་འདྲེན་པས་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས། །འདྲ་ཤེས་རྣམ་པ་གཤེགས་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་རོལ་འགྲོ།^{༡༨} །ཞེས་སོགས་དང་། སྟེ་བ་མེད་དང་སྟེ་བ་གཉིས་གར་མི་རྟོག་པ། འདི་ནི་ཤེས་རབ་བྱིན་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན།^{༡༩} །ཞེས་དང་། སུང་འདི་སྤྱོད་ཞེས་རྟོག་ན་འང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་ནི། །མཆོན་མ་ལ་སྤྱོད་སྟེ་མེད་གནས་ལ་དད་མ་ཡིན།^{༢༠} །ཞེས་དང་། ལྷ་ཚོགས་འདྲ་ཤེས་བྲལ་ཞིང་ཉེ་བར་ཞི་སྤྱོད་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་ལ་རོལ་བྱིན་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན།^{༢༡} །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཚོས་གང་ལ་ཡང་མི་རྟོག་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། དེ་དག་གི་མཆོན་མ་དང་རང་བཞིན་དུ་མི་རྟོག་རྣམས་པར་མི་རྟོག་^{༢༢} །ཅེས་སོགས་དང་། ཚེས་དང་ཚེས་མ་ཡིན་པ་དང་དུས་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་དང་ལ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམས་ནས་རྣམས་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།^{༢༣} །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ཅི་ནས་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་ལས་སྤྱང་བའི་ཚེས་རྣམས་མི་རྒྱ་བ་དེ་ལྟར་བསྟོན་པར་བྱའོ།^{༢༤} །ཞེས་དང་།

རྩིས་གང་ལ་ཡང་བདེ་སྤྱད་དང་། རྟག་མི་རྟག་དང་། བདག་ཡོད་མེད་དང་། ཞི་མ་ཞི་དང་། སྤྱོད་
 མི་སྤྱོད་དང་། མཚན་མ་ཡོད་མེད་དང་། སྤྱོད་བ་ཡོད་མེད་དང་། འདུས་བྱས་མ་བྱས་དང་། སྤྱི་མི་སྤྱི་དང་།
 འགག་མི་འགག་དང་། དཔེན་མི་དཔེན་དང་། དགེ་མི་དགེ་དང་། ཁན་མ་ཐོ་བ་ཡོད་མེད་དང་། ཟག་པ་
 ཡོད་མེད་དང་། ཅོན་མོངས་བ་ཡོད་མེད་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་དང་། ཅོན་མོངས་རྣམ་
 བྱེད་དང་། བརྩོན་མི་བརྩོན་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་མཐོང་ཞིང་མི་དམིགས་ལ། མི་འཛིན་པ་དང་། མི་
 མེས་པ་དང་། མི་སྦྱོམ་པ་དང་། མི་གནས་པ་དང་། མི་འབྲེ་བ་དང་། མི་ཆགས་པ་དང་། མི་ཞེན་པ་དང་།
 ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། མི་སྦྱོར། མི་འབྲེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མང་པོས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བཀའ་
 བསྟུན་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་གྲགས་མོད་ཀྱི། དཔལ་ལྷན་ས་བརྩུ་བ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་དང་ལྡན་པར་བྱས་ཏེ་
 འཕྲ་བར་བྱུངོ། །དེས་ན་འདིར་རྒྱ་ཆེར་མ་བྲིས་སོ། །

༤) དེ་ལ་མན་ངག་གི་གནད་ཆབ་མོད་གོས་པར་བརྟན་པ།

དེ་ལྟར་མི་སྦྱོམ་པ་འཛུལ་བྱིས་པ་སྦྱོམས་པ་ན། རེན་ཆེན་སྦྱོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞིག་ནས་
 དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་རྒྱད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་མང་པོ་སྤྱི་བ་ལ་ནི། དཔྱགས་འགག་པ་དང་རྩ་འཛིང་བ་
 ལ་སོགས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་ངག་ཟབ་མོད་གོས་ཏེ། དེ་དག་ནི་ལོགས་གིག་ཏུ་བརྟན་པར་བྱུངོ། །

༥) ཐུན་མོང་གི་སྦྱོམ་པ་དང་སྦྱོད་བ་རྣམས་དག་གིས་གཞན་དུ་བརྟན་པ།

བྱས་ས་སྦྱིང་རྩེ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ་དང་། སྦྱིད་རིམ་སྦྱོམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་
 དང་བཅས་པའི་སྦྱོམ་པ་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་དུ་གྲགས་པའི་བྱིར་དང་། འདིར་ཡིག་མང་དུ་དོགས་
 པའི་བྱིར་མ་བྲིས་སོ། །ཐུན་མོངས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱོད་པ་ཡང་གཞན་དུ་བརྟན་པར་བྱུངོ། །

༦) འདིར་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་བྱེད་སྤངས་པོ་རྒྱད་པ།

དེ་ལྟར་བྱས་སེམས་ལ་གནད་དུ་བརྟན་པས་རྩ་འཛིང་གིང་རྒྱུད་སེམས་འགགས་པ་ན་ཞིག་ནས་
 དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་རྒྱད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལེགས་པར་སྦྱིས་པའི་ཆེ། ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཡང་དག་
 པར་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་གེས་གིང་། མེད་པ་ལ་ཡང་མེད་པར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་
 གེས་པའི་ལྟ་བུ་རྣམས་རབ་དག་པ་དགོས་ཏེ། རང་བཞིན་དང་བཅོས་མ་དང་། གཉུག་མ་དང་སྒྲི་བྱར་བ་དང་།

སྒྲིང་པོ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་དང་། སྒྲིང་བཅས་དང་སྒྲིང་མེད་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་
རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་དང་། བྱིན་པ་ལྷན་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་
རྣམ་པར་བྱེ་བའི་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་འི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ངོ་འཕྲོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཕ) དེ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྔགས་ཀྱི་དོན་ཤེས་དགོས་པར་བརྟན་པ།

དེ་ཅི་འི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་བོ་ཡིན་
བཞིན་ནོར་བུའི་དྲི་མ་རགས་པ་དང་ཕྱ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བ་རྣམས་སྒྲིང་བར་མཐུན་ཞིང་། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་
དང་བོ་ནི་ཐོག་ཆེན་གྱི་རིས་དོན་ཟབ་མོ་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་ནག་དང་ཡང་རྗེས་སུ་མཐུན་ལ། འཁོར་ལོ་གཉིས་
པ་ནི་ཟབ་མོ་འོད་ན་ལ་མཉམ་པར་འཛོལ་བའི་རྒྱ་དེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་ཡང་མཐུན་
ཞིང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ནི་རྒྱ་དེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲིམ་པ་ན་ལོད་མེད་ལ་སོགས་པར་ལེགས་པར་
བྱེ་སྒྲེད་སྒྲིང་པ་གསང་སྔགས་ཟབ་མོ་དང་ཡང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཁ) འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་དྲི་མ་རིམ་གསུམ་སྒྲིང་རྒྱ་ལ་དཔེ་ཡིས་བརྟན་པ།

དེ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་བོའི་དྲི་མ་རྣམས་རིམ་པ་ལྷར་སྒྲིང་བ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བརྟན་པའི་མདོར། རིགས་ཀྱི་ཁྱེད་པོར་ན་ནོར་བུ་མཐུན་མཁས་
པ་ནོར་བུ་སྒྲིང་བའི་རྒྱ་ལ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དེས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ནས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ནོར་
བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲངས་ཏེ་ལན་ལྷན་ལྷན་དོན་ལོ་སྒྲིང་སྒྲིང་སྒྲིང་བས་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བས་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བར་
བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་བརྟན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཟས་ཀྱི་ཁྱེད་པོར་སྒྲངས་ནས་
བལ་གྱི་ལ་བའི་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བས་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་བརྟན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲིན་ཆེན་པོའི་ཁྱེད་པོར་ཡང་སྒྲངས་ནས་རས་སྒྲིང་མོས་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བས་ཡོངས་སུ་
སྒྲིང་བར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་སྒྲིང་སྒྲིང་ཏེ་དྲི་མ་དང་ཕྱལ་བ་ན་བྱི་རྒྱུད་འི་རིགས་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རིགས་
ཀྱི་ཁྱེད་པོ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ལམས་མཁྱེན་ནས། མི་
རྟག་བ་དང་རྟག་བརྒྱལ་བ་དང་བདག་མེད་བ་དང་། མི་གཙང་བ་དང་ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་གྱིས་འཁོར་
བ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྲིང་བ་སྒྲིང་བར་མཛད་དེ་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུ་ལ་པ་ལ་འཕྱུང་བར་
མཛད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲིང་བ་ཞིང་།

དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྟོན་པ་མེད་པའི་གཏམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་ཚུལ་རྟོགས་པར་མཛད་དོ།
 དེ་ཅམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་བརྟན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལོག་ཏུ་ཐུང་མི་ལྷོག་པའི་ཆོས་
 གྱི་ལམ་འཕྲོ་ལོའི་གཏམ་ལམ་གསལ་མཐོང་ས་སུ་དག་པའི་གཏམ་གྱིས་རང་བཞིན་སྒྲ་ཆོག་གསལ་གྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་
 མེས་མ་ཅན་དེ་དག་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་ལུལ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། རྟགས་པར་གྱུར་ཅིང་དེ་བཞིན་
 གསལ་གསལ་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ན་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ལོན་གནས་ཞེས་བཛྲ་དོ།^{༡༥༥} ཞེས་གསུངས་ལ།

(༧) ལམ་འཕྲོ་གསལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་བྱེ་སྟེ་གཏམ་པ་དབུགས་པ།

ལམ་འཕྲོ་གསལ་མ་ལ་བྱང་དོན་དང་དཔེ་དོན་གང་ཡིན་པ་དང་། ལེགས་པར་རྒྱུ་བྱེ་
 གསལ་པར་སྟོན་པར་ཡིན་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལོགས་པ་རྒྱུ་མ་ནི། དགོངས་པ་དཔེ་པར་འབྲེལ་པའི་
 མདོར། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བྱང་རྒྱུ་བ་མེས་སྐད་པའི་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་གྱིས་འདི་སྒྲ་
 ཅེས་གསལ་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དང་པོར་ལུལ་ལྷ་ར་ཆ་མི་བྱང་སྤྱང་སྤྱུ་བའི་རི་དྲགས་གྱི་ནགས་སུ་
 ཉན་ཐོས་གྱི་ཐོག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྒྱུ་མ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྒྱུ་པར་བརྟན་པས་
 ཆོས་གྱི་ལམ་འཕྲོ་ལོ་འཛེར་མྱ་དུ་བྱུང་བ་སྟོན་ལྷ་ར་གྱུར་པ་འཕྲུ་མེར་གྱུར་པ་སུས་གྱུང་ཆོས་དང་མཐུན་པར་
 འཛིག་རྟེན་དུ་མ་བསྐྱར་བ་གཅིག་རབ་ཏུ་བསྐྱར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཆོས་གྱི་ལམ་འཕྲོ་ལོ་བསྐྱར་བ་དེ་
 ཡང་སྒྲ་ན་མཆིས་པ་སྐབས་མཆིས་པ་བྱང་བའི་དོན་རྟོག་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ལ། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་གྱིས་ཆོས་རྒྱུ་མ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མས། རྒྱུ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་། འགག་པ་
 མ་མཆིས་པ་དང་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མས་
 བས་ཐོག་བཞེད་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྒྱུ་མ་ལ་སྤྱང་བ་ཉིད་སྟོན་པའི་རྒྱུ་པ་སེམས་འཕྲོ་མཛེར་མྱ་
 དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་གྱི་ལམ་འཕྲོ་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཆོས་གྱི་ལམ་འཕྲོ་ལོ་བསྐྱར་བ་དེ་
 ཡང་སྒྲ་ན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ་བྱང་བའི་དོན་རྟོག་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ཀྱི། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་གྱིས་ཆོས་རྒྱུ་མ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མས། རྒྱུ་བ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་
 འགག་པ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་། གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱང་ན་ལས་
 འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མས་ནས་ཐོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྒྱུ་མ་ལ་ལེགས་པར་རྒྱུ་
 པར་བྱེ་བ་དང་ལྷན་པ་གཉིད་ཏེ་མཛེར་མྱ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་གྱི་ལམ་འཕྲོ་ལོ་གསལ་པ་བསྐྱར་ཏེ་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་གྱིས་ཆོས་གྱི་ལམ་འཕྲོ་ལོ་བསྐྱར་བ་འདི་ནི་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ། སྐབས་མ་མཆིས་པ་དཔེ་པར་པའི་དོན་

ལགས་ཏེ། རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུམས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཡུངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལས་
 བརྒྱུམས་ནས། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ངེས་པའི་དོན་བརྟན་པ་འདི་རིགས་ཀྱི་སྤྱུངས་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་གང་
 གིས་ཐོས་ནས་མོས་པར་བགྱིད་པ་དང་། ཡིག་འབྲིར་སྤྱོད་པ་དང་། ཡིག་ཐོས་ནས་ཀྱང་འཆར་བ་དང་
 གྲོག་པ་དང་མཆོད་པ་དང་ཡང་དག་པར་འབྱེད་པ་དང་། ལུང་ནོད་པ་དང་ཁ་དོན་བགྱིད་པ་དང་སེམས་པ་
 དང་པསྟོན་པའི་རྣམ་པས་སྟོར་བར་བགྱིད་པ་དེ་བསོད་ནམས་ཇི་ཅམ་ཞིག་སྟེད་པར་གྱུར་པ་ལགས། དེ་
 སྟེན་ཅེས་གསལ་བ་དང་། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལ་
 འདི་སྟེན་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་རྟོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་རིགས་ཀྱི་སྤྱུངས་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་དེ་ནི་བསོད་
 ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་གངས་མེད་པ་བསྟེན་དེ། དེའི་དཔེ་བྱ་བར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མདོར་
 བརྟུལ་ཏེ་རྟོན་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སེན་མོའི་ཕྱོམ་ལ་
 གནས་པའི་སའི་རྩལ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སའ་གནས་པའི་སའི་རྩལ་རྣམས་དང་བསྐྱུན་ན་བརྒྱའི་ཆར་
 ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ཞིང་སྟོང་གི་ཆ་དང་འབྲུམ་གྱི་ཆ་དང་གངས་དང་ཆ་དང་བགྱང་བ་དང་དཔེ་དང་རྒྱར་
 ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ལོ། །བ་ཡང་གི་རྩེས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རྒྱ་དང་བསྐྱུན་ན་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་
 བར་མི་འགྲོ་བ་ནས་རྒྱའི་བར་དུ་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ལོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་བཞིན་རྩལ་དང་
 བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་མོས་པ་ནས་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ལ་^{༡༠}སྟོར་བར་བྱེད་པའི་བར་གྱི་བསོད་ནམས་གང་
 བཤད་པ་དེ་ནི་ངེས་པའི་དོན་བརྟན་པ་ལ་མོས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ནས་སྟོན་པའི་རྣམ་པས་སྟོར་
 བ་ལས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་བར་གྱི་བསོད་ནམས་འདི་དང་བསྐྱུན་ན་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་
 བ་ནས། རྒྱའི་བར་དུ་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ལོ། ^{༡༡} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ནལ་འཕྱོར་དུ་བྱེད་པའི་ཆེ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཐལ་དགོས་
 པས། ལུའ་ཅན་འཛིན་པ་འགོག་པའི་དོན་དུ་ལུའ་ཐམས་ཅད་དགག་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མེད་པ་དང་མ་
 གྲུབ་པ་དང་དབེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ལྟར་མཛད་ཀྱི། ཡོད་
 མེད་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལྟར་མཛད་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་
 སྟོན་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ནལ་འཕྱོར་དུ་བྱེད་པའི་ནི་གནས་
 ལྷག་མཐོང་ལུང་འཇུག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟེས་པ་ན་ཡོད་མེད་དང་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་སོགས་པར་བྱེ་ནས་བརྟན་
 ཅིང་རི་ལྟར་གནས་པ་དང་། རི་ལྟར་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ངོ་སྟོན་པ་དགོས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་མ་གྲུབ་པ་

ལ་སྟགས་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་གྱི། མེད་ཅིང་སྟོང་པ་དང་དེ་དག་གི་གཞི་ལ་སྟགས་པ་མེད་དགག་གི་གཞི་
ལ་མ་ཡིན་དགག་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་གཅོད་ཀྱི་གཞི་ལ་ཡོངས་གཅོད་བཞུགས་པའི་བྱིར་དང་། རྟོན་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤངས་པའི་གཞི་ལ་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་རྟོགས་པ་ལྟན་
གྲུབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ལཞོ་ར་ལོ་གསུམ་པ་ནི་ལེགས་པར་རྣམ་པ་སྟེ་བ་དང་ལྟན་པ་ཞེས་
སྟེ། །དེ་བཞིན་དུ་ལཞོ་ར་ལོ་གཉིས་པར་དགོས་པའི་དབང་གིས་རང་སྟོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་སྟོང་དུ་
སྟོན་པ་ལ་སྟགས་པ་དང་། ལེགས་པར་སྟེ་སྟེ་ནང་འགལ་མེད་པར་མ་བྱས་པ་ལ་སྟགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འགའ་
ཞིག་གིས་སྟན་མཆིས་པ་སྐབས་མཆིས་པ་དང་བའི་དོན་ལགས་ཏེ་རྩོད་པའི་གཞི་ལམ་ཆོག་གི་གནས་སུ་
གྱུར་ཞེས་གསུངས་ལ། ལཞོ་ར་ལོ་གསུམ་པར་ནི་དེ་དག་ལས་བརྒྱུག་ནས་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ལེགས་པར་
སྟེ་བ་ལ་སྟགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྟན་མ་མཆིས་པ། སྐབས་མ་མཆིས་པ་ཤེས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ་རྩོད་
པའི་གཞི་ལམ་ཆོག་གི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་སྟེ་ཞེས་པ་འོ།

༡༠) དེ་ལ་འབྲུག་པའི་ལོ་གཞུག་མང་ལོ་བས་ལ་བ།

འདི་ར་ཁ་ཅིག་མདོ་འདི་དང་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མེད་ཅིང་།
རིགས་པ་ཡང་མེད་ལ། དེས་དོན་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལཞོ་ར་ལོ་བར་པ་
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཞིང་ཐ་མ་ཐེམས་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་བར་པ་དེས་དོན་དང་ཐ་མ་དང་དོན་དུ་གནས་པ་ཉིད་གྱིས་
གཞོད་དོ་ཞེན། འདི་ནི་རྩ་ཅད་ཡང་མི་རིགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། ལཞོ་ར་ལོ་ཐ་མ་ཐེམས་ཅམ་གྱི་རང་གཞུང་ཡིན་
པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་དང་། །དེ་སེམས་ཅམ་ལས་འདས་པར་སྟོན་པ་དང་དེ་སྟེ་
མ་ཆེན་པོ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་སྟོན་པ་དང་། རྩོད་པའི་ཐོག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་
བྱིར་རོ། །ལུང་འདི་ཉིད་ནས་ཀྱང་། ལཞོ་ར་ལོ་གསུམ་པར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་མ་སྟེས་པ་
དང་མ་འགགས་པ་དང་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་འདས་པ་སྟོན་པར་
གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་ཅམ་གྱིས་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ།

གལ་ཏེ་ལཞོ་ར་ལོ་གཉིས་པར་ཤེར་བྱིན་སྟོན་པའི་བྱིར་ཤེས་པའི་དོན་དང་སྟན་མེད་པ་ཡིན་པ་ལ་
དེ་ལས་བརྒྱུག་པར་བཞུན་པ་ཉིད་གྱི་བྱིར་ལུང་འདི་དང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེན། འདི་ནི་ལེགས་
པར་མ་བཞུགས་པའི་ཆོག་སྟེ། ཤེར་བྱིན་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དང་དོན་དང་སྟན་ཡོད་པ་ལ་སྟགས་པར་
སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི་རང་སྟོང་མ་ཡིན་པ་རང་སྟོང་དུ་སྟོན་པ་ལ་སྟགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་

ལྟར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་སྟེ་མ་མ་འགགས་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཤིང་ཕྱིན་ནི་ལམོར་ལོ་
གསུམ་པར་ཡང་སྟོན་ཅིང་། རྩོམ་ཞིག་པར་ཡང་སྟོན་ཏེ་མི་གསལ་བ་དང་གསལ་བ་དང་རབ་ཏུ་གསལ་
བར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་དག་གི་དོན་ལ་སྟོངས་པ་དང་མ་སྟོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་ནི་ཆེ་བ་
དང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་ཡང་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ཡོད་མེད་དང་སྤྱོད་པས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་
གསུངས་པ་ཡང་གཞུང་ལུགས་དེ་དག་ཏུ་མཐར་ཐུག་ཐབས་མེད་དོན་མི་གསལ་ཞིང་མ་རྩོགས་པ་དང་གསལ་
ཞིང་རྩོགས་པ་ལ་སོགས་པར་སྟོན་པའི་བྱད་པར་ལས་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་
དོན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩོམ་ཞིག་པར་ཡང་ལམོར་ལོ་^{༡༡}འདི་གཉིས་ཀྱི་མཐར་
ཐུག་དོན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་སྟོངས་དང་།^{༡༢} ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གང་དུ་རི་སྐད་གཅིག་ཅེན། ཤིང་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་གཅིག་སྟེ། རྩོམ་
ཞིག་པར་ཡང་དང་། རྩོམ་ཞིག་པར་དང་། ལྷག་ཀྱང་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་ཆོག་སྐུ་མཉམ་དང་རྩོམ་ཞིག་པར་དག་མེད་མ་
དང་རྩོམ་ཞིག་པར་མེད་མེད་པ་ཉིད་དང་ཆོས་འབྱུང་དང་བྱ་ག་དང་རྩོམ་ཞིག་པར་དང་གསུང་བ་དང་གསུང་ཆེན་
དང་རྩོམ་ཞིག་པར་མེད་པ་ལས་ལས་སྟོན་པ་རྣམས་དང་། ལེན་གཤེགས་སྟོང་པོ་དང་རྩ་རན་ལས་འདས་
པའི་དབྱིངས་དང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དག་པའི་བདག་དང་རང་བཞིན་འོད་གསལ་པ་བའི་སེམས་
དང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་སེམས་དང་དོན་དམ་བུ་རྩལ་གྱི་སེམས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་རིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་མང་པོས་གསུངས་པ་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་དབྱིངས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཉིད་རང་གིས་རང་རིག་པའི་ཡོ་
ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དོན་དམ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ཤིང་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་
མིང་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་མོ། ཞེན་འདི་ཡང་དོན་དང་མི་མཐུན་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ཤིང་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་པ་
ལ་གནད་བྱིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཏགས་པ་བཞིན་པར་སྟོན་པའི་ཡུང་དང་རིགས་པ་འགའ་ཡང་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་དཔོན་རྩོགས་ཀྱི་སྤྱད་པོས། ཤིང་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། ཞེས་ཤིང་ནི་
དེ་བཞིན་གཤེགས། བསྐྱབ་བྱ་དོན་དེ་དང་ལྡན་པས། གཞུང་ལས་དག་ལ་དེའི་སྤྱོད་ཡིན།^{༡༣} ཞེས་ཤིང་
ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཉིས་མེད་ཡོ་ཤེས་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་ཆོས་
ཉིད་ནི་གཉིས་མེད་ཡོ་ཤེས་དང་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།

དོན་དམ་ཚུལ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རེས་པོ་མིན་ཕྱིར་རང་རིག་ཉིད།^{༡༡} ཁེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལུང་དང་
རིགས་པ་རྣམས་དག་མང་པོས་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

འདིར་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ལ་གང་དང་གང་གཉིས་སུ་མེད་ན་ཚུལ་གྱི་དབྱིངས་དང་རང་
བྱུང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བྱེད་རོམ་ཉམ་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་
རྗེ་དང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་དང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་སྟངས་འཇུག་རོ་གཅིག་པ་ཡང་ཡིན་ལ་མཐར་ཐུག་ན་
གནས་ལུགས་གྱི་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཅིག་པ་དང་། དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་ཤེར་བྱིན་མཚན་ཉིད་པ་དེ་ནི་གཤི་ཤེར་བྱིན་དང་འབྲས་སུ་ཤེར་བྱིན་དང་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་རོ་བོ་
དབྱེར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་དང་དེ་དག་སྟོན་པའི་གཞུང་ལ་ནི་བདག་ས་
པ་ཅུལ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་དབྲུག་མཆོད་པོ་དང་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེས་སྟོར་དང་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་དང་མཉམ་པར་སྟོར་བ་དང་རྫོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་དང་བདེ་དབྱིས་དང་གསང་
འདུས་དང་དུས་ལོར་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་གཏོགས་པ་མི་སྟེད་གསུངས་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡང་། གཞུང་དང་ལམ་གང་ཡིན་པ་བདག་ས་པ་བ་དང་། གཤི་དང་འབྲས་སུ་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་གང་
ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་པ་ཉིད་དུ་དོན་ལ་གནས་ཏེ། འདི་ནི་མདོ་རྒྱད་ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྟེ་འགྲེལ་ཆེན་པོ་དང་། རྫོ་རྗེའི་ཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདུད་འགྲོལ་ཆེན་པོ་དང་།
དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་འཇུག་དགོངས་ཆེན་ཟབ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དེ་
དག་དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སྟོ་མ་སྟེ་བཅའ་གྱི་བག་ཆགས་སྤངས་ནས་རྟོན་པ་བཞི་དང་ས་བཅུ་
བརྒྱམས་གྱི་མན་ངག་ཟབ་མོ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་སྟོན་མེ་བཟང་པོ་ལ་རྟེན་དགོས་སོ།

༡ སྟོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་བྱུང་བར་དུ་བཤད་པ།

༡) བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།

དེའི་ཕྱིར་ལའོར་ལོ་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་དོན་གཅིག་མོད་ཀྱི་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན། ལ་
སྟོ་བ་ཚུལ་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་ལའོར་ལོ་བར་བ་དང་མཐུན་པར་རྟོག་མེད་སྟོས་བྲལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་
རྗེས་སོབ་ཏུ་གན་འབྱེད་པའི་ཆོ་ཚུལ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ན། ལའོར་ལོ་ཐ་མ་དང་རྫོ་
རྗེའི་ཐེག་པ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་རྟོག་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཆང་ལ་མ་རྟོར་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་

པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱུད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ལ་སྤྱོད་པར་སེམས་ཏེ། ཚོས་སྤྱོད་པར་མཐོང་ནས་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ལ་ཡང་སྤྱོད་པར་འཕྲིན་པར་བྱེད་དོ། སྤྱོད་པའི་ཚོས་ཀྱང་གཞན། སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་རྒྱམས་ཀྱང་གཞན་ཏེ། སེར་བའི་རིལ་སྤྱ་ལྷ་སྤར་ཉན་མོངས་པ་བྱེ་བ་ནི་སྤྱོད་པའོ། སེར་སྤྱི་རིལ་སྤྱ་ལྷ་སྤར་མི་དགེ་བའི་ཚུགས་ཀྱི་ཚོས་རྒྱམས་ནི་སྤར་དུ་འཕྲིན་གོ། ཁོར་སྤྱི་རྒྱུ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ནི་རྟག་པ་སྟེ། སེར་བའི་མཐའ་ཡང་ཁོར་སྤྱི་རྒྱུ་བཞིན་ཏོ། རྒྱུ་མཐའ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྒྱམས་ཀྱི་གཞུགས་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞུགས་མེད་པ་ཡིན་ཏོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐར་པ་ཡང་གཞུགས་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྒྱམས་ཀྱི་ཐར་པ་གཞུགས་མེད་པ་ཡིན་ན། རི་ལྷ་ར་ཐར་པའི་མཚན་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ། དབྱེ་བ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སྤྱ་མ་བྱེད་ཅིག །འཇམ་དཔལ་གང་གྲོང་སྤྱིར་བཅུགས་པའི་བྱིས་སྤྱོད་པ་ནི་མི་མེད་པས་སྤྱོད་ངོ། བྱམ་པ་ནི་རྒྱ་མེད་པས་སྤྱོད་ངོ། གྲུང་ནི་རྒྱ་མི་འབབ་པས་སྤྱོད་ངོ། ཅི་གྲོང་གི་བར་སྒྲུབས་བྱིས་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། ཅི་བྱིས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནམ། ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་མི་མེད་པས་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། ཅི་བྱམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནམ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་མེད་པས་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། ཅི་གྲུང་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནམ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་མི་འབབ་པའི་བྱིས་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཐར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་བའི་བྱིས་ཐར་པ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་ཞིང་ཉན་མོངས་པ་བྱེ་བའི་མི་དང་ལྷ་མེད་བའི་བྱིས་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། ཀྱི་མ་བཅུན་པ་འཇམ་དཔལ་ནི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་དེ། སྤྱོད་པ་དང་མི་སྤྱོད་པའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་མི་ཤེས་སོ། གཅེར་སྤྱ་པ་ཡང་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པར་བསྐྱོམ་སྟེ། གཅེར་སྤྱ་པའི་སྤྱང་མ་བྱོད་ཅང་མ་ཟེར་ཅིག³¹⁶ ཅེས་གསུངས་སོ།

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྒྱམ་མཐའ་ལྷ་སྤྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ལ་སྟགས་པ་སྤྱོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ནི། སེར་བྱེད་རྒྱུད་ཀྱིས་གཤམ་ཤེས་ཞེས་པའི་མཐར་ཐུག་པས། འགའ་ཞིག་གི་འདོད་པ་ལྷ་ར་ཐམས་ཅད་ཅིར་ཡང་མེད་པའི་རང་སྤྱོད་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་མ་བྱེན་བཞིན་དུ། རང་སྤྱོད་གཞན་སྤྱོད་གི་རྒྱུད་པར་གཏན་ལ་འབབ་པའི་བྱིས་སྤྱོད་བསྐྱང་བའོ། རྟེན་ས་སོར་མོའི་བྱེད་པས་སེར་བའི་རིལ་སྤྱ་ལྷ་སྤར་མེད་པར་སོང་བ་དཔེར་མཛད་དེ་ཉན་མོངས་པ་དང་མི་དགེ་བའི་ཚོས་རྒྱམས་སྤྱོད་པར་བསྟན་པ་འདི་ས་ནི་འཕྲིན་ཏེན་གྱུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོས་སྤྱོད་པར་བསྟན་ལ། ལུ་ནས་མེད་པར་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཁོར་སྤྱི་རྒྱུ་བེད་པེར་མཛད་ནས་ཐར་པའི་མཐར་ཐུག་པ་སངས་རྒྱས་མི་སྤྱོད་

པར་བསྟན་པ་འདི་ས་ནི་དོན་དམ་པ་འཛིན་ཏེ་ན་ལས་འདས་པའི་བདེན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་རང་གི་ངོ་བོ་ས་སྟོང་
 པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཁྱིམ་སྟོང་པ་དང་མུམ་པ་སྟོང་པ་དང་གྲུང་སྟོང་པ་དཔེར་མཛད་ནས། ཉེས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་འདི་ས་ནི་མཐར་ཐུག་གི་ཐར་པ་གཞན་སྟོང་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཐར་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་།¹⁴ སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྷན་འདས་ནི་སྟོང་པ་མ་ཡིན།¹⁵
 ཞེས་པ་དང་། སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གཞན་ཏེ།¹⁶ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྟོང་པར་བཞག་
 པ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་རང་གིས་རང་མི་སྟོང་ཞེས་པའི་དོན་དེ་མདོ་རྒྱུད་གཞན་མང་པོར་སྟོང་པ་
 མ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། མི་སྟོང་ཞེས་གསུངས་པ་གིན་རྒྱུ་མང་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །

འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ནི་རང་སྟོང་གཞན་སྟོང་གཉིས་གཤེགས་པར་མཐུན་མོད་ཀྱི་མི་
 མཐས་པ་དག་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གཅེར་ཐུ་བ་དང་མཚུངས་
 པར་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཉིད་ཏུ་སྒྲ་བ་ནི་རང་སྟོང་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་འཕགས་
 པར་བྱེ་བྱེ་སྒྲ་བ་ལ་སྟོས་ནས་སྒྲུང་མ་ཙམ་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱིར། བཅུན་པ་འཇམ་དཔལ་གི་སྒྲུང་མའི་སྒྲུད་པ་
 སྟོད་དེ། སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་མི་ཤེས་སོ། །གཅེར་ཐུ་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་སྟོས་བྱེ་
 གཅེར་ཐུ་བའི་སྒྲུང་མ་ཁྱེད་ཅང་མ་ཟེར་ཅིག་¹⁷ ཅེས་པ་དང་། བཅུན་པ་འཇམ་དཔལ་གིན་རྒྱུ་སྟོང་པ་ཉིད་
 ལ་བསྟོམས་གིང་། སྟོང་པར་ཟབ་རྒྱུ་བསམས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་མི་བཟོད་པར་མཐོང་ངོ། །ཐར་
 པ་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་སྟོང་པར་མཐོང་ཞིང་རྟོག་གོ་¹⁸ ཞེས་དང་། ཁྱེད་ཀྱང་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
 ལ་སྟོང་པར་སེམས་ཏེ་ཆོས་སྟོང་པ་མཐོང་ནས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་སྟོང་པར་འཛིན་པར་བྱེད་
 ངོ།¹⁹ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དབྱུད་མི་བཟོད་ཅིང་མཐར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཅན་རང་རང་ངོ་བོ་ས་
 སྟོང་པའི་རང་སྟོང་ལ་ཟབ་མོ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཞུགས་གཅིག་ཏུ་ཁ་ཆོན་གཅོད་པ་རྣམས་ལ་
 གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱལ་རྟག་པ་དང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐར་པ་གཞུགས་ཡིན་པ་
 དང་ནམ་མཁའ་ཡང་སངས་རྒྱལ་གྱི་གཞུགས་ཡིན། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ནི་གཞུགས་སོགས་གཞན་
 དང་། གཞུགས་སོགས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
 གཞུགས་སོགས་དང་། རམས་གསུམ་དང་རྒྱས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་གཞུགས་སོགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 པ་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་སྒྲ་བས་སུ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་རྣམས་ནི་རྟོག་པར་སྒྲེ། །

གཞན་ཡང་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ལུགས་མདོ་འདི་ཉིད་ལས་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་གསལ་པར་
 གསུངས་པའི་བྱིར་དུ་མའི་མདོ་བྱེ་མཐར་ཐུག་པ་འདི་ནི་རིས་པར་མཐོང་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་སྤོང་པ་

ཅན་ནི་ཕྱི་གཅན་ཅན་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དེའི་དག་པའི་ན་མི་བདེན་ནོ་སྐྱེས་ཀྱི་ཡང་པས་མ་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་
མངས་ཀྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ཡང་ཞིང་འདི་ནས་ཕྱོད་གསུམ་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཕྱི་མ་
སྟེང་གི་མངས་ཀྱིས་ཞིང་འདས་པ་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཞིང་པས་མ་ཡོད་ལ།
དེ་ན་འདི་གཞིན་ཐམས་ཅད་མཐོང་ན་དག་འཕམ་པོ་ན་པར་འཕགས་པ་བརྒྱན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མངས་
ཀྱིས་བརྒྱགས་པར་བཤད་ཅིང་དེ་སྐོར་གྱི་ཅན་དུ་སྐྱེས་པར་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ༡༡

[༡] དེ་ཉིད་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པར་གསུངས་པའོ།

གཞན་ཡང་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཡིན་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེས་ཡང་རང་སྟོང་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་
འདོད་ན་དེ་ཡང་ཅང་མེད་དུ་འགྱུར་བས། སྐྱེས་གཅེར་སྐྱེས་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་དང་མཐུན་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྟེང་དུ། སྐྱེས་འདས་ཆེན་པོའི་མདོར། གཞན་ཡང་རྣམ་པར་གྲོལ་པ་ནི་མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པའོ།
སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཅི་ཡང་མེད་པའོ། ཅི་ཡང་མེད་པ་ནི་སྐྱེས་ཀྱི་ཅན་གཅེར་སྐྱེས་པ་ལ་སྐྱེས་
པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལྟ་བུའོ། གཅེར་སྐྱེས་པ་ལ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མེད་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་
པ་ཞེས་བྱའོ། ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས་མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པའོ། མི་སྟོང་པའི་
སྟོང་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤམས་པའོ།
གཞན་ཡང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་མི་སྟོང་པའོ། དཔེར་ན་རྒྱ་དང་མར་དང་ཞོ་དང་ཆང་དང་སྦྱང་ཅིའི་སྟོང་ཞེས་
ལྟ་བུ་རྒྱ་དང་མར་དང་ཞོ་དང་ཆང་དང་སྦྱང་ཅི་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱ་ལ་སྐྱེས་པའི་ཞེས་འདོགས་ནི་ཞེས་དེ་
ལ་ནི་སྟོང་ཞེས་མི་སྟོང་ཞེས་གདགས་སྐྱེས་མེད་དོ། རྟེན་ཡང་ཞིང་ཞེས་བྱ་བའི་གསུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་
བྱ་མེད་ཅེས་གདགས་སྐྱེས་མི་རུང་དོ། མི་སྟོང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ལ་སྐྱེས་པ་གད་ཡང་མེད་དོ། རྣམ་པར་གྲོལ་
པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་གསུགས་ཞེས་གསུགས་མ་ཡིན་ཞེས་སྟོང་ཞེས་མི་སྟོང་ཞེས་གདགས་སྐྱེས་མེད་དོ་
ཞེས་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ་མིན་པ་ནི་ལྟ་ཆ་ལྟ་དང་། ལྟ་ན་སྟོན་མོངས་པ་དང་ལྟ་བུ་ལ་བ་ཐམས་ཅད་
དང་། མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་འདྲས་བྱས་ཀྱི་འདྲ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ན་ཞོ་མེད་པ་དང་
འདྲ་སྟེ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། མི་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡང་དག་པའི་གསུགས་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་
དང་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མི་གཞོ་བ་མི་འཁོ་བ་དཔེར་ན་ཞེས་གསུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་མེད་པས་མི་
སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་བས་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཞེས་དེ་དང་འདྲའོ། ཞེས་དེ་ནི་སྟོན་དང་འཕྲད་ན་ཆག་བར་
འགྱུར་གྱི། རྣམ་པར་གྲོལ་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ་གཞིག་ཏུ་མེད་དོ། གཞིག་ཏུ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་

རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ།^{༡༦༩} ཞེས་སོགས་རབ་
རྒྱུས་པར་གསུངས་པའི་བྱིང་རོ།

ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་དུ། བ་ཡང་ལ་རྟ་མེད་པ་དང་རྟ་ལ་བ་ཡང་མེད་པ་དཔེར་མཛད་ནས། རོན་
དམ་ཆོས་ཉིད་མུང་འདས་ཆེན་པོ་རང་གིས་མི་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་དུ་བཀའ་བསྩལ་པ། འདི་ལྟ་སྟེ། རིགས་
ཀྱི་སྤྱོད་འདི་ལྟར་བྱ་བ་ལས་འདའ་བ་ནི་ལྷན་མེད་པ་སྟེ། འདི་མ་པའི་ཆོ་མ་མེད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན།
འགགས་ཏེ་མེད་པ་སྟེ། རྩ་མ་ཞིག་ནས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡང་མ་ཡིན། གཤན་མེད་པ་སྟེ། རུས་སྤལ་གྱི་སྤྱོད་དང་།
རི་བོང་གི་རྩ་སྤལ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པ་དང་ནི་མཐུན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟར་
བ་ཡང་ལ་རྟ་མེད་མོད་གྱི། བ་ཡང་མེད་ཅེས་བྱུང་མི་རུང་ངོ་། །རྟ་ལ་བ་ཡང་མེད་མོད་གྱི་རྟ་ཡང་མེད་ཅེས་
བྱུ་མི་རུང་སྟེ། མུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ལ་མུང་ན་ལས་འདས་པ་མེད་མུང་ན་
ལས་འདས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་དེ། དེ་བས་ན་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ།^{༡༧༠} ཞེས་སོགས་
རབ་རྒྱུས་པར་བཞུགས་སོ།

[༡] ཡང་དེ་ཉིད་སྟོང་བྱིང་པ་དང་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པའི་སྟོང་རྣམ་དུ་གསུངས་པ།

ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་དུ་སྟོང་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དང་མི་སྟོང་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་
ལེགས་པར་བྱེ་སྟེ་བཀའ་བསྩལ་པ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་དུ་^{༡༧༡} གཞུགས་ནི་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པའི་གཞུགས་
འགགས་པའི་རྟུན་གྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོར་བ་དང་།
འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་རྒྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ།^{༡༧༢}
ཞེས་པ་ལ། དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གྲོལ་བྱུང་བའི་གཞུགས་སོགས་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་རང་རང་
ངོ་བོས་སྟོང་བ་དང་། བདེ་གཤེགས་སྟོང་པའི་གཞུགས་སོགས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་
དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ངོ་།

[༢] དེ་དག་ལས་གསང་ལྷགས་ཐབ་མའི་སྟོང་ཆེན་ཆུང་པར་དུ་ངོས་གཙུག་པ།

དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་ལྷན་ན་རྩོམ་པ་ཞེས་པ་ལྟར་གྱུང་། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཀླན་ལྷན་རྣམ་པ་མེད་ནི་
སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའོ།^{༡༧༣}
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་སྟེ། འདི་ལ་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་ཡོད་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་དེ་ལྷ་
 བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ། །འདི་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡང་དག་པ་དེ་ལྷ་བ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །གང་ལ་ཅི་ཞིག་མེད་ཅེ་ན། ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྟེ་མཆོད་རྣམས་ལ་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་
 དང་ཐེར་རྟག་དང་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་དང་བདག་དང་བདག་གི་མེད་དོ། །དེ་ལྷ་བས་ན་དེ་དག་ནི་དེས་
 སྟོང་རོ། །དེ་ལ་ལྷག་མ་ཡོད་པ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། གང་བདག་མེད་པ་དེ་ཉིད་དེ། དེ་ལྷར་བདག་ནི་མེད་ཀྱི།
 བདག་མེད་པ་ནི་ཡོད་པར་སྟོང་བ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྩད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལུན་འདས་
 གྱིས་ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་པར། མེད་པ་ཡང་མེད་པར་ཡང་དག་པ་དེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། ༡༧ །ཞེས་འབྱུང་སྟེ་སྟོང་བའི་གཞི་གང་ལ་སྟོང་བའི་ཆོས་གང་མེད་པ་དེ་ནི་ཆོས་དེས་སྟོང་བར་
 ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་སྟེ། འདི་ལ་ཆོས་དེས་སྟོང་བའི་ལྷག་མ་སྟོང་བའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་
 ཡོངས་སྒྲུབ་དེ་ནི་འདིར་ནམ་ཡང་ཡོད་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་དེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ། །དེ་ལྷར་སྟོང་
 བའི་ཆོས་རང་སྟོང་དང་སྟོང་བའི་གཞི་གཞན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་འདི་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡང་དག་པ་དེ་ལྷ་
 བ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་པ་འཇམ། ཐམས་
 ཅད་གཞན་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བའི་དོན་ནོ། །

གལ་ཏེ་བདག་དང་བདག་གི་བས་སྟོང་བའི་གཞི་ནི་འདིར་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྟེ་མཆོད་
 རྣམས་ལ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། འདིར་ཅི་འདི་ཕྱིར་སྟོང་བའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་སྒྲུབ་ལ་འདོད་ཅེས་
 འགའ་ཞིག་མེས་པར་གྱུར་ན། དེའི་ཕྱིར་བཞོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་རེ་ཞིག་གཞན་དབང་དུ་གཏོགས་པའི་
 ལུང་པོ་ཁམས་དང་སྟེ་མཆོད་རྣམས་ཀྱན་བརྟགས་བདག་དང་བདག་གི་ ༡༨ །བས་སྟོང་བའི་གཞིར་གསུངས་
 ཀྱང་། མཐར་སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་གིས་ཀྱང་སྟོང་བའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་
 གཅིག་གོ། །གང་ཡང་འདུས་མ་བྱས་སུ་གཏོགས་པའི་ཁམས་དང་སྟེ་མཆོད་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་
 ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བདག་དང་བདག་གི་བས་སྟོང་བའི་གཞིར་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་མཐར་སྟོང་
 བའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་སྒྲུབ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྟོན་མེད་དོ། །

དེ་ལ་ལྷག་མ་ཡོད་པ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། གང་བདག་མེད་པ་དེ་ཉིད་དེ་དེ་ལྷར་བདག་ནི་མེད་ཀྱི་
 བདག་མེད་པ་ནི་ཡོད་པར་སྟོང་བ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྩད་པར་བྱའོ་ཞེས་བ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་མེད་པའི་ལྷག་མ་
 གཞན་དབང་བདག་མེད་པ་ནི་རེ་ཤིག་ཡོད་པའོ། །གཞན་དབང་དེས་ཀྱང་སྟོང་བའི་ལྷག་མ་ཆོས་ཉིད་
 ཡོངས་སྒྲུབ་བདག་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་སྟེ་གངས་བཞིན་དུ་ཀུན་ཞོ་བུ་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་

པར་ཡོད་པའོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས། ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་པར། མེད་པ་ཡང་མེད་
པར་ཡང་དག་པ་ཟེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རྒྱ་ཤེས་སོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་གྱིས་སྤྱོད་
པའི་གཞི་ནི་གཞན་དབང་རོ། །གཞན་དབང་གིས་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་གཞི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་པོ། །ཆོས་ཉིད་
ཡོངས་གྲུབ་གྱིས་སྤྱོད་པའི་གཞི་ནི་གཏན་ནས་མི་སྤྱིད་དེ། དེ་ནི་ནམ་ཡང་གང་ནའང་ལྷན་གྲུབ་རྒྱ་བཞུགས་
པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས། མཐར་ཐུག་གི་དུས་
མ་མདོ་ལྗེའི་རྒྱན་དུ་ཡང་། མེད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཤེས་གིང་། དེ་བཞིན་ཡོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། །རང་
བཞིན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཤེས་ན། །སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་ནི་རྟག་
རྒྱུ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། །གཞན་དབང་ནི་རེ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནར་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དེ་དེ་གཉིས་
ནི་བཅོས་མ་གྲོ་བར་བའོ། །ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་རང་བཞིན་གཞུག་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་དངོས་པོ་མེད་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དེ། རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་། གཞན་དབང་གིས་ཀྱང་སྤྱོད་
པའི་ཕྱིར་མེད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་རྟག་མེད་དང་། །ཡོད་ཀྱང་ཁོ་ན་མ་ཡིན་དང་། །ཡོད་
དང་མེད་དེ་ཁོ་ན་སྟེ།^{༡༢} །ཞེས་མཐར་ཐུག་གི་དུས་མ་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
མཐར་ཐུག་གི་དུས་མ་ཆོས་མདོན་བར་ཡང་། སྤྱོད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་^{༡༣}སྤྱོད་པ་ཉིད་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་
པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་སྦྱར་རོ། །

[༩] དེ་ཉིད་གཞིས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སྟེ།

གཞན་ཡང་ཡང་དག་པར་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་དོན་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་ལ་རྒྱལ་བ་བྱམས་
པས་གསུངས་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་དུས་མ་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས། གཉིས་པོ་དག་ནི་
གཅིག་ཉིད་དང་། །སོ་སོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཡོད་པ་དང་ནི་མེད་པ་དག །ཁྱུད་པར་ཡོད་དང་མེད་ཕྱིར་
རོ།^{༡༥} །ཞེས་དང་། མདོ་ལྗེའི་རྒྱན་དུ་ཡང་། བྱིས་པ་ཡང་དག་ཉིད་བསྒྲིབས་ནས། །ཡང་དག་མིན་པ་ཀུན་
རྒྱས་དང་། །བྱང་རྒྱལ་མེམས་དཔའ་དེ་བས་ལ་ནས། །ཡང་དག་ཉིད་ནི་ཀུན་རྒྱས་དང་།^{༡༦} །ཞེས་དང་། རོན་
མེད་པ་དང་དོན་ཡོད་དག །མི་སྤྱང་སྤྱང་བ་ཉིད་ཤེས་བྱ།^{༡༧} །ཞེས་དང་། འགྲོ་བ་དག་ན་དེ་ལས་གཞན་
ཡང་རྒྱང་ཟད་ཡོད་མིན་ལ། འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ཡང་དེ་ལ་ཀུན་རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་གྲོས། །ཡོད་པ་ཀུན་ནས་སྤངས་

ཉེ་མེད་ལ་མངོན་ཞེན་གང་ཡིན་པ། །འཛིག་རྟེན་རྫོང་སྐུ་པའི་རྣམ་པ་ཚབས་ཆེན་འདི་གོ་མེ་ལུ་^{༡༥} །ཞེས་
བ་ལ་སྟགས་བསམ། གུན་བརྟགས་གཞན་དབང་གི་ཚོས་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པར་མེད་བ་དང་། ཚོས་ཉིད་
ཡོངས་གྲུབ་ནི་ཡང་དག་ཏུ་ཡོད་པར་བརྟན་ཉེ་འདི་དག་གིས་ཀྱང་རང་སྤྱོད་དང་གཞན་སྤྱོད་གི་དོན་བརྟན་
པ་ཡིན་ནོ།

འདི་ལ་དགོངས་ནས། ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ཡོད་མེད་ཤེས།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་ཡང་གཞན་
ལུགས་ལ་ཡོད་པ་ནི་གཞན་སྤྱོད་དང་། མེད་པ་ནི་རང་སྤྱོད་རོ། །མདོ་སྡེའི་རྒྱུ་གྱི་དེ་ལོན་ཉིད་སྤྱོད་པའི་
སྒྲུབས་སུ་ཡང་། དོན་དམ་པ་གཞན་སྤྱོད་དུ་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ། ཚྭ་སྐུ་
བཅད་པ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་དེ་བཞིན་མིན་གཞན་མིན། །སྤྱོད་པ་འཛིག་མེད་དཔྱད་པར་མི་འགྲུ་ཏེ། །འཁྲེལ་
བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པ་འདེམ་ཏེ། །རྣམ་པར་དག་འགྲུར་དེ་ནི་དོན་དམ་མཚན།^{༡༧} །ཞེས་པ་ལོ། །འདི་འི་
དོན་ནི་ཡོད་མིན་ཞེས་པ་གུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་ནི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མེད་མིན་
ཞེས་པ་ཚོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་ཡང་དག་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་མིན་ཞེས་པ་དེ་དག་རོ་ལོ་
གཅིག་པ་མ་ཡིན་པ། གཞན་མིན་ཞེས་པ་དེ་དག་རོ་ལོ་ཐ་དང་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གུན་བརྟགས་གཞན་དབང་
ལ་ཡང་དག་པར་རོ་ལོ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་གྱིས་སྤྱོད་པའི་གཞི་ཚོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་
འདུས་མ་བྱས་ཡོན་པའི་ཕྱིར། སྡེ་འཛིག་དང་འཁྲེལ་འགྲིབ་མེད་པ། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར། རོ་ལོ་
རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡང་མེད་ཅིང་། དེ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲོ་བུར་དྲི་མ་རྣམས་པར་དག་དགོས་པ་སྟེ། དེ་
ལྟར་གཉིས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟ་ཆང་བ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དགོངས་པ་སྟེ། དེ་
ཉིད་གྱི་འགྲེལ་པ་ལྟར་བཤད་པ་ལོ། །དེས་ན་འདིར་ཡང་གུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གིས་སྤྱོད་པའི་ཚོས་
ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་གཞན་སྤྱོད་ཉིད་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ།

[༣] དེ་ལྟར་རྟགས་པ་ཡོད་མེད་རྟག་ཆད་སྤྱོད་པ་ལས་འདས་ཚུགས།

འདིར་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་མ་མཐུན་པར། དཔུས་མཐའ་རྣམས་འབྱེད་
དུ་ཡང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་མེད་པ་འདེམ་མི།^{༡༨} །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་དཔུས་པའི་གསུང་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པ་
ཆེས་མང་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་དང་བྱལ་བར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་དགོངས་པ་
གུན་རྫོབ་རྟེན་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་རྟགས་པ་ཡོད་པའི་མཐའ་མ་
ལུང་བ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་གྱི་མཐའ་ལས་སྒྲོལ་བར་འགྱུར་པ། དོན་དམ་རྟེན་འབྲེལ་ལས་འདས་པའི་ཚོས་

ཉིད་ནམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་མེད་པའི་མཐར་མ་ལུང་བ་དང་། ལྷུང་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་
ལས་ཀྱོལ་བར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་འགའ་ཞིག་གི་འདོད་ལུགས་ལྟར། དོན་དམ་བཤེན་དོན་དམ་
པར་ཡོད་པར་ཡང་མ་ཡིན་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ། ཆོས་གཅིག་ཉིད་ཡོད་
པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་མཐའ་བྱལ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་བརྒྱུས་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
དང་མི་མཐུན་ཞིང་། སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བ་
ཡིན་ནོ།

(༤) ལྷུང་ལྟམ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བཤུན་པ།

འཕུམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པར་ཡང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་ལྟོང་སྟེ།^{༡༩} ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟགས་པ་དང་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་གཞུགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
པ་དང་བྱལ་བ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་དུ་ཟད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་
ཞེས་བྱ་བོ།^{༢༠} ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟགས་པ་དང་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་གཞུགས་ཀྱིས་ལྟོང་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་དཔེན་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ།^{༢༡} ཞེས་དང་། དེ་ལ་
གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་ལྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་ལྟོང་པ་ཉིད་བཤུན་
བ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་དང་ཆོས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་གཏོགས་པ་འདི་
རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འཛིན་རྟེན་དུ་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
ནི་ཡེ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་གནས་བ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་
དེ་ཉིད་གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་ལྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་ནོ།^{༢༢} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོས་དོན་དམ་གཞན་
ལྟོང་གི་རྒྱུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ།

ལུས་རྒྱས་པ་དང་། ཉི་མི་ལྟོང་པ་དང་། ཁྱི་བརྒྱད་ལྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་པར་ཡང་། ལྟོང་པ་
ནི་གཞན་དང་གཞན་བྱལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་དང་བྱལ་བའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ།^{༢༣}
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་གཞན་ལྟོང་གསུངས་ཤིང་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྒྱུ་བ་དགྲའ་ཡང་གསུངས་
ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མཛོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཉིད་
དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཆོས་གནས་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་སྦྱོར་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་
དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་དབྱིངས་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། འཛིན་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་

དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །འགྱུར་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དོ་ཤོན་ཉིད་
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །རྣམ་པར་བྱང་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དུས་བསམ་ཅད་དུ་ཡོངས་
སུ་གྲུབ་པའོ། །ཕྱིར་མི་ཤྲོག་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལོན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །རྟོག་གཤིལ་
ལས་འདས་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །^{༡༡}

[༡] ལྟོ་མོ་ལ་དེ་ཉིད་བསམ་པ་ལྟག་མེད་པ་དང་ལྟོ་མི་ལྟོ་ལི་དོན་དུ་གསུངས་པུ་ལ།

རྒྱད་སྒྲ་ཅ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། དེ་ལ་ལྟོ་མ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་དུ་བརྟེན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྟོ་
ཤོག་འཛིན། འདི་ལ་བསམ་པ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །གཞག་པར་བྱ་བ་རྩལ་ཅད་མེད། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་
ལ། །ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། །རྣམ་དབྱེར་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །སྒྲོ་བ་ར་དག་གིས་
ཁམས་སྟོང་གི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །སྒྲ་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན།^{༡༢} །འདི་ས་ཅི་བསྟན་
ཞེན། །གང་གི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་འདི་ལ་བསམ་པ་བར་བྱ་
བ་ཀྱན་ནས་ཤོན་མོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། །སྒྲོ་བ་ར་བའི་རྩི་མ་དང་བྲལ་བ་ནི་འདིའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་རྣམ་པར་བྱང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གཞག་པར་བྱ་བ་རྩལ་ཅད་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་འདིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྟོ་ཤོན་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་པ། བྲལ་གཤེགས་པ་ཤོན་མོངས་པའི་སྒྲ་བས་
བསམ་ཅད་གྱིས་ནི་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ། བྲལ་གཤེགས་པ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་
མངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་གཤིལ་གྱི་ཕྱིར་མ་སྟེང་ལས་འདས་པས་ནི་མི་སྟོང་རོ།^{༡༣} །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
ལྟར་ན་གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་རོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ལ་གང་ཞིག་དེ་ལ་ལྟག་
མར་སྒྱུར་བ་དེ་ནི་དེ་ལ་རྟག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ནི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གིས་སོ། །ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་
འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི། །སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྒྱུར་བ་འདེབས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་ལྟོ་མ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་རང་གི་ངོ་ཤོས་སྟོང་མི་སྟོང་གི་དོན་གསུངས་པ།

[༢] ལྟོ་མོ་ལ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་མེད་དང་སྟངས་རྟོགས་ལ་ཞིགས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པུ་ལ།

སྟངས་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོར་ཡང་། དེ་རྣམ་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་ཡོངས་སུ་དག་
པ་དང་ཆོས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅིས་མི་བྱ་སྟེ།^{༡༤} །ཞེས་པ་ལ་ཞིགས་པ་རང་གིས་མི་

ལྷོང་པའི་ལྷོང་ཉིད་ཟབ་མོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ཤིང་། གང་རང་གི་དོ་ཤོས་ལྷོང་པ་དེ་གཤིས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་ལ་མེད་པ་དང་། དེའི་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་པར་ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་
 དུ་གསུངས་ཏེ། རི་སྒྲིབ་དུ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡོད་པ་
 དང་མེད་པ་ལོ། །དེ་ལ་ཡོད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་སྲུང་རྩ་ཆ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱ་དང་ཟུང་པོ་བསྐྱེད་རྩ་
 དང་། ལྷོ་བས་བསྐྱེད་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། དུན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་གསུམ་དང་། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་
 དང་། ལྷིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་པེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཉིང་པེ་འཛིན་ཆད་མེད་པ་སྟེད་
 དང་། རོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་པེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་པ་སྟེད་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 ཉིང་པེ་འཛིན་ཆད་མེད་པ་སྟེད་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་པེ་འཛིན་ཆད་མེད་པ་སྟེད་ནི་ཡོད་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མེད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འདས་པའི་དགོང་པ་རྣམས་དང་།^{༡༧} ལུང་
 དུ་མི་སྟོན་པ་དང་། ལས་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་སྤྱད་དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དང་། ཉན་མོངས་པ་དང་། སྤང་པོ་
 ལྟ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་བྱུང་བ་བརྒྱ་གཉིས་ནི་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཇིགས་ཀྱི་སྤྱི་ལྟར་ཡོད་པ་དང་མེད་
 པ་དང་འདྲ་བར། དགོང་པ་དང་མི་དགོང་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་
 དང་འཛིག་རྟེན་མ་ཡིན་པ་དང་། འཕགས་པ་དང་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་
 བྱས་དང་། ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བ་དང་། རྩོད་པ་དང་ཚད་པ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། ཁམས་དང་ཁམས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉན་མོངས་པ་དང་ཉན་མོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལེན་
 པ་དང་ལེན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུང་སྟོན་པ་དང་ལུང་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པ་དང་། རྣམ་གསུམ་དང་རྣམ་གསུམ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་དང་རྣམ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་
 པ་དང་། བདག་དང་བདག་མེད་པ་དང་། བདེ་བ་དང་བདེ་བ་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་
 སྲུང་དག་པ་དང་། གནམ་གསལ་དང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། གནམ་གསལ་
 དང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བདག་སྟེ་མཆོད་དང་ནད་
 གི་སྟེ་མཆོད་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱིའི་སྟེ་མཆོད་དང་བྱིའི་སྟེ་མཆོད་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་
 བ་བརྒྱ་གཉིས་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་བ་བརྒྱ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལོག་སྤྱི་ཆད་ཀྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་
 མེད་པའི་བར་དུ་དེ་དང་འདྲ་ལོ།^{༡༨} །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ། འགལ་འདུས་སྟོན་མེད་ཀྱི་མན་ངག་
 ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡོད་མེད་དང་། སྤངས་རྟོགས་དང་། རྣམ་གཅོད་དང་ཡོངས་གཅོད་དང་། མེད་

དགག་མ་ཡིན་དགག་པ་སོགས་པའི་དོན་ལེགས་པར་རྒྱལ་བར་བྱེ་སྟེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུ་གས་
 མཐ་པ་དེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་དང་སྟོ་སྟར་དེ་མའི་གནས་ལུ་གས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་བཞིན་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུ་
 པར་བྱ་དགོས་སོ། །གཞན་དུ་ན་མཐ་མའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རི་རྒྱན་དུ། གང་དག་བདེན་པ་
 དེ་གཉིས་ཀྱི། རྒྱལ་དཔེ་རྒྱལ་བར་མི་ཤེས་པ། །དེ་ཡིས་སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཡི། །ཐབ་མའི་དེ་ཉིད་རྒྱལ་ས་
 མི་མཐོང་།^{༤༩} །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

[༡] རྒྱུང་གཤིན་དོན་དམ་གཞན་རྒྱུང་ལ་ལུང་འགལ་གྱི་འགྲོག་ཏོག་བསམ་པ།

འདིར་གལ་ཏེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོར། རྒྱུང་ཉིད་བདུན་གསུངས་པ་ལས། གཅིག་གིས་
 གཅིག་རྒྱུང་པའི་རྒྱུང་ཉིད་ནི་བདུན་པོ་ཀུན་གྱི་ཐ་གལ་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་འབྲེལ་རྒྱུང་ཉིད་དེ་མོངས་སུ་
 གྲུངས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས།^{༥༠} བྱིད་ཀྱི་དོན་དམ་གཞན་རྒྱུང་ཡང་དེ་ལས་བྱུང་བར་ཅི་ཞིག་ཡོང་
 ལྷན་དུ་སེམས་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོར། གཅིག་གིས་གཅིག་རྒྱུང་པའི་རྒྱུང་ཉིད་
 ཐ་གལ་ཏུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཁང་པ་མིས་རྒྱུང་བ་ལམ་ལུས་པ་ཀ་བས་རྒྱུང་བ་ལྟར། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་ས་
 ཉིད་མན་རྒྱུན་གཅིག་གིས་གཅིག་རྒྱུང་པའི་རྒྱུང་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་དགོངས་པར་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་
 ཤིང་།^{༥༡} དེ་དང་དོན་དམ་རང་བཞིན་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་སྟོ་སྟར་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་རྒྱུང་བ་ནི་བྱུང་བར་ཆེ་
 བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། སྟོ་གོས་ཆེན་པོ། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུང་བ་
 ཉིད་ཆེན་པོ་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་གི་སོ་སོ་རང་གིས་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ནི། ལྟ་བ་
 དང་ཉེས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱུང་སྟེ་དེའི་བྱིར་དོན་དམ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུང་བ་ཆེན་
 པོ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ།^{༥༢} །ཞེས་རྒྱུང་ཉིད་བདུན་གྱི་ནང་ནས་དོན་དམ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ལྟ་བ་དང་
 ཉེས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱུང་པའི་གཞན་རྒྱུང་ལ་རྒྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།
 དེས་ན་ཁང་པ་རྒྱུང་གིས་རྒྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་དམ་གཞན་རྒྱུང་གི་དབང་གསུངས་ཀྱི། རྒྱུང་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་དུ་མ་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུང་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པ། དོན་དམ་རྒྱུང་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་རང་རྒྱུང་གིས་དོན་དམ་རྒྱུང་ཉིད་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་པ་ནི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྒྱུང་གིས་
 ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུང་ཉིད་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་དོ། །དེའི་བྱིར་ཀུན་རྫོབ་རྒྱུང་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་
 རྒྱུང་བ་དེ་རྒྱུང་ཉིད་ཀྱི་ཐ་གལ་ཡིན་པས་སྤང་བར་གསུངས་པ། དེ་ནི་དེ་ཁོན་ལྟར་ཁོ་བ་ཅག་ཀྱང་འདོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་ལུང་དང་འགལ་བའི་རྒྱུན་མེད་དོ།

[4] རྩོད་གཞི་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་རྩོད་ཉིད་ཆེན་པོར་གསུངས་རྒྱུ་ལ།

གཞན་ཡང་། རོན་དམ་གཞན་སྟོང་ནི་ཆོས་སྤྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་ཅམ་གྱི་རྩོད་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྩོད་ཉིད་ཁྱད་འཕགས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩོད་པ་
 ཉིད་ཆེན་པོ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་དུ། རོན་དམ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྩོད་པ་ཆེན་པོར་གསུངས་པ་
 དང་། བྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་རྩོད་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲུབ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རིལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། རྩོད་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲུའོ།^{༤༡} ཞེས་དང་། གསང་ཐུགས་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་རྩོད་པ་ཆེན་པོ་
 འགྱུར་མེད་ལྟ་འཇམ་རྩོད་པ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྟ།^{༤༢} ཞེས་དང་། དཔལ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེའི་ཞལ་སྒྲན་ས་གྲང་། དེ་
 ལྟར་རྣམ་པ་ཀུན་ལྟན་རྣམ་པ་མེད་ནི་རྒྱ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རིལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྩོད་པ་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྟན་པ་ལོ།^{༤༣} ཞེས་དང་། དངོས་གྲུབ་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་རྩོད་པ་ཉིད་ཆེན་
 པོ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།^{༤༤} ཞེས་དང་། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་
 རྒྱལ་གྱི་ཞལ་སྒྲན་ས་གྲང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་ཆེན་པོ་ནི། རྩལ་ཆ་བཅུ་དྲུག་པའི་མཐར་རྩོད་པ་ཆེན་
 པོ་ལོ།^{༤༥} ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་ཆེ་བའི་རྩོད་པ་ཆེན་པོ་ལོ།^{༤༦} ཞེས་དང་། རོ་
 རྩེ་རྩལ་བྱི་མེད་འོད་ནི་རྩོད་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྟོ།^{༤༧} ཞེས་སོགས་དྲི་བལ་འོད་དུ་རྒྱས་གིང་། གསུང་
 ལུགས་རྣམ་དག་གཞན་མང་པོར་ཡང་། རྩོད་གཞི་དོན་དམ་གཞན་རྩོད་པ་རྩོད་པ་ཆེན་པོའི་མིང་གིས་གསུངས་
 པ་གིན་ཏུ་མང་བརྒྱམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་མ་ཁས་དགོས་སོ།།

རྩོད་པ་ཉིད་ཆེན་པོའི་མདོར་ཡང་། ཀུན་དགའ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་དྲགས་འཛིན་གྱི་མིའི་
 ཁང་བཟང་འདི་སྤྱང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་དང་བ་ལང་དང་ལུག་དང་བྲུག་ག་དང་ཡག་གིས་རྩོད་ཞིང་། ཁོར་དང་
 འབྲུ་དང་འགོན་ལུ་དང་གསེར་གྱིས་རྩོད་ལ། བྲན་དང་བྲན་མོ་ལས་བྱེད་པ་དང་ཞོ་གས་འཛོལ་དག་དང་
 སྤྱིས་པ་དང་བྱུང་མེད་དང་ཁྱེད་དང་བུ་མོ་དག་གིས་རྩོད་ཡང་འདི་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། དག་སྤོང་གི་དག་འདུན་ཁོ་
 ཅམ་མ། དེ་ལས་གཞན་ཞིག་ལ་བརྟེན་རྣམས་མི་རྩོད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། ཀུན་དགའ་པོ་དེ་བཞིན་དུ་གང་ལ་གང་
 མེད་པ་དེ་དེས་རྩོད་རོ་ཞེས་བྲུབ་རེ་ཡང་དག་པར་རྩེས་སུ་མཐོང་ཡང་དེ་ལ་ལྷག་མ་གང་ཡོད་པ་དེ་དེ་ལ་
 ཡོད་དོ། ཞེས་བྲུབ་རེ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤིག་ཏེ། ཀུན་དགའ་པོ་རྩོད་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་
 པ་འདི་ནི་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ།^{༤༨} ཞེས་སོགས་གཞན་རྩོད་གི་རྩལ་
 རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་མཐར་ཡང་བཀའ་བསྟུན་པ་ལ།

དེ་ལ་འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་སྤྱིད་པའི་ཟག་པ་དང་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉོན་མོངས་

པའི་གནས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་མེད་ཀྱང་། དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲིག་སྒྲིལ་ཏུ་བྱས་པའི་སྒྲིལ་མཆོད་དུ་གཞི་
 ལུས་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ཙམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ནི་ཡོད་དོ། །ཀུན་དགའ་བོ་དེ་ལྟ་བུས་ན་གང་ལ་
 གང་མེད་པ་དེ་དེས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ཡང་དེ་ལ་ལྷག་མ་གང་ཡོད་པ་དེ་
 ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་རིམ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་གཤེས་རྟེ། ཀུན་དགའ་བོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་རྣམས་
 ཟན་པས་ཟག་པ་མེད་ཅིང་མཛོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
 ལ་འཇུག་པ་སྤྲོད་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་དགའ་བོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་
 རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱས་གང་དག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུག་པ་ལྟ་བུ་འདས་དེ་
 དག་གིས་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་རྣམས་ཟན་པས་ཟག་པ་མེད་ཅིང་མཛོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་སྤྲོད་མེད་པ་འདི་ཉིད་སྤྱི་མཛོན་སུ་མ་དུ་མཛོད་ནས་བསྐྱབས་རྟེ་
 བཞུགས་པར་བྱུང་རྟོ།^{༡༡} ཞེས་པའི་མཐའ་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་
 བྱུང་རྟེ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རིམ་བཞིན་འཛིན་གྱི་མིའི་ཁང་བཟང་རྟ་གྲུང་ལ་སོགས་པས་སྟོང་ཡང་། དག་
 འདུན་ལ་སོགས་པས་མི་སྟོང་པ་དཔེར་མཛོད་ནས། ཆོས་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་མི་
 སྟོང་པའི་རྒྱལ་མང་དུ་གསུངས་པའི་མཐའ་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ཡང་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་སྟོང་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པར་གསུངས་རྟེ། འདིས་ཀྱང་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་
 གསལ་བར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་འདི་ནི་ཡང་དག་པ་རིམ་བཞིན་རྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་
 ཡིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདིས་ནི་ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་རྣམས་
 ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་བརྟན་རྟོ།

[༩] དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གཞུང་ལྷགས་རྣམས་ལ་སྟོན་སྐྱབས་བྱས་པ།

(9) འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ལ་ཞེས་བྱེད་མེད་ཅིང་གནོད་བྱེད་ཡོད་པར་བརྟན་པ།

གལ་ཏེ་བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐམ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་
 པས་མཐའ་རྒྱ་གཞི་དབྱེ་མར་འཆད་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེན། དེ་རྣམས་སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་ཡིན་པར་
 སྟོན་པའི་གཤེས་བྱེད་རྣམ་དག་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་བརྟན་པའི་བྱིར་
 སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་ཉིད་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེན། དེ་ལྟར་ནི་རྒྱལ་པའི་ལུས་ཡང་སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་
 ཡིན་པར་འགྱུར་རྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་བརྟན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རིམ་དུ་ལུས་བར་མར། བཙུག་པ་རྣམ་

འདས་ཀྱིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་བྱམས་པ་ལ་བཀའ་བསྟུན་པ། བྱམས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་
 བ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་ཆོས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་མཁུལ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་
 གཞུགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གདགས་པར་རྗེས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་གདགས་པར་རྗེས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
 འདི་ལྟར་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་གཞུགས་འདི་ནི་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་གཞུགས་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་
 ཀྱི་གཞུགས་སོ།^{༡༥} ཞེས་པ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རྟེ། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུས་པར་སྦྱར་ནས་གསུངས་རྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཀྱན་བཀྟགས་དང་། གཞན་དཔལ་དང་།
 ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ།།

ཡང་དེ་ཉིད་དུ་ཀྱན་བཀྟགས་དང་གཞན་དཔལ་གིས་སྦྱོང་བའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་གྱི་
 དབྱིངས་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་རྟེ། རི་སྐད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཡང་རུང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་དག་ནི་གནས་པ་
 ཉིད་དེ། ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་གཞུགས་གང་ཡིན་པ་དེས་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་གཞུགས་ཏེ་རྟག་ཅིང་རྟག་
 པའི་དུས་བརྟན་ཞིང་བརྟན་པའི་དུས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅིང་ཆོས་བདག་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་།
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་སོ། འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆོར་བ་དང་། འདུ་
 ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སོ་ཞེས་བྱ་
 པའི་བར་དུ་སོ།^{༡༦} ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་དུ། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་རི་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་གསུངས་རྟེ། བྱམས་
 པ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་གཞུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར་རྣམས་ཡོད་པར་སྤྱི་རང་དཔལ་དུ་འཇུག་པ་
 བྱི་མ་ཡིན་ནོ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་རྣམས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 ཏེ་དོན་དམ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།^{༡༧} ཞེས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བར་དུ་
 སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་སྟེ།

(༡) དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཐབས་མོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བལྟན་པ།

དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་རྟག་མེད་དང་། ཡོད་ཀྱང་ཁོ་ན་མ་ཡིན་དང་། ཡོད་དང་མེད་དེ་ཁོ་ན་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གསུམ་དུ་འདོད།^{༡༨} ཞེས་དང་། ཀྱན་ཏུ་རྟོག་དང་རྣམ་རྟོག་དོན།

ཆོས་ཉིད་དོན་གྱིས་དེད་གཏོང་།^{༡༠} ཞེས་དང་། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་ཡོད། རེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་
ཡིན། རྟོང་པ་ཉིད་ནི་དེ་ལ་ཡོད། རེ་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་དོ། རྟོང་པ་མ་ཡིན་མི་རྟོང་མིན། རེ་ལ་བས་ན་
ཐམས་ཅད་བཤད། ཡོད་པས་མེད་པས་ཡོད་པས་ན། རེ་ནི་དཔུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ།^{༡༡} ཞེས་དཔུ་མ་བ་
ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་བུ་མ་ས་ལེགས་པར་ལྷེ་ལྷེ་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། རེ་ལ་བས་ན་དོ་བོ་ཉིད་
གསུམ་རྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔུ་མ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་
ལུ་མ་རྒྱས་པ་དང་། བར་མ་དང་། བྱིབ་རྒྱུད་རྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་། འཕུམ་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
ལ་ལོགས་པ་གཞན་དང་གཞན་མང་པོར་ཡང་དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་
གིང་། ཀྱང་བཏགས་གྱིས་རྟོང་པའི་གཞི་གཞན་དབང་དང་། དེས་ཀྱང་རྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་
དེས་རྟོང་པའི་གཞི་མི་ལྷིད་པ་དང་། ཡང་། ལྷ་མ་གཉིས་ག་ཀྱང་བཏགས་ལུ་གསུངས་གིང་དེས་རྟོང་པའི་
གཞི་དོན་དམ་དེས་རྟོང་པའི་གཞི་མི་ལྷིད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྒྱད་རྟོང་དོན་བསྐྱས་སུ་ཡང་།
ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་ཕྱིན་པར་ནི། བརྟན་པ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་བརྟན། བརྟགས་པ་དང་ནི་གཞན་དབང་
དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའོ། མེད་ཅེས་བྱ་ལ་སོགས་ཆོག་གིས། བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ལྷེ།
རྒྱ་མ་ལ་སོགས་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས། གཞན་གྱི་དབང་ནི་ཡང་དག་བརྟན། རྣམ་པར་བྱང་པ་བཞི་ཡིས་ནི།
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་རབ་དུ་བསྐྱས། ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་ཕྱིན་པར་ནི། ལངས་རྒྱས་གྱིས་ནི་གཞན་བརྟན་
མེད།^{༡༢} ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་མེམས་ཙམ་པའི་ཆོས་སྒྲིད་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་
པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་འཕྱུལ་ལོ།

གཞན་ཡང་དཔུ་མ་རྣམས་ཀྱང་དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས་མི་
ལོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མཆོང་པ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་དེ་ལྟར་རྟོང་པར་འགྱུར།^{༡༣} ཞེས་
དང་། དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་བརྟན་པས་དཔུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་དང་བྱལ་
བར་རབ་དུ་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར་དེས་པའི་དོན་ཁོ་ན་གཞུང་འཇུགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༤} ཞེས་དང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དཔུ་མ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དུ་ཡང་། དོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་
གསུམ་ནི། ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དུ་ཡང་
གསུངས་སོ་ཞེས་བརྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་ཡང་མི་འགལ་བ་ཉིད་དེ། འདིར་ཡང་དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་
པར་གཞག་པ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ལྟར་མ་བརྟགས་པ་གྲགས་པ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟོན་
ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཞན་གྱི་དབང་གི་དོ་བོ་ཉིད་དེ། ཀྱང་རྟོ་བུ་རྒྱ་

མ་ལ་མོགས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་སྒྲིབས་པ་ལྟར་ལོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་རྩོམ་པ་ལྟར་ལོ་ཉིད་མེད་པ་
 ཡིན་ནོ།^{༤༤} །ཞེས་མོགས་སྒྲིབ་པ་དང་། དཔུ་མ་པ་ཆེན་པོ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་འཕེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་
 པའི་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་ཡང་། རོ་ལོ་ཉིད་ནི་རྒྱུ་མ་གསུམ་པོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་དང་སྤངས་དག་པས།
 སྒྲིབ་སྒྲུབ་པོ་དང་འཛོལ་འཇུག་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་དེ་དག་དེ་ཡིས་བསྐྱུ་ལོ།^{༤༥} །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་སྒྲིབ་
 དཔོན་དཔུ་མ་པ་ཆེན་པོ་ལོ་ཉིད་སྒྲིབ་སྒྲུབ་པ་མཛད་པར་ཡང་། །ཀུན་བདག་པ་དང་། །གཞན་གྱི་དབང་དང་།
 །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རོ་ལོ་ཉིད་རྒྱུ་མ་དཔེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། །སྤང་བ་དང་མཛོན་སྒྲུབ་དུ་བྱས་
 པ་རྒྱུ་མ་གྱིས་སྒྲིབ་ནོ།^{༤༦} །ཞེས་པ་ལ་མོགས་པ་ཡང་དཔུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་རོ་ལོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་
 གཞན་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་རྒྱུ་མ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་ཏེ། །དེ་སྤང་སྒྲུབ་དེ་དག་གིས་གཞུང་དེ་དག་མ་
 མཐོང་བ་འམ་མ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་མཛད་ོ།

གཞན་ཡང་། དོན་ལ་སེམས་ཙམ་ལས་འདས་པར་སྒྲིབ་ཡང་། འགའ་ཞིག་སེམས་ཙམ་དུ་འབྱུང་
 བས་དེ་ལྟར་བསྒྲུགས་པའི་གཞུང་ལུགས་མང་པོར་རོ་ལོ་ཉིད་གསུམ་བསྐྱུན་པ་ཡོད་དེ། དམོངས་འགྲེལ་གྱི་
 མདོར། དེ་འདི་ལྟར་སྒྲིབ་བདག་པ་ལོ་མཐའ་དང་། །སྒྲུབ་པའི་མཐའ་སྤངས་ནས་དཔུ་མའི་ལམ་གྱིས་ངེས་
 པར་འབྱུང་བར་འཇུག་པ་དེ་ནི་དེའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་དེས་ཀྱང་རྒྱུ་མ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་
 ཉིད་དང་། སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་གསུམ་ལ་རྒྱུ་མ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་དོན་གྱི་ཡང་དག་པ་
 རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཀུན་བདག་པ་དང་། །གཞན་གྱི་དབང་དང་། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་རོ་
 ལོ་ཉིད་གསུམ་ལ་རོ་ལོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།^{༤༧} །ཞེས་མོགས་
 མཐའ་ལྟར་དཔུ་མ་སྒྲིབ་པའི་གཞུང་རྒྱུ་མ་སྒྲིབ་པའི་ཉིད་གསུམ་བསྐྱུན་པ་རྒྱུ་མ་གྱི་དགོངས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་
 མཁས་པར་གྱུར་ཅིག།

(༢) རྒྱུད་པར་དུ་དཔུ་མ་མཐའ་རྒྱུ་མ་ལྟེན་ལ་ཡང་སྒྲིབ་དེ་མཚུངས་པར་བསྐྱུན་པ།

དེ་བཞིན་དུ་དཔུ་མ་མཐའ་རྒྱུ་མ་ལྟེན་ལ་མོགས་པར། རོ་ལོ་ཉིད་གསུམ་དང་རྒྱུ་མ་ཤེས་ཆོགས་
 བརྒྱད་ལ་མོགས་པ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་དུ་འདོད་པ་རྒྱུ་མ་གྱི་འབྱུང་ཏེ།
 དེ་དག་ནི་མཐར་ཐུག་དཔུ་མའི་མདོ་རྒྱུད་རྒྱུ་མ་སྒྲིབ་ཡང་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དཔུ་མ་མཐར་
 ཐམས་ཅད་མིང་ཙམ་ཁོ་ན་སྒྲིབ་ཏེ།^{༤༨} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་དང་འགལ་ཞིང་།
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པ། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ།^{༤༩} །ཞེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་

རང་བཞིན་གྱིས། རྒྱུ་པར་དག་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་བཞིན། གཉིས་ནི་སྒོ་བར་བྱུང་བ་ལྟེ།^{༡༡} ཞེས་པ་དང་།
མདུན་བ་དང་། གཅིག་མཐའ་དང་། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་མཐའ་བཅོ་ལྔ་དང་བྲལ་བའི་དབྱེ་མ་བསྟན་པ་
ཡང་སེམས་ཙམ་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནི་དབྱེ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ།^{༡༢} ཞེས་པའི་འགྲེལ་
པར། དེ་ལྟར་འདི་ནི་སེམས་རབ་བྱི་ལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ནང་ནས་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་བ་
ཡང་མ་ཡིན་མི་སྟོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༣} ཞེས་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ཡང་
སེམས་ཙམ་པ་དང་འགལ་བེད། དོན་དང་སེམས་ཅན་པདག་རྣམ་རིག་ ལྷུང་བའི་རྣམ་པར་གྲེས་པ་ནི།
རབ་ཏུ་སྟོང་བའི་དོན་མེད། དེ་མེད་པས་ན་དེ་ཡང་མེད།^{༡༤} ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར། དེའི་དོན་མེད་ཅེས་
བྱ་བ་ནི་དོན་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྣང་བ་རྣམ་པ་མེད་པ་དང་། བདག་དང་རྣམ་པར་རིག་པར་སྣང་བ་ནི་ལོག་
པར་སྣང་བའི་བྱིར་རོ། དོན་མེད་པས་འཕྲོན་པའི་རྣམ་པར་གྲེས་པ་དེ་ཡང་མེད་དོ།^{༡༥} ཞེས་སེམས་དང་
ཡིད་དང་རྣམ་པར་གྲེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་འདི་ཡང་སེམས་
ཙམ་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྟ། མི་དམིགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་སྟེ། མི་དམིགས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྟ། མི་དམིགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་སྟེ།^{༡༦} ཞེས་པ་འདིས་སེམས་ཙམ་བྱི་གཞུང་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེན། དེ་
ལྟར་ཡིན་ཏེ། དོན་མི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་ཡང་མི་དམིགས་པ་སྟེ་སྟེ། ཞེས་
པ་དང་། མཐའ་བཅོ་ལྔ་དང་བྲལ་བའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དོན་དངོས་པོ་མེད་པར་གྲེས་པ་དེས་ཀྱང་རྣམ་
པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་གྲེས་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བརྟོག་ནོ། དོན་དངོས་པོ་མེད་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་མི་སྟོང་
པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་སེམས་ཙམ་ལ་སྐད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༧} །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་འགྲེལ་
བརྟོར་གསུམ་གྱི་མན་ངག་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྟན་པས། ལེགས་པར་བལྟས་ན་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་
གཞི་འབྲས་དང་བཅས་པ་ཆོང་བར་སྟོན་གྱི། སེམས་ཙམ་ལ་ཆོང་འཕྲོན་པའི་གཞུང་ནི་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།

(༤) སེམས་ཙམ་ལ་བརྟེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་མ་གྲེས་པས་འགལ་བྱི་གཞུང་པར་བསྟན་པ།

དེ་བཞིན་དུ་ཡང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོར་ཡང་། གནས་སྐབས་སྟ་སེམས་ཙམ་སྟོན་མོད་ཀྱི།
མཐར་དེ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་སྣང་མེད་དབྱེ་མ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་འདས་ནས་སྣང་བཅས་དབྱེ་
མ་སྟོན་ཅིང་། དེ་ལ་མ་སྟོབས་ན་ཐོག་ཆེན་གྱི་དོན་ཐབས་མི་མཐོང་བར་གསུངས་ཏེ། རི་སྒྲིང་དུ། སེམས་

དང་ཐབས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཛིན་ཏེན་པའི་སེམས་ཙམ་
ནི་མདོ་དེ་ཉིད་ཏུ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་པག་ཆགས་འབྲེལ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལྟ་ཆོག་སྟེ། །མི་ལ་ཕྱི་
རོལ་སྒྲུང་བ་ནི། །འཛིན་ཏེན་པ་ཡི་སེམས་ཙམ་མོ།^{༤༩} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟོག་གེ་པ་དག་ལ་གྲགས་པའི་
སེམས་ཙམ་དང་གཅིག་གོ། །དེས་ནི་མཐར་ཐུག་གི་སེམས་ཙམ་དུ་མི་རུང་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ཏུ། རི་སྒྲིབ་སེམས་
ནི་འཇུག་པའི་བར། །དེ་སྒྲིབ་འཛིན་ཏེན་རྒྱུ་འཕེན་ཡིན།^{༥༠} །ཞེས་དང་། གསུང་དང་འཛིན་པའི་དངོས་
པོར་ནི། །གལ་ཏེ་སེམས་ནི་འཇུག་འཇུག་ན། །དེ་ནི་འཛིན་ཏེན་པ་ཡི་སེམས། །སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་མི་རུང་
ངོ།^{༥༡} །ཞེས་དང་། བསམ་པ་ལ་ལོ་སྒྲིབ་པ་ཞིན་ཏུ། །དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱང་མི་སྒྲུང་ངོ། །སེམས་ནི་ལས་
ཀྱང་སྒྲོགས་པར་བྱེད། །ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་སེལ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་སྒྲུང་མེད་དང་། །མཐུ་ཡང་རབ་
ཏུ་སྒོལ་པར་བྱེད།^{༥༢} །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་འཛིན་ཏེན་དང་འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་ཙམ་
རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་བྱིར་ངོ།

(4) དོན་དམ་གྱི་སེམས་ཙམ་གསང་ལྷགས་ཐབས་མོ་རྣམས་སྒྲུབ་པ་བྱུང་ཆུག

དེ་དང་ཐོས་སྒྲུབ་མཐུན་པར། དཔུ་མ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུག་པ་དཔལ་ལ་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་པའི་རྒྱུད་ཏུ་
ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་གདོད་ནས་འགག་པའི་གཞི་དོན་དམ་པའི་སེམས་ཙམ་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ།
སེམས་ཙམ་ལྷགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྟ་ཡིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་ལྷག་པ་ལྟར་དང་ནི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ཏེ།^{༥༣}
ཞེས་སོགས་དང་། སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཙམ་སྟེ་རང་གི་ཡིད་ལས་སྒྲེས་པ་མེ་ཡོང་གིས་ནི་གཞུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་
ཉིད། །གང་ཞིག་མཐའ་དག་རྒྱལ་བའི་སྤྱུང་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་རྣམས་འབྱོར་དབང་པོས་
བསྟེན་བྱ་སྟེ།^{༥༤} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རང་བྱུང་དོན་དམ་པའི་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་དོ་ཟེ་སེམས་
དཔལ་དང་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ཡང་དོན་དམ་པའི་སེམས་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་
ཏེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཐབས་མོ་རྣམས་སྒྲུབ་པའི་
དོན་དམ་པའི་སེམས་ཙམ་དང་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རི་བཙུན་རྒྱུན་རྒྱུན་ཆེན་གཞིགས་དབང་ལྷག་གི་
ལལ་རྒྱ་ནས་ཀྱང་། གང་ཞིག་སེམས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུང་བ་ཉིད་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་
སྒྲིབ་རིམ་བདག་ཉིད་^{༥༥} ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་པའི་སེམས་གསུངས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།

མཐའ་འགྲོ་མ་དོ་ཟེ་གྱུར་དུ་ཡང་། རི་ལྟར་ནམ་མཐའ་དེ་བཞིན་སེམས། །སྒྲེ་འདི་སངས་རྒྱས་
མཆོག་ཉིད་ཏུ། །སེམས་བསྐྱེད་པས་ནི་འཛང་རྒྱུ། །རིན་ཆེན་སེམས་ལས་ཕྱིར་གྱུར་པའི། །སངས་རྒྱས་

མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་མེད།^{༥༧} ཅེས་དང་། བཅའ་ལའ་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དང་། རྩོམ་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་
གཞིར་གྱུར་བཞིན། བདེ་མཆོག་དག་པའི་སེམས་ཉིད་དེ། མཁའ་བཞིན་དག་པའི་སེམས་ཉིད་ཀྱང་། །
ཡུལ་དང་དབང་བོའི་རང་བཞིན་ནི། སེམས་ལས་ཐྱི་རོལ་གྱུར་མིན་ཡང་། གཞུགས་སོགས་སོ་སོར་སྤང་
བ་རྒྱུ་མས། སེམས་ཉིད་ཐོ་ན་རྒྱང་བ་ཡིན།^{༥༨} ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སེམས་
གསལ་བར་མཛད་དེ། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱལ་ནམ་མཁའ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་འདྲ་སམ་བྱས་པའི་སེམས་
བསྐྱེལ་པས་འཛང་རྒྱ་བ་དང་། འཁོར་འདས་ལྟར་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་དོན་དམ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་།
ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞིར་གྱུར་བ་བདེ་མཆོག་དག་པའི་སེམས་ཉིད་ཡུལ་དང་དབང་བོ་ལ་
སོགས་པ་རྒྱུ་ལྟར་ལྟར་མེད་པའི་སེམས་ནི་དོན་དམ་པའི་སེམས་སོ། སམ་ར་ཉ་པའི་ཞལ་ལྟར་ས་
ཀྱང་། སེམས་ཉིད་གཅིག་ལྟར་གྱི་ས་བོན་ཏེ། ཁང་ལས་ཐིད་དང་མྱ་ངན་འདས་འཕྲོ་བ། འདོད་པའི་
འབྲས་སུ་ཉེར་བར་བྱེད་པ་ཡི། ཡིད་བཞིན་ནོར་འདྲའི་སེམས་ལ་ཕྱག་འཛུལ་ཡོ།^{༥༩} ཞེས་འཁོར་འདས་
ལྟར་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་གྱི་སེམས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
དཔལ་དོན་ཐེང་བའི་རྒྱད་དུ་ཡང་། དབྱིངས་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་སུ་གསུངས།^{༦༠} ཞེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཉིད་དོན་དམ་གྱི་སེམས་སུ་གསུངས་ཤིང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐིག་ལའི་རྒྱད་དུ་ཡང་། དབྱིངས་ནི་སེམས་སུ་
ཤེས་བར་བྱན།^{༦༡} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དོན་དམ་གྱི་སེམས་སུ་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་སྤྲོ་ཁེར་ཡང་། ཆམེད་མཆོག་རྒྱ་བ་ལྟེ། ཐིག་ལའི་གཞུགས་ཅན་ཡིད་གྱི་
དངོས། ཁམ་བཞིན་ཆེན་པོའི་འོད་དང་ལྟན། རྟག་རྒྱ་མྱིང་གི་དབྱས་ན་གནས།^{༦༢} ཞེས་དང་། དྲི་མེད་
ཤེལ་དང་མཚུངས་པའི་འོད། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་འོད་གསལ་བ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་དངོས་པོ་ཉིད།^{༦༣} །
ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སེམས་གསལ་བར་མཛད་དེ། རྟག་རྒྱ་ལྟར་གྱི་སྤྱིང་ལ་གནས་པའི་
རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཆམེད་མཆོག་རྒྱ་བའི་ཐིག་ལའི་ཤེས་ལྷ་དང་། དོན་དམ་པའི་ཡིད་ལྟར་ཉུ་བཟང་
པོ་ལ་དོན་དམ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལའང་འགྲོ་རྒྱ་མཆོར་ཡང་།
འཛིག་རྟེན་གསུམ་དུ་རྟེན་དཀར་པ། ཐོག་མ་དབྱས་མཐའ་ཡང་དག་གནས། ཁང་ཞིག་མཐའ་བྲལ་རྒྱུ་ལྟར་ས་
གྱི་སེམས། སེམས་ནི་རོ་མཉམ་གྱུར་པའོ།^{༦༤} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མཐའ་བྲལ་རོ་མཉམ་དོན་
དམ་གྱི་སེམས་ཐོག་མ་དབྱས་མཐའ་རྟག་རྒྱ་བཞུགས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་པས་རྟེན་དཀར་བར་གསུངས་སོ། དེ་
བཞིན་དུ་དཔལ་དང་བོའི་སངས་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་། མ་སྟེས་བ་དང་མ་འགགས་པའི། ཤེས་བྱ་གང་ཞིག་
འདིར་མཐོང་བ། དེ་ནི་རང་སེམས་གཞན་མ་ཡིན།^{༦༥} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དམ་པའི་ཤེས་བྱ་ཡང་

ལ་ཚོད་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རི་ལྟར་འཇུག་ཅེན། རྣམ་
 པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་རྫོགས་ནས་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཚེ་བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔལ་དོན་གྱི་འདུ་ཤེས་
 རྣམ་པར་བཤེགས་པ་དེ་ལ་ཡིད་གྱི་བརྗོད་བ་ཐོས་པའི་ཚོས་གྱི་བག་ཆགས་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དེ་དག་ལ་
 དོན་རྒྱ་ལྡང་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་རྣམས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་རྒྱ་ལྡང་བ་ཡང་
 མི་འབྱུང་སྟེ།^{༡༡} ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་བརྗོད་མེད་ལ། །དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མི་རྣམ་ཕྱིར། །དོན་མེད་
 ཁོང་རྒྱ་རྒྱད་པར་བྱ། །དེ་མེད་པས་ན་རྣམ་རིག་མེད།^{༡༢} །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་རིག་མེད་པར་
 གསུངས་པ་རྣམས་མེམས་ཙམ་པ་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་རྒྱ་བདེན་པར་འདོད་པ་དང་གིན་རྒྱ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །

(མ) མངོན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་གཞན་ལ་ཡང་སྐར་འདེབས་གྱི་རྩོད་པས་པ་བ།

དེ་བཞིན་རྒྱ་ཚོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པ་ལ་སོགས་པར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རྩོན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་མེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་རྒྱ་འདོད་པ་ཡང་འབྱུང་ཏེ། རྒྱད་སྟེ་ཐབ་མོ་རྣམས་དང་། མེམས་
 འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དཔུ་མའི་གཞུང་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་སུ་ཡང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
 ཤེས་ཡང་དང་ཡང་རྒྱ་བརྒྱན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་པོ་ཁམས་དང་སྟེ་མཆོད་གྱི་རྣམ་བཞག་བརྒྱན་པས་ཀྱང་
 མེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་རྒྱ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་དཔུ་མ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྒྱད་ཐབ་མོ་འགྲེལ་བ་དང་
 བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡང་། ཡང་དང་ཡང་རྒྱ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གཞུང་འདིར། བྱང་རྒྱུ་
 མེམས་དཔལ་མཉམ་གཞག་པའི། ཡིད་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་མཐོང་བས་ན། །དོན་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྟོག་དེ་ནས། །
 རང་གི་འདུ་ཤེས་ངེས་པར་གསུང་། །དེ་ལྟར་ནང་གི་མེམས་གནས་ཤིང་། །གསུང་བ་མེད་པར་རྫོགས་པར་
 བྱ། །དེ་ཡི་འོག་རྒྱ་འཛིན་མེད་པར། །དེ་ནས་མི་དམིགས་རིག་པར་བྱ།^{༡༣} །ཞེས་མེམས་ཙམ་ལས་འདས་
 པའི་མདོ་བྱངས་པ་དང་། གང་རྒྱུ་མིག་དང་རྣ་བ་དང་། །དེ་བཞིན་རྣ་དང་ཉེ་དང་ལུས། ཡིད་དང་དེ་བཞིན་
 མིང་དང་གཟུགས། །མ་ལུས་པ་ནི་འགག་འགྱུར་བ།^{༡༤} །ཞེས་དང་། གང་རྒྱུ་མིག་འགག་པ་དང་། །འདོག་
 གི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཚོས་གྱི་བར་རྒྱ་འགག་པ་དང་། ཚོས་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར་
 བ་དེ་དག་ནི་གནས་སུ་རིག་པར་བྱའོ།^{༡༥} །ཞེས་མེམས་ཙམ་ལས་འདས་པའི་ལུང་བྱངས་པ་དང་། གཞན་
 ཡང་རྟེན་འབྲེལ་མཐའ་བཞི་ལས་སྟེ་བ་བཀག་པ་དང་། སྟེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཚོས་
 ཐམས་ཅད་མ་སྟེས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ལྷ་ལས་
 འདས་པ་དང་། བདག་གཉིས་གྱིས་སྤོང་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་

མན་དག་ཟབ་མོ་དང་ལྷན་པས། འདོད་མཁའ་མན་ལུང་དང་སྒྲོམ་སྒྲུབ་ཅན་གྱི་པག་ཆགས་སྤངས་ཏེ་ལེགས་
པར་བརྟམས་ན་གནས་སྤུངས་སུ་སེམས་ཅམ་སྟོན་ཡང་མཐར་སེམས་ཅམ་ལས་འདས་པའི་གཞུང་དུ་གསལ་
པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་བདག་གཉིས་གྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་
ཀྱང་སེམས་ཅམ་གྱི་རང་གཞུང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལུ་མའི་གཞུང་ལུགས་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་སྟོན་པ་རྣམས་
ལ་ཉུང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གིས་ནི་མདོ་མའི་རྒྱན་སེམས་ཅམ་
དུ་འདོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ། ཁ་ཅིག་དག་ནི་དྲང་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་ཡང་དག་གཞུང་པའི་ཕྱིར། རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་ནི། མ་དེས་རྣམས་ལ་ཐེག་གཅིག་བཤད།^{༡༡} ཞེས་ཐེག་གཅིག་དྲང་དོན་དུ་བརྟན་
པའི་ཕྱིར། དེ་སེམས་ཅམ་གྱིས་གཞུང་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གཞུང་འདིས་ཐེག་པ་གཅིག་དྲང་དོན་དུ་བརྟན་པ་
རྩ་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། ཁ་ཅིག་དྲང་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་ཡང་དག་གཞུང་པའི་ཕྱིར།^{༡༢} ཞེས་པ་འདི་
དག་ནི། མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གཅིག་རྒྱ་བརྟན་པའི་དགོས་པ་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། དགོས་པ་བརྟན་པས་དྲང་
དོན་དུ་འགྱུར་ན་ནི་ཉུང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།

ཡང་གལ་ཏེ། ལ་ལ་གཅིག་རྒྱ་ཉེས་བར་སྟོད་པེ་ཡོད། ལ་ལ་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་རྒྱ་
བཅོམ། ལ་ལ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་དགོ་པ་མེད། དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་བྲལ།^{༡༣} ཞེས་རིགས་
ཆད་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སེམས་ཅམ་གྱི་རང་གཞུང་དུ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་བྲལ་པ་མེད་དེ།
རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཆད་པ་ནི་སྤྱད་མི་སྲིད་ཅིང་། རྒྱས་པའི་རིགས་ཆད་པ་ནི་མང་པོ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་
དོན་ལ་གནས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལུ་མའི་གཞུང་ལུགས་སྤངས་འདས་ཆེན་པོ་དང་། མོར་མའི་འཕྲེང་བ་ལ་ཕན་པ་
དང་། རྒྱད་བླ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྱད་ལ། ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་གྱི་སྟོང་པོ་ཅན་ཡིན་ཡང་། ཐར་པའི་ས་བོན་མ་ཐེབས་པ་དང་། དགོ་བ་མ་བསྐྱེད་པ་མང་
དུ་ཡོད་པ་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱོལ། །རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཆད་པ་མི་སྲིད་པ་ནི་གཞུང་དེ་ཉིད་དུ། དེ་བཞིན་
ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། རྒྱད་པར་མེད་ཀྱང་དག་ལྟར་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འགྲོ་ཀྱན་དེ་
ཡི་སྟོང་པོ་ཅན།^{༡༤} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་དུ། དེ་བཞིན་ཉིད་
དམིགས་ཤེས་པ་དང་། གཉིས་སུ་འཛིན་པ་རྣམས་སྤངས་དང་། གནས་རྟོག་ལེན་ལུས་མཛོན་སྤྲུམ་པ། རྫོ་
ལྟར་དེ་ཐད་བྱེད་པར་འདོད།^{༡༥} ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར། འདིས་ནི་རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་མི་ལྟར་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པས་གཞན་གྱི་དབང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཐད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡོངས་སུ་བརྟན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་

པ་ཉིད་གྱིས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། གཉིས་སུ་འཛིན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་
 ཉིད་གྱིས་ཀྱང་བཏགས་པ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལུས་མངོན་སུམ་པ་ཉིད་གྱིས་གཞན་གྱི་དབང་ཡོངས་
 སུ་ཤེས་ནས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལུས་ཀྱང་གཞི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་དབང་དེ་ཉིད་ཟད་པར་འགྱུར་
 རོ།^{༡༡} ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་དབང་ཟད་པ་དང་ཀྱང་གཞི་རྒྱུ་ཤེས་ཟད་པ་ནི་སེམས་ཙམ་ལས་ཡང་
 དག་པར་འདས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟ་བུ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པ་རིགས་ཆད་འདོད་གྱི་དབུ་མ་པ་མི་འདོད་ཅེས་པ་དང་། སེམས་
 ཙམ་པ་ཐེག་གཅིག་དང་དོན་དུ་འདོད་ཅེས་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་སེམས་ཙམ་པ་ཁོ་ནའི་ཆོས་སྒྲིབ་ཡིན་
 ཅེས་པ་དང་། ཀྱང་གཞི་རྒྱུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་སྟོན་པས་སེམས་ཙམ་ཉིད་དུ་གྲུབ་
 ཅེས་པ་ལ་སོགས་པར་གྲགས་པ་ངན་པས་བྱུང་པ་ལ་ནི་ཤེས་བྱེད་རྣམ་དག་ཅུ་དང་ཟུང་མི་སྒྲིབ་ཞིང་།
 གནོད་བྱེད་ཆེན་པོ་གིན་ཏུ་མང་བར་འདུག་པས་དུག་བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱ་སྟེ་དེ་དག་ནི་སེམས་འགྲེལ་གྱི་
 མན་ངག་ཟབ་མོ་དང་མ་མཐུང་པས་སེམས་ཙམ་ལ་བདེན་གཉིས་སུ་འབྱེད་མ་ཤེས་པ་དང་། གཞུང་འགའ་
 ཞིག་གི་འབྲུ་མ་ནོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུལ་ཞིང་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་སྟེ་ཟབ་མོ་གཞན་དང་གཞན་རྣམས་སུ་སེམས་ཆེན་པོ་དང་། རྩོམ་པའི་སེམས་དང་།
 བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་། བདེ་བའི་སེམས་དང་། ཆགས་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཞེ་སྤང་ཆེན་པོ་དང་། གཉི་སྤྱན་
 ཆེན་པོ་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཞན་དང་། རྣམ་ཤེས་གཞན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོའི་སྟོན་ས་
 དོན་དམ་པའི་སེམས་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་གཞན་བའི་ཆོས་འགའ་ཡང་གཤིས་གྱི་གནས་
 ལུགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་འགའ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་
 རྣམས་དང་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། ཤེས་ཕྱིར་གནས་སྒྲུབས་སུ་སེམས་ཙམ་སྟོན་ཡང་། མཐར་ཐུག་དེ་ལས་
 འདས་པ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་དོན་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་
 སེམས་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་དུ་མ་བཟོ་དམ་པའི་ཆོས་སྤྱང་བའི་ལས་སུ་འགྱུར་རོ།

(༤) གནས་སྒྲུབས་སུ་སེམས་ཙམ་སྟོན་པས་དེའི་རང་གཞུང་དུ་འགྱུར་ན་ཉ་ཅང་ཐུག་པ།

གལ་ཏེ་གནས་སྒྲུབས་སུ་སེམས་ཙམ་སྟོན་པ་ཉིད་གྱིས་སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་དུ་གྲུབ་པོ་སྒྲུབ་ན།
 དེ་ལྟ་ན་ནི་རིགས་པ་མཆོངས་པས་ལུས་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལ་སོགས་པར་ཡང་། ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་
 སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཉན་ཐོས་གྱི་གཞུང་དུ་འགྱུར་རམ་ཅི། དེ་ལྟ་བུ་སྟེ། དགོངས་པ་དེས་པ་འགྲེལ་པ་

ལ་མོགས་པ་ལམོར་ལོ་གསུམ་པའི་མདོ་ལྟེ་བའོ་རྣམས་དང་། མདོ་ལྟེ་བའི་རྒྱ་དང་། དཔུས་མཐའ་རྣམ་
འབྱེད་ལ་མོགས་པ་དང་། རྣམ་འབྱེད་ལྟེ་བའི་ས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་མཛོན་པ་ཀྱན་
ལས་བརྒྱུས་པ་ལ་མོགས་པ་གནས་སྐབས་སྤྱི་ལོ་མཐའ་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་དཔུ་མ་
ཆེན་པོ་གསར་སྤྱེས་དང་གཅིག་པའི་དོན་ལྟོན་པ་རྣམས་ལ་སྤྱར་བ་གདབས་པར་མི་བྱེད།

གལ་ཏེ་ས་ལྟེ་ནི། རྣམ་འབྱེད་ལྟེ་བའི་ས་ཞེས་པ་བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་མིང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་
དུ་བྱུང་བོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ནི་རྣམ་འབྱེད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ཡང་སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་དུ་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ། །སའི་དངོས་གཞིར། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་དང་། མཐའ་
གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་དཔུ་མའི་ལམ་ལྟེ། སྤྱོད་བརྒྱལ་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། སྤྱར་བ་
བརྒྱུ་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་སྤངས་པ།^{༤༩} ཞེས་མོགས་མཐའ་བྱལ་དཔུ་མ་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་རྣམས་
ཀྱང་མཐོང་ཞིང་རྟོགས་པར་གྱུར་ཅིག །སྤྱི་ལྟེ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡང་སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་ཉིད་དུ་གྲགས་
མོད་ཀྱི། རྣམ་ཞིག་གེས་པས་དམིགས་པ་རྣམས། མི་དམིགས་དེ་ཡི་ཆོན་ནི། རྣམ་པར་རིག་བཅོས་ལ་
གནས།^{༥༠} ཞེས་པའི་མཐའ་རྣམ་རིག་ཙམ་ལས་འདས་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་རྗེས་མོགས་ཉིད་
དུ། གཞུང་བ་མེད་པས་དེ་འཛིན་མེད། དེ་ནི་སེམས་མེད་མི་དམིགས་པ། འཛིན་ཉེན་འདས་པའི་ཡོ་ཞེས་
ཏེ། གནས་ནི་གནས་དུ་གྱུར་པ་ལྟེ། གནས་ངན་ལེན་གཉིས་སྤངས་པས་སོ། དེ་ཉིད་ཟག་པ་མེད་དང་
དབྱིངས། བསམ་མི་བྱུང་དང་དགོད་དང་བརྟན། དེ་ནི་བདེ་བ་རྣམ་གྲོལ་སྤྱ། བྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཞེས་
བྱ།^{༥༡} ཞེས་པའོ།

འདིར་སེམས་མེད་མི་དམིགས་པ་ཞེས་པ་ཡང་སེམས་ཙམ་པ་སེམས་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་
པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་དབྱིངས་དང་།
དོན་དམ་པའི་དགོ་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་མི་འགྱུར་ཞིང་བརྟན་པ་དང་། དོན་དམ་གནས་སྤྱུགས་ལ་བདེ་བ་
དང་། གདོད་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤྱ་དང་། བྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྤྱད་དབྱེར་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
ཆོས་གང་གཤི་ཀྱང་གི་ཁྱེ་མ་སྟེད་ལས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའི་ཕྱིར་
སེམས་ཙམ་པ་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་བདེན་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ། བྱུང་ནི་དེ་
ལ་ལྟར་ལོ། རྟག་ཏུ་མེད་པར་གྱུར་བ་གང་།^{༥༢} ཞེས་པ་ལ་མོགས་པས་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་བཞིན་
ཉིད་གསུངས་པ་ཡང་གཉིས་མེད་ཡོ་ཞེས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་
པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞུང་འདིར་སེམས་ཙམ་སྟོན་མོད་ཀྱི། མཐའ་ནི་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་སྟོན་

པའི་ཕྱིར། མེས་མ་ཙམ་གྱི་རང་གཞུང་ཉིད་རྒྱལ་བ་ན་རྩོམ་པ་བོའི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་ནོ།།

གཞན་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སངས་རྒྱལ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་སྟོན་ན་མེས་མ་ཙམ་པའི་ལུགས་ལས་འདས་པར་
 གྱུར་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ངོ་མ་དང་བྲལ་བའི་འོད་དྲུ། འདིར་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྐྱབ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་སྐུ་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་སྐུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་སྐུར་བ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །འདིར་
 ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྐྱབ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་སྐུ་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་སྐུར་བ་འགའ་ཡང་མེད་ཅེན། བཞིན་པར་བྱ་སྟེ་འདིར་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྐྱབ་
 རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༩} །དེ་ལྟར་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་མཚན་ཡང་དག་
 པར་བཞིན་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྟོན་པར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི་ལུ་ཅུ་གསུམ་པར་གསུངས་
 པ་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་འདས། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་འཁར་བ། །རྣམ་པར་རྟོག་
 མེད་ལུན་བྱིས་གྲུབ། །རྣམ་གསུམ་སངས་རྒྱལ་སྐུ་འཁར་བ།^{༢༠} །ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
 གཞན་ཡང་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་གསུང་འཛིན་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མེས་མ་ཙམ་
 ལས་འདས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ངོ་མ་མེད་པའི་འོད་དྲུ། ད་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པའི་
 སྟོན་གསུངས་པ། །ཁྱིད་གསུམ་མཐའ་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་རྒྱལ་བ་པོ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདོད་
 པར་བྱེད།^{༢༡} །ཅེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཛིན་པ་ཡོད་དེ་^{༢༢} །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་འཛིན་པ་ཡོད་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་དང་བྲལ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

(༡) ལྟར་སྟེ་རྣམས་ཀྱང་མེས་མ་ཙམ་རྒྱུ་འདོད་ན་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཤེས་པར་བསྟན་པ།

དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་ལྟེ་ཐང་མོ་རྣམས་མེས་མ་ཙམ་ལས་མ་འདས་
 པར་འདོད་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ངོ་མ་མེད་པའི་འོད་དྲུ། རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་དོན་དམ་དྲུ།
 ཡོད་པར་མཐས་རྣམས་མི་འདོད་དེ། །གཅིག་དང་རྒྱལ་མའི་རང་བཞིན་དང་། །བྲལ་བས་ནམ་མཐའི་བསྐྱ་
 བཞིན། །ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན། །གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་འང་མིན། །མཐའ་བཞི་རྣམ་
 པར་གྲོ་ལ་བ་མི། །དེ་ཉིད་དཔུ་མ་པ་ཡིས་རིག་^{༢༣} །ཅེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་གཅིག་དང་རྒྱལ་བ་དག་ཀྱང་གཅིག་
 ཅིང་མཉམ་དང་མི་མཉམ་པ་ཡང་མཉམ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དཔུ་མ་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འོ།^{༢༤} །

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅམ་ལས་འདས་པའི་ཚོས་ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
དུས་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་དང་ཐུགས་དང་ལྟ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་མཐར་ཐུག་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་
དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ལས་འདས་པའི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སེམས་ཅམ་
ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་གསུང་རབ་ཐབ་མོ་རྣམས་ལ་སྦྱར་བ་གདབས་པར་མི་བྱ་རྟེ། ཚོས་སྤྱོད་གི་
ལས་ཆེན་པོར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(༡༠) དེས་ན་ཤུན་འབྲེད་པའི་མན་ངག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་བརྟན་པ།

དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་མེད་དང་། རང་སྤྱོད་གཞན་སྤྱོད་དང་། མེད་དགག་མ་
ཡིན་དགག་དང་། རྣམ་གཅིད་དང་ཡོངས་གཅིད་དང་། སྤངས་བ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་དང་།
མི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་དང་གང་མེད་ཅིང་། དེའི་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་
འདི་ཡང་སེམས་འགོ་ལ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསལ་བར་བྱས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་རྒྱ་ད་ལྟེ་ཐབ་
མའི་མན་ངག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་ལྟན་པ་ལས་གསལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་དང་ལྟན་ན་འཁོར་ལོ་
བར་པའི་དོན་ཡང་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར་རྟེ། རི་ཁོ་ཆེན་པོ་དག་ལ་སྤྱོད་གི་ནམ་མཐའ་མཐོན་པོ་ནས་ལྟ་
བ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་དང་བྲལ་ན་ནི་རང་སྤྱོད་ལས་ལྷག་པའི་སྤྱོད་ཉིད་དང་། དག་པའི་བདག་དང་འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་དང་གཞི་འབྲས་དབྱེར་མེད་ལ་སོགས་པ་མི་སྤྱོད་ཅིང་བདེ་
གཤེགས་སྤྱོད་པོ་དུང་དོན་ཡིན་པས་དོན་ལ་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་རན་ཀྱི་བྱེད་བ་དུ་མར་འགྱུར་བས་
ལྟ་བའི་སྤྤགས་མ་བདོ་བར་འགྱུར་རོ། །

(༩) སྤྱོད་གཞིའི་རྣམ་གང་ལ་མང་པོ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རང་སྤྱོད་འདི་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་ཉིད་རྒྱུ་ལུ་མ།

<༡> རྣམ་གང་སྤོངས།

[1] རྣམ་གང་སྤོངས་མང་པོ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་ཐབ་མོ་མཐོང་ར་བརྟན་པ།

དེའི་ཕྱིར་ལྟ་བུར་ན་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་འདོད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུར་སྦྱར་སྦྱོར་སྤྱོད་སེམས་
པ་དང་ལྟན་པར་འདོད་པ་དང་། དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་འཇམ་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མཐོང་བར་འདོད་པ་
དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བར་འདོད་པས་རང་སྤྱོད་གཞན་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་བར་ལེགས་
པར་གདན་ལ་བབ་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ངེས་པ་རྟོག་པར་བྱ་དགོས་རྟེ། དེ་ཡང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་

ཞལ་ཐུན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་མདོར་བསྟན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཚན་མ་མེད་དང་དོན་
དམ་དང་། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །གཞན་མིན་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་མ་ཡིན། །དེ་འགགས་འཕགས་
པའི་སྤྱོད་ལུལ་དང་། །འཕགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། །རྣམ་གྲངས་དོན་དེ་གོ་རིམ་བཞིན།^{༡༠} །ཞེས་དང་།
འཕགས་པ་ཀླུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞལ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་མཚོག་དེ་ཉིད་ནི། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་
མཐའ། །མཚན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །སྤྱོད་པ་ཉིད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན།^{༡༡} །ཞེས་དང་། མཚོག་གི་
དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ལྟ་བུ་གཉིས་པར་ཡང་། །ཞེས་དང་མཐའ་བཅས་སྒྲ་གཤམ། །ཚོས་འབྱུང་རྒྱ་
སྤྱོད་སེང་གའི་ཁྱིར།^{༡༢} །ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཛིན་རྟེན་དབང་ལྷན་གི་ཞལ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི། །དེ་
བཞིན་དུ་ཨེ་ཡིག་དང་། །གསང་བ་དང་པད་མ་དང་ཚོས་འབྱུང་དང་རྣམ་མཐའི་དབྱིངས་དང་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་གནས་དང་སེང་གའི་ཁྱིར་དང་། །རྒྱ་གདང་གསང་བའི་མིང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཨེ་ཡིག་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་
པོའི་མིང་མ་ཡིན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༣} །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། །གཅིག་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཆང་བའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཚོས་གང་ལ་ཡང་མི་སྤྱོད་དོ། །དེ་ལྟ་
བཟུང་ཨེ་ཡིག་ལ་ཚོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཅན་དོན་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་
ནི་དོན་དམ་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་མི་སྤྱོད་དོ།

[༩] རང་སྤྱོད་དང་དོན་དམ་ལ་ཚོགས་པ་རྣམ་གྲངས་སྤྱོད་འདོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

[༡༠] རང་སྤྱོད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉེ་ཅས་ལ།

གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཚོགས་པ་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ནི། ཚོས་ཐམས་
ཅད་རང་རང་ངོ་བོས་སྤྱོད་པའི་རང་སྤྱོད་ཐོན་ཏེ་ཞེ་ན། །དེ་ལྟ་ན་ནི་འོན་ཏོག་གིས་མེད་ཅན་གཤན་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་
ལས་མི་འདུལ་པའི་ཚོས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། །རང་
གི་ངོ་བོས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་ལ་བྱུང་བ་མེད་སྟུང་དུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་
མདོར། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་དོན་ནོ།^{༡༤} །ཞེས་དང་། རྒྱལ་བ་
བུམས་པའི་ཞལ་ཐུན་སྤྱོད་ཀྱི། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་འདོད།^{༡༥} །ཅེས་དང་། ལུས་རྒྱས་པར་ཡང་།
རབ་འབྱོར་ཡང་དག་པའི་དོན་ནི་སངས་རྒྱས་ཤེས་བྱ་སྟེ།^{༡༦} །ཞེས་དང་། །དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། །ཡང་དག་
པའི་དོན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཚོས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་པའི་ཐ་ཚིག་གོ།^{༡༧} །ཞེས་དང་། །ཤར་ཕྱིན་བདུན་

བརྒྱུ་པའི་འགྲོལ་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་མ་ལ་མི་རྣམས་མཛད་པར་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ད་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ནི་དབྱང་རྒྱུ་པོ་ཞེས་མདོ་བྱངས་གིང་།¹⁹¹ འཕགས་པ་བརྒྱད་རྫོང་
པར་ཡང་། དེ་བཞིན་ནི་ད་ལ་ནི་འོང་བའམ་འགྲོ་བ་མེད་དེ་དེ་བཞིན་ནི་དགང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའོ་¹⁹² ཞེས་པ་ལ་མོགས་པ་དེ་བཞིན་ནི་དགང་ཡིན་པ་དེ་སངས་རྒྱུ་ཡིན་པར་རྫོང་པའི་ལུང་
རྣམ་དག་གིན་རྒྱུ་མང་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་དེ་དང་དེ་རྣམས་གྲངས་ཡིན་ན་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་པའི་དངོས་པོ་སྒྲོ་བ་པ་
རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནི་ད་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་རང་རང་དོ་བས་རྫོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་འདྲིན་ན་གཞན་
དང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་པ་ཡིན་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་ཏེ། འཕགས་པ་མོགས་མེད་ཀྱི་ལལ་ལྷན་ཀྱང་། ཅིའི་
ཕྱིར་དེ་བཞིན་ནི་ད་ལ་དེ་བཞིན་ནི་དེ་ཅེས་བྱ་ཞེན། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་པ་ནི་དེ་གྱི་ཕྱིར་རོ།¹⁹³ ཞེས་དང་།
རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ལལ་ལྷན་ཀྱང་། གཞན་མིན་¹⁹⁴ ཞེས་དེ་བཞིན་ནི་དེ་གྱི་དོན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་པ་ལ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་མི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱང་རང་རྫོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ནི་ད་ཡིན་པར་
འགྱུར་ལ། འདྲིན་ན། དེ་དགེ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་དང་ཡོད་པའི་དགེ་བ་དང་
འདུས་མ་བྱས་པའི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ནི་ད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟགས་འདི་ཁས་བྱངས་གིང་
དེ་བཞིན་ནི་ད་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་དང་ཡོད་པའི་དགེ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་པར་
ལུང་རྣམ་དག་རྣམས་སུ་ཡང་ཡང་གསུངས་པས། དེ་ལ་དེ་དང་དེས་ཁྱབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། དེ་ལྟ་བུས་ན་
དངོས་པོས་འགྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་པ་རྣམས་རྫོང་ནི་ད་ཡིན་ཡང་དེ་བཞིན་ནི་ད་མ་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་
ནི་དགང་ཡིན་པ་དེ་རྫོང་ནི་ད་ཡིན་ཡང་རང་རྫོང་མ་ཡིན་ནིང་རང་གིས་རང་མི་རིག་པའི་རྫོང་ནི་དེ་གྲང་མ་ཡིན་
ནོ།

(༩) རང་རྫོང་དང་ཡང་དག་མཐའ་རྣམས་གྲངས་ཡིན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ།

དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་མོགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རང་རྫོང་དང་རྣམས་གྲངས་མ་
ཡིན་པ་ནི་དུ་རིག་པར་བྱོལ། གལ་ཏེ་རང་རྫོང་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་རྣམས་གྲངས་ཡིན་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲིན་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ལལ་ལྷན་ས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན།¹⁹⁵ ཞེས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དོན་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པའི་མཐའ་ཐུག་པ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

{ ༩ } རང་སྟོང་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ།

དེ་བཞིན་དུ་རང་སྟོང་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་ན། མཚན་མ་མ་འགགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། མཚན་མ་འགགས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་ཞལ་ལྷན་ས། དེ་འགགས་^{༡༨} ཞེས་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་དོན་མཚན་མ་དེ་འགགས་པའི་གཞི་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་ལྷན་ས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཚན་མ་ཉི་ལེ་བའི་བའི་ཕྱིར་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

{ ༩ } རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ།

དེ་བཞིན་དུ་རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་ན། གླིབ་པ་གཉིས་ཀྱང་རང་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དེ་གཉིས་པོ་གང་གིས་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་པར་འགྱུར་ཞིང་། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་རང་རིག་གི་སྟོང་ལུ་ལ་ཡང་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་མགོན་བྱམས་པའི་ཞལ་ལྷན་ས། འཕགས་པའི་སྟོང་ལུ་ལ་དང་།^{༢༠} ཞེས་བ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་སྟོང་ལུ་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་^{༢༡} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

{ ༡༠ } རང་སྟོང་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ།

དེ་བཞིན་དུ་རང་སྟོང་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་ན། རན་སོང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མི་བཟད་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དེ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རི་སྒྲིབ་དུ། འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར་^{༢༢} ཞེས་དང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་^{༢༣} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

{ ༡༡ } རང་སྟོང་དང་དོན་དམ་བྱང་ལེམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ།

གཞན་ཡང་། དོན་དམ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་མེས་ས་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཐོགས་པ་རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་

པའི་སྤྱི་ཉིད་དེ། རང་སྤྱི་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ན། དོན་དམ་ཕྱང་ཚུ་བ་ཀྱི་སེམས་མ་ཡིན་པ་ཞིག་པ་མི་
བཟད་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་སྤྱི་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་ཕྱང་ཚུ་བ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པར་
ཉཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།

(ལ) དེ་རྣམས་ལ་སེམས་སྤྱི་ལ་ཡིན་པར་གྲགས་པའི་རྣམས་ལ་དགག་གསལ།

གལ་ཏེ་ཞིག་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོས་སྤྱི་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་ཡིན་པ་དེ་
དོན་དམ་ཕྱང་ཚུ་བ་ཀྱི་སེམས་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་སྤྱད་པའི་ཆ་གང་ཡིན་
བདེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་སྤྱི་ལ་དེ་དག་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་སྤྱད་པའི་ཆ་དེ་སྤྱི་ལ་མི་སྤྱི་ལ། གལ་ཏེ་
སྤྱི་ལ་ནི་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། མི་སྤྱི་ལ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ནི་མི་སྤྱི་ལ་དེ། ཀྱན་
ཐོབ་སྤྱི་ལ་ཉིད་དུ་བཤད། སྤྱི་ལ་ཉིད་ཐོབ་ཀྱན་ཐོབ་སྤྱི་ལ། བྱམ་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་དུ། མེད་ན་མི་འབྱུང་
ངས་ཕྱིར་རོ།^{༡༡} ཞེས་དང་། གཞུགས་སྤྱི་ལ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ་ཉིད་གཞུགས་སོ།^{༡༢} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་
དང་རིགས་པས་སྤྱད་པ་སྤྱི་ལ་ཉིད་དོ། སྤྱི་ལ་ཉིད་སྤྱད་པའོ། དེ་ལས་དེ་གཞན་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་
ཀྱང་དེ་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པ་ཐོབ་པོ། དེ་བཞིན་
དུ་མི་དགེ་བའི་སྤྱི་ལ་ཡིན་ཆ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྣམ་གྲངས་སྤྱི་ལ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དགེ་བ་ཡིན་དགོས་པས།
འདིར་སྤྱད་པའི་ཆ་མི་དགེ་བ་དང་། སྤྱི་ལ་ཡིན་པའི་ཆ་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཁས་སྤྱོད་དགོས་པར་ཡང་འགྱུར་ཞིང་།
མི་སྤྱི་ལ་ཡིན་པའི་སྤྱད་པ་མི་དགེ་བའི་སྤྱད་པ་ཆ་ཡང་རང་གི་ངོ་པོས་སྤྱི་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་
དགེ་བ་ཡིན་པར་ཉཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པ་སོགས་མེད་ཞུས་ཀྱི་ཞལ་ལྟ་ནས། དོན་དམ་
པའི་དགེ་བ་གང་ཞེན། དེ་བཞིན་ཉིད་དོ།^{༡༣} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

(ད) གནས་ལུགས་ཀྱི་རྟག་དང་རང་སྤྱི་ལ་ཡིན་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ཉཅང་ཐལ་བ།

གཞན་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་རྟ་གལ་སོགས་པ་སྤྱི་ལ་ཡིན་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསུངས་པ་རྣམས་
ཀྱང་སྤྱི་ལ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གཞན་སྤྱི་ལ་ཡིན་པའི་རྣམ་གྲངས་སྤྱི་ལ་ཡིན་པའི་ཆ་ཀྱི་རང་སྤྱི་ལ་ཡིན་པའི་ཆ་ཡིན་ནོ། གལ་
ཏེ་རང་སྤྱི་ལ་ཡིན་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ཀྱན་མ་ཞིན་ཀྱི་ཡིན་པ་ཆོང་པའི་གྲོ་བུ་རྒྱུ་ལ་མི་བཟད་པ་རྣམས་
ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་རྟ་གལ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དེ་དབང་ལུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡིན་པ་ཆོང་པའི་
སངས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་ཐང་ཏོག་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟ་གཞན་པའི་ཐིག་པའི་རྒྱུད་དུ། རི་རྩེ་ལ་སོགས་

ཏིལ་མར་དང་། རི་ཕྱར་གིང་ལ་གནས་པའི་མེ། དེ་བཞིན་ཆོས་རྒྱལ་མཐའ་ཅད་ལ། ཡང་དག་གནས་
 ཀྱང་མི་མཐོང་བ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྩ་གར་བཤད། རྩ་ག་རིན་ཆེན་ཟ་མ་ཏྲི། ཀྱང་ཕྱིར་དབང་ལྷག་
 སྟགས་ཡོན་ཏན། ལུ་ཀ་པ་དེ་ཕྱིར་རྩ་གར་བཤད། ཆོས་ནི་རྩ་ག་ཞེས་བྱར་གྲགས། དབྱིངས་ནི་སེམས་སུ་
 བེས་པར་བྱུ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདིས་ནི་ཆོས་མཐའ་ཅད་ལ་གནས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་
 གཤེགས་སྒྲིང་པོ་རྩ་ག་དོན་དམ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་སུ་གསུངས་པར་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། གཞན་ཡང་སེམས་
 ཅན་རན་པ་ལྟེན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་གྱི་དང་རྒྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐར་ཐུག་གི་རྩ་ག་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པས་
 དེའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཅད་ཆང་བར་ཏུ་ཅད་ཐལ་བར་འགྱུར་རྟེ། རི་སྒྲིང་དུ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་གཅོད་
 བྱེད་ཅིང་། ཉོན་མོངས་རྒྱལ་མཐའ་ཅད་གཞན་མི་སྟེན། དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་རྩ་གར་བཤོད།^{༡༦} ཅེས་ན་རིས་
 འགྲེལ་ཆེན་དུ་བྱངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་ལྷག་དང་ནི་གསུགས་བཟང་དང་། དཔལ་དང་གྲགས་དང་ཡོ་
 བེས་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ལུན་སྒྲུལ་ཆོག་པ་སྟེ། རྩ་ག་རྒྱལ་ཞེས་པར་བཤད། ལྷུ་མ་བུ་ཅི་རྩ་ག་
 རམས་དག་པ། སྟགས་ཀྱི་རྩ་ག་ལོ་རྩུབ་མོ་རྒྱལ་ས། དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་དབང་ལྷག་སྟགས། རྩ་ག་པོ་དེ་རྒྱལ་
 རྩ་གར་བསྒྲགས།^{༡༧} ཞེས་ཅུ་རྒྱུད་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱལ་སུ་གསུངས་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་གྱི་འདོད་རྩེའི་ལུང་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་རྒྱལ་གསུངས་པའདྲ་རྒྱུར་དུ་བྱངས་པ་ཡང་།
 འཛོམས་བྱེད་རྩ་ག་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདུད་དང་ཉོན་མོངས་དག་འཛོམས་ཕྱིར། བེས་རབ་ཀྱིས་གཞོམ་ཉོན་
 མོངས་ཏེ། དེ་ཕྱིར་བེས་རབ་རྩ་གར་བཤོད།^{༡༨} ཅེས་བདུད་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གདོད་ནས་རང་
 བཞིན་གྱིས་རྒྱལ་པའི་བེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོ་ལ་ཏུ་བྱིན་མ་རྩ་གར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་དོན་རྩེ་མོའི་རྒྱུད་དུ་
 ཡང་། ཉོན་མོངས་ལས་དང་དེ་བཞིན་སྟེ། ཉོན་མོངས་བེས་བྱའི་སྒྱིབ་དེ་བཞིན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་
 ཀྱང་བཅོམ། དེ་ནི་རྩ་ག་ལུན་ཞེས་བཤད།^{༡༩} ཅེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་
 བཅོམ་པའི་གཞི་ལ་རྩ་གར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་གྱི་འདོད་རྩེར་ཡང་། སངས་རྒྱལ་འདི་ལ་རྩ་ག་མངའ།
 བཅོམ་ལུན་ཞེས་ནི་བཤོད་པར་བྱ། རྩ་ག་རྒྱལ་པ་དུག་ཏུ་བཤོད། དབང་ལྷག་ལ་སྟགས་ཡོན་ཏན་ཀྱན།
 ཡང་ན་ཉོན་མོངས་ལ་སྟགས་བདུད། འཛོམས་ཕྱིར་རྩ་ག་ལུན་ཞེས་བཤོད།^{༢༠} ཅེས་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་སྒྲུངས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སངས་རྒྱལ་ལ་རྩ་གར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་དོན་རྩེ་
 བྱང་པའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། ཆོས་དབྱིངས་རྩ་ག་ཞེས་ནི་བཤད། རྩ་ག་རིན་ཆེན་ཟ་མ་ཏྲི། ཀྱང་ཕྱིར་དབང་
 ལྷག་སྟགས་ཡོན་ཏན། ལུ་ཀ་པ་དེ་ཕྱིར་རྩ་གར་བཤོད། རྩ་ག་ཆོས་རྒྱལ་ཀྱན་ཏུ་ནི། དབྱིངས་ནི་བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་སུ་གསུངས།^{༢༡} ཞེས་དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཀྱན་ཆང་བའི་དབྱིངས་རིགས་དབྱེར་མེད་

ཕུང་ལྷུང་གི་མེས་པ་ལ་རྩ་གར་གསུངས་པ་དང་། དགོངས་པ་ཕུང་ལྷུང་པའི་རྒྱུད་ཏུ་ཡང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱིས་གར་བསྟན་པ། །བརྩ་གསུམ་པ་ཡི་སར་གྱུར་གར་། །དེ་ནི་བཅུན་མོར་ཡང་དག་པའདྲ། །དམ་ཚོས་རྩ་གཞེས་པ་ཡང་།^{༡༡} །ཞེས་བདེན་དོན་བརྩ་གཉིས་ལྷན་པའི་གཞི་དོན་དམ་པའི་ཚོས་སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་བཅུན་མོ་ལ་རྩ་གར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་སངས་རྒྱལ་མེད་པའི་རྒྱུད་ཏུ་ཡང་། མཚོག་གི་ཡེ་ཤེས་ཇི་བཞིན་པ། །རྩ་གའི་དབུས་ན་རྩམ་པར་བསྟགས། །བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེར་བྱེད་པ། །འདི་ཉིད་དུ་ནི་ཀུན་གནས་ཀྱང་། །བྱིས་པ་སྒྲོངས་པ་སེམས་མོ།^{༡༢} །ཞེས་འབྱུར་མེད་མཚོག་གི་བདེ་བ་སྟེར་ཞིང་། དེའི་བཞུགས་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དབྱིངས་ལ་རྩ་གར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་རྩ་རྩེ་ཆེ་མཁར་འགྲེལ་རྒྱུད་ཏུ་ཡང་། གོང་ཕུད་ལྷག་པ་བདམ་ཉིད། །རྩ་གའི་ནང་དུ་ཤེས་རྒྱུད་པ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་བསམ་པར་བྱ།^{༡༣} །ཞེས་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གོང་ཕུད་འགྲེལ་པ་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་གི་པད་མ་ལ་རྩ་གར་གསུངས་པ་དང་། གསང་འདུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་དུ་བྱངས་པ་ཡང་། བཅུན་མོ་ཡེགས་སྤངས་ཕྱག་རྒྱ་ཞེ། །རྩ་ག་ཡེགས་སྤངས་པ་དམོ།^{༡༤} །ཞེས་སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་བཅུན་མོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་རྩ་ག་དང་པད་མར་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་ཕྱག་ན་རྩེ་ཆེ་མཁར་འགྲེལ་པའི་འགྲེལ་པར་བྱངས་པ་ཡང་། དབང་ཕྱག་ལ་སྟོགས་ཡོན་ཏན་ལྷན་། །རྩ་ག་ཡང་ན་བདུད་བཅོམ་ཕྱིར། །གར་ལ་དེ་མངའི་ཕྱིར་ན་འདི། །བཅོམ་ལྷན་ཁམས་གསུམ་དབང་ཕྱག་གསུངས།^{༡༥} །ཞེས་སངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཆང་བའི་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་ལ་རྩ་གར་གསུངས་ཤིང་།

བཅོམ་ལྷན་འདས་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གི་ཞལ་སྤྲན་ཀྱང་། །རྩ་ག་མ་ན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། བཅོམ་ལྷན་ནི་བདུད་དང་ཉོན་མོངས་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་པ་འཇམ། དབང་ཕྱག་ལ་སྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐལ་བ་སྟེ། དེ་འདི་ལ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྷན་ནོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་རྩ་ག་མ་ན་ཞེས་པ་བཅོམ་ལྷན་དུ་འབྱུར་བ་ལྟར་སྐལ་ལྷན་ཏུ་ཡང་འབྱུར་པས་སྤང་སོར་བཞག་ཉིད་ལ་བཤད་ན་འགྲིག་ཅིང་ཡེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་ཡང་། གཅིག་དང་དུ་མ་དག་ཀྱང་གཅིག་ཅིང་མཉམ་དང་མི་མཉམ་པ་ཡང་མཉམ་པ་གཤམ་གཤོན་མཉམ་རྒྱུ་དང་། །སྟེང་འོག་ཀུན་ནས་དཀར་ལྷང་སྤྲོ་ཚོགས་ཁ་དོག་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་གཟུགས་ཏེ་བྱང་དུ་རིང་པོ་དང་། །ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་ཡོན་ཏན་མེད་ཅེས་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་བྱད་མེད་སྟེས་པ་འང་སྟེས་པ་བྱད་མེད་མིང་། །གང་ཞིག་ཀུན་གྱི་རྟེན་གཅིག་རྩ་ག་བཟང་མོ་མཚོག་གི་རྩ་ག་ཁྱོད་ལ་འདུད་དེ་ཁྱོད་ལ་འདུད།^{༡༧} །ཅེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། །རྩ་ག་བཟང་མོ་ཞེས་པ་ནི། དབང་ཕྱག་ལ་སྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བདག་

ཉིད་དོ། །མཚོགས་གི་རྩ་ག་ནི་ལམ་སྐབས་སུ་མཚོགས་གོ། །རྒྱ་དེ་སྐད་མགོ་བོས་འདྲད་པ་ལྟེ།^{༡༠} ཞེས་དང་།
མཛོན་པར་བཞེད་པའི་རྒྱ་དེ་སྐད་མཛོན་པར་ཡང་། དམ་ཚིག་གསལ་གསུམ་སྒྲོར་པ་ཡིས། རྩ་ག་ནི་དབུས་
སྐབས་སྒྲོམ་པར་བྱ།^{༡༡} ཞེས་དང་། རྩ་གར་དོ་རྩེ་ལག་མོ་ནི། གསལ་པ་གསུམ་དུ་རྩམ་པར་བསྒྲོམ།^{༡༢} །
ཞེས་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྩ་ག་ཡིན་པར་བཤད།^{༡༣} ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐད་དུ་མ་ཆེན་བོའི་གསུང་རབ་
ཐབས་མཐར་ཐུག་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་རྩམས་སྟེ། དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་
ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་མཐའ་ལས་པའི་བདག་ཉིད་དོན་དམ་པའི་ལྟ་དང་ཐུགས་དང་ཐུག་རྒྱ་དང་རྒྱད་དང་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་མིང་དུ་མ་ཅན་སྟོང་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྩ་གར་གསུངས་པ་རབ་ཏུ་མང་
པར་བཞུགས་པས། རྒྱས་པར་དེ་རྩམས་སྟེ་བལྟ་བར་བྱའོ།

(༡) གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་དང་རང་སྟོང་རྩམ་གྲངས་ཡོན་ན་ཏན་ཅང་ཐལ་བ།

གཞན་ཡང་། རྒྱད་ལྟེ་རིན་པོ་ཆེ་རྩམ་པར་དག་པ་རྩམས་སུ་སྟོང་ཉིད་དོ་རྩེ་རྩམ་གསུངས་པ་རྩམས་
ཀྱང་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྟོང་ཉིད་ལ་དགོངས་ཀྱི། རང་སྟོང་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་སྟོང་གིས་
དོ་རྩེ་དཔེ་གོ་ཆོད་པར་འདོད་ན། ལྷོ་བ་དང་ལྷོང་བོ་མ་ཡིན་པ་དང་ཁོང་སྟོང་ཅན་དང་གཅན་དུ་ཡོད་ཅིང་
དབྱེར་ཡོད་པ་དང་འཚོག་པ་དང་འཇིག་པའི་དངོས་པོ་ཅན་པ་སྐབས་སུ་བ་དང་ལྷན་ལྷན་དང་ལུད་ལུད་ལ་
སོགས་པ་མི་གཅིང་བའི་རྣམ་རྒྱུས་ཀྱང་རང་རང་དོ་བོས་སྟོང་པའི་ལྷིང་མཐར་ཐུག་གི་དོ་རྩེ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དེ་རྩམས་སྟེ་བ་དང་སྟོང་བོ་ཡིན་པ་དང་ཁོང་སྟོང་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་འདོད་དགོས་
ཏེ། དཔལ་འདྲི་རྩེ་མོའི་རྒྱད་དུ། དོ་རྩེ་དོ་རྩེ་ཞེས་གསུངས་པ། ཅེས་འདི་དོ་རྩེ་རབ་ཞེད་ཅེན། ལྷན་ལྷན་
པོ་ཁོག་སྟོང་མེད། གཅན་མེད་དབྱེར་མེད་མཚན་ཉིད་ཅན། མི་འཚོག་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ། སྟོང་ཉིད་དོ་
རྩེ་རབ་ཞེད་པར་བྱ།^{༡༤} ཞེས་དང་། བདེན་ཁོང་དོན་ཡོད་དེ་བཞིན་ཉིད། འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་སྒྲེབ་མེད།
འགག་མེད་དེ་ཁོན་ཉིད་གང་། དེ་ལྟ་ལུན་དོ་རྩེ་ཡིན།^{༡༥} ཞེས་དང་། འགྱུར་བ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ཉིད།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་བརྟན་པ་གང་། ཉེ་ལྟ་ལུན་འདིར་དོ་རྩེ་དོ་རྩེ་^{༡༦} ཞེས་དང་། འགྲོ་དུག་འཁོར་ལོ་ཉེས་བྱས་
ཀྱང་། རྩེ་དོ་ཡིས་ནི་འཛོམས་པར་བྱེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་གང་དེ་དོ་རྩེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འཛོམས་
པར་བྱེད།^{༡༧} ཅེས་དང་། ཆོས་རྒྱལ་གྱན་ལྷི་དེ་བཞིན་ཉིད། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དོ་རྩེ་རབ་ཞེད།^{༡༨} ཅེས་པ་
ལ་སོགས་པ་དང་། དཔལ་འདྲི་རྩེ་མོང་བའི་རྒྱད་དུ་ཡང་། མི་ཆོད་མི་བྱེད་མི་འགྱུར་བ། མི་ཚོག་པ་དང་
མཚོག་ཏུ་འཕྱིགས། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་མཚོག། རང་བཞིན་དོ་རྩེ་ཞེས་ནི་བཞེད།^{༡༩} ཅེས་དང་།

ཞིག་གིས་མེད་ཀྱིས་པ་བྱུང་། །དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་པ་དག་། །པདྨ་ཆེན་ཞེས་ནི་འདི་ལ་བཞིན། །དྲི་
 རྩེ་ཡེ་ཤེས་ལཱི་དངོས་ཉིད། །སངས་རྒྱལ་ལྷ་བདག་རང་བཞིན་ཅན།^{༡༡༠} །ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་ཐམས་
 ཅད་གསང་བའི་རྒྱ་དུ་ཡང་། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་འོད་གསལ་བའི། །སེམས་ནི་དྲོ་རྩེ་མཛོན་བཞིན་
 བྱ།^{༡༡༡} །ཞེས་དང་། དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོར་ཡང་། དྲོ་རྩེ་དག་གྲང་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ཆེན་ཀྱིས་པར་མི་བྱེད་
 པའོ།^{༡༡༢} །ཞེས་སོགས་དང་། དཔལ་གྱི་དྲོ་རྩེ་དང་། དང་པོའི་སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་དྲེ་མང་པོ་
 ཀྱིས་སྐྱེ་ཡང་། མི་བྱེད་དྲོ་རྩེ་ཞེས་བྱེད་བཞིན།^{༡༡༣} །ཞེས་སོགས་དང་།

འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ལྷན་གྱི་ཉལ་ལྷ་ནས་གྲུང་། དྲོ་རྩེ་ཞེས་པ་ནི་མི་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 བསམ་དུ་མེད་པའི་ལྷན་པོ་རྩེ་ཡོ། །དཀར་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་དྲོ་རྩེ་ཅན་ཉི།^{༡༡༤} །ཞེས་དང་། དྲོ་རྩེ་ནི་མི་བྱེད་
 པ་དང་མི་ཆོད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་ཡིན་པ་ནི་དྲོ་རྩེ་ཐེག་པ་སྟེ་སྟགས་གྱི་རྒྱུ་ལ་དང་པོ་ལ་རྒྱ་
 བྱེད་པའི་རྒྱལ་འབྲས་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པར་གྱུར་པའོ།^{༡༡༥} །ཞེས་དང་། དྲོ་རྩེ་ཐེག་པ་
 ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་སྟེ་སྟགས་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 ཐེག་པ་རྣམས་གྱིས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དྲོ་རྩེ་སྟེ་ཐར་པར་འདིས་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དྲོ་རྩེ་ཐེག་པའོ།^{༡༡༦} །ཞེས་
 སོགས་དང་། དྲོ་རྩེ་ཀྱིས་འཛིན་སྐྱེ་ཡང་། མི་ཆོད་པ་མི་ཤིགས་པ་བདེན་པ་སྒྲུབ་བརྟན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 ཐོགས་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱིས། གང་གིས་གྲུང་མི་ཆོད་ཅིང་མི་ཤིགས་པའི་དབྱིངས་
 བདེན་པ་ཡང་དག་པ་སྒྲིལ་བརྟན་པ་སྟེ་འགག་འཕོ་འགྱུར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་
 དང་སངས་རྒྱལ་ལཱི་བདག་ཉིད་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ལ་བྱུང་བ་གྱི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དྲོ་རྩེ་ར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་འོ།

དོན་དམ་པའི་མཆོད་བཞིན་དུ་ཡང་། གཅིག་སྐྱེ་ལ་ཐོགས་པ་དྲོ་རྩེའི་བདག་^{༡༡༧} །ཅེས་དང་། དྲོ་
 རྩེ་ལྷན་ཅན་འཇིགས་བྱེད་པ། །དྲོ་རྩེའི་གྲགས་པ་དྲོ་རྩེའི་སྒྲིང་། །རྒྱ་འབྲུག་དྲོ་རྩེ་གསུམ་པོ་ཆེ། །དྲོ་རྩེ་ལས་
 སྐྱེས་དྲོ་རྩེའི་བདག་ །དྲོ་རྩེ་སྒྲིང་པོ་མཁའ་འབྲུག་།^{༡༡༨} །ཞེས་དང་། དྲོ་རྩེ་གད་མོ་ཆེར་སྒྲོགས་པ། །དྲོ་རྩེ་
 སེམས་དཔལ་འཇམ་མཁའ་དཔལ་འཇེ། །དྲོ་རྩེ་རྒྱལ་པོ་བདེ་བ་ཆེ། །དྲོ་རྩེ་དྲག་པོ་དགའ་བ་ཆེ། །དྲོ་རྩེ་རྩྭ་ལྷོ་རྩྭ་ཞེས་
 སྒྲོགས། །མཆོད་དུ་དྲོ་རྩེའི་མདའ་ཐོགས་པ། །དྲོ་རྩེ་རལ་གྱི་མ་ལུས་གཅོད། །དྲོ་རྩེ་ཀྱན་འཆང་དྲོ་རྩེ་ཅན།
 དྲོ་རྩེ་གཅིག་སྐྱེ་གསལ་ལ་སེལ་བ། །དྲོ་རྩེ་འབར་བ་མིག་མི་བཟད། །རྒྱ་ཡང་དྲོ་རྩེ་འབར་བ་སྟེ། །དྲོ་རྩེ་
 འབེབས་པ་འབེབས་པ་ཆེ། །མིག་བརྒྱ་པ་སྟེ་དྲོ་རྩེའི་མིག་ །ལུས་ནི་དྲོ་རྩེའི་བསྐྱེད་ཅན། །དྲོ་རྩེའི་སྐྱེ་ནི་གཅིག་
 སུའི་ལུས། །སེན་མོ་སྐྱེས་པ་དྲོ་རྩེའི་ཆེ། །དྲོ་རྩེ་སྒྲིང་པོ་སྟགས་པ་མཐོགས། །དྲོ་རྩེ་ཕྱིར་ཐོགས་དཔལ་དང་

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱུན་མ་གསལ་པར་ཡང་། རྡོ་རྗེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཆང་བར་མཛད་པས་ན་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་སྟེ་མཐར་ཐུག་པའོ།^(༡༧) ཞེས་གསུངས་པ་
 དེ་བཞིན་ཏེ། རྒྱུད་དང་རྒྱུད་གཞན་གྱི་ཏུ་མང་པོར་ཡང་། རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་གསུང་རྡོ་རྗེ་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་
 ཞེས་སོགས་དང་། རྡོ་རྗེའི་འདུ་ཤེས་རྡོ་རྗེའི་འདུ་བྱེད། ཅས་སོགས་དང་། རྡོ་རྗེའི་མིག་རྡོ་རྗེའི་གཟུགས་ཞེས་
 པ་ལ་སོགས་པ་རྡོ་རྗེའི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་རྡོ་རྗེ་བདུད་རྩི་རྡོ་རྗེའི་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་རྩྱུ་མཛད་རྡོ་
 རྡོ་རྗེ་གསུང་བྱེད་རྡོ་རྗེ་དབང་ལུག་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་རྡོ་རྗེ་ཕོ་རྡོ་རྗེ་གདན་པའི། ཞེས་སོགས་དང་། འདྲོད་
 ཆགས་རྡོ་རྗེ། ཞེས་དེ་རྡོ་རྗེ། གཉི་ལུག་རྡོ་རྗེ། ལྷག་དོག་རྡོ་རྗེ་ཞེས་སོགས་དང་། རྡོ་རྗེ་སྟོན། རྡོ་རྗེ་དགུན་
 ཞེས་སོགས་དང་། རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ། རྡོ་རྗེའི་ཐུགས། རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར། རྡོ་རྗེ་ལག་མོ། རྡོ་རྗེ་སྒྲོལ་མ། རྡོ་རྗེ་
 བདག་མེད་མ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཆོས་ཀྱི་གནས་ཉིད་
 དང་། ཆོས་སྟོན་མེད་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མཐོང་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་
 བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲུབ་པའི་དབྱིངས་དང་། མ་སྟེས་པ་དང་། མ་
 འགགས་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་།
 གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་དག་ལེུ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དང་།^(༡༨) ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་
 པ་སོགས་པ་དང་། བསམ་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་གཟུགས་པ་སོགས་པ་རྣམས་དང་དོན་
 གཅིག་པའོན་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་འཛིན་ཏེན་དུ་བྱུང་རུང་མ་བྱུང་རུང་། གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་
 ཁྱེད་ཆོད་རུང་མ་ཆོད་རུང་། ཡིད་ཆེས་རུང་མི་ཆེས་རུང་། གྲོ་བུར་དྲི་མ་འགགས་རུང་མ་འགགས་རུང་
 མཁའ་ལྷར་ཀུན་ཁྲུབ་ཏུ་ནམ་ཡང་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ།

(༡༧) གནས་ལུགས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་རང་སྟོང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ།

གཞན་ཡང་རང་སྟོང་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟེང་མོ་མེད་པར་འདྲོད་ན་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་
 དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཐུག་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ལུམ་ཤེར་
 ཕྱིན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་སྟོང་གིས་དེ་རྣམས་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་ཆོད་ན་དུག་དང་
 བཤང་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ངན་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་དེ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་
 ཕྱིར་རོ། འདྲོད་པར་མི་རུས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་སྐུན་རས་གཟིགས་དབང་ལུག་གི་ཞལ་ལྷ་ནས། སྤར་བ་
 ཏུ་ལུག་ཆོས་ཉིད་འདས། སྤར་བ་པ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྷན་མ། ཐུག་རྒྱུ་ཆེན་པོ་

དེ་ལ་འདུད།¹⁴⁰ ཁྱེད་ཀྱི་ལུང་པོ་ལ་སོགས་སྒྲིབ་པ་རབ་པཅམ་ལུ་ཞི་བ་ལ་བརྒྱད་ལྟ་བུ།
 ལྷན་མཁུན་པད་ལྷེར་དེ་ཉིད་གཅིག་པུ་དོ་རྩེ་ལོན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལྟེ།¹⁴¹ ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་
 བེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ན་སངས་རྒྱས་སྟེད་པར་མཛད་པའོ།¹⁴² ཁྱེད་ཀྱི་སོགས་རྒྱ་ཆེན་གསུངས་ཤིང་། ལྷན་
 ཀྱི་རྒྱལ་པོར་ཡང་། ཕྱག་རྒྱ་རྒྱ་མཐི་རྩེ་སྒྲིབ་པ་ཡིད་དང་ནམ་མཁུན་ལ་ཞི་མེ་ལོང་དག་ལ་གསུགས་
 བཞིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་སྤང་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་མེད་སྟོག་དང་མཆོངས་པའི་འོད་ཟེར་དུ་མ་འཕྲོ་བར་
 བྱེད།¹⁴³ ཁྱེད་ཀྱི་སོགས་དང་། མཁུན་ལྟོ་མ་དོ་རྩེ་གྲུ་དུ་ཡང་། ལྷན་མཁུན་ལ་ཞི་མེ་ལོང་དག་ལ་གསུགས་
 འཛིག་རྟེན་ལམས་ནི་སྤྲོད་ཕྱག་ན། བདེ་ཆེན་ཕུན་ཆོགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། སངས་རྒྱས་ནམ་མཁུན་ལོང་བར་
 བཞུགས།¹⁴⁴ ཁྱེད་ཀྱི་དེ་ཉིད་འདུས་པར་ཡང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ།¹⁴⁵ ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་དུ་ནི། རི་ལྷ་རྩེ་རྩེ་ལོན་གྲུ་བུ།¹⁴⁶ ཁྱེད་ཀྱི་གསང་བདག་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ལོན་ལ་ལྷ་
 ལས་ཀྱང་། དངོས་གྲུབ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་
 ལྷན་པའོ།¹⁴⁷ ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དང་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དང་ལམ་མཁུན་པ་ཉིད་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དང་
 ལྷན་པ་བཅུ་དང་མི་འཛིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ལྷེར་བར་བྱེད་པ་མོ་
 ལྟེ།¹⁴⁸ ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐོང་བ་དང་། ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲིབ་མཐའ་ལས་པ་སྒྲོ་བར་བྱེད་པ་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་རྣམ་པར་སྒྲས་
 པ་¹⁴⁹ ཁྱེད་ཀྱི་དོན་དོན་དོན་དོན་རྣམ་འཕྲོར་མ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཅམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤྲོད་པ་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་།
 རིགས་ལྷན་མཛད་བཏུ་ཁྱེད་ཀྱི་འོད་པར་བྱའོ།¹⁵⁰ ཁྱེད་ཀྱི་སོགས་དང་།

དཔལ་གྱི་འོད་རྩེ་རྩེ་རྩེ་དུ་ཡང་། བོ་ལོ་ལོ་བདེ་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། རྩེ་རྩེ་མཆོད་ཐམས་ཅད་ཉིད།
 གསང་བའི་སྒྲིབ་པ་འཕྲུག་འདི་ཡིས་ནི། བྱི་རོལ་གཉིས་གཉིས་བསྟན་པ་མེད།¹⁵¹ ཁྱེད་ཀྱི་སོགས་དང་། གསུར་
 ཉིད་ནི་བདག་མེད་མ། བདེ་བ་བདག་མེད་རྒྱལ་ཅན་ཉིད། དེ་ལོ་བདེ་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། ལྷེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཉིད་དུ་གནས། དང་པོའི་དབྱངས་ཡིག་རང་བཞིན་ཏེ། སྒྲོ་ཁྱེད་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས།¹⁵²
 ཁྱེད་ཀྱི་དེ་ཉིད་པཅམ་ལྷན་ཤེས་རབ་མ། དེ་ནི་རིང་མིན་ཕྱང་བ་མིན། ལྷུ་བཞི་མཁུན་རྒྱལ་པོ་མིན།

དེ་དང་རོ་དང་ཐུང་ན་འདས། །ལྷན་ཅིག་སྒྲིལ་དག་འབྱེད་པ་ཅན། །དེ་ལས་སྒྲིལ་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ། །དེ་ཡི་
བདེ་བ་ཟུག་པ་ཉིད། །དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ།¹¹⁴ །ཞེས་སྟགས་དང་། །ཡང་དེ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྒྲིལ་པའི་
གསུགས། །བདེ་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་འབྱོར་མ། །དེ་ཉིད་དགྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་དང་། །ཡེ་ཤེས་ལྡེ་ལི་རང་
བཞིན་ཅན། །དེ་ནི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་གསུགས། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དངོས་པོ་ཅན། །ཡང་དག་གྲུར་པ་སོ་
སོར་རྟོག་ །དེ་ཉིད་བྱ་བ་ནན་ཏན་ཏེ། །ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་པ། །དེ་ཉིད་དགྱིལ་འཁོར་བདག་པོ་
ད། །དེ་ཉིད་བདག་མེད་རྣམ་འབྱོར་མ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན།¹¹⁵ །ཞེས་དང་། །དངོས་གྲུབ་
མཚན་ཉིད་མི་བྱེད་པ། །ཕྱག་རྒྱ་རྣམ་འབྱོར་བ་ཡིས་འགྲུབ།¹¹⁶ །ཞེས་དང་།

ཐེན་རོ་བཀ་ཆེན་གྱི་ལལ་སྒྲ་ནས་ཀྱང་། སྒྲུ་མ་ལ་སྟགས་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས། །གང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་
བྱ་བ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དེ་ཉིད་ལ། །ཀྱན་ཏུ་གྲུས་པས་བདག་ཕྱག་འཛལ།¹¹⁷ །ཞེས་དང་། གྲོ་བ་ཀྱི་ཞེས་པ་
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེ། ཞེས་པ་ལ་སྟགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་
གཅིག་པ་དེ་ཉིད་དེས་དོན་མཐར་ཐུག་གི་པོ་ལའི་བདེ་བ་དང་བདག་མེད་མ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོ་ལ་ཏུ་
ཕྱིན་མ་དང་ཨ་ཡིག་དང་བདུ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སྟོང་ཉིད་དང་རྟོ་རྟེ་རྣམ་འབྱོར་མ་དང་རིགས་ལྷན་
མ་ལ་སྟགས་པའི་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་
གསུངས་ལ། དེ་ཡང་རང་སྟོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱེད་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། མཐར་ཐུག་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་། ལུ་མ་ཆེན་མོ་
དང་། བདག་མེད་མ་དང་། ཨ་ཡིག་དང་། བདུ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྒྲིལ་པའི་སྒྲུ་མ་དག་འཕ་བ་དང་། དགྱིལ་
འཁོར་འཁོར་ལོ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྡེ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རྟོ་རྟེ་རྣམ་འབྱོར་མ་དང་། རིགས་ལྷན་མ་ལ་
སྟགས་པ་རྣམས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མི་འབྲལ་པའི་
ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་བདག་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྟེང་པོ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་ཉིད་
བདག་དག་པའི་བདག་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
མཐོང་ན་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་
སྟགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

(117) གནས་ལྟགས་ཀྱི་གསང་བ་གསང་ཆེན་ལ་སྟགས་པ་དང་རང་སྟོང་རྣམས་གསུངས་ཡིན་ན་ཉུང་ཐུག་པ།

གཞན་ཡང་དཔལ་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོས་རྒྱད་ལྟེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་སྟགས་པ་བཞེས་པ་དང་གསང་

ཆེན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྤྱོད་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པའི་
 རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྤྱོད་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྤྱོད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་མེད་པ་
 སྤྱོད་ཉིད་ཙམ་གང་ཡིན་པ་རང་སྤྱོད་ལ་ནི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་དང་དེ་རྣམས་ཀྱངས་སུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གལ་ཏེ་གསང་བ་ཞེས་པ་རང་སྤྱོད་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉེར་ཡིན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཡང་རང་སྤྱོད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་མཐར་ཐུག་དེས་དོན་གྱི་གསང་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དེ་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པ་ཉ་
 ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གསང་བ་དག་ལྷག་ན་རྩོམ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱངས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཡང་རང་སྤྱོད་ཡིན་
 ལས་གྱི་ཕྱག་གྱུར་ལྷག་བཞིན་དོ། །དེས་པའི་དོན་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་ལ་ལོ་ལྷ་ཕྱིན་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། །^{༡༡༩}
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདིར་གཞི་འབྲས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་སྤྱོད་ཉིད་ཏུ་གསུངས་པ་འདི་ཡང་རང་སྤྱོད་ནི་མ་
 ཡིན་གྱི་སྤྱོད་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྤྱོད་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་ཡིན་
 ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་མཐར་ཐུག་གཞི་འབྲས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་གྱི་སྤྱོད་ཉིད་ཟེང་
 མོའི་རྣམ་གྲངས་སུ། གསང་གནས་ཆེན་མོ་མཐའ་འགྲོ་མ་གསང་བ་ཀྱན་གྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་འཛིན་ཀྱང་བཞུགས་
 ཞེས་མཐའ་འགྲོ་མ་དང་ཀྱན་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དཔལ་ལྷན་ཕྱག་ན་རྩོམ་རབ་ཏུ་གསུངས་ཤིང་།
 དཔལ་ལྷོ་ལོ་སྤྱོད་པ་ལྱང་ཏུ་འཛིན་ཏུ་ཡང་། གསང་ཆེན་མོ་ཀྱང་དབྱེས་པ་དང་། ཀྱན་གྱི་བདག་ཉིད་
 འཛིན་ཀྱང་བཞུགས་ཀྱི་^{༡༢༠} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་
 དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྤྱོད་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྤྱོད་གི་རྣམ་གྲངས་མང་ཏུ་གསུངས་སོ། །

[༡༡] གནས་ཀྱི་ཕྱག་གྱུར་ཆོས་འཕྲུལ་ལ་སོགས་པ་དང་རང་སྤྱོད་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ།

གཞན་ཡང་དཔལ་ལྷན་རྩོམ་ཞེས་པ་མཐར་ཐུག་གཞི་འབྲས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་གྱི་ཆོས་འབྲུང་དང་
 གྱུ་གསུམ་དང་། ཞེ་ཡིག་དང་། རྩོམ་ཞེས་པ་དང་། བཅུན་མོའི་ལྷག་དང་། ཤེར་ཕྱིན་དང་། བདེ་གཤེགས་
 སྤྱོད་པོ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་གི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་། སྤྱོད་གཞི་དོན་དམ་གཞན་
 སྤྱོད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་རང་སྤྱོད་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡིན་ན་མཆོམས་མེད་
 པ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལྷིག་པ་ཆེན་པོ་མི་བཟད་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་རོ་བོས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ཡིན་
 པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དེ་རྣམས་སངས་རྒྱུས་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱེན་བྱ་དང་དཀྱིལ་ལོར་ཉམས་དགལ་ལ་
 སོགས་པ་ཡང་ཡིན་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་ལྷང་དག་པར་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ཏུ། སངས་རྒྱུས་

ཀྱན་གྱིས་བསྟེན་པ་ཡི། །བྱ་གསུམ་རྣམ་དག་འདི་ཉིད་ནི། །དབུས་སུ་ཡོད་གིས་བརྒྱན་པ་སྟེ། །ཨེ་ཡིག་ཆ་བྱང་
 རི་བཞིན་དུ། །བྱ་གསུམ་དགྱིལ་འཁོར་ཉམས་དགའ་བར། །དོ་རྩེ་རོལ་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། །བཅུན་མོའི་རྩ་
 ག་ཞེས་བྱ་ཞིང་། །ཆོས་འབྱུང་ཞེས་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན།^{༡༡} །ཞེས་དང་། རྒྱུད་རྣམས་ཀྱང་གྱི་ཅ་བ་སྟེ། །བྱ་
 གསུམ་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པའི་གཟུགས། །སེམས་ཅན་ཀྱང་གྱི་ཐུན་མོང་བ། །ལྷ་མིན་ལྷ་ར་བཅས་ཆངས་སོགས་
 གྱི། །གནས་སུ་དེ་ནི་བྱུར་པ་སྟེ།^{༡༢} །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན། །དེ་ཉིད་ལུལ་ལས་འདས་
 པ་སྟེ། །སྟོན་ཆགས་ཀྱང་གྱི་སྒྲིང་ལ་གནས།^{༡༣} །ཞེས་སོགས་དང་མཐའ་འགྲོ་མ་དོ་རྩེ་གྱར་དུ་ཡང་། བདེ་
 བཅན་དང་བྱ་གསུམ་དང་། །རྒྱལ་མེད་དང་ནི་སྟོན་བྲལ་དང་། །རྒྱལ་བྲལ་དང་ནི་སྟོན་བཅོམ་དང་། །རང་
 བཞིན་དཔའ་རྒྱབས་མེད་བ་དང་། །མཐའ་ཡི་བདེ་དང་བདེ་རིག་དང་། །གསང་བ་མཆོག་དང་དབྱེས་པ་
 དང་།^{༡༤} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རང་བཞིན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་
 མའི་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་གི་ཞལ་སྤྲན་ས་
 ཀྱང་རྟོང་ཉིད་ཟབ་མོའི་རྣམ་གྲངས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་འབྱུང་གི་དོན་གསུངས་པ་ཆོས་འབྱུང་གི་སྒྲུབ་ཀྱང་དེ་
 བརྗོད་དེ་ཆོས་འབྱུང་གང་ལས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའོ། །རང་བཞིན་
 མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་སྟོབས་བརྟུ་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
 རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཆོས་འབྱུང་སྟེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་རོ།^{༡༥} །ཞེས་དང་། དེའི་
 ཕྱིར་ཆོས་འབྱུང་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་སྟེ་ཆོགས་ལུམ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དུ་ས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོས་འབྱུང་པ་དུ་ས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ།^{༡༦} །ཞེས་པ་ལ། འདི་རལ་དང་བདེན་
 གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་སྟོབས་བརྟུ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་རྣམས་ནི་ཆོས་
 འབྱུང་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་འབྱུང་བ་ཞེས་འགལ་འདུས་སྟོན་མེད་ཀྱི་མན་ངག་
 ལས་རིག་པར་བྱའོ།

དེ་བཞིན་དུ་གསང་བདག་ལྷག་ན་དོ་རྩེའི་ཞལ་སྤྲན་ས་ཀྱང་། གསང་ཆེན་མཆོག་ལ་བཞུགས་པ་
 ཞེས་པ་ལ་ཆོས་འབྱུང་རྣམ་མཐའི་ཐམས་གཞན་ནི་གསང་ཆེན་ཏེ། དེ་ལ་བཞུགས་པ་ནི་གསང་ཆེན་མཆོག་
 ལ་བཞུགས་པའོ།^{༡༧} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་འཁོར་ལོ་རྒྱུ་མའི་འགྲེལ་པར་ཡང་།
 །ཨེ་དང་རྩ་ག་པད་མ་དང་། །དག་དང་བདེ་གནས་བདེ་བ་ཅན། །སང་གའི་ཁྲི་དང་དམིགས་པ་མེད། །དེ་
 བཞིན་ཉིད་དང་པ་རོལ་བྱིན།^{༡༨} །ཅིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཐའ་འགྲོ་མ་དོ་རྩེ་གྱར་དུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་

གྱིས་གསུངས་པ། མཁའ་དབྱིངས་ལེམ་མེན་དངས་པ་དང་། གོ་འབྲེད་རབ་རྒྱ་གསལ་པ་དང་། ལྷ་ཚོགས་
 རྫོལ་གནས་དང་གཞི། ལྷན་གྱི་གནས་^{༡༠} དང་ཡིད་འོང་བ།^{༡༡} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། གསང་ཆེན་
 མཚོག་རྒྱ་དབྱེས་པ་དང་། ལྷན་གྱི་བདག་ཉིད་ན་རྒྱལ་བལྟས།^{༡༢} ཞེས་པའི་བར་གྱི་མིང་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་
 བྱད་པར་གྱིས་གནས་བསྟན་པ་གསུངས་སོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་
 མེད་དང་། རྣམ་བྱུང་དང་། སྟོན་མེད་དང་། སྤྱི་བཅོམ་དང་། བརྒྱུས་མེད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་
 བདེ་བ་དང་། དེ་རང་རིག་པ་དང་། གསང་བ་མཚོག་དང་། བདེ་བ་ཅན་དང་། བདེ་བའི་གནས་དང་། རང་
 བཞིན་རྣམ་དག་དང་། དབྱེས་པ་དང་། དམིགས་མེད་དང་། མཁའ་དབྱིངས་དང་། བེམ་པོ་མེན་པའི་རྟོང་
 ཉིད་དང་། སྤྱི་གསུམ་ལྷན་ནས་དངས་པ་དང་། གོ་འབྲེད་དང་། རབ་གསལ་དང་། ལྷ་ཚོགས་རྫོལ་དང་།
 ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་དང་། གཞི་དང་། ལྷན་གྱི་དབྱིངས་དང་། གཟུངས་མ་ཡིད་འོང་དང་། རང་བཞིན།
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་མང་པོས་གསུངས་སོ། དེ་ལ་རང་བཞིན་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་མ་བྱུང་ཤིང་མ་བཅོས་
 ལ་གཞན་གང་ལ་ཡང་མི་སྟོས་པར་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱུབ་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་ལྷ་ནས། རང་བཞིན་རྒྱ་
 དང་རྒྱུན་ལས་ནི། འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཡི། རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་
 ཏུ་འགྱུར། རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་བྱས། རི་ལྷ་བུར་ན་རུང་བར་འགྱུར། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་
 མིན་དང་། གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན།^{༡༣} ཞེས་སོ། །

(༡༤) དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་པོ་གསུངས་པ་ཡང་རང་རྟོང་ལས་གཞན་རྒྱབ་སྟན་པ།

གེ་རྟོན་བལྟས་རྟོན་མར་གསུངས་པ་ཡང་རང་རྟོང་ལས་གཞན་རྒྱབ་སྟན་པ།

དེ་བཞིན་དུ། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གྲུ་དེ་བའི་ཞལ་ལྷ་ནས་གྲང་། རྟོན་བལྟས་རྟོན་མར། དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ཡང་མ་བཅོས་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་བྱི་མ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དེ། དོན་འདི་
 ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་གཅིག་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཚོས་འདི་སྐྱ་སྐྱད་དག་གིས་ལུང་
 བསྟན་ཏེ། ཚོས་དང་སྐྱད་དག་འདིར་ནི་སྐྱད་མི་འགྱུར། ཚོས་ཉིད་རྒྱལ་གཅིག་དངོས་ལའང་འཇུག་བྱེད་པ།
 བཅོད་མཚོག་སྒྲ་ན་མེད་ལ་རིག་པར་འགྱུར།^{༡༤} ཞེས་དང་། མཚོག་རྒྱ་དགའ་བའི་ལུས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 གཞུགས་འབྱུང་བར་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མིང་ནི་རྫོལ་མེད་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། འཁོར་
 བའི་འཕྱིང་བ་ལས་ངས་པར་གྲོ་ལ་བསམ་ན་ཐར་པ་ཞེས་བྱའོ།^{༡༥} ཞེས་སོགས་དང་། གང་མི་བྱེད་བདེ་ནི་
 མི་སྐྱེ་བའོ། གང་མི་སྐྱེ་བདེ་ནི་མི་འཛིན་པར་འདོད་དོ། གང་མི་འཛིན་པ་དེ་དང་བའོ། གང་དང་བདེ་

དག་པོ། །གང་དག་པ་དེ་བྱི་མ་མེད་པོ། །གང་བྱི་མ་མེད་པ་དེ་འོད་གསལ་པོ། །གང་འོད་གསལ་པ་དེ་
མེས་སྐྱི་རང་བཞིན་ནོ།^{༡༡} །ཞེས་སོགས་དང་།

ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟུན་པའི་ཐེ་ཚོས་གཅོད་པའི་ལེའུ་ལས། ད་ནི་མིང་ལ་མངོན་པར་
ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲུལ་པ་བསལ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་ལ་
འབྲུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དང་པོར་ནི་འོད་གསལ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་སྒྲིང་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
དང་། རྫོང་ལྷུ་ཡེ་ཤེས་དང་། སྤྲོད་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱི་མ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། སྤྲང་
བ་མེད་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། བདག་ལས་འདས་པ་དང་། མེས་སྐྱི་མེད་པ་དང་། སྤྲོག་མེད་པ་
དང་། གང་ཟག་མེད་པ་དང་། གསོབ་མེད་པ་དང་། སྤྱི་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་དང་། ཡིག་མེད་
པ་དང་། ཚིག་མེད་པ་དང་། དམིགས་སུ་མེད་པ་དང་། སྤྲོད་མེད་པ་དང་། བརྗོད་པ་མེད་པ་དང་། བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་པ་དང་། མཐའ་ཡས་པ་དང་། གྲངས་མེད་པ་དང་། དབང་པོ་ལས་འདས་པ་དང་། གནས་མེད་
པ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། འདུལ་པ་བྱས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། མི་གཡོ་པ་དང་།
དམིགས་པ་དང་བྲལ་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ་དང་། བརྟག་ཏུ་མེད་པ་དང་། ཟད་པ་མེད་པ་དང་།
ཚིག་མེད་པ་དང་། སྤྱི་བ་མེད་པ་དང་། རྒྱལ་གཅིག་པ་དང་། ཞི་བ་ཉིད་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་
དང་། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང་། ཐོག་མ་མེད་པ་དང་། དཔུས་མེད་པ་དང་། ཐམ་མེད་པ་དང་། འགྲོ་
བ་མེད་པ་དང་། འོང་བ་མེད་པ་དང་། རིང་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཅིག་པ་མ་ཡིན་པ་
དང་། ཐད་དཔ་མ་ཡིན་པ་དང་། རེག་པར་དགའ་བ་དང་། རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པར་དགའ་བ་དང་། བསམ་
གཏན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། ཆད་པ་^{༡༢} མེད་པའི་
མཐའ་དང་། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ལུས་མེད་པ་དང་། རྩལ་མེད་པ་དང་། མཐའ་མེད་པ་དང་། བྱུང་པ་
དང་། གསང་བ་བྱུང་པ་དང་། ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ལྷ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྒྱ་
རྣམ་པར་དག་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ལམས་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། བསོད་ནམས་
རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྤྲིག་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ལས་རྣམ་པར་
དག་པ་དང་། སྤྱི་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ལུས་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མཐུན་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མཐོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཚོགས་མི་ཟད་པ་ཉིད་དང་། ཡེ་ཤེས་འབབ་པ་ཉིད་དང་། བྱང་རྒྱལ་མེས་སྐྱིད་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱིད་པ་

དང་། ཉམ་མོས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡུལ་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་སྐྱེན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་འཕྱིན་པ་དང་། ལྷའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷའི་རྣམ་པར་རབ་རྒྱ་རྟེན་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱེན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་དཔག་རྩ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉམ་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཐད་པར་བྱེད་པའོ།^{༡༡} །ཞེས་དང་།

ཐུང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་ངས་སུ་ཤོགས་པ་འདིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་བྱ་
 རྟེ། དེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱེས་སུའི་གཟུགས་དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་གནས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་
 སེའོད་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། འཛིག་རྟེན་
 གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། དགྱིལ་འཁོར་གསུམ་གྱི་བདག་
 ཉིད་ཅན་དང་། ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱེས་སུ་དམ་པ་དང་། སྤྱེས་སུ་མཆོག་དང་།
 སྤྱེས་སུ་ཆེན་པོ་དང་། སྤྱེས་སུ་ཅང་ཤེས་པ་དང་། སྤྱེས་སུ་དཔལ་འབྱོར་དང་། སྤྱེས་སུ་བརྟན་པོ་དང་། སྤྱེས་སུ་
 འདུལ་བ་དང་། སྤྱེས་སུ་འདུལ་བ་པོ་དང་། སྤྱེས་སུ་མཆོག་དང་། སྤྱེས་སུ་ཁལ་བསྐྱར་བ་དང་། སྤྱེས་སུ་
 སང་གོ་དང་། སྤྱེས་སུ་ནམ་མཁའ་དང་། སྤྱེས་སུ་ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། སྤྱེས་སུ་དག་པའི་
 བདག་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་པ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། རྣམ་སར་ཕྱིན་པ་དང་། བདེ་
 བ་ཐོབ་པ་དང་། འཛིགས་པ་མེད་པ་ཐོབ་པ་དང་། བརྩལ་དུ་འགྲོ་བ་སེམས་པར་བ་དང་། ཆོར་མ་དགྲུགས་པ་
 དང་། སྤྱོས་པ་མེད་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་།
 དགེ་སྦྱོང་དང་། བྱམ་ཟེ་དང་། རྒྱལ་རིགས་དང་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱེས་དང་། ཉམ་མོངས་པ་མེད་པ་དང་།
 དབང་དུ་སྐྱུར་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། གུན་ཤེས་པ་དང་།
 སྤང་པོ་ཆེན་པོ་དང་། བྱ་བ་བྱས་པ་དང་། བྱེད་པ་བྱས་པ་དང་། སྐར་པོར་བ་དང་། བདག་གི་དོན་རྗེས་སུ་
 ཐོབ་པ་དང་། སྤྱིད་པར་སྦྱར་བ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་བཀས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་།
 སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དང་། མཆོག་རྒྱལ་པོའ་དུ་བྱིན་པ་དང་། འཁོར་བའི་བརྩོན་པ་གྱི་མཐའ་
 ལ་གནས་པ་དང་། ལེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱད་དང་། རང་སྤྱང་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་དུ་
 བཤད་ཅེན། དོན་དམ་པའི་མཆོན་བཞེད་ལ་ཤོགས་པ་མཐའ་རྒྱག་པེས་པའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་སྤྱན་མེད་
 པ་རྣམས་སུའོ།

༧༽ རྟོན་དམ་གྱི་མཆོན་བཟོད་དུ་གསུངས་པ་ཡང་རང་སྤྱོད་ལས་གཞན་དུ་བསྟན་པ།

༡༽ ལྷན་ལན་གྱི་སྒྲུབ་སྤྱོད་གསུངས་པ།

དེ་ཡང་། དཔལ་ལྷན་ཏེ་གྱི་ཡིག་དང་། རྟོན་མཆོང་དང་གཏུལ་དཀའ་འདུལ་བའི་མཆོག་དང་།
དཔལ་བའི་མཆོག་དང་། འཛིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་དང་། རྟོན་མཆོང་དང་ལྷན་དང་། གསང་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་།
རྟོན་རྒྱལ་བད་མ་དཀའ་པོའི་སྟན་དང་། བད་མ་རྒྱལ་བའི་ལལ་དང་། ལག་ན་རྟོན་དང་། ལྷན་བདག་དང་།
འགྲོ་བའི་སྤྲུལ་དང་། འགྲོ་བའི་སྟན་པ་པོ་དང་། དམ་ཆོག་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆོན་པ་དང་།
དབང་པོ་བསམ་པ་མཆོན་མཆོག་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་དང་། གཙུག་ཏྱར་ཆེན་པོ་དང་། ཆོག་གི་བདག་པོ་དང་།
རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དང་། འཇམ་དཔལ་དང་། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་དང་། རྟོན་ཐབས་རྒྱ་ཆེན་གྱི་མཆོག་དང་།
རྟོན་ཆེན་གྱི་མཆོག་དང་། མཆོངས་མེད་གྱི་མཆོག་དང་། རབ་རྒྱ་ཞི་བའི་མཆོག་དང་། ཏྲག་རྒྱ་དགེ་བའི་
མཆོག་དང་། རྒྱུད་ཆེན་དང་། རྒྱུ་འབྱུང་བ་བད་དང་། ལྷན་ལས་འཆང་མཆོག་དང་། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་
ཀླུ་གཉིས་མཆོག་དང་། ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་གྱི་འཇམ་དཔལ་དང་།^{༡༨}

༢༽ ལྷན་གྱི་རིགས་དུག་ལག་ཟིགས་པའི་སྒྲུབ་སྤྱོད་གསུངས་པ།

གསང་སྤྱན་མཐའ་དག་གི་རིགས་ཆེན་དང་། གསང་སྤྱན་གྱི་མཆོག་དང་། རིག་པ་འཆང་
བའི་མཆོག་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་གསུམ་དང་། འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་རིགས་དང་།
འཛིག་རྟེན་སྤངས་བྱེད་རིགས་ཆེན་དང་། ལྷན་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིགས་མཆོག་དང་། གཙུག་ཏྱར་ཆེན་པོའི་རིགས་
ཆེན་དང་།^{༡༩}

༣༽ རྒྱ་འབྱུང་བས་བྱུང་རྒྱུ་པར་གསུངས་པ།

ལྷན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དུག་དང་། གཉིས་སྤྱོད་པར་འབྱུང་བ་དང་། མི་སྤྱོད་པའི་ཆོས་དང་། བཟོད་
དུ་མེད་པའི་ཨ་ལྷ་དང་། ཨི་ལྷ་དང་། ལྷ་ལྷ་དང་། ཨི་ཨི་དང་། ཨི་ཨི་དང་། ཨི་ཨི་དང་། ལྷིང་ལ་གནས་
པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་མ་བདག་དང་། དུས་གསུམ་དུ་འཇུག་པའི་སངས་རྒྱལ་དང་། ཨི་
ཡིག་དང་། རྟོན་མཆོང་པོ་དང་། ལྷན་བསྐལ་གཅོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
སམ་སྤྱོད་དང་། གསུང་གི་དབང་རྒྱལ་དང་། ཨ་ར་བ་ཅན་དང་།^{༢༠}

༡༽ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ལོ་ཤེས་ཐུགས་ཅད་ལ།

མངས་རྒྱས་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་པར་སྦྱང་མཛད་ཆེན་པོ་དང་། ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་མཆོག་དང་། ཐུབ་
 ཆེན་ལྡན་པའི་མཆོག་དང་། གསང་ཐུགས་རྒྱལ་ཆེན་ལས་བྱུང་བ་དང་། གསང་ཐུགས་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་བདག་
 དང་། ཡ་ཤོལ་ཕྱིན་བརྩེ་ཐོབ་པའི་མཆོག་དང་། ཡར་ཕྱིན་བརྩེ་ལ་གནས་པའི་མཆོག་དང་། ཡ་ཤོལ་ཕྱིན་བརྩེ་
 དག་པའི་མཆོག་དང་། ཡ་ཤོལ་ཕྱིན་བརྩེའི་རྒྱལ་གྱི་མཆོག་དང་། ས་བརྩེའི་དབང་ཐུགས་གི་མགོན་པོ་མཆོག་
 དང་། ས་བརྩེ་ལ་གནས་པའི་མཆོག་དང་། ཤེས་བརྩེ་རྣམ་དག་གི་བདག་དང་། ཤེས་བརྩེ་རྣམ་དག་འཆང་
 བ་པོ་དང་། རྣམ་པ་བརྩེ་པོ་དོན་བརྩེའི་དོན་དང་། ཐུབ་དབང་ཐུབ་པའི་བདག་དང་། ཐུབ་ས་བརྩེ་ཐུབ་པའི་
 བདག་དང་། ཀྱན་དོན་མ་ལུས་མཛད་པ་པོ་དང་། རྣམ་བརྩེ་དབང་ལྡན་ཆེན་པོ་དང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་
 བདག་དང་། སྦྱོར་པ་མེད་པའི་བདག་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བདག་དང་། གདོད་ནས་དག་པའི་བདག་
 དང་། བདེན་པར་གསུང་བའི་མཆོག་དང་། གསུང་མི་འགྱུར་བའི་མཆོག་དང་། རི་སྐད་སྦྱས་བཞིན་མཛད་
 པའི་མཆོག་དང་། གཉིས་སྦྱ་མེད་པའི་མཆོག་དང་། གཉིས་མེད་སྦྱོན་པའི་མཆོག་དང་། ཡང་དག་མཐར་
 བཅུགས་དང་། བདག་མེད་པའི་སྦྱོགས་མཆོག་དང་། མུ་སྦྱིགས་ངན་པ་འཇིགས་མཛད་མཆོག་དང་། ཀྱན་
 འགྲུའི་མཆོག་དང་། དོན་ཡོད་པའི་གནས་སམ་སྦྱོབས་ཀྱི་མཆོག་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཡིད་
 ལྟར་མགྲོགས་པའི་མཆོག་དང་། རྒྱལ་པའི་མཆོག་དང་། དག་ལས་རྒྱལ་པའི་མཆོག་དང་། རྣམ་པར་རྒྱལ་
 པའི་མཆོག་དང་། འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་མཆོག་དང་། ཐུབ་ས་པོ་ཆེའི་མཆོག་དང་། ཆོགས་ཀྱི་སྦོལ་དཔོན་
 ཀྱི་མཆོག་དང་། ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་མཆོག་དང་། ཆོགས་རྗེའི་མཆོག་དང་། ཆོགས་བདག་གི་མཆོག་དང་།
 དབང་ལྡན་གྱི་མཆོག་དང་། མཐུ་ཆེན་གྱི་མཆོག་དང་། གཅེས་པར་འཛིན་པའི་མཆོག་དང་། རྒྱལ་ཆེན་གྱི་
 མཆོག་དང་། གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཇོག་གི་མཆོག་དང་། ཆོག་རྗེའི་མཆོག་དང་། ཆོག་བདག་གི་མཆོག་དང་།
 སྦྱ་མཁས་ཀྱི་མཆོག་དང་། ཆོག་ལ་དབང་བའི་མཆོག་དང་། ཆོག་མཐའ་ལས་པའི་མཆོག་དང་། ཆོག་བདེན་
 པའི་མཆོག་དང་། བདེན་སྦྱའི་མཆོག་དང་། བདེན་བཞི་སྦྱོན་པའི་མཆོག་དང་། བྱིར་མི་ལྡག་པའི་མཆོག་
 དང་། བྱིར་མི་འོང་བའི་མཆོག་དང་། འབྲེན་པའི་མཆོག་དང་། རང་རྒྱལ་བའི་མཆོག་དང་། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་
 མཆོག་དང་། དེས་འབྱུང་སྦྱ་ཆོགས་ཀྱིས་དེས་འབྱུང་གི་མཆོག་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འཇམ་ཡོད་པ་ཆེན་པོ་འཇམ་
 བདེན་པ་ཆེན་པོ་འཇམ་ཡང་དག་ཆེན་པོ་དང་། ཀྱན་གྱི་རྒྱུའམ་རྟེན་ནམ་གནས་གཅིག་ལུ་དང་། དག་སྦྱོང་གི་
 མཆོག་དང་། དག་བཅོམ་པའི་མཆོག་དང་། ཐག་པ་ཐད་པའི་མཆོག་དང་། ཐགས་བྲལ་གྱི་གཞིའི་མཆོག་
 དང་། དབང་པོ་རྒྱལ་བའི་མཆོག་དང་། བདེན་བ་རྟེན་པའི་མཆོག་དང་། འཇིགས་མེད་ཐོབ་པའི་མཆོག་དང་།

བསེལ་བར་གྱུར་པའི་མཚོ་ག་དང་། རྟོག་པ་མེད་པའམ་གོས་པ་མེད་པའི་མཚོ་ག་དང་། རིག་པ་དང་རྒྱུ་
 བར་ལྡན་པའི་མཚོ་ག་དང་། བདེ་ག་ཤེགས་སམ་བདེར་གནས་སམ་བདེ་བརྟོགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་
 རིག་པའི་མཚོ་ག་དང་། ང་བདག་རྒྱུ་མི་འཛིན་པ་དང་། བདེན་གཉིས་རྒྱུ་ཏུ་བསྟགས་པ་དང་། གདོད་ནས་
 འཁོར་བའི་མཐར་མོན་དང་། གདོད་ནས་བྱ་བ་བྱས་པ་དང་། གདོད་ནས་སྐྱམ་སར་གནས་པ་དང་། ཡེ་
 ཤེས་འབའ་ཞིག་པ་དང་། རེས་པར་བསམ་པ་བཅས་ཤེས་འབྱུང་མཚོ་ག་དང་། ཤེས་རབ་མཚོ་ན་ཆས་རྣམ་
 འཛོམས་ཀྱི་མཚོ་ག་དང་། དམ་ཚོས་ཀྱི་མཚོ་ག་དང་། ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མཚོ་ག་དང་། གསལ་པ་འམ་སྤང་
 བའི་མཚོ་ག་དང་། འཛིག་རྟེན་སྤང་བྱེད་ཀྱི་མཚོ་ག་དང་། ཚོས་ཀྱི་དབང་ལྷག་དང་། ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་།
 ལེགས་པའི་ལམ་མཐ་ལམ་མཚོ་ག་སྟོན་པ་པོ་དང་། རྟོན་གྲུབ་པའི་མཚོ་ག་དང་། བསམ་པ་གྲུབ་པའི་མཚོ་ག་
 དང་། ཀྱུ་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་དང་། མི་ཐད་པའི་མཚོ་ག་དང་།
 ཚོས་དབྱིངས་དམ་པ་དང་། ཟད་མི་ཤེས་པའི་མཚོ་ག་དང་། རང་བཞིན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ལྡན་པ་དང་།
 གདོད་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། གདོད་ནས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་
 ཆེན་པོ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྡན་པའི་མཚོ་ག་དང་། ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་ཤིང་མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པའི་
 མཚོ་ག་དང་། གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་དང་རྟག་པའི་མཚོ་ག་དང་། ཀྱུ་ལས་
 རྒྱལ་པོའི་མཚོ་ག་དང་། གདོད་ནས་རྣལ་འབྱོར་ཅན་དང་། གདོད་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་མཚོ་ག་དང་།
 བསམ་བྱའི་མཚོ་ག་དང་། རྟོ་ལྡན་གྱི་མཚོ་ག་དང་། བདག་གི་མཚོ་ག་དང་། སོ་སོ་རང་རིག་གི་མཚོ་ག་དང་།
 མིག་ལོ་བའི་མཚོ་ག་དང་། མཚོ་ག་གི་དང་པོ་དང་སྟུགས་སྟུག་འཆང་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་སྟུ་ལཱའི་བདག་དང་།
 ཀྱུ་ལ་བྱུབ་པའི་བདག་དང་། ཡེ་ཤེས་ལཱའི་བདག་དང་། སངས་རྒྱལ་ལཱ་བདག་གི་ཅོད་པན་དང་། གདོད་
 བས་སྟུན་ལཱ་ཆགས་མེད་འཆང་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་སྟེད་པ་པོ་དང་། སངས་རྒྱལ་སྟུ་པོ་དང་།
 དམ་པ་འམ་གཞན་རྣམ་པ་རོལ་ལམ་མཚོ་ག་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོ་ག་དང་། གདོད་ནས་སྤྱིད་འབྱུང་དང་
 སྤྱི་གནས་མེད་པའམ་། སྤྱི་གནས་ཀྱི་མཚོ་ག་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཚོས་ལས་འབྱུང་བཅས་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་གནས་
 མཚོ་ག་དང་། གདོད་ནས་སྤྱིད་པ་བསམ་པ་བཅས་སྤྱིད་པ་མཐར་མཛད་དང་། གཅིག་ཕུའི་བདག་དང་། ལྷ་
 མཁེགས་ཀྱི་བདག་དང་། རྫོ་རྫོའི་བདག་དང་། རྣམ་ཡང་སྟེ་སམ་ཐག་པ་སྟེ་རྣམ་ཡང་མི་རྒྱ་བ་དང་འགྲོ་
 བའི་བདག་པོ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བའི་མཚོ་ག་དང་། རང་བྱུང་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་མི་ཆེན་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཆེན་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱང་མཛད་དང་། ཡེ་ཤེས་
 སྤང་བ་ལམ་མེ་བ་དང་། འགྲོ་བའི་སྤང་གསལ་ཀྱི་མཚོ་ག་དང་། ཡེ་ཤེས་སྟོན་མ་དང་། གདོད་ནས་གཟི་

བཞིན་ཆེན་པོ་དང་། རང་བཞིན་འོད་གསལ་པ་དང་། རྒྱལ་མཚོག་གི་མངའ་བདག་དང་། རིག་པའི་རྒྱལ་
པོ་དང་། གསང་ལྷགས་རྒྱལ་པོ་དང་། རོན་ཆེན་མཛད་པ་པོ་དང་། གཙུག་རྟོན་ཆེན་པོ་དང་། གཙུག་རྟོན་
མཛད་བྱུང་དང་། ཉམ་མཁའི་བདག་པོ་དང་། ལྷ་ཆོགས་ལྷོན་པའི་མཚོག་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་བདག་དང་།
དངོས་པོའི་མཚོག་དང་། འགྲོ་བའི་མཚོག་དང་། ཀུན་དགའི་མཚོག་དང་། མིག་ལྡན་གྱི་མཚོག་དང་། ལྷ་
ཆོགས་གཞུགས་ཅན་སྟེད་པ་པོའི་མཚོག་དང་། མཆོད་འོས་ཆེད་འོས་གྱི་མཚོག་དང་། དྲང་སྤྱང་ཆེན་པོའི་
མཚོག་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་གསུམ་འཆང་བ་དང་། གསང་ལྷགས་ལྡན་པའི་མཚོག་དང་། གདོད་ནས་
དམ་ཆོག་ཆེན་པོ་དང་། གསང་ལྷགས་གདོད་ནས་འཛིན་པ་དང་། གཙོ་བོའི་མཚོག་དང་། ཆོས་ཉིད་གྱི་
དཀོན་མཚོག་གསུམ་དང་། དེ་ཉམས་འཆང་བ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་མཚོག་སྟོན་པའི་མཚོག་དང་། རོན་
ཡོད་ལགས་པའི་མཚོག་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དང་། ཐེག་ལེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་དང་། རྡོ་རྗེ་
ལགས་པའི་མཚོག་དང་། རྡོ་རྗེ་ལྷགས་ཀྱི་མཚོག་དང་། རྡོ་རྗེ་ལགས་པ་ཆེན་པོའི་མཚོག་དང་།⁶⁹

༡) མེ་ཡོང་ལྷ་སྤུའི་མེ་ལེས་རྒྱ་གསུངས་པ།

རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་དང་། འཛིགས་པ་འང་འཛིགས་མཛད་དང་། ཁྱོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་དང་། གདོད་
དུག་འཛིགས་པ་དང་། མིག་དུག་པ་སྟེ་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་པ་དང་། ལག་པ་དུག་པ་སྟེ་ལན་ལག་ཐམས་
ཅད་པ་དང་། ལྷོ་བས་ཐམས་ཅད་པ་དང་། ཀླི་ཀ་ལའི་མཚོག་དང་། མཆོད་བཀའི་གསལ་པའི་མཚོག་དང་། ཁྱོ་
ཆེན་རྩ་ལྷ་རྩ་ལྷ་དང་། གདོད་བརྒྱ་བའམ་ལལ་ཐམས་ཅད་པ་དང་། གཤིན་རྗེའི་གཤེད་པོ་དང་། བཞེགས་
གྱི་རྒྱལ་པོའི་མཚོག་དང་། རྡོ་རྗེ་ལྷགས་དང་། འཛིགས་བྱེད་གྱི་མཚོག་དང་། རྡོ་རྗེ་དུགས་པ་དང་། རྡོ་རྗེའི་
སྟོང་པོ་དང་། རྡོ་རྗེའི་སྒྲུ་འབྱུལ་དང་། རྡོ་རྗེ་གསུམ་པོ་ཆེད་དང་། རྡོ་རྗེ་ལས་སྟེས་པ་འམ་རྡོ་རྗེའི་སྟེ་གནས་དང་།
རྡོ་རྗེའི་བདག་དང་། རྡོ་རྗེའི་སྟོང་པོ་འམ་རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཁའ་འདྲ་དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། བདེ་ཆེན་
རལ་པ་གཅིག་པ་འམ་རལ་གཅིག་མ་དང་། རྡོ་རྗེ་བསྐྱངས་པ་དང་། གྲུང་ཆེན་ཀོ་རྫོན་གྱོན་པ་སྟེ་འཆི་བདག་
གདོད་ནས་བཅོམ་པ་དང་། དྲག་པོ་ཆེན་པོ་དང་། གད་རྒྱུངས་གྱིས་འཛིགས་པར་བྱེད་པའི་མཚོག་དང་།
ཆོས་ཉིད་གྱི་གད་མོ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་གད་རྒྱུངས་ཅན་དང་། རྡོ་རྗེའི་གད་མོ་ཆེན་སྟོགས་དང་།
རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དང་། རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དང་། བདེ་ཆེན་མཚོག་དང་། རྡོ་རྗེ་དུག་
པོ་འམ་རྡོ་རྗེ་གཏུམ་མོ་དང་། རྡོ་རྗེ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་དང་། རྡོ་རྗེ་རྟོན་དང་། རྡོ་རྗེ་རྟོན་མཛད་དང་། རྡོ་རྗེའི་མདའ་
འམ་དེ་ཐོགས་པ་དང་། རྡོ་རྗེའི་རལ་གྱི་དང་། འཆིང་བ་ཀུན་གཅོད་དང་། རྡོ་རྗེ་ཀུན་འཆང་དང་། རྡོ་རྗེ་ཅན་

དང་། སྤྱི་བ་པ་བླ་ན་མེད་པ་དང་། གཞན་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལམ་ནམ་མཁའ་བྱུང་པར་
 ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་དང་། མ་དེག་སྒྲིང་པའི་སྤྱུ་བས་འབྱེད་དང་། སྤྱིད་པའི་བྱ་
 བཀོད་ནས་བཙམ་ཞིང་འཛམ་མཐོན་པ་དང་། ཉེན་མོངས་གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་ཞི་བྱེད་དང་། ལོངས་བའི་མ་
 རོལ་རྒྱ་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱིན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དབང་བསྐུར་གདོད་ནས་ཐོབ་པ་དང་། གདོད་ནས་
 ཡེ་ཤེས་ལྡེ་ཅོད་པར་ཅན་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོགས་པ་ལམ་བརྒྱན་པ་དང་།
 ལྷག་བསྐུལ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་དང་། གསུ་མ་སེལ་བའི་མཚོག་དང་། མཐའ་ལས་པའི་
 མཚོག་དང་། གྲོལ་བ་གསུམ་ཐོབ་པའི་མཚོག་དང་། སྤྱི་བ་པ་ཀུན་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་གྲོལ་བ་
 དང་། མཁའ་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་རྟག་རྒྱ་གནས་པ་དང་། ཉེན་མོངས་བྱི་མ་ཀུན་ལས་རྟག་རྒྱ་འདས་པ་
 དང་། རྣམ་མེད་པའི་རྣམ་གསུམ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། ལེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བྱ་ཆེན་མཚོག་དང་། ལོན་
 ཏན་གྱི་ཐོད་ཅན་རྣམས་གྱི་ཐོད་དང་། ཉེན་མོངས་ཀུན་ལས་གདོད་ནས་གྲོལ་བ་ལམ་ ལྷག་མ་ཀུན་ལས་
 གཞོད་མ་ནས་གྲོལ་བ་དང་། གཞན་ནམ་མཁའི་ལམ་ལ་རབ་གནས་དང་། གཞན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལམ་
 དེ་འཆང་བ་དང་། ཀུན་བྱུང་གྱི་རིན་ཆེན་མཚོག་དང་། གཞན་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཆེན་རྒྱས་པ་དང་།
 གཞན་བྱམ་བཟང་ཆེན་པོའི་མཚོག་དང་། བྱེད་པ་པོའི་མཚོག་དང་། ལེམས་ཅན་ཀུན་དོན་མཐོང་བ་པོ་དང་།
 ལེམས་ཅན་ལ་ལན་འདོགས་ཤིང་མཉེས་གཤིན་པའི་མཚོག་དང་། བཟང་ངན་ཤེས་པའི་མཚོག་དང་། རྣམ་
 ཤེས་པའི་མཚོག་དང་། བྱུང་བདག་གི་དམ་ཚིག་ཤེས་པའི་མཚོག་དང་། བྱུང་བདག་གི་དམ་ཚིག་ལྡན་པའི་
 མཚོག་དང་། བྱུང་བདག་གི་རྣམ་ཤེས་ཤིང་ལེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ཤེས་པའི་མཚོག་དང་། རྣམ་གྲོལ་
 གསུམ་ལ་མཁས་པ་པོ་དང་། ལྷག་བཟང་མོའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལྡན་ཞིང་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཀུན་ཤེས་
 པའི་མཚོག་དང་། རབ་རྒྱ་ཞི་བའི་བཀྲ་ཤིས་འབྱུང་བའི་མཚོག་དང་། བཀྲ་ཤིས་ཀུན་གྱི་བཀྲ་ཤིས་པའི་
 མཚོག་དང་། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལམ་གྲགས་པ་ལུན་ཚོགས་དང་། ལྷན་པ་རྒྱས་པའི་མཚོག་དང་། ཡོད་
 པའི་དགོངས་པ་དོན་དམ་པའི་དགོངས་པ་ལམ་བྱས་པའི་དགོངས་པ་དང་། དཔུགས་འབྱེན་པ་ཆེན་པོའི་མཚོག་དང་།
 དགའ་སྟོན་ཆེན་པོའི་མཚོག་དང་། དགའ་ཆེན་གྱི་རོལ་པ་ཆེན་པོའི་མཚོག་དང་། བཀྲ་མ་གྱི་རིམ་གྱོ་ལུན་
 ཚོགས་བྱུང་བའི་གནས་དང་། མཚོག་རྒྱ་དགའ་བལ་མ་རབ་རྒྱ་དགའ་བའི་དཔལ་དང་། གྲགས་པ་ཆེན་པོའི་
 བདག་གི་དཔལ་དང་། མཚོག་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་། མཚོག་སྤྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་། སྤྱུངས་ཀྱི་དམ་པ་དང་།
 སྤྱུངས་སུ་འོས་པའི་མཚོག་དང་། འཛིགས་ཆེན་ཀུན་གྱི་དབྱ་དང་། འཛིགས་ཆེན་དབྱ་ཡི་རབ་མཚོག་དང་།
 འཛིགས་པ་མ་ལུས་གདོད་ནས་བསམ་ཞིང་སེལ་བ་པོ་དང་། གཙུག་ལྷན་གྱི་མཚོག་དང་། སྤྱད་སྤྱེད་མཚོག་

[illegible]

དག་ཆེན་མཆོག་དང་། ལྷག་གྱ་འཛིན་རྟེན་གསུམ་གྱི་མཆོག་གྱེ་མིང་གསུམ་གཞན་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་
 ལྷར་དགྱེལ་ལོའོར་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མལའ་བྱུང་དང་། ཆོས་ཀྱི་གདུགས་མཆོག་ཡངས་པ་གཅིག་
 གིས་ཀུན་བྱུང་དང་། བྱམས་དང་ཐུགས་རྗེའི་དགྱེལ་ལོའོར་མཆོག་དང་། དཔལ་ལྷན་པད་མགར་གྱི་
 བདག་གསུང་དབང་བྱུག་དང་། བྱུང་བདག་ཆོས་སྐུའི་རིན་ཆེན་གདུགས་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་གཞི་
 བཞེད་དམ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་བདག་གི་ངོ་བོ་འཆང་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་རྣལ་
 འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་བསྟན་པ་གཅིག་པུ་དང་། རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོག་དང་། དཔལ་
 ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་མཆོག་དང་། རིན་ཆེན་ཀུན་གྱི་བདག་གི་མཆོག་དང་། རིན་ཆེན་ཀུན་གྱི་དབང་བྱུག་
 གི་མཆོག་དང་། འཛིན་རྟེན་དབང་བྱུག་ཀུན་གྱི་བདག་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་བ་ཀུན་གྱི་རྗེ་དང་། སངས་རྒྱལ་
 ཀུན་གྱི་ཐུགས་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་ལ་གནས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་སྐུ་ཆེན་པོ་
 དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་གསུང་ཆེན་པོ་དང་། རྡོ་རྗེ་ཉི་མ་རྣམ་པ་ཆེ་དང་། རྡོ་རྗེ་རྒྱ་བ་དྲི་མེད་འོད་དང་།
 ཆགས་བྱའུ་དང་པོ་ཆགས་པ་ཆེ་དང་། ཁ་དོག་སྐྱ་ཆོགས་འབར་བའི་འོད་དང་། རྡོ་རྗེ་རྡོགས་སངས་རྒྱལ་
 བའི་གནས་དང་། སངས་རྒྱལ་གསུང་གི་ཆོས་འཛིན་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱལ་པད་མལས་སྐྱེས་པ་
 དང་། ཀུན་མཁྱེན་ལེ་ཤེས་མཛོད་འཛིན་པ་དང་། སྐུ་འཕྱུལ་སྐྱ་ཆོགས་འཆང་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་། སངས་
 རྒྱལ་རིག་པ་འཆང་བ་ཆེན་པོ་དང་། རྡོ་རྗེ་རྣོན་པོའི་མཆོག་དང་། རལ་གྱི་ཆེན་པོའི་མཆོག་དང་། རྣམ་དག་
 འབྱུར་མེད་མཆོག་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཆོག་དང་། ལྷག་བསྐལ་གཅོད་པའི་མཆོག་དང་། མཆོན་ཆ་ཆེན་
 པོའི་མཆོག་དང་། རྡོ་རྗེ་ཆོས་དང་། རྡོ་རྗེ་ཟབ་མོ་དང་། རིན་རྒྱལ་གསུམ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་བ་དང་། རྡོ་རྗེའི་སྒོ་
 གྲོས་དང་། རོན་བཞིན་དུ་རིག་པའི་མཆོག་དང་། ཡ་འོལ་ཕྱིན་ཀུན་གཏོད་ནས་རྡོགས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་
 ཀྱིས་སྒྲུབས་ཀུན་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་དང་ལྷན་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་དང་། བདག་མེད་
 པའི་ཆོས་དང་། ཡང་དག་ལེ་ཤེས་དང་། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་འོད་བཟང་པོ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བརྩོན་ཆེན་ནམ་
 རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་འཕྱུལ་བྱ་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་དཔྱད་རྣམས་ཀུན་གྱི་བདག་པོ་
 མཆོག་དང་། རྡོ་རྗེའི་གདན་ནམ་གནས་ཀུན་ལྷན་པ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ཀུན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། ལེ་ཤེས་སྐུ་
 རྣམས་མ་ཁུས་འཆང་བ་དང་། ཀུན་དུ་བཟང་པོ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་བཟང་པོ་དང་། ཀུན་ནས་སྐྱེན་
 སའི་སྦྱིང་པོ་དང་། འགྲོ་བ་འཛིན་པའི་མཆོག་དང་། སངས་རྒྱལ་སྦྱིང་པོ་སྦྱེ་བདེ་གཤེགས་སྦྱིང་པོ་དང་།
 སྐུལ་པའི་ལོའོར་པོ་སྐྱ་ཆོགས་འཆང་བ་མཆོག་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་མཆོག་དང་།
 ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་འཛིན་དང་། སྦྱེ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྐྱ་ཆོགས་དོན་དུ་སྐྱར་བ་དང་།

དང་། ཉིང་པེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་ཕུང་རུབ་ལན་ལག་གི་མེ་ཏྲིག་སྒྲོལ་མམ་མེ་
 ཏྲིག་དགའ་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཆོ་དང་། ཀུན་གཤམ་འཛི་ལམ་གྱི་ཡན་
 ལག་བརྒྱད་རྒྱལ་པའི་མཆོག་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལང་དག་པར་རིག་པའི་མཆོག་དང་། སེམས་
 ཅན་ཀུན་ལ་ཤེས་ཆེར་ཆགས་པའི་མཆོག་དང་། བཅའ་མཐའ་ལྟ་བུར་ཆགས་མེད་ཀྱི་མཆོག་དང་། སེམས་
 ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་གདོད་ནས་ཞུགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་གཞན་གདོད་ནས་མཐུགས་པ་
 དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དབང་དོན་ཤེས་པའི་མཆོག་དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པའི་མཆོག་
 དང་། སྤང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་མཆོག་དང་། རྒྱལ་དག་སྤང་པོ་ལྟ་བུར་བའི་མཆོག་དང་། རེས་
 འབྲུང་ཀུན་གྱི་མཐའ་ལ་གནས་པའི་མཆོག་དང་། རེས་བར་འབྲུང་བ་ཀུན་ལ་མཐའ་ཀྱི་མཆོག་དང་། རེས་
 འབྲུང་ཀུན་གྱི་ལམ་ལ་གནས་པའི་མཆོག་དང་། རེས་བར་འབྲུང་བ་ཀུན་སྟོན་པའི་མཆོག་དང་། ཡན་ལག་
 བརྒྱ་གཉིས་སྤྱིད་ཅུ་བརྟན་གྱི་མཆོག་དང་། ཆོས་ཉིད་དག་པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་འཆང་གི་མཆོག་དང་།
 ཆོས་ཉིད་བདེན་པའི་འཛིན་པ་ཅན་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་རྟོགས་པ་འཆང་དང་། བདེན་དོན་
 རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་ལྡན་དང་། དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་རིག་དང་། རྣམ་པ་ཉི་ལྷུས་ཕུང་རུབ་པ་དང་། རྣམ་
 པར་སངས་རྒྱལ་ཀུན་རིག་མཆོག་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་སྒྲུལ་སྒྲུ་དཔག་མེད་འབྱེད་པ་པོ་དང་། རྣམ་
 ཅིག་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་མཆོག་དང་། སེམས་ཀྱི་རྣམ་ཅིག་གཅིག་ལ་དོན་ཀུན་རིག་པའི་
 མཆོག་དང་། ཐེག་པ་སྒྲུ་ཆོག་སྒྲིལ་འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་མཆོག་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་རེས་འབྲུང་སྟོན་
 ཡང་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གདོད་ནས་གནས་པ་དང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་པའི་བདག་དང་།
 རུ་པོ་རྒྱ་མཚོ་སྦྱར་བ་ཀུན་ལས་གདོད་ནས་ཀླུ་ལ་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱང་གདོད་ནས་སྤངས་
 པ་དང་། སྦྱང་ཇེ་ཆེན་པོའི་མཆོག་དང་། ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་དང་། དོན་ཡོད་པའི་མཆོག་དང་། འགྲོ་
 དོན་མཛད་པའི་མཆོག་དང་། འདུ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་གདོད་ནས་འགགས་པའི་གཞིའི་དོན་དང་། ཀུན་ལ་སེམས་
 ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ལུལ་དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་རིག་པའི་མཆོག་དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་
 གདོད་ནས་བཞུགས་དང་། དེ་དག་སེམས་དང་མཉམ་པར་འཇུག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ཆོམ་པར་
 བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་གནས་པའི་དགའ་བ་ཆེན་པོ་དང་། གདོད་ནས་བྱུ་བ་པ་མཐར་
 བྱེད་འབྲུལ་བ་མེད་པ་དང་། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་སྤངས་པའི་གཞི་དང་། དོན་གསུམ་མེ་ཆོམ་མེད་
 པའི་སྟོན་དང་། ཀུན་དོན་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག་དང་། སྤང་པོ་དང་དུས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཅིག་
 ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་ཅིག་གཅིག་མཛོན་རྟོགས་སངས་རྒྱལ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་རང་

བཞིན་འཆང་དང་། ལུས་མེད་པའི་ལུས་ཀྱི་མཆོག་དང་། ལུས་ཀྱི་མཐའ་གདོད་ནས་རྟོགས་པའམ་སྤྱི་བའ་
འབྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་རྣམས་མ་ལུས་ཀྱི་ཏུ་མྱོན་དང་། གསང་བའི་ནོར་ལུ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་
རྟོག་དང་།^{༡༥}

(༡) དུ་བགྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལུ་གསུངས་པ།

སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་རྟོགས་བྱའི་གསང་ཆེན་དང་། གདོད་ནས་སངས་རྒྱལ་བྱང་ཅུབ་སྤྱོད་མེད་པ་
དང་། གསང་སྤགས་སྤྱི་གནས་ཡི་གེ་མེད་པའི་གཞི་དང་། གསང་སྤགས་ཆེན་པོ་རིགས་གསུམ་པ་དང་།
གསང་སྤགས་དོན་ཀུན་སྤྱིད་པ་པོ་དང་། ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་མེད་དང་། སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྷ་འམ་
འགྱུར་མེད་ལྷ་དང་། ཐིག་ལེ་སྤྱོད་པ་ཡི་གེ་རྒྱལ་གསུམ་འགྱུར་མེད་རྒྱལ་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་རྣམ་པ་མེད་
དང་། ཐིག་ལེ་བཞི་གདོད་ནས་འཛིན་པ་དང་། ཆ་མེད་ཆ་ལས་འདས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་
བཞིའི་སྤྱོད་པ་འམ་མཐའ་གདོད་ནས་འཛིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་མཆོག་གི་ཡན་ལག་གསུམ་ཆ་ཀུན་ཤེས་པ་
དང་། ཉིང་འཛིན་རིག་དང་རྒྱུད་རིག་པའི་མཆོག་དང་། རང་བཞིན་གྱི་སྤྱི་བའ་པོ་ཉིང་འཛིན་གྱི་ལུས་ཅན་
དང་། ལུས་ཀྱི་མཆོག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྟོགས་སྤྱི་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་པ་ཞིན་ཉིད་
ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྟོགས་སྤྱི་དང་། སྤྱི་ལྷ་སྤྱི་མཆོག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལྷ་སྤྱི་དང་། སངས་རྒྱལ་སྤྱི་ལྷ་པོ་སྤྱོད་
འཆང་བ་དང་། རྟོགས་བརྒྱར་སྤྱི་ལྷ་པོ་སྤྱོད་ཆོས་ཉིད་དང་། རི་བཞིན་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་དང་། ལྷའི་
ལྷ་སྤྱོད་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་དང་། ལྷ་དབང་གི་མཆོག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་དབང་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་
མེན་དབང་པོ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིན་བྱེད་པདག་པོ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འཆི་མེད་དབང་པོ་དང་། ལྷའི་སྤྱོད་
པའི་མཆོག་རང་སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་དང་། འཛིན་པ་བྱེད་ཀྱི་མཆོག་གྲོ་བུ་རྩི་མ་འཛིན་པ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་།
འཛིན་པ་བྱེད་ཀྱི་དབང་ལྷུ་ག་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སམ་ཡང་ན་ལྷའི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཆངས་པ་
དང་ཁྱེད་འཇུག་དང་སྤྱོད་པས་ལྷན་དང་སྤྱི་གཅན་དང་བརྒྱ་ཕྱིན་དང་ཕུ་རུ་དང་ཆོག་གསལ་བདག་དང་དབང་
ལྷུ་ག་གཞན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆངས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། སྤྱིད་པའི་དགོན་པ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་
བཞུགས་པ་དང་། འགྲོ་བའི་སྤྱོད་པ་གཅིག་པ་དང་། འགྲོ་བའི་སྤྱོད་པ་གཅིག་པ་དང་། འཛིན་པ་སྤྱོད་པས་བརྒྱར་
གསལ་བའི་མཆོག་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་བདག་ཆེ་བའི་མཆོག་དང་། དུམས་པའི་གོ་ཆ་གྲོན་པའི་མཆོག་དང་།
སྤྱོད་རྗེའི་ཡལ་དད་གོས་པའི་མཆོག་དང་། ཤེས་རབ་རལ་གྱི་མདའ་གཞུ་ཐོགས་དང་། སྤྱི་བ་གཉིས་གསུམ་
རོ་གདོད་ནས་བསམ་པ་དང་། བདུ་དྲ་གྱི་དབང་དང་བདུ་དྲ་རྣམས་གདོད་ནས་སྤྱོད་པ་པོ་དཔལ་པོ་དང་།
བདུ་དྲ་བཞིའི་འཛིན་པ་པོ་ལ་མཛད་དང་། བདུ་དྲ་དབང་ལ་མཛད་དང་། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་འཛིན་

རྟེན་འདྲེན་པ་དང་། མཆོག་པོས་བསྟོད་པའི་སྒྲུབ་ཀྱི་གནས་ཀྱི་མཆོག་དང་། རྟག་ཏུ་རིམ་བྱུང་པའི་པོས་ཀྱི་
 མཆོག་དང་། བཀྲར་པོས་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་པོས་ཀྱི་མཆོག་དང་། རྒྱལ་བུར་པོས་པ་བླ་མའི་རབ་དང་། འཇིག་
 རྟེན་གསུ་མ་ལ་གོ་མ་པ་གཅིག་གིས་བསྟོད་ཅིང་བྱུང་བ་དང་། མལ་འཕྲུལ་མཐའ་མེད་རྣམ་པར་གནོན་པའི་
 མཆོག་དང་། གསུམ་རིག་གཙང་མ་དག་པའི་མཆོག་དང་། མངོན་ཤེས་རྟེན་པར་ལ་སྟོགས་ཡོན་རྟེན་གྱི་
 ཀྱི་མཆོག་ལྟ་དང་། རང་བྱུང་གི་བྱུང་རྒྱུ་ལེ་མས་དཔའ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དང་།
 ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་མྱིན་
 པའི་མཐའ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དེ་ལོན་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་། བདག་རིག་གཞན་རིག་ཐམས་ཅད་པ་དང་། གྲུ་
 ལ་ལན་པའི་གང་ཟག་མཆོག་དང་། དཔེར་བྱ་གྲུ་ན་ལས་འདས་པའམ་འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་པའི་
 མཆོག་དང་། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཞན་ཀྱི་བདག་པོ་མཆོག་དང་། གཙོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་བདག་མཆོག་དང་།
 རྒྱལ་བུ་བཞིའི་དོན་སྦྱོར་མཆོག་དང་། འགྲོ་བའི་བསྐྱེད་བཀྲར་གནས་ཀྱི་མཆོག་དང་། རེས་འབྱུང་གསུམ་དང་
 བསྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དང་། དོན་གྱི་དམ་པ་རྣམ་དག་དཔལ་དང་། སྤལ་བཟང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་
 གསུམ་དང་། དཔལ་ལྡན་འབྱོར་བ་གྲུ་བྱེད་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་མཆོག་དང་།¹⁹

༡༠། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལ་རྒྱལ་འཛུལ་བར་གསུངས་པ།

མཆོག་སྦྱིན་དོ་རྟེན་མཆོག་དང་། ཡང་དག་མཐར་ཐུར་དང་། སྟོང་ཉིད་ལས་བྱུང་བའམ་སྟོང་ཉིད་
 སྟེང་པོ་དང་། མངས་རྒྱས་བྱུང་རྒྱུ་དང་། མངས་རྒྱས་ཆགས་པ་དང་། མངས་རྒྱས་འདོད་པ་དང་། མངས་
 རྒྱས་དགུས་པ་དང་། མངས་རྒྱས་རྟོལ་པ་དང་། མངས་རྒྱས་འཇུམ་པ་དང་། མངས་རྒྱས་བཞད་པ་དང་།²⁰
 མངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་། མངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་གནི་ཆོས་ཉིད་ལས་བྱུང་
 བ་དང་། མངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ནམ་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་
 ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་བྱུང་བ་དང་། མངས་རྒྱས་རོལ་སྟོན་ནམ་གར་མཛད་
 དང་། ལུལ་རྒྱས་གནས་སྤངས་ཐམས་ཅད་རྟེན་པ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྟེན་བཞུགས་པ་དང་། རང་བྱུང་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་རྟེ། དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་བྱིས་
 རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔང་རྟེན་ཅིང་ཚད་མར་ཐུར་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གནི་ཆོས་ཉིད་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ལ་སྟོགས་པ་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཅན་དོན་དམ་པའི་མཚན་གྱི་ནུ་མང་ཞིང་རབ་རྟེན་མང་པོ་ཡང་
 དག་པར་བརྟེན་པའོ།

དགོས་པ་ཁོ་ན་ལྟེ་མཐར་ཐུག་པའི་སངས་རྒྱུ་ལྟེ་རང་ལ་རང་ཆས་སུ་བཞུགས་ཀྱང་ལོ་ལྟར་དེ་མས་བསྐྱེད་ས་
ནས་མཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ལམ་སྒྲོམ་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
བཞིན་འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་པའི་དབྱིངས་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་སྒྲིབ་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་གདོད་མ་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་ལྟན་གྱིས་བྱུང་བ་པར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཡོད་ཀྱང་བསྐྱེད་དགོས་ན་བྱག་མེད་ཏུ་འབྱུང་བར་རྟ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་།
རིགས་ཀྱི་བྱ་གཞན་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱས་པའི་རྒྱ་དང་གསལ་བའི་རྒྱལོ། །རི་ལྟར་རྩ་མཐུན་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་བྱས་པའི་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། །རི་ལྟར་མེ་སྒྲོན་པ་སྟེགས་པས་སུན་པའི་རྩས་སྤྱང་བར་བྱེད་པ་ནི་
གསལ་བའི་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ལྟ་འདས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ནི་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་
གསལ་བའི་རྒྱ་འབའ་ཞིག་གོ། །གསལ་བའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་བྱུང་
བདུན་དང་། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ནི་གསལ་བའི་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ།^{༡༠} ཞེས་སྟེགས་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་པ་རིག་
པར་བྱའོ།

འོན་ཏེ་ལམ་གྱིས་ཆོས་སྒྲུབ་མི་སྒྲིབ་ན་འབྲས་བུར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་དེ་མ་སྤྱངས་པས་
ཆོས་སྒྲུབ་ཐོབ་པ་ནི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གཞུགས་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ནི་གདོད་མ་ནས་
རང་ཆས་སུ་བཞུགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་བསྐྱེད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་རྒྱ་
དུག་དང་རྒྱུན་བཞིན་གསུངས་པ་ཡང་དེ་མ་བྲལ་པར་བྱེད་པ་དང་། རོ་མོ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་
འདུས་ཤིང་། འབྲས་བུ་ལྟ་གསུངས་པ་ཡང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དང་། སྒྲིབ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་
ཕྱིར་། ལྟད་པར་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་ལྟེ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སངས་རྒྱུ་
སམ་རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་སུ་ན་སུ་མ་ཆོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ལ་ཡང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དང་
བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་གནས་པར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུས་ལེགས་པར་རྟོགས་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུས་ནི་གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་ཡང་རྟོགས་ཤིང་དེ་ལ་ལྟག་མར་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་ཡང་
རྟོགས་ཏེ། རང་སྤྱོད་དང་གཞན་སྤྱོད་གྱི་ལྟད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མེད་ཅིང་མ་བྱུང་བ་ལ་དབེན་ཞིང་
འགགས་པ་འཇ་དག་པ་ཅམ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྒྱུས་ཀྱི་གཞི་གང་ཡིན་པའི་ལྟད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
དང་། མེད་དག་གམ་ཡིན་དག་ག་དང་། རྒྱུ་གཅོད་ཡོངས་གཅོད་དང་། སྤངས་རྟོགས་རང་བཞིན་པའི་ལྟད་
པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དམ། སྤྱོད་
པའི་སྤྱོད་པ་དང་མི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་འཇ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོ་བོ་ཉིད་

སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

༡༩། གདམས་པའི་རྩལ་གྱི་མཁུག་བསྟུ་བ།

དེ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དམ་གཞན་སྤྱོད་ནི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མ་ལས་པ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། གཞན་དག་ལ་ཡང་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་རྟེ། དེ་མ་རྟོགས་ན་དང་པོ་མཆོག་གི་སངས་རྒྱལ་མི་རྟོགས་གིང་། དེ་མ་རྟོགས་ན་དོན་དམ་པའི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟོན་པ་མི་རྟོགས་ལ། དེ་མ་རྟོགས་ན་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་འཆང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་ལྷགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་རྟོགས་པས་སངས་རྒྱལ་བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཤོང་འཕང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཐོབ་པར་མི་རྒྱལ་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས། བཙུང་ལྷན་འདས་སྒྲུ་རམ་གཞིགས་དབང་ལྷག་གི་ཞལ་རྒྱ་ནས་ཀྱང་། གང་གིས་མེམས་ཅན་རྣམས་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟོན་པ་ཆོད་མར་བྱས་ནས་ཉེ། དེས་ན་ལྷགས་ཀྱི་རྩལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངེས་པའི་དོན་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟོན་པར་བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱུག་ན་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་ལྷགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡང་དག་པར་བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་གིས་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱལ་མི་ཤེས་པ་དེས་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟོན་པ་མི་ཤེས་སོ། །གང་གིས་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟོན་པ་མི་ཤེས་པ་དེས་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་མི་ཤེས་སོ། །གང་གིས་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུ་མི་ཤེས་པ་དེས་ལྷགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་སོ། །གང་གིས་ལྷགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འཁོར་བ་བསྟེ། བཙུང་ལྷན་འདས་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་འཛིན་པའི་ལམ་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དམ་གཞན་སྤྱོད་ནི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤྱོད་པ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱ་ཞིང་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤྱོད་པ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱའོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་གིང་།

མཆོན་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཉེ་བར་བསྟུས་པ་ཡང་མགོན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟོན་པ་ལས་བཙུང་ལྷན་འདས་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་འཛིན་པའི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུ་བ་མེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་པོར་གྱུར་བ། གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོག་སྒྲུབ་བཅད་པ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ།^{༢༠} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐར་ཡང་གསུངས་པ། ཆོག་སྒྲུབ་བཅད་པ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྤྱང་ནས་བཙུང་ལྷན་འདས་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་འཛིན་པའི་སྤྱིང་པོ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའི་ལམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཀྱན་ནས་སྤྱང་བར་

བྱེད་པ་རྣམས་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་པས་གསལ་པ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གནུགས་འཆང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ། ཐོག་མ་དང་ཐམ་མེད་པ་བདག་དང་བདག་གི་བའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་པར་རྟོག་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་དུ་ས་ཐམས་ཅད་པ་ཀྱུན་ནས་ཉིན་མོངས་པ་མེད་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐུན་པ་འཁོར་བའི་བག་ཚགས་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བ། འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་དང་བྲལ་བ་སྒྲོལ་བ་མེད་པའི་རོ་བོ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་ཅིང་འཕེལ་བའི་རྟིང་རེ་འཛིན་དང་གཟུངས་སྒྲ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན། སྤམ་པ་བཟང་པོ་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་བྱལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྤྱོད་ལུ་མ་ཡིན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་མཆོག་ཏུ་ཞིབ་མཐོང་བ། ལྷ་མ་ལྷ་སྤྱི་ལམ་ལྷ་སྤྱ་གནུགས་པ་རྣམས་ལྷ་སྤྱ་སྤྱ་བ་རྣམས་ལྷ་སྤྱ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པ་སྟེ། སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱིས་མཆོང་པར་བྱ་བ་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་རིག་པ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདི་ཉིད་ནི་རྣལ་འབྱོར་བས་དོར་བར་མི་བྱའོ།^{༡༩} ཞེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངེས་པའོ་ཞེས་སོ།

[༡] རྒྱང་འདས་ཆེན་པོ་མཆོག་ས་པར་གཟུངས་པ་ཡང་རང་རྟོང་ལས་གཤན་དུ་བསྐྱེད་པ།

དེ་བཞིན་དུ་མྱང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། སྤྱིང་གཞི་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་སྒྲ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རི་ལྷར་ན་མིང་གཅིག་ལས་མིང་གྲངས་མེད་པར་འཆད་པ། ཞེན། རི་ལྷར་ཡོངས་སུ་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ། བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། རྒྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། འབྱུང་བ་མེད་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། བྱེད་པ་མེད་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། འདུས་མ་བྱས་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། རྒྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཞེས་གྲང་བྱ། གནས་དང་རྟེན་ཞེས་གྲང་བྱ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་གྲང་བྱ། འོད་སྤྲང་བ་ཞེས་གྲང་བྱ། སྦྱོན་མ་ཞེས་གྲང་བྱ། མཐར་ཐྱིན་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། འཛིན་པ་མེད་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། རྟོག་པ་མེད་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། བདེ་བའི་གནས་ཞེས་གྲང་བྱ། ཞིབ་ཞེས་གྲང་བྱ། མཆོན་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། གནིས་སུ་མེད་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། སྤྱོད་པ་གཅིག་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། ཡོངས་སུ་བསྐལ་བ་ཞེས་གྲང་བྱ། སྤུན་པ་མེད་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། ཐོགས་པ་མེད་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། རྩྱུང་པ་མེད་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། ཡངས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲང་བྱ། རྩལ་དང་ར་ཞེས་གྲང་བྱ། བཀྲ་ཤིས་ཞེས་གྲང་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་མིང་གཅིག་ལས་མིང་གྲངས་མེད་པར་འབྱེད་པའོ།^{༢༠} ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱུང་པ་འབར་འགྲོ་བའི་རྟིང་རེ་འཛིན་ལ་ནི་མིང་རྣམས་པ་ལྷ་ཡོད་དེ། དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་རྟིང་རེ་འཛིན་ཞེས་གྲང་བྱ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་ལོ་ལ་རྩ་བུ་ཞེས་གྲང་བྱ། རྩ་རྩ་སྤྱི་རྟིང་རེ་འཛིན་ཞེས་གྲང་བྱ། སེང་གེ་རྒྱ་རྒྱ་གསལ་བའི་རྟིང་རེ་འཛིན་

ཞེས་ཀྱང་བྱ། སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཅི་དང་ཅིར་ལྷན་པ་དེ་དང་དེའི་སྐབས་སུ་མིང་
འདྲིགས་སོ་¹⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་ཡང་། ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམས་ལ་བདེན་གཉིས་རྣམ་དཔེ་ཞེས་དགོས་
ཤིང་དོན་དམ་པའི་དཔལ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སྟོན་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་
རང་བཞིན་བདེ་གསེགས་སྒྲིང་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མདོ་མཚན་དེ་ཉིད་དུ། གཞན་ཡང་རིགས་གྱི་ཕ་
སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། རང་བཞིན་མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་
དང་འབྲུ་བས་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་མོ། །དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་དེ་བཞིན་
གསེགས་པ་རྣམས་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་དང་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་ཏོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡང་དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོད་ཡོད་ཀྱི་མ་འགྲོ་མས་པའི་བྱིར་མི་མཐོང་སྟེ། དེའི་བྱིར་སྒྲུ་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ལྟ་གྱུར་ཏོ། ¹⁵ ཞེས་སྟོན་སྒྲུ་ཆེར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

ཞེས་རབ་གྱི་ལ་རོ་ལ་ཕྱིན་པའི་མཚན་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱང་། འདས་དང་མ་བྱོན་ད་ལྟར་
གྱི། རྒྱལ་བ་གང་ལགས་དེ་ཀྱང་གྱི། །ཡུམ་ནི་དགེ་མཁྱེད་ལགས་ཏེ། རྩོད་ནི་ལྷ་མོ་རྒྱལ་བའི་སྐུ་ལགས་
ཤིང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན། སངས་རྒྱལ་ཡུམ་གྱི་དེ་ཡི་མཚན། །དགེ་མ་བདག་གིས་
བཞེད་པར་བགྱི། །འབྱོར་བར་འདོད་པས་མཉམ་པར་གྱིས། ཞེས་རབ་གྱི་ལ་རོ་ལ་ཕྱིན་པ་དང་། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ཡང་
དག་པའི་མཐའ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མཚོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་། བདེན་པ་དང་། དེ་ཁོན་དང་། ཡང་དག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་དང་། རྩོད་པ་ཉིད་དང་།
མཚན་མ་མེད་པ་དང་། རྩོན་པ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་
བོ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དང་། ཆོས་གནས་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་མི་འགྱུར་པ་ཉིད་
དང་། ཆོས་རྩྱུན་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ཆོས་བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྒྲིག་མེད་པ་ཉིད་དང་། གསོ་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེས་ཁུ་
མེད་པ་ཉིད་དང་། གང་ཟག་མེད་པ་ཉིད་དང་། བཞེད་པར་བྱ་བ་དང་། བཞེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་།
སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཞེས་བ་དང་བྱལ་བ་དང་། མཉམ་པ་མེད་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་དང་།
མཉམ་པ་དང་། བདག་གི་མེད་པ་དང་། རྒྱགས་པ་མེད་པ་དང་། རྩྱེས་པ་མེད་པ་དང་། རྩྱེས་པ་དང་བྱལ་བ་
དང་། རྩྱེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་བ་དང་། རྩྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་དང་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་སྦྱེད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་

དང་། རང་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་དང་། བསོད་ནམས་
 གྱི་ཚོགས་ཟད་མི་ཤེས་པ་བསགས་པ་དང་། ཡི་ཤེས་འབབ་པ་དང་། རྩ་འབྱུལ་མཛད་པ་དང་། ལྷའི་མིག་
 རྣམ་པར་སྦྱང་བར་མཛད་པ་དང་། ལྷའི་རྣ་བ་རབ་རྒྱ་དང་བར་མཛད་པ་དང་། ལ་ལོ་ལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པར་
 མཛད་པ་དང་། རྩོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པར་མཛད་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྦྱིབ་རྗེས་སུ་བྱན་པར་
 མཛད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་མཛད་པ་དང་། འཕགས་པ་དང་། གཅོང་བ་དང་།
 བསགས་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྦྱང་བའི་བྱགས་དང་ལྷན་པ་
 དང་རྩ་འབྱུལ་གྱི་རྒྱང་པ་བཞིའི་ཁབས་དང་ལྷན་པ་དང་། དབང་པོ་སྦྱང་བར་མཛད་པ་དང་། རྩོབས་མཛད་
 པ་དང་། ཁན་མ་ཐོབ་མེད་པ་དང་། བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་རིན་པོ་ཆེས་མཛེས་པར་བྱས་པ་དང་།
 རོར་བདུན་སྦྱོན་བར་མཛད་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྦྱོན་པ་དང་། མཐར་གྱིས་གནས་
 པའི་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་སྦྱོན་བར་མཛད་པ་དང་། དབང་བརྒྱ་སྦྱབ་པ་དང་། ས་བརྒྱ་ལ་གནས་པར་
 མཛད་པ་དང་། སྦྱོབས་བརྒྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྦྱི་མཆོད་བརྒྱམ་མཛེས་པར་
 བྱས་པ་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱ་སྦྱབ་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་བ་བརྒྱའི་དགུ་འཛིག་པར་མཛད་པ་དང་། བསམ་
 གཏན་རྣམས་སྦྱབ་པར་མཛད་པ་དང་། གསུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པར་མཛད་པ་
 དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསྦྱང་པ་དང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མཛད་
 པ་དང་། རྣང་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་ནང་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། སྦྱང་པ་ཉིད་སྦྱང་པ་ཉིད་
 དང་། ཆེན་པོ་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པ་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། འདུལ་བྱས་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། འདུལ་མ་
 བྱས་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་།
 རོར་བ་མེད་པ་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་
 མཚན་ཉིད་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། ཇོ་བོ་
 ཉིད་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། མ་བྱུང་བ་དང་། མ་སྦྱེས་པ་དང་།
 མ་འགགས་པ་དང་། ཆད་པ་མེད་པ་དང་། རྟག་པ་མེད་པ་དང་། རོན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རོན་ཐ་
 དད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འོང་བ་མེད་པ་དང་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྣམ་པར་
 སྦྱོམ་པ་དང་། རབ་རྒྱ་བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞི་
 མེད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རིག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་།
 ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་འཛིག་པ་མེད་པར་མཛད་པ་དང་། གཞོ་བ་མེད་པར་མཛད་པ་དང་། གཉིས་མེད་པ་དང་།

གཉིས་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། རྫོང་འཇུག་པ་རྣམས་པར་སྤངས་པ་དང་། གཉིན་པོ་མེད་པ་དང་།
མགོས་པ་དང་། བསམ་པའི་ལམ་དང་འདྲ་བ་དང་། ཡོད་པ་དང་མེད་པར་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་
ལམ་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་དང་། ལྷུ་མ་ལྷ་སྤེལ་ཆོས་ཉིད་དང་། མགལ་མེ་བསྐྱོར་བ་འདྲ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ།^{༡༡} ། ཞེས་དང་།

དབྱེ་མ་རིན་ཆེན་རྫོན་མར། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྷོང་བ་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡུང་དྲུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་ལྷོང་གཞི་བཅོ་བརྒྱད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༢} ། ཤེར་ཕྱིན་
ཡི་གེ་ཉུང་ལུ་ལས་ཀྱང་། དོན་དམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་སྤྱིད་པ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུ་ལ། འབྲུལ་དུ་སྤྲིག་པ་འཕྲོག་པ། བྱང་ཆུབ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ།^{༡༣} ། ཞེས་སོགས་
དང་། ཤེར་ཕྱིན་རྩལ་བརྒྱ་ལ་བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང་། ལྷོང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དོ་ཨེ། ལྷོང་ཆུབ་བྱང་ཆུབ་སྤྱིད་
པ། ལྷོང་ཆུབ་ཞིན་གྱི་རོ་རུ། ལྷོང་གསལ་པ་མེད་པ། ལྷོང་བ་བསྐྱོག་པ། ལྷོང་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད།
ལྷོང་དོན་ཆགས་བྱལ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆེན་པོ། ལྷོང་རྩལ་འབྲུག་ཀྱི་གོ་ཆ། ལྷོང་ཆུབ་འཕྲོག་པ། ལྷོང་ཨེ་ཨེ་པའི་
སེམས་སྤྱི། ལྷོང་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། ལྷོང་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ། ལྷོང་ཆོས་ཉིད་ཤེས་པ་རྣམ་
པར་དག་པ།^{༡༤} ། ཞེས་དང་། ལྷོང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་དང་། ལྷོང་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གསུང་རྣམ་པར་དག་པ། ལྷོང་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་དོ་ཨེ།^{༡༥} ། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ལྷོང་གཞི་དོན་དམ་པ་དེ་གཤེགས་སྤྱིང་པའི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་པ། དགོན་མཆོག་སྤྱིན་གྱི་མདོར་
ཡང་། དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ། དྲིམ་མེད་པ། མགོས་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པ། བྱུང་པ།
མཆོག་དམ་པ། སྤྲུལ་རྒྱལ་པ། བརྒྱན་པ། ཐེར་བྱུག་མི་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་པར་བྱང་ཆུབ་པར་བྱང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ནི་འདུག་པ་ལོ་ན་པོ།^{༡༦} ། ཞེས་དང་།
རིགས་ཀྱི་སྤུ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱའོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
ཅེས་བྱའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་ཞེས་བྱའོ།
གཉིས་སྤྱི་མེད་པའི་དབྱིངས་ཞེས་བྱའོ།^{༡༧} ། ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡང་དག་པ་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ཅི་
ལགས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱལ་པ། རིགས་ཀྱི་སྤུ་གང་མི་སྤྱི་བ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་ལོ། །གསོལ་
པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་མི་སྤྱི་བ་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ཅི་ལགས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱལ་པ། དེ་
ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མཐོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ།^{༡༨} ། ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་ལོ།

དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་རབ་རྒྱ་ཞི་བ་རྣམ་པར་དེས་པ་ཚོ་འབྲུལ་གྱི་དྲིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཛོད་ཡང་།
གང་མི་བདེན་པ་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གང་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི། བདེན་པ། ཡང་དག་པ། དེ་བཞིན་ཉིད། མཛོད་བདེ་བཞིན་ཉིད།
གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། མ་ལོག་པ། བདེན་པ་སྒྲིབ་པ། ཡང་དག་པར་སྒྲིབ་པ། གསེས་པ་སྒྲིབ་པ། ཡེ་གསེས་
གྱི་མཚོན་ཆ་ཅན། ཡེ་གསེས་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ། ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ།
སྒྲིབ་པ་བརྒྱུད་དང་ལྷན་པ། མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། དམ་པའི་མ་རྩལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐོབ་པ། མི་རྟོག་པ། རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པ། མི་གོས་པ། རྣམ་པ་འབྲང་དང་མཐུངས་པ། གངས་གྱི་ཚོས་རྣམས་གྱིས་མི་བགྱངས་པ། མ་
བྱས་པ། མ་སྦྱོས་པ། མ་འགགས་པ། འཇུག་པ་མེད་པ། མཐའ་ཡས་པ། གནས་མེད་པ། རྣམ་པར་མི་རིག་
པ། རྣམ་པར་གསེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ཀྱན་རྒྱ་བྱ་བ་མེད་པ། ཤིན་རྒྱ་དག་པ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ། མ་
བྱུང་པ། སྦྱོད་པ་མེད་པ། གནས་མེད་པའོ།^༥ །ཞེས་སྟོང་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གངས་གསུངས་ཤིང་།

ལྟའི་རྒྱ་བས་བསྐྱར་བའི་མུང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། ཐར་པ་གང་དེ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དང་།
གསུགས་ཅན་དང་། འཛིང་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་བ་དང་། མ་བྱུང་བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་། སྦྱེ་འཛིན་མེད་
པ་དང་། བདེ་མེད་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཞི་
བ་དང་། བདེ་བ་དང་། ལྷ་མེད་པ་དང་། བྱང་ན་མེད་པ་དང་། རྩལ་མེད་པ་དང་། རྩལ་དང་བྱལ་བ་དང་།
མོ་བ་མོ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཅི་ཡང་བྱར་མེད་པའི་ཚོས་ཅན་དང་། གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། ཉེས་པ་མེད་པ་
དང་། ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། རོ་མཚར་བ་དང་། རྒྱད་དུ་བྱུང་བ་དང་། སྦྱེ་བ་མེད་པ་དང་། དཔག་རྒྱ་མེད་པ་
དང་། མཚོག་དང་། ལུལ་དང་། གཙོ་བོ་དང་། རབ་དང་། སྒྲ་མ་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་། དེས་པ་དང་།
འཛིག་པའི་ཚོས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། མཐའ་ཡས་པ་དང་། བརྒྱན་དུ་མེད་པ་དང་། རབ་མོ་དང་། བརྒྱ་
དཀའ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། སྦྱོན་མེད་པའི་སྦྱུ་དང་། དག་པ་དང་། གྲོལ་བ་དང་། ཞིབ་
དང་། ཉེ་བར་ཞིབ་དང་། ལ་རོལ་དང་། བཟང་པོ་དང་། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱལ་བ་དང་། རྟག་
གསུམ་དང་བྱལ་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། གནས་དང་། སྦྱབས་དང་། དཔུང་གཉེན་དང་། ཉམ་ང་བ་མེད་
པ་དང་། གནས་བཙོམ་པ་དང་། ར་རྒྱལ་མེད་པ་དང་། སྦྱིང་པོ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྦྱངས་པ་དང་།
དཔྱིངས་དང་། དགོ་བ་དང་། དམ་པ་དང་། མི་གཞོ་བ་དང་། ཤིན་རྒྱ་སྦྱངས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པ་དང་།
བཙོམ་མ་མ་ཡིན་པའི་བདེ་བ་དང་། སྦྱང་པོ་སྦྱངས་པ་དང་། ལ་མ་ཆད་པ་དང་། སྦྱིང་པ་ཉིད་དང་། སྦྱིང་པ་
ཆད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་བ་དང་། ཆད་མི་གསེབ་པའི་མུང་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐར་པ་

གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའོ།^{༡༦} །ཞེས་པའི་རྣམ་གངས་སུ་བསྟན་ནས། རེ་རེ་ཞིང་ཡང་འདུས་
བྱས་པས་ཡང་དག་པར་འདས་པར་དན་རྟགས་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པས། རྒྱས་པར་མདོ་དེ་ཉིད་བལྟ་
བར་བྱའོ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟུས་པར་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་བྱང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་། རྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། རྟོན་དམ་པ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །དྲིམ་མེད་པས་རྣམ་པར་བྱང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ཉིད་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་
ལྟན་པའོ།^{༡༧} །ཞེས་དང་། དལ་ལ་རྩོམ་མེད་པའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ལ་ཁྱབ་པ་ཡི། འོན་མེད་ས་
ཐམས་ཅད་རབ་རྟུ་འཛོམས། དྲིམ་མེད་དྲི་བྱལ་དང་བ་དང་། རང་རིག་པ་ཡི་གོ་འཕང་མཚོག །དང་པོའི་
སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་ཅན། རིགས་ལྷ་རྣམས་ནི་རྒྱས་པར་བྱེད།^{༡༨} །ཅེས་དང་། རྣམ་པར་ཞེས་དང་ཆོས་
དབྱིངས་དང་། རྟོན་དམ་པ་དང་བཅའ་བ་ཆེ། གཞུང་དང་འཛིན་པ་རྣམས་གོ་ལ་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་དྲིམ་
མེད། རྩོམ་མེས་སྤུངས་ཡི་བ་ཆེ། གཉིས་མེད་ཡང་དག་མཛད་དུ་བྱུང་། །དབང་བསྟར་བཞེས་པ་དེ་བ་
དང་། བཞེ་བའི་དགའ་བའི་གོ་འཕང་མཚོག །དེ་སྟགས་མིང་གི་བྱེ་བྲག་གིས། གོ་འཕང་མཚོག་ནི་
གསུངས་པ་ཡིན།^{༡༩} །ཞེས་དང་། ཞེ་ཕྱི་ཞེས་བྱའི་ཡི་གེ་གཉིས། ཞེ་ནི་རྟོང་པ་ཉིད་དུ་གསུངས། དེ་བཞིན་
ཕྱི་ནི་བྱགས་རྩེ་ཐབས། ཐིག་ལེ་དེ་གཉིས་རྟུར་ལས་བྱུང་། དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་མཚོག་བྱུང་། ཞེ་ཕྱི་
གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས། མདོར་བསྟུས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཕྱག་རྒྱ་ཉིད། རྒྱུད་
རྣམས་སུ་ནི་ཐོག་མར་གསུངས།^{༢༠} །ཞེས་དང་། ཞེ་ནི་གསང་བ་མཁའ་དབྱིངས་སམ། །བྱ་ག་ཆོས་འབྱུང་
པ་དང་མ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སེང་གེའི་གདན་ལ་བཞུགས། མཚོག་ཏུ་མདྲ་བྱུང་རྟོན་པར་མཛད། རྩོམ་
སེམས་དབང་ཕྱི་རྩོམ་རྩོམ་པོ། རྩོམ་པོ་འཛིན་གསུངས་པའི་རྒྱུད་དང་། ཉེ་རྒྱུ་དང་དུས་འཁོར་ལོ། །དང་པོའི་སངས་
རྒྱས་ལ་སྟགས་མཚན། ཞེ་ཕྱི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རྒྱུ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཚོན་བྱེད་དང་། རྟོང་
ཉིད་སྟོང་རྩེ་དབྱེར་མེད་པ། གང་ལ་དེ་ཉིད་མཚོན་པར་བཞོད། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རྒྱུ། གཉིས་
མེད་ཡེ་ཤེས་མཚན་མ་ནི། རྒྱུད་ཀྱང་གྱི་ནི་གྲོང་གཞིར་གསུངས། རྒྱུད་ཀྱང་གྱི་ནི་དོན་བསྟུས་པ། རྟོང་
ཉིད་སྟོང་རྩེ་མི་བྱེད་པ། གང་ལ་དེ་ཉིད་མཚོན་པར་བཞོད། ཞེ་ཕྱི་ཞེས་བྱའི་ཡི་གེ་གཉིས། གང་ལ་འདི་
གཉིས་མེད་པ་ནི། དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མེད། གང་ལ་འདི་གཉིས་ཡོངས་ཤེས་པ། བཅོས་མའི་གསེར་ལྷར་
གསལ་པོར་ནི། རྒྱུད་ཀྱི་ལོག་པ་མཛད་དེ་ཉིད་ཤེས། ལྷགས་ཀྱི་རྟོན་པ་ལ་གནས་པ། དེ་ལྷར་འདིར་ནི་ཡང་
དག་མཚོག་^{༢༡} །ཅེས་དང་།

འཇམ་དཔལ་གྱི་ལལ་གྱི་ཁུང་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད། དཔག་མེད་དམ་
 པའི་ཕུན་སུམ་ཆོག་ལ། དེ་དམིགས་ལང་དག་སྟེ་འགྱུར་བ། བསྐྱོམ་པའི་ཆོག་རྣམ་བཤད་པ། རྣམ་གྲངས་
 དག་གི་རབ་རྒྱུ་བཅས། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡི་དབྱིངས། ཆོས་
 ཉིད་དང་ནི་ཆོས་སྟོན་མེད། སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད། སྟོན་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་ཡང་། ཉོན་མོངས་
 ལ་བྱུང་ལ་འཁོར་འཁོར་བྱེད་པ། སྟེ་བ་མེད་དང་འདྲ་གསལ་བ། མཛོན་པར་བྱང་ནི་རྒྱུ་བ་དང་། གཞན་གྱི་
 སེམས་ཤེས་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་ཡི་རྣམ་བྱེད་པ་དང་། རང་བཞིན་ལྷ་ཡི་མིག་སྟེར་དང་། རྩ་འབྱུང་དཔག་
 མེད་འབྱུང་བྱེད་དང་། དངོས་པོ་མཐའ་ནི་ཕྱིན་པ་དང་། དོན་དམ་པ་ཡི་བདེན་པ་དང་། རྫོགས་པ་ཡིས་
 བྱི་རིམ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྒྲ་གཙང་དང་། ཀྱན་གྱི་བསྟེན་བྱ་ཉིད་དག་དང་། མ་ལའ་ལྷར་རྣམ་
 པར་དག་པ་དང་། སྟོ་བུར་བྱི་མས་མི་གོས་དང་། གདོད་ནས་དག་པ་གསལ་བ་ཉིད། གང་གིས་ཀྱང་ནི་མི་
 ཤིགས་དང་། དངོས་པོ་དེ་ལ་མདོ་རྒྱད་རྣམས། དེ་འདྲ་རྣམ་པ་མཐའ་ལས་བ། གསུང་ཞིང་ཡང་དག་
 གསུང་འགྱུར་བ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ལས། གཞན་ནི་ཅི་ཡང་མ་གསུངས་སོ།^{༡༩} ཞེས་དང་། བདག་
 པོ་དོ་རྩེ་འཆང་བ་མཚོག། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་འཕྱོར་བ། བྱ་བ་བྱས་པ་བྱེད་བ་བྱས། དབང་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་ཁྱར་ཆེན་པོར། ཁེམས་མ་དགྲ་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། སྟེས་བྱ་དཔའ་འོ་ཅང་ཤེས་པ། སྤང་བོ་
 ཆེན་པོ་དུལ་བ་པོ། འཁོར་བའི་མཐའ་ཡི་ལ་རོལ་སོན། དོན་དམ་དོན་ནི་ཀྱན་རྫོབ་གྱི། བདེན་པ་གནེས་
 མེད་རྣམ་འཕྱོར་ཆེ། བཅས་སྤངས་པའི་ལམ་ཀྱན་རྫོགས། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱན་རྒྱ་བཟང་། བཅས་
 ཅད་འདུས་པའི་ཁོན་ཉིད། སྒྲོ་སྟགས་ལམས་ཀྱན་འགོངས་པ་པོ། ཞོང་ན་མེད་པ་ཡང་དག་གནས། དེ་ལ་
 དེ་སྟགས་རབ་གྲགས་པ། མིང་ནི་རྣམ་པ་མཐའ་ལས་བ། གནེས་མེད་ཡི་ཤེས་མཚོན་པ་སྟེ། མདོ་དང་
 རྒྱད་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ། སྟོ་ལྟར་རྣམས་གྱིས་རྫོགས་པར་བྱ།^{༢༠} ཞེས་དང་།

ལུས་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་དང་། ཡང་དག་
 པའི་མཐའ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་དབྱིངས་དང་། མིག་ཡོ་བཞེས་བྱ་བ་ནི་
 ཆོས་གྱི་དབྱིངས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་གྲངས་སྒྲ་གདོགས།^{༢༡} ཞེས་དང་། ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་
 འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱང་ན་ལས་འདས་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
 སྟགས་པའོ།^{༢༢} ཞེས་དང་། རྒྱད་བྱ་ཅ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཐའ་ཕྱིན་པ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྤངས་འདི་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་ལས་བཅུ་མས་ཏེ་

ཆོག་སྤྱད་པ་ཅད་ལ། གང་ཕྱིར་དེ་ནི་ཆོས་སྤྱད་ནི་དེ་པའི་ན་གཤེགས་ས། །དེ་ནི་འཕགས་པའི་པདྨ་པ་དོན་
དམ་ལྷ་པོ་འདས། །དེ་ཕྱིར་ཉི་དང་མེར་བཞིན་ཡོན་ཏན་དཔྱིར་མེད་པས། །སངས་རྒྱལ་ཉིད་ལས་མ་
གཏོགས་ལྷ་པོ་འདས་པ་མེད། །དེ་ལ་ཆོག་སྤྱད་པ་ཅད་པ་ཕྱིད་ལྷ་མས་ཅི་སྟོན་ཅེན། །མདོར་ན་ཟག་མེད་
དཔྱིངས་ལ་ནི། དོན་གྱི་རབ་རྒྱ་དཔྱིད་པ་བཞིས། །ཆོས་གྱི་སྤྱུ་ལ་སོགས་པ་ཡི། །རྣམ་གྲངས་བཞིར་ནི་རིག་
པར་བྱ། །མདོར་བསྟན་ཟག་པ་མེད་པའི་དཔྱིངས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་དོན་བཞིའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཞིར་རིག་པར་བྱའོ། །དོན་བཞིག་འཛེན། །སངས་རྒྱལ་ཆོས་དཔྱིར་མེད་པ་
དང་། དེ་རིགས་དེ་བཞིན་ཐོབ་པ་དང་། །རྒྱན་མེད་སྤྱུ་མེད་ཆོས་ཉིད་དང་། །གདོད་ནས་རང་བཞིན་ཞི་ཉིད་
དོ།^{༡༧} །ཞེས་དང་།

དཔལ་འདུས་པར་ཡང་། དུས་གསུམ་དོ་རྩེའི་ཐུགས་ཡིན་མིན་དང་མཐར་ཐུར་གང་། །ཞི་ཞིང་
སྤྱི་བ་མེད་ནམ་མཁའ་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད། །སངས་རྒྱལ་རྣམ་རྒྱལ་བྱང་རྒྱལ་དབང་ལྷག་དོ་རྩེ་ཅན། །དེ་ལ་
ལུས་ངག་ཡིད་གྱིས་དྲན་ཏུ་བྱག་འཛལ་ལོ། །གང་ཞིག་གཞུགས་དང་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་དང་། །རྣམ་
པར་ཤེས་དང་སྤྱེ་མཆེད་དུག་དང་དབང་པོ་དུག །སརྣམ་མེད་རྒྱུད་དང་ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་ནི། །བྱང་
རྒྱལ་སེམས་འདུ་རྒྱ་ཆེན་དེ་ལ་བྱག་འཛལ་ལོ།^{༡༨} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྤྱོད་གཞི་དོན་དམ་བཤེས་གཤེགས་
སྤྱིང་པོ་དག་པའི་བདག་ཆོས་དཔྱིངས་ཀྱི་ན་རྒྱ་འགོ་པ་ལ་མཛོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཡོད་པར་
གསུངས་པ་མི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། འཕགས་པ་འཛིན་རྟེན་དབང་ལྷག་གི་ཞལ་ལྷ་ནས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ་མི་
སྤྱོད་དུ། གཤིས་མེད་གཡོ་བ་མེད་དང་རིས་མེད་དང་། །འདོད་དང་མཆོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་འདོད་ཆགས་ཆེ།
དངོས་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མེད་པ་དང་། །ལེ་ཤེས་དང་ནི་སེམས་དཔལ་འགྱུར་རྒྱ་བཟང་། །ཉོན་མོངས་མེད་
དང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་དང་། །ལྷན་སྤྱེས་དཔལ་ལྷན་བྱང་སེམས་ཐིག་ལེ་འདོན། །དཔལ་ལྷན་དུས་གྱི་
འཁོར་ལོ་རྩེ་རྩེ་དང་། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བདག་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་རོ།^{༡༩} །ཞེས་དང་། རྣམས་གྱི་རྣལ་དོན་
འདི་ལ་ལེ་ལོ་ཉིད་མིང་མ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཡང་མིང་དུ་མཐོ། །མིང་མང་པོ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་མིང་
གཅིག་ཁོན་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། མིང་ཐམས་ཅད་གྱིས་དངོས་པོ་གཅིག་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་
ལུད་མེད་དང་མི་མོ་དང་ན་རྒྱུད་མ་རྣམས་ལས་ལུད་མེད་གཅིག་ལ་གཙོ་བོའི་མིང་མ་ཡིན་ཏེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་
རྣམ་དང་སྤྱར་ལྷན་པའི་དངོས་པོ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལེ་ལོ་ག་དང་གསང་བ་དང་བད་མ་
དང་ཆོས་འབྱུང་དང་ནམ་མཁའི་དཔྱིངས་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་དང་། །སེམས་ཤི་ཤི་དང་། །རྣ་ག་དང་།
གསང་བའི་མིང་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་ལེ་ལོ་ག་གཅིག་ལ་གཙོ་བོའི་མིང་མ་ཡིན་ཏེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་ཡིག་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་
ཆགས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པ་དང་མཆོག་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཐིག་ལེ་དང་དེ་མོ་ན་དང་ལེ་ཤེས་
དང་། རྒྱམ་པར་དག་པའི་སེམས་ཀྱི་མིང་རྒྱམས་ཀྱི་ནང་ནས་མི་ཡིག་གཅིག་གི་གཙོ་བོའི་མིང་མ་ཡིན་ཏེ།
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་དགའ་བ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་གོ་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་ཡིག་དང་མི་ཡིག་དག་གིས་རྒྱམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྤྱོད་
པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིང་རྩེ་དེའི་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་
དངོས་པོ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་། མེ་མི་གི་མི་གོ་དང་། རྩེ་རྩེ་སེམས་དཔལ་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་།
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། དང་བོའི་སངས་རྒྱས་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དང་། རྣལ་འབྱོར་
དང་། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་བདག་ཉིད་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་ཅིང་ཞི་བ་
དང་། འདུས་པ་དང་། ཐོས་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དུ་མ་རྒྱམས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་བས་ཤེས་རབ་
དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རིགས་མེད་བརྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དཔེ་རྒྱ་དག་ལྷན་རྒྱམས་སུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མིང་དང་། ལུ་ལ་གྱི་མིང་དང་།
ལྷགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་མིང་དང་། ཡི་གེ་རེ་རེའི་མིང་རྒྱམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ངེས་
པར་བསྟན་ཅིང་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་པོ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྲིས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་དྲང་
པའི་དོན་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འདིར་གཅིག་ལ་ཡང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་
མིང་རྒྱ་ཆོགས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཡང་མིང་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྒྱམས་
ཀྱིས་མིང་གི་རྒྱམ་པར་རྟོག་པ་མི་བྱ་སྟེ་སྤྱི་མ་དམ་པའི་མན་ངག་གིས་གསེར་བཞེན་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ཏེ་
དོན་ལ་རྟོན་པ་ལ་རྟེན་པ་ཉིད་ལས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་
རྒྱམ་པར་དག་པ་མང་ཞིང་ཆེས་མང་པ་རྒྱམས་སུ་སྤྱོད་གཞི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་ཏུ་འགྲོ་བ་གནས་ལུགས་
ཐབས་མོ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་ལྟ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལེ་གོ་དང་ཕྱག་མཆོན་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་ཁྱད་
པར་མང་པོ་དང་། ལྷངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཆང་པའི་ཆ་ནས་སྤོས་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་
ཆོས་ཤིན་ཏུ་མང་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་གཞན་དང་གཞན་རྒྱམས་ནི་འདིར་ཡི་གེ་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་
བྲིས་མོད་གྱི། ལྷར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་དང་མན་ངག་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་རྒྱས་པས། རེས་དོན་
ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་མེད་པ་གཞན་རྒྱམས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ནས། མིང་དུ་མའི་དོན་རོ་གཅིག་པ་དང་
རྒྱམ་པ་དུ་མའི་ངོ་བོ་རོ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཐབས་མོ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་དུ་རྩད་བ་གཞན་དག་ལ་

ཡང་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་རབ་རྒྱ་བརྟན་པར་བྱའོ།

<༡> རྣམ་གྲངས་བྱིད་གོས་པ།

དེ་ལྟར་དོན་གཅིག་ཉིད་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་པོས་བཀའ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་བརྒྱད་ཡོད་
པར་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། རིམ་དུ་འདིར་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཞེན། དགོས་པ་དག་ནི་
བརྒྱད་ཏེ། རྣམ་གྲངས་གསུངས་པ་ནི་འདུལ་བ་བྱ་དང་པའི་བྱིར་རྟེ་དེའི་ཆོད་དང་བྱི་མའི་ཆོ་གཅིག་ལ། ལ་
ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དང་། དེའི་ཆོ་རྣམ་བར་གཡངས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་
གཞན་དག་གིས་སྤྱད་པར་འགྱུར་བས་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་དེའི་དོན་བརྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དང་། ཡིད་མི་
གཞུངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དེའི་དོན་ཡང་དག་པར་མཚོན་བས་མི་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དང་།
དོན་གཅིག་ལ་མིང་དུ་མ་བྱུང་བས་དོན་གཞན་དུ་རྟོག་པ་བས་ལ་བའི་བྱིར་དང་། གཞན་དུ་མིང་དེ་རྣམས་
ཀྱིས་དེའི་དོན་ཡང་དག་པར་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་སྒྲུབས་པར་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་སྒྲིགས་པ་རྣམས་དོན་གྱི་
བཤད་སྒྲུར་དང་གོ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ལ་ཐབས་མཐའ་པ་ཉིད་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་དང་། ཉིད་ལ་ཆོས་སོ་སོ་
ཡང་དག་པར་རིག་པ་མངའ་བར་བརྟན་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་དག་ལ་དེའི་སོ་སོ་བརྟེན་པའི་བྱིར་རྟེ་
རྣམ་བར་བཤད་པ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་དག་གིས་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལ་གོ་བར་བྱེད་
བས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་སྒྲིག་པའི་སྒྲིན་དུ་མི་འགྱུར་རོ།^{༡༡} །ཞེས་སོ།

(༢) རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་པར་གཞུངས་པས་རང་སྤོང་ལས་གཞན་པའི་དོན་དམ་གྲུབ་ལྟ་ལ།

[༡] རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་མདོར་བརྟན་པ།

དེ་ལྟར་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཅན་སྤོང་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཆོས་སྒྲིབ་པ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
གདོད་ནས་སྤོང་ཞིང་དཔེན་ལ་དག་པའི་གཞི་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་པར་གྱི་
ཆོས་གདོད་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་དང་། གཞུགས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་འོ་པོ་
ཉིད་གསུམ་དུ་བྱེད་ནས་ཆོན་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ལས། ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་དང་།
ཁམས་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་གཞུགས་སོགས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དཔལ་གྱིའི་དོ་རྗེས། །ངེས་
པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བརྟེན། །ཁྱེད་སེའི་རེའི་དབྱེ་བཞིས། །རྩ་རྣམས་
ཀྱི་ནི་བརྟེན་པར་བྱ།^{༡༢} །ཞེས་གང་གསུངས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ། རྗེ་བརྟན་བྱམས་མགོན་གྱི་ཞལ་ལྷན་ས

ཀྱང་། འབྲས་ཐུག་པ་གཞུགས་ལ་སོགས། །དག་པ་ཉིད་དེ་གང་གི་ཕྱིར། །དེ་གཉིས་ཐ་དང་མ་ཡིན་ཞིང་། །
གཅད་དུ་མེད་པས་དག་པར་བརྟེན།^{༡༤༩} །ཅིས་གང་གཞུངས་པ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དུ། རབ་འབྱོར་གཞུགས་
རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་ཐུག་པར་དག་པའོ་^{༡༥༠} །ཞེས་སོགས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་སྒྱར་
བ་དང་། གཞུགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞུགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་
གཞུགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི་ལ་གཉིས་སུ་མེད་དེ་
གཉིས་སུ་བྱར་མེད་སོ་སོ་མ་ཡིན་གཟི་དང་དོ།^{༡༥༡} །ཞེས་སོགས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་སྒྱར་བ་དང་དེ་
བཞིན་དུ་སྒྱར་དེ། བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྟོན་དང་གསོ་བ་དང་སྦྱེས་ལུ་དང་གང་ཟག་དང་ཤེས་ཅན་
དང་ཤེད་བདག་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་ཚོར་བ་པོ་དང་ཤེས་པ་པོ་དང་མཐོང་བ་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་སོགས་རྣམ་མཁུན་
གྱི་བར་དུ་སོ་སོ་སྒྱར་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེས་དང་། གཉི་སྤྱུག་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་
དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་
ཞེས་རྒྱས་པར་སོ་སོར་སྒྱར་བ་དང་། མ་རིག་པ་རྣམ་པར་དག་པས་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་དག་པ། འདུ་བྱེད་
རྣམ་པར་དག་པས་མ་རིག་པ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་སྒྱུ་མ་སྒྱུ་མ་
དག་པས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དག་ཅིང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དག་པས་ཀྱང་སྒྱུ་མ་སྒྱུ་མ་དག་པ་རྒྱས་པར་སྒྱར་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཤེར་བྱིན་རྣམ་པར་དག་པས་གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པ། གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་ཡིད་གྱི་འདུས་དེ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཚོར་
བའི་བར་དུ་སྒྱར་བ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ། བསམ་གཏན་གྱི་ལར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པ་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་རྣམ་པར་དག་
པས་གཞུགས་ནས་ཡིད་གྱི་འདུས་དེ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཚོར་བའི་བར་དུ་རྣམ་པར་དག་པ། གཞུགས་ནས་
ཡིད་གྱི་འདུས་དེ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཚོར་བ་རྣམ་པར་དག་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་རྣམ་པར་
དག་པ་སྟེ།^{༡༥༢} དེ་ལྟར་ན། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་སོ་སོར་སྒྱར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པས་གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པ། གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་ཡིད་གྱི་འདུས་དེ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཚོར་བའི་
བར་དང་། སྒྱིན་བའི་ལ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་བར་ལ་རྒྱས་པར་སྒྱར་བ་དང་། གཞན་ཡང་། འདུས་བྱས་རྣམ་པར་

དག་པས་འདུས་མ་བྱས་ནམ་པར་དག་པ་ལྟེ། དེ་ལྟར་ན་འདུས་བྱས་ནམ་པར་དག་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་
ནམ་པར་དག་པ་འདི་ལ་གཉིས་སུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་མོ་མོ་མ་ཡིན་ཅམ་མི་དད་དོ། །ཞེས་དང་།

དེ་བཞིན་དུ། འདས་པ་ནམ་པར་དག་པས་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱང་བ་ནམ་པར་དག་པ་ལྟེ།
དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་དང་། མ་འོངས་པ་ནམ་པར་དག་པས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱང་བ་ནམ་པར་དག་པ་
ལྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ད་ལྟར་བྱང་བ་ནམ་པར་དག་པས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ནམ་པར་དག་པ་ལྟེ། དེ་
ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་སྒྱར་བ་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ། གཞུགས་ནམ་པར་དག་པ་འདི་ཕྱིར་ནམ་པར་དག་
པ་ཐབ་པོ་ཞེས་པ་ནམ་པར་མཐེན་གྱི་བར་དུ་སྒྱར་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རྩོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནམ་པར་དག་
པ་འདི་ཕྱིར་ནམ་པར་དག་པ་སྒྱར་བ་ལོ། །ཞེས་པ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་བར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཐེན་གྱི་
བར་དུ་སྒྱར་བ་དང་། གཞུགས་ལ་འཕོ་བ་མེད་ཅིང་ཉིང་མཚམས་སྒྱིར་བ་མེད་པ་ནི་ནམ་པར་དག་པ་ལོ། །ཞེས་
པ་ནས་ནམ་མཐེན་གྱི་བར་དུ་སྒྱར་བ་དང་། གཞུགས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ལ་འདི་ཕྱིར་ནམ་པར་དག་
པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལོ། །ཞེས་པ་ནས་ནམ་མཐེན་གྱི་བར་དུ་སྒྱར་བ་དང་། གཞུགས་ཐོབ་པར་
བྱ་བ་མེད་པ་དང་མཐོན་པར་རྟོགས་བར་བྱ་བ་མེད་པ་ནི་ནམ་པར་དག་པ་ལོ། །ཞེས་པ་ནས་ནམ་མཐེན་གྱི་
བར་དུ་སྒྱར་བ་དང་། གཞུགས་མཐོན་པར་མགུབ་པ་ནི་ནམ་པར་དག་པ་ལོ། །ཞེས་པ་ནས་ནམ་མཐེན་གྱི་
བར་དུ་སྒྱར་བ་གསུངས་ནས། ཡང་པ་ཀུན་ལ་སྒྱུ་ལ་པ། རབ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་འདི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་
མེད་པ་འདི་ཕྱིར་གཞུགས་མེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་ལོ།¹⁴⁸ །ཞེས་པ་ལ་སོགས་མ་རབ་དུ་རྒྱས་སོ། །

དེ་ལ་ནམ་པར་དག་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གདོད་ནས་དག་པ་དང་། དྲི་མགྲོ་བྱར་བས་
དག་པ་ལོ། །གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་ཡང་། གང་གིས་དག་པ་ནི་ཀུན་བདག་ས་གཞན་དབང་
གང་ཡིན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པས་དག་པ་ལྟེ། ཚོས་དེ་ནམས་ནི་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་
མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟར་གདོད་ནས་མེད་ཅིང་མ་གྱུ་བ་འདི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནམས་ཀྱིས་དག་པ་འདི་གཞི་དོན་དམ་
ཚོས་ཉིད་ཀྱི་གསུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ནམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ནམས་འཕེག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཡང་རུང་། མ་བྱོན་ཡང་རུང་། འགོ་བ་ནམས་ཀྱིས་རིག་གུང་རུང་མ་རིག་གུང་རུང་
ལྟེ། དེ་ནམས་ནི་ནམ་པར་དག་པ་འདི་གཞུགས་ལ་སོགས་པར་རྟག་དུ་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ཡང་དོན་དམ་མོ་
ཤེས་ཀྱི་ལྟ་ཚོགས་ནམས་སུ་བཞུགས་པ་འདི་ཕྱིར་རོ། །

[९] དེ་རྒྱུ་ལས་ལྷན་གསལ་དང་ལྷན་པོ་ལྷན་གསལ་པར་བཤད་པ།

(१) རྒྱ་དགའ་རྩོམ་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ལྟར་རྒྱ་མ་རྒྱུ་པ་ལྷ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་ཁྲ་ཆུ་བཅས་མཚུ་པ།

དེ་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་གཞི་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམ་པར་དག་པའམ། རྣམ་པར་དག་པའི་
 གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱ་རྣམ་པར་རྣང་མ་ཆད་དེ་མེ་ལོང་པེ་ཤེས་སོ།
 དེ་པའི་ནད་ལྟར་རྣམ་པར་དག་པའི་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་
 རྣམས་ཀྱང་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལུན་དང་། རྣང་བ་མཐའ་ལས་དང་། དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དང་། མི་བསྐྱེད་པ་
 རྣམས་ཏེ། མཉམ་བ་ཉིད་དང་། རོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། བྱ་བ་གྲུབ་པ་དང་། སིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཚོས་
 ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་པེ་ཤེས་རྣམས་སོ། །ཡང་དེ་རྣམས་ཉིད། གཞུགས་ཕུང་རྫོང་མཁའི་ན་ཏེ། ཚོར་བ་ལ་ཡང་
 དག་པ་མོར་བརྟེན། འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མ། འདུ་བྱེད་རྫོང་མཁའ་འགྲོ་མ། རྣམ་ཤེས་ཕུང་པོའི་
 རྣལ་གྱིས་ནི། །བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་མ་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་དོན་གཅིག་ལྟེ་རྣམ་དག་
 ཕུང་པོ་ལྟ་འཆང་བའོ།

(१) རྒྱལ་དགའོས་ཀྱི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ནི་དམ་ཁྲི་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་བཞག་པ་རུ་ཡི།

དེ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་དག་པའི་མིག་དང་། རྩ་དང་། རྒྱ་དང་། རྩེ་དང་། རྩམ་དང་། ཡིད་ཅི་
 རོན་དམ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་སའི་རྩིང་པོ་དང་། རྩག་རྩོད་རྩེ་དང་། རྩམ་མ་པའི་རྩིང་པོ་དང་། འཛིག་རྩོན་དབང་
 རྩལ་དང་། རྩལ་པ་རྩམ་སེལ་དང་། རྩལ་རྩལ་པ་པོ་སྟེ། གཏི་རྩག་རྩོད་རྩེ་མ་དང་། ཞེས་རྩོད་རྩེ་མ་དང་།
 སེར་རྩོད་རྩེ་མ་དང་། འདོད་ཆགས་རྩོད་རྩེ་མ་དང་། རྩག་རྩོད་རྩེ་མ་དང་། བདག་མེད་རྩལ་འབྱོར་མ་
 རྩལ་སྟེ།

(१) རྒྱལ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དྲག་པོ་དོན་དམ་གྱི་སེམས་མ་རྒྱལ་ས་ལུང་ལག་ལ་རྒྱུ་ལ།

དེ་པའི་ནི་དུ་ཆུ་མ་པ་ར་དག་པ་མི་གསུགས་དང་། ལྷ་དང་། སྤྲི་དང་། རྩོ་དང་། རེག་ཕུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་
 ཁམས་ནི། གསུགས་དྲོ་རྩ་དང་། ལྷ་དྲོ་རྩ་དང་། སྤྲི་དྲོ་རྩ་དང་། རྩོ་དྲོ་རྩ་དང་། རེག་ཕུ་དྲོ་རྩ་
 དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་དྲོ་རྩ་ལྷེ་དྲོ་རྩ་གསུགས་པ་མི་གསུགས་པ་དུག་གོ། ཡང་དེ་ཆུ་མ་མཆིད། གསུགས་
 ལ་དག་ར་མོར་རྩ་གཏུ་བཤད། ལྷ་ལ་ཆོས་རྒྱུན་མ་ར་ར་ཤུགས། སྤྲི་ལ་ཆ་ལ་རོ་ལ་ཤུགས། རྩོ་ལ་རྒྱས་
 མ་མི་ར་ཤུགས། རེག་ལ་ས་ལྷོད་མ་ཆེས་བཤད། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་མ་པ་ལྷོད་མ། ཁེས་

གསུངས་པ་དང་ཡང་དོན་གཅིག་གོ།

(༤) རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པོ་སྤྱུ་རྩ་རྩ་རྩ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་གྱི་རྒྱ་ལ་རྣམས་སྤྱུ་ལྟ་གསུངས་པ།

དེ་བཞིན་དུ་གདོད་ནས་དག་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཤེས་དུ་གནི་སའི་
 སྤྱིང་པོའི་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ཕྱག་ན་དོ་རྩེའི་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། བམ་མཁའི་སྤྱིང་པོའི་མི་བསྐྱོད་པ་དང་།
 འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གི་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། སྤྱིབ་པ་རྣམ་སེལ་གྱི་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མི་
 བསྐྱོད་པ་སྟེ། དོ་རྩེའི་དབང་པོ་དུ་གསུམ་གྱི་སྤྱུ་བའི་རྣམ་ཤེས་གཞན་དོ་རྩེའི་རྣམ་ཤེས་དུ་གསོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 རྣམ་པར་དག་པའི་མིག་གི་འདུ་ས་ཏེ་རེག་པ་ལ་སོགས་པ་རེག་པ་དུ་གནི་དོན་དམ་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་
 པོར་འདུ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རེག་པ་དུ་གསོ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་པོར་འདུ་བ་རེ་ལྟ་བུ་བཞིན་ནོ། །
 གདོད་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་མིག་གི་འདུ་ས་ཏེ་རེག་པའི་རྟེན་གྱི་སྤྱི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོར་བ་དུ་གནི་
 སའི་སྤྱིང་པོའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་། ཕྱག་ན་དོ་རྩེའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་། བམ་མཁའི་སྤྱིང་པོའི་
 རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་། འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་། སྤྱིབ་པ་རྣམ་སེལ་གྱི་རིན་
 ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ཏེ་ཆོར་བ་གཞན་དོ་རྩེའི་ཆོར་བ་དུ་གསོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གི་ལལ་སྤྱོད་སྤྱུ་ལྟ་བུ་དབང་པོ་དུ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ས་
 སྤྱང་པོ་སྤྱུ་རྩ་རྩ་རྩ་ལྟ་བུ་འབྱུར་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུ་ག
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་དུ་གདང་། ཆོར་བ་དུ་གདང་། འདུ་ཤེས་དུ་གདང་། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དུ་ག
 དང་། ལེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དུ་གནི་སྤྱང་པོའི་རྣམ་པར་འབྱུར་བའོ།¹²⁰ །ཤེས་ཀྱི་ནང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ལས་
 གཞན་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱང་པོ་སྤྱུ་རྩ་རྩ་རྩ་ལྟ་བུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པའི་མིག་གི་འདུ་
 ཤེས་དང་། རྣམ་དང་། ལྟ་དང་། ལྟེ་དང་། ལྟུ་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ནི། སའི་སྤྱིང་པོའི་འོད་
 དབག་མེད་དང་། ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དང་། བམ་མཁའི་སྤྱིང་པོ་མཁའ་ཁུབ་དང་། འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་དང་།
 སྤྱིབ་པ་རྣམ་སེལ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱི་འོད་དབག་མེད་དེ་འདུ་ཤེས་གཞན་དོ་རྩེའི་འདུ་ཤེས་
 དུ་གསོ། །དེ་བཞིན་དུ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་མིག་གི་འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་དང་། ལྟ་དང་། ལྟེ་
 དང་། ལྟུ་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི། སའི་སྤྱིང་པོའི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དང་། བམ་
 མཁའི་སྤྱིང་པོ་དང་། འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་དང་། སྤྱིབ་པ་རྣམ་སེལ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་དོན་ཡོད་
 གྲུབ་པ་སྟེ་འདུ་བྱེད་གཞན་དོ་རྩེའི་འདུ་བྱེད་དུ་གསོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་མིག་

སྤྱི་བཞིའི་དོ་བོ་དོ་རྩེ་བཞིའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལལ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ཡང་དཔལ་ལྷན་དྲི་མ་མེད་
པའི་འོད་ལས། བདེན་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། མིང་དང་
གསུགས་དང་། སྤྱི་མཆེད་དུག་དང་། རིག་པ་དང་། རྩོམ་པ་དང་། མེད་པ་དང་། སྤྱིད་པ་དང་།
སྤྱི་བ་དང་། སྤྱི་མི་སྤྱི་བ་དེན་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་མངལ་སྤྱེས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། སངས་
རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤྱི་བ་པ་དང་བྲལ་པའོ། །འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་གི་དབྱེ་བས་ཐོག་གི་རྒྱུད་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར་
མངལ་ནས་སྤྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ལན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགགས་པའི་ཕྱིར་
སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤྱི་བ་པ་དང་བྲལ་པའོ།^{༡༥༩} །ཞེས་བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོ་བོ་སངས་
རྒྱུ་དང་མེས་མཆོད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བཞུགས་ཀྱང་དུས་སྤྱོད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་འགགས་པ་དང་མ་
འགགས་པ་ལས་སྤྱོད་པ་རྒྱུ་སྤྱི་བ་པ་བྲལ་པ་དང་མ་བྲལ་པའི་དབང་གི་ས་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་
པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་མཚན་བཞེད་དུ། ལན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྤྱིད་ཅུ་བཅོད། །དག་པ་
རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་འཆང་།^{༡༦༠} །ཞེས་དང་། བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ལྷན་ལེ།^{༡༦༡} །ཞེས་པའི་དོན་ནོ།
དེ་མ་དང་བྲལ་པའི་འོད་དུ་ཡང་། དེ་ལྟར་ཡི་ཤེས་དོ་རྩེ་པ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ནི་མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་
དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །སྤྱི་དོ་རྩེ་པ་མིང་དང་གསུགས་དང་། སྤྱི་མཆེད་དུག་དང་རིག་པའོ། །གསུང་དོ་རྩེ་
པ་ཆོར་པ་དང་། སྤྱིད་པ་དང་ལེན་པའོ། །ཐུགས་དོ་རྩེ་པ་སྤྱིད་པ་དང་། སྤྱི་བ་དང་སྤྱི་མི་སྤྱི་བ་
གཞུགས་ཀྱི་དབང་གིས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིད་པར་བྱེད་པ་མཚོན་གི་བདེ་བྱེད་ཡི་ཤེས་དོ་
རྩེ་དག་ནི་བཞེད་པའོ། །ཞེས་པ་ནི་སྤྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་གནས་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་པ་སྤྱི་དང་
གསུང་དང་ཐུགས་དང་ཡི་ཤེས་དོ་རྩེ་པའི་ཞེས་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རིས་པའོ།^{༡༦༢} །ཞེས་དོ་རྩེ་བཞིའི་
ཡོན་ཏན་བདེན་པའི་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་པ་དོན་དམ་པའི་སྤྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པའི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་ཡི།
ཀུན་རྫོང་གི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་པ་དྲི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ།

དཔལ་འཁོར་ལོ་དུག་གི་སྤྱི་མ་པར་ཡང་། ལན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགགས་པ་ཡིས། །དུས་སྤྱོད་
རྣམས་ནི་མི་འབབ་ཕྱིར། །ས་རྣམས་བཅུ་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པ། །གནས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་མོ།^{༡༦༣} །
ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ལ། དཔལ་གྱི་འོ་རྩེ་རྩེ་པ་ཡང་། གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་དང་ནི། ཁྲིང་དང་ཉེ་
པའི་ཁྲིང་ཉིད་དང་། ཁཛ་དོ་ཉེ་བའི་ཁཛ་དོ་སྟ། །དེ་བཞིན་འདུ་བ་ཉེ་འདུ་བ། །འབྲུང་གཅོད་ཉེ་བའི་འབྲུང་
གཅོད་ཉིད། །དུར་ཁྱོད་ཉེ་བའི་དུར་ཁྱོད་ཏེ། །འདི་རྣམས་ས་ནི་བཅུ་གཉིས་སོ།^{༡༦༤} །ཞེས་གསུངས་ཏེ་འདིར་

ཏུ་ར་ཁྱོད་དང་ལུ་ར་གཙོ་དགོ་པ་སྟོན་པ་ནི་ཅུ་ར་གྱི་ཡན་ལག་དང་རྩན་པའི་སྒྲ་མ་དམ་པ་ལ་རག་པ་སྐྱེ་
 པར་བསྟན་པའི་དོན་རྟེན། །དང་པོ་མཚོག་གི་སངས་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལག་གསལ་ཡིས།
 སྟོན་བརྒྱ་གཉིས་པོ་རྣམས་རྟེན། །དེ་པའི་ནང་སྟོན་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས། །རྟེན་བཤས་དག་ནི་མཛོལ་བ་རྣམས་ལོ།
 ཞེས་མེགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་
 གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་དེས་དག་པ་དང་། དག་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་རྣམ་
 པར་དག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པའི་དོན་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ།

{2} ལྷ་མ་དག་ཚེས་མེད་ཀྱི་ཡང་མེད་ལྷ་མ་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་མ་དང་མེག་མ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་

ཐུག་ཏུ་མ་བཞག་མཚུངས།

དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིན་སྟགས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་རོལ་ཉིད་གསུམ་དང་བདེན་པ་གཉིས་
 གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་ན་ཐུབ་པའི་དགའ་ལ་མི་རྫོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རྒྱན་བརྟགས་གྱིས་སྤོང་པའི་གཞི་
 གཞན་དབང་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ནི། རྒྱན་རྩོལ་འདུས་བྱས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་རྣམས་གྱིས་གདོད་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་གཞི་
 གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་སུ་བ་འགོ་ག་པའི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་སྒྲིན་སྟགས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་
 རྣམས་ནི། རྣམས་བརྟུན་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་བརྟུ་ལ་སྟགས་པ་དོན་དམ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ལྟ་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་
 ཤིང་། ཡང་དེ་རྣམས་ཉིད་ཐུག་ཆུ་དུག་དང་གསུམ་དང་གཅིག་སྟེ་མཐར་ཐུག་གི་ཐུག་ཆུ་བརྟུར་ཡང་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་སྟགས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དོན་ནི་རང་
 བཞིན་ལྟར་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་རྣམས་སུ་རིག་པར་བྱོལ།

[illegible][illegible]

དེ་མཆིན་ཏུ་སྤྱོད་ཅིང་པའོ་བསྐྱུད་དང་ཅི་ལུར་གསུངས་པ་རྣམས་མཆི་བ་ཏུ་གྱུར་བ་ཏུ་ཞིང་། དེ་ཡང་
རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་ལྷན་མ། མ་པ་བཟང་དང་དེ་མི་ལུས། །གནས་ཀྱི་གཞི་མི་སྤྱོད་པ་ཅིང་། དེ་ཡང་
གང་གིས་མཆི་ལྟར་མཐོང་། །གང་ལྟིར་དེ་ཡང་སྤྱོད་པ་ཅིང་། །དགེ་གཞིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དྲག་ཏུ་
སེམས་ཅན་ལྟ་བུའི་ཕྱིར། །ཁོས་པ་གཏང་བར་མི་བྱའི་ཕྱིར། །དགེ་བ་མི་རྒྱད་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རིག་མ་གྱུར་

རྒྱལ་པར་དག་བྱེད་ཕྱིར། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱེད་ཕྱིར། །སངས་རྒྱལ་ཆོས་རྒྱལ་དག་བྱེད་ཕྱིར། །
བྱད་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྒྱལ་པར་བྱེད།^{༥༧} །ཅིས་གསུངས་པ་ལ།

ཟུང་བ་ལྟོང་པ་ཉིད་ནི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆོད་རྒྱལ་སྟེ། ལུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །བཟའ་བ་
སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་ཕྱི་ལོ་སྒྲེ་མཆོད་རྒྱལ་སྟེ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །དེའི་ལུས་ནི་ཟུང་དང་བཟའ་བ་དེ་གཉིས་
ཀྱི་གནས་ཁོག་པ་སྟེ། དེའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་ཕྱི་ནང་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། །གནས་ཀྱི་གཞི་ནི། སྤྱོད་ཀྱི་འཕྲིག་རྟེན་རྒྱ་
ཆེན་པོ་སྟེ། དེའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ནང་གི་སྒྲེ་མཆོད་ལ་སོགས་པ་དང་ཡང་གང་
གིས་སྤྱོད་པར་མཐོང་ཞེན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཤེས་པས་མཐོང་སྟེ། དེའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། །
དེས་ན་འདི་ནི་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྒྲུབ་དག་
ནི་རྒྱུ་པར་རྒྱལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། རི་ལྟར་མཐོང་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་རྒྱལ་པར་
མཐོང་བ་སྟེ། དེའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། །འདིས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་རྒྱལ་པར་མཐོང་བའི་
ཤེས་པ་དེ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་བརྟན་གྱི། དོན་དམ་རང་སྤྱོད་དུ་བརྟན་པ་ནི་མེད་དོ། །

གང་གི་ཕྱིར་བྱད་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྒྱལ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་པ་
བརྒྱད་དེ། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱད་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་
རྒྱལ་པར་བྱེད་པ་ནི་འདུས་བྱས་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་འདུས་མ་བྱས་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། །རྟག་དུ་སེམས་ཅན་ལ་བན་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱད་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྒྱལ་པར་བྱེད་པ་ནི་མཐོང་ལས་འདས་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། །ལམོར་
བགཉིང་བར་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱད་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྒྱལ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྤྱོད་པ་
ཉིད་དོ། །ནམ་ཡང་དགེ་བ་མི་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱད་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྒྱལ་པར་བྱེད་པ་ནི་དོར་བ་མེད་
པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། །རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཀྱང་རྒྱལ་པར་དག་བྱེད་ཕྱིར་བྱད་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྒྱལ་པར་བྱེད་
པ་ནི་རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཐོབ་བྱེད་ཕྱིར་བྱད་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་
རྒྱལ་པར་བྱེད་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། །

འདིར་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་འཆད་པ་ནི་རྒྱལ་པའི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་ཏེ། དཔལ་
ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། འདི་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ།^{༥༨} །སྤྱོད་པ་དང་མི་
འཕྲིག་པས་ལ་སོགས་པ་གདོད་ནས་དག་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་དག་བྱེད་ཕྱིར་བྱད་རྒྱལ་སེམས་
དཔལ་རྒྱལ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ཟུང་ལ་སོགས་པ་དང་པོ་བཞི་ནི་ཤེས་
བྱེད་དཔོན་པོ་ལས་བརྒྱལ་པའོ། །དེ་ཡང་གང་གིས་མཐོང་བ་དང་། རི་ལྟར་མཐོང་བ་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་

དོན་དམ་པའི་རྣམ་པ་མཐོང་བ་ལུ་ཅན་ལས་བརྒྱུ་ལམ་ལྟེ་ལམ་དང་དུག་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་
ལེ་མས་དཔལ་ལྷན་པར་བྱེད་པ་ལས་བརྒྱུ་ལམ་ལྟེ་བདུན་པ་ལ་ལོགས་པ་བརྒྱུ་ལམ་ལྟེ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལྟེ།
དེ་ལྟར་དེ་ཞིག་སྤྱོད་པ་ཉིད་བརྒྱུ་ལམ་ལྟེ་རྣམ་པར་བཞག་ནས་དེ་རྣམས་ལ་མི་ལྟར་སྤྱོད་པའི་དོན་དམ་མཚན་
ཉིད་གསུངས་པ། གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། དངོས་པོ་མེད་འདིར་སྤྱོད་པ་ཉིད། དེ་དངོས་མེད་པའི་
དངོས་པོ་དང་། དེ་ནི་དེ་ལས་སྤྱོད་ཉིད་གཞན་པའོ། །ཞེས་པའོ། དེ་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་སྤྱོད་གཞིགས་པའི་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གནས་ལུགས་ལ་གང་ན་ནས་མེད་ཅིང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་རང་དོ་བོས་སྤྱོད་པ་ལྟེ་
ཀུན་རྫོབ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྤྱང་མེད་དོ། །ཆོས་དེ་དག་གིས་སྤྱོད་པའི་གཞི་
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ནམ་ཡང་བཅུགས་པ་ནི་རང་གིས་མི་སྤྱོད་ཡང་གྲོ་བྱ་རུ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་
པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་གཞན་སྤྱོད་དང་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྤྱང་བཅས་པོ། དེ་ལྟར་བཅོ་ལུ་པ་དངོས་
པོ་མེད་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི། གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་དེས་སྤྱོད་རོ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་དོན་ཏེ་རང་
གི་དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ཀུན་རྫོབ་རང་སྤྱོད་དོ། །བརྒྱུག་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་
པ་ཉིད་ནི། དེ་ལ་ལྷག་མར་ཐུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའོ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་དོན་
ཏེ། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དོན་དམ་གཞན་སྤྱོད་དོ། །

དོན་འདི་དག་ནི་རྒྱ་དང་གྲི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་ལོ་ལུ་ཁོ་ལྟེ་རྒྱ་དང་ཕྱི་མ་དང་དཔལ་ལོ་ལུ་མཐོང་རྣམས་འབྱེད་ཀྱི་
འགྲེལ་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། རི་སྒྲན་དུ། དེ་ལ་ཟ་བ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་ནང་གི་སྤྱོ་མཆོད་རྣམས་ལས་བརྒྱུ་ལམ་
པོ། །བཟའ་བ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་ཕྱི་རོ་ལྱི་རྣམས་པོ། །དེའི་ལུས་ནི་ཟ་བ་དང་བཟའ་བ་གཉིས་ཀྱི་གནས་གང་
ཡིན་པ་ལྟེ་ཁོག་པའོ། །དེའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་ཕྱི་ནང་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །གནས་ཀྱི་གཞི་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིག་
རྟེན་ཏེ། དེ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ནང་གི་སྤྱོ་མཆོད་ལ་
སོགས་པ་དེ་ཡང་གང་གིས་སྤྱོད་པར་མཐོང་ཞེན། སྤྱོད་པ་ཉིད་ཤེས་པས་ཏེ། དེའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་སྤྱོད་པ་
ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། རི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་དེའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི། དོན་དམ་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་
དོ། །གང་གི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་ལེ་མས་དཔལ་ལྷན་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སྤྱོད་པ་ཉིད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་བར་བྱེད་
ཅེན། དགོག་གིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟེ། དགོག་གིས་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པོ། །
རྟག་ཏུ་ལེ་མས་ཅན་ཡན་བྱའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལེ་མས་ཅན་ལ་གང་ན་ཏུ་ཡན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ། །འཁོར་
བ་གང་དང་མི་བྱའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཏུ་མ་མཐོང་ན་སྤྱོ་
སྤྱོ་འཁོར་བ་ཡོངས་སྤྱོད་དོ། །དགོག་མི་ཟད་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུག་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

འཆང་ཆེན་པོས་ལེགས་པར་བཀའ་སྤྱད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དཔུས་མཐའ་མེམས་ཅམ་དུ་འབྱུང་པའི་
 ལུགས་པ་ངན་པས་ཁྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བར་མ་གྱུར་ཅིག །འདི་ནི་འཕགས་པ་སོར་ཤེང་དང་། ལྷང་
 འདས་ཆེན་པོ་དང་། ལྷུང་ཁྱུ་ཅི་འགྲེལ་དང་། ལུས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལ་སོགས་པའི་དཔུ་མའི་གཞུང་ལུགས་
 བྱིན་རུ་མང་པ་རྣམས་ལས་རབ་རུ་བསྐྱུན་ཅིང་། དཔུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཉིད་དུ་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
 སོགས་པ་དང་དོན་གཅིག་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ། གཉིས་དངོས་མེད་དང་དངོས་མེད་
 པའི་དངོས་པོ་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ།^{༡༡} ཞེས་བ་སྟེ་གསུང་བ་དང་འཛིན་བ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་
 པོ་རྣམས་གནས་ལུགས་ལ་གདན་ནས་མེད་ཅིང་མ་གྲུབ་པའི་གཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དོན་དམ་སྤྱོད་པ་
 ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བསྐྱུན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་དང་དོན་གཅིག་པའི་སྤྱོད་ཉིད་འདི་
 བྱིན་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད། ཅས་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད།^{༡༢} ཅས་དང་།
 མི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཅས་གསུངས་རབ་བྱི་མ་མེད་པ་རྣམས་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་
 ཀྱི། རང་སྤྱོད་ཅམ་གྱིས་ནི་དེའི་གོ་མི་ཆོད་དོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དོན་དམ་སྤྱོད་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་མེད་པ་མིན། ཞེས་ཡོད་པའི་མཐའ་བསལ་བར་མ་ཟད། མེད་པའི་མཐའ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་
 ལ། རང་སྤྱོད་གིས་ནི་མེད་པའི་མཐའ་བསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡོད་པའི་མཐའ་ནི་ཀུན་རྫོབ་
 ཀྱི་ཆོས་རྣམས་གནས་ལུགས་ལ་གདན་ནས་མེད་པ་ཡིན་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་སྟོ་འདོགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །
 མེད་པའི་མཐའ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་རྟག་རུ་བཞུགས་ཀྱང་
 མེད་ཅིང་མ་གྲུབ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་སྤྱོད་ངོ་ཞེས་སྐར་བ་འདེབས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མཐའ་དེ་དག་དང་བུལ་
 པའི་དཔུས་ཀང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོད་མེད་དང་སྟོ་བསྐྱུར་དང་རྟག་ཆད་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་
 བུལ་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔུས་ཆེན་པོ་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། དེམ་པོ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། ཆད་
 པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལས་རིང་རུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་
 ཆེན་པོ་དང་། སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལ་དང་། ཐིག་ལེ་སྤྱོད་པ་འགྱུར་མེད་དུག་དང་། ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་
 ཀུན་གྱི་མཚོག་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀུན་བསུར་སངས་རྒྱལ་དང་། གདོད་ནས་གྲོལ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་དང་། དང་བོའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་མེད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་རྣམ་པ་མེད།^{༡༣} ཅས་པ་ལ་སོགས་པ་
 གཞི་མ་དུ་མེད་ཅིང་སྤྱད་རུ་མི་རུང་ལ་སྐྱར་བ་གདབ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ལས་འདས་ཤིང་རྟོག་གའི་སྤྱོད་ལུལ་མ་ཡིན་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་སོ་སོར་རང་རིག་
 པར་བྱ་བའོ།

དེའི་ཕྱིར་གང་དག་མཐོང་མཐོང་ཅད་དང་བུ་ལ་ཅམ་ལ་དབུ་མ་ཞེས་བཏགས་པར་མད་གྱི།
 དབུ་མ་ཡང་དབུ་མ་སྟེང་དོ། །ཞེས་པ་དང་དོན་དམ་ཡང་དོན་དམ་གྱིས་སྟེང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པར་ཁ་ཚོན་
 གཅོད་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་པའི་དགོངས་པ་དང་མི་མཐུན་ཏེ། གནས་ལུགས་མཐོང་བྱུག་པའི་སྟོང་ཉིད་གྱི་
 མཚན་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་
 ཉིད་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་། དབུ་མ་མཐོང་མཐོང་འབྱེད་ཅུ་འབྱེད་ལྟ། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་
 མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་དེའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཡོད་པ་མ་ཡིན་མེད་པ་འང་མིན། ཁི་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེན། འདི་ལྟར་གཉིས་
 པོའི་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །ཅི་ལྟར་མེད་པ་འང་མ་ཡིན་ཞེན། འདི་ལྟར་གཉིས་པོའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་དངོས་
 པོ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ།¹⁶⁶ །ཞེས་གསུངས་ལ། ཡུམ་རྒྱལ་པ་དང་ཉི་མེ་ལྟོང་པ་དང་། ཁྱི་
 བརྒྱད་སྟོང་པ་རྣམས་གྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅམ་བྱ་བ་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་
 པ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་དངོས་
 པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅམ་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཡིན་པ་དང་ཐབས་མཁས་པ་དག་བསྟན་ཏོ།¹⁶⁷ །ཞེས་སྒྲོ་བུར་དུ་ཀུན་བཏགས་པ་ཀུན་རྫོབ་གྱིས་སྟོང་ཞིང་
 ཀུན་རྫོབ་ལས་བསྐྱོག་པ་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་གསུངས་ནས་དེ་ཡང་
 གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་དུ་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་དོན་དམ་ཚོས་ཉིད་དང་རྣམ་གྲངས་ལུ་
 ལྟར་པའི་སྟོང་ཉིད་མཐོང་མོན་གཞན་སྟོང་ཉིད་ཏུ་བྱུང་བོ། །

དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་སྤྱུ་བ་ཞབས་གྱིས་ཀྱང་། དབུ་མ་སྟོང་མི་མཐུ། མ་སྟོང་པ་ཡི་སྟོང་ཉིད་
 གཅིག་ །གཅིག་ནི་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་སྟེ། །མ་སྟོང་པ་ཡི་སྟོང་ཉིད་མཚོག་ །སྟོང་པའི་སྟོང་པ་འཛིག་པ་ཡིན།¹⁶⁸ །
 ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྟེ་འཛིག་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །སྟོང་པ་ཉིད་སྟེ་འཛིག་གོ། །དེ་ལས་དེ་གཞན་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལས་
 ཀྱང་དེ་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་འདིར་སྟེ་འཛིག་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རང་སྟོང་སྟེ་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་
 པ་ཉིད་དོ། །གཞན་སྟོང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མ་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་ལྟ་
 མ་ལས་མཚོག་དང་དམ་པ་དང་གཞན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། གང་མག་དང་ནི་ཚོས་རྣམས་གྱི། །དངོས་པོ་མེད་
 འདིར་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་དངོས་མེད་པའི་དངོས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྟོང་ཉིད་གཞན།¹⁶⁹ །ཞེས་སྟར་
 རྒྱངས་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བརྒྱུད་ག་ལ། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པས་བཅོ་

བརྒྱད་ཡིན་ལ། རང་གི་དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་བསྟན་པ་ས་ཉི་ཤུ་ཡང་
ཡིན་ཞིང་། བྱི་མ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་སྤྱོད་དང་གཞན་སྤྱོད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་། ཚེས་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་གཞིའི་རོ་བོ་ཉིད་ཚེས་ཉིད་དོན་དམ་པ་སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་
བོ་ཉིད་བསྟན་རྟོ། །དེ་ལྟར་པས་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་
མིན་མེད་མིན་ཞེས་པ་འདུ། ཡོད་དང་མེད་ལས་རྣམ་པར་འདས། །ཞེས་པ་འདུ། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྱུ་པ་
ཞེས་པ་ལས་གསལ་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཞན་ལ་ཡལ་པ་རྣམས་ནི་རང་སྤྱོད་གང་ཡིན་པའི་ཚེས་དེ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པ་དང་། སྤྱོད་གཞི་དོན་དམ་ཚེས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་
ལས་གསལ་པའི་དོན་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མཐོང་ན་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་། མདོ་མེད་རྒྱུད་ཏུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་དེ་བཞིན་མིན་གཞན་མིན།¹¹⁹ །ཞེས་
སྟགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པའི་འགྲེལ་པར། ཀྱན་བརྟགས་པ་དང་གཞན་གྱི་དབང་གི་
མཚན་ཉིད་དག་གིས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་
མེད་དོ། །གྲོ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྱུ་པ་བས་རྣམ་པར་མི་འདག་པ་ཡང་མ་ཡིན།¹²⁰ །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་འགལ་འདུས་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་དོན་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་འཕགས་པ་གྲུ་སྤྱུབ་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་།
དབུ་མ་སྒྲིམ་རིམ་ཏུ། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་དག་པ་ཡིས། །རང་གི་རོ་བོ་དོན་དམ་འདི། །ཤིན་ཏུ་ཡང་ནི་བྱུང་
པས་ན། །བརྟགས་པའི་གཞན་དངོས་འབྱུང་མ་ཡིན།¹²¹ །ཞེས་གསུངས་ཏེ་དོན་དམ་པའི་རང་གི་རོ་བོ་ཤིན་
ཏུ་ཡང་བྱུང་པས་ན་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་འབྱུང་བ་འདུ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་དོན་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་
རྟོ། །འདི་ནི་དཔལ་འདོན་མེད་པའི་རྒྱུད་ཏུ་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ལུན་པའི། །ཐུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཤིན་ཏུ་མཐོང་།¹²² །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་དོན་གཅིག་སྟེ། མཉམ་བཞག་རིགས་པའི་ཤེས་པས་ཤིན་ཏུ་
མཐོང་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་གིས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་རང་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་རྟོ། །

དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་རང་གི་རོ་བོ་ནི་རང་བྱུང་བ་དེ་བར་ག་ཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་རྟེ། །འཕགས་
པ་དོན་མེད་པའི་འཕུལ་ཐུན་ས། རོ་བོ་ནི་རང་རིག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་རོ་བོ་དེས་
འདྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞུང་བ་དང་འདྲིན་པ་ལམས་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་བྱུ་པ་བཞེས་པ་ལ་
སྟགས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ལམས་བཙོ་བརྒྱད་དང་བྱུ་པ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་འབྱུར་པས་བསྒྲིམ་

པར་བྱ།^{༡༡} །ཞེས་པའི་པར་དུ་རྒྱལ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རང་གིས་
 རང་རིག་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ལས་འདས་གིང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ལས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་མཐིམ་སྟངས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་དཔོན་ལེ་ཤེས་སྟོང་པོས་
 རྣལ་འབྱེད་སྟོན་པའི་ལམ་ལས། གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་མི་སྐྱེ་ཞིང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཉམས་པར་མི་
 འགྱུར་བ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་ལ། རབ་ཏུ་དང་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་
 པའི་མདོར་ཡང་། གཞན་གྱི་སྟེན་མིན་ཞིབ་དང་། སྟོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྟོས་པ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
 ཚོགས་མེན། །དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་མཚན་ཉིད།^{༡༣} །ཅེས་དང་། དུས་མ་ཅུ་ཤེར་ཡང་། གཞན་ལས་ཤེས་
 མིན་ཞིབ་དང་། སྟོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྟོས་པ། རྣམ་རྟོག་མེད་དོན་ཐ་དད་མིན། །དེ་ནི་དེ་ཉིད་མཚན་
 ཉིད་དོ།^{༡༤} །ཞེས་གཤོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་ཞིང་སྟོས་པ་མེད་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རོ་
 གཅིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ལས་འདས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡང་དག་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་
 ལྟར་སྟན་སྟངས་ཉིད་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་རང་སྟངས་ཉིད་དུ་སྒྱུ་བ་ནི། རྒྱལ་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་
 དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དང་ཚོས་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟངས་པ་ཉིད་རྣམས་སྟངས་ཉིད་
 ཡིན་ཡང་རང་སྟངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལ་ཐ་བ་དང་བཟའ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་རང་ངོ་བོ་སྟངས་པའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་གང་ན་མེད་
 པ་སྟེ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་ཅིང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའོ། །ཚོས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟངས་པའི་གཞི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་
 ལྷག་མར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའོ། །འདི་དག་ལ་ཉེ་བར་དགོངས་ནས། དུས་མ་པ་
 ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་འབས་ཀྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས། ཇི་ལྟར་ན་སྟངས་པ་ཉིད་ལ་ལོག་པར་ཐོན་པ་ཡིན་ཞེ་
 བ། དག་སྟངས་པ་བྱམ་ཐེག་པ་ལ་ལ་གང་གིས་སྟངས་པ་ཉིད་དེ་ཡང་མི་འདོད་ལ། གང་གིས་གང་སྟངས་པ་དེ་
 ཡང་མི་འདོད་པ་དེ་ལྟ་སུ་དེ་ནི་སྟངས་པ་ཉིད་ལ་ལོག་པར་ཐོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གིས་
 སྟངས་པ་དེ་མེད་པ་དང་། གང་སྟངས་པ་དེ་ཡོད་པའི་སྟངས་པ་ཉིད་ནི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐམས་ཅད་མེད་ན་ནི་
 གང་དུ་ཅི་ཞིག་གང་གིས་སྟངས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེས་དེ་ཉིད་སྟངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་དུ་ནི་མི་རུང་ངོ། །དེ་བས་ན་
 དེ་ལྟ་སུ་ནི་སྟངས་པ་ཉིད་ལ་ལོག་པར་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟངས་པ་ཉིད་ལ་ལོགས་པར་ཐོན་པ་ཡིན་ཞེ་
 བ། གང་གི་ཕྱིར་གང་ལ་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟངས་པར་ཡང་དག་པར་མཐོང་ལ་དེ་ལས་ལྷག་མ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ནི་འདི་ན་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དེ་ནི་སྟངས་པ་ཉིད་

ལ་ཡང་དག་པ་ནི་ལྷ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁྱལ་ས་པ་ཞེས་བྱའོ།^{༡༠༡} །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆེར་
གསུངས་པས་བྱང་རྒྱུ་མེས་སྐད་པའི་སྐུ་ཡང་དེས་པར་བལྟ་དགོས་སོ། །དཀོན་མཆོག་བརྟེན་གས་པར་
ཡང་། རོད་རྒྱུང་གང་ཟག་ཏུ་ལྷ་པ་རི་རབ་ཙམ་ལ་གནས་པ་སྟེ། །མཛོན་པའི་རྒྱལ་ཅན་རྣམས་པ་ཉིད་དུ་
ལྷ་པ་ནི་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅི་འདྲི་ཕྱིར་ཞེན་པོད་རྒྱུང་ལྷ་པར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འབྱུང་བ་ནི་རྣམས་
པ་ཉིད་ཡིན་ན་པོད་རྒྱུང་གང་རྣམས་པ་ཁོ་ནར་ལྷ་པ་དེ་ནི་གསེར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ངས་བཤད་དོ།^{༡༠༢} །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་པར་གསུངས་པའི་མཐུར་ཡང་། དཔེར་ན་སྤྱན་པས་ནད་ནི་བསལ་བའི་ཕྱིར། །མི་ཞིག་ལ་ནི་
བཀྲ་སྤྱན་བཅད་པ་ལས། །ནད་ན་མས་བསྐྱོད་ནས་འབྱས་པར་མ་གྱུར་ན། །དེ་ཡི་གཞི་ལས་ནད་ནི་སྐོས་
མི་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ལྷ་པའི་ཐིབས་པོར་གནས་པ་ལས། །འབྱུང་བའི་མཆོག་ནི་རྣམས་པ་ཉིད་ཡིན་ན།
གང་ཞིག་རྣམས་པ་ཁོ་ནར་ལྷ་པ་གྱུར་པ། །དེ་ནི་གསེར་མི་རུང་ཞེས་རྒྱལ་བས་གསུངས།^{༡༠༣} །ཞེས་དང་།
འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་ཁབས་ཀྱི་ཞལ་ལྷ་ནས་གྱུར། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམས་པ་ཉིད། །ལྷ་གྱུར་དེས་པར་འབྱེན་
པར་གསུངས། །གང་དག་རྣམས་པ་ཉིད་ལྷ་པ། །དེ་དག་རྒྱུ་པ་རྒྱུ་པར་གསུངས།^{༡༠༤} །ཞེས་དང་། རྣམས་
ཉིད་ལ་ལྷ་ཉིན་ན། །ཤེས་རབ་རྒྱུང་ལྷ་པ་པར་འགྱུར།^{༡༠༥} །ཞེས་སོགས་ཐམས་ཅད་རང་རྣམས་ཉིད་དུ་ཐག་
གཅོད་པ་ལ་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

༡༠༡ །དེ་དག་ལས་རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་གྱི་རྣམས་རྣམས་ཀྱི་ལ་སོགས་པར་འབྱུགས་ཀྱི་ལ།

རྒྱུད་ལྷེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་སུ། རྣམས་ཉིད་བརྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྣམས་སོ།^{༡༠༦} །ཞེས་དང་། རྒྱལ་ནི་རྣམས་པ་
བརྒྱུད་ཀྱི་ཉིད་ཅེས་དང་། གཞན་ཡང་། བད་འདབ་བརྒྱུད་ཀྱི་དང་། རུར་ཁྱོད་བརྒྱུད་ཀྱི་དང་། དཀྱིལ་ལོར་
གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལ་སོགས་པས་རྣམས་ཉིད་བརྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི། ཞེ་ཡིག་དང་
ཆོས་འབྱུང་དང་རྩ་བ་དང་མཁའ་ཁམས་དང་སངས་བཞུགས་ཀྱི་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རྣམས་
དངོས་པོ་མེད་པ་རྣམས་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དངོས་པོ་
མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་པ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་པ་ཉིད་དང་མི་རྣམས་པ་ཉིད་ལ་རྣམས་
པའི་རྣོ་ནས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་ལྷ་ནས།
རྣམས་པ་ཉིད་བརྒྱུད་ཀྱི་ཉིད་པ་ནི་ནག་པོའི་ཁྱོགས་དང་ཉི་མ་དང་ཤེས་རབ་པོ།^{༡༠༧} །ཞེས་དང་། རྣམས་པ་ཉིད་
ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་སྟེ། རྣམས་པ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་རྣམས་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་རྣམས་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་རྣམས་
པ་ཉིད་ནི་སྤང་བོ་ལྷ་རྣམས་པ་ཉིད་དེ་ནག་པོའི་ཆོས་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ལྟོ། །ཆེན་པོ་རྣམས་པ་ཉིད་ནི་

ལམས་ལྟ་སྟངས་པ་ཉིད་དེ་དུག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ལྟོ། །དོན་དམ་པ་སྟངས་པ་ཉིད་ནི་དབང་པོ་ལྟ་སྟངས་པ་ཉིད་
 དེ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ལྟོ། །དེས་ན་གནམ་སྟངས་གི་མཐའ་ལུག་པ་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ནི་སྟངས་པ་ཉིད་
 བཅོ་ལྟོ། །གནམ་སྟངས་གི་མཐའ་དང་དགའ་བོའི་ཆོས་གཅིག་འཇུག་པའི་དང་བོའི་དབུས་སུ་ཆ་བཅུ་དུག་
 པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟངས་པ་ཉིད་དོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་ལྷ་པ་བཞིན་རྟོགས་
 པ་ལ་བྱིན་དང་ཀུན་རྫོང་ལས་གཞན་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་དགོས་སོ། །

ག། དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་མཐའ་གཉིས་སྒྲུངས་པས་དབུ་མའམ་བར་མ་མཐོང་དང་དབེ་བྱ་ལ་དང་ལྷན་པོ་

གསུམ་པར་རྟོགས་སྟུག་

དེ་རྟོགས་ན་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་དོན་ཐབ་མོ་ཡང་རྟོགས་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་ནི་མཐའ་དང་བྲལ་
 ཅུ་ཀྱི་མེད་དག་གསུམ་རྣམ་གཅིད་ཅུ་གྲུབ་པ་མཁྱིན་གྱི།^{༡༡} མཐའ་གཉིས་སྒྲུངས་པའི་དབུ་མ་མཐའ་
 བར་མ་ཡོངས་གཅིད་དུ་གྲུབ་ཅིང་ཐུང་བོ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། འཇགས་པ་ལྷན་མཐའ་དང་བའི་
 ཡེ་ཤེས་སྟངས་པོ་ཀུན་ལས་བཅུ་ཀྱི་བཞད་སྒྲུབ་དུ། ཡོད་མེད་མིན་ཞེས་སྟོན་ཏེ། ཐུང་བོ་གསུམ་པར་གྱུར་
 པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༢} །ཞེས་མཐའ་པ་ཆེན་པོ་སྟོབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་གསུངས་ཤིང་། དཀོན་མཆོག་
 བཅུ་གསུམ་པར་འོད་སྒྲུང་གིས་ཞུས་པར་ཡང་། འོད་སྒྲུང་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། མི་རྟག་ཅེས་
 བྱ་བ་དེ་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབྱེད་དུ་མེད་པ།^{༡༣} བརྟན་དུ་མེད་
 པ། རྟེན་མ་ཡིན་པ། སྤང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་མེད་པ་སྟེ་འོད་སྒྲུང་འདི་ནི་དེ་སྤྱི་
 མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའོ། །འོད་སྒྲུང་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མཐའ་
 གཅིག་གོ། བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 དབྱེད་དུ་མེད་པ་བརྟན་དུ་མེད་པ། རྟེན་མ་ཡིན་པ། སྤང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་མེད་
 པ་སྟེ། འོད་སྒྲུང་འདི་ནི་དེ་སྤྱི་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ།^{༡༤} །ཞེས་
 དང་། འོད་སྒྲུང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། མེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་
 ཀྱི་དབུ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབྱེད་དུ་མེད་པ། བརྟན་དུ་མེད་པ། རྟེན་མ་ཡིན་པ། སྤང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་
 རིག་པ་མེད་པ། གནས་མེད་པ་སྟེ། འོད་སྒྲུང་འདི་ནི་དེ་སྤྱི་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་
 རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ།^{༡༥} །ཞེས་དང་། འོད་སྒྲུང་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། རྟུང་ན་ལས་འདས་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབྱེད་དུ་མེད་པ། བརྟན་དུ་མེད་

པ། རྟེན་མ་ཡིན་པ། ལྷ་པ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་མེད་པ་སྟེ་འདྲ་བུ་འདི་ནི་དབུ་མའི་
ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ།^{༡༥} །ཞེས་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མ་
གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་དབུ་མའི་དོན་ནི་སྤང་པོ་གསུམ་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡི་
ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དུ། དེས་
ན་འདི་ནི་བརྟག་མེད་པ། །བསྟན་དུ་མེད་པ་གནས་མེད་པ། །སྤང་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་རིག་མེད། །གནས་མེད་
པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡི་ཤེས་ཀྱི། །མཚན་ཉིད་མདོ་བཞིན་བརྟུན་པ་ཡིན།^{༡༦} །ཞེས་སོ།

གཞན་ཡང་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་དོན་དགོན་མཚོག་བརྟེན་གསུངས་པར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ།
དབུ་མ་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་དེ་གཉིས་ཡོད་དོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟག་པའི་མཐའོ། །མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆད་པའི་མཐའོ། །དེ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་བྱིར་དབུ་
མའི་ལམ་སྟེ། མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུ་མ་གང་ཡིན་པའོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་ཁ་ཅིག་མཐའ་དང་
བྲལ་པའི་དབུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་དབུ་མ་མི་འདོད་པར་དབུ་
མ་འདོད་པ་ཡང་འབྱུང་ཏེ། འདིར་མ་རྩུ་ཞེས་པའི་སྤྱི་འདོན་ནང་དམ་བར་མ་དབུ་མ་ཡིན་པས། ཟབ་མོ་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་མཐའ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཀྱི་དབུ་མ་མཐའ་བར་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་སྤང་པོ་གསུམ་
པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ། མ་ནིང་གི་གོ་འཕང་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ཞིང་། འཇིག་
རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ཏེ། འགལ་འདུས་སྒྲིན་མེད་དང་། དངོས་འགལ་གྱི་སྤང་གསུམ་
ནི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་མི་མྱིད་པའི་བྱིར་རོ།

དབུ་མ་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཙ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། དབུ་མ་རྣམ་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ། དབུ་མའི་
ལམ་རབ་རྩ་རྟོན་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ནི་དབུ་མ་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་དང་མཐའ་
གཉིས་རབ་རྩ་རྟོན་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་སྤངས་པའི་དབུ་མ་རབ་རྩ་རྟོན་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༨} །
ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཇིག་རྟེན་དབང་ལུགས་གི་ཞལ་སྐྱ་ནས་ཀྱང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
པ། རྣམ་མཐའ་ལས་བྱུང་པ། ཀྱན་རྒྱ་བཟང་པོ། དབང་པོ་ཐམས་ཅད་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་
ཉིད་དུ་གནས་པ། ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་དགའ་བ། གང་ན་ཆོག་སྤང་དཔེ་སྤངས་པ་འདི་ཡི་དཔེར་དངོས་པོ་
དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཅིག་པ་ཉིད་འགྱུར་ཏེ་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་དཔེ་
བྱམས་པ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་རྣམ་མཐའི་མེ་རྟོག་ནི་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནམ་
མཁའི་མེ་རྟོག་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་བྱམས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་འདི་གཉིས་

ལན་ཚུན་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆད་པ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་པ་
ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོད་དོ། །ཕྱིན་པ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཆད་པ་ནི་མེད་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་མེད་དོ། །ཆད་པའི་སྐྱུ་མེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པའི་དཔེར་བྱ་མ་པ་དང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་འདི་གཉིས་གཅིག་པ་ཉིད་འགྱུར་རྟེ།
ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་པ་དང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་འདི་དག་འཛིན་ཏེན་གྱི་རྩྭ་མེ་ཏོག་གཅིག་པ་
ཉིད་མེད་དེ་ལན་ཚུན་འགལ་པའི་ཕྱིར་རོ།¹⁷⁹ །ཞེས་དང་། འཛིན་ཏེན་པའི་དཔེ་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
མེམས་གང་ཡོད་པའི་མེམས་དེ་ནི་མེམས་མེད་པ། རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་བྱུང་པ་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟིང་རྗེ་དབྱེར་མེད་པའོ།¹⁸⁰ །ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཟབ་མོ་ནི་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབྱུང་མཐུ་ལུང་པོ་
གསུམ་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་དཔེ་འཛིན་ཏེན་དུ་མི་ཕྱིན་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་རིག་
པར་བྱུང་།

དེ་དཔེ་འགྱུར་པའི་ཆོས་ཏོག་མང་པོ་སྐྱངས་ནས་དོན་ཡིན་ལུགས་བཞིན་བརྟན་པ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡོད་མེད་དང་། དངོས་པོ་ཡོད་མེད་དང་། གསུགས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་
དངོས་འགལ་ལ་ལུང་གསུམ་མི་ཕྱིན་པར་གསུགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན་བདེན་མོད། དེ་དག་ནི་གྱུར་རྩྭ་
ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པ་ནི་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་དངོས་འགལ་གྱི་ལྟ་ལ་དེ་དག་
གང་ཡང་མ་ཡིན་རྟེ། ཡོད་དང་མེད་ལས་རྣམ་པར་འདས།¹⁸¹ །ཞེས་དང་། ཡོད་མིན་མེད་མིན་¹⁸² །ཞེས་
དང་། དངོས་དང་དངོས་མེད་ཟད་པའི་གཅི་¹⁸³ །ཞེས་དང་། དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱུས་དངོས་པོ་མིན། །དེ་ཉིད་
དངོས་མེད་རྩྭ་ལང་མིན།¹⁸⁴ །ཞེས་དང་། གསུགས་དང་གསུགས་མིན་རྣམ་པར་གྲོལ།¹⁸⁵ །ཞེས་སོགས་
ལེགས་པར་དགའ་བསྐྱུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་སུ་
ཁ་ཚོན་ཆོད་པར་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་ཟད་དེ། དེ་
ནི་ཤེས་བྱ་ཡིན་ཡང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ནི་ལུང་པོ་གསུམ་
པ་དང་དབྱུང་མཐུ་ལུང་པ་ཉིད་དུ་ཡང་གྲུབ་པོ།

གལ་ཏེ་དོན་དམ་ཤེས་བྱ་ཡིན་ན། དོན་དམ་སྟོ་ཡི་སྟོང་ལུ་མིན།¹⁸⁶ །ཞེས་དང་། ཆོས་ཉིད་
ཤེས་པར་བྱ་མིན་པས། །དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་མི་རུས།¹⁸⁷ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། སྟོན་མེད་
དེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་ལུ་མིན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པར་མི་རུས་པ་ལ་དགོངས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། མོས་རང་རིག་ལེ་ཤེས་སྒྲོན་ཡུལ་པ།^{༡༡} །
 ཞེས་དང་། རོན་དམག་ཐོག་ས་པ་རྒྱམས་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དོ།^{༡༢} །ཞེས་དང་། བེམ་པོ་མིན་ཕྱིར་བདག་ཉིད་
 རིག་^{༡༣} །ཅེས་དང་། བེམ་པོ་མིན་ཕྱིར་རང་རིག་ཉིད་^{༡༤} །ཅེས་དང་། བདག་རིག་གཞན་རིག་ཐམས་ཅད་
 པ།^{༡༥} །ཞེས་དང་། རང་རིག་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད། །རང་རིག་ནས་ནི་བྱང་ཆུབ་འགྱུར།^{༡༦} །ཞེས་དང་།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་རྗེས་སུ་རྟོགས། །དེ་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཞེས་སངས་རྒྱས་
 མཆོན་གསལ་ཏོ།^{༡༧} །ཞེས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱོད་ཉིད་ནི་སྤྱིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ཡིན་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུས་གང་ཡིན་པ་ཐབ་
 མོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི། རྒྱལ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་
 དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་བྱུང་ཡང་དག་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡོད་མིད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་
 བྲལ་པའི་གཤི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་ཏུ་འགྲོ་བའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཡོད་ཅེས་པའམ་མེད་ཅེས་བྱས་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྟར་པའི་སྒྲིབ་དུ་
 འགྱུར་ཏེ། འདོད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཡོད་མིན་ཞིང་། མེད་པར་ཡང་ནི་མི་བཟོད་དོ། །དེ་
 ལྟར་སངས་རྒྱས་དེ་སྤྱད་འདི། །ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་དུ་འདོད།^{༡༨} །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
 འདིར་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་རྒྱམས་པ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཐབ་པོ་ལ་གིན་ཏུ་མཉམ་
 པར་བཞག་པའི་སྒྲུབས་སུ་ནི་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དོར་ཞིང་སྒྲུབས་མ་བཟོད་དུ་
 མེད་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་སྤོབ་ལ་སོགས་པར་གནས་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྒྲུབས་སུ་
 ནི། ཡོད་པ་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་། མེད་པ་ལ་མེད་ཅེས་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཁ་ཆོན་གཅོད་ན་སྒྲིབ་
 མེད་ཀྱི། དེ་ལས་བརྒྱུག་ན་མཐར་ལྟར་པའི་སྒྲིབ་དུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་སངས་རྒྱས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མེད་
 པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡང་། སེམས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་
 གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་དུ། དེ་ལྟར་ལུགས་ལ་ཆབ་དང་། མིག་ལ་རབ་རིབ་ཤིབ་པ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་སེམས་
 དང་ཡེ་ཤེས་ལ། ཡོད་དང་མེད་པར་མི་བཟོད་དོ།^{༡༩} །ཞེས་ལུགས་གང་བན་ཆབ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་
 ལུགས་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། མིག་སྒྲིབ་མེད་པ་ན་རབ་རིབ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མིག་ཉིད་མེད་པ་མ་
 ཡིན་པ་དཔེར་མཛད་ནས་སོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཞེས་འགལ་བ་འདུས་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་
 འཇགས་པར་བརྟགས་ན་འགལ་པའི་སྒྲིབ་མེད་པའི་རྒྱལ་དང་རྒྱ་མཆོན་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་

པར་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གནས་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱལ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། གུན་རྩོད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་སྟགས་ཆོས་གཅིག་ཀྱི་ཉིད་ཡོད་པ་བཀག་གུང་མེད་པར་མི་འགྲུབ་ལ། མེད་པ་བཀག་གུང་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མི་མ་ཐུན་ཞིང་། དོན་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་པར་རྩོད་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་པ་བཀག་པ་བརྒྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་མ་གོ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་མ་བྱུང་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་ཀན་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱལ་དེ་ཡོད་མེད་སྐད་སྐད་པའི་དབྱུང་དང་ཕྱང་པོ་གསུམ་པ་ཡིན་པར་སྐར་བརྒྱབ་སྐར་བ་དང་འགལ་ལོ། ཞེན་རྩོད་མེད་དེ། སྐར་ནི་གསུགས་སྟགས་ཀྱི་དངོས་སྐར་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་སྐར་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་ནི་མཐའ་བྱལ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་ཡོད་མེད་ལ་སྟགས་པའི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མ་ལྟར་བར་གསུངས་པ་དང་། མཐའ་བྱལ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ལ་ནམ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་མི་འགལ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་མེད་ལ་སྟགས་པ་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་བའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་སངས་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཅི་སྟེ་ཆོས་ཉིད་དང་སངས་རྒྱལ་གསུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟར་ནི་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སྟགས་པ་གསུང་པ་མི་མྱིང་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། གཞན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱལ་གསུང་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ཆད་པར་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མ་རུང་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་སྟག་པའི་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་མི་བཟད་པའོ། འདི་འདྲ་བ་དག་ལ་དགོངས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཕྱོད་ཡང་རུང་མ་ཕྱོད་ཡང་རུང་།^{༡༥} ཞེས་སྟགས་དང་། སངས་རྒྱལ་མེད་ཅེས་མི་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡོད།^{༡༦} ཅེས་སྟགས་རྒྱལ་པར་བཀའ་བརྒྱལ་ཏོ། འཇགས་པ་ཀྱི་སྐབ་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྐྱ་ནས་གྱང་། ཉན་མོངས་ཅན་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱིས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་མི་མཐོང་སྟེ། རི་ལྟར་ཡི་དུགས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྒྱ་མཚོ་སྐམས་པར་མཐོང་བ་བཞིན། དེ་བཞིན་མི་གསལ་བ་བཞིན་པས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་མེད་པར་བརྟགས། དམན་པ་བསོད་ནམས་དམན་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་བགྱིར་མཆིས། རི་ལྟར་དུས་ལོང་ལག་པ་སྟེ། རིན་ཆེན་མཚོ་གནི་བཞག་པ་འདྲ། སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་བྱས་རྣམས་ལ། འོད་ཀྱིས་གསལ་ཞིང་དཔལ་ལྡན་པའི། ལུས་ཕྱ་ཆ་གཉིས་མཚན་འཕར་བ། སངས་རྒྱལ་དེ་ཡི་མདུན་ན་

བཞུགས།^{༥༩} ཞེས་དང་། རྒྱ་གཞི་ལྷོ་མོ་དེ་ཞེས། འཛིན་རྟེན་ནི་དཔེ་བར་བྱེད་ཀྱང་། རྟེན་ལྷོ་མོ་
འབྲས་ལུ་ཉིད། རྟེན་ལྷོ་མོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། ལྷོ་མོ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ལས། ཉོན་མོངས་གཟེབ་དང་
བྲལ་གྱུར་ན། རྟེན་ལྷོ་མོ་མངས་རྒྱས་ཉིད། ལུས་ཅན་ཀྱང་གྱི་བཅུད་ཅིར་འབྱུར།^{༦༠} ཞེས་དང་། རྟེན་
དམ་པ་དང་། ལྷག་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་གསུངས་ཤིང་། རྟོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལལ་ལྷན་གྱང་།
འཁོར་བ་ལྷོ་མོ་མེད་དེ་བྱེད་གྱུར་པ། རྟེན་ལས་སྦྱེས་བྱའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་འབྲས་ཏེ། རྒྱ་གཞི་གི་ནི་འབྲས་
ལུ་སྦྱོན་པ་དག རྒྱ་གཞི་ཉམས་པས་ཡང་དག་འབྱུང་བ་བཞིན།^{༦༡} ཞེས་སོགས་གནས་ལུགས་ལ་སངས་
རྒྱས་ཡོད་ཚུལ་དུ་མ་གསུངས་པས། དེ་ལ་སྦྱར་བ་གདབ་པར་མི་བྱའོ།

གཤམ་ཉེ་སངས་རྒྱས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཀུན་རྫོང་བུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་
ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ལྟར་དུ་འགའ་ཞིག་སེམས་པར་གྱུར་ན་དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
འདིར་དོན་དམ་དུ་མེད་ལ་ཀུན་རྫོང་བུ་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱས་
མ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་སྒྲུག་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོང་གི་ཆོས་གང་དུ་ཡང་མེད་ཅིང་། དོན་དམ་དེ་
བཞིན་ཉིད་གྱི་རྟོག་རྟེན་ལྷག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ལས་ན་མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་
ཡང་དག་པའི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་བདེན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། དོན་དམ་
པར་ཡོད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་བདེན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ཡང་སྦྱ་རྟོག་གི་ཞེས་པ་འདིར་ཡོད་པའི་མཐར་
ཐུག་པ་དང་བདེན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། རྟེན་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་
སངས་རྒྱས་ཡིན་ཞིང་འདི་ལ་དགོངས་ནས་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས། གང་དོན་དམ་དུ་མི་བདེན་པ་དེ་དེ་
བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། གང་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་རྒྱ་
ཆེར་གསུངས་སོ།།^{༦༢}

གཤམ་ཉེ་ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པ་མེད་པས། དོན་དམ་པར་བདེན་པ་མི་སྤྲིད་དོ་ཞེན། མ་ཡིན་
ཏེ། ཀུན་རྫོང་བུ་མི་བདེན་ན་ཀུན་རྫོང་གྱི་བདེན་པར་མི་རུང་བས་ཀུན་རྫོང་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་
རྫོང་བུ་བདེན་གྱི་དོན་དམ་དུ་མི་བདེན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། དོན་དམ་དུ་མི་བདེན་ན་དོན་དམ་བདེན་
པར་མི་རུང་བས་དོན་དམ་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་དུ་བདེན་གྱི་ཀུན་རྫོང་བུ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ཡང་འཕགས་པ་རྒྱ་ལྷུང་འཕགས་ཀྱིས་རང་འབྲེལ་གཤམ་ལས་འཛིན་མེད་དུ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོར་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐུགས་སུ་རྟུན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པར་གཟིགས་
བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། རྟེན་ནི་དེ་དག་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པར་བདེན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་

པའོ།^{༡༥༩} །ཞེས་དང་། དག་སྒྲོང་དག་འདི་ལྟ་སྟེ་མི་སྒྲི་པའི་ཆོས་ལྟ་པ་ལས་འདས་པ་དེ་ནི་བདེན་པའི་
 མཆོག་གོ་^{༡༦༠} །ཞེས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟ་བུ་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲེལ་པ་གཤམ་པ་སྒྲོན་མའི་
 འབྲེལ་བཤད་སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲུབ་པས་གཞིགས་བརྒྱལ་ལྷགས་ཀྱིས་མཛད་པར་ཡང་། ཆོག་དེ་ཉིད་གསུངས་
 བྱིང་།^{༡༦༡} སྒྲོབ་དཔོན་མངས་རྒྱུས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འབྲེལ་པར་ཡང་། ཆོག་དེ་ཉིད་དང་། གཞན་
 ཡང་བདེན་པ་གཅིག་སྟེ། གཉིས་པ་མེད།^{༡༦༢} ཅེས་དང་། དེགས་པ་དུག་ཅུ་པར་ཡང་། ལྷ་པོ་འདས་པ་
 བདེན་གཅིག་ལུས། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ། །དེ་ཆོ་ལྷག་མ་ལོག་མིན་ཞེས། །མཐས་པ་སྒྲི་
 ཞིག་རྟོག་པར་བྱེད།^{༡༦༣} ཅེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟེ་སྒྲོད་ཀྱི་མཛོད་ཡང་། བདེན་པ་ནི་གཅིག་ལུ་
 གཉིས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འགོག་པའི་བདེན་པའོ།^{༡༦༤} །ཞེས་དང་། གང་སྟེ་བ་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་
 པར་གྱུར་པའོ། །གང་དེས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དེས་པའི་དོན་དོ། །གང་དེས་པའི་དོན་དེ་ནི་དེས་པའོ།^{༡༦༥} །ཞེས་
 དང་། གསེར་འོད་དམ་པར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་ལོང་དག་པའི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་
 ཡིན་པས་དེ་ལ་ལྟ་པ་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱའོ།^{༡༦༦} །ཞེས་དང་། ལཔ་སྐྱམས་མཛེས་པར་ཡང་། བྱང་ཆུབ་
 ཅེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་སྟེ།^{༡༦༧} །ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་དུ་ཡང་། ལྷག་པ་སྒྲུབ་འགོག་པའི་
 བདེན་པ་འདི་ནི་ཡང་དག་པར་ན་བདེན་པ་དང་རྟག་པ་དང་སྒྲིབས་ལགས་སོ།^{༡༦༨} །ཞེས་པ་དང་། དཔུ་མ་
 ཆོག་གསལ་དུ་ཡང་། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་དག་སྒྲོང་དག་འདི་ནི་བདེན་པ་དམ་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་བསྒྲི་
 བ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་ལྟ་པ་ལས་འདས་པའོ།^{༡༦༩} །ཞེས་དང་། གསང་ལྷགས་ཐབ་མོ་རྣམས་སྒྲི་ཡང་།
 བདེན་དོན་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་ལྟ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།^{༡༧༠} དོན་དམ་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་དུ་བདེན་ཅོ།

དེ་བཞིན་དུ། ལྷན་རྒྱུ་བུ་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་ལྷན་པའི་བདེན་ཞིང་མ་སྟེས་ཀྱང་ལྷན་རྒྱུ་བུ་
 བ་བཀག་ན་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔུ་མ་བདེན་གཉིས་ལས། རྩོད་རྒྱ་གསལ་པ་ཁ་ཅིག་ནི། །ཡང་དག་པར་
 དོངས་མ་སྟེས་པ། །མོག་གམ་སྒྲི་ལ་སོགས་པ་ཞིན་དུ། །ལྷན་རྒྱུ་བུ་ཡང་མི་སྟེ་ཟེར།^{༡༧༡} །ཞེས་སོགས་
 དགག་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱུས་དེ་དོན་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པར་བལྟས་ན་མཐར་ཐུང་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཉིང་པེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། ཡོད་དང་མེད་པ་གཉིས་གཤམ་མཐའ། །དག་དང་མ་དག་འདི་ཡང་
 མཐའ། །དེ་ཕྱིར་མཐའ་གཉིས་རྣམ་སྤངས་ནས། །མཐས་པ་དཔུ་མ་ལའང་གནས་མི་བྱེད།^{༡༧༢} ཅེས་དང་།
 དཔུ་མ་རྩ་གེར་ཡང་། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་པར་འཛིན། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་ལྟ། །དེ་ཕྱིར་ཡོད་དང་མེད་

པ་ལ། །མཐམ་པས་གནས་པར་མི་བྱའོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་མཉམ་གཞག་
ཟབ་མོ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལ་འཛིན་པ་ལ་སྒྲོ་བའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡིན་ལ།
འདིར་ནི་ཡོད་མེད་ཤར་འབྱེད་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡིན་པས་སྒྲོན་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། སྒྲོ་རྒྱུད་གང་དག་དངོས་
རྒྱུ་མས་ལ། །ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་ཉིད་དུ། །ལྟ་བུ་དེས་ནི་བལྟ་བུ་ལ། །ཉེ་བར་ཞིབ་ཞི་མི་མཐོང་།^{༡༦} །ཞེས་
པ་ཡང་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བུ་འདམ་འཛིན་ན་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས་མི་མཐོང་བས་དབྱིངས་དེ་
མཐོང་བ་ལ་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མཉམ་གཞག་ཟབ་མོ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྟག་མི་རྟག་ཤར་ཕྱེ་ནས་གནས་ལ་འབེབས་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་
པའི་སྒྲུབ་ཅིག་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆ་མེད་ཀུན་འགྲོ་ཀུན་ལྟུང་ནི་རྟག་བརྟན་ཐེར་རྟག་
གཡུང་དུང་མི་འགྲུར་བ་ཉིད་དུ་རྒྱུ་པར་གཞག་ཅིང་། སྒྲུབ་ཅིག་ལས་མ་འདས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་
རྟག་ཅིང་མི་བརྟན་ལ་ཐེར་རྟག་མ་ཡིན་འགྲུར་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་རྒྱུ་པར་གཞག་གུང་། ལ་སྒྲོ་བ་མཉམ་
གཞག་ཟབ་མོའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ནི་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཡང་མ་སྒྲོས་པ་དགོས་ཏེ། དཔུ་མ་རྩ་ཤེར།
རྟག་དང་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་ཞི། །ཞི་བ་འདི་ལ་ག་ལ་ཡོད། །མཐའ་དང་མཐའ་མེད་ལ་སོགས་པ་ཞི། །ཞི་
བ་འདི་ལ་ག་ལ་ཡོད།^{༡༧} །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དགོས་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་།
དགོན་མཆོག་བརྟེན་པར་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱས་པར་ཡང་། དེགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཞུ་ཡང་། བདག་དང་
བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ག་ཡང་མཐའ་ལྟེ། བདག་དང་བདག་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་རྒྱུ་པར་དག་
པ་ནི་དཔུ་མའི་ལམ་མོ། །སྒྲིག་དང་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གཉིས་ག་ཡང་མཐའ་ལྟེ། སྒྲིག་དང་གང་ཟག་
གི་རོ་བོ་ཉིད་རྒྱུ་པར་དག་པ་ནི་དཔུ་མའི་ལམ་མོ། །མཚན་མ་དང་མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ག་
ཡང་མཐའ་ལྟེ། མཚན་མ་དང་རྟོག་པ་མེད་པ་ནི་དཔུ་མའི་ལམ་མོ། །དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་གཉིས་ག་ཡང་མཐའ་ལྟེ། རྟོག་པ་དང་འཇིག་པ་མེད་པ་ནི་དཔུ་མའི་ལམ་མོ། །རྩུན་པ་དང་བདེན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ག་ཡང་མཐའ་ལྟེ། བརྗོད་དུ་མེད་པ་ནི་དཔུ་མའི་ལམ་མོ། །ཚུ་ལོ་དང་ལོ་ལ་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་གཉིས་ག་ཡང་མཐའ་ལྟེ། འཇིགས་ཚོགས་འགག་པ་ནི་དཔུ་མའི་ལམ་མོ། །འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་
བྱས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ག་ཡང་མཐའ་ལྟེ། དབྱེད་པ་མེད་པ་ཡང་དཔུ་མའི་ལམ་མོ། །འཁོར་བ་དང་ལྷ་རན་
ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ག་ཡང་མཐའ་ལྟེ། རྒྱུ་པར་རིག་པ་མེད་པ་ནི་དཔུ་མའི་ལམ་མོ།^{༡༨} །ཞེས་
སོགས་གུང་། མཉམ་གཞག་ཟབ་མོ་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། སོ་སོར་རྟོག་པའི་
སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལ་དགོངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ།

གཞུང་ལུགས་རྒྱུ་དག་གཞན་དང་། གཞན་རྒྱུ་མ་ལུང་། ཡོད་མེད་དང་། བདེ་སྲུག་དང་།
བདེན་ལྟ་དང་། རྟག་མི་རྟག་དང་། རྟོང་མི་རྟོང་དང་། གཅོང་མི་གཅོང་དང་། ཞི་མ་ཞི་དང་། དཔེན་མི་
དཔེན་དང་། བདག་ཡོད་མེད་དང་། རྒྱུ་འགག་ཡོད་མེད་དང་། མཚན་མ་ཡོད་མེད་དང་། ཟག་པ་ཡོད་མེད་
དང་། དགེ་མི་དགེ་དང་། འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་དང་། རྒྱུ་ཤེས་དང་རྟོག་གི་ལས་འདས་མ་
འདས་དང་། རྒྱུ་ཅིག་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལས་འདས་མ་འདས་པ་སོགས་པ་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱ་པ་
བར་གསུངས་པ་རྒྱུ་མས་ཀྱང་། ལ་རྒྱུ་བ་མཉམ་གཞག་ཟབ་མོ་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་རྒྱུ་བས་ལ་དགོངས་པ་
ཡིན་པས། རྒྱུ་མ་དེ་རྒྱུ་མ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་ར་ཤན་འབྲེལ་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྒྱུ་བས་རྒྱུ་མ་ལ་གཞི་
བྱེད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་མཉམ་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་མཁས་པ་ར་འདོད་པ་རྒྱུ་མ་གྱིས་རྒྱུ་བས་མོ་
སོ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་མ་འབྲེལ་གིང་མ་འཆོལ་བར་བྱའོ།

དེ་བཞིན་དུ། ཚད་མ་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་མིན།^{༡༠༠} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚད་
མ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། འགའ་ཞིག་རྟེན་ཤེས་པ་གང་ཡིན་འདུས་བྱས་སུ་སྟོན་པ་རྒྱུ་མ་གྱིས་རྫོབ་ཀྱི་
ཤེས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ། འགའ་འདུས་སྟོན་མེད་མི་བྲིད་པ་དང་། དངོས་འགའ་ལ་
ལུང་གསུམ་མི་བྲིད་པ་དང་ཤེས་བྱ་གང་ཡིན་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པ་ལ་སོགས་པ་
རྒྱུ་མས་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་དེ་རྒྱུ་མ་གང་ལ་ཡང་མི་
གཏོགས་སོ།

༣། རྟོང་ཉིད་ཅི་སྟོན་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོང་རྟུལ་གཉིས་གཉིས་སུ་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་རྟོང་པ་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་རྒྱུ་མ་པར་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དོན་ནི་རྒྱུ་མ་པར་དག་
པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྟོང་པ་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་དེ། ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གི་རྟོང་པ་ཉིད་
རྒྱུ་མ་གྱིས་རྒྱུ་མ་པར་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་ཚོས་ཉིད་ཡོངས་སུ་པ་ཀྱི་རྟོང་པ་ཉིད་
བཅོ་བརྒྱད་དོ། །རྟོ་རྩེ་མེད་པའི་རྒྱུ་དུ་གསུངས་པའི་རྟོང་ཉིད་རྒྱུ་མ་ནི་དེ་དང་དེར་རྟོག་ཅིང་འཛིན་པས་
རྟོང་པ་ལ་བཤད་དེ། འདིར་ཡི་གེ་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།

༡༩༽ རྣམ་དག་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་དང་རྒྱུད་དང་

གཤམ་ལ་ཚོགས་པར་བརྒྱུས་ཚུལ།

དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱུ་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་དོན་ཡང་
ཀུན་བདག་པོ་དང་གཞན་དབང་གི་བྱང་རྒྱུ་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱིས་དག་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་ཚོས་
ཉིད་ཡོངས་སུ་བྱང་རྒྱུ་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུད་རྒྱལ་ཟབ་མོ་རྣམས་ཀྱི་
སྤྱིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ལུ་མ་ཅུ་ཙུ་བདུན་དང་དོན་དམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་ཡང་གསུངས་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ།
འཕགས་པ་དོ་རྩེ་སྤྱིང་བའི་ལྟ་ལ་སྟེན་ས། ཨེ་ཡིག་ནི་སྟུན་མའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་སྟུན་མའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་གོས་
དག་མའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་སྟོལ་མའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་རྒྱུག་མའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་མ་ཞེས་པའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཨེ་ཡིག་ནི་དོ་རྩེ་ཤེས་པ་དཔའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་མི་
བསྐྱོད་པའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་དོན་ཡོད་ལྷ་བ་པའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་རིན་ཆེན་དབང་པོའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་འོད་དཔག་རྒྱ་
མེད་པའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་དོ། ཨེ་ཡིག་ནི་དྲི་དོ་རྩེ་མའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་རོ་དོ་རྩེ་མའོ། ཨེ་ཡིག་
ནི་གསུགས་དོ་རྩེ་མའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་རིག་བྱ་དོ་རྩེ་མའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་སྤྱོད་དོ་རྩེ་མའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་ཚོས་ཀྱི་
ཁམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་མའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་སྤྱི་པ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སེལ་པའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་འཕྲིན་ཉེན་དབང་
རྒྱུག་གོ། ཨེ་ཡིག་ནི་སའི་སྤྱིང་པའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་ཀམ་མ་འའི་སྤྱིང་པའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་མའོ། ཨེ་ཡིག་
ནི་ཀུན་རྒྱུ་བཟང་པོ་སྟེ་དེ་ལྟར་སྟེ་མཆོད་བརྒྱུག་ཉིས་རྣམས་སོ། ཨེ་ཡིག་ནི་རེངས་བྱེད་མའོ། ཨེ་ཡིག་
ནི་རྒྱལ་མའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་རྒྱལ་མའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་ཤིན་རྒྱུ་བརྒྱུན་འགྲུལ་མའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་ཤིན་རྒྱུ་
སྟུན་མའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་དྲུག་རྒྱུན་མའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་གནོད་མཛེས་སོ། ཨེ་ཡིག་ནི་གཙུག་ཏྱར་པོ། ཨེ་ཡིག་
ནི་བཤེགས་མཐར་བྱེད་དོ། ཨེ་ཡིག་ནི་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་དོ། ཨེ་ཡིག་ནི་པད་མ་མཐར་བྱེད་དོ། ཨེ་ཡིག་
ནི་གཤིན་རྩེ་མཐར་བྱེད་དོ། ཨེ་ཡིག་ནི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ་རྩེ་ཤེས་པ་དཔའོ་གཙོ་བོ་སྟེ་
ལུ་མ་ཅུ་ཙུ་བདུན་པའོ། ཨེ་ཡིག་ནི་ལུ་མ་ཅུ་ཙུ་བདུན་བྱང་རྒྱུ་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཤིམ་པ་ཤི་ལྷ་བར་ཡོངས་
སུ་དག་པ་རྣམས་ཏེ། ཁམས་སུ་ག་རྣམས་དང་ལུང་པོ་དུ་ག་རྣམས་དང་ལུ་ལྷ་ག་རྣམས་དང་དབང་པོ་དུ་ག་
རྣམས་དང་ལས་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱ་བ་དུ་ག་རྣམས་དང་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་དུ་ག་རྣམས་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའོ་
ཞེས་པ་སྟེ་བཞི་པ་ཟད་པ་ལས་སོ། ཨེ་ཡིག་ནི་དྲུན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་རྣམས་དང་། ཡང་དག་པར་སྤྱོད་
བ་བཞི་རྣམས་དང་། རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱང་པ་བཞི་རྣམས་དང་། དབང་པོ་ལྷ་རྣམས་དང་། རྒྱུ་ལས་ལྷ་རྣམས་
དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་བྱང་རྒྱུ་ལུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་རྣམས་སོ། ཨེ་ཡིག་ནི་ཞེས་པའོ།

དཔལ་ལྷན་དེ་བྱལ་པོ་དུ་ཡང་། ཆོས་ཉིད་ཡོངས་ཀྱི་བདེ་བ་ལོག་པའི་བདེན་པར་གཏོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་དང་གནས་པ་མོགས་པ་རྣམས་
 སྤྲུལ་སྤངས་ཏེ། རིམ་དུ། དཔེ་དྲན་པ་ཞེས་པ་ལ་མོགས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་རྩུབ་
 རྣམས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་གསུངས་པ་འདིར་ལྟ་མོ་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞི་ན་དུ་སྟེ།
 ལུས་དྲན་པ་ཉི་ཤེས་གཞག་པ་ནི་སྤྲན་མ་དང་། ཆོར་བ་དྲན་པ་ཉི་ཤེས་གཞག་པ་ནི་གོས་དཀར་མོའོ་ཞེས་པ་
 རྒྱུ་དང་གཞགས་མོ། ཞེས་པ་དྲན་པ་ཉི་ཤེས་གཞག་པ་ནི་མུ་མ་གྱི་དང་། ཆོས་དྲན་པ་ཉི་ཤེས་གཞག་པ་ནི་
 སྒྲོ་ལ་མའོ་ཞེས་པ་གཡོན་དང་མདུན་ཉི་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གནས་དང་ཉི་པའི་གནས་གཉིས་མོ། རུས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོར་རབ་རྩ་གཤམ་ཞེས་པ་རྒྱུད་གཞན་དུ་རབ་རྩ་མ་གཤམ་ཉི་པོར་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤྲུལ་སྤངས་
 པའི་དོན་ཏོ། རྟེན་པ་ཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་དྲན་ཀྱི་ནང་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་ནི་ལུས་
 རྟེན་དེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་གནས་པ་དང་སྒྲོ་མས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ།
 གཞན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲུ་ཡི་དོ་རྟེན་པ་ལ་མོགས་པ་དུག་ཅིས་པ་སྟེ། དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་
 སྒྲུ་དོ་རྟེན་མ་དང་། ཆོས་རབ་རྩ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་རིག་བྱུང་དོ་རྟེན་མ་དང་
 བཙོན་འགྲུལ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་གཞུགས་དོ་རྟེན་མ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཉི་པའི་ཁོང་དོ། རྟེན་
 པ་ཞིན་དུ་དག་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་དེ་དོ་རྟེན་མ་དང་། བེན་རྩ་སྤངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་རྟེན་དོ་རྟེན་མ་དང་ཉིང་པེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལམས་ཀྱི་དོ་རྟེན་མ་
 སྟེ་ཁོང་རྣམ་པ་གཉིས་མོ། རྟེན་པ་ཞིན་དུ་རྩ་གཉེར་ཡང་དག་སྤོང་བ་རྣམས་དང་ཞེས་པ་སྟེ་ཐིག་པ་མ་སྤྲུལ་པ་
 རྣམས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྤོང་པ་ནི་ཅར་ཅོ་ཀྱ་དང་ཐིག་པ་སྤྲུལ་པ་རྣམས་སྤོང་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཁྱབ་
 འཇུག་མ་དང་མི་དགེ་བ་མ་སྤྲུལ་པ་རྣམས་སྤོང་པའི་དགེ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་དབང་ལྷག་མ་དང་དགེ་བ་སྤྲུལ་པ་
 རྣམས་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཡོངས་ཀྱི་བསྐྱེད་པས་སྤོང་པ་ནི་དཔལ་ཆེན་མོ་སྟེ་ཉི་པའི་ཆོན་དོ་རྩ་བཞིའོ། གཞན་
 པ་རྩ་གཉེར་ལྟ་མོ་བཞི་ནི་རྩ་ལྷུལ་གྱི་རྩ་བར་འགྱུར་ཉིདེ་ལ་འདུན་པའི་རྩ་ལྷུལ་གྱི་རྩ་བ་ནི་ཆོངས་མ་
 དང་བཙོན་འགྲུལ་གྱི་རྩ་ལྷུལ་གྱི་རྩ་བ་ནི་དབང་མོ་དང་སེམས་ཀྱི་རྩ་ལྷུལ་གྱི་རྩ་བ་ནི་ལག་མོ་དང་།
 དཔྱད་པའི་རྩ་ལྷུལ་གྱི་རྩ་བ་ནི་གཞན་རྣམས་ལོ། ཞེས་པ་ཆོན་དོ་རྩའི་དབྱེ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་བརྒྱུད་དུ་འགྱུར་
 རོ། རྟེན་པ་ཞིན་དུ་ཁོ་མོ་ལྟ་ནི་སྒྲོ་བས་རྣམ་དག་སྟེ་འདིར་དང་པའི་སྒྲོ་བས་ནི་བེན་རྩ་སྒྲོ་བ་དང་བཙོན་འགྲུལ་
 ཀྱི་སྒྲོ་བས་ནི་བེན་རྩ་སྒྲོ་བས་མ་དང་དྲན་པའི་སྒྲོ་བས་ནི་དོ་རྟེན་ལྷགས་སྤྲུགས་མ་དང་། ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་
 སྒྲོ་བས་ནི་ད་རྒྱལ་མ་དང་ཞེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོ་བས་ནི་ཅུན་དུ་སྟེ་ཉི་པའི་འཇུག་པའོ། རྟེན་པ་ཞིན་དུ་རབ་རྩ་གསལ་

ཞིང་པའ་དབང་པོ་རྣམས་ནི་ཡུ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟེ་དེ་བཞིན་དུ་དང་པའི་དབང་པོ་ནི་རེངས་བྱེད་མ་
 དང་བཅུ་ན་འབྲུག་གི་དབང་པོ་ནི་རྣམས་བྱེད་མ་དང་དེ་པའི་དབང་པོ་ནི་འོད་མེར་ཅན་དང་ཉིང་པའི་འཛིན་
 གྱི་དབང་པོ་ནི་བྱོ་གཉེར་ཅན་དང་ཤེས་རབ་གྱི་དབང་པོ་ནི་དུག་སྒྲུབ་མཐོ་ཞེས་པ་འདྲུག་པ་ལྟེ་དེ་ལྟར་
 བརྩམས། །ཡང་དག་ཡན་ལས་བརྒྱད་གྱི་ལམ་ནི་མི་ཡི་བདག་པོ་ལྟ་མིན་དག་ལས་སྒྲེས་པ་བརྒྱད་དུ་འབྲུག་
 ཞེས་པ་ལ་འདིར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནི་བྱི་གདོང་མ་དང་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་ནི་བྱུ་ལྟ་གདོང་མ་དང་།
 ཡང་དག་པའི་དག་ནི་རྟོག་གདོང་མ་དང་ཡང་དག་པའི་ལས་གྱི་མཐའ་ནི་ལུག་གདོང་མ་དང་། ཡང་དག་
 པའི་འཛིན་པའི་ཅི་ལྟར་གདོང་མ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་ནི་མཐའ་ལྟར་གདོང་མ་དང་ཡང་དག་པའི་དུན་
 པ་ནི་ལག་གདོང་མ་དང་ཡང་དག་པའི་ཉིང་པའི་འཛིན་ནི་བྱུ་ལྟ་གདོང་མ་ལྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲུབ་ཅུ་ཅུ་བདུན་
 རབ་དུ་དབྱེ་བཅས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་གནས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་མཐའ་དག་རྣམས་
 འབྱོར་མ་རྣམས་ས་ཡི་སྒྲིང་གི་གནས་སུ་རྣམས་འབྱོར་པ་ཡིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ་གསུང་མོ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་
 ལྟར་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་སྒྲུབ་ཅུ་ཅུ་བདུན་གྱིས་རྣམས་པར་སྒྲུངས་པའི་གནས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་གྱི་
 སྒྱུ་ལི་མཚན་ཉིད་དུ་འབྲུག་ཏེ་མི་ཡི་བདག་པོ་བྱི་དང་ལུས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རེས་
 པའོ། །ཞེས་པ་ལྟེ་འདིར་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམས་དབྱེ་ཤེས་ན་ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་རྟོགས་པར་འབྱུར་
 རོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་གཉེན་གཉེན་པའི་རྣམས་འབྱོར་མ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་འགོག་པའི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཏེ་བྱི་དང་ལུས་ལ་ཡང་རྣམས་མཐའ་ལྟར་བྱུང་བར་བཞུགས་པའི་བདེ་
 གཤེགས་སྒྲིང་པའི་དོ་བོ་གང་ཡིན་པའོ། །གསུགས་གྱི་སྒྲུར་གཏོགས་པའི་རྣམས་འབྱོར་མ་རྣམས་དང་ལམ་གྱི་
 བདེན་པར་གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ལྟེ་འདུས་བྱས་གྲོ་བུར་
 པའི་ཆོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ལམ་གྱི་བདེན་པས་གྲོ་བུར་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྒྲུངས་ན་དེའི་གཞི་ལ་རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་གནས་སོགས་བདེན་དོན་རྣམས་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཏེན་མཐའ་ལས་པའི་
 བདག་ཉིད་ཆོས་གྱི་སྒྲུ་གདོང་ནས་ལུན་བྱུང་བཞུགས་པ་ཐོབ་པར་འབྱུར་བའི་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་
 ཡང་དག་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ཕྱག་ན་རྫོ་རྗེའི་ཞལ་ལྟ་ནས་གྱུར། རེས་པའི་དོན་གྱིས་མཐའ་གྲོ་མ་ཡི་འཁོར་
 ལོ་སྒྲུ་ཞེས་པ་མཐའ་འགོ་མ་ནི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་ཅུ་ཅུ་བདུན་པོ་རྣམས་སོ། །དེ་
 རྣམས་གྱི་ཆོས་པ་ནི་འཁོར་ལོ་སྒྲེ་ཆོས་གྱི་སྒྱུ་ལི་མཚན་ཉིད་སྒྲིང་པ་ཉིད་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །དེ་ནི་རོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྒྲིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་ལྟན་ཅིག་སྒྲུབ་པ་སྟེ་གཅིག་ཕུ་ཉིད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱམས་ཀྱང་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱལ་པར་དག་པ་དོན་
 དམ་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྟེ་མཐར་ཐུག་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།
 དེ་བཞིན་དུ་ཀ་དོ་རྩེ་དང་པ་དོ་རྩེ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྟུམ་རྩ་ཙུ་བདུན་གྱི་བདག་ཉིད་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟུམ་རྩ་ཙུ་
 དུག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཏུ་མང་བ་རྒྱམས་སུ་ལྟེ་ཆོགས་རྒྱམས་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་མི་
 སྟེང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཀྱན་བརྟགས་གཞན་དབང་གི་ཆོས་རྒྱམས་ཀྱིས་དབེན་ཁིང་སྟོང་ལ་དག་པའི་
 གཞི་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་རང་བཞིན་རྒྱལ་དག་རང་བཞིན་འོད་གསལ་རང་བཞིན་ལྷན་གྲུབ་
 རང་བཞིན་སྟེ་མེད་རང་བཞིན་དྲི་བུལ་རང་བཞིན་པལ་མ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བདེ་ཆེན་སྟོང་ཆེན་རྒྱལ་པ་
 ཐམས་ཅད་པ་དང་ཡོན་ཏྲན་ཐམས་ཅད་པའི་ཡོན་ཏྲན་གྱི་ཆོས་རྒྱམས་ཉིད་དེ་དེ་རྒྱམས་བསགས་པ་ནི་
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཉི་བར་བསྐྱེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་
 ཀྱི་རང་གི་ལྟ་པའི་འདོད་པ་མཛོད་རབ་སྒྲུབ་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མཐའ་ལས་པ། །བདག་གི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་རབ་
 བསྐྱུགས།¹¹ ཞེས་དང་། བསྐྱེས་པ་ཕྱང་པོ་དེ་བཞིན་སྟེ། །ཡང་དག་བསགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱུགས།¹² །
 ཞེས་སོ། །

གཞན་ཡང་དཔལ་ལྷན་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་པོ་བདུན་རྩ་ཙུ་གཉིས་པོ་རྒྱམས་དོན་དམ་
 པའི་པ་རོལ་རྩ་བྱིན་པ་བཅུ་དང་། སྤང་བོ་གཞན་ལྔ་དང་། འབྱུང་བ་གཞན་ལྔ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དང་
 ལུས་ཅན་བཅུ་གཉིས་དང་། འགོག་བདེན་གྱི་དབང་པོ་ལྔ་དང་སྟོབས་ལྔ་དང་། ས་བཅུ་དང་། སྟོབས་བཅུ་
 དང་། དབང་བཅུ་རྒྱམས་ལ་གསུངས་ཏེ་མི་སྟངས་ཀྱང་། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར། སྟོན་པ་སོགས་དང་སྤང་བོ་འབྱུང་བ་
 ལུས་དང་ལུས་ཅན་གཞན་ཡང་དབང་པོ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཕྱོགས་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོབས་དང་དཔལ་ལྷན་
 རྒྱལ་སྟེན་དབང་རྒྱམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྟ་པོ་རྒྱལ་པར་སྐྱེས་པར་བྱ།¹³ ཞེས་པའོ། །འདིར་སྐྱེས་པར་བྱ།
 ཞེས་པལ་སྐྱེས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་འགོག་པའི་བདེན་པར་གཏོགས་པ་དང་། སྐྱེས་པའི་དྲི་བ་གང་ཡིན་
 པ་ལྟག་བཟུལ་ཀྱན་འབྱུང་དུ་གཏོགས་པ་དང་། སྟོང་བྱེད་གང་ཡིན་པ་ལས་ཀྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པ་དང་།
 སྐྱེས་པ་འབྱས་གང་ཡིན་པ་གདོད་ནས་གྲུབ་པའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་སྟེ་རྩ་ལ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་འཕགས་
 པའི་མན་ངག་ཟབ་མོ་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་འདིར་འགོག་བདེན་དང་འགོག་བདེན་ཐོབ་པའི་
 ཁྱད་པར་གཤམ་གོས་ཏེ། ཆོས་སྐྱེ་དང་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་མི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་
 བཞིན་གྱི་རིགས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། བདེག་ཤེས་སྟོང་བོ་དང་། དོན་དམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་
 དང་། ཡང་དག་མཐའ་དང་། མངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། སྤང་འདས་ཆེན་པོ་དང་། མ་རྟོ་དང་། ཨེ་མི་

དང་། ཡ་ཡིག་དང་། རྩམ་ཆེན་མོ་དང་། རྩལ་རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་། གྱེའི་དོ་རྩེ་དང་། འཁོར་ལོ་རྩམ་པ་དང་།
གསལ་བ་འདྲུ་ས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པའི་ལྷ་དང་ལྷགས་དང་རྒྱ་དང་དང་ལྷག་རྒྱ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
སོགས་པ་དོན་གཅིག་ཉིད་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མང་པོས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རྩོ།

(༡༠) རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འཕགས་པའི་བདེན་པའི་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་

དོན་དམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་ལུ་བཞུགས་ཚུལ།

དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ལྷག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ས་བཅུ་
གཉིས་དང་། ཡར་ཐུན་བཅུ་གཉིས་དང་། དབང་བཅུ་གཉིས་དང་། གཟུངས་བཅུ་གཉིས་དང་། མོ་སོ་ཡང་
དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཡང་རང་བྱུང་ལོ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་མོར་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་གྱེའི་དོ་རྩེ་དང་རྩམ་གྱི་
འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཟབ་མོ་གཞན་དང་གཞན་མང་པོར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང་
བསམ་གཏན་དང་ཆོད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་ར་གསུངས་པ་
ཤིན་ཏུ་མང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་། བདེན་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་
རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
དོན་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་གཞིར་བྱུང་པའི་ཆོས་ལྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་
ལུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་ལྔ་རྣམས་ཏེ། གཞི་འབྲས་རྩོམ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་
ཡ་རོལ་དུ་ཐུན་མའི་རང་བཞིན་ཆོས་འབྱུང་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཤིང་རྩོམ་། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྐུན་རས་
གཞིགས་དབང་ལྷག་གི་ལམ་ལྷན་ས། རྩལ་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་གྲང་ལྷན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་ཐུན་མ་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་པར་མཛད་
མའོ། །ཆོས་འབྱུང་གི་སྒྲུབ་ཀྱང་། དེ་བརྗོད་དེ་ཆོས་འབྱུང་གང་ལས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
འབྱུང་བར་འགྱུར་བའོ། །རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ལྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་
ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་ལྔ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་འབྱུང་བར་བྱུར་པ་ནི་ཆོས་འབྱུང་ལྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཤིང་རྩོམ་། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཏེ་བདེ་བའི་གནས་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་
སོ། །གང་ལས་ཁྲག་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཆོས་འབྱུང་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འཁོར་བ་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཤིང་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
ཆོས་འབྱུང་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་སྤྱ་ཆོགས་ལུམ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དུ་ས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་

འཕྲུག་པ་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་བའོ།^{ལྟ་བུ་} །ཞེས་གསུངས་སོ།

དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་སྒྲིབ་ས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་འབྱུང་ཞེས་པ་ནི།
རང་བྱུང་འགལ་འདྲུས་སྒྲིབ་མེད་ཀྱི་འབྱུང་ཚུལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་པའོ། །དེའི་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱལ་ས་དང་བསྐྱོམས་པའི་སྒྲིབ་ས་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲིབ་ས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་གཞན་བྱུང་ལེ་ཤེས་རྣམས་ནི་
འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷ་ཚོགས་ལུས་དང་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ལོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
མ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ཆོས་འབྱུང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ལེ་ཤེས་འདུས་བྱས་ལ་རང་བྱུང་དང་གཞན་བྱུང་གི་
ཁྱད་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཀླུ་ན་བདག་ས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་གཞི་གཞན་དབང་གང་ཡིན་པ་ཀླུ་རྩོམ་གྱི་
བདེན་པས་སྒྲིབ་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་ཀྱི་བྱི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་གདོད་ནས་
དག་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་གསང་ལྷགས་ཟབ་མོ་རྣམས་སུ་རང་བྱུང་ལེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆོས་རྣམས་པ་མང་པོར་
གསུངས་པ་རྣམས་ནི་འདིར་ཡིག་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་ཤིང་། བསམ་བྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
ཆོས་གང་གཤི་ཀྱང་གི་བྱེད་སྒྲུབ་ལས་འདས་པས་མི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེར་འདྲུབ་ཉིད་དེ། ཉེས་
བསྐྱོ་བར་དང་ལྡན་ཞིང་། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་ཉིད་ལྡན་ཕྱིར། རི་ལྟར་ལྟར་བཞིན་བྱིས་དེ་བཞིན། འཕྲུག་
བམེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ།^{ལྟ་བུ་} །ཞེས་གང་གསུངས་པའོ།

(99) མདག་ཀླུ་རྩོམ་གྱི་གཞི་གསུངས་སོགས་ནི་རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་རྣམས་མ་ཡིན་པར་བརྟུན་པ།

དེ་ལྟར་བས་ན་ཡང་དག་པའི་སྒྲིབ་ས་ནི་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་ས་རྣམས་པར་དག་པ་ལ་དག་པ་
ཉིད་དུ་རྟོགས་ཤིང་། མདག་པ་ལ་ཡང་མདག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རྣམས་པར་མདག་པ་ནི་
སྒྲིབ་ས་དྲི་མས་བརྒྱས་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། དཔལ་གྱི་འོ་རྩོམ་ཀྱང་དུ། གྱེ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་པར་མདག་པ་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བརྒྱལ་བ། གཞུགས་
ལ་སོགས་པའོ། །ཅིའི་སྒྲིབ་དུ་ཞེན། གཞུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོའི་བྱིར་རོ།^{ལྟ་བུ་} །ཞེས་སོགས་རྒྱས་
པར་གསུངས་པའོ། །འདིས་ནི་ཁ་ཅིག་རྣམས་དག་གི་དོན་རང་རང་ངོ་མོས་སྒྲིབ་པ་ལ་འདོད་པ་བསམ་པ་ཡིན་
ཏེ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཞུང་འཛིན་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་རང་ངོ་མོས་སྒྲིབ་པ་རྣམས་པར་
དག་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་ས་རྣམས་པར་དག་པ་ཡིན་
པ་ཡིན་ལེགས་པར་བྱེ་བྱེ་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དང་སྒྲིབ་ས་དྲི་མའི་ཁྱད་པར་རྟོགས་
དགོས་ཤིང་། དེ་དག་གི་སྒྲིབ་ཚུལ་མི་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་ལེགས་པར་རྟོགས་དགོས་སོ། །

པ་ལ་པ་གཞིན་རྒྱ་མ་ཡིས་བཞིན།^{༡༠༦} །ཞེས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བདེན་པས་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
 རྣམ་པར་དག་པ་མེ་ཡོང་ལྟ་བུ་ཡི་ཤེས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་དུངས་ནས། སྒྲུབ་ཡང་དེ་ཉིད་རྒྱག་སྤངས་པ། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་པའི་ཕྱིང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ནི་འཛོ་བའི་བདེ་བ་དང་རྟོག་པའི་སྒྲིབ་པ་ཟད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟེ་ཕུང་པོ་
 དང་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆོད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པའོ།^{༡༠༧} །ཞེས་སོ། །དཔལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྩ་
 བྱིན་པ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པའི་ལེའུར་གསུངས་པ། རབ་འཕྱོར་གང་གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ནི་འབྲས་
 སུ་རྣམ་པར་དག་པ་འབྲས་སུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པ་ལྟེ། རབ་འཕྱོར་
 དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་འབྲས་སུ་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ནི་གཉིས་སུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་བྱུར་
 མེད་སོ་སོར་ཡིན་པ་མི་དད་དོ། །རབ་འཕྱོར་དེ་བཞིན་རྩ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཉེ་རབ་
 འཕྱོར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་སུ་རྣམ་པར་དག་པ། གང་འབྲས་སུ་རྣམ་
 པར་དག་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་སོ།^{༡༠༨} །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་དུ། རྟོ་རྟེ་
 གྱུར་གྱི་ཕུང་དངས་པ། འཛིག་རྟེན་ཇི་བཞིན་དེ་སངས་རྒྱུས། ཇི་ལྟར་ཆོས་ནི་རྟོག་མེད་པ། ཇི་ལྟར་སེམས་
 ཅན་ཁམས་རྣམས་བཤད། རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དྲི་མ་མེད། ཇི་ལྟར་ལྷན་རྟོག་རྣམ་རྟོག་གིས། སེམས་
 ཀྱི་རིན་ཆེན་དྲི་མར་བཅས། སེམས་དག་ན་ནི་དག་པར་འགྱུར། རྣམ་མཁའ་འཛིག་མེད་ཇི་བཞིན་ནོ།^{༡༠༩} །
 ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་།

(༡༡) རྣམ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སོགས་དང་རྒྱག་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་

དོན་དམ་གྱི་ལྟར་བཞག་སུམ།

དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་རྒྱུད་དུ་ཡང་། དེ་ནས་བཙོམ་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རོལ་ཉིད་
 དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པས། ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་རྒྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་གི་
 ཡི་ཤེས་ཀྱི་ལྷག་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྩ་བྱིན་པའི་རྩལ་འདི་གསུངས་ཏེ། འདོད་ཆགས་
 ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་ན་ཞེ་སྤང་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །
 དྲི་མ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ན་ཞེ་སྤང་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པས་འཛིག་རྟེན་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྩ་བྱིན་པ་རྣམ་པར་

དག་གོ་^{༡༥} ཞེས་སྟགས་དང་། དཔལ་གྱི་འོ་རྩེ་རྩེ་། ཞེ་སྤང་ཞེས་བཤད་རྩེ་རྩེ་། འདོད་ཆགས་སྤྱི་རྒྱལ་
འབྱུང་མ། འབྱུང་གི་རྩེ་རྩེ་མཁའ་འབྱོར་། མེར་སྒྲུག་སང་བའི་དག་ར་མོ་ཉིད། གཏི་མུག་དེ་བཞིན་རྩེ་
རྩེ་ར་བཤད།^{༡༦} ཅིས་གདོད་ནས་རྒྱུ་པར་དག་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཞེ་སྤང་ལ་སྟགས་པ་རང་བྱུང་ལེ་ཤེས་གྱི་
ལྷ་མོ་རྒྱལ་སྒྲུག་སྤངས་ཤིང་། རྒྱུད་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཡང་། མཆོད་བཀེན་པོ་འདོད་ཆགས་ཆེ།^{༡༧} ཞེས་
སྟགས་དང་། ཞེ་སྤང་གཤིན་རྩེ་འོ་གཤེད་དང་། གཏི་མུག་གཤིན་རྩེ་འོ་གཤེད་ཅིས་པ་ལ་སྟགས་པ་རྒྱུ་པ་མང་
བོའི་སྟོན་སྒྲུ་རང་བཞིན་རྒྱུ་དག་དོན་དམ་པའི་ཞེ་སྤང་ལ་སྟགས་པ་རྒྱུ་པ་རང་བྱུང་ལེ་ཤེས་གྱི་ལྷ་ར་གསུངས་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་དང་དུས་གསུམ་ལ་སྟགས་པ་རྒྱུ་པ་རང་དག་པ་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། རྒྱུ་པ་
ཀྱན་ལྷན་རྒྱུ་པ་མེད།^{༡༨} ཅིས་དང་། དུས་གསུམ་དུས་མེད་རྟོགས་པ་པོ།^{༡༩} ཞེས་པ་ལ་སྟགས་པའི་དོན་
གྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ། དཔལ་ལྷན་ས་བཟུལ་རྒྱུ་པ་མན་ངག་ཟབ་མོ་ལས་སོ།

(16) རྒྱུ་དག་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདག་དང་མེས་སེམས་ཅན་ལ་སྟགས་པ་ཡང་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་རྒྱུ་པ་སྤྱི་རྒྱུ་པ་ལྟགས་ཚུལ།

དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་མེས་སེམས་ཅན་ནས་མཐོང་བ་པོའི་བར་དུ་རྒྱུ་པ་རང་དག་པ་དང་ཡོངས་སྒྲུ་
དག་པའི་དོན་ཡང་། སྤང་བ་སྤྱན་པའི་བདག་གི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག་
ལ་སྟགས་པ་རྒྱུ་པ་སྤྱི་རྒྱུ་པ་རྒྱུ་པ་ལྟགས་ཤིང་། ལྷའི་རྒྱ་བས་བསྐྱར་པའི་སྤང་འདས་ཆེན་པོར་ཡང་། དེ་
བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་དེ་ནི་སྟེ་སྤྱི་སྤྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་སྟོག་བཅད་པས་སྟོག་ཆགས་
བསད་པར་མི་འགྱུར་རོ། གལ་ཏེ་སྟོག་ཆགས་བསད་པར་འགྱུར་ན་ནི་འཛོལ་པོ་གཏན་མེད་པར་བྱས་པར་
འགྱུར་རོ། འཛོལ་པོ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ནི་མི་སྲིད་དོ། དེ་ལ་འཛོལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་
གསེགས་པའི་སྤྱི་རྩེ་པོ་ཡིན་ལ། ཁམས་དེ་ནི་གཞིག་པ་ལམ་བསད་པ་ལམ་གཏན་མེད་པར་བྱ་མི་རྒྱ་ལ་
སངས་རྒྱུས་ཉིད་མཐོང་གྱི་པར་དུ། ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་པ་རང་དག་པ་མཐོང་བར་ཡང་མི་རྒྱས་སོ།^{༢༠} ཞེས་སྟོག་ཆེན་
པོ་དང་། རྩེ་རྩེ་འོ་སྟག་གམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོག་དང་སྟོག་གཞན་ནས་སྟོག་རྒྱུ་པ་རང་དག་པ་ལ་སྟགས་པའི་དོན་
གསུངས་སོ།

(17) རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་གསུགས་སྟགས་ཀྱང་སྤང་བ་སྤྱན་པ་རྒྱུ་པ་དང་དོན་གཅིག་རྒྱུ་པ།

དེ་བཞིན་དུ་གསུགས་རང་བཞིན་གྱི་སྟོད་གསལ་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་པ་རང་དག་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པའོ།^{༢༡} ཞེས་སྟགས་དང་།

{16} འཕོ་འགྲུལ་དང་སྤྱི་ལག་གི་དཔེ་གསུག་སོགས་ཀྱང་སྤར་བསྟན་པ་རྣམས་དང་དོན་གཅིག་ཚུལ།

གཞུགས་ལ་འཕོ་བ་མེད་ཅིང་ཉིང་མཚམས་སྤྱོད་བ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའོ།¹⁴ །ཞེས་སོགས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་སྤར་བ་རྣམས་ནི། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་གསུགས་ནས་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། །གཞན་རྣམས་ནི་ཡི་གེ་ཉ་ཅང་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བྱིས་མོད་ཀྱི། གང་གིས་དག་པ་དང་དག་པའི་གཞིག་པ་ཡིན་པ་ལོགས་པར་འབྱེད་པའི་མན་ངག་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།

{17} དོན་དེ་དག་ལྟར་རྒྱུ་འབྱེད་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ།

ལུ་མ་རྒྱལ་པ་དང་པར་མ་དང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་པར་ཡང་། གཞུགས་རྣམ་པ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་སུ་རྣམ་པར་དག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པ་རོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བྱང་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་སུ་རྒྱུར་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གོང་ན་གང་ཡང་མེད་ཀྱི་གང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་གསུགས་ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་དེ་པོ་ཉིད་དུ་སྤར་བ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་སུ་རྒྱུར་པའི་རྣམ་པར་དག་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྤར་བར་བྱོལ་¹⁵ །ཞེས་དང་། ལཱ་རིའི་སུ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པའི་སྤང་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྤྱིན་དང་ན་སྤྱིན་དང་ཁུག་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་ཉི་མ་དང་སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་སྟེ་རབ་ཏུ་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་གསུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་སྤང་བ་ཞེས་བྱོལ། །དེ་བས་ན་གསུགས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་སྤང་བའོ་¹⁶ །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྤྱོད་བ་མ་མཆིས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོས་པའི་དྲི་མ་རྣམས་སྤངས་པ་ནི་སྤྱོད་ཉིང་མཚམས་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དྲི་མ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པ་ས་ན་ཉིང་མཚམས་སྤྱོད་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱོལ། །ལཱ་རིའི་སུ་གསུགས་ལ་འཕོ་བ་མེད་པས་ཉིང་མཚམས་སྤྱོད་བ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀླན་བརྟགས་པའི་གསུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་རྣམས་ནས་ཡང་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཀླན་ནས་ཉན་མོངས་པ་མ་མཆིས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིན་དང་ན་སྤྱིན་དང་ཁུག་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དུ་བྱིན་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལྟར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་བཤད་པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་

རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འཛོལ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་མཆིས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་
 ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་གཉིས་ཡོད་ན་འཛོལ་པ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་
 མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལ་ཀུན་
 རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་མེད་པ་ཙམ་ལ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་པའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་རྣམ་
 པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ལ་འཛོལ་པ་འཇམ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡང་མེད་དོ།
 བཙུམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་མངོན་པར་མ་གྲུབ་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་བརྟགས་པ་དང་རྣམ་པར་
 བརྟགས་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་མངོན་པར་འགྱུང་བ་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་
 བར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་མངོན་པར་གྲུབ་པ་མེད་པའི་མཆོག་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །རྣམ་པར་དག་པ་ནི་
 འདོད་པ་དང་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པ་དང་
 གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་རྣམས་ཀུན་བརྟགས་པ་སྟེ། གང་གི་ཚེ་དེ་རྣམས་སུ་མི་སྐྱེ་ཞིང་མི་
 འབྱུང་བ་དེ་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བས་ན་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ།^{੧੫} །ཞེས་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་སྤོམ་པའི་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱི་ཚེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་
 སུ་དག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་ལ་གནས་སྐྱུར་པའི་ཆོ་ཡང་རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་སྤོམ་པ་
 བྱུང་བའི་རྣམ་པར་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན། རྣམ་པར་བྱུང་བ་མ་ཡིན། ཞེས་བྱ་
 བ་གསུངས་སོ།^{੧੬} །ཞེས་ཀུན་བརྟགས་གཞན་དབང་གི་གཞུགས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱིང་ཞིང་དཔེན་ལ་དག་པའི་
 གཞི་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་སུ་བྱུང་གི་གཞུགས་ལ་སོགས་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་དོན་དུ་
 གསུངས་ཏེ། རྣམ་པར་འགྲེལ་ཆེན་དེ་ཉིད་དུ་ལྟ་དགོས་སོ།

(੧੭) དེ་རྣམས་གནས་ལྷགས་ཀྱི་ཐུགས་དང་རྒྱ་དང་དཀྱིལ་ལོར་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པར་བཞགས་རྒྱལ།

དེ་ལྟར་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་ཐམས་ཅད་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཡིན་པ་ནི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་དང་རྒྱ་དང་
 དཀྱིལ་ལོར་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པར་ཡང་གདོད་ནས་རང་བཞིན་ལྟན་ཐུབ་ཏུ་བཞགས་པ་ཡིན་ལ།

[༡] ཁམས་གསུམ་དང་རྩལ་གསུམ་ལས་འདས་པའི་གཞུགས་སོགས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་ཀྱི་ལ།

ཡང་དེ་རྣམས་ཉིད་ཁམས་གསུམ་དང་རྩལ་གསུམ་ལས་འདས་པའི་ཐུང་པོ་ཁམས་དང་སྒྲིམ་ཆེད་
ལ་སོགས་པར་ཡང་ལུམ་ལས་གསུངས་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་བསྟོ་བའི་སྒྲིམས་སུ་དེ་ལྟར་གཞུགས་འདོད་པའི་
ཁམས་དང་། གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཆུད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཁོངས་
སུ་ཆུད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མ་འོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན། དེ་ལྟར་བུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༩}།
ཞེས་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་སྒྲུབ་ཞིང་། མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་རྟག་ཏུ་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་
པ་ལ་ཡང་སྒྲུབ་ནས་དེ་རྣམས་བསྟོ་བ་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། དེ་སྒྲིབ་དུ། དེ་ལྟར་གཞུགས་གང་འདོད་
པའི་ཁམས་དང་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཆུད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་
འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་དེ་ལྟར་བུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མཚན་མའི་རྒྱལ་ལམ་
དམིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་མི་རུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ། །གང་
ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་
མི་རུས་སོ།^{༢༠}། ཞེས་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དང་། མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་རྟག་ཏུ་བཏང་སྟོམས་
སུ་གནས་པ་ལ་ཡང་སྒྲུབ་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་མགོན་པོ་མ་ཡམ་པས། ཁམས་གསུམ་
གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་།^{༢༡}། ཞེས་པར་བསྟུས་ལ། རྒྱར་བསྟན་པའི་རྣམ་དག་ལེའུ་ཡི་གཞུགས་སོགས་
དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་དང་གནས་ལུགས་སྟུགས་ཀྱི་ལྟ་ཆོགས་མཐའ་ལས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཆད་ཆད་མྱོང་དང་པོམ་མྱོང་ལས་རིང་དུ་གྱུར་པའི་མྱོང་ཉིད་ཆབ་མོ་ཡིན་
པར་གསུངས་སོ། །

[༢] དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ན་རང་རྫོང་བསྟོམས་པས་སངས་རྒྱལ་མི་སྟོབ་པར་བརྟན་པ།

དེ་ལྟར་བསྟན་རང་རང་ངོ་པོ་སྟོང་པ་ལས་ལྷག་པའམ་གཞན་པའི་རྫོང་ཉིད་ཟབ་མོ་མེད་ཅེས་
འདོད་པ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ལས་རིང་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར། གླིང་གསུམ་གྱི་རབ་
གཞུགས་མིན་འདིར་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་དེ་བཞིན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་མེད་དེ། །སངས་རྒྱལ་ཤེས་རབ་
གང་དུ་འདར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་ནི་སངས་རྒྱལ་པ་རྣམས་སྟོན་པར་འགྱུར། །གང་གིས་འགྱུར་
མེད་དང་བྱལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྫོང་པ་ཉིད་དེ་གཞུང་ནས་སྟོང་པར་ལྟ་བུའདྲ་བ། །དེས་ན་གཙོ་པོས་གང་
ཞིག་འཕོ་མེད་ལྟན་སྟེས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དག་ནི་རྟགས་ཀྱི་ཐོག་པར་བརྟན།^{༢༢}། ཅེས་དང་། གང་གིས་

ཀྱུ་པ་པའི་དབང་པོ་སྤྱི་དེ་ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་དབང་ལས་གང་གིས་མངལ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་། །སྤྱི་
ཅིག་གང་གིས་འབྱུང་བ་དག་དང་རྒྱུ་པར་བྱུང་བ་ལྟར་ཅིང་གཡོ་བ་གཡོ་བ་མེད་ལྟར་པ། སངས་རྒྱལ་བྱ་
བ་དེ་སྤངས་ནས་ནི་བདེ་མ་ཉམས་དང་བྱལ་སྤྱོད་པ་གཞན་དག་གང་ཞིག་སྒྲིམ་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་
དུ་མ་རྒྱལ་སྤྱི་སྤངས་རྒྱལ་ཉིད་དང་ལྷན་སྦྲེས་བདེ་བ་དག་གྱུང་རིང་། །ནིམ་པའི་ཤིང་ལས་རྒྱན་འབྱུང་
མིན་ཏེ་དུག་ལས་བདུད་ཅི་དང་ནི་ཚངས་པའི་ཤིང་ལས་འདམ་སྦྲེས་དང་། །སྤྱོད་པ་ལས་ནི་བྱུང་འདས་བདེ་
བ་མི་དགའི་དབང་ལས་བདེ་བ་སྒྲིག་ཆགས་གསོད་ལས་བྱུང་བ་རྒྱལ་པ། །མཚན་སྒྲིབ་དག་ལས་སྒྲུགས་
རྒྱལ་སྤངས་མཐོང་རིས་དང་ནི་དབང་པོ་འགོག་ལས་མཚོག་ཏུ་ཞི་བའི་གོ་འཕང་མིན། །རིག་བྱེད་ལས་ནི་ཀྱན་
མཁའ་གསུང་དང་འབྱུང་མེད་བདེ་བ་གཡོ་མེད་འབྱུང་བ་མ་དག་སེམས་ལས་མིན།^{༡༤} །ཞེས་སོགས་དང་།
འཇམ་དཔལ་གྱི་རང་གི་ལྷ་པའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་བར་ཡང་། སྤང་བོ་རྒྱལ་དབྱེད་སྤྱོད་པ་རྒྱལ་པ། །ཁུ་
ཤིང་རི་བཞིན་སྤྱོད་པོ་མེད། །རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་མཚོག་ལྷན་པའི། །སྤྱོད་ཉིད་དེ་ལྟར་འབྱུང་མཁའ་ན། །སྦྲེས་
པ་མེད་པ་འགག་མེད་པའི། །ཤེས་བྱ་གང་ཞིག་འདིར་མཐོང་བ། །སྤྱོད་པའི་དངོས་པོའི་སྤྱོད་པ་ཉིད། །སྤང་
བོ་རྒྱལ་བར་དབྱེད་པ་མིན།^{༡༥} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་བ་མང་པོས་རང་སྤྱོད་ལས་གཞན་པའི་སྤྱོད་ཉིད་
ཟབ་མོ་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ།

[༡] དེ་རྒྱལ་པ་ལ་ཁུང་འགལ་མང་བོ་སྤངས་ནས་ཡིན་ལྟས་གསུངས་པ་ཡང་བཤད་པ།

གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་རང་སྤྱོད་མ་
ཡིན་ན། ཀྱུ་པ་པའི་ལུས་ལས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་སྤྱོད་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐས་སྤྱོད་། བསམ་བྱིས་མི་བྱུང་བའི་དབྱིངས་ནི་
བསམ་བྱིས་མི་བྱུང་བའི་དབྱིངས་ཀྱིས་སྤྱོད་།^{༡༦} །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་སྤྱོད་སྤྱེ་གང་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྤྱེ་བ་མེད་དོ།
ཞེས་པ་ནས་རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་མཁའ་ན་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་མཁའ་ན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་སྤྱེ།
གང་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་མཁའ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་སྤྱེ་བ་མེད་དོ།^{༡༧} །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་
ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱི་དུང་གིན་ཏུ་མེད་ན་དེ་ལ་འགྲོ་བ་འཕམ་འོང་བ་ལྟག་ལ་ཡོད།^{༡༨} །ཅེས་པ་ལ་སོགས་
པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གང་ཞེན།

དེ་ནི་དྲང་བའི་དོན་དུ་དགོངས་པ་ནས་གསུངས་པ་སྤྱེ། དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོར།

པོཅམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རོལ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་པར་ལུས་ས། རྒྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་
དང་། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་། གཞིན་མ་ནས་ཞིབ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་
ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་པར་ལུས་ས་ཉི་ཤེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ལུགས་པ་རྒྱལ་ས་པ་ལྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་
པའི་རྒྱལ་ཀྱིས་ཆོས་རོལ་མཆོད་རྒྱུ་ལྟར་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྒྲོར་ཉི། པོཅམ་ལུན་འདས་
ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་བ་དེ་ཡང་སྤྱན་མཆིས་པ། རྒྱལ་ས་མཆིས་པ། དྲང་པའི་དོན་རྩལ་པའི་གཞིའི་
གནས་སུ་སྤྱངས་པ་ལགས་སོ། །¹¹⁶ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་གསུང་
གཞན་དང་གཞན་དུ་ཡང་། རང་རྟོང་མ་ཡིན་པ་ལ་རང་རྟོང་དུ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དྲང་དོན་དགོངས་པ་
ཅན་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ། ལེགས་པར་རྒྱལ་པར་བྱེ་བའི་མན་ངག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུན་མེལ་
པ་ཆེན་ནས་སོ། །འདིར་དེ་ལྟར་དགོངས་ཉི་གསུངས་པའི་དགོས་པ་འི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་
དེར་འཛིན་པ་དང་འདྲ་ཉེས་པ་དང་རྒྱལ་པར་རྟོག་པ་ཉི་བར་ཞིབར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་མཆོད་ཀྱི་ཡིན་པ་ལ་གཞི་དེ་བྱེད་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་
 མཐའ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ཉིད་མཐའ་རྒྱ་གཞི་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཞི་དང་ཡི་ཤེས་ལྟ་དང་ཡི་
 ཡིག་དང་རྒྱ་ག་དང་ཆོས་འབྱུང་དང་རྒྱ་ཆུས་དང་གསང་བ་དང་གསང་ཆེན་དང་ཨ་ཡིག་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་
 རོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྷ་ཆོག་ས་ལུ་དང་རྩོམ་མོ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡི་ཡིག་དང་པད་བ་ཆེན་པོ་དང་
 ཐེག་ལེ་དང་རྩོམ་མོ་དང་ཉི་རྩ་ཀ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རང་བྱུང་གི་སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྩོམ་
 འཆང་དང་རྩོམ་མོ་སངས་དཔལ་དང་ཡི་མེ་ཡི་གེ་དང་རྩ་སྒྲི་འཁོར་ལོ་དང་རྩོམ་མོ་འཛིགས་བྱེད་དང་རྩོམ་མོ་
 དབང་རྒྱ་ག་དང་འཁོར་ལོ་ལྷོ་མ་པ་དང་གསང་བ་འདུས་པ་དང་ཀྱེ་ལོ་རྩོམ་པ་དོན་དམ་པའི་ལྷ་དང་
 རྒྱ་གས་དང་རྒྱ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་དང་རྒྱ་ག་རྣམས་ཅད་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་
 ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྣམས་རང་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཡོན་
 ཏན་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
 འདིར་དགོངས་གཞིན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ལྟ་འཛིན་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་
 ཆོས་ཅན་ཀྱང་རྩོམ་མཐའ་ཅད་རང་སྤྱོད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ལྟེ། གཞུགས་སོགས་
 ཆོས་མཐའ་ཅད་ལ་ཆོན་པ་གསུམ་ཏུ་གསུངས་པ་ལས་རང་སྤྱོད་ཏུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་བརྟགས་གཞན་
 དབང་གི་གཞུགས་སོགས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱ་བ་
 མེས་པ་དཔལ་ལྷན་གྱི་མཐའ་མི་དཔེ་གསལ་སོ།།

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་དབྱིངས་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱུང་
 ལུ་བ་སེམས་དཔའ་ལྡོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་
 བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཚེས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་སྒོ་བྱུང་པའི་ཚེས་
 རྒྱུ་མཐའ་མེད་དུ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྒྲིབ་གསུངས་ཏེ། དེ་དང་དེར་འདྲ་ཤིས་པ་དང་རྒྱུ་མཐར་
 རྟོག་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱུང་ལུ་བ་སེམས་
 དཔའ་ལྡོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་
 དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱུང་ལུ་བ་སེམས་དཔའ་ལྡོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ།^{༡༡} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡང་། ཚེས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཞན་སྒོ་བྱུང་
 པའི་ཚེས་རྒྱུ་མཐའ་མེད་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྒྲིབ་གསུངས་ཏེ། འདིར་ཡང་དགོས་པ་ནི་སྤྲ་མ་
 བཞིན་ནོ།།

དེ་དག་ངེས་དོན་ཡིན་པ་ལ་གཞི་བྱེད་ནི། ལུ་བ་པའི་ཡུམ་ཉིད་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་རྒྱུ་མཐའ་མེད་ལུ་བ་སེམས་དཔའ་ལྡོན་གཤེགས་པ་རྒྱུ་མཐའ་མེད་ལུ་བ་སེམས་དཔའ་ལྡོན་གྱི་མཐར་མི་
 མཁོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཚེས་ཉིད་དང་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་
 ཚེས་ཀྱི་གནས་ཉིད་དང་ཚེས་ལྡོན་མེད་པ་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་
 དབྱིངས་ནི་དེ་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ་དེ་ལ་བདག་ཀྱང་མེད། སེམས་ཅན་དང་སྒྲིབ་དང་འགྲོ་བ་དང་གསོ་བ་
 དང་སྒྲེལ་བ་དང་གང་ཟག་དང་གཤེད་ཅན་དང་གཤེད་བདག་དང་བྱེད་པ་ལོ་དང་ཚོར་བ་ལོ་དང་ཤེས་པ་ལོ་དང་
 མཐོང་བ་ལོ་ཡང་མེད་ན། དེ་ལ་གསུགས་ལྷ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་བནས། སྤྱི་ལོ་བར་དུ་ལྷ་ག་ལ་ཡོད། རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚེས་རྒྱུ་མཐའ་ལྷ་ག་ལ་ཡོད་དེ། ཚེས་དེ་དག་མེད་ན་འགྲོ་བ་ལྷའི་འཁོར་བ་གང་ནས་
 སེམས་ཅན་རྒྱུ་མཐའ་དགྲོལ་བར་བྱ་བ་དེ་ལྷ་བྱུང་ག་ལྷ་ག་ལ་ཡོད།^{༡༢} ཅེས་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་ས་
 བར་བྱུང་ལུ་བ་སེམས་དཔའི་སྤྲ་ལྡོན་དུ་ཡང་། གཞན་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བའི་སྤྲོད་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་དོ།།
 འདི་ན་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྒྲིབ་དང་སྒྲེལ་བ་དང་གང་ཟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མེད་དོ།^{༡༣} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལོ། །འདི་སྤྲོད་གཞི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ནམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དེ་ལ་ཀྱན་བརྟེན་གསུགས་
 དབང་གི་ཚེས་རྒྱུ་མཐའ་གཤིན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་རྒྱུ་མཐའ་ཀྱིས་སྤྲོད་པར་བལྟན་ཏེ། དེས་ན་གཞན་སྤྲོད་དོ།།

ལུ་བ་འདི་ས་ནི། ཡུམ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྤྲོད་པ་ཉིད་གང་ཞེས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྒྱུ་མཐའ་མེད་ལུ་བ་སེམས་དཔའ་ལྡོན་གཤེགས་པ་རྒྱུ་མཐའ་མེད་ལུ་བ་སེམས་དཔའ་ལྡོན་གྱི་གནས་ཉིད་དང་

ཚེས་ཉིད་དང་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དང་ཚེས་སྒྲིན་མེད་པ་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་
 ཉིད་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་དེ་བཞིན་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
 ཚེས་དེ་དག་གི་གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ།^{༡༥}།
 ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་པར་ཡང་། དེ་དག་ལ་ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཚས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་
 དེ་ཉིད་གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ།^{༡༦}། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནེ།
 དེ་ལྟར་ཚེས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ལུགས་ནི་རང་གིས་མི་སྟོང་ལ་ཚས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་གཞིར་གྱུར་
 བཤོ། །འདིར་ཚེས་ཀྱི་གནས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གངས་མང་པོ་ཅན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་སངས་རྒྱལ་
 གཞུགས་ཀྱི་སྐུ་འཛིག་རྟེན་ཏུ་བྱོན་རུང་མ་བྱོན་རུང་། གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་རུང་མ་རྟོགས་རུང་།
 མཐོང་རུང་མ་མཐོང་རུང་ནམ་ཡང་གཞོན་ཏུ་མེད་ཅིང་སྤང་ཏུ་མི་རུང་བར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་
 ཅིང་སྐུ་ཕྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་རྟག་ཏུ་ཆ་མེད་ཀྱང་འགྲོ་ཀྱང་ཁྱབ་ཏུ་བཞུགས་པ་སྟེ་དེ་ནི་རང་གི་རོ་བོས་མི་
 སྟོང་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ནི། བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་
 དང་འགྲོ་བ་དང་གསོ་བ་དང་སྐྱེས་ལུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཚས་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་གཞན་དབང་
 གི་གཞུགས་ལ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་པའི་
 ཚས་རྣམས་དང་། འགྲོ་བ་ལུའི་ལའོར་བར་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གུང་གདོད་ནས་སྟོང་པ་ནི་
 གཞན་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དོན་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་དེས་སྟོང་པ་དང་། སྟོང་
 པའི་ལྷག་མའམ་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནམ་ཡང་མེད་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་འདི་ནི། ལུས་ཉིད་ལས།
 ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ལྡན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་
 དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དབྱིངས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 དཔལ་ལྡན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ།^{༡༧}། ཞེས་གསུངས་པའི་སྟོང་རྒྱལ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དཔེ་ན་པའི་ཁྱིམ་ཕྱང་རྒྱལ་ལེམས་དཔེ་ལ་ལྷོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སུ་
སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐར་དང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་དབྱིངས་དཔེ་ན་པའི་ཁྱིམ་ཕྱང་
རྒྱལ་ལེམས་དཔེ་ལ་ལྷོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སུ་༡༥ །ཞེས་གསུངས་པ་ཡི་ཡང་། རང་གིས་དཔེ་ན་པ་མ་
ཡིན་ཡང་གཞན་གྱིས་དཔེ་ན་པའི་རྒྱལ་ཁོང་དུ་རྒྱུན་པར་བྱ་ཆིང་། མ་གྲུབ་པ་དང་དག་པ་དང་རྒྱལ་མར་དག་
པ་དང་ཁོངས་སུ་དག་པ་དང་འགགས་པ་དང་འགོག་པ་དང་ཟད་པ་དང་བྱམས་དང་རྒྱལ་པར་བྲལ་པ་དང་
རྒྱལ་པར་བྱང་པ་དང་སྤངས་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་མར་ཁོར་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པའི་མན་

དགའ་གི་གནད་ཟབ་མོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ཡང་དང་ཡང་དུ་དུན་པར་བྱས་ནས་རང་གི་དངོས་པོ་སྤྱང་པ་
ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྤྱང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་། སྤྱང་པའི་སྤྱང་པ་ཉིད་དང་མི་སྤྱང་པའི་སྤྱང་པ་ཉིད་
ཀྱི་དོན་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྤྱང་པ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་སྤྱང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན། དགས་
བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱང་ཅམ་དང་། སྤྱང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་དེ་པའི་ནིད་པ་སོགས་པ་རྣམས་གངས་མང་པོ་ཅན་
ཀྱི་སྤྱང་པ་ཉིད་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་།^{ཨ་} ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་པར་དང་མི་འདིགས་
 པ་བཞི་དང་མོ་མོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ལོ་བརྒྱད་ཤིན་ཏུ་
 མེད་ཅིང་མི་དམིགས་ན་དེ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྲུར་པ་ལྟ་གཤམ་ཡོད་།^{ཨ་} ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་དགྲ་ལོཅམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཤིན་ཏུ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་ན་དེ་མངོན་
 པར་འགྲུབ་པར་འགྲུར་པ་ལྟ་གཤམ་ཡོད་།^{ཨ་} ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་རྣམས་དང་མི་
 འདིགས་པ་རྣམས་དང་མོ་མོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་
 ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ལྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འཕགས་པའི་
 བདེན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་མེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མེད་
 དོ།^{ཨ་} ཞེས་སྟགས་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོན་གྱི་མཐར་མི་
 དམིགས་སོ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབང་པ་དང་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སྟོན་གྱི་མཐར་མི་དམིགས་སོ། །^{ཨ་} ཞེས་སྟགས་རྣམས་ལ་ཡང་རང་སྟོང་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་
 ཉིད་དང་། གཞན་སྟོང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ལེགས་པར་རྟོགས་དགོས་སོ། །

དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཆོཅ་པ་ཉིད་དང་། ལྷོ་པས་དང་། མི་འཛིགས་པ་དང་། མེ་མོར་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་
 ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་ཆེམས་དཔའ་ལ་མོགས་པ་རྣམས་ལ་
 བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་ན་བྱུང་པའི་བཀའ་ལ་མི་ཚོངས་པར་འགྲུབ་རོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་
 ལྷོ་པས་བཅུ་ལ་མོགས་པ་ནི་རྟོང་གཞི་ཆོས་ཉིད་འདུ་སྤུས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐར་བུག་
 འགོག་པའི་བདེན་པ་ལོ། །ཀྱན་ཐོབ་ཀྱི་ལྷོ་པས་བཅུ་ལ་མོགས་པ་ནི་འདུ་སྤུས་མི་རྟག་པ་ལམ་གྱི་བདེན་

པར་གཏོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་གནས་པའོ། །དེ་ལྟར་པར་སྤྱོད་ཏུ་གནས་པ་
 རྣམས་རང་སྤྱོད་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ་ནི་འགག་པ་བྱུང་བའདུག་མེད་ཅིང་། རང་སྤྱོད་མ་ཡིན་པ་ལ་རང་སྤྱོད་ཏུ་
 གསུངས་པ་དེ་སྤྱོད་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་མུར་བསྟན་པ་བཞིན་ཏུ་བྱུང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཉིད་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ། །
 འདི་ལ་དགོངས་ནས། འཕགས་པ་རྩེ་མོ་ཆེན་པོའི་མདོར་ཡང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་
 སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱོད་པའི་མདོར་ཏུ་མཆིས་ལགས་ལོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟུན་པ་། སྤྱོད་
 པ་ཉིད་སྤྱོད་པ་གང་ཅི་ཡང་བྱུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཏུ་རིག་པར་བྱ་ལ། རྣམ་མེད་པའི་མདོ་
 འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་ནི་དགོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ༥༩ །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ལོ། །

དེ་ལ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་གཏོགས་པ་ནི། ལུས་ཆེན་མོར་། རབ་འཕྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱིས་ཆོས་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དང་། གཞན་
 ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་སྟག་ཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་། དུན་པ་ཉིད་པར་གཞག་པ་བཞི་
 དང་། ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པ་བཞི་དང་། རྩ་འབྱུལ་གྱི་རྒྱུད་པ་བཞི་དང་། དབང་པོ་ལྔ་དང་། རྩལ་ལྔ་དང་།
 བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལམ་པ་བྱུང་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལམ་པ་བྱུང་བ་དང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་
 བཞི་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་
 དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བྱུང་དང་། མཐར་གྱི་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགྲུ་དང་། སྤྱོད་པ་ཉིད་
 དང་། མཚན་མེད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་མེད་པ་དང་། མདོན་པར་གཤམ་པ་ལྔ་དང་། བཅོམ་ལྷན་གྱི་པ་བྱུག་
 དང་། སྤྱོད་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་དང་། གཟུངས་ཀྱི་སྟོམས་ཅད་དང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྟུན་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། མོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་།
 བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོད་བྱུང་དག་སྟེ། དེ་དག་
 ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། ༦༠ །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དུན་པ་ཉིད་གཞག་ནས་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རང་སྤྱོད་པོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་དགོན་
 མཚོག་བརྟེན་གསལ་པ་ཡང་སྟམས་མཇལ་པའི་མདོར་ཡང་། སངས་རྒྱལ་བཟའ་ཅོམ་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་
 སྟོབས་དང་ལེ་གེས་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་ཡང་དེ་བཞིན་ཏུ། །ཀུན་རྫོབ་ཅེས་ནི་བྱུང་བས་གསུངས། ༦༡ །
 ཞེས་དང་། ལུས་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མི་རྟག་པ་སྟེ། གང་དང་ཡང་བྱུང་བས་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོད་བྱུང་གྱི་བར་ཏུ་མི་རྟག་པ་སྟེ་གང་དང་ཡང་བྱུང་བ་
 བས་མ་ཡིན་རོ། ༦༢ །ཞེས་སོགས་དང་། སྤྱིན་པའི་ཡར་ཕྱིན་ནས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོད་

བརྒྱད་ཀྱི་པར་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་མི་ཀྱེད།
རབ་འབྱོར་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། འདི་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདུས་བྱས་པ་མངོན་པར་འདུས་
བྱས་པ་སྟེ། འདུས་བྱས་པ་དང་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་
ཐོབ་པར་མི་རྒྱས་སོ། །རབ་འབྱོར་འོན་ཀྱང་ཆོས་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལམ་སྒྲུབ་པ་དང་། ལམ་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱར་འགྱུར་པ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།¹⁷ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་འགོག་པའི་པདོན་པས་བསྐྱས་པའི་སྒྲོབས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ནི།
བཅོམ་ལྷན་འདས་འཕྲིན་ལྷན་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་ལྷན་སྟེ། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ། གེས་རབ་ཀྱི་ལོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་མངོན་པའོ། །ཆོས་འབྱུང་གི་སྒྲུབ་ཀྱང་དེ་བཞིན་དེ། ཆོས་འབྱུང་གང་ལས་རང་
བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་པར་འགྱུར་པའོ། །རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་སྒྲོབས་བསྐྱེད་
དང་མི་འཕྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྱིམ་ཆེན་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་འབྱུང་པར་འགྱུར་
པ་ནི་ཆོས་འབྱུང་ལྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འོ། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཅད་པ་འཛུམས་ཀྱི་གནས་ཏེ་
པདོ་པའི་གནས་དང་སྟེ་པའི་གནས་སོ། །གང་ལས་ཁྱག་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཆོས་
འབྱུང་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པ་དང་ཆགས་བྱས་ཀྱི་ཞིང་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་འབྱུང་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ལྟ་ཆོགས་ལུམ་བཅོམ་ལྷན་
འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་འབྱུང་བ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་པའོ་¹⁸ །ཞེས་སོགས་
དང་། རྒྱལ་བ་བུམ་པའི་ཞལ་ལྷན་སྟེ། དང་པོའི་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲོབས་ལ་སོགས་པ། བྲལ་པའི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་དང་ལྷན་¹⁹ །ཞེས་ཆོས་སྒྲུབ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་བུར་ཉི་མ་བྲལ་བ་ཅམ་ཀྱིས་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བྲལ་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་འདིར་སྒྲུབ་ཐུ་རྩ་གཉིས་ནི་གཙོ་བོ་བརྒྱས་པའོ། །རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བ་རྒྱས་པར་ནི་བགྱང་བ་ལས་འདས་ཤིང་མཐའ་ལས་པར་གསུངས་ཏེ། འོད་གསལ་པ་བུས་མིན་དབྱེར་མེད་
པར། །འཕྱག་ཅན་གང་གྱི་ཀྱང་གི་ནི། །རྒྱལ་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དང་ལྷན་
པ་ཉིད།²⁰ །ཅེས་དང་། རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན། །སྒྲ་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྦྱང་མ་ཡིན།²¹ །ཞེས་
དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱང་པོ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ། བྲལ་
ཤེས་པ། ཉན་མངས་པའི་སྒྲུབས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་སྦྱང་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ། བྲལ་མི་
ཤེས་པ། བསམ་ཀྱིས་མི་བྲལ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་གྱི་ཀྱང་གི་བྱེད་མ་སྦྱང་ལས་འདས་པ་མ་ནི་མི་སྦྱང་

ངོ་།^{੧੧} ཞེས་དཔལ་ལྷན་གྱི་མདོ་བྲངས་གིང་། རྒྱལ་པར་དབྱེ་བ་མེད་ཆོས་ལྷིང་།^{੧੨} ཞེས་པའི་འགྲེལ་
པར་ཡང་། དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི་གཅིག་ཏུ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐོས་སྒྲེ་
མོའི་ས་ལ་ཡང་རྒྱལ་པར་དབྱེར་མེད་པར་། ཆོས་ཉིད་ལྷན་གྱི་བྲངས་མེད་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་གཏན་ས་འདི་བསམ་
གྱིས་མི་བྱལ་སྟེ།^{੧੩} ཞེས་དཔལ་པ་ཆེན་པོ་འཇགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་གྱི་ཞལ་ལྷན་ས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཆོས་འབྱུང་ཡུག་གྱུ་ཆེན་མོ་གེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་སྟེ་ཆོགས་ལུམ། ཆོས་དབྱིངས་
དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་ཅིང་འབྲལ་མི་ཤེས་ལ། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྱོད་ས་བརྩུ་ལ་སོགས་པ་དོན་
དམ་པའི་ཆོས་གྱི་ལུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ངམ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་གང་གཤེ་
སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ལས་འདས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་བྱིར་
རང་སྟོང་མ་ཡིན་གྱི། སྟོང་གཞི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་མི་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། ལྷུ་མ་ཆེན་མོར་ཡང་། རབ་འབྱོར་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་
ལ་སྒྲེ་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད་པ་དང་། གནས་པ་ལས་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྟེ། འདོད་ཆགས་མད་
བ། ཞེ་སྤང་མད་བ། གཉི་སྤྱག་མད་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ནོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་
ཉིད། ཆོས་ཉིད། ཆོས་གྱི་དབྱིངས། ཆོས་སྟོན་མེད་པ་ཉིད། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་དབྱིངས། ཡང་དག་
པའི་མཐའ་ལྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་དག་ནི་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ།^{੧੪} ཞེས་དང་། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་
ར་དུ་ཉིད་ཀྱི་གཞན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དགོ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཁན་མ་ནོ་བ་མེད་བ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནི་ཐག་པ་མེད་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱལ་པར་བྱང་བ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། གང་དང་ཡང་
བྱལ་བའི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས།^{੧੫} རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་ཤིང་རྒྱལ་པར་བྱང་བ། དོན་
དམ་པའི་དགོ་བ། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་གང་གཤེ་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ལས་འདས་པ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་དེ་དག་ཁོང་ཏུ་རྒྱད་པར་བྱའི་འདི་དག་ཀྱན་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་ཏུ་དཀོན་
མཆོག་པ་ཕྱེ་གས་པར། སངས་རྒྱལ་གྱི་ལུམ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་མདོར་ཡང་། དགོ་སྟོང་དག་མ་སྒྲེས་པ་
དང་། མ་བྱུང་བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་། མ་རྟོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། མ་རྟོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ནི་
ཡོད་དེ། དགོ་སྟོང་དག །མ་སྒྲེས་པ་དང་། མ་བྱུང་བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་། མ་རྟོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་
དང་། མ་རྟོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།^{੧੬} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡང་ཐུར་བཤད་པ་
དེ་དག་ཉིད་གྱིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

[༥] དེ་རྣམས་ཐོབ་པ་ལ་མ་དག་པའི་ཕྱི་ལོ་དེ་རྣམས་འགག་དགོས་པར་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོབས་བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་གང་
གཤེན་ལྷུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷན་གྱུ་བརྒྱ་ཆོང་པའི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་
སོགས་ནི་སྟོ་ལུ་རྩི་མའི་གཟུགས་སོགས་འགགས་པས་ཐོབ་པར་གསུངས་ཏེ། ལྷན་འདས་ཆེན་དུ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཆོད་པ་ལྷན་པ་ལྷན་གྱིས་ཀོ་ལུ་དེ་རྣམས་ཅེས་བཀའ་བསྟན་པ་རྟོ། །གཟུགས་ནི་
མི་རྟག་པ་སྟེ་གཟུགས་འགགས་པའི་སྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྟག་ཏུ་གནས་པའི་གཟུགས་ཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ། །ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མི་རྟག་པ་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
འགགས་པའི་སྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྟག་ཏུ་གནས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཀོ་ལུ་དེ་
ཅུ་གཟུགས་ནི་ལྷག་བསྐལ་པ་སྟེ། གཟུགས་འགགས་པའི་སྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་བདེ་བ་
ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོ་ལུ་དེ་ཅུ་གཟུགས་ནི་རྟོང་པའོ། །རྟོང་པའི་གཟུགས་འགགས་པའི་སྟེན་གྱིས་རྟོང་
པ་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོ་ལུ་དེ་ཅུ་གཟུགས་ནི་བདག་མེད་
པའོ། །གཟུགས་འགགས་པའི་སྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་ཡང་དག་པའི་བདག་ཐོབ་པར་འགྱུར་
ཏེ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཀོ་ལུ་དེ་ཅུ་གཟུགས་ནི་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའོ། །གཟུགས་འགགས་པའི་སྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
གཟུགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་འཛོལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
བར་དུ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོ་ལུ་དེ་ཅུ་གཟུགས་ནི་སྟེ་བ་དང་། ཀླ་བ་དང་། ར་བ་དང་།
འཆི་བའོ། །གཟུགས་འགགས་པའི་སྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་སྟེ་བ་དང་ཀླ་བ་དང་ར་བ་དང་
འཆི་བ་མ་ཡིན་པ་འཛོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོ་ལུ་དེ་ཅུ་གཟུགས་ནི་མ་རིག་པའོ། །གཟུགས་འགགས་པའི་སྟེན་གྱིས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་འཛོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་
བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀོ་ལུ་དེ་ཅུ་གཟུགས་ནི་སྟེ་བའི་རྒྱར་
འགྱུར་རོ། །གཟུགས་འགགས་པའི་སྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གཟུགས་སྟེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

ཀའ་ཕྱི་ཕྱི་གཞུགས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཞི་བའི་རྒྱུ་ལྟར་རོ། །གཞུགས་འགགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་
 པའི་གཞུགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་འཛོལ་པར་འགྱུར་རྟེ། ཚེར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀའ་ཕྱི་ཕྱི་གཞུགས་ནི་མི་དགེ་པའི་
 ཚེས་ཚད་མེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་ལོ་དང་མོ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་དང་ཟས་ལ་འདོད་པ་དང་། འདོད་
 ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་མུ་ག་དང་སེར་སྤྲོད་དང་ཐུག་དོག་དང་མི་དགེ་བའི་སེམས་དང་འཇུ་ངས་པའི་
 སེམས་དང་བཅངས་པའི་ཟས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་དང་བསམས་པའི་ཟས་དང་ཤེག་པའི་ཟས་དང་།
 རྒྱུ་དང་ལས་སྒྲེས་པ་དང་མངལ་ནས་སྒྲེས་པ་དང་དོད་གཤེར་ལས་སྒྲེས་པ་དང་བརྟུ་ས་ཏེ་སྒྲེས་པ་དང་།
 འདོད་པ་ལྟ་དང་སྒྲིབ་པ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ཚེས་ནི་གཞུགས་ལས་སྒྱུར་རྟེ། །གཞུགས་འགགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་
 རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་གཞུགས་ཉེས་པའི་རྒྱུ་ཚད་མེད་པ་དེ་སྟེད་མེད་པའི་ལུས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟེ་ཚེར་བ་
 དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀའ་
 དེ་ཕྱི་གཞུགས་ནི་འཛིང་བས་རྣམ་པར་བཅིངས་པའོ། །འཛིང་བའི་གཞུགས་འགགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་
 པར་གྲོལ་པའི་གཞུགས་བཅིངས་པ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟེ་ཚེར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀའ་ཕྱི་ཕྱི་གཞུགས་ནི་རྒྱུ་མི་འཚད་པའི་
 རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་གྱི་གཞུགས་འགགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་གཞུགས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་རྟེ། ཚེར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུས་པར་
 རིག་པར་བྱའོ། །ཀའ་ཕྱི་ཕྱི་གཞུགས་ནི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །གཞུགས་འགགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་
 རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་གཞུགས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་འགྲོ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟེ། ཚེར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་
 རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀའ་ཕྱི་ཕྱི་གཞུགས་ནི་མ་ལྟ་བུའོ། །
 གཞུགས་འགགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་གཞུགས་སྤྲོ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟེ། ཚེར་བ་དང་
 འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀའ་ཕྱི་
 ཕྱི་གཞུགས་ནི་རབ་ཏུ་ཞི་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞུགས་འགགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ཕྱ་ལས་འདས་པའི་
 གཞུགས་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟེ། ཚེར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་
 དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀའ་ཕྱི་ཕྱི་གང་ཆག་སྒྲིབ་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལྟ་ཤེས་ན་དེ་ནི་
 དགེ་སྤྱོད་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བམ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། དེ་ནི་དགེ་སྤྱོད་གི་ཚེས་དང་བུམ་ཞེས་ཚེས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ཀྱང་
 བྱའོ། །ཀའ་ཕྱི་ཕྱི་སངས་རྒྱུ་ཤི་ཚེས་མ་གཏོགས་པར་ལོགས་ཤིག་ན་དགེ་སྤྱོད་མེད་བུམ་ཞེས་མེད་དེ་དགེ་

སྤྱོད་དང་བྱམ་ཟེའི་ཚོས་ཀྱང་མེད་དོ། །ཕྱ་ལྷོགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་པར་ཟད་གྱི་ཡང་དག་པའི་
སྤྱོད་པ་མེད་དོ། །རྣམས་པ་དེ་གཉིས་ལྟར་རྒྱལ་འཛོམས་མོད་གྱི་རྣམས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། དགེ་སྤྱོད་དང་བྱམ་ཟེའི་ཚོས་མེད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་དགེ་སྤྱོད་དང་བྱམ་ཟེའོད་དོ་ཞེས་སྒྲ། རས་ཀྱང་
རྟག་ཏུ་ལའོར་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་འདིར་མེད་གཏི་སྒྲ་བསྒྲགས་གྱིས་ཁྱེད་ཀྱང་རྟག་ཏུ་ལའོར་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་
ཆེན་པོར་མེད་གཏི་སྒྲ་སྒྲོགས་ཤིག་¹²¹ ཅེས་གསུངས་ཏེ།

འདིར་དགག་བྱའི་གསུགས་སོགས་དེ་རྣམས་ནི་སྤང་ཏུ་རུང་བའི་དྲི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་སྤྱོད་དོ། །
དེ་རྣམས་འགགས་པའི་གཞི་ལ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པ་ཐོབ་བྱུང་ན་དམ་པ་དེ་གཞི་གས་སྤྱོད་པོའི་གཞུགས་
སོགས་ནི་སྤང་ཏུ་མི་རུང་བའི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་སྤྱོད་དོ། །

[ཀ] དེ་རྣམས་ཐོབ་ན་གཞན་ཞེ་གི་ལ་སོགས་པ་གནས་སྒྲགས་ཟབ་མོ་རྒྱ་ཆོབ་པར་བཅུན་པ།

དེ་ལྟར་མི་རྟག་པ་དང་སྒྲགས་བསྐལ་བ་དང་སྤྱོད་པ་དང་བདག་མེད་པ་དང་མ་དག་པ་དང་མ་རིག་
པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད། སྒྲོ་བུར་དྲི་མའི་གསུགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་འགགས་པའི་ཐོབ་པར་འགྱུར་པ་
གང་ཡིན་པ་དོན་དམ་པ་དེ་གཞི་གས་སྤྱོད་པོའི་གཞུགས་སོགས་ནི་ཕྱི་ནང་ཀྱན་རྫོབ་ལས་གཞན་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་རྫོ་རྩེ་མེས་ས་དཔའ་དང་། རྫོ་རྩེ་པད་མ་དང་། རྫོ་རྩེ་ཁུ་རུལ་དང་། རྫོ་རྩེ་རྒྱ་ཉི་དང་། རྫོ་རྩེ་ཤེས་
དང་ཤེས་བྱ་དང་། རྫོ་རྩེ་ཨ་ལི་ཀྱ་ལི་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྟ་དང་། ཐིག་
ལེ་སྤྱོད་པ་འགྱུར་མེད་དུག གདོད་ནས་དབྱེར་མེད་རོ་མཉམ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ཞེ་གི་ཡིག་ཏེ་བདག་ཉིད་
དུག་སུངས་ཏེ།

རྒྱ་དཔེལ་ཆེན་པོར། འདིར་སྤྱོད་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱང་སྤྱོད་ཤིག་ལེ་མཆོག་དང་རྫོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཞེས་
པའི་ཡི་གེ་བརྒྱ་བཞི་པོ་འདིས་སྤྱོད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་རྣམས་གྱིས་ཁམས་དུག་གི་སྒྲིམ་སུ་ཆེན་
པོའི་གང་ཟག་འདི་བསྐྱས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་དང་། རྣམ་པ་པའི་ཁམས་དང་། ཡིད་དང་རྣ་བ་དང་སྤྱོད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་མཆོག་གི་དབང་པོ་
དང་རྟ་ག་དང་དྲི་རྒྱ་འཇག་པ་དང་ཁ་འཇོ་བའོ། །འདི་རྣམས་སྒྲིབ་པ་དང་བྱལ་བ་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པ་
ཉིད་དང་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ལ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཐམས་ཅད་དོས་པོ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་འབྱེར་པས་རང་རིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་ལ་སྤྱོད་པར་གསུངས་
ཏེ། གཞི་ལ་སྤྱོད་པ་འདིའི་མིང་གི་མཆོན་མ་ནི་ལྟོ་དང་བྱང་དང་གར་དང་རྒྱལ་གྱི་དཔུངས་སུ་གྱི་ཀྱག་གི་རྣམ་

བ་རིམ་ཚམ་བཅོམ་དུ་མེད་པ་སྟེ། རྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་དང་པོའོ། །དེའི་འོག་ཀྱི་ལེ་སེས་ཀྱང་ཞེས་པ་
 འདིར་ཀྱང་ཡིག་ནི་སྟངས་པའི་དོན་དུ་བསྟན་ཏེ་སྟངས་པའི་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལེ་སེས་ཞེས་པའི་
 མིང་འདིས་རྟོང་པ་གསུམ་པ་ཞེས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་དང་། མེད་ལམས་དང་།
 མིག་དང་རོ་དང་ལག་པ་དང་འགོ་བའོ། །འདི་རྣམས་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་གཅིག་
 ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་ལེ་སེས་ཏེ་སྟངས་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་གསུམ་པའོ། །འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་ནི་
 དབུས་མ་གཞིམ་དུ་མེད་པའི་མཚན་མའི་ལྟ་རུ་བྲིག་ལེ་གཉིས་ཏེ་བཅོམ་དུ་མེད་པའོ། །ཐིག་ལེ་ཞེས་པའི་མིང་
 འདིས་སྟངས་པ་བཞི་པ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ་ལེ་མའི་ཀྱང་ཡིག་གི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་སེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་
 རུའི་ལམས་དང་ལུ་དང་གཞུགས་དང་རྒྱུ་དང་ལེན་པའོ། །འདི་རྣམས་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རོ་
 མཉམ་པ་ཉིད་དང་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་ཐིག་ལེ་སྟེ་སྟངས་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་པའི་པའོ། །
 འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་ནི་དབུས་ཀྱི་མཚན་མའི་ཕུང་རུ་བྲིག་ལེ་གཅིག་སྟེ་བཅོམ་དུ་མེད་པའོ། །མཚན་དང་
 རོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་མཚན་དང་རོ་རྩེ་འཛིན་པ་ནི་མཚན་དང་རོ་རྩེ་འཛིན་པ་སྟེ། གཅིག་རྒྱས་དབྱེ་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ལྟར་གྱི་ཀྱང་ཡིག་ལས་གསུམ་པོ་འདི་སྟངས་པའི་མིང་དུ་འགྱུར་རོ། །མཚན་དང་པོའི་མིང་གིས་སྟངས་
 པ་གཉིས་པ་ཞེས་བཅོམ་དུ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་རུང་གི་ལམས་དང་སྟངས་དང་ལུ་དང་ལག་
 གི་དབང་པོ་དང་བཤང་བ་འཛག་པའོ། །འདི་རྣམས་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་
 གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་མཚན་སྟེ་སྟངས་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་གཉིས་པའོ། །འདིའི་མིང་གི་མཚན་
 མ་ནི་དབུས་མ་གཞིམ་དུ་མེད་པའི་ཤར་དུ་དབུག་པའི་རྣམ་པ་རིམ་ཚམ་བཅོམ་དུ་མེད་པའོ། །མཚན་གཉིས་
 པའི་མིང་གིས་སྟངས་པ་ལྔ་པ་ཞེས་བཅོམ་དུ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་མའི་ལམས་དང་ལུས་ཀྱི་
 དབང་པོ་དང་ཕྱི་དང་བཤང་ལམ་དང་བཅོམ་པའོ། །འདི་རྣམས་གདོད་ནས་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་རོ་
 མཉམ་པ་ཉིད་དང་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་འགྱུར་པ་ཉིད་ནི་མཚན་སྟེ་སྟངས་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔ་པའོ། །
 འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་ནི་དབུས་མ་གཞིམ་དུ་མེད་པའི་རུབ་རུ་ཐོད་པའི་རྣམ་པར་བཅོམ་དུ་མེད་པའོ། །དེ་
 ལྟར་བཅོམ་པའི་རིམ་པས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་པ་ལྔ་ནི་སྟངས་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔ་པ་ལོ་ཡིག་རོ་རྩེ་
 སེམས་དཔལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རོ་རྩེ་དེ་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ལོ་ཡིག་ནི་སྟངས་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔ་
 པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟེང་རྩེའི་བདག་ཉིད་ལྟ་ལྟ་རབ་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལས་འདས་པ་ལྟ་ལལ་པའི་རང་
 བཞིན་དང་མཚུངས་པ་རྣམས་འབྱོར་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །ཞེས་དང་།

རྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྔ་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་གི་བདག་ཉིད་དེ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དོ་

རྩེ་ལ་གསུངས་སོ། །དེ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དོ་རྩེ་འཛིན་པའོ། །ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེད་དུ་གནི་ཞེ་ཡིག་ཚེས་
 འགྱུར་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་སོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུ་པར་གེས་པའི་ཕྱིར་པོ་དང་རྒྱུ་
 མ་པའི་ཁམས་དང་རྒྱ་པ་དང་ཚེས་ཀྱི་ཁམས་དང་ལྷ་ག་དང་ཁུ་བ་འཕྲོ་བ་སྟེ་འདི་རྒྱམས་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་
 རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དབུས་མ་གཞོམ་དུ་མེད་པའི་སྟེང་དུ་འདིའི་མིང་གིས་མཚན་མ་ག་
 ལྟེའི་བདག་ཉིད་ཀ་ཡིག་གསལ་བྱེད་བརྟེན་དུ་མེད་པ་སྟེ་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་དང་པོའོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་པོ་དང་
 རྒྱུང་གི་ཁམས་དང་སྒྲ་དང་རེག་བྱ་དང་ངག་དང་བཤང་བ་འཇག་པ་སྟེ་འདི་རྒྱམས་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་རྒྱུ་
 པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ཤར་གྱི་མཚན་མའི་ཤར་དུ་འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་ཅ་སྟེའི་བདག་ཉིད་
 ཅ་ཡིག་གསལ་བྱེད་བརྟེན་དུ་མེད་པ་སྟེ་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་གཉིས་པའོ། །ཚོར་པའི་ཕྱིར་པོ་དང་མའི་ཁམས་དང་
 མིག་དང་རོ་དང་ལྷག་པ་དང་འགོ་བ་སྟེ་འདི་རྒྱམས་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་
 ཉིད་དོ། །ལྟེའི་མཚན་མའི་ལྟར་འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་ཅ་སྟེའི་བདག་ཉིད་ཅ་ཡིག་གསལ་བྱེད་བརྟེན་དུ་
 མེད་པ་སྟེ་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་གསུམ་པའོ། །འདུ་གེས་ཀྱི་ཕྱིར་པོ་དང་རྒྱུའི་ཁམས་དང་ལྟེ་དང་གཞུགས་དང་རྒྱང་
 པའི་དབང་པོ་དང་ལེན་པ་སྟེ་འདི་རྒྱམས་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །བྱང་
 གི་མཚན་མའི་བྱང་དུ་འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་ཅ་སྟེའི་བདག་ཉིད་ཅ་ཡིག་གསལ་བྱེད་བརྟེན་དུ་མེད་པ་སྟེ་
 ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་བཞི་པའོ། །གཞུགས་ཀྱི་ཕྱིར་པོ་དང་མའི་ཁམས་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་དྲི་དང་བཤང་
 ལམ་དང་བརྟེན་པ་སྟེ་འདི་རྒྱམས་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །རྒྱ་བ་གྱི་
 མཚན་མའི་རྒྱ་བ་རྒྱ་འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་ཅ་སྟེའི་བདག་ཉིད་ཅ་ཡིག་གསལ་བྱེད་བརྟེན་དུ་མེད་པ་སྟེ་
 ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་ལྔ་པའོ། །ཡེ་གེས་ཀྱི་ཕྱིར་པོ་དང་ཡེ་གེས་ཀྱི་ཁམས་དང་ཡིད་དང་སྒྲ་དང་མཚན་གི་དབང་པོ་
 དང་དྲི་རྒྱ་འཇག་པ་སྟེ་འདི་རྒྱམས་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དབུས་མ་
 གཞོམ་དུ་མེད་པའི་མཚན་མའི་འོག་རྒྱ་འདིའི་མིང་གི་མཚན་མ་ཅ་སྟེའི་བདག་ཉིད་ཅ་ཡིག་གསལ་བྱེད་
 བརྟེན་དུ་མེད་པ་སྟེ་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་དུག་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེད་དུ་གནི་ཚེས་འགྱུར་དོ་
 རྩེ་འཛིན་པ་ཞེ་ཡིག་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་བྲལ་བ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །ཞེས་
 དང་།

འདིར་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྟ་ནི་དབྱངས་ཀྱི་ཚིགས་ཏེ་ཁུ་བ་དང་རྒྱ་བ་ཞེས་བརྟེན་དོ། །
 ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འགྱུར་མེད་དུ་གནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཚིགས་ཏེ་རྒྱལ་དང་ཉི་མ་ཞེས་བརྟེན་དོ། །འདིར་ཁུ་བ་
 དང་རྒྱ་བ་ནི་ཡི་ཡིག་སྟེ་དོ་རྩེའོ། །རྒྱལ་དང་ཉི་མ་ནི་ཡི་ཡིག་སྟེ་པད་མའོ། །དོ་རྩེ་དང་པད་མ་འདི་གཉིས་གཅིག་

པ་ཉིད་ནི་དོ་རྩེ་མེམ་མདཔལ་མེ། དོ་རྩེ་ནི་མཚོ་གཤི་པའི་པ་དང་ཤེས་པ་དང་ཁུ་པོ། །མེམ་མདཔལ་འཛི་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གནུ་གས་དང་ཤེས་བྱ་དང་ཉི་མ་སྟེ་མེ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་བྱིན་
 གྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དང་བྱལ་པ་དང་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པར་ལྷུང་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་འགྲོ་
 པའི་དོན་མཚན་པ་པོ་ཡིན་ནོ།¹⁴ །མེས་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་གཞན་ནང་གི་རིག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་རྒྱ་
 བྱིན་མ་རང་བཞིན་གྱི་སྟོན་གསལ་བ་ལྷག་ཀྱང་ཆེན་མོ་ལྟ་ནི་ག་སྟེ་ས་པའི་དགའ་པའི་གནུ་གས་ཅན་མ་
 ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པར་རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ། དོ་རྩེ་མེམ་མདཔལ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ལུ་མ་རྟེན་ཅིང་བཞེས་པར་འཕྱུར་བའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལུ་མ་མེན་པ་མཚོ་གཤི་དབང་པོའི་སྟོན་
 ལུ་མ་མཚོ་གཤི་མི་འཕྱུར་བའི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་རྒྱ་མཐུ་རབ་ཀྱི་ཚོས་ལས་འདས་པ་མེ་ལོང་གི་སྒྲ་ལ་པ་
 དང་མི་ལམ་དང་མཚུངས་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་ནི་ག་སྟེ་ས་པའི་སྒྲུང་གསུངས་ཏེ་མཚོ་གཤི་མི་འཕྱུར་
 པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འཕྱུར་མེད་རྣམས་ནི་གནུ་གས་དང་ཚོར་པ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་ཉིད་
 དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་རྣམས་འཕྱུར་མེད་ལྟ་སྟེ་སྟོང་པ་ཆེན་པོར་གསུངས་སོ། །

དེ་པའི་ནུ་གཟུངས་དང་མེ་དང་རྩུ་དང་ནམ་མཁའ་ལས་མཁྱིལ་པ་མེད་པ་རྣམས་འགྱུར་མེད་
 ལྟར་གསུངས་སོ། །འགྱུར་མེད་རྩུ་གཞི་མིག་དང་རྩ་བ་དང་སྒྲ་དང་སྒྲེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་སྦྱིབ་པ་མེད་པ་
 རྣམས་ཉེ་མོ་མོ་རང་རང་གི་ལུས་འཛིན་པ་སྒྲངས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་པའི་ནུ་གཟུངས་དང་སྒྲ་དང་རྩི་དང་རོ་
 དང་རེག་བྱ་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་སྦྱིབ་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་མེད་རྩུ་གཟུངས་ཉེ། སྤང་བོ་དང་
 ཁམས་དང་སྦྱེ་མཚེད་འདི་རྣམས་གཅིག་རྒྱུ་རྟེན་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ནི་ཐིག་ལེ་སྤྲོང་པར་འགྱུར་རོ། །ཐིག་ལེ་དེ་
 ཡང་མི་འཕོ་བར་གྱུར་ན་མཚོགས་རྒྱུ་མི་འགྱུར་བར་བརྟེན་དོ། །མཚོགས་རྒྱུ་མི་འགྱུར་པ་ཡང་ཨ་ཡིག་སྒྲེ་ཨ་ཡིག་
 ཡས་སྒྲུང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྟོ་རྟེ་མེས་མས་
 དཔལ་མ་ནིང་གི་གོ་འཕང་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་སྒྲ་ཞེས་བརྟེན་དེ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྒྱ་དང་
 འབྲས་བྱ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྩུས་ཀྱི་འཕོར་ལོ་སྦྱེ་མཚོགས་རྒྱུ་མི་འགྱུར་པའི་
 བདེ་བའི་གོ་འཕང་རོ།^{༡༡} ཞེས་དང་། འདིར་སྤྲོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྟེན་རྟེན་རོ།^{༡༢} ཞེས་དང་།
 ཐིག་ལེ་སྤྲོང་པ་འགྱུར་མེད་རྩུ་གཅིས་པ་ནི་འདིའི་རྟེན་རྒྱུར་པའི་ཚོས་འབྱུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུངས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ཁམས་གསུམ་དང་རྩུས་གསུམ་ལོ་ཐམས་ཅད་རྩུ་འབྱུང་པའོ། །འདིའི་འགོག་པའི་སྤང་བོ་ལ་མོགས་
 བ་རྩུག་དང་ཁམས་སུམ་བཅུ་ཅུ་གྲག་དང་འགྱུར་བའི་ལེ་ཤེས་སུམ་ཅུ་ཅུ་བརྟན་པ་སྦྱེ་འདི་རྣམས་སྦྱིབ་པ་མེད་
 པ་མེད་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་ཚོས་འབྱུར་བྱ་བརྟེན་ཅིང་རྟོ་རྟེན་པའི་ཉིད་ཀྱི་འགོ་སྤྲོང་པའི་སྒྲ་རྩུ་འབྱུང་པ་

སྤྱི་ཚོགས་ཚོན་པར་བྱེད་པའོ། །ཆོས་ཚོན་པ་པོའི་སྤྱི་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའོ་ཞེས་པ་སྟེ།¹⁹²

[1] ཐོབ་བྱ་དེ་ཉིད་མྱོན་ཀླུ་རྫོང་འདི་ལས་གཞན་མཚོགས་པ་རྒྱུ་ཡིན་པར་བརྟན་པ།

གདོད་ནས་སྤྱི་བ་ཐལ་དབྱེར་མེད་རོ་མཉམ་ཆོས་ཉིད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཐུང་པོ་ཁམས་སྟགས་དེ་རྣམས་ནི་མྱོན་ཀླུ་རྫོང་གི་ཐུང་པོ་ཁམས་སྟགས་ལས་གཞན་ནམ་མཚོགས་པ་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྩ་རྒྱུད་ལུས་ལྡན། རྒྱུད་ལྡན་ཐུང་ལགགས་པ་ཡིས། སངས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཆོས་མེད། རྩལ་མེད་རྩལ་ཐལ་བྱི་མེད། ཉེས་པ་སྤངས་པ་སྤྱོད་མེད་པ། སྤྱི་རྩ་མད་པ་མད་པའི་བདག ཀླུ་ཤེས་ཀླུ་རིག་དམ་པའོ། །རྒྱུད་ལྡན་ཐུང་ལགགས་པ་ཡིས། རྩལ་པའི་དབང་པོའི་སྤྱུ་གཞན་ཡིན། སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་དང་བདེ་བ་གཞན། ཐུང་པོའི་ཆོགས་ནི་གཞན་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཡི་ཁམས་ལ་སྟགས་པ་གཞན། ཐུལ་དང་དབང་པོ་རྣམས་དང་ནི། དེ་བཞིན་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ལས་ཀྱི་དབང་པོའི་བྱ་བ་གཞན། ཀླུ་ནས་བྱུག་དང་ཞབས་ལ་སྟགས། ཀླུ་ནས་སྤྱོད་དང་ཞལ་དང་དུ། ཀླུ་ནས་ཐོས་ལྟ་འཕྲིག་རྟེན་དུ། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་བྱ་བ་པར་བཞུགས།¹⁹³ ཞེས་རྒྱ་ལྡན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཐུང་པོ་རང་སྤྱོད་དུ་གནས་པ་འདི་རྣམས་ལགགས་པས་ཐུང་པོ་གཞན་ལ་སྟགས་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་འདིས་ཀླུ་རང་སྤྱོད་ལས་གཞན་པའི་ཐུང་པོ་ཁམས་སྟགས་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དེ་རྣམས་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་ཡང་གསུངས་པའི་ཐུང་རང་སྤྱོད་ལས་གཞན་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ལེགས་པར་སྤྱུང་བའི་དེ་ཡང་དོན་དམ་གཞན་སྤྱོད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀླུ་ནས་བྱུག་དང་ཞབས་ལ་སྟགས་ཞེས་སྟགས་གྱིས་ཐབས་ཤེས་སྤང་འཇུག་དབྱེར་མེད་ཡི་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་པར་པོ་ཐམས་ཅད་པ་བརྟན་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཀླུ་བྱུ་བྱུ་བཞུགས་པར་ཡང་བརྟན་ཏེ། དེ་ནི་གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་དང་དོན་གཅིག་གོ།

དོན་དེ་རྣམས་ཉིད་སྤྱོད་སྤྱོད་མི་ཐད་པར་བརྟན་པའི་མདོར་ཡང་གསུངས་ཏེ་འགྲུབ་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མའི་ཁམས་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྒྱུའི་ཁམས་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བརྟན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མའི་ཁམས་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྒྱུ་གི་ཁམས་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཡོ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མིག་གི་ཁམས་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྩ་བ་དང་སྤྱོད་དང་ཐུས་དང་ཡིད་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སྤྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་།

ཉེ་མཆོད་པར་ཤེས་པ་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལེ་ལས་ཡིན་མོད་ཀྱི།
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉན་པ་དང་ལྟོས་པ་དང་ལྷན་པར་བྱེད་པ་དང་ནོམ་པ་དང་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། གཞུགས་
 རྣམ་པར་རིག་པ་དང་རྒྱ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་དྲི་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་རྩོམ་པར་རིག་པ་དང་རིག་བྱ་རྣམ་
 པར་རིག་པ་དང་ཆོས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཞུགས་ཀྱི་
 ལམས་དང་སྒྲིབ་དང་དྲི་དང་རྩོམ་པར་རིག་བྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་ལམས་ཡིན་མོད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ན་
 བ་དང་སྒྲིབ་དང་ལྷན་པར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་
 ནོ།^{༡༥} ཞེས་སོགས་རྒྱལ་པར་སོ་སོར་སྤྱད་པས་མདོ་དེ་ཉིད་ལྟ་དགོས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྷོག་པ་མེད་པའི་རྒྱ་དུ་ཡང་། སྤང་པོ་གཞན་སོགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །
 ཆོག་ཀྱི་དགྱིལ་ལོར་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས།^{༡༦} ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ལེའུར་ཡང་། རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་
 གཅིག་སྤྱོད་ནི་དུས་མཐའི་སྤྱིན་དང་མཚུངས་པ་ཉི་ཅུ་ཀར་ནི་བྱུང་བར་གྱུར། །གདུག་པ་རྣམས་ནི་སྤྱིན་པའི་
 དོན་ཉིད་ཡང་དམ་ཆོག་རྒྱལ་བ་མོངས་པ་རྣམས་ནི་བདེ་བའི་དོན། །རིན་ཆེན་དབང་པོ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལྡན་
 པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཡང་པད་འཛིན་ཆགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པའི་སྤྱད། །བགྲིགས་རྣམས་དག་ནི་གཞོན་
 པའི་དོན་དུ་སྤྱུག་གི་པད་མ་རལ་གྱི་དོན་ཡོད་ལྟ་བུ་བར་བྱུང་བར་གྱུར། །ཞེས་པས་ནི་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱུག་གང་
 དུས་མཐའི་ཆེ་མོ་ཅན་མཚུངས་དེ་ནི་མ་ལའ་འགོ་མར་བྱུང་བྱུར། །གདོ་སྤྱུག་དག་ལས་སྤྱིན་མ་ཞེས་བྱ་མཆོག་
 གི་སྤྱིང་རྩེ་མ་མ་གྱི་ནི་རྒྱལ་རྒྱ་ལས་སོ། །ཆགས་ལས་དེ་ནི་གོས་དཀར་ཞེས་བྱ་མཐའ་དག་ཡོན་ཏན་
 གཏེར་ཉི་མོ་ལ་མ་ཡང་ནི་ཐུག་དོག་ལས། །སྤྱོད་ཆོག་སྤྱུག་པས་ཅན་གཉིས་པོ་འདི་དག་སྤྱུག་དང་སྤྱུག་ཅན་
 གཞན་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བྱུང་བར་གྱུར།^{༡༧} ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར།

སྤང་པོ་གསུངས་པའི་རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་དེ་ཉིད་གཅིག་སྤྱོད་ནི་དུས་མཐའི་སྤྱིན་དང་མཚུངས་པ་
 གསལ་བའི་ཉི་ཅུ་ཀར་ནི་བྱུང་བར་གྱུར། །འཕོ་བམེད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་དེ་ནི་ཉི་ཅུ་ཀར་
 དེ་ཡང་གདུག་པ་རྣམས་ནི་སྤྱིན་པའི་དོན་དུ་རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་སྤྱོད་པའོ། །རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་དེ་ཡང་
 མོངས་པ་རྣམས་སྤྱིན་པའི་དོན་དུ་གཞུགས་གཞན་དེ་ནི་དམ་ཆོག་རྒྱལ་བ་ཉི་ཅུ་ཀར་མཐོང་དུ་བྱུང་
 བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ཡང་རིན་ཆེན་དབང་པོ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྤྱིན་པའི་དོན་ཉིད་འཕོ་བམེད་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོར་བ་གཞན་དེ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དུ་བྱུང་
 བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ཡང་པད་འཛིན་ཆགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པའི་སྤྱད་དུ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་
 འདུ་ཤེས་གཞན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕོ་བམེད་པའི་བདེ་བ་ཉིད་པར་བྱེད་པའི་སྤང་བ་མཐའ་ལས་སྤྱུང་

བར་གྱུར་རྟོ། །དེ་ཡང་བགཏགས་རྣམས་རྣམ་པར་གཤོམ་པའི་དོན་ཏུ་ཕྱག་གི་པད་མ་རལ་གྱི་སྡེ་འཕོ་བ་མེད་
པའི་ཚོས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་གཞན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རྣམས་སེམས་སྒྲིབ་པ་མེད་པར་བྱེད་ཅིང་བདུན་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པར་བྱུང་བར་གྱུར་རྟོ། །ཞེས་པ་སྡེ་སངས་
རྒྱལ་ལྷ་རྣམ་པར་དག་པ་ལོ། །དེ་ནི་ཁམས་ལྷ་རྣམས་གསུངས་པ། ཞེས་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་འདིར་བ་
མལ་པའི་ཞེ་སྤང་བྱེད་པའི་ཞེ་སྤང་ཆེན་པོ་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མ་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་པ་སྡེ་ཚོགས་ལུ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷ་གམ་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་མར་བྱུང་བར་
གྱུར་རྟོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཏི་ལྷག་ཐད་པའི་གཏི་ལྷག་ཆེན་པོ་ལས་སྒྱུར་མའོ། །མཚོག་གི་སྤྱིང་རྩེ་མ་གྱི་ནིང་
རྒྱལ་བྱང་པའི་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ས་བྱུང་བར་གྱུར་རྟོ། །ཁྲམས་པ་བྱང་པའི་ཁྲམས་པ་ཆེན་པོ་ལས་དེ་ནི་
གོས་དགར་མའོ། །ཕྱག་དོག་བྱང་པའི་ཕྱག་དོག་ཆེན་པོ་ལས་དེ་ནི་མཐའ་དག་ཡོན་ཏན་གཏེར་གྱུར་སྟོལ་
མར་བྱུང་བར་གྱུར་རྟོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་པའི་ཁམས་གཞན་དང་སའི་ཁམས་གཞན་དང་རྩའི་ཁམས་གཞན་
དང་མའི་ཁམས་གཞན་དང་རྩའི་ཁམས་གཞན་མོ། །ཞེས་པ་ཁམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉེ། སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་
གཟུགས་དང་མི་འཕོ་བའི་བདེ་བ་ལས་སོ་ཞེས་གྲུབ་པོ། །དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་སྡེ་ཚོགས་སྤྱུ་ཐབས་དང་
ཤེས་རབ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་པ་སྡེ་ཚོགས་གཟུགས་ཅན་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི་ལུ་དང་ལུ་འཕྱུ་
གཞན་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡང་བྱུང་བར་གྱུར་ཉི་ཤི་ལ་སོགས་པ་ལུ་ལ་གཞན་དེ་དག་རྣམས་དང་རྣ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལུ་འཕྱུ་གཞན་དེ་དག་རྣམས་དང་། རག་དང་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་རྣམས་དང་། ལས་ཀྱི་
དབང་པོའི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་རྣམས་ཉེ། དེ་ལྟར་ན་ཀྱན་ནས་བྱག་དང་ཞབས་ལ་སོགས་། ཀྱན་ཏུ་
སྒྱུན་དང་དབྱང་དང་ཞལ། ཀྱན་ཏུ་ཐོས་ལྷན་འཛིག་རྟེན་དུ། ཐམས་ཅད་བྱབ་པར་བྱས་ཉི་བཞུགས། རྩོ་རྩེ་
སེམས་དཔའོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བདག་རིག་གཞན་རིག་ཐམས་ཅད་ལ། ཀྱན་ལ་ཕན་པའི་གང་ཐག་མཚོགས།
འཛིག་རྟེན་དཔའོ་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཞེས་དང་ཤེས་བྱའི་བདག་པོ་མཚོགས་པ་ཉི་ཤེས་དང་།

སྒྲུབ་ཐབས་ལེའུར་ཡང་། འདིར་ཀྱན་རྩོམ་ཀྱི་ཚོས་འགགས་པར་གྱུར་བ་ན་གཞན་འདུ་བྱེད་ལ་
སོགས་པ་དེ་དག་རྣམས་སོ། །དེས་ན་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་སྟེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་
བྱང་པས་སོ། །ཆོར་བ་ནི་དྲི་མེད་ནོར་བུའི་ཕྱག་ཅེས་པ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ཉེ། དང་ཡིག་ནི་སྤྱད་པའི་དོན་
རྟོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་ནི་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ལུང་པོ་ནི་འཁོར་ལོ་ཅན་པ་ཞེས་པ་རྣམ་
པར་སྤང་མཛད་དོ། །འདི་དག་ནི་སྤྱར་ཡང་མི་བརྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རི་པོང་ཅན་ཞེས་པ་ལུ་བ་དང་
སྟོབས་ཞེས་པ་ག་དང་ཁྱག་དང་གཅི་བ་དང་བཤང་བ་སྟེ་འདི་རྣམས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་སྒྲིབ་པ་མེད་པས་

རྒྱལ་པོ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུར་དག་པར་འགྱུར་པོ། །དེ་པའི་ནུ་ལྟ་བུ་མོ་དུག་ཅེས་པ་ལྟ་
 རྟོགས་ལུ་དང་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་དང་སྒྲོལ་མ་དང་གོས་དག་པོ་དང་མ་ལྟེ་དང་སྒྱུན་མ་
 རྩེ་ཁམས་རྒྱམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ལེ་ཤེས་དང་རྒྱམ་མཁའ་དང་རྒྱུ་དང་དང་མེ་དང་རྒྱུ་དང་སའི་ཁམས་རྒྱམས་
 འགགས་པས་གཞན་ཁམས་དེ་དག་རྒྱམས་རྒྱམ་པར་དག་པར་འགྱུར་པོ། །ལུ་ལ་དང་ལུ་ལ་ཅན་རྒྱམས་ཀྱིས་
 ཞེས་པ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལུ་ལ་དུ་ག་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་ལུ་ལ་ཅན་རྒྱམ་པར་དག་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་
 གཞན་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་རྒྱམས་དང་གཞན་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་རྒྱམས་རྒྱམ་པར་དག་པ་ནི་གཞུགས་
 དོ་རྩེ་མ་ལ་སོགས་པ་དུག་རྒྱམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མའི་སྒྲིང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྟེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུག་
 རྒྱུར་བཅས་པ་དག་པོ། །ཁྱོ་བོ་ལྟ་ནི་སྒྲོབས་རྒྱམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་དང་པའི་སྒྲོབས་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་
 སྒྲོབས་དང་དུན་པའི་སྒྲོབས་དང་ཉིང་པེ་འཛིན་ཀྱི་སྒྲོབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོབས་ཏེ། དང་པ་མེད་པ་དང་
 བརྩོན་འགྲུས་མེད་པ་དང་དུན་པ་མེད་པ་དང་ཉིང་པེ་འཛིན་མེད་པ་དང་ཤེས་རབ་མེད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཟད་
 བས་དང་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོབས་རྒྱམས་ལུ་འགྱུར་ཏེ། སྒྲོབས་དེ་རྒྱམས་ཀྱིས་རྒྱམ་པར་དག་པ་ནི་གཞུགས་
 ཉིང་དང་བགཏགས་མཐར་བྱེད་དང་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་དང་པད་མ་མཐར་བྱེད་དང་གཤིན་རྩེ་མཐར་བྱེད་
 དེ་ཁྱོ་བོའི་རྒྱལ་བོ་རྒྱམས་དག་པོ། །ཤེས་པར་སྒྲུར་ཡང་གཞན་པ་ཞེས་པ་གཞོན་མའི་སྒྱལ་པོ་དང་དུག་
 པ་སྒྲོན་པོ་དང་འདོད་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་མིག་ལོ་བ་དང་སྒྲོབས་པོ་ཆེན་ལྟ་བུ་དང་དག་དང་ལག་པ་དང་རྒྱང་
 པ་དང་བཤང་ལམ་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཏེ། ལས་ཀྱིས་དབང་པོའི་བྱ་བ་རྒྱམས་ཀྱི་དུག་
 རྒྱུན་མ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཡོངས་སུ་དག་པོ། །ཉུ་མུའ་རྩེ་སོགས་ཐུན་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ། །པད་མའི་
 འདབ་མར་གནས་པ་འཛིགས་མ་ལ་སོགས་པ་རྒྱམས་ཉི་མའི་དུས་སྒྲོར་རྒྱུ་ཆོད་དུག་ཅུ་རྒྱམས་ཀྱིས་སོ། །འཛི་
 ཅི་རྒྱུང་པའི་འདབ་མ་རྒྱམ་པར་དག་པས་སོ། །རྒྱལ་པའི་ལམ་པའི་སྒྲིབ་པ་ཟད་པས་གཞན་རྒྱུར་ཅི་ལྟ་ལ་
 སོགས་པ་དང་གཞན་འཛིགས་མ་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་པ་དག་པོ། །ལྟ་མིན་ལ་སོགས་ཞེས་པ་བདེན་བྱ་ལ་
 དང་རྒྱུ་དང་དང་མེ་དང་གཞོན་དུག་པ་དང་རྒྱུ་མཆོ་དང་རྟོགས་ཀྱི་བདག་པོ་དང་བརྒྱུ་བྱིན་དང་ཆངས་པ་དང་
 དུག་པོ་དང་གཞོན་སྒྱུན་དང་ལྷག་དང་གཤིན་རྩེ་རྒྱམས་ནི་ནག་པའི་རྒྱ་བ་དང་སག་པའི་རྒྱ་བ་དང་སྒྲོན་
 ཀྱི་རྒྱ་བ་དང་རྒྱ་སྒྲིང་ཀྱི་རྒྱ་བ་དང་གོ་བཞེན་ཀྱི་རྒྱ་བ་དང་ཁྲུ་མས་སྒྲིང་ཀྱི་རྒྱ་བ་དང་བསྐྱར་ཀྱི་རྒྱ་བ་དང་
 སྒྱུན་དུག་གི་རྒྱ་བ་དང་མགོ་པའི་རྒྱ་བ་དང་རྒྱལ་ཀྱི་རྒྱ་བ་དང་མཆུ་པའི་རྒྱ་བ་དང་དཔོའི་རྒྱ་བ་ལྟེ་བུ་གཉིས་པོ་
 རྒྱམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཟད་པས་དག་པོ། །དེ་རྒྱམས་ཀྱི་པད་མའི་འདབ་མར་གནས་རྒྱམས་སྒྲིག་མོ་ལ་སོགས་
 པ་དང་ལྟན་པ་ལུ་མ་བརྒྱད་དུག་ཅུ་ནི་རྒྱུ་ཆོད་དང་དུག་ཀྱི་གངས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་རྒྱམས་ཀྱིས་ཏེ། ཉིན་ཞག

སྤྲུལ་བརྒྱུ་ཤིང་གྲུ་བཅུ་ལྷོ་སྤྲུལ་པ་ཟད་པ་མ་དག་པ་གཞན་ལྟ་དེ་རྣམས་དང་གཞན་འདུལ་མའི་ལྟ་མོ་དེ་རྣམས་
 མོ་ཞེས་པ་དག་པ་ལོ། །གསང་བར་མི་བདག་ཉིས་འགྲུ་ར་ཆུ་ཚོད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱུ་རྣམས་དང་ནི་གཏུ་མ་མོ་
 རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་ཞེས་པ་ཞེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཉིས་འགྲུ་ར་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་འདོད་
 མ་ལ་སོགས་ཞེས་པ་ནི་འདིར་འདོད་མ་སྤྲུལ་ཆུ་ཆུ་ཤིང་གྲུ་མ་ར་གསུངས་
 པ་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་དབང་གིས་ལུས་ཀྱི་བྱ་བས་རྣམ་པར་དག་ལྟེ་ལུས་ཀྱི་བྱ་བའི་སྤྲུལ་པ་ཟད་
 པས་གཞན་འདོད་མ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་དག་པ་ལོ། །སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གྲུ་བ་པ་མཐའ་དག་གོ། །སྤྲུལ་པ་
 མེད་པའི་བ་སྤྲུལ་བྱེ་བ་ཐུག་ཐེད་དང་བཅས་པའི་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དུ་ར་ཁོད་དུ་འབྱུང་བའི་ཚོགས་རྣམ་
 པར་དག་པ་ལྟེ། དེ་ལྟར་གཞན་གྲུ་བ་པ་དེ་རྣམས་དང་གཞན་འབྱུང་བའི་དེ་རྣམས་མོ་ཞེས་པ་ལྟེ་དག་པ་ལོ། །དེ་
 ཉིད་ཉི་ཤུ་ཆ་བཞི་སྤྲུལ་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་བོའི་མཚོན་ཆ་རྩོད་མེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དག་པ་ལྟེ་རྣམ་
 པ་ཉི་ཤུ་ཆ་བཞིའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་དབང་གིས་ཞེས་པ་ལ་རང་བཞིན་ནི་
 ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་ཡུལ་དུ་གསེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཟད་
 པ་ལས་གཞན་དེ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིའི་བྱ་གཞུ་ཤིང་གྲུ་རྣམ་པར་དག་པ་ལོ། །རྩོད་མེ་ཞེས་པ་
 སྤྲུལ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩོད་མེ་སྟེ། མད་པ་དང་མི་ལམ་དང་གིན་ཏུ་གཉིད་ཡོག་པ་དང་བཞི་
 པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ནང་གི་བྱ་གཞུ་རྣམས་དག་པ་ལྟེ། གཞན་
 སྤྱིའི་བྱ་གཞུ་བཞི་པ་དེ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལོ། །རྩོད་མེ་འཛིན་པའི་ཐུགས་ཀར་ཞེས་པ་དེ་ལྷོ་ལ་འཁོར་གྱི་
 གཙོ་བོའི་ཐུགས་ཀར་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུལ་པ་ཟད་པར་གནས་པ་ལོ། །དཔལ་ལྡན་རྩོད་མེ་ཅན་ནི་ཉན་ཅིག་སྟེས་
 པའི་དགའ་བ་མཚོགས་དུ་འགྲུར་པ་མེད་པ་ལོ། །སྤྲུལ་རྣམས་ལུས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྤྲུང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་དུས་གསུམ་གཟིགས་པ་ལྟེ་འཕོ་བའི་བདེ་བ་བརྟགས་པའི་སྤྲུལ་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དག་པ་ལོ། །
 རྣམ་གསུམ་སྤྱིད་གནས་ཞེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
 དག་པ་ལྟེ་སྤྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་བཙུང་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངེས་པ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྤྱིད་པ་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ལུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །¹⁰⁹ །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རང་སྤྲོད་དུ་གནས་
 པའི་སྤང་བོ་ཁམས་སོགས་ལས་གཞན་པའི་སྤང་བོ་ཁམས་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྟ་ཡང་ཡིན་ལ་སྤྲོད་ཉིད་ཀྱང་
 ཡིན་པ་གིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རང་སྤྲོད་ལས་གཞན་པའི་སྤྲོད་ཉིད་ཟབ་མོ་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོ་སྤྲུང་གི་མའི་སྤང་བོ་ཁམས་སོགས་རང་སྤྲོད་དུ་གནས་པ་རྣམས་འགགས་པས་བདེ་གསེགས་
 སྤྲོད་པའི་སྤང་བོ་ཁམས་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྟར་བཞགས་པ་རྣམས་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་སྤྲུང་བྱ་

ལྷན་ཞེས་པ་ལོ། ༡༤༦ །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གིས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་དང་སྤོང་དང་དོན་དམ་གཞན་སྤོང་དུ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་བསྟན་ཞེ་ན། བཞི་པའི་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་སྒོ་བྱུང་བྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་སྤོང་ངོ་། །
དེ་མེད་པའི་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་འབྱུང་མེད་བདེ་པའི་སེམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྟེ་ནམ་
ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་གཙང་བ་དང་བདེ་བ་དང་རྟག་པ་དང་བདག་གི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་
སྤོང་ནི་མ་ཡིན་ལ། སྤོང་བ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞུང་འདིས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་གཞན་སྤོང་དུ་བྱུང་བོ། །
དེ་བཞིན་དུ་གཉིད་སྒྲུག་དང་མི་ལམ་དང་སད་པའི་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རང་སྤོང་ངོ་། །དེ་རྣམས་
མེད་པའི་གཞི་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་ཐུགས་དང་གསུང་དང་སྒྲུའི་སེམས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་
དང་ལོངས་སྤྱོད་ཚུགས་པའི་སྒྲ་དང་སྒྲུལ་པའི་སྒྲ་དོན་དམ་པས་བསྟུས་པ་དག་སྟེ་དེ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་སྤོང་
ངོ་། །འདིར་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་སེམས་ཞེས་པ་ལན་བཞི་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱང་ལྟར་སྒྲོས་
པའི་གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་དེས་སྤོང་ངོ་། །དེ་ལ་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟག་ཏུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོགས་
དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ཏེ། ཡོད་མེད་ཤེས་རྒྱུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདི་དག་གིས་ནི་སྤྱང་བྱའི་དེ་མ་དང་སྤྱང་བའི་
གཞི་ཐ་དད་པར་ཡང་བསྟན་ཅིང་དེ་ཡང་ལྷག་པ་ཐ་དད་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོས་མ་སྒོ་བྱུང་བ་དང་རང་
བཞིན་གཏུག་མའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་
དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐའ་དང་དབུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་
བྱུང་དང་རང་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་བཏགས་གཞན་དབང་དང་ཆོས་ཉིད་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་རྟེན་དང་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་བསྟུལ་དང་བདེ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་སྒྲུའི་ཡོན་ཏན་མ་ཆང་བ་དང་ཆང་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཞོན་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་ཆེས་ཆེ་བ་མང་པོའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་གང་ཞིག་ཡོད་པའི་སེམས་དེ་ནི་སེམས་མེད་པ་ཞེས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་
ཀྱི་སེམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་དོན་དམ་གཞན་སྤོང་གསུངས་པར་ཁོད་དུ་རྒྱད་དེ། འདིར་
དོན་དམ་ཀྱི་སེམས་ནི་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་པའི་སེམས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སེམས་ནི་གནས་ལུགས་ལ་མེད་
པའི་སེམས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་གང་ཞིག་ཡོད་པའི་སེམས་ཞེས་པ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རང་

ལ། རྒྱལ་འདི་ནི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་གཞུང་གཞན་དག་ཏུ། རི་ལྷ་ར་སྤང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཀུན་རྫོང་གཞན་ནི་གཅིག་ཤོས་ཡིན། ༥༡ ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་དོན་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་པས་ཏེ། རི་ལྷ་ར་སྤང་བ་འདི་ཞེས་པ་ནི་རྒྱམ་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་ཕྱི་ནང་འདི་ཀུན་རྫོང་བོ། །འདི་ལས་གཞན་ནི་ཞེས་པ་ཆོས་ཀུན་རྫོང་པ་འདི་ལས་གཞན་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པ་སྟེ་པ་རྟེན་ལ་ལམ་མཆོག་གསུངས་པ་འདོ། །དེ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ལས་ཀུན་རྫོང་བདེན་པའི་གཅིག་ཤོས་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཤོས་ཡིན། ཞེས་པའོ། །དེ་ལྷ་ར་དོན་དམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་རྫོང་ལས་གཞན་ཏུ་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཏུ་འདོད་པ་བསམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱམ་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་དངོས་པོ་འདི་ཀུན་རྫོང་དང་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བའི་ཆ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རྒྱམས་ནི་གིན་ཏུ་ལུས་པ་ཏེ། རང་སྤྱང་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་མི་སྤྲིད་ཅིང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་སྤྱང་ཡིན་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་རྒྱམ་དག་མང་ཏུ་བགད་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་སྤང་བ་གང་ཡིན་ཀུན་རྫོང་དང་སྤྱང་བ་གང་ཡིན་དོན་དམ་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་བབ་ཅོང་པ་ཏེ། ཀུན་རྫོང་ལ་ཡང་སྤང་སྤྱང་གཉིས་དང་། དོན་དམ་ལ་ཡང་སྤང་སྤྱང་གཉིས་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤང་བ་ཡང་ཀུན་རྫོང་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཀུན་རྫོང་སྤྱང་ཉིད་ཀྱང་དོན་དམ་ཡིན་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད་གཞན་ནི་མན་ངག་གཞན་ཏུ་ཡང་བསྟན་པར་བྱའོ། །

[༥] དེ་རྒྱམས་རང་སྤྱང་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་དོགས་པའི་མཐའ་མང་པོ་བསམ་པ།

གཤམ་ཏེ་རང་སྤྱང་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྒྱམ་གངས་མ་ཡིན་ན། དཀོན་མཆོག་བསྟེན་གསུངས་པར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོར། བཅོན་པ་ཤུ་ར་དུ་ཉིད་ཐུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྒྱམ་པར་བྱང་བ་ཞེས་བུ་སྟེ། ༥༢ ། ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྷ་ར་དྲུང་ཞེན།

འདི་ཡང་སྤང་བ་སྤྱན་པ་བཞིན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། དགོས་པ་ནི་སྤང་བ་སྤྱན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ། གློ་གློ་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོར། ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྷ་སྤང་བ་མཛོན་ཏུ་བཞག་ཀྱང་གང་ལ་ཡང་

ཉེ་བར་མི་འཛོག། རབ་རྩ་མི་འཛོག། རྣམ་པར་མི་འཛོག་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་གནས་པར་རབ་རྩ་མེས་ཉེ་དེའི་
 ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ།^{༡༡༩} ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
 དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། དགོས་པ་ནི་ལྷ་ར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་སྤྲུལ་མཐུན་པའི་
 མདོར། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་འདི་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་ལགས་ཉེ་ཆོས་གང་
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་མ་ལགས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། ། བཙོམ་ལྷན་འདས་བྱང་རྩལ་ཅེས་བགྱི་
 བ་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་སྟེ། བྱང་རྩལ་གང་ཞེན། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མ་
 མཆིས་པ་ནི་བྱང་རྩལ་ལགས་པར་རིག་པར་བགྱིའོ། ། ཐུན་མཚམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་བྱང་རྩལ་པོ། ། དེ་
 ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེན། བཙོམ་ལྷན་འདས་བྱང་རྩལ་ནི་རང་བཞིན་མ་མཆིས་པ་སྟེ། མཚམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་
 དེའི་རང་བཞིན་ནོ། ། དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེན། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྤང་པོ་མ་ལུས་པའི་སྤང་བ་
 ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཉེ། མཚམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེའི་རང་བཞིན་ནོ།^{༡༢༠} ། ཞེས་པ་ཡང་མཚམས་
 མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་འཇམ་ཡང་དག་པའི་
 མཐའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། འདིར་ཡང་དགོས་པ་ནི་ལྷ་མ་བཞིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་
 དུ་ཀྱན་རྫོང་བདེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་མདོར་ཡང་། ལྷའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ། འཇམ་དཔལ་ཡང་
 དག་པར་སྦྱོར་བ་ནི་གང་ཡིན། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྤྲུལ་པ། ལྷའི་སྤྲུལ་དོན་དམ་པར་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། སིན་རྩ་མི་སྦྱེ་བ་གང་དང་མཉམ་པ་དོན་དམ་པར་ན་མཚམས་མེད་པ་ལྷ་པོ་དག་
 ཀྱང་དེ་དང་མཉམ་པོ། ། དོན་དམ་པར་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། སིན་རྩ་མི་སྦྱེ་བ་གང་
 དང་མཉམ་པ་དོན་དམ་པར་ན་ལྷ་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཉམ་པོ། ། དོན་དམ་པར་ན་དེ་བཞིན་
 ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། སིན་རྩ་མི་སྦྱེ་བ་གང་དང་མཉམ་པ་དོན་དམ་པར་ན་སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཉམ་པོ།^{༡༢༡} ། ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྤྲུལ་པ། དོན་དམ་པར་ན་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་སིན་རྩ་མི་འཕྱུང་བར་མཉམ་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སིན་རྩ་མི་སྦྱེ་བར་མཉམ་པ་
 དང་། དོན་དམ་པར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སིན་རྩ་དངོས་པོ་མེད་པར་མཉམ་པས་ལྷའི་སྤྲུལ་དོན་དམ་པར་ན་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ལྷའི་སྤྲུལ་དོན་དམ་པར་ན་སིན་རྩ་མི་འཕྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མེད་དོ། ། ལྷའི་སྤྲུལ་འདི་ལྷ་སྤྲུལ་པར་ན། ལམ་པའི་སྦྱོང་གི་ནང་གི་ནམ་
 མཁའ་གང་ཡིན་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྦྱོང་གི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའི་ལམས་ཉིད་
 ཡིན་ཉེ། དེ་ལ་དོན་དམ་པར་ན་རྩལ་ཅད་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མེད་དོ། ། ལྷའི་སྤྲུལ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་

གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ན་གིན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །རྣམ་པར་བྱང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་དོན་
དམ་པར་ན་གིན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །དོན་དམ་པར་ན་གི་འཁོར་བ་ཡང་གིན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །དོན་
དམ་པར་ན་མུ་རན་ལས་འདས་པའི་བར་ཏུ་ཡང་གིན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །འདི་ལ་དོན་དམ་པར་ན་ཐ་
དད་ཏུ་བྱ་བ་རྩེད་ཐད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་གིན་ཏུ་མི་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ཡང་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་ཆོས་རྣམས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམས་བྱང་དང་འཁོར་འདས་གྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། འདིར་ཡང་དགོས་པ་ནི་སྤར་བ་སྟན་པ་
བཞིན་ནོ།

གལ་ཏེ་འདེམ་ག་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པར་སེམས་རྟོགས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་
རྣམས།¹⁶⁶ སེམས་སེམས་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་དེར་མི་
འབྱུང་ཏེ། གལ་ཏེ་འབྱུང་ན་དབུགས་གྱི་རྒྱན་མ་འགགས་བཞིན་ཏུ་སེམས་སེམས་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་འབྱུང་ལ། དེ་འདོད་ན་རྒྱུད་སྟེ་ཐབ་མོ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་དང་རིགས་གསུམ་
མགོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ས་བརྩ་བ་རྣམས་གྱི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བར་འབྱུང་རོ། །དེས་ན་འདི་ཡང་དོན་
དམ་པའི་སེམས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ་སྟོན་བསྟུས་སྟོན་མར། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་སྟེང་རྩེ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཐམས་
ཅད་གྱིས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐུག་བཟུལ་གྱི་བློ་སྟོང་ཏུ་སྤང་བར་སྤྱར་ཅིང་སྦྱབས་མེད་པ། དཔུང་
གཉེན་མེད་པ་རྣམས་ལ་གཞིགས་ནས་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་པར་དག་པར་མཛད་ཅིང་། ཀྱན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་
རྣམ་པར་སྤངས་ནས་ཡང་དག་པའི་ཚུལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཡང་དག་པར་འཛོག་པར་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ།¹⁶⁷ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་རོ་བོ་རང་སྟོང་ཏུ་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་དག་པར་
གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རེ་ཤིག་ཉོན་མོངས་རགས་པའི་རྩེ་འཛིལ་བའམ་མགོ་གནོན་པ་ལ་
དགོངས་པ་སྟེ་མཐར་ནི་ཉོན་མོངས་རང་སྟོང་ཏུ་ཤེས་པ་ཀྱན་རྫོབ་པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པ་མཛོན་ཏུ་བྱེད་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་གྱིས་སྤང་དགོས་པར་གཞུང་འདི་ཉིད་ནས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
བཞིན་ཏུ། དངོས་པོ་ཉིད་གྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཞིང་། དངོས་པོའི་མཆིང་བས་འཆིང་བར་འབྱུང་། དེ་ཡོངས་ཤེས་
པས་གྲོལ་བ་ཡིན།¹⁶⁸ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡང་། དངོས་པོ་རང་སྟོང་ཏུ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བ་
ནི་མ་ཡིན་གྱི། བོན་ཀྱང་རྒྱང་སེམས་འབྱུང་བ་ལས་གྲོལ་ན་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་ཞིང་འབྱུང་བ་འབྱུང་ལ་སྤང་

དང་བཅས་ཏེ་ཡལ་ནས་ལེ་ཤེས་རང་སྤྱང་མཛོད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་པར་འཕགས་པ་དོན་མྱོང་པའི་འགྲེལ་
པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་འགྲེལ་ཐབས་མོ་མན་དག་དང་བཅས་པ་ལས་རིག་པར་བྱ་ཞིང་། རིམ་པོ་པས་གྲོལ་
པ་ལྟར་སྟོང་པ་གཞན་དང་གཞན་རྒྱལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་འཆིང་བ་རྒྱལ་གྱི་གཙོ་བོ་བདག་འཛིན་གྱི་བཞེན་པ་དབུགས་གྱི་རྒྱན་འགགས་ན།
འཆིང་བ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་ཞིང་སྤྱང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་སྤྱང་ཡོན་ཏན་མཐའ་ལས་པའི་བདག་ཉིད་
ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། རང་སྤྱང་ཏུ་གནས་པའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་སྤྱང་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་དངོས་སུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་འདུ། ལྡོམ་པོ་
དག་གིས་བསྟན་པ་ཡང་རུང་སྟེ་གསུང་རབ་ཐབས་མོ་རྒྱལ་གྱི་མཐར་ཐུག་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་།
ཡང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོར། སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་པའི་དོན་དམ་པ་རྟག་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ནི་
དོན་དམ་པའི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྟན་པ་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་བྱལ་བ་འཇགས་པ་སོ་སོ་རང་གིས་
རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་དང་ལྟན་པ་པོ། །དོན་དམ་པའི་ལེ་ཤེས་རྒྱར་གྱུར་བས་ན་རྒྱ་དང་ལྟན་
པ་པོ། །ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་བྱལ་བས་ན་མ་བྱས་པའི་ནམ་མཁའ་དང་། ལྷ་དང་ལས་འདས་པ་དང་།
འགོག་པའི་དཔེ་དང་ཆོས་འདུ་བས་རྟག་པ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ནི་སྟེ་སྟེགས་བྱེད་པ་རྟག་པ་
དང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་རྟག་པ་དང་བསམ་གྱིས་མི་
བྱུང་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྒྱལ་གྱི་འཕགས་པ་སོ་སོ་རང་གི་ལེ་ཤེས་གྱིས་སྟགས་སུ་རྟུང་བར་བྱ་
པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། ⁴⁴ ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་། གསུང་རབ་ཐབས་མོ་རྒྱལ་གྱི་དོན་བཤད་ཅིང་།
འཆད་པར་འགྱུར་བ་རྒྱལ་གྱི་རོ་། །སོར་འབྲེང་གི་མདོར་ཡང་། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་ཏུ་བདག་གི་དེ་
ཁོ་ན་ནི་འདི་འདྲ་དེ་འདྲའོ་ཞེས་ལོག་པར་ལྟ་བཞིན་ཏུ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཐར་པ་དང་བདག་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་འང་ལྡོམ་པོ་དག་མི་ཤེས་པས་བདག་མེད་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོག་གོ་ཞེས་སུ་རྟུང་བ་ལྟར་བྱུང་བ་ལྟར་
རྒྱལ་པར་རྟོག་ནོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྟུགས་པས་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་ཡང་གཏི་མུག་གི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཏུ་སྤོང་
རོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་ལྡོམ་པོ་དག་ཏུ་བཤད་པ་མི་ཤེས་པས་ཤེས་པ་ཉམས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
ཕྱོགས་གཉིས་སྤངས་ཏེ་བདག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དང་།
དགོ་འདུན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཐོག་པ་དབུ་མའི་ལམ་ཏུ་བསྟན་ནོ། །དབུ་མའི་ལམ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོག་སྤྱད་གསལ་སོ། ⁴⁵ ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ།

[༡༠] མོལ་བྱ་དེ་ལ་དད་པ་ལ་རྒྱལ་པ་ལེ་པན་ཡོན་རྒྱལ་པ་ཆེན་པ་ལྟར་པ་ལོ།

ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ལྟོང་གཞི་དོན་དམ་གཞན་
 ལྟོང་བ་དེ་གཤེགས་སྤྱིང་བོའི་ཐོག་པ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་དད་པ་བསྐྱེད་ན་སྤྱིབ་པ་མང་པོ་བྱུང་
 བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ལ་ཐུས་འདོམས་ཀྱི་མདོ་ལས། ལྷན་རྒྱུད་པ་ལ་པོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
 རབ་རྒྱུ་དང་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བསྐྱེད་པ་ལྟོང་ཐུག་གཅིག་རྒྱུ་དང་འགྲོར་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །
 སྐལ་པ་ལྟོང་ཐུག་ལྟར་བྱོལ་སྤོང་གི་སྒྲེ་གནས་སུ་སྒྲེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡི་དྲགས་རྣམས་སུ་ལང་
 རོ། །སྐལ་པ་ལྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་དང་། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཉིད་དུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་
 རོ། །^{༡༡} །ཞེས་དང་། དཔུ་མ་བཞི་བརྒྱུ་པར་ཡང་། བསོད་ནམས་རྒྱུད་རྣམས་ཆོས་འདི་ལ། ཐེ་ཆོམ་ཐ་བར་ཡང་
 མི་འགྱུར། ཐེ་ཆོམ་སྒྲེས་པ་ཙམ་ཞིག་གིས། མིད་པ་རྩལ་པོར་བྱས་པར་འགྱུར།^{༡༢} །ཞེས་དང་། གཞན་
 དག་རྒྱུ་ལང་རྒྱུ་ཆེར་གསུངས་ལ། ལྟར་ཡང་མང་དུ་བསྐྱེད་རོ། །དེ་ལ་སྐུར་བ་མི་འདེབས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་པས་
 གཞན་དག་ལ་ལྟོན་པ་དང་། འཛིན་འཆང་གྲོག་པ་ལ་སོགས་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ནི་སངས་རྒྱུས་མང་
 པོ་ལས་བྱུང་རྒྱུ་ལྟེ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། བྱང་འདས་ཆེན་པོར། རིགས་ཀྱི་སེམས་ཙན་
 གང་ཞིག་རྒྱུད་གང་ལ་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེ་མ་སྒྲེད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ལས་བྱུང་རྒྱུ་ལྟེ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེས་ནི་དུས་
 དན་པའི་ཆེ་ཆོས་འདི་ལ་མི་སྐུར་ཏེ་འཆང་བ་དང་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ་སྐུར་བ་མི་འདེབས་སོ། །རིགས་ཀྱི་སེམས་ཙན་
 གང་ཞིག་རྒྱུད་གང་གྱ་གཅིག་གི་བྱེ་མ་སྒྲེད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ལས་བྱུང་རྒྱུ་ལྟེ་སེམས་བསྐྱེད་ན། དེས་ནི་དུས་
 དན་པའི་ཆེ་ཆོས་འདི་ལ་མི་སྐུར་ཏེ་འཆང་བ་དང་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ་གཞན་ལ་རྣམ་པར་འབྱེད་ཅིང་
 ལྟོན་ནི་མི་རྒྱས་སོ། །རིགས་ཀྱི་སེམས་ཙན་གང་ཞིག་རྒྱུད་གང་གྱ་གཅིག་གི་བྱེ་མ་སྒྲེད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ལས་
 བྱུང་རྒྱུ་ལྟེ་སེམས་བསྐྱེད་ན། དེས་ནི་དུས་དན་པའི་ཆེ་ཆོས་འདི་ལ་མི་སྐུར་ཏེ་དད་ཅིང་མོས་པ་དང་འཆང་
 ཞིང་འཛིན་པ་དང་གྲོག་པ་དང་འདོན་པར་འགྱུར་ཏེ་གཞན་ལ་རྒྱུས་པར་ལྟོན་ནི་མི་རྒྱས་སོ། །སེམས་ཙན་
 གང་ཞིག་རྒྱུད་གང་གྱ་གསུམ་གྱི་བྱེ་མ་སྒྲེད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ལས་བྱུང་རྒྱུ་ལྟེ་སེམས་བསྐྱེད་ན། དེས་ནི་དུས་
 དན་པའི་ཆེ་ཆོས་འདི་ལ་མི་སྐུར་ཏེ་འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་གྲོག་པ་དང་འདོན་པ་དང་གྲུགས་པ་མ་དུ་
 འབྲི་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ལ་ལྟོན་མོད་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་ནི་མི་ཤེས་སོ། །སེམས་ཙན་གང་ཞིག་རྒྱུད་གང་གྱ་
 བཞིའི་བྱེ་མ་སྒྲེད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ལས་བྱུང་རྒྱུ་ལྟེ་སེམས་བསྐྱེད་ན། དེས་ནི་དུས་དན་པའི་ཆེ་ཆོས་འདི་ལ་
 མི་སྐུར་ཏེ་འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་གྲོག་པ་དང་འདོན་པ་དང་གྲུགས་པ་མ་དུ་འབྲི་བར་འགྱུར་ཏེ་དེས་ནི་
 གཞན་དག་ལ་དོན་ཟབ་མོ་བརྒྱུད་གྱི་ཆ་གཅིག་ཙམ་ལྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ལྟོན་ཅིང་འཆང་མོད་ཀྱི་དེའང་

རྫོགས་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གང་ཞིག་གྲུང་གང་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་མ་སྟེང་གི་སངས་རྒྱུ་ལས་
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་ནེས་ནི་དུས་ངན་པའི་ཚེ་ན་ཚོས་འདི་ལ་མི་སྐྱར་ཏེ་འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་
 གྲོག་པ་དང་འདོན་པ་དང་སྒྲེགས་བམ་དུ་འབྱི་བ་དང་གཞན་ལ་ཡང་དོན་ཟབ་མོ་བཅུ་དུ་གཉི་ཆ་
 བརྒྱད་ཕྱོད་ལུས་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་གང་ཞིག་གྲུང་གང་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་མ་སྟེང་གི་སངས་རྒྱུ་ལས་
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན། །ནེས་ནི་དུས་ངན་པའི་ཚེ་ན་ཚོས་འདི་ལ་མི་སྐྱར་ཏེ་འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་
 དང་གྲོག་པ་དང་འདོན་པ་དང་སྒྲེགས་བམ་དུ་འབྱི་བ་དང་གཞན་ལ་ཡང་བཅུ་དུ་གཉི་ཆ་བཅུ་གཉིས་
 ཕྱོད་ལུས་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་གང་ཞིག་གྲུང་གང་གྱི་བདུན་ཕྱི་ཕྱོད་མ་སྟེང་གི་སངས་རྒྱུ་ལས་བྱང་
 ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་ནེས་ནི་དུས་ངན་པའི་ཚེ་ན་ཚོས་འདི་ལ་མི་སྐྱར་ཏེ་འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་
 འདོན་པ་དང་གྲོག་པ་དང་སྒྲེགས་བམ་དུ་འབྱི་བ་དང་གཞན་ལ་ཡང་བཅུ་དུ་གཉི་ཆ་བཅུ་གཉིས་ཕྱོད་ལུས་
 པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་གང་ཞིག་གྲུང་གང་གྱི་བདུན་ཕྱི་ཕྱོད་མ་སྟེང་གི་སངས་རྒྱུ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་ན་ནེས་ནི་དུས་ངན་པའི་ཚེ་ན་ཚོས་འདི་ལ་མི་སྐྱར་ཏེ་འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་གྲོག་པ་དང་
 འདོན་པ་དང་གཞན་ལ་ཡང་སྒྲེགས་བམ་དུ་འབྱི་བར་བསྐྱལ་བ་དང་། བདག་གྲུང་ཉན་ཅིང་འཛིན་ལ་གཞན་
 དག་གྲུང་ཉན་པ་དང་འཛིན་པ་དང་གྲོག་པ་དང་འདོན་པ་དང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པར་སྐྱལ་བ་དང་།
 འཛིན་ཏེན་ལ་སྟེང་བཅུ་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་བསྐྱུང་ཞིང་མདོ་སྟེ་ལ་མཚོད་པ་བྱེད་པ་དང་གཞན་དག་གྲུང་
 མཚོད་པ་དང་རིམ་གྱོད་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་བྱག་བྱ་བ་དང་གྲོག་པ་དང་འདོན་པའི་བར་དུ་བསྐྱལ་བ་ཡང་དེ་
 བཞིན་ནོ། །ངེས་དོན་ཟབ་མོ་ཡང་རྫོགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་
 གནས་པའི་ཚོས་ཅན་མི་འགྱུར་བ་མཐར་བཏེ་བ་དང་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་
 རྒྱུ་པར་འཆད་པ་དང་། །དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་གཏེར་ལ་ཤིན་ཏུ་མཐས་པ་དང་། །སངས་རྒྱུ་དེ་
 དག་ལ་མཚོད་པ་བྱས་ན་སྐྱུ་མེད་པ་ཡང་དག་པའི་ཚོས་འདི་དག་འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་སྐྱོབ་པ་དང་
 རྒྱལ་བར་གཞག་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་སྐྱུ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་ན་གང་ཟག་དེ་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཡང་དག་པའི་ཚོས་འདི་འཆང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་
 སྐྱོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཚོས་རྒྱལ་བར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་སྟོན་
 ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་དུས་ངན་པའི་ཚེ་དམ་པའི་ཚོས་གྲུང་བར་འགྱུར་བ་དག་གིས་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
 ཞེན། སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་གདོན་མི་ཟབར་སྐྱུ་མེད་པ་ཡང་དག་པའི་ཚོས་
 དག་བསྐྱུང་ཞིང་འཛིན་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །¹⁶⁹

(༤) དེ་རྒྱུ་མཁའ་ལོག་རྟོག་ལྷ་ཚོགས་བསལ་པ་ནས་དོན་མེད་ཡིན་པ་བཞིན་གཏན་ལའ་བཤད་པ་ལ།

གལ་ཏེ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས། ལྷའི་བུ་དག་གཟུགས་ཉིད་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལྟེ། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱང་གཟུགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་མ་འབྲེས་པ་ཉིད་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལྟེ། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་བར་ཡང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་མ་འབྲེས་པ་ལོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་རང་རང་ངོ་བོས་སྤོང་བ་གང་ཡིན་པ་ལས། དེ་ལྟར་རྩོམ་ཤིང་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྒྱལ་བ་མཐུན་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས། མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་རྒྱལ་བ་མཐུན་གྱི་ཡི་ཤེས་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྒྲིབ་གསུངས་པར་མདོ་དེ་ཉིད་ན་ཡང་གསལ་བར་བཞགས་ཏེ། རི་སྒྲིབ་དྲུག་གཟུགས་ཉིད་ཀྱང་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། །ཚར་བ་ཉིད་དང་། འདུ་ཤེས་ཉིད་དང་། འདུ་བྱེད་ཉིད་དང་རྒྱལ་བར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱང་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་མ་འབྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཉིད་གྱི་བར་དུ་ཡང་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། དེ་ནི་འདི་ལྟར་གཟུགས་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་པ་ལོ། །ཚོར་བ་དང་ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་མ་འབྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་བར་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་པ་ལོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས། གཟུགས་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཤེས་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་མདོ་དང་རྒྱལ་བ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཀླང་བ་ཤེས་རབ་ཏུ། གང་ཕྱིར་རྟོན་འབྱུང་མ་གཏོགས་པའི། ཚིས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་། དེ་ཕྱིར་སྤྱོད་ཉིད་མ་ཡིན་པའི། ཚིས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྟོན་འབྲེས་གང་ཡིན་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟར། སྤྱོད་ཉིད་གང་ཡིན་ཡང་རྟོན་འབྲེས་ཡིན་དགོས་ལ་རྟོན་འབྲེས་གང་ཡིན་རང་སྤྱོད་ཡིན་པས་སྤྱོད་ཉིད་ཐམས་ཅད་རང་སྤྱོད་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་སྟེ། འགའ་ཞིག་མེས་མ་པར་གྱུར་ན། དེའི་ཕྱིར་བརྟོན་པར་བྱ་ལྟེ། ལུང་དེས་རྟོན་འབྲེས་གང་ཡིན་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་ཉིད་གང་ཡིན་རྟོན་འབྲེས་དུ་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་ཉིད་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རྟོན་འབྲེས་ཡིན་པར་འདོད་ན་ནི་དོན་དམ་ཚོས་ཉིད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་གཞིའི་རྒྱལ་གྲངས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོན་འབྲེས་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། འདུས་བུས་མི་རྟག་པ་རྒྱན་པ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པར་ཡང་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས། རང་འབྱོར་གྱུ་རྩོམ་གྱི་བདེན་

པ་ཚད་མར་བྱས་ཏེ། འབྲས་བུ་རྒྱུ་པར་དགོད་པ་བཞུག་གི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་ནི་འབྲས་བུ་རྒྱུ་པར་
 དགོད་པ་བཞུག་པར་མི་རྒྱུ་སོ།¹⁴ །ཞེས་སོགས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོར་ཡང་། རབ་འབྱོར་འདི་
 ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཚེས་ལ་བདག་མེད་པ་ནི་རྒྱ་ལས་འབྲེལ་ཏེ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། འདུས་
 བྱས་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། དོན་དམ་པ་དེ་ལས་དོན་དམ་པ་གཞན་ཡོངས་
 གྱུ་བཅའ་བར་མི་བྱ་སྟེ་རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་དང་ཐེར་རྟག་ཐེར་རྟག་གི་དུས་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྒྱུ་མས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ་ཚེས་རྒྱུ་མས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད། ཚེས་གནས་པའི་དབྱིངས་དེ་ནི་འདུག་པ་
 ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ།¹⁵ །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྒྱུ་མས་དང་འགའ་པའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོར་
 འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལས་མ་འདས་ན། མཐར་ཐུག་འགོག་པའི་བདེན་
 པ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་ལས་མ་འདས་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། འདུས་བྱས་ལས་མ་འདས་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 དེ་ལྟར་ཡང་མི་རྟག་པ་དང་རྟུན་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་ཚེས་ཅན་དང་། མཐར་ཐུག་གི་སྒྲུབས་གནས་མ་ཡིན་པར་
 ཉུང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་ལྷན་གི་མདོར་། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་འདི་
 དག་ལས་བདེན་པ་གསུམ་ནི་མི་རྟག་པ་ལགས་སོ། །བདེན་པ་གཅིག་ནི་རྟག་པ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱད་
 དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདེན་པ་གསུམ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གཏོགས་པའི་སྤྱད་དུ་སྟེ།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གཏོགས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ལགས་སོ། །གང་མི་རྟག་
 པ་དེ་ནི་རྟུན་པ་སྒྲུབ་པའི་ཚེས་ཅན་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་རྟུན་པ་སྒྲུབ་པའི་ཚེས་ཅན་དེ་ནི་མི་
 བདེན་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལགས་ཏེ་སྒྲུབས་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟ་ལགས་པས་འཕགས་
 པའི་སྒྲུག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་དང་། སྒྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་དང་སྒྲུག་བསྐྱེལ་འགོག་པར་འགོ་
 བའི་ལས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཡང་ཡང་དག་པར་ན་མི་བདེན་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལགས་ཏེ་སྒྲུབས་མ་
 ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལ་བདེན་པ་གཅིག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་
 པ་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་ལགས་
 སོ། །གང་རྟག་པ་དེ་ནི་མི་སྒྲུབ་པའི་ཚེས་ཅན་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་མི་སྒྲུབ་པའི་ཚེས་ཅན་དེ་ནི་
 བདེན་པ་དང་རྟག་པ་དང་སྒྲུབས་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟ་ལགས་པས་འདི་ལ་སྒྲུག་བསྐྱེལ་
 འགོག་པའི་བདེན་པ་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པར་ན་བདེན་པ་དང་རྟག་པ་དང་སྒྲུབས་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་
 འདས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་པར་གྱིས་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་སྒྲུག་བསྐྱེལ་འགོག་པའི་བདེན་

པ་ནི། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་སྟེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལི་སྟོང་ཡུ་མ་ལགས་སོ།^{༡༥} །ཞེས་དང་།

དབུ་མ་ཙ་ཤེར་ཡང་། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཞིག །སྤྱོད་དེ་ནི་རྩན་ཞེས་གསུངས། །
འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་རྩན་པ་ཡིན།^{༡༦} །ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་པ་རྣམས་
སྤྱོད་པུང་དངས་པ་ཡང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་རྩན་པ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ།^{༡༧} །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདུས་བྱས་རྟེན་འབྲེལ་གང་ཡིན་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་
གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་ཏུ་འདོད་པ་ནི་འབྲུལ་དེ། དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་ལས་འདས་ཀྱང་
ཤིན་ཏུ་མཐར་ཐུག་པའི་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་བཤད། །སྟོང་
ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །བྱས་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་དུ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ།^{༡༨} །ཞེས་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེན་སྦྱོར་མེད་དེ། སྐབས་དེའི་སྟོང་ཉིད་ནི་རྟེན་འབྲེལ་རང་སྟོང་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་དང་
བྱལ་མཉམ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་སེམ་མི་སྟོང་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། སྦྱོར་མེད་དེ། དེ་དང་དེའི་དགོངས་པ་མི་འགལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་མི་
འགལ་ཞེན། ཀུན་བདག་སངས་ཐོ་མེད་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་མམ་ལོག་
པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཅམ་ལས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་བཤམ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ། །གཞན་
དབང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཞན་ལས་སྦྱེ་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་ཀྱང་རང་ལས་སྦྱེ་པའི་ངོ་བོར་མེད་
ཅིང་ཡང་དག་པར་ན་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་ནི་རང་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་
པའོ། །དེ་གཉིས་མེད་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པ་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱོད་འམ་རང་བཞིན་པའི་སྤྱོད་རང་བཞིན་འོད་གསལ་རང་བཞིན་ལུན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་
རྣམ་དག་རང་བཞིན་ལུན་གྲུབ་རང་བཞིན་ཏུ་གནས་པའི་རིགས་སོ། །ངོ་བོ་མེད་ལུགས་དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ཡོད་
མེད་དང་རྟག་ཅད་དང་སྟོང་སྤྱོད་ཀྱི་མཐར་མ་ལུང་པའི་དབུས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་ལམ་ལམ་མི་ཉམས་
པར་གསུངས་དེ། དགོངས་འབྲེལ་དུ། ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཆོས་རྣམས་མ་སྦྱེས་དང་། ཆོས་རྣམས་མ་
འགགས་ཆོས་རྣམས་གཞོད་ནས་ཞི་བ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་སྤྱོད་ན་འདས་པར་ནི།
དགོངས་པ་མེད་པར་མཐས་པ་སྤྱེ་ཞིག་སྤྱོད་པར་བྱེད། །མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སྟེ་བཤོད་པའི་ཉིད་མེད་དང་།

དོན་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་ངས་པག་དེ། །མཐམས་པ་གང་ཞིག་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ནི། །ཡོངས་
ལྷ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་དུ་དེ་མི་འགྲོ།^{༡༢༩} །ཞེས་དང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱི་ཞལ་ལྷན་གྱང་། འིན་རྟ་རྒྱས་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་དོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེན། བདག་ཉིད་ལས་མི་འབྱུང་བ་དང་། རང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་མེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། སྤྱིས་པས་གསུང་བ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གྲུན་དུ་བདགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་
དབང་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༣༠} །
ཞེས་དང་། དེ་དང་གནད་གཅིག་པ་རྒྱལ་བ་བུམས་པའི་ཞལ་ལྷན་གྱང་གསུངས་ཏེ། མེད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་
ཤེས་ཤིང་། །དེ་བཞིན་ཡོད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་དང་། །རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཤེས་ན། །སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་ཞེས་
བརྗོད་དོ།^{༡༣༡} །ཞེས་གྲུན་བདགས་གཞན་དབང་བཅོས་མ་གྲོ་བུར་བ་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་རང་སྤྱོད་
དང་། ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་རང་བཞིན་གཞུག་མ་ཡིན་པས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་པ་གཞན་སྤྱོད་བཞུན་རྟོ།

དེ་ལྟར་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པས་ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་ཐད་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་དབྱེར་མེད་དུ་འདོད་པ་ལ་ནི་ལུང་རིགས་
གྱི་གནོད་པ་དཔག་དུ་མེད་དོ། ཅི་སྟེ་འགའ་ཞིག་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་བྱུང་བྱིན་ནའང་།
དེ་ལ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་པར་དགོངས་ནས་དེ་སྟངས་གསུངས་སོ་ཞེས་རིག་པར་བྱའི་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་ནི་
གཏན་ནས་མི་བྱིན་དེ། མཐར་ཐུག་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དཔག་དུ་མེད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཆོས་རྣམས་མི་རྟག་སྐྱེ་བ་ལྟར་སྤྱོད་པ་བདག་མེད་མི་གཙང་བར་
གསུངས་པས་གྱང་། དོན་དམ་ཆོས་སྐྱེ་གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་པར་གསུངས་པ་ལ་མི་གཞོད་དེ། དཔལ་
གྱི་ཁྲེང་བའི་མདོར། བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་དད་པས་རྟག་པར་
འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདག་རྟུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པའི་
སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འགྱུར་པ་མ་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་
ཅན་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྟངས་དུ་ཞེན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་
བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་ཉིད་རྟག་པའི་ལ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་། བདེ་བའི་ལ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་།
བདག་གི་ལ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་གཙང་བའི་ལ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལགས་པའི་སྟངས་དུ་འོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
སེམས་ཅན་གང་དག་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་ལ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པར་མཐོང་

བ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་གང་དག་ལགས་པ་དེ་དག་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གྱི་ལྷན་ཐུགས་ལས་སྒྲེས་པ་དང་ལལ་ནས་སྒྲེས་པ་དང་ཆོས་ལས་སྒྲེས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་དང་ཆོས་
 ཀྱི་བཀོ་སྤྱལ་ལ་སྦྱོད་པ་ཞེས་བཀྱིང་།¹⁴⁰ ཞེས་དོན་དང་མཐུན་པར་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱོན་མེད་པར་གསུངས་པའི་
 བྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ཡང་དོན་དང་མི་མཐུན་ན་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་གྱི། མཐུན་ན་ནི་
 སྦྱོན་མེད་པར་མདོ་དེ་ནི་དུག་སུངས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་གཉིས་མཐར་ལྟ་བུ་ཞེས་བཀྱི་སྤྱེ། གཉིས་
 གང་ཞེན། ཆད་པར་ལྟ་བུ་དང་རྟག་པར་ལྟ་བུ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་
 མི་རྟག་པར་ལྟ་ན་དེ་ནི་དེའི་ཆད་པར་ལྟ་བུ་པ་མ་ལགས་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལགས་སོ། །བཅོམ་
 ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་མུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་རྟག་པར་ལྟ་ན་དེ་ནི་དེའི་རྟག་པར་ལྟ་བུ་པ་མ་ལགས་ཏེ། དེ་ནི་
 དེའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལགས་སོ། །¹⁴¹ ཞེས་པ་སྒྲེ་སྒྲོ་སྒྲོ་རྟག་པའི་སྒྲུབ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་
 མཐུན་པར་ལྟ་ཡང་མཉམ་གཞག་སྒྲོ་སྤྱལ་གྱི་སྒྲུབ་སྤྱོད་ནི་ཅིར་ཡང་མི་ལྟ་བུ་དགོས་པར་བཤད་ཐེན་ལ།
 དེ་དང་དེ་དག་འགལ་པའི་སྦྱོན་ཡང་མེད་དེ། སྒྲུབ་སྤྱོད་སྒྲོ་སྤྱལ་པའི་བྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འདུལ་བྱས་ཡིན་པས་ཤིང་སྦྱིན་དང་རྣམ་མཐུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 གྱང་འདུལ་བྱས་ཡིན་ལ། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྒྲིགས་པ་འདུལ་མ་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་དག་རྣམ་
 གྲངས་སྤྱི་རུང་ངོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་
 པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་འདུལ་བྱས་ཀྱང་ཤོད་པ་ཡིན་
 ཡང་། འཁོག་པའི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ནི་དོན་དམ་འདུལ་མ་བྱས་ཡིན་ལ། དེ་
 དང་ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲིགས་པ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་སྦྱོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཉིད་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལུ་
 ཡིན་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལུ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་མི་འཐད་དེ་
 གཟུགས་དང་མིག་ཤེས་བཞིན་ལོ་ཞེན། སྦྱོན་མེད་དེ། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་མི་གཅིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཞན་
 རིག་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་རང་རིག་གི་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཅིག་པའི་བྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་རང་གིས་
 རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སྦྱོང་ཉིད་སྦྱིང་རྗེ་དབྱེར་མེད་དང་། ཐབས་
 ཤེས་དང་བདེ་སྦྱོང་དབྱེར་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་དག་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བ་མ་ནིང་གི་གོ་འཕང་ཡིན་པའི་
 བྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཐོག་དང་ཡེ་ཉིད་ཉིད་ཀྱི་དང་ལྟ་ལི་ཀྱི་ལི་དང་། ཐིག་ལེ་གྲུ་གསུམ་དང་། རྩོམ་ཆུ་
 ག་དང་། རྩོམ་ཆུ་མ་དང་། རྩོམ་སེམས་དཔའ་དང་། རྩོམ་ཆུ་ཉིད་དང་། རྩོམ་ཆུ་ལྟ་དང་། རྩོམ་ཆུ་

ཉིན་མཚན་དང་། རྫོང་ཡོལ་གསལ་གཉིས་དང་། རྫོང་ཡོལ་གོ་དཔག་གཉིས་དང་། ཀུལ་ཅན་དང་། ཉེ་བཟོ་དང་།
འཁོར་ལོ་ལྷུ་མ་པ་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་དང་། ལྷ་འཕྱུལ་བ་དང་། རྫོང་གདན་བཞི་དང་། རྫོང་ཕྱི་
མཛད་དང་། རྫོང་མཁའ་འགྲོ་དང་། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ་ལ་ལོགས་པ་དོན་དམ་གྱི་ལྷ་ལ་བུམ་དང་རྟོན་
དང་བརྟོན་པའི་དགྲུ་ལ་འཁོར་བམས་ཅད་དཔེར་མེད་རོམ་ཉམ་གཅིག་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རོ།

གཡའ་ཉེ་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་རང་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་གཞན་སྤྱོད་ཡིན་ན་དེ་ནི་ཆོ་བའི་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་
པས་མ་སྟེ་གསུམ་གྱི་ལྷགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཉི་ཆོའི་སྤྱོད་ཉིད་མ་སྟེ་གསུམ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོལ་ན། ཉི་ཆོ་བའི་སྤྱོད་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཡའ་ཉེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་སྤྱོད་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གྲུང་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཆོས་ཉིད་གྲུང་གཏོད་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོལ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱིད་དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་གཞི་ནི་སྤྱིད་དེ་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་གཞི་ནི་མི་སྤྱིད་དེ་ཉ་ཅན་ཐལ་པ་
དཔག་ཏུ་མེད་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་
ནི་ཁྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆོ་སྟེ། གནས་ལྷགས་ལ་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིས་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་པོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཏུ་འདོད་པ་དང་ཐ་དད་གནས་མེད་
ཏུ་འདོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་པོ་ཐོ་གཅིག་པ་བཀག་པ་ལི་ཐ་དད་ཡིན་པ་ལི་ཕྱིར་རོ། །འོན་
དགོངས་འགྲེལ་ཏུ། འདུ་བྱེད་ལམས་དང་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་དག། གཅིག་དང་ཐ་དད་ལུ་པ་ལི་མཚན་
ཉིད་དེ། གཅིག་དང་ཐ་དད་ཉིད་ཏུ་གང་རྟོག་པ། །དེ་དག་ཚུ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་ལུགས་པ་ཡིན། །ལྟ་བུ་
བདེན་གཉིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བོ་ཞིན། ལུང་དེས་ནི་བདེན་
གཉིས་པོ་ཐོ་གཅིག་པ་དང་པོ་ཐ་དད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་ལ་དོན་དམ་གྱི་པོ་གྲུབ་གྲུང་
ཀྱང་རྫོབ་ཀྱི་པོ་ཐོ་གྲུབ་པ་ལི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལས་གཞན་ཏུ་འཆད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་
བདེན་ལུགས་གཉིས་དང་སྒྲུང་ལུགས་གཉིས་དང་སྒྲུང་ལུགས་གཉིས་དང་དེ་དག་མེད་པར་འདོད་ན་ཆད་
པར་ལྟ་བུ་གསལ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་གནད་ནས་མ་ཕྱེད་པར་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལི་ཏུ་གཉིས་ཚུས་པ་ལི་བཟ་
ཅི་ལ་ཐོན་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་ཡོད་དེ་འདིར་ཡིག་མང་ཏུ་དོགས་ནས་
མ་བྲིས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་ལས་གྲོ་ལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་པདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་མ་ཡིན་
ཏེ། རི་སྐད་དུ། བཅོམ་ཡུན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འདི་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་ལས་

མགོལ་བཞི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བགྱིའོ།^(*) ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱམ་དུ་འགའ་
 ཞིག་སེམས་པར་གྱུར་ན། དེའི་ཕྱིར་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་གང་ཟག་སོ་སོར་འདི་གནས་སྒྲུབ་སྒྲུམ་
 ཉུང་བ་པར་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མ་དག་པ་དང་། མ་དག་པ་དག་པ་དང་། འིན་ཏུ་རྣམ་དག་ཏུ་
 གསུངས་ཀྱང་། སྒྲིན་ཚོགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བྱུང་བའི་རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གཅིག་ཏུ་
 དག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་གཅིག་ཏུ་མ་དག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་
 བྱུང་བར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གང་ཟག་གི་དབང་གིས་འགའ་ཞིག་ལ་དྲི་བཅས་སྒྲུབ་ཞུགས་
 པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འགའ་ཞིག་ལ་དྲི་མེད་དུ་བཞུགས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དཔྱེ་བ་
 མེད་དེ་སྒྲིན་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་བཞིན་ཚོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དོན་གཅིག་པར་གསལ་འོད་དམ་པ་ལས་གསུངས་ཤིང་། སངས་རྒྱུ་
 གྱི་རང་བཞིན་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་དང་། བདག་གི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་
 གངས་སྒྲུབ་འདས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་ལ། བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དང་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་ཀྱུ་བ་
 རྣམ་གངས་སྒྲུབ་ལང་ཀར་གཤེགས་པར་ཡང་གསུངས་ཤིང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གངས་བཟོད་པའི་
 རྒྱད་དུ་ཡང་། རྩོམ་ཉིད་སྒྲིང་པོ་དང་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྒྲིང་པོ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་
 པོ་རྣམས་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གངས་སྒྲུགས་ཀྱངས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོར་ཡང་། རྒྱལ་བ་
 དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་སངས་རྒྱུ་དང་རང་བྱུང་དང་སངས་རྒྱུ་གྱི་ས་དང་རྒྱ་དམི་བ་པའི་ཆོས་
 ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་གཏེར་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་ཡུས་དང་རྒྱལ་བའི་སྒྲུ་
 མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་དང་ཆོས་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་དང་རང་བཞིན་དང་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་པདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོའི་རྣམ་གངས་སྒྲུ་
 གསུངས་ཤིང་། རྒྱད་བྱ་ཅ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། ཆོས་སྒྲུ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་
 རྒྱང་འདས་ཆེན་པོ་རྣམས་པདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོའི་རྣམ་གངས་སྒྲུགས་ཀྱངས་ལ། གཞན་དག་དུ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གངས་གང་དུ་བཟོད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ།

(4) དེ་ལྟར་དོན་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་ལྟ་བུས་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ཐམས་ཅད་རྩོད་ཚུལ།

དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ཐམས་ཅད་སྒྲུངས་ནས་ཐོག་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱང་འདས་ཆེན་པོར། རིགས་ཀྱི་བྱུག་ལ་ཉེ་སེམས་ཅན་གང་བདག་ཡོད་པ་ལ་བདག་

མེད་པར་ལྟ་བུ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་དང་། རྟག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་ལྟ་བུ་དང་། མི་
རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་ལྟ་བུ་དང་། བདེ་བ་ལ་མི་བདེ་བར་ལྟ་བུ་དང་། མི་བདེ་བ་ལ་བདེ་བར་ལྟ་བུ་དང་།
ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་ལྟ་བུ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པར་ལྟ་བུ་
དང་། མི་འགོག་པ་ལ་འགོག་པར་ལྟ་བུ་དང་། འགོག་པ་ལ་མི་འགོག་པར་ལྟ་བུ་དང་། ཐེག་པ་ལ་མི་ཐེག་
པར་ལྟ་བུ་དང་མི་ཐེག་པ་ལ་ཐེག་པར་ལྟ་བུ་དང་། ཐེག་པ་ཡང་བ་ལ་ལྷི་བར་ལྟ་བུ་དང་ཐེག་པ་ལྷི་བའི་
ཡང་བར་ལྟ་བུ་དང་། ཐེག་པ་ལ་ཐེག་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་དང་། ཐེག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐེག་པར་ལྟ་བུ་དང་།
ལམ་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་དང་། ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལམ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། བྱང་རྒྱལ་ཡང་དག་པ་ལ་ནི་
བྱང་རྒྱལ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་དང་། བྱང་རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱང་རྒྱལ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། རྟག་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྟག་
པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་དང་། རྟག་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་རྟག་པ་ལྟ་བུ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། གྲུན་འབྱུང་ལ་གྲུན་
འབྱུང་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་དང་། འགོག་པ་ལ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་དང་། བདེན་པ་ལ་བདེན་པ་མ་
ཡིན་པར་ལྟ་བུ་དང་གྲུན་རྫོང་ལ་དོན་དམ་པར་ལྟ་བུ་དང་དོན་དམ་པ་ལ་གྲུན་རྫོང་རུ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱབ་སྐྱེ་
འགོ་བ་ལ་རྒྱབ་སྐྱེ་འགོ་བ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱབ་སྐྱེ་འགོ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱབ་སྐྱེ་འགོ་བར་
ལྟ་བུ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་འགའ་ཡང་དག་པ་ལ་ནི་བདུད་གྱི་ཆོག་ཅེས་ཟེར་བ་དང་། བདུད་གྱི་ཆོག་ཡང་
དག་པ་ལ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་འགའ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ལྟ་བུ་འདྲ་ས་ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་གྱིས་གདོད་
ཡོངས་སུ་ལྟ་བུ་རེན་ལས་འདེལ་བའི་མདོ་འདི་གསུང་ངོ་། ༥༥ ། ཞེས་དང་།

རིགས་ཀྱི་བུ་མངས་ཀྱིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པ་སྟོང་པོ། །དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་
 བློ་མེད་ཞེས་བྱའོ། །དེ་པ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པ་གཉིས་ཀ་མི་མཐོང་པོ། །ཤེས་
 རབ་ཅན་གྱིས་ནི་སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པ་དང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་སྟག་པ་སྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་
 བདག་དང་བདག་མེད་པ་ཀུན་མཐོང་པོ། །སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །མི་སྟོང་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སྟ་སྟ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡོ། །བདག་མེད་པ་ལི་བར་དུ་འཁོར་བ་ཡོ། །བདག་ཅས་བྱ་བ་ནི་
 ཡོངས་སྟ་སྟ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་མཐོང་པ་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་མི་མཐོང་བ་ནི་ལམ་
 དབུ་མ་ཞེས་མི་བྱ། ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ལི་བར་དུ་མཐོང་པ་བདག་མི་མཐོང་བ་ནི་ལམ་དབུ་མ་ཞེས་
 མི་བྱའོ། །ལམ་དབུ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །དོན་དེ་ལྟ་བུ་བསམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ནི་རྟག་པ་མི་འགྱུར་ཞིང་ཡོད་པ་སྟེ། མ་རིག་པས་ཁེབས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 མཐོང་བར་མ་གྱུར་ནོ། །ཉན་ཅོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་མཐོང་སྟེ། མི་སྟོང་བར་

མི་མཐོང་བ་ནས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་བར་དུ་མཐོང་ཤྱེ། བདག་རྒྱ་མི་མཐོང་ངོ་། དེ་བས་ན་དོན་
དམ་པའི་སྤྱོད་པ་མཐོང་བོ། །དོན་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལམ་དཔུ་མ་མི་སྤྱོད། ལམ་དཔུ་མ་
མེད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་མཐོང་ངོ་།¹¹⁰ །ཞེས་དང་།

རིགས་ཀྱི་སྤྱ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གི་སྙོམས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་པ་མེད་པ། བདག་མེད་པ་བདེ་བ་
མེད་པ། ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་པ་མེད་པ་བདག་
མེད་པ་བདེ་བ་མེད་པ། ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་མཐོང་
ངོ་། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལོར་བའོ། །ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཤྱེ། ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙོམས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། བདག་མེད་པ་བདེ་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་
མ་དག་པར་མཐོང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མི་རྟག་པ། བདག་མེད་པ་བདེ་བ་མེད་པ་ཡོངས་
སུ་མ་དག་པར་མཐོང་ཤྱེ། དོན་དེ་ལྟ་བུས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་མཐོང་ངོ་། །བྱང་རྒྱལ་མེས་ས་
དཔལ་ས་བརྒྱུ་བས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟག་པ། བདག་མེད་པ་བདེ་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་
པར་མཐོང་ལ། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་རྟག་པ་དང་བདག་དང་། བདེ་བ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པར་
སྤྱོགས་ཙམ་ཞིག་མཐོང་ཤྱེ། དོན་དེ་ལྟ་བུས་ན་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་ཙམ་མཐོང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་བཙོམ་ལྟ་
འདས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟག་པ། བདག་མེད་པ་བདེ་བ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་པར་གཟིགས་
ལ། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་པ་དང་། བདག་དང་བདེ་བ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པར་གཟིགས་ཏེ་དེ་ལྟ་
བུས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལག་མཐིལ་དུ་སྒྲུ་རུ་རའི་འབྲས་སུ་བཞག་པ་ལྟར་གཟིགས་སོ། །དོན་དེ་ལྟ་
བུས་ན་དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་འཛིན་ནི་མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་བྱའོ།¹¹¹ །ཞེས་དང་།

བདག་མེད་པ་ལ་བདག་རྒྱ་འདུ་ཤེས། བདག་ལ་བདག་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་
ན། །འཕྲིག་རྟེན་པ་ཡང་བདག་ཡོད་པར་སྒྲ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཡང་བདག་ཡོད་པར་སྒྲ་ཤྱེ། འཕྲིག་རྟེན་
པ་དག་བདག་ཡོད་པར་སྒྲ་མོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ནི་བདག་མེད་པ་ལ་
བདག་རྒྱ་འདུ་ཤེས་པ་ཤྱེ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཅེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཡོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ནོ། །འཕྲིག་རྟེན་པ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བདག་མེད་ཅེས་སྒྲ་ཤྱེ། དེ་བས་ན་བདག་ལ་
བདག་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ།¹¹² །ཞེས་དང་། ལུ་ལྟོགས་ཅན་གྱི་ཆོས་ལ་ནི་དེས་པར་བདག་མེད་
དོ། །གང་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ལྷ་མཐའ་ཡས་པ་མེ་ཆོས་
ཀྱི་དྲ་བ་མེད་པ་མི་བྱེད་པ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ།¹¹³ །ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་

འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པར་བརྟ་བ་དང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་
ལྟ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྟོང་པ་དང་། སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་བདེ་བ་
མེད་པ་དང་། བདག་དང་བདག་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་དང་། ཆོས་ཐ་
དད་པ་གཅད་དུ་རུང་བ་དང་ཆོས་ཐ་དད་པ་གཅད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ཆོས་ཐ་དད་པ་རྒྱུན་ལས་སྦྱེ་བ་དང་།
ཆོས་ཐ་དད་པ་རྒྱུན་ལས་མི་སྦྱེ་བ་དང་ཆོས་ཐ་དད་པ་འི་རྒྱུན་ལས་འབྲས་ལུ་ར་གྱུར་པ་དང་ཆོས་ཐ་དད་པ་
རྒྱུན་ལས་འབྲས་ལུར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པར་རྟགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འཁྲུག་པ་དང་།

དེའི་ཆེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སྤྱོད་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྟུལ་བ། ལེགས་པར་ཉོན་ལ་གིན་
ཏུ་ཡོད་ལ་ཟུངས་ཤིག །ཁྱེད་ཀྱིས་མི་ར་རོ་བ་ལ་དཔེ་བླངས་པ་ནི་ཆོག་དང་འབྲུ་ཅམ་ཤེས་པར་ཟད་ཀྱི་དོན་
ནི་མ་རྟགས་སོ། །དེ་ལ་དོན་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཞེན། དཔེར་ན་མི་ར་རོ་བས་ཉི་རྩེ་ལ་སོགས་པ་མི་འཁོར་བ་
འཁོར་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་འདུ་བར། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ཡང་དེ་དང་འདུ་སྟེ་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མ་རིག་
པས་ཡོངས་སུ་ཁེབས་པས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། བདག་ལ་བདག་མེད་པར་འདུ་ཤེས། རྟག་
པ་ལ་མི་རྟག་པར་འདུ་ཤེས། ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འདུ་ཤེས། བདེ་བ་ལ་སྟུག་བསྟུག་
བར་འདུ་ཤེས་ཏེ་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པར་ཡོངས་སུ་ཁེབས་པས་དེ་འདུ་བར་འདུ་ཤེས་མོད་གྱི། དོན་ཁོང་
དུ་མ་རྟུན་པས་མི་ར་རོ་བ་དེ་འཁོར་བའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འཁོར་བར་འདུ་ཤེས་སྦྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །
བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དོན་རྟོ། །རྟག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དོན་རྟོ། །བདེ་བ་
ནི་ཐུངས་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དོན་རྟོ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དོན་ཡིན་ན་ཅི་འཕྲིར་
དགེ་སྤྱོད་ཁྱེད་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་ནི་ར་རྒྱལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ན་འཁོར་རོ་ཞེས་སྟེ། ཁྱེད་སྟུག་པ་ལྟར་
ན་བདག་གུང་མི་རྟག་པ་དང་སྟུག་པ་ལྟར་བ་དང་བདག་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ཡང་དག་པར་དོན་མེད་དོ། །ནན་ཏན་བྱེད་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་དོན་མེད་པས་དེ་མ་ཡིན་པ་
ནན་ཏན་བྱེད་པའི་ཆོས་གསུམ་པོ་ལས་ལྷག་པ་ངས་བཤད་པར་བྱའོ། །སྟུག་པ་ལྟར་ལ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་
དང་བདེ་བ་ལ་སྟུག་པ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོས་སོ། །མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པ་དང་།
རྟག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོས་སོ། །བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་
བདག་ལ་བདག་མེད་པར་འཛིན་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོས་སོ། །ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པར་
འཛིན་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འཛིན་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོས་སོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་

གི་ཚེས་རྒྱུ་པ་བཞི་པོ་འདི་ནི། ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བཟན་ཏན་ཏྱ་བར་གང་ཐག་གིས་མི་ཤེས་སོ། །¹⁴ ཞེས་
དང་།

འཛིག་རྟེན་པ་ཡང་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡོད་དོ། །འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པ་ཡང་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡོད་དོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚེས་ནི་
བཞེད་དུ་ཡོད་ལ་དོན་མེད་པ་ལོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་བཞེད་དུ་ཡང་ཡོད་ལ་དོན་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚེས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་བཞི་དང་བཅས་བསདོན་མི་རྟོགས་སོ། །དེ་རི་ལྷ་ཞེ་ན།
འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་དང་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་དང་ལྷ་བ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་དང་། ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གསུམ་གྱིས་
འཛིག་རྟེན་པ་ནི་བདེ་བ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་ལྷ། རྟག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་ལྷ། བདག་ལ་བདག་མེད་པ་ལྷ།
ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་ལྷ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཅེས་བྱའོ། །ཕྱིན་ཅི་ཡོག་པས་ན་འཛིག་རྟེན་
པས་ནི་ཚིག་ཏུ་སྤྲུག་བ་ཤེས་གྱི་དོན་མི་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་དོན་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། བདག་མེད་པ་ནི་འཁོར་བ་
ཞེས་བྱའོ། །བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལོ། །མི་རྟག་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སོ། །
རྟག་པ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཚེས་གྱི་སྟེན་ལོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ནི་ཕ་སྟེགས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །བདེ་བ་
ནི་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ལས་འདས་པ་ལོ། །ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ནི་འདུས་བྱས་པའི་ཚེས་སོ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་
ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ཚེས་ཡིན་ཏེ་དེ་བས་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ཡོག་
པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྷ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ཡོག་པས་ཚིག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡང་ཤེས་ལ་དོན་ཡང་ཤེས་སོ། །གང་ཞིག་ཕྱིན་
ཅི་ཡོག་བཞི་པོ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བར་འདོད་ན་དེ་ལྷ་བའི་ཚུལ་དུ་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་ཡོངས་སུ་
དག་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་དང་། ལྷ་འི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་སྤང་འདས་ཆེན་པོར། ཡང་དེའི་ཆེ་
བསྐྱེད་པའི་གཞི་ལྷ་སྤངས་ཤིང་ཚུ་ལ་བློ་མས་དང་གོ་ཆ་དང་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་དགེ་བསྟེན་འོད་དྲི་མ་
མེད་པར་གྲགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བསྟེན་གང་གྱའི་སྤང་གཉིས་གྱི་བྱེ་མ་སྟེད་ཐམས་ཅད་སྤང་
དང་སྤང་དུ་ཤེས་པར་འདོད་པ་གཉིས་གྱེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་བདེ་བ་དང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་
བདག་ཡོད་པ་དང་བདག་མེད་པ་དང་སྟོང་བ་དང་སྟོང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་དང་དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པ་
དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་བརྟན་པ་
མ་ཡིན་པ་དང་ཞི་བ་དང་ཞི་བ་མ་ཡིན་པ་དང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དང་ཐེར་སྟག་དང་ཐེར་སྟག་མ་
ཡིན་པ་དང་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ལས་འདས་པ་དང་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཤེས་པར་འདོད་པ་གཉིས་གྱེ། ¹⁵ ཞེས་དང་།

ཁྱེད་ཀྱི་པ་དང་ཁྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལས། སྐབས་དང་སྐབས་མ་ཡིན་པ་ལས། འགྲོ་བ་དང་མི་འགྲོ་བ་ལས། རྟེན་དང་རྟེན་མ་ཡིན་པ་ལས། ཐེར་རྟག་དང་ཐེར་རྟག་མ་ཡིན་པ་ལས། བརྟན་བ་དང་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་ལས། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས། ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས། བདེན་པ་དང་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་ལས། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས། གསང་བ་དང་གསང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩིས་རྩིས་པ་དུ་མ་དག་ལ་སོམ་ཉིད། ཡིད་གཉིས་སམ། ཐོ་ཚོམ་ཟ་བཅི་དང་ཅི་ཡོད་པ་དེ་དང་དེ་དག་ལྟས་ཤིག་དང་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་བྱའོ། །བདུད་ཅི་ལོ་མཚོག་ཀྱང་ཁྱེད་ལ་བརྟན་པར་བྱ་ཏེ། དེའི་ཡོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་དང་།

རྒྱུད་སྒྲུ་མའི་འགྲེལ་པར། དེ་ལ་བྱིན་ཅི་ཡོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་ལ་བརྟུན་དོ། །དེ་ཅི་ལོ་ཕྱིར་ཞེན། འདི་ལྟ་ཏེ། དེ་དག་གྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ལས། སྤྱར་ཏེ་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་བསྐྱོམ་པ་ལས་བསྐྱོག་ནས་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་སྐྱོམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་བདེ་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ལས། སྤྱར་དེ་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོམ་པ་ལས་བསྐྱོག་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་བསྐྱོམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་བདག་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ལས་སྤྱར་དེ་ལ་བདག་གི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོམ་པ་ལས་བསྐྱོག་ནས། བདག་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སྐྱོམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་གཙང་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ལས་སྤྱར་དེ་ལ་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོམ་པ་ལས་བསྐྱོག་ནས་མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་གྲངས་འདི་ས་ནི་རྩིས་ཀྱི་སྐྱོ་ཐོས་པ་དང་འགལ་བའི་ལམ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར། མཚོག་ཏུ་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་རྟག་པའི་མཚོན་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་སྤྱོད་ལུ་ལ་མ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ། མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། མི་སྤྱག་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལུ་ལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོར། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རྫོང་གི་རྒྱའི་ནོར་བུའི་དཔེ་ས་ར་བཏུ་བསྐྱབས་ཏེ། འདི་ལྟ་ཏེ། དགེ་སྤྱོད་དག་དཔེར་ན་སོགས་ཀྱིས་ལུས་པ་ན་སྒྲེ་བོ་དག་ཀྱིས་རས་པ་ཅིངས་ཏེ། རང་རང་གི་རྒྱན་དང་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དག་གིས་རྒྱ་ལ་ཕྱེའོ། །དེ་ནས་དེར་གཅིག་གིས་རིགས་དང་ལྟན་པའི་ནོར་བུའི་རྒྱུ་རྒྱའི་ནང་དུ་བཞག་པ་

དང་། དེ་ནས་ལེ་རྒྱུ་དེའི་དོན་དུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཞག་ནས་ཞུགས་པར་གྱུར་རོ། །རྫིང་གི་རུ་དེ་
 ཡང་ནོར་བུའི་མཐུས་ནོར་བུའི་འོད་དང་འདྲ་བར་སྒྲུང་ངོ་། །དེ་དག་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་རུ་དེ་མཐོང་ནས། ཞེ་
 མའོ་ནོར་བུའོ་སྒྲུ་མའི་ཡོན་ཏན་གྱི་འདུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་ཞུགས་སོ། །དེ་ནས་དེ་ནས་ཡོད་པའི་གསེག་མཐུ་གྱི་
 མོ་དེ་དག་ལ་ནོར་བུའོ་སྒྲུ་མ་ནས་བསྐྱེད་པ་དག་གིས་ནོར་བུ་རྫོང་དོ་སྒྲུ་མ་ནས་སྐྱུང་ངོ་། །ཕྱུང་ནས་ཀྱང་རྫིང་
 སུའི་འགྲམ་དུ་བཞུགས་པ་ན་འདི་ནི་ནོར་བུ་མ་ཡིན་ནོ་སྒྲུ་མ་པའི་འདུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་འཕུགས་གོ། །དེ་ནས་དེ་ལ་
 ཐབས་མ་ཐས་ཤིང་ཡིད་གཞུངས་པ་གཅིག་གིས་ནོར་བུ་དེ་ཡང་དག་པ་རྫོང་པར་གྱུར་རོ། །དགེ་སྦྱོང་དག་དེ་
 བཞིན་དུ་ནོར་བུ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་མི་ཤེས་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་སྟག་
 བཟུལ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མི་སྟག་པའོ་ཞེས་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 བསྒྲུ་མས་ཤིང་། བསྒྲུ་མས་པ་མང་དུ་བྱས་ཤིང་མང་དུ་བྱས་པས་ཉེ་བར་གཞག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་མེད་
 རོ། །དགེ་སྦྱོང་དག་དེའི་ཕྱིར་རྫོང་གི་གསེག་མ་དང་གྱོ་མོར་རྣམ་པར་གནས་པ་ལྟར་མི་འགྱུར་བར་ཁྱེད་ཅག་
 ཐབས་ལ་མ་ཐས་པར་གྱིས་ཤིག། དགེ་སྦྱོང་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་གང་དང་གང་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་ཐམས་
 ཅད་སྟག་བཟུལ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དང་ཐམས་ཅད་མི་གཅོང་བའོ་ཞེས་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་བསྒྲུ་མས་ཤིང་བསྒྲུ་མས་པ་མང་དུ་བྱས་པ་དེ་དང་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་སྟག་པ་
 ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱས་པར་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་བར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལས་བརྒྱུ་མས་ཏེ།
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་བརྟན་བ་ནི་མདོ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྦྱང་བ་ཉིད་ལས་སེམས་
 རྣམ་པར་གཡེངས་བ་ནི་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབའ་སྦྱང་བ་ཉིད་
 ཀྱི་དོན་གྱི་རྩལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རྫིང་པོ་ལས་ཉམས་པ་དག་ལ་བཞེད་དོ། །ལྟ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

༡) བཤད་པའི་དོན་བརྒྱུས་ཉེ་གདམས་ཤིང་སྒྲོན་ལམ་གདབ་པ།

དེ་ལྟ་བུས་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཞུགས་ཤི་ལྟར་ཡིན་
 པ་དང་རི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་རྟོགས་དགོས་ཏེ་དོན་དང་མཐུན་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དོན་ནི་བདེན་པ་གཉིས་དང་འཁོར་འདས་གཉིས་དང་། བདེ་གསེགས་སྦྱིང་པོ་དང་གློ་བུར་
 སྤྲི་མ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ནམ་མཁོན་ཉིད་རི་ལྟར་གནས་པ་སྟེ། འགའ་ཞིག་ནི་མི་རྟག་པ་དང་སྟག་
 བཟུལ་བ་དང་སྦྱང་བ་དང་བདག་མེད་པ་དང་མི་གཅོང་བ་ལ་སོགས་པར་གནས་ལ། འགའ་ཞིག་ནི་དེ་
 རྣམས་ལས་བསྒྲོག་པར་ཡང་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་སྦྱང་གཞན་སྦྱང་དང་། རང་བྱུང་གཞན་བྱུང་དང་།

རང་རྒྱལ་གཞན་རྒྱལ་དང་། རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་རྒྱལ་མེས་རང་རྒྱལ་དང་ཡོ་མེས་རང་རྒྱལ་དང་། ཡོ་མེས་རང་
 རྒྱལ་ལ་ཡང་རང་བྱུང་གཞན་བྱུང་ངམ་འགོག་བདེན་ཡོ་མེས་དང་ལམ་བདེན་ཡོ་མེས་མཐའ་དག་ཡོ་
 མེས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གསལ་འདུལ་བྱས་འདུལ་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོངས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིམ་གྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་
 རྒྱུད་པར་དང་། མེས་དང་མེས་བྱ་གཅིག་མི་གཅིག་དང་། རྒྱལ་མེས་ཡོ་མེས་གཅིག་མི་གཅིག་དང་། གཞུང་
 བ་དང་འཛིན་པ་གཅིག་མི་གཅིག་དང་། སྲིད་གསུམ་གཅིག་མི་གཅིག་དང་། སྲིད་གསུམ་གྱི་འཛིན་ཡོད་
 མེད་དང་། སྲིད་གསུམ་སྐད་ཅིག་ལས་འདས་མ་འདས་དང་། ལུན་ཅས་དུངས་པ་ཡིན་མིན་གྱི་སྲིད་གསུམ་
 དང་། སངས་རྒྱལ་མཐའ་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁམས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དང་། བདེན་གཤིས་དཔྱེར་ཡོད་
 དཔྱེར་མེད་དང་། བདེན་བཞིན་དཔྱེར་ཡོད་དཔྱེར་མེད་དང་། སྐྱ་གསུམ་དཔྱེར་ཡོད་དཔྱེར་མེད་དང་། འཁོར་
 འདས་དཔྱེར་ཡོད་དཔྱེར་མེད་དང་། རྒྱུ་འབྱས་དཔྱེར་ཡོད་དཔྱེར་མེད་དང་། གཞི་འབྱས་དཔྱེར་ཡོད་དཔྱེར་
 མེད་དང་། གཞུང་འཛིན་དཔྱེར་ཡོད་དཔྱེར་མེད་དང་། རྒྱལ་མེས་ཡོ་མེས་དཔྱེར་ཡོད་དཔྱེར་མེད་དང་། རྟེན་
 དང་བརྟེན་པ་དཔྱེར་ཡོད་དཔྱེར་མེད་དང་། བརྗོད་བྱ་བརྗོད་བྱེད་དཔྱེར་ཡོད་དཔྱེར་མེད་དང་། དབྱངས་
 དང་གསལ་བྱེད་དཔྱེར་ཡོད་དཔྱེར་མེད་དང་། ལུང་པོ་ལམས་སོགས་དཔྱེར་ཡོད་དཔྱེར་མེད་ལ་སོགས་པ་
 དང་། འགལ་འདུལ་སྟོན་ཡོད་སྟོན་མེད་དང་། དངོས་འགལ་ལ་སྤངས་གསུམ་ཡོད་མེད་དང་། གནས་ལུགས་
 ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ལས་འདས་མ་འདས་དང་། རྒྱལ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ལས་
 འདས་མ་འདས་དང་། སྐད་ཅིག་གི་ཆོས་ལས་འདས་མ་འདས་དང་། རྟོག་གཤིས་ཆོས་ལས་འདས་མ་འདས་
 དང་། འཛིན་རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་མ་འདས་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་དང་། རང་བཞིན་གཏུག་མ་དང་།
 བཅོས་མ་སྟོ་བྱུར་བའི་བྱུང་པར་དང་། རྒྱལ་བར་དག་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང་གཉིན་པོས་དག་
 པར་བྱས་པའི་བྱུང་པར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱལ་བ་དང་གཙང་བ་དང་། ཞིབ་དང་དཔེན་བ་དང་། འགགས་
 པ་དང་སྤངས་པ་དང་། ཟད་པ་དང་རྩལ་བ་ཞེས་བྱུང་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་མཐའ་ལ་ཡང་གཤིས་གཤིས་སྐྱ་གནས་
 པ་དང་། དེ་ལྟར་སྤངས་པ་དང་གནད་གཅིག་པའི་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་རྩལ་གཤིས་གཤིས་སྐྱ་གནས་པ་དང་།
 རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པར་གསུངས་པ་ལ་གང་མེད་པ་དང་དེའི་ལྷན་མ་གང་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་དང་།
 བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་དང་གཞི་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ་གང་མེད་པ་དང་དེའི་
 ལྷན་མ་གང་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་སྐྱེས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྐྱོས་པ་མེད་པ་
 དང་། མཐའ་དང་བྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དག་པ་དང་བྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་མཐའ་ལ་ཡང་གང་མ་སྐྱེས་
 པ་ནས་གང་དང་བྱལ་བའི་བར་དང་། དེའི་གཞི་ལས་ལྷན་མ་གང་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་དང་། དབྱུང་ལ་སྤངས་

བཅས་སྒྲིམ་མེད་གྱི་བྱ་བ་ཡར་དང་། སེམས་ཅམ་ལ་དོན་དམ་ཀུན་རྫོབ་རང་བཞིན་བཅོས་མ་གཞུག་ལ་སྒྲོ་
 བྱར་བའི་བྱ་བ་རང་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་མེད་ཚུལ་གྱི་བྱ་བ་ཡར་དང་། གནས་གྱུར་པ་ལ་གྱུར་ཚུལ་གྱི་
 བྱ་བ་ཡར་དང་། སྒྲིང་བ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་བའི་དོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་གི་དངོས་པོ་
 དང་གཞན་གྱིས་དངོས་པོས་སྒྲིང་བ་ཉིད་གྱི་བྱ་བ་ཡར་དང་། མི་ལམ་སྒྲུལ་ལ་སོགས་དང་འདྲ་བར་གསུངས་
 པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་འདྲ་ཚུལ་དང་དོན་དམ་འདྲ་ཚུལ་གྱི་བྱ་བ་ཡར་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་
 ལ་ཀུན་རྫོབ་འདྲ་ཚུལ་དང་དོན་དམ་འདྲ་ཚུལ་གྱི་བྱ་བ་ཡར་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ་སྒྲོ་བྱར་བྱི་
 མ་མེད་ཚུལ་དང་བདེ་བཞེགས་སྒྲིང་བོ་ལ་མེད་ཚུལ་གྱི་བྱ་བ་ཡར་དང་། ཡོད་མེད་ལས་འདས་པར་ཡང་
 གསུངས་ལ་ཡོད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། རྟག་ཆད་ལས་འདས་པར་ཡང་གསུངས་ལ་རྟག་པར་ཡང་
 གསུངས་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་ཡང་གསུངས་ལ་རང་བཞིན་སྒྲུན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཡང་གསུངས་པ་
 དང་། དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཡང་གསུངས་ལ་དོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྒྲུ་ཡོངས་སྒྲུབ་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། འདུས་
 མ་བྱས་སྒྲུ་ཡང་གསུངས་ལ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་གཉིས་ལས་འདས་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་སྒྲུ་ཡང་གསུངས་ལ་ཆོས་གང་ཡང་མི་གནས་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པར་ཡང་གསུངས་ལ་ཆོས་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་གསུངས་པ་དང་། རྟེན་དང་
 བརྟེན་པར་ཡང་གསུངས་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། བདག་མེད་པར་ཡང་
 གསུངས་ལ་བདག་ཡོད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། སྒྲིང་པར་ཡང་གསུངས་ལ་མི་སྒྲིང་པར་ཡང་གསུངས་པ་
 དང་། ཡོད་པར་ཡང་གསུངས་ལ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། སྒྲེ་པར་ཡང་གསུངས་ལ་མི་སྒྲེ་པར་ཡང་
 གསུངས་པ་དང་། འགགས་པར་ཡང་གསུངས་ལ་འགགས་པ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། འགྱུར་པར་
 ཡང་གསུངས་ལ་འགྱུར་པ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། སྒྲོས་པར་ཡང་གསུངས་ལ་སྒྲོས་པ་མེད་པར་
 ཡང་གསུངས་པ་དང་། སྒྲོ་བལྟ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་ལ་སྒྲོ་བ་དང་བལྟ་བར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། དཔྱེ་
 བ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་ལ་དཔྱེ་བ་མང་པོར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ཡང་
 གསུངས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་སྒྲིང་བར་ཡང་གསུངས་
 ལ་མི་སྒྲིང་བར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་པ་རིག་བར་ཡང་གསུངས་ལ་རྣམ་པ་རིག་མེད་པར་ཡང་གསུངས་
 པ་དང་། ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་ལ་ཡོད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་དན་ལས་
 འདས་པ་མེད་པའམ་མི་བདེན་པར་ཡང་གསུངས་ལ་ཡོད་པའམ་བདེན་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། འབྲས་
 ལུ་ཐོབ་པར་ཡང་གསུངས་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་གསུངས་ལ་བྱུར་

མེད་ཀྱང་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་འགལ་འགལ་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པར
 ཐུབ་པ་དང་། ཀུན་གཞི་ལ་ཡི་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་སུ་འབྱེད་པ་འཇུག་པའི་དང་ཐུང་བའི་འབྱེད་པ་དང་།
 རིགས་ལ་ཡོད་པ་དོན་དམ་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དང་། མེད་པ་ཀུན་ཐོབ་རྒྱུ་པའི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་།
 ལམ་ལ་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་དང་། ཉེ་རིང་དང་མཉམ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། འབྲས་སུ་ལ་
 ཐུབ་པ་འབྲས་སྐྱེད་འབྲས་རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་ཚོས་སུ་ཀུན་ཐོབ་གཟུགས་སྐྱེད་ཁྱད་པར་དང་། སྤང་
 བྱའམ་སྤང་བྱ་ལ་ཀུན་བཟླས་ལྟར་སྤྱེས་དང་། ཉོན་སྤྱི་བ་ཤེས་སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། དེད་ག
 གི་རྩ་བ་དང་། བཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་མཉམ་བཞག་གི་ཤེས་རབ་དང་། རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ཡོ་
 ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། དེད་ག་གི་གནད་དམ་རྩ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་དང་།
 བཞི་དང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཐུང་གཞི་སྤང་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་སྤང་མམ་འབྲས་སྤྱོད་མམ་ཐུང་རྩ་བ་ཀྱི་
 ཁྱད་པར་དང་། གཞི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་ལྟ་སྒྲིམ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་དྲང་དོན་དང་རིས་དོན་དང་སྤྱན་མོང་དང་
 སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་དང་བསྐྱེད་པ་གསུམ་དང་། བཀའ་འཁོར་ལོག་སུམ་
 དང་རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དང་། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་དང་། ཐུང་དང་འབྲས་སུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་མདོ་དང་ཐུགས་ཀྱི་
 རྩ་བ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གནས་རྩ་བ་གང་ཡིན་པ་འི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ལེགས་
 པར་རྟོགས་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུར་འགྱུར་གྱི། གཞན་ཏུ་ན་དེར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་སྤྱན་མོང་སྤྱད་ཐབ་
 མོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་ནམ་དུ་ཡང་
 མི་འབྲལ་པར་གྱུར་ཅིག །དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཏུ་མར་རྣམས་པར་བྱེ་སྤྱེ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ལ་བ་ཀྱང་མཉམ་
 གཞག་ཐབ་མོའི་སྐབས་སུ་ནི་རྟོག་མེད་སྤྱོད་ཐུབ་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་འཛིན་དགོས་ཤིང་། གྲོགས་སྤྱོད་པ་
 དང་དམ་ཚིག་གི་རྟོགས་རྣམས་པར་དག་པ་ཡང་ཚང་དགོས་ཏེ། ལེགས་ཤིག་ཏུ་བརྟན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱོལ་།
 གནས་ལུགས་འབྲལ་ལུགས་འི་བཞིན་ལེགས་རྟོགས་ནས། །འབྲལ་བ་བརྟོག་པའི་ཐབས་ཀྱིས་
 མཚོགས་ཀྱང་པ། །ཤིན་ཏུ་དག་པའི་ལྟ་སྒྲིམ་སྤྱོད་པ་རྣམས། །བདག་གཞན་ཀུན་གྱིས་སྤྱར་དུ་རྟོགས་བྱེད་ཤོག།
 རྣམ་དག་ལེགས་པའི་ལམ་གྱི་སྐབས་སོ། །

འབྲས་བུའི་སྐབས།

ག ལམ་གྱི་བྲལ་བ་དང་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་བཤད་པ། འདི་ལགམུམ།

༡ ཐེག་ཆེན་འབྲས་བུ་སྦྱར་བརྟན་པ།

དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ལྷ་སྒྲོམ་སྦྱོང་པས་ལམ་ཆོག་སྤྲོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་གསལ་བྱེད་སྤྱི་བ་གཉིས་ཟད་པ་ལས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱུ་འཕྱོང་སྟེ། མདོ་སྟེ་རྒྱུ་དུ། དཀའ་སྦྱོང་དཔག་མེད་བརྒྱ་ཕྱག་དང་། དཔག་མེད་དགེ་བ་བསགས་པ་དང་། དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དུས་དང་ནི། དཔག་མེད་སྦྱིབ་པ་ཟད་པའི་བྱིར། སྦྱིབ་པ་ཀུན་གྱི་དྲི་མེད་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོད་ཉིད་འཕྱོང་། རིན་ཆེན་སྦྱོང་ནི་བྱེད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱུ་ཉིད་ནི་ཡང་དག་བརྟན། དཔལ་བརྒྱུ་མེད་བྱུང་དཀའ་སྦྱང་དགེ་ཀུན་བསགས། ལྷ་ལ་མཆོག་དུས་རིང་འགྲོ་བའི་སྦྱིབ་ཀུན་ཟད། ལམ་གཏོགས་སྦྱིབ་པ་ལྷ་བཙུང་སངས་རྒྱུ་ཏེ། དེ་ནི་མཐུ་ཆེན་རིན་ཆེན་སྦྱོང་བྱེད་པའོ།^{༡༠} ཞེས་དང་། གང་ལ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པའི་ས་བོན་དུས་རིང་རྟག་ལུན་པ། སྦྱོང་བ་བྱིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་རྣམ་པ་ཀུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཙུང་སྦྱར་ཅིང་། ཀུན་སྦྱར་ཆོས་དཀར་ཡོན་ཏན་མཆོག་རབ་ལུན་པ་ཐོབ་པ་སངས་རྒྱུ་ཉིད། དེ་ནི་མི་རྟོག་རབ་དག་གི་ཉ་རུ་ལ་ཅན་ལེ་ཤེས་ལམ་གྱིས་འཕྱོང་།^{༡༡} ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྒྲུ་མར་ཡང་། རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞེས་བརྟན་གང་ཡིན་ནི་དང་མཐའ་བཞིན་གྲོ་བར་གྱི། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྦྱོན་ཆོག་སྦྱག་པའི་སྦྱིབ་པ་ཡིས་ནི་བསྦྱིབས་སྦྱར་བ། དྲི་མེད་སངས་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལུན་རྟག་བརྟན་གསལ་བྱུང་སངས་རྒྱུ་ཉིད། དེ་ནི་ཆོས་ལ་མི་རྟོག་རྣམ་འབྱེད་ལེ་ཤེས་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྱོང་། སངས་རྒྱུ་ཉིད་ནི་དཔྱེར་མེད་པ། དག་པའི་ཆོས་གྱིས་རབ་བྱེད་པ། ཉི་མཐའ་བཞིན་དེ་ལེ་ཤེས་དང་། སྦྱངས་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དོ།^{༡༢} ཞེས་དང་། ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད་ཅིང་རྣམ་དཔྱེར་མེད། གཉིས་མེད་གསུམ་བུ་འབྱེད་རྣམ་རྟོག་མེད། ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གང་ཡིན་རྟག་གནས་པ། མཉམ་པར་གཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་མཐོང་། གཞལ་མེད་གང་གཤིས་བྱེད་པས་འདས་པ། བསམ་མེད་མཉམ་མེད་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལུན། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་དྲི་མེད་དབྱིངས་དེ་ནི། བག་ཆགས་བཅས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་སྦངས་པའོ། ལྷ་ཆོག་སངས་ཆོས་འོད་ཟེར་མངའ་བའི་སྒྲུལ། འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲོ་ལ་དོན་སྦྱིབ་ལ་བརྟོན་པ། མཛད་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྒྱལ་བཞིན་ཏེ། ལྷ་ཆོག་སངས་དངོས་དང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་མིན། འཛིག་རྟེན་ནི་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། རབ་ཏུ་སྦྱིན་དང་ལུང་སྟོན་རྒྱ་ཡི་གཟུགས། གང་ཡིན་དེ་ཡང་འདིར་ནི་རྟག་གནས་ཏེ། འཇམ་མཁའི་ཁམས་སུ་གཟུགས་གྱི་ཁམས་

པའིན་ནོ།^{པ་}༥༩། ཞེས་ལོགས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་དཔེ་མིན་རྩེ་མཚར་མཛད་དུ་གྲུང་པའི་རྒྱ་དང་ཡེ་མེས་
དང་ཡོན་ཏན་དང་ཡིན་ལས་ལུན་ལུམ་ཚོགས་པ་དང་། མད་མེད་ཅིང་གཞལ་རྩ་མེད་ལ་དཔག་རྩ་མེད་པའི་
པདག་ཉིད་ནས་མ་ལའ་ལྟར་རྒྱ་མེད་། མེད་པའིན་གྱི་ཚོར་སྤྲོད་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལ་ཚོགས་པ་
ལྟར་མེས་ཀ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་དཔལ་འཕྲུང་གནས་དམ་པ་མིན་ནོ།།

༥ དེ་ཡི་དོན་རྒྱུ་ལ་འཇུག་པ། ལྟི་ལ་རྟུག་

2) སིང་རྒྱལ་མཆོང་བའི་སྐུ་ཚུན་ཆོག་ས་བཤད་པ།

८१७ वाङ्मयसङ्ग्रहः

དེ་ལས་ངས་སྐུ་མཆོམ་རྩེན་པད་ས་ཀྱི་སྐུ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞེ་ལ་སོགས་
པར་གང་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་བདེན་གཤིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་ན་ལུ་བ་པའི་བཀའ་ལ་མི་སྒྲིངས་པར་
འགྱུར་རོ། །འདིར་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་སྐུ་གཅིག་ནི་ད་དུ་ཟད་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐུ་ལྟེ། ལུང་ན་
འདས་པ་བདེན་གཅིག་ལ། ༥༥ །ཞེས་དང་། གང་ཐུང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་དོ། ༥༦ །ཞེས་
དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པ། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ནེ། ༥༧ །ཞེས་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་སྐུ་
མ་གཏོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཤིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། གཅིག་ལུ་སྐུ་
མ་ཐོགས་ནོ་རྗེའི་བདག་ ༥༨ །ཅིས་དང་། བདེན་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་པ་མེད། ༥༩ །ཅིས་དང་། བདེན་པ་ནི་
གཅིག་ལུ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འགྲོག་པའི་བདེན་པ་ལོ། ༦༠ །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་གང་
གསུངས་མཐར་ཐུག་གི་གནས་ལུགས་ལ་བདེན་པ་གཅིག་ལུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཆོས་ནི་དེ་ཀྱི་སྐུ་སྟེ་དཔེ་
རྒྱ་མེད་པ་དང་འབའ་ཞིག་པ་དང་ཆོས་ནི་དེ་ལྟ་མོ་གཅིག་པ་དང་ཤེས་དང་ཤེས་ལུ་གཅིག་པའི་སྐུ་ལོ།

८७ ॥ वदेत्तु दशगतिं सत्सु गतिं सत्सु दश्वेव ॥

དེ་ལ་སྒྲུག་ཤིས་ནི་དོན་དམ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་ཀྱུ་རྫོང་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་ལྟེ་རང་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་
 གྲུལ་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་གནས་སོ། །དེ་ཡང་། རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྒྲུ་དང་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཀྱུ་
 རྫོང་ཀྱི་དེ་དེ། །འབྲེལ་དང་རྒྱལ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུའི། །ཡོན་ཏན་དཔེ་བཟུང་གཟུབ་ཀྱི་འདི་དག་། བདག་
 ཉིད་གྱི་ནི་འབྱོར་པའི་གནས། །དམ་པའི་དོན་གྱི་སྒྲུ་ཡིན་ཏེ། །དང་མཛེས་རྒྱལ་སྒྱི་བརྟེན་པའི་སྒྲུ། །ཁ་རྩལ་སྒྲུབ་
 གྲུལ་ཆོག་སྒྲུབ་པའི་གནས། །དང་པོའི་སྒྲུ་ནི་རྩྭ་བས་ལ་མོག་ས། །འབྲེལ་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་སྒྱི་དང་ལྟན། །གཤིས་

(4) དེ་དག་ལས་གསལ་པ་འཇམ་དཔལ་ལྟི་མཛེ་ལྟར་གསུངས་པའི་རྒྱུ།

དེ་བཞིན་དུ་པམགས་པ་འདམ་དཔལ་གྱིས་རང་གི་ལྟ་བུའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པར། སངས་
 རྒྱལ་ལྷ་མོར་གོ་ཡིས། །སེམས་ཅན་པམས་པའི་དབང་དག་གིས། །སྤྱི་གཅིག་གཉིས་གསུམ་དང་ནི།
 བཞི་དང་ལྔ་ཅུ་གསུངས་པ་སྟེ། །སངས་རྒྱལ་མོག་མ་ཐམ་མེད། །དང་པོའི་སངས་རྒྱལ་མེས་མེད་པ། །ཡེ་
 བེས་མིག་གཅིག་དེམ་མེད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡེ་བེས་སྟེ། །རི་ལྷར་གསུགས་ཀྱི་སྐྱ་དང་ནི། །དེ་ལྷར་
 སངས་རྒྱལ་ཆོས་སྟེ། །སེམས་ཅན་པམས་པའི་དབང་གིས་བྱིས། །བསྟན་པ་ཅོས་སྟེ་པམགས་གསུམ་
 པོས་གསུངས། །ཐུགས་གསུང་སྟེ་ཡིད་བྱེ་བ་ཡིས། །སྤྱ་གསུམ་དུ་ནི་རབ་ཅུ་བསྟགས། །ཆོས་དང་ཡོངས་སྟོད་
 རྒྱལ་པ་རྣམས། །ཐུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་མི་ཡིས་སྟུབ། །དེ་པོ་ནི་དཔོངས་རྫོགས་པ་ཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གསུ་
 པ་སྟུལ་པ་དང་། །ཆོས་སྟེ་མཛད་པར་པཅས་པ་སྟེ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཤད། །སངས་རྒྱལ་སྟེ་
 ལཱའི་བདག་ནི་ད་ཅན། །བྱུང་བདག་ཡེ་བེས་ལཱའི་བདག། །སངས་རྒྱལ་ལཱའི་བདག་ཅོད་པ་ན་ཅན། །སྤྱན་ལཱ་
 ཆགས་པ་མེད་པ་འཆང་། །གསུགས་ཀྱི་སྐྱར་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་སྟུལ་པའི་སྟེ་མཆོག་གོ། །སྟུལ་
 སྐྱར་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་སྟེ་མཆོག། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་རབ་བསྟགས། །ཡེ་བེས་སྐྱར་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་ཡེ་བེས་སྐྱར་རབ་བསྟགས། །བདེ་
 བའི་སྐྱར་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་བདེ་སྟེ་ལྟར་མེད་མཆོག། །བསྟུན་པ་སྐྱར་པོ་དེ་བཞིན་སྟེ། །ཡང་
 དག་པམགས་པར་ཡོངས་སྟུ་བསྟགས།¹⁷ །ཞེས་གསུངས་པོ།

(6) ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་ལ་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་ལ་དེའི་གཞིས་སྤྱོད་བྱེད་

འདིར་ཡོངས་སྤྱད་ཆོག་པ་དང་སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གིས་ན་ཐུབ་པའི་
བཀའ་ཡམི་སྤོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གཞུགས་སྤྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་ཀུན་ཆོབ་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱད་ཆོག་པ་
དང་སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་སྟེ་ཐུན་མོང་དུ་རབ་ཏུ་གསལ་བའོ། །དོན་དམ་པའི་ཡོངས་སྤྱད་ཆོག་པ་དང་སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་
ནི་ཚས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཚང་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་མཐར་ཐུག་དོན་དམ་ཀྱི་སྤྱུ་བཞི་དང་རྩ་
རྩེ་བཞི་དང་དགའ་བ་བཞི་དང་མཁུན་པ་བཞི་དང་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་བཞི་དང་སེམས་དཔལ་བཞི་དང་
ཉེ་དུ་ཀ་བཞི་དང་ཡུ་མ་བཞི་དང་མེ་མི་མ་ཡ་བཞི་དང་ཀྱ་ལ་ཅ་ཀྱ་བཞི་དང་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་དང་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་བཞི་དང་མཚན་མ་བཞི་དང་ཚངས་པའི་གནས་བཞི་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞི་དང་རྩི་མེད་རྣལ་འབྱུང་
བཞི་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་བཞི་དང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་སྟེ་པ་བཞི་དང་རྩི་མེད་གང་ན་

བཞི་ལྟ་བུ་གནས་པའི་ལ་མོགས་པའི་ན་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་རིག་པའི་ན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གསང་ལྷགས་ཐབ་མོ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་སུ་དེ་ལྟར་གསལ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་རྒྱུངས་ལ། གང་དུ་དེ་ལྟར་མི་གསལ་བ་དེར་དེ་ལ་རྒྱུངས་པར་འགྱུར་ཡང་དོན་ནི་གཅིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །དེས་ན་དོན་དམ་གྱི་ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་པ་དང་སྒྲུལ་པའི་སྒྲིམ་སྟེ་སྟེ་མོང་མའི་ན་པ་ལྷགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གྲགས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དྲང་དོན་ཡིན་ན་དོན་དམ་གྱི་སྒྲུབ་ཞི་ལ་མོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་དྲང་དོན་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དྲང་དོན་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ནི་འཕགས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་མ་གསུངས་ཤིང་ཁོ་ལོ་ཅག་ཀྱང་མི་འདོད་ལ། མིང་གཞན་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་མིང་ལས་འབྱུང་བར་མི་བྱ་ཞེ། དོན་ལ་རྟོན་པ་ཉིད་ལས་སོ། །

(༡) དོན་དམ་བདེན་བཞིན་གནས་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཞིར་བཞུགས་ཚུལ།

<༡> རྟོན་པ་བཞུན་པ།

[༡] གནས་ལྷགས་ཐབ་མོའི་སྒྲུབ་ཞི་བཞུན་པ།

དེའི་ཕྱིར་སྒྲིང་གཤི་དོན་དམ་གྱི་སྒྲུབ་ཞི་ནི། གཤི་འབྲས་རོ་པོ་དཔེར་མེད་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོའི་སྒྲུབ་ཞི་ཞེ། དེ་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ལེའུར། ཤེས་རབ་མ་ཡིན་ཐབས་ཀྱང་མིན་པ་འདི་ནི་ལྷན་ཅིག་གླེས་པའི་སྒྲུབ་ཞི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུར་གྱུར་བ། ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེས་བར་སྟན་པ་དང་བུལ་ལེ་ཤེས་དང་ནི་རྣམ་པ་དབྱེ་བ་ལས། །འདི་ནི་ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྒྲུབ་ཞི་སྒྲུབ་རྣམས་ཅན་དུ་མའི་དོན་ནི་བྱེད་པ་པོ། །མཐས་ཅན་རྣམས་ནི་སྒྲིན་པའི་སྒྲུབ་དུ་སྒྲུར་ཡང་འདི་ནི་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ལྟར་འགྱུར་པ་ལྟར་འགྱུར་པ་ལོ། །ཤེས་དོན་དམ་པའི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཞི་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དོ་རྗེ་བཞིར་ཡང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་དུ། རྒྱལ་པའི་སྒྲུབ་ཞི་དོ་རྗེ་ལུལ་དང་ལུལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བཀོད་བྱ་མིན་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་པ། །གསུང་གི་དོ་རྗེ་མཐས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་སྟིང་སྟིང་རྣམས་དག་གིས་ཆོས་ནི་གོ་བར་བྱེད་པའོ། །དོ་རྗེ་ཅན་གྱི་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་མཐས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐའ་དག་སེལ་ལ་གནས། །དྲི་མེད་རྟོར་བྱ་ལྟ་བུ་དང་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་བྱེད་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་པོ་ལྟེ་ཤེས་དང་། རྗེ་བཅུན་གྱི་ཞལ་ལྷན་པ་ཀྱང་། རྣམ་པ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ལྷན་པའི། །སྒྲིམ་པ་ལ་སྒྲུབ་ཞི་གསལ་ལས། །རང་རང་བསམ་བསམ་ཐེམས་ཅན་གྱིས། །མཐོང་བ་སྒྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །གང་ཞིག་ཐེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་སྒྲུབ། །རྗེ་འབྱུང་བ་དག་ཉིད་རབ་གསལ་བྱེད། །

སེམས་ཅན་པམས་པའི་དབང་གིས་འདི། །ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །མི་རྟག་པ་མིན་རྟག་
པ་འང་མིན། །གཅིག་མིན་དུ་མའི་མཚན་ཉིད་མིན། །དངོས་མིན་དངོས་པོ་མེད་པ་འང་མིན། །འདི་ནི་རྟེན་
བྱལ་ཆོས་སྤྱོད། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་དབྱེར་མེད་ཅིང་། །ཆགས་དང་ཆགས་བྱལ་རྣམ་པར་སྤངས། །སེམས་རབ་
མ་ཡིན་ཐབས་ཀྱང་མིན། །འདི་ནི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྲུག་ཞེས། །དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་ཞེས་གྲགས་པ། །སྤྱི་བཞིའི་
བདག་ཉིད་ཞིབ་ལ། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱིས་ལྷག་འཛལ་རྟེ།¹⁹¹ །ཞེས་དང་། གང་ལ་རྒྱ་དང་མཚན་ཉིད་མེད།
གཡོ་དང་དེ་བཞིན་རིམ་མེད་པས། །ཀུལ་ཅ་ཀུལ་འོན་བརྗོད་པ། །གཉིས་མེད་དེ་ལ་བརྟུང་བྱས་གིང་། །གང་
ཞིག་ཀྱི་སྐོག་ལ་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱལ་པ་དང་། །ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་དང་བཟང་པོའི་ཆོས་དང་དག་པ་ཡི། །སྤྱི་
བཞི་གསུངས་པ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རིས་མེད་པ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དེ་ལ་སྤྱི་བོས་རབ་ཏུ་འདུད།¹⁹² །ཅིས་
པ་ལ་སྐོག་ལ་པས་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་སྤྱོད་ཉིད་རེས་དོན་མཐར་བུ་ག་གི་སྤྱི་བཞིར་གསུངས་རྟེ་འདུ་ས་བྱས་
གསུགས་ཀྱི་སྤྱི་བཞི་རེས་དོན་མཐར་བུ་ག་གི་སངས་རྒྱས་སྤྱི་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

[༡] དེ་གསུགས་ཀྱི་སྤྱི་མིན་པར་བཞུགས་པ།

དེ་ཡང་རྗེ་བརྩན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ལྟར་ས། །སངས་རྒྱས་པཅོམ་ལྟན་འདས་གསུགས་ཀྱི་སྤྱིར་མི་
འཇུག་རྟེ་གང་གི་ཕྱིར་ན་མ་མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། །རང་བྱུང་བའི་ཕྱིར། །རྣམ་པ་ཀུན་ལྟན་རྣམ་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཐིག་ལེ་བཞི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཆ་མེད་ཆ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། །དག་ལ་བ་
བཞི་པའི་རྩེ་མོ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཆགས་བྱལ་དང་པོ་ཆགས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། །བདག་གིར་མི་འཛིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། །རང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཁམས་ཐམས་ཅད་མི་ཐང་པའི་ཕྱིར་དང་། །གསང་སྤྲུགས་དོན་
ཀུན་སྤྱོད་པ་པོའི་ཕྱིར་དང་། །ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། །སྟོང་བ་ཆེན་པོ་འཇུག་མེད་ལྟའི་ཕྱིར་
དང་། །ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་འཇུག་མེད་དུ་ག་གི་ཕྱིར་དང་། །མ་ལའ་ལྟར་མ་ཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།¹⁹³ །
ཞེས་གསུངས་རྟེ། །རྒྱ་མཚན་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འདུ་ས་བྱས་སྐད་ཅིག་མ་དང་ཅུ་ས་པ་ནི་ཆོ་བ་དང་རྟེན་
འབྲེལ་ལས་འདས་པར་ཡང་གྲུབ་ཅིང་། །མཐར་བུ་ག་གི་སངས་རྒྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་གསུགས་སྤྱི་མིན་པར་
སྤྱི་དང་བྱུང་འདས་ལ་སྐོག་ལ་གསུང་རབ་གཞན་མང་པོར་ཡང་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ།

སྐྱེ་ལ་སྒྲིགས་པ་དྲོད་མེད་པའི་འདུག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རྩོག་ཅིག་པ་ཡིན་ཡང་མིང་ཙམ་ཐ་དང་པ་ཉིད་གྱི་
ཕྱིར། དེ་དང་དེ་དག་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པའི་ཡོ་སྤེས་
སྤྱིད་ཞི་དབྱེར་མེད་འགལ་འདུལ་སྒྲིན་མེད་གྱི་སྤྱིད་པར་གནས་པ་སྤེད་པའི་བྱ་ཀྱན་ལས་འདས་པ་འམས་
གསུམ་པའི་སངས་རྒྱུས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱུས་མེད་གཤེད་ཀྱི་རྩེ་བའི་བཞུགས་དྲོད་མེད་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པར་དགའ་བ་སྤྱིད་པ་
གསུམ་གྱིས་མཛོད། །དེ་ཉིད་གཅིག་སྐྱེ་ཡི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱིད་མེད་སྤྱིད་པར་གནས།།
ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་གཅིག་གྱུར་རྒྱལ་བ་མཛོག་གི་དམ་ཚིག་ཡན་ལས་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི། །བདེན་དོན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་བའི་དྲོད་མེད་གནས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་ལ་ཕྱག་འཛུལ་^{༡༡༩} །ཞེས་པ་ཡང་། དོན་
དམ་སྤྱོད་ཆེན་ལ་དབྱེར་མེད་དུ་བཞུགས་པའི་དོན་དམ་བདེ་ཆེན་དེ་ཉིད་གཅིག་སྐྱེ་དྲོད་མེད་རྣལ་འབྱོར་བཞི་
དང་དྲོད་མེད་སྐྱེ་བཞིར་བཞུགས་ཤིང་སྐྱེ་རེ་འདྲ་དོན་དམ་གྱི་སྐྱེ་གསུང་གྲགས་དང་ཡོ་སྤེས་སམ། དོན་དམ་
གྱི་དགའ་བ་བཞི་བཞིར་རྟག་དུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིག་པ་ཤེས་པ་གཞན་དང་
བདེན་དོན་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་ལྡན་པ་ཤེས་བྱ་གཞན་ཉི་དེ་དག་དབྱེར་མེད་གཅིག་སྐྱེ་གདོད་ནས་འདྲེས་པ་
དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྒྱལ་བའི་དྲོད་མེད་གནས་སུ་གྱུར་ཅིང་འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་འདས་པ་སྤྱིད་
གསུམ་གཞན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ། ཡོ་སྤེས་སྤྱོད་ཉིད་ཡོ་སྤེས་གྱིས། །ཡེགས་དག་རྣམ་དག་འབྱུར་བ་མེད། །སེམས་ནི་
མཛོན་མེད་ཡོ་སྤེས་གྱིས། །ཡེགས་དག་གཉིས་མེད་ཚོས་བདག་ཉིད། །ངག་ནི་སྒྲོན་མེད་ཡོ་སྤེས་གྱིས།།
དག་པ་གསང་སྒྲགས་མི་ཟད་སྟེ། །དེ་བཞིན་ལུས་མཛོན་འདུས་མ་བྱས། །ཡོ་སྤེས་གྱིས་དག་དྲི་མ་མེད།།
དབྱིབས་ཉེ་རྩུ་འབྲལ་བ་གྲོད་པ་ཅན། །ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྒྲོན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དྲོ་
དྲོ་སེམས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཕེལ་སེམས་དཔལ་འཕེལ། །དམ་ཚིག་སེམས་དཔལ་གསུངས་པ་གང་། །དངོས་
དང་དངོས་མེད་ཟད་པའི་གཙོ། །ཐོག་མཐའ་མེད་ཅིང་ཞི་བ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་འཛུལ་^{༡༢༠} །
ཞེས་སྐར་བསྐྱར་བ་དོན་དམ་གྱི་སངས་རྒྱུས་ཚོས་ཉིད་ཡོངས་བྱུང་དེ་ཉིད་ཐོག་མཐའ་མེད་ཅིང་གདོད་ནས་
ཞི་བ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཉི། །དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གྱི་མཐའ་གཉིས་སྐངས་པའི་དབུས་གང་ཡིན་པ་དོན་
དམ་པའི་གཙོ་བོ་འཇམ་གཙོ་བོ་གཞན་ནོ། །དེ་ཡང་ཚོས་གྱི་དབྱིབས་ཀྱན་རྩུ་འགྲོ་བའི་ཡོ་སྤེས་དང་སེམས་དང་
ངག་དང་ལུས་རྣམས་དོན་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་བཞིའི་ཡོ་སྤེས་གདོད་ནས་དག་པ་དྲོད་མེད་རྣལ་འབྱོར་བཞི་
དང་སེམས་དཔལ་འཕེལ་བཞིའི་བདག་ཉིད་དེ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གདོད་ནས་

དེ་པའི་ན་ཉིད་ལས་སུ་པའི་སྐྱུ་པའི་ཡིན་གྱི་ཁང་དག་ལེ་ཤེས་སུ་ན་ཉི་མ་ལོག་པའི་ཁོང་སྐྱུ་པ་ལས་སུ་
པའི་གཞུག་སྐྱུ་ཉིད་ལས་སུ་པའི་མོ་སྐྱུ་པའི་མོ་སྐྱུ་མོ་གསལ་པ་ལས་སུ་པའི་མ་ཡིན་ལོ།

[९] देहिदस्त्राण्येमेवाह्वीयदवाह्वीयवाह्वीयवाह्वीयवाह्वीय

དེའི་ཕྱིར་དོན་ནམ་ཁྱི་སྒྲ་བཞི་དང་སྒྲ་ལྟ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྟའི་བདག་ཉིད་ནི་སྒྲིན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱལ་
ལ་ཁྱབ་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་དོ་མོ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་དང་དྲུག་གསུམ་གྱི་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོན་པའི་བྱིར་། མཐར་ཐུག་གི་གཞི་འབྲས་འོ་
པོ་དབྱེར་མེད་དྲུག་གསུམ་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

[१] དེ་མིང་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བའི་མུང་ལྟ་བུ་ལྟེ་ཁོ་མིང་དྲུག་ལྟ་བུ་ལྟེ་

རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྐྱེས་ཀྱི་དེའི་ཕྱིར་དང་བཞེན་མེད་པའི་ཕྱོགས་ནི་བཙུགས་པའི་ཕན་ལདས་
 ཀྱིས་ཕྱོགས་མེད་པར་གསུངས་སོ། ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། ཡོད་པ་དང་
 མེད་པ་དང་། ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་དང་། གཅིག་དང་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟག་པ་དང་ཆད་པ་དང་།
 མེད་པ་དང་སྐྱེད་པ་ལས་འདས་པ་དང་། གཞུགས་དང་གཞུགས་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེད་པ་སྐྱེ་མ་ཡིན་པ་དང་།
 སྐྱད་ཅིག་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆགས་པ་དང་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེ་སྐྱེད་དང་ཞེ་སྐྱེད་མ་
 ཡིན་པ་དང་། གཉི་སྐྱེད་དང་གཉི་སྐྱེད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་པ་མོགས་པ་རྣམས་ནི་ཕྱོགས་ཉེ་པར་ཚུན་
 སྐྱེས་པ་དང་བཙུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ཕྱོགས་འདི་དག་དང་བྱལ་བ་ནི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་མི་གནས་
 པའི་སྐྱེད་པ་ལས་འདས་པ་དང་བཞེན་མེད་པ་ལྟེ། སྐྱད་ཅིག་གཅིག་དང་ཏུ་མ་དང་བྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་
 རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

༧། དེ་མིང་འདས་མ་བྱས་ཀྱི་དགའ་ཡེ་མིང་དཔུང་ལྷ་ལ་བཞག་སུམ་།

དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་བསམ་པ་འདི་དབང་གིས་རྣམ་པ་བཞི་དང་རྣམ་པ་
བརྒྱ་ལྷག་ཡང་སོ་སོར་སྒྲུབ་སྟེ། དགའ་པ་དང་མཆོག་དགའ་དང་ཁྱད་པར་དགའ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲུབ་
པའི་དབྱེ་བ་སྣ་རྣམ་པ་བཞི་ལོ། །དེ་ནས་སྒྲུབ་པ་དགའ་བ་དང་གསུང་གི་དགའ་བ་དང་། ལྷག་ས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་
ཨེ་ཤེས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་། དེ་བཞི་རྒྱ་སྒྲུབ་པའི་མཆོག་དགའ་བ་དང་། གསུང་གི་མཆོག་གི་དགའ་བ་དང་།

[illegible][illegible]

དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་སྒྲུ་ལེས་བརྒྱུད་དེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཚོས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་
 འོངས་སྒྱུད་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲུ་ལ་པའི་སྒྲུ་ལོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་གསུང་དང་།
 ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་སྒྲུ་གསུང་དང་། ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་ལེ་ཤེས་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ཚོས་ཀྱི་གསུང་དང་། ཚོས་
 ཀྱི་སྒྲུ་གསུང་དང་། ཚོས་ཀྱི་ལེ་ཤེས་དང་། འོངས་སྒྱུད་རྫོགས་པའི་གསུང་དང་། འོངས་སྒྱུད་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་གསུང་
 དང་། འོངས་སྒྱུད་རྫོགས་པའི་ལེ་ཤེས་དང་། སྒྲུ་ལ་པའི་གསུང་དང་། སྒྲུ་ལ་པའི་སྒྲུ་གསུང་དང་། སྒྲུ་ལ་པའི་ལེ་
 ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ལྷག་པར་མོས་པའི་དབང་
 གིས་རབ་ཏུ་སྒྲུང་ངོ་། །༡༡

[A] དེ་ནི་ད་ལྟོ་མ་ཐུག་པའི་དང་རྒྱལ་འཕྲོད་པའི་ལ་སྟག་ས་པར་ཡང་དཔྱད་པ་ལྟོ་ལ།

དེ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་སྒྲིལ་པའི་སྐུ་ཚུངས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བས་རྣམ་པར་དག་པ། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་
 བམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བརྗོད་དོ།
 དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་སྐུ་ཤེས་རབ་
 དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བརྗོད་དོ། དེ་ཉིད་ཡོངས་སྐུ་དེོགས་
 པའི་སྐུ་ཚོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བས་རྣམ་པར་དག་པ། གསུང་རྡོ་རྗེ་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་སྐུ་ཤེས་རབ་
 དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཐུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བརྗོད་དོ། དེ་ཉིད་སྐུ་པའི་སྐུ་མཚན་པར་འདུས་མ་
 བྱས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བས་རྣམ་པར་དག་པ། སྐུ་རྡོ་རྗེ་པད་མའི་འདབ་མ་རྒྱས་པའི་སྐུ་ཤེས་རབ་དང་
 ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བརྗོད་དོ། དེ་ལྷ་མཁའ་རྡོ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་པ་བཞི་པོ་

འདི་མཐུན་ཕྱིན་པ་ཕྱག་ཏུ་རྩིས་ལྷན་སྟེ། ༥༩

[4] དེ་ཅིང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་སྒྲིགས་པ་སྒྲུབ་ཅི་རྒྱུ་ལྟར་མ་དཔོན་པོ་དེ་ཅིང་ཡང་བརྒྱུ་ལུགས་།

ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མ་རྣམ་པར་དག་པ། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་
 དདག་ཉིད་ལྟར་ཅིག་སྒྲུབ་པའི་སྐུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྟེ་ཐམས་ཅད་
 གཞིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྣམ་པར་དག་པ། ལྷགས་རྡོ་རྗེ་ཤེས་
 རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་དདག་ཉིད། ཚེས་ཀྱི་སྐུ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་སྐུ་ལྟེ། མཚན་གྱི་
 ཏུ་མི་འཕྱར་པའི་པདྨ་པས་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མ་རྣམ་པར་དག་པ།
 གསུང་རྡོ་རྗེ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་དདག་ཉིད། ལོངས་སྒྲོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལམ་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ནི་
 ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་སྐུ་ལྟེ་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་མེམས་ཅན་གྱི་སྒྲོད་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་འཕྲིག་རྟེན་དང་
 འཕྲིག་རྟེན་ཡས་འདས་པའི་ཚེས་སྒྲོན་པ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་རྣམ་པར་
 ཐར་པ་མ་རྣམ་པར་དག་པ། ལྷོང་རྡོ་རྗེ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་དདག་ཉིད་སྐུ་ལམ་པའི་སྐུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ནི་པདྨ་པའི་འདབ་མ་རྒྱས་པའི་སྐུ་ལྟེ་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སྐུ་ལམ་པའི་སྐུ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་རྣམ་པར་ཐམས་ཅད་པའི་སྐུ་འཕྲུལ་སྒྲོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

[4] དེ་ཉིད་མཛོན་པར་བྱུང་ལྟར་པ་བཞི་དང་དོན་ཀློག་གཞིགས་པ་ལོན་མཁུ་པ་བཞི་ཡང་བཀའ་སྒྲིག་ལྟར་།

དེ་པལ་ཞིན་དུ་རྒྱ་དེ་ལ་གཅིག་གིས་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་མངས་རྒྱུ་པ་ནི་མེ་མེས་དོན་རྒྱུ་དོན་
 ཐམས་ཅད་གསེགས་པ་ལོ། །རྣམ་པ་ལྷམ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་མངས་རྒྱུ་པ་ནི་ལྷགས་དོན་རྒྱུ་མཛོག་ཏུ་
 མི་འགྲུར་པའི་པད་པའོ། །རྣམ་པ་ནི་ལྷམ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་མངས་རྒྱུ་པ་ནི་གསུང་དོན་རྒྱུ། པད་
 དོན་རྣམ་པ་པར་ཐུག་ཏེ་མ་མེས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ལྱིས་ཆོས་རྒྱུན་པ་ལོ། །རྒྱ་འཕུལ་དུ་པམ་མཛོན་
 པར་རྫོགས་པར་མངས་རྒྱུ་པ་ནི་རྒྱ་དོན་རྒྱུ། དེ་ནི་ད་རྣམ་པ་པར་ཐུག་དེག་པ་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱ་འཕུལ་
 དུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་ལོ། །ཞེས་གཞི་འབྲས་དོན་དཔྱེར་མེད་ཆོས་ཀྱི་དཔྱིར་སྒྱུ་ན་ཏུ་འགྲོ་པ་དེ་
 ཉིད་དོན་དམ་ཀྱི་དགའ་བ་པལ་དེ་དེ་ནི་ད་པར་ཐུག་པ་ལོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོའི་མིང་གིས་རྣམ་པའི་དཔྱེ་
 པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའིང་།

(2) རྒྱུ་མཉམ་འདྲེས་པ་གཞན་པར་བཞིན་ལྷན་མཉམ་མེད་ཀྱི་དགའ་བ་བཞིན་ཡང་བྲག་མ་རྒྱུ།

དེ་མཆིན་ཏུ་དགའ་བའི་དཔལ་མར་རོ། །མཆོག་དགའ་ནི་མགོན་མར་རོ། །བྱད་དགའི་དགའ་བ་
མི་སྤྱི་དགའ་རོ། །ཕུན་ཕྱིན་སྤྱེས་པའི་དགའ་བའི་སྤྱེ་མར་རོ། ༥༥

(4) དེ་ལྟར་སྒྲིག་བཞུགས་པ་མཛད་ནས་ཆོས་རྒྱུད་འདེན་པ་བཞེར་ཡང་ཤུགས་སྐྱུལ།

དེ་པལ་ནི་དུ་སྐྱུ་ལ་མཁུ་བ་དེན་པ་ནི་དཔལ་པར་ཤོ། །ཀྱེ་པལ་དུ་གྱི་པ་དེན་པ་ནི་མཁུ་ན་པར་
 ཤོ། །ལོག་ག་པ་ནི་པ་དེན་པ་ནི་སྒྲིང་པར་ཤོ། །ལམ་གྱི་པ་དེན་པ་ནི་ལྷོ་པར་ཤོ། །^{༡༠}

(1) དེ་རྒྱུ་མ་ཉིད་ཀ་ན་ས་ལྷན་ས་པ་དེ་ག་ཤེས་ས་སྤྱིང་བའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་བཞིན་ཡང་བཞུགས་ཚུ་ལ།

དེའོ་ཐ་ཉིད་པལྷི་རྒྱལ་ལ་ཉེ། བདག་གི་དེའོ་ཐ་ཉིད་ལྷོ་པ་བར་མོ། །ཤལ་ལ་གྱེ་དེའོ་ཐ་ཉིད་
 ལྷོ་པ་ལྷོ་ལ་བར་མོ། །ལྷོ་པ་དེའོ་ཐ་ཉིད་ལྷོ་པ་ལྷོ་ལ་བར་མོ། །ལྷོ་པ་ལྷོ་ལ་གྱེ་དེའོ་ཐ་ཉིད་ལྷོ་པ་ལྷོ་ལ་བར་མོ། །

(70) དེ་རྒྱུ་ལས་མིང་དེ་བཞིན་མིང་གི་ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་བའོ་དེ་ཡང་ཆོག་ཙམ་པ་མིང་ཡང་བཤམ་པ་ཁྱོད།

དཔལ་བར་བར་བྱེད་པའོ། །མགྲིན་བར་སྒྲུབ་ཆོད་པའོ། །སྒྲིབ་པར་བཅས་ཅན་སེམས་པའོ། །ཞེ་
བར་བདེ་བ་ཕྱོར་བའོ། །^{༡༧}

(47) དེ་རྒྱུ་མ་ཉིད་ཐེ་པ་ག་ཅན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཐེ་པ་བཞིར་ཡང་བསྐྱུ་ས་ཚུ་ལ།

ཕྱི་ལོ་བཞི་རྒྱུ་མཉེན། གནས་བརྟན་པ་ཕྱི་བར་དོ། །ཐམས་ཅད་མོང་པར་ལྷན་གྱི་ར་བཀོལ།
མ་གྲི་བར་རྒྱ་གྱི་པ་རྒྱ་བཀོལ། དྲུང་བར་དཔེ་བརྟན་པ་ཕྱི་བཀོལ། ༥༩

[illegible]

ཟླ་བ་ནི་དབྱལ་བར་འོ། །ཉི་མ་ནི་མགོན་པོ་འོ། །ཉི་མ་མཁུ་གཙན་འོ། །ཉི་མ་དུ་མ་
མེད། ༥༩

(༡༩) དེ་རྒྱམས་ཉིད་འཕོ་བ་གཞན་འགའ་འདུས་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་འཕོ་བ་བརྒྱུག་ལ་མོག་ས་པར་ཡང་བཞག་ས་ཚུ་ལ།

དབུལ་བར་འཕོ་བ་བརྒྱུག་རྒྱམས་སོ། །མགྲིན་བར་ལུ་མ་ཙུ་ཙ་གཉིས་སོ། །སྤྱིང་པར་བརྒྱུད་
རྒྱམས་སོ། །ཁྱེ་བར་འཕོ་བ་དུག་རྩ་ཙ་བཞི་རྒྱམས་སོ།།^{༡༥༩}

(༢༠) དེ་རྒྱམས་ཉིད་སྤྱོད་མཚམས་གཞན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སྤྱོད་མཚམས་བཞིར་ཡང་བཞག་ས་ཚུ་ལ།

ལྷར་བཞད་པའི་སྤྱོད་མཚམས་བཞི་རྒྱམས་ཏེ། ལྷ་མའི་སྤྱོད་མཚམས་ནི་དབུལ་བར་རོ། །ཉིན་གྲང་
གི་སྤྱོད་མཚམས་ནི་མགྲིན་བར་རོ། །ཉིན་མོའི་ཕྱི་མའི་སྤྱོད་མཚམས་ནི་སྤྱིང་གར་རོ། །མཚན་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་
མཚམས་ནི་ཁྱེ་བ་ལོ།།^{༡༦༠}

(༢༡) དེ་རྒྱམས་ཉིད་ཀྱུན་སྤྱོད་གཞན་རང་བཞིན་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་ཀྱུན་སྤྱོད་བཞིར་ཡང་བཞག་ས་ཚུ་ལ།

ཀྱུན་སྤྱོད་བཞི་རྒྱམས་ཏེ། དབུལ་བར་ནི་ལོངས་སྤྱོད་དོ། །མགྲིན་བར་ནི་དབང་བྱེད་དོ། །སྤྱིང་
པར་ནི་ཐིམ་པོ། །ཁྱེ་བར་ནི་བདག་པོ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྷར་ཐམས་ཅད་བཞི་ལོ།།^{༡༦༡}

(༢༢) དེ་རྒྱམས་ཉིད་དོན་དམ་འགོག་བདེན་གྱི་བྱང་རྩལ་ཕྱོགས་རྒྱམས་སྤྱོད་པར་བཞག་ས་ཚུ་ལ།

བྱང་རྩལ་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སྤྱོད་ཙ་ཙ་ཙ་གཉིས་སོ། །པམས་སྤྱོད་ཙ་ཙ་ཙ་གཉིས་སོ། །ལྷར་བཞད་པའི་ཆ་བཞིར་བྱས་ནས། ཐམས་ཅད་བཞི་བཞིར་གངས་མི་ལྷ་བར་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་འཕོར་ལོ་
བཞི་རྒྱམས་ལ་སྤྱར་བར་བྱལོ།།^{༡༦༢} ཞེས་གསུངས་ཏེ།

(༢༣) དེ་རྒྱམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་གཉིས་རྒྱམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པར་གདམས་པོ།།

འདིར་ཡང་གནས་སྐབས་བཞི་དང་། བདེན་པ་བཞི་དང་། ཐེ་པ་བཞི་དང་། ཟླ་ཉི་ཤུ་གཅན་དུས་
ཀྱི་མེ་དང་། སྤྱོད་མཚམས་བཞི་དང་། ཀྱུན་སྤྱོད་བཞི་ལ་མོག་ས་པའི་ཚོས་རྒྱམ་ལ་བདེན་གཉིས་རྒྱམ་དབྱེ་
ཤེས་པར་བྱས་ནས། དོན་དམ་གྱི་གནས་སྐབས་བཞི་ལ་མོག་ས་པ་བཞི་ཚན་ཐམས་ཅད་གཞི་འབྲས་དབྱེར་
མེད་པའི་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་སྤྱོད་པ་ལ་རྒྱམ་པའི་དབྱེ་བ་དུ་མགས་པས་པར་རྒྱལ་འཕྱོར་པས་རིག་པར་
བྱལོ།།

[१०] यथैव विदितं दत्तं यथैव विदितं दत्तं यथैव विदितं दत्तं यथैव विदितं दत्तं

དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ཀྱི་མར་ལང་། གྲོག་རྒྱུད་འགགས་པས་བྱུག་གཉིས་དབྱེས་
 རྫོང་ཞི་བ་འདིར་ཅི་དུས་འཛོམས་པ་རྗེ་རྗེ་མེས་མ། གྲོག་རྒྱུད་འགགས་པས་བྱུག་བཞི་བའི་དབྱེས་རྫོང་ཕྱིན་
 ར་ཞེ་ལུང་འཛོམས་པ་བྱུང་རྒྱུ་ལོམ་མ། །དབྱེས་པའི་རྗེ་རྗེ་འདྲོད་ཆགས་འཛོམས་པ་ཞེས་གསུམ་བྱུག་དུག་
 ལོམ་སྐད་པའ་ཆེན་པོར་འཕྱུར། །ཞེས་བརྒྱུད་པ་ལ་ཞབས་བཞི་གཉི་ལྷག་འཛོམས་པ་ཆངས་པ་བདེ་བ་དང་
 བཅས་དམ་ཆོག་ལོམ་མ། །ཞེ་བར་གྲོག་རྒྱུད་འགགས་པས་དྲི་མ་གསུམ་བྱུག་རྗེ་རྗེ་མེས་སྐད་པའ་དེ་ནི་སངས་
 རྒྱུ་ཉིད། གྲིད་པར་འགགས་པས་དྲི་མ་གསུམ་བྱུག་བྱུང་རྒྱུ་ལོམ་སྐད་པའ་དང་རྒྱལ་དེ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཉིད།
 མགྲིན་པར་ཉི་མ་དེ་ནི་དྲི་མ་གསུམ་བྱུག་ལོམ་སྐད་པའ་ཆེན་པོ་ཉན་ཐོས་ཉིད་དུ་འཕྱུར། །དབུལ་པར་རྒྱུད་གྱི་
 དཔལ་པོ་འགགས་པས་བདེ་བ་དང་བཅས་དམ་ཆོག་ལོམ་སྐད་པའ་ཆོན་པའི་སྒྲུལ། །ཞེས་ཞི་བ་དང་ཕྱིན་
 ར་དང་ཆངས་པ་ལ་མོགས་པ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱུ་ཉིད་དང་རྒྱལ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རྒྱལ་སྒྲུ་རྣམས་
 ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམས་དབྱེ་གིས་པར་བྱས་ནས། རྟན་དམ་པའི་ཞི་བ་ལ་མོགས་པ་བཞི་ཆོན་མི་སྟེང་
 གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་རུ་ག་བཞི་ལ་མོགས་པ་གཉི་འབྲས་རོ་པོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྒྲུ་བཞིའི་རྣམས་བྱུང་མ་སྒྲུ་
 གིས་པར་བྱ་ཞིང་། འབྲུམ་བྱག་ལྔ་པར། བཞི་ཆོན་གཞན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ།
 ཡང་ནི་སྒྲུ་གཞིའི་སྒྲུ་བས་སྒྲུ་དངས་པ་གང་ཡིན་པའོ།

<2> རྟོག་པམ་པ།

དེ་བཞིན་དུ། འདམ་དཔལ་གྱི་རང་གི་སྒྲ་བའི་འདོད་པ་མེ་ལྷོ་ལོ་བཀ་ཆེན་དང་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་སྒྲ་
 གཞུས་དངས་པ་ཡང་། གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་སྤྱལ་བའི་སྤྱ་མཆོག་གོ། །སྤྱི་ཕུང་པོ་
 མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་ཡོངས་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱ་མཆོག། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་ཆོས་
 ཀྱི་སྤྱར་རབ་བསྐྱགས། །བདེ་བའི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །བདག་གི་བདེ་སྤྱ་འགྱུར་མེད་མཆོག། །བསྐྱས་པ་
 ཕུང་པོ་དེ་བཞིན་སྤྱ། །ཡང་དག་བསམས་པར་ཡོངས་སྤྱ་བསྐྱགས།¹⁹⁶ །ཆོས་གཞི་འབྲས་འོ་པོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་
 སྤྱ་བཞི་གསུངས་ཏེ། སྤར་བསྐྱན་པ་དོན་དམ་གྱི་བཞི་ཚན་རྒྱམས་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་
 འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་བསལ་གཞག་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ལས་བྱེ་
 བ་ན་མ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྤྱ་བཞི་རྒྱམ་པ་མང་པོས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

(༥) ཚེས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལྟ་བུ་དང་རིགས་སྤྱད་ལ་རྫོང་མ་མི་རྫོང་མ་གྱི་བྱུང་པར་བསྟན་པ།

དེ་བཞིན་དུ་ཚེས་ཉིད་ཡོངས་སྤྱད་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་མངས་རྒྱལ་གྱི་ལཱ་ལྷན་གྱི་དུ་ཡང་གསུངས་ཏེ། རོན་དམ་པའི་སྤྱད་པ་དང་ཡོངས་སྤྱད་ཚོགས་པ་དང་ཚེས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་བདེ་བའི་སྤྱད་པ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པ་རིགས་སྤྱད་པ་དང་ལུས་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པའི་རོ་དང་ལམས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུལ་སྐུ་ཚུ་རྒྱག་དང་། རོན་དམ་པའི་ཕུང་པོ་སྐུ་ཚུ་རྒྱག་པ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྟ་རྒྱུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཚེས་ཉིད་ཡོངས་སྤྱད་ཉིད་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། བདེ་གསེགས་སྤྱིར་བོད་ན་ལ་མི་གནས་ན་དེ་རྣམས་ཀྱང་དོན་ལ་མི་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་དེ་རྣམས་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་མ་རྫོངས་པ་དང་རྫོངས་པའི་བྱུང་པར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ། རོན་གཅིག་ན་ཡང་།^(༡) ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རི་ལྟར་རི་བོ་མཐོན་པོ་དག་ལ་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་མཐོན་པོ་ནས་བལྟ་བ་དང་ལོག་གསལ་ཐད་ཀ་ནས་བལྟ་བའི་བྱུང་པར་བཞིན་ནོ།།

༡) སིན་རྟོང་མཆར་བའི་ཡེ་ཤེས་ལུན་ཚོགས་པ་བཤད་པ། འདི་ལ་གསུམ།

(༡) རང་བྱུང་གཞན་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མདོར་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་མངས་རྒྱལ་ནི་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལཱ་ལྷན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འགྲུལ་མེད་ཡོངས་སྤྱད་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལྟར་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའོ། །ཀྱང་རྫོང་གསུགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོང་དག་ཡེ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་སྤྱད་དང་ལྟན་པ་སྟེ་ཐེག་ཆེན་མི་སྟོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱད་ཅིག་ལས་མ་འདས་པ་དང་ལྟན་པའོ།།

(༢) དེ་དག་མཐོང་བྱ་སྟེ་རྒྱུས་པར་བཤད་པ།

<༡> གསལ་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རྒྱུང་པ་ཅས་པར་བཤད་པ།

དེ་ཡང་མདོ་ཞེས་རྒྱུ་དུ། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན། མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོག་བྱ་བ་སྤྱད་པ་ཁོ་རོལ། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ང་ཡི་མེད། ཡོངས་སྤྱད་མཆན་རྟག་ཏུ་ལེན། ཤེས་བྱ་ཀྱང་ལ་མ་རྫོངས་ལ། རྟག་ཏུ་དེ་ལ་མཛོན་ཕྱོགས་མིན། ཡེ་ཤེས་ཀྱང་གྱི་རྒྱམ་ཆན་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་འདྲ། ཡོངས་སྤྱད་རྟོགས་པའི་མངས་རྒྱལ་ཉིད། ཡེ་ཤེས་གསུགས་བརྟན་འབྱུང་ཕྱིར་

དེ། ཁྲོམ་པ་དག་པས་སེམས་ཅན་ལ། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདོད། མིག་ནས་ཞིབ་པར་ཞུགས་པ་ནི།
 མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་འདོད། རྟེན་རྒྱུ་ལྡན་ཏུ་བྱམས་པ་དང་། ཞུགས་མེ་ཆེན་པོ་དག་དང་ལྡན།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མོས་པ་བཞིན། སངས་རྒྱུ་ལྷ་ནི་དེས་པར་རྟོན། ཁོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི།
 སེས་བྱ་ཀྱན་ལ་རྟག་མི་བློགས། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་གཟུངས་རྣམས་ཀྱིས། གཉེར་དང་འདྲ་བ་འོན་ཡིན།
 འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་ནི། འཕྱོར་བ་ཐམས་ཅད་རྟོན་མཛད་པ། བེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཅོད་པ་
 ཡི། ཆོས་ཆེན་ཆར་ནི་རབ་ཏུ་འབབས། བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཁམས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲུ་ཆོགས་ཤིང་།
 དཔག་མེད་བསམ་ཡས་སྒྲུལ་པ་ཡིས། སེམས་ཅན་ཀྱན་དོན་སྒྲུབ་པའོ། སངས་རྒྱུ་ལྷ་ལ་པ་དེ་རྟག་ཏུ།
 མཛད་པ་འགྲུབ་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། གྲངས་དང་ཁིང་གིས་རྣམ་ཀྱན་ཏུ། ཁམས་མི་བྱུང་པར་སེས་པར་བྱ།^{༡༡}
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་ནི་ཀྱན་རྫོབ་འདུས་བྱས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ལྟེ་
 ཆོས་ལྷ་ལས་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།

དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་དེ་རྒྱ་གང་ལས་འབྱུང་ན། འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་སེམས་མཉམ་ཕྱིར།
 ཡང་དག་ཆོས་རབ་རྟོན་ཕྱིར་དང་། བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་ཡང་དག་འབྱུང་།^{༡༢}
 ཞེས་གང་གསུངས་པའོ། སངས་རྒྱུ་གཞུགས་སྒྲུའི་ཡེ་ཤེས་འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས་ཡུམ་རྒྱུས་འཕྲིང་ལ་
 ལོགས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོབས་བརྒྱ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
 ལ་ལོགས་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་རྣམས་འདུས་བྱས་སྒྲུག་སྒྲུངས་པ་ཡིན་ནོ།

< ༩ > རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་བཞད་པ།

[9] རུང་པོ་གཞན་རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རུང་པོ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ལྷ་རབ་ཞུགས་རྟོག།

རྒྱད་ལྟེ་མང་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ནི་དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་འཁོག་པའི་བདེན་པ་འགྱུར་པ་
 མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ལྟེ་ཆོས་ལྷ་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་མཆོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པར།
 ཉན་ཐོས་དང་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་པའི་སྤྲིང་པོ་བཅོམ་
 ལྡན་འདས་རྩི་མེ་འཛིན་པ་ནི་མཆོག་ཡང་དག་པར་བཞེད་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བརྟན་ཏོ།
 འདིའི་དོན་མི་སེས་པ་སྒྲུ་མ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉམས་པ་མཆོག་རྒྱ་མི་འགྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་པ་རྣམས་
 མ་འོངས་པའི་དུས་སྤྱི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉམས་པར་
 བྱེད་དོ། །དེས་ན་རྩ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ལྷའི་བརྟོད་པ་ལས་ཆོགས་སྒྲུབ་ཅད་པ་རྣམ་པ་ལྷའི་སྒྲོམ་

པ་བཅོམ་ལུ་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། རྩེད་པ་ལ་འདི་དངོས་པོའི་ཆོག་ས། །བདག་ས་པའི་གཞུག་ས་
 གསུངས་པའི་མེས་པོ་མིན། །འདི་ནི་མཐོང་སྟེ་མེ་ལོང་ལ། །བྲ་ལ་བ་གཞོན་ཏུ་མ་ཡིས་བཞེན།^{༡༤} །ཞེས་པ་ནི་
 འདི་གཞེན་ལས་འདས་པའི་བདེན་པ་ལ་གཞུག་ས་ཀྱི་མུང་པོ་ནི་མི་ལོང་ལྟ་བུའི་ལེ་ཤེས་སོ། །དངོས་ཀྱན་
 མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱུར་ནས། །དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་གནས། །མི་འགྱུར་ལེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བ། །ཆད་པ་
 མ་ཡིན་ཏུག་པ་འདྲ་མིན།^{༡༥} །ཞེས་པ་ནི་ཆོར་བའི་མུང་པོ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ལེ་ཤེས་སོ། །མིང་གི་བདག་ཉིད་
 ཡིག་གེ་ཀུན། །ཨ་ཡིག་རིགས་ལས་ཡང་དག་བྱུང་། །མི་འགྱུར་ཆེན་པོའི་གནས་ཐོབ་པ། །མིང་མེད་མིང་
 ཅན་དག་གྱུར་མེད།^{༡༦} །ཅེས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མུང་པོ་སོ་སོར་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པའི་ལེ་ཤེས་སོ། །སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཆོས། །འདུ་བྱེད་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་། །མངས་རྒྱས་ཉིད་མེད་བྱུང་རྒྱབ་མེད། །མེས་ཅན་མེད་
 ཅིང་སྒྲིག་ཉིད་མེད།^{༡༧} །ཅེས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མུང་པོ་བྲལ་བ་ནན་ཏན་ཀྱི་ལེ་ཤེས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
 ཆོས་ཉིད་འདས། །ལེ་ཤེས་དག་པ་གོས་པ་མེད། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཆོས་རྣམས་ནི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
 ཀྱི་བཞོད་པར་གནས།^{༡༨} །ཞེས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མུང་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་
 ལེ་ཤེས་སོ། །

[1] གཞུག་ས་གཞོན་གཞུག་ས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞུག་ས་རྣམས་ལྟེ།

དེ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་དྲ་ལས་གྱུར་ལེའུ་ལྟ་བུའི་ཆོག་ས་སུ་བཅུད་པ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་པ་ལ་
 སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་འཁོར་ལོའི་མཚན་མ་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་བཞིན་གསེག་ས་པའི་མུང་པོའི་མཚན་ཉིད་
 གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་ལོ་སྤྱིད་གསུམ་ཀྱན་ནས་དང་བཞེས་པོ། །བདེ་བ་རིན་ཆེན་འདི་ཡི་ཆགས་
 པ་ཉིད་དག་ནི། །བདེ་མོ་ཉོན་མོངས་ཐད་པ་རལ་གྱི་རྩོ་རྩེ་དག་གྱུར་ལེ་ཤེས་སུ་ཆེན་རྣམ་པར་མི་བྱེད་པོ། །
 མི་ཤེས་གཅོད་པ་གྱི་ཀླག་མཚན་གྱི་རིགས་དུ་གནས་པ་ཉིད་འདི་དག་རྣམས་ཀྱིས་བཞུད་པ་གང་ཡིན་པ། །
 མུང་པོ་ཁམས་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་མཉམ་པ་བཞིན་རོ་མཉམ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་རིག་པར་བྱ། །
 གང་དུ་འཇུག་པར་རིགས་ཀྱི་གསུག་ས་ནི་ཉམས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཆོན་པོའི་གཞུག་ས་སུ་གསུངས། །གང་
 དུ་འཁོར་བའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་ཉམས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཆོར་བ་ཆེན་པོར་གསུངས་པ་སྟེ། །གང་དུ་འཁོར་
 བའི་འདུ་ཤེས་ཉམས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་རྩོ་རྩེའི་འདུ་ཤེས་ཆེན་པོ། །གང་དུ་འཁོར་བ་འཕེལ་བ་ཉམས་
 པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་རྩོ་རྩེའི་འདུ་བྱེད་ཁོར་ལོ། །གང་དུ་གཉིད་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཉམས་པ་ཉིད་
 དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་གསུངས། །གང་དུ་ཤེས་པ་མིན་པའི་དངོས་པོ་ཉམས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་

དེའི་ཐུབ་པ་ཡི་ལོ་ཤེས་ཅིང་། །པདྨ་ཆུང་ཆུང་པར་སྒྲུབ་པ་དང་པ་ཚོགས་དཔལ་ཡི་ཐུབ་པ་མཚོགས་ཅི་ཆུང་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟེ་ཤེས་ཅིང་ཐུབ་པ་ཆུང་ཆུང་། །ཤེས་

[३] བཅས་གཞན་ཚོས་ཉིད་གཞུག་མའི་བཅས་རྣམས་པདྨ་པ་གཤེས་མ་རྣམས་ལུ་བཞག་མཛུགས།

གཞན་ནི་ཁམས་ཏུ་ག་དུའི་བརྒྱུ་མཉེ་མ་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་ཏུ་ར་དང་ཁམས་མཁའ་ཞི་བ་
རྒྱུ་མཉེ་ཞེས་བཤོ།

[६] देवदत्तः पद्मेऽर्चकः पद्मेऽर्चकः पद्मेऽर्चकः

དེ་བཞིན་དུ་མཆོག་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་ལས། བཅོམ་ལུག་འདས་དོན་དེ་འོན་པའི་མཆོག་དུ་
མི་འགྲུ་ར་བའི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུ་བ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིང་པོར་གྲུ་ར་བ་གསོལ་བ་
འདེབས་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོག་སྒྲ་བཅད་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་རབ་ཅུ་
བརྒྱན་དོ། །^(༡) ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་།

[५] सुंदरपंकेतचर्चितोऽयमृषागुरुदण्डमुनेरेवार्थशास्त्रप्रकाशकश्च

དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་དུ་ཡང་། གང་ལ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་གནས་དང་འཛིན་དང་མྱེད་བ་དང་ནི་རྒྱ་
དང་བྱི་དང་འོ་དག་དང་། རིག་བྱ་གསུགས་དང་ཐམས་མེད་རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱུས་བྱ་མེད་ཅིང་འཛིན་དང་
ཐོ་ལ་དང་བྱེད་པོ་མེད། །ས་བོན་དང་ནི་གསལ་པ་བར་དུ་ས་མེད་མཐའ་དག་མྱེད་བའི་ཐུག་བསམ་ལ་བདེ་བ་
ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་མེད། །ལྷ་རན་འདས་པ་མཚན་མ་མེད་ཅིང་བྱེད་བ་རྣམས་བྱལ་ལོན་ཏན་མེད་པ་དེ་ལ་
ལྷག་འཚལ་ལོ། །དུས་དང་རྣམ་ཐོག་ས་ལ་ཐོག་ས་རྩོམ་དང་ནི་རྒྱུས་བྱ་བེམ་མེད་ཀུན་འགོ་རྒྱུས་བ་མེད་བསྟེ།
ཐེར་ལུ་གཏུ་གནས་སྒྲན་དང་གངས་དང་ཁལ་དང་རྒྱན་དང་དབུ་དང་ལྷག་དང་ཁབས་ནི་ཐམས་ཅད་པ།
འབྲུང་བོའི་མཐའ་སྟེ་འབྲུང་བོའི་མགོན་པོ་མཚོག་གི་མྱེད་པ་གསུམ་འཛིན་རྒྱུ་རྣམས་དག་གིས་རྒྱར་གྱུར་པ།
རིག་པ་ལ་ཐོག་ས་རྣལ་འབྱོར་དག་གིས་རྟོགས་བྱ་མཚོག་བདེའི་གོ་འཕང་དུ་ས་གྱི་འཕོར་ལོ་ལ་ལྷག་འཚལ་ལོ།
སྟོབྱེད་རུས་པའི་གསུགས་ཅན་སྟོག་གི་མེད་དང་མཚུངས་གིང་ཉི་མ་བརྒྱ་གཉིས་དག་གི་གཟི་བཞིན་ཅན། །ཡོ་
ཤེས་རྩོམ་མེད་ལྷང་བ་མཚོག་གི་གོ་འཕང་བསྟོན་བྱེད་རྣམས་བར་བཅད་པ་དེ་ལ་ལྷག་འཚལ་ལོ། །དཀར་པོ་
འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་རི་བོང་འཛིན་པ་ལས་འཛིག་འཛིག་རྟེན་སྟོབྱེད་ལང་དག་གནས། །འབྲུང་

ཅིས་འཛི་བ་སེལ་ཞིང་སྤྱིད་པའི་འཛིགས་པ་འཛིམས་པར་བྱེད་པ་ཐིག་ལའི་གཟུགས་ལ་བྱག་འཛལ་ལོ།
 མེམས་ཙམ་ཟུགས་ཀྱི་ངོ་པོ་ལྷ་ཡིས་ཡོངས་སུ་བསྒྲེར་བ་ཟུག་བསྐྱེལ་དང་ནི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་རྟེ། །དམ
 པར་མས་ལ་ནི་བའི་གཟུགས་ནི་རང་གིས་བྱས་པའི་ཉམས་སྤྱོད་མི་བཟད་རྣམས་ལ་མི་བཟད་པ། །གང
 གིས་ལས་གང་རབ་བྱས་རང་གི་སེམས་ལ་ཚོག་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་དེ་སྤྱིད་པ། །འཛིག་རྟེན་དབང་པོ་
 ལྷ་ཚོགས་གཟུགས་ཙམ་སྤྱིད་གསུམ་སྤྱིད་མཛད་དོ་ཇེ་སེམས་དབང་ལ་ཡང་བྱག་འཛལ་ལོ།^{༡༦༩}

(༧) ཐིག་ལའི་སྤྱོད་པ་འབྱུར་མེད་སྤྱག་ཀྱང་དེ་དང་དབྱེར་མེད་པར་བརྟན་པ།

གཅིག་དང་དུ་མ་དག་ཀྱང་གཅིག་ཅིང་མཉམ་དང་མི་མཉམ་པ་ཡང་མཉམ་པ་གཤམས་གཤོན་མཛུགས
 རྒྱབ་དང། །སྤྱོད་ལོག་ཀྱང་ནས་དཀར་ལྗང་ལྷ་ཚོགས་ཁ་དོག་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་གཟུགས་རྟེ་ཐུང་དུ་རིང་པོ་
 དང། །ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་ཡོན་ཏན་མེད་ཅེས་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་བྱད་མེད་སྤྱིས་པ་འདར་སྤྱིས་པ་བྱད་མེད་མིན།
 གང་ཞིག་ཀྱང་གྱི་རྟེན་གཅིག་ལྷ་ག་བཟང་མོ་མཆོག་གི་ལྷ་ག་ཁྱེད་ལ་འདུད་དེ་ཁྱེད་ལ་འདུད།^{༡༧༠} །ཅེས་དང།
 རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་འི་བདག་ཉིད་ཇོ་ཇེ་ཆེ་ལྷ་པ་དང་དེའི་རྟེན་པད་མཉམ་ལྷ་ག་ལྷེ་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་འབྱུར་
 མེད་ལྷ་དང་ཐིག་ལའི་སྤྱོད་པ་འབྱུར་མེད་དུ་ག་པོ།

(༨) དེ་རྣམས་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་ལ་སྐྱོགས་པར་ཡང་བཞུགས་ཚུལ།

ཀྱེའི་ངོ་ཇེ་ཡང། དེ་ཉིད་ལྷ་ན་ཅིག་སྤྱིས་པའི་གཟུགས། །བདེ་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མ། །དེ་
 ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་དང། །མེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་ཙན། །དེ་ནི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་གཟུགས།
 མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དངོས་པོ་ཙན། །ཡང་དག་ཀྱང་པ་མོ་སོར་རྟོག་ །དེ་ཉིད་བྱ་བ་ནན་ཏན་རྟེ། །ཆོས་
 དབྱེད་མ་གནས་ཏུ་རྣམ་དག་པ། །དེ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོ་དང། །དེ་ཉིད་བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་མ།
 ཆོས་ཀྱི་དབྱེད་སྤྱི་རང་བཞིན་ཙན།^{༡༧༡} །ཞེས་འབྱུར་མེད་ཡོངས་སུ་བདེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་རང་བཞིན་
 ལྷ་སྤྱིས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཡངས་པ་དེ་ཉིད་རང་བྱུང་འདུས་མཁུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་
 གསུངས་སོ།

(༩) དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་གསུང་རབ་དང་མཐུན་ཚུལ།

<༩> ཡངས་རྒྱས་ལྷ་པོ་ཤེས་པ་ཡང་བདེན་གཤིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པར་བརྟན་པ།

དེ་ལྷ་བསམ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པ་འི་ལྷ་པ་དེ་བཞིན་དུ་

སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡི་ཤེས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་རྣམ་དཔྱེ་ཤེས་ན་བྱུང་པའི་བཀའ་ལ་མི་རྒྱུ་ངས་པར་འགྱུར་ཏེ།
 སངས་རྒྱུ་གྱི་སའི་མདོར། བྱང་རྒྱུ་བཅེས་སྐད་པར་གྱིན་ཏུ་འདུས་ལ་བཀའ་བསྟུན་པ། གིན་ཏུ་འདུས།
 ཆོས་ལུས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ས་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་
 དང་། མེ་ལོང་ལྷ་སྟེ་ཡི་ཤེས་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་དང་། བྱུང་
 རྒྱུ་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་སོ།^{༡༥༥} ཞེས་སོ་སོའི་རྒྱུ་བཤད་ཞིབ་མོ་དང་བཅས་པ་བཀའ་བསྟུན་པ་ལ། ཡི་
 ཤེས་བཞི་ནི་མདོ་སྟེ་འོ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པར་གཏན་ལ་ཡབ་པ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་
 པར་དག་པ་ནི་རང་བྱུང་ཡི་ཤེས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་ཡི་ཤེས་ལྷ་སྟེ། རྒྱུ་སྟེ་ཐབ་མོ་རྣམས་སུ་
 གསལ་པར་མཛད་པ་དོན་དམ་པའི་ཕྱང་མོ་ལྷ་འཇམ་མཉམ་ལྷ་ལོ། རྟེ་ཡང་འཕགས་པ་རྟེ་རྟེ་ཕྱིར་པའི་ཞལ་ལྷ་
 ཅས། མེ་ལོང་མཉམ་ཉིད་ཡི་ཤེས་དང་། གསུམ་པོ་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྟེ། བྱུང་བྱུང་པར་བྱེད་པ་གསལ་།
 ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། གསུགས་དང་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་།
 སྐད་དང་རྒྱུ་དང་མེ་དང་ནི། རྒྱུ་དང་ལྷ་པ་སྟེ་དང་པ་སྟེ། ཡི་ཤེས་ལྷ་པོ་རྣམ་དག་པ། མཛོན་པར་བྱང་རྒྱུ་རྣམ་
 པ་ལ། ཤེས་བརྒྱ་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ཅན། ཤེས་བརྒྱ་རྣམ་དག་འཆང་བཔོ།^{༡༥༦} ཞེས་གསུངས་པའོ།
 དེའི་ཕྱིར། དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་རྒྱུ་ངས་དང་།^{༡༥༧} ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རང་བྱུང་ཡི་ཤེས་ལྷ་ཡིན་པར་རྟོགས་ན་མ་རྒྱུ་ངས་པ་དང་མ་རྟོགས་ན་རྒྱུ་ངས་པར་
 འགྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་དོན་ནི་གཅིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། གསང་སྟགས་ཐམ་མོ་རྣམས་སུ་གསལ་པར་
 མཛད་པའི་ཡི་ཤེས་ལྷ་འཇམ་སྟེ་དང་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྷའི་དོན་རྟེ་རྟེ་ཆེ་ལྷ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མདོ་རྒྱུ་
 ཐབ་མོ་ཐམས་ཅད་ལས་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

<༩> བདེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཡི་ཤེས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་བཀའ་གཉིས་དང་དོན་གཅིག་རྒྱུ་བརྟན་པ།

དེ་བཞིན་དུ་རྟེ་མོ་ཉིད་གསུམ་ལས་ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་འདུས་མ་
 བྱས་སུ་གསུངས་པ་ཡང་། གསང་སྟགས་ཐབ་མོ་རྣམས་སུ་གསལ་པར་མཛད་པའི་རང་བྱུང་ཡི་ཤེས་ལྷ་དང་
 དོན་གཅིག་ལ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་འདུས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་དང་ནི་མདོ་སྟེ་འོ་རྒྱུ་ལ་སོགས་
 པར་གཏན་ལ་ཡབ་པའི་ཡི་ཤེས་བཞི་དོན་གཅིག་གོ།

༤༥> ཡང་དེ་དག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་ལེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་རྒྱལ་ལང་གནས་ཚུལ།

དེ་བཞིན་རྒྱུ་མིང་དང་། མཚན་མཐའ་ལྟ་མཚན་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་ལེ་ཤེས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཆོས་ལུ་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གསང་སྔགས་ ཟབ་མཐའི་ལེ་ཤེས་ལུ་དང་དོན་གཅིག་ལ། ཡང་དག་པའི་ལེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་མདོ་ལ་སྔགས་པར་ གཏན་ལ་སྐབ་པའི་ལེ་ཤེས་བཞི་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་དོན་དམ་ཆོས་སྤྱོད་སྤུས་མ་བྱས་ཀྱི་ ལེ་ཤེས་དང་ཀུན་རྫོབ་གཞུགས་སྤྱོད་སྤུས་བྱས་ཀྱི་ལེ་ཤེས་སོ།

༤༦> དེས་ན་སངས་རྒྱལ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ལེ་ཤེས་དགུ་པམ་བརྒྱུ་བཞི་མང་འཕར་བརྒྱན་པ།

དེ་ལ་ཤིན་རྒྱ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ལེ་ཤེས་ནི་དོན་དམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་། མེ་ ལོང་ལུ་བྱ་ལ་སྔགས་པའི་ལེ་ཤེས་བཞི་ལ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་ཡོད་པས་ཀུན་ རྫོབ་ཀྱང་ཡོད་ལ། དོན་དམ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་རྒྱ་རིག་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱིངས་ལེ་ ཤེས་བརྒྱད་རྒྱ་ཡང་འགྱུར་ལ། གཞན་བྱུང་ལེ་ཤེས་བཞི་དང་རང་བྱུང་ལེ་ཤེས་ལྟ་སྟེ། ལེ་ཤེས་དགུར་ཡང་ འགྱུར་གིང་། རང་བྱུང་ལེ་ཤེས་ལྟ་པོ་ཉིད་ལ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱིངས་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་ པའམ་ལེ་ཤེས་བརྒྱར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེ་ཤེས་འདུས་བྱས་བཞི་དང་བཅུ་མས་ན། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ བརྒྱས་པའི་ལེ་ཤེས་བརྒྱ་བཞིར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་དོན་ལ་མེད་ན་དེ་བཞིན་ ཉིད་དང་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་འགྱུར་མེད་ལྟ་ལ་སྔགས་པ་ཡང་དོན་ལ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དང་དེ་དག་དོན་ གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ།

༩) ཤིན་རྒྱ་དོ་མཚར་པའི་ཡོན་ཏན་ལུན་ཆོག་ས་བཤད་པ། འདི་ལ་ལ།

(༡) སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བདེན་གཉིས་ལྟ་བུ་སྟེ་བཤད་པ་དོས།

༤༧> དོན་དམ་ཆོས་སྤྱོད་ཡོན་ཏན།

དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་སྤྱོད་ལ་སྟོབས་བརྒྱ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་ འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དེ། དུལ་པའི་ཡོན་ཏན་སྤུམ་རྒྱ་རྒྱ་གཉིས་ཆོང་པར་གསུངས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གཙོ་བོ་ བརྒྱས་པ་ཡིན་ཀྱི་རྒྱས་པར་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཞེས་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་ ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་གང་གཤེས་ཀྱི་བྱེ་མ་སྟེད་ལས་འདས་པ་ཞེས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་དབྱིངས་མཚན་

དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་མང་པོས་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་
 པར་གསུངས་ཤིང་འགའ་ཞིག་ལྟར་བརྒྱན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པལ་བྱམས་པས། ཆོས་ཉིད་ངོ་
 བོ་ཉིད་སྤྱི་ལོན་ཏན་དང་དེ་དག་ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ། མདོ་མེད་རྒྱན་དུ། རང་བཞིན་སྤྱི་
 མཉམ་པ་དང་། བྱ་ཞིང་དེ་དང་འབྲེལ་པ་དང་། །དགྲེས་དགྲུར་ལོངས་སྤྱོད་བརྟན་པ་ལ། །ལོངས་སྤྱོད་
 རྫོགས་འཕྱོར་རྒྱར་འདོད་དོ།^{༡༦} །ཞེས་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ། ལུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ནི།
 ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་ལུར་རྣམས་ཀྱན་རྣམས་དག་པ། །དེ་དག་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཅན།
 བྱང་ལུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། །རྣམ་པར་ཐར་དང་མཐར་གྱིས་ནི། །སྟོམས་འཕྲུག་དགུའི་བདག་
 ཉིད་དང་། །ཟད་པ་བརྒྱུའི་བདག་ཉིད་དང་། །ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆོད་ནི། །རབ་རྩ་དབྱེ་བས་རྣམ་
 བརྒྱད་དང་། །ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་མཁྱེན་དང་། །མདོན་གཤམ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག །རྣམས་ཐམས་
 ཅད་དག་བཞི་དང་། །དབང་བཅུ་དང་ནི་སྟོབས་བཅུ་དང་། །མི་འཛིགས་པ་ནི་བཞི་དག་དང་། །བསྐྱེད་པ་
 མེད་པ་རྣམས་གསུམ་དང་། །དན་པ་ཉེར་གཞག་རྣམས་གསུམ་དང་། །བསྐྱེལ་པ་མི་མངའི་ཆོས་ཉིད་དང་། །འག་
 ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་། །སྟེ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། །ལུབ་པ་ཁོ་ནའི་མ་འདྲེས་ཆོས། །བཅོ་
 བརྒྱད་བཤད་པ་གང་ཡིན་དང་། །རྣམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཤེས་བརྟོན་པ་ཡིན།^{༡༧} །
 ཞེས་དང་།

ཡི་གེས་ལེའུར་ཡང་། གཙོ་བོའི་སྤྱི་ལོ་མཐུ་ལས་རྣམས་འཕྱོར་བ་རྣམས་དག་གི་མཚོག་གི་ལུས་ལ་
 ལྟའི་རྒྱན་དུ་འབྱུར། །དེ་ཡི་གསུང་གི་མཐུ་ལས་རྣམས་དེ་ཡི་ཐུགས་ལས་གཞན་གྱི་སྤྱིང་ལ་གནས་པ་གཤམ་པར་
 འབྱུར། །གཤམ་རབ་སྤྱི་ལོ་མཐུ་ལས་རྣམས་གསུམ་གྱིད་པ་ལ་གནས་སྟོན་གྱི་སྤྱི་བ་རྗེས་སྤྱོད་པར་འབྱུར།
 །གཤམ་རབ་གྱི་ནི་གསུང་གི་མཐུ་ལས་མཁའ་མཉམ་ཐམས་ཅད་དུས་སྤྱི་ལོ་རྒྱ་འབྱེད་དུ་རབ་འབྱུར།
 །གཤམ་རབ་ཐུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་ནི་གང་ཞིག་བདེ་མཉམ་ཐམས་ཅད་དུས་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
 ལྟའི་རྒྱན་གྱི་མཐུ་ལས་མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་དང་སྤྱིད་པ་རྣམས་པ་གསུམ་ཡང་མཐོང་བར་འབྱུར། །ལྟའི་རྒྱ་
 བའི་མཐུ་ལས་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་ལུ་ཡིས་བརྟོན་དང་སྤྱིད་པའི་སྤྱི་ནི་ཐོས་པར་འབྱུར། །དེ་བཞིན་སྤྱི་
 གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དག་ལས་མི་ཡི་བདག་པོ་རིག་བྱ་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུར།^{༡༨} །ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་རྟུན་པའི་མདོར་ཡང་། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་གང་ཞེན། ངོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ནི་གནས་ངན་ལོན་གྱི་གནས་སྤྱུར་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁུབ་པ་དེ་མེད་པ་གསུགས་སྤྱི་
 ཆོག་པ་ཅན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་པ་ཐ་དད་པ། གསུགས་དང་བྱད་དང་དབྱིབས་སྤྱི་ཆོག་པ་ལ། སྤྱི་པ་བཞེན་

པའི་མཚན་སྐུ་མ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུག་སྐུ་མ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་པོ་ཉིད་ཀྱི་སངས་
རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ།^{༡༡} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ས་དོན་དམ་ཚུལ་ཉིད་ལ་ཚོས་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་
རང་བཞིན་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བ་ཅིང་དབྱེར་མེད་དུ་ཚང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པོ།

<༩> ཀྱུན་རྫོང་གསུག་སྐུ་ཡོན་ཏན།

ཀྱུན་རྫོང་གསུག་སྐུ་སྐུ་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཡོན་ཏན་མཚན་སྐུ་མ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བསྟན་པ་ལྟེ། རྒྱལ་བར་ནི་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་དང་རིམ་མཐོང་རྫོང་གྱི་མཚན་བརྒྱད་
ཅུ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མར་གསུངས་པོ། དེ་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དུ། འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ལམས་ཀྱན་
ཏུ། འཁོར་ཡོངས་སྤྱད་དང་ཞིང་དང་མཚན། སྤྱད་དང་ཚོས་རྫོགས་འོངས་སྤྱོད་དང་། མཛད་པ་དག་གིས་
ཐད་དེ།^{༡༢} ཞེས་དང་།

མདོན་རྫོགས་རྒྱན་དུ། མཚན་ནི་སྐུ་མ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་བཅུའི་བདག་ཉིད་
འདི། ཞེག་ཆེན་ཉེ་བར་འོངས་སྤྱོད་བྱིར། སྤྱབ་པའི་འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱར་བཞེད། རྒྱག་ཞབས་འཁོར་
ལོས་མཚན་དང་རུས་སྐུ་ལ་ཞབས། རྒྱག་དང་ཞབས་སོར་དྲ་བས་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱག་ནི་ཞབས་བཅས་
འཇམ་ཞིང་གཞོན་གཞགས། འདི་ཡི་སྐུ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་། ཁོར་མོ་རིང་དང་ཉིང་ཡངས་སྐུ་ཆེ་
དང་། ཞབས་འབྱར་མི་མདོན་སྐུ་ནི་གྱེན་དུ་སྤྱོགས། བྱིན་པ་ཡོན་པའི་འདྲ་རྒྱག་རིང་མཛེས། འདོམས་ཀྱི་
སྐུ་བ་སྐུ་བས་སྐུ་ལུ་བ་པའི་མཚོན། ལྷགས་པ་གསེར་མདོག་ལྷགས་པ་སྤྱབ་པ་དང་། སྐུ་ནི་རེ་རེ་ནས་གཞས་
ལེགས་འབྱུངས་དང་། ཞབས་མཛོད་སྐུས་བརྒྱན་རོ་སྤྱོད་སེང་གེ་འདྲ། འདི་ཡི་དཔུང་པའི་མགོ་རྒྱུ་ཐལ་
གོང་རྒྱས། འདི་ལ་རོམ་ཞིས་པ་རོ་མཚོན་སྤྱང་། སྐུ་ནི་ཅུ་གྲོ་རྩ་ལྟར་ཆུ་ཞིང་གཤ། གཙུག་ཏོར་དབྱར་ལྷན་
ལྷགས་རིང་མཛེས་པ་དང་། ཚངས་དབྱངས་འབྲུམ་པ་སེང་གེའི་འདྲ་དང་ཆོམས། ཤིན་རྒྱུད་ཀར་དང་ཚད་
མཉམ་ཐགས་བཅང་དང་། གངས་ནི་ལའི་བཅུ་ཐམ་པ་ཚང་བ་དང་། སྐུ་ནི་མཐོན་མཐིང་རྒྱན་ཇི་བ་
མཚོགས། འདྲ་བ་འདི་དག་སྐུ་མ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་མཚན།^{༡༣} ཞེས་དང་། སྤྱབ་པའི་སེན་མོ་ཐངས་མདོག་དང་།
མདོག་སྐུ་མ་མཐོ་དང་སོར་མོ་རྣམས། རྒྱུ་མ་རྒྱས་བྱིན་གྱིས་སྤྱབ་པ་དང་། རྩ་མི་མདོན་དང་མདུད་པ་མེད།
འོང་ལུ་མི་མདོན་ཞབས་མཉམ་དང་། སེང་གེ་སྤྱང་ཆེན་བྱ་དང་ནི། རྒྱ་མཚོན་སྐུ་བས་གཤེགས་གཤམ་
སྤྱོགས་དང་། མཛོས་གཤེགས་དྲང་དང་འབྲེལ་བ་གཞགས། བྱིདོར་བྱས་འདྲ་རིམ་པར་འཚོམ། གཙང་

དང་འཇམ་དང་དག་པའི་སྒྲ། །མཚན་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། །སྒྲ་ཡི་ཁོ་ལས་ཡངས་ཤིང་བཟང་། །ཀོམ་
 སྒྲ་མས་པ་དང་སྒྲ་ན་གཉིས་ནི། །དག་དང་ག་ཞོན་ཤིང་ཅན་ཉིད་དང་། །སྒྲ་ལུ་མེད་དང་རྒྱས་པ་དང་། །ཤིན་
 ཏུ་གྱི་མས་པའི་སྒྲ་ཉིད་དང་། །ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་འབྱེས་དང་། །གཞིགས་པ་སྒྲིབ་མེད་དག་པ་དང་། །
 དུ་རྒྱུ་སྒྲ་བས་སྒྲིན་མ་རྫོངས་དང་། །བྱང་ལེ་བ་དང་ལྷེ་བཞི། །ཐབ་དང་གཡས་སྒྲིགས་འབྱེལ་བ་དང་། །
 ལྱན་ནས་ལྷན་སྒྲུག་པ་དང་། །ལྱན་སྒྲིད་གཙང་དང་སྒྲ་ལ་ནི། །སྒྲེ་བ་ནག་བག་མེད་པ་དང་། །ཕྱག་ནི་ཤིང་
 བལ་ལྷར་འཇམ་དང་། །ཕྱག་རིས་མ་དངས་ཡོད་ཐབ་རིང་དང་། །ཞལ་ནི་ཉ་ཅང་མི་རིང་དང་། །མཚན་ནི་ལེ་
 པ་ལྷར་དམར་དང་། །ལྷགས་མ་ཉེན་པ་དང་སྒྲུབ་པ་དང་། །དམར་དང་འབྱུག་གི་སྒྲ་ཉིད་དང་། །གསུང་
 མ་ཉེན་འཇམ་དང་མཆེ་བ་རྒྱུ། །ཁོ་དང་དག་དང་མཉམ་པ་དང་། །ཤིན་གྱིས་བྲང་དང་ཤངས་མཐོ་དང་། །
 མཚོག་ཏུ་དག་པ་དག་དང་ནི། །སྒྲ་ཡངས་པ་དང་རྗེ་མ་རྒྱག་ །པད་མའི་འདབ་མ་འབྲུབ་དང་། །སྒྲིབ་
 རྒྱགས་རིང་དང་འཇམ་པ་དང་། །སྒྲུམ་དང་སྒྲ་ནི་མཉམ་པ་དང་། །ཕྱག་རིང་རྒྱས་དང་སྒྲ་ན་མཉམ་དང་། །
 ཉམས་པ་རྒྱུ་པར་སྒྲངས་པ་དང་། །དབྱེལ་བ་ལྷགས་པར་དབྱེས་པ་དང་། །དབྱེས་ཆེ་བ་དང་དབྱེས་རྒྱས་
 དང་། །དབྱེས་བྱུང་བ་ལྷར་གནག་དང་། །སྒྲུག་དང་འཇམ་དང་མ་འཛིངས་དང་། །མིག་ཤོར་དྲི་ལེ་སྒྲེས་སུ་
 ཡི། །ཡིད་ནི་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་དང་། །དཔལ་གྱི་ཤེས་དང་བཀྲ་ཤིས་ནི། །གསུང་རྒྱང་འབྱེལ་ལས་བརྒྱན་
 པ་ལྷེ། །ཁང་མ་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་ལོར་བཞེད། །ཅིས་དང་།

འཇམ་དཔལ་གྱིས་རྟེན་པའི་མཛོད་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྷན་ཞབས་གྱི་མཛིན་ལ་འཛིན་པའི་
 རྟེན་གྱི་མཚན་བརྒྱད་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་ལྷེ། གཏུགས་དང་། རྒྱལ་མཚན་དང་། དཔལ་ལེན་དང་། ལྷེ་
 བདང་། རྒྱུ་བ་མར་དང་། ཚོད་པན་དང་། དུམ་གྱི་ཉི་དང་། ལུས་པ་དང་། ལྷ་མོ་དང་། ཉ་དང་། ལྷག་དང་།
 ལྷ་ལྷན་དང་། ཉ་དང་། ལུས་ལྷ་པ་དང་། ལྷ་བྱ་དང་། ཀལ་པོ་རྒྱ་དང་། ཤང་གང་རྟེན་དང་། རྩོ་ག་དང་།
 ལུས་པ་དང་། བེ་ཚོ་དང་། འར་པ་དང་། ལྷི་བ་དང་། འཇམ་དང་། ལྷ་མོ་ལོ་དང་། འོད་མ་དང་། བ་ལོ་
 དང་། ལྷ་དང་། ས་དང་། ལྷ་མཚན་དང་། བེ་པ་བདང་། བེར་དང་། རི་དཀའ་འགྲུ་ལོ་དང་། རོར་ལུ་འཛིན་ལོ་
 མེད་དང་། རལ་གྱི་མཚན་དང་། རྩོ་རྩོ་དང་། གཏུག་དང་། མདའ་དང་། འགྲུ་ཉི་དང་། མདུང་ཅེག་ལྷ་པ་དང་།
 གཤོ་ལ་དང་། གཏུག་དང་། ལྷ་མོ་དང་། འགས་པ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་ཉི་གཤི་བྱ་དང་། ལྷ་ཉ་དང་། ལྷ་པ་
 བདང་། དཔལ་ལོ་དང་། ལོ་མོར་ལྷ་ལོ་དང་། ལྷ་ལྷི་ལྷ་དང་། འཇམ་ལྷ་ལྷི་ལོ་དང་། ལྷི་གཤི་བཟང་དང་།
 རོར་ལྷིན་དང་། རྩར་ལྷིང་ལོ་དང་། དཔལ་པ་དང་། ཉི་མ་དང་། ལྷ་བ་དང་། ལོ་དང་། ལྷ་དང་། བད་ལོ་
 དང་། གཏུང་དྲུང་དང་། ལྷ་གཏུམ་དང་། དཔེ་པའི་ལྷ་དང་། ལོ་ལོ་དང་། རྩ་ལ་དང་། ལྷ་དྲུང་པ་དང་།

ལུ་མོ་དེ་གདང་། ཁྱེལ་དང་། ལུ་མོ་དང་། ང་དང་། རུང་དང་། སྤྱི་ཉང་གདང་། གཏུ་ལ་དང་། དཔུང་རྒྱུན་
དང་། རྣམ་དང་། སྤོང་གཏུ་ལ་དང་། རྣམ་འབྱུང་འབྱུང་ལ་ཅན་དང་། མེད་ཀྱི་འཇམ་མེད་དང་། དཔག་པམ་
ཤིང་དང་། ལོ་མོ་ལོ་ཤིང་ལུང་གི་སྤོང་གོ་དང་། འདི་རྣམས་ནི་འདི་མེད་ཀྱི་མཚན་བརྒྱུད་ཅུ་ཡིན་ཏེ་འདི
དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལུག་དང་ཆབས་ཀྱི་མཁའ་ལ་འབྱུང་ངོ་།⁽¹⁾ ཞེས་སོ། ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་
པར་མང་པོ་གསུངས་པ་གཞན་རྣམས་ནི་འདིར་མ་གྱིས་སོ། །

ཀུན་རྫོབ་སྤྱུ་ལ་པའི་སྤྱི་ནི། མདོ་སྤྱི་རྒྱུན་དུ། སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་ལ་པ་དཔག་མེད་པ། སྤྱུ་ལ་པའི་སྤྱིར་
ནི་འདོད་པ་སྟེ། དོན་གཉིས་ལུན་སྤྱུ་ཚོགས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གཉིས་ལ་གནས། བཅོམ་དང་སྤྱི་
དང་བྱང་རྒྱུ་ཆེ། བྱང་ན་འདས་པ་རྟག་སྟོན་པས། སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་ལ་པའི་སྤྱི་འདི་ནི། རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་
ཐབས་ཆེན་པོ་⁽²⁾ ཞེས་དང་། མདོ་རྫོགས་རྒྱུན་དུ་ཡང་། གང་གིས་འཁོར་བ་མི་སྤྱིད་པར། འགོ་ལ་ལན་
པ་སྤྱི་ཚོགས་དག མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྤྱི་དེ་ནི། སྤྱུ་ལ་པའི་སྤྱི་ལ་སྤྱི་རྒྱུན་མི་འཆད།⁽³⁾ ཅེས་གསུངས་སོ། །

(1) དེ་ལས་འབྱུང་པའི་བརྒྱལ་ལན་གྱིས་དགོངས་པ་ཐབས་ཆེན་པོ་ཉེ་བཞད་པ།

(2) སངས་རྒྱལ་པམ་ལ་སྤྱི་མི་བྱུང་པ་དང་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་དགོངས་པ་བཞད་པ།

གལ་ཏེ་སངས་རྒྱལ་གཅིག་ཡིན་ནམ་མང་པོ་ཡིན་ཞེན། གཅིག་གྱུང་མ་ཡིན་ལ་མང་པོ་ཡང་མ་
ཡིན་ནོ། ། དེའི་དགོངས་པ་མི་ལྟར་བལྟ་ཞེན། གཟུགས་སྤྱི་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ་སྤྱི་གྱི་ལས་རྫོང་འབྱུངས་པའི་
སྤྱི་ཐབས་ཤིན་ཏུ་མང་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཆོས་སྤྱི་མང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ལས་མེད་ཅིང་ཆོས་དབྱིངས་
རོག་ཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཡང་དབྱུང་ཆེན་པོ་མདོ་སྤྱི་རྒྱུན་དུ། ཟག་མེད་དབྱིངས་ན་སངས་རྒྱལ་རྣམས་།
མཐའ་ལྟར་ལུས་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། སྤྱི་གྱི་ལས་རྫོང་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར། གཅིག་མིན་མང་པོ་ཉིད་མ་
ཡིན།⁽⁴⁾ ཞེས་པ་སྤྱི་གཅིག་དང་དུ་མར་བཞེད་དུ་མེད་ཅིང་ཐམས་ཅད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་
པ་ཡང་གན་འབྱེད་པའི་སྤྱུ་ལས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། ལ་སྤྱི་པའི་སྤྱུ་ལས་སུ་ནི་སྤྱུ་ལས་མ་བཞེད་
མེད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་སངས་རྒྱལ་ཡོད་ཅེས་བཞེད་ན་ཡོད་པའི་མཐར་ལྟར་བར་འགྱུར་ལ། མེད་ཅེས་བཞེད་ན་
མེད་པའི་མཐར་ལྟར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། སྤྱི་མེད་དེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའི་
དགོངས་པ་མི་ལྟར་བལྟ་ཞེན། གནས་ལུགས་ལ་དོན་དམ་ཆོས་སྤྱི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་
དག་པའི་བདག་ཏུ་རྒྱུར་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བདག་མ་ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གནས་ལུགས་

ལ་ཀུན་ཤོད་པ་གཞུགས་སྐྱོལ་དང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ཤོད་ཀྱི་ཚེས་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བདག་དེ་ཡང་སེམས་ལ་ཡོད་པར་མི་བཤེད་ཅིང་ཡོ་ཤེས་ལ་མེད་པར་མི་བཤེད་པའི་ཕྱིར་ཡོད་དང་མེད་པར་མི་བཤེད་དོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལྡེའི་རྒྱན་དུ། ལྷ་མ་ཕྱི་མར་ཁྱད་མེད་གྲང་། སྒྲིབ་པ་ཀུན་གྱི་དྲི་མེད་པ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་འདོད། །དག་པ་མ་ཡིན་མ་དག་མིན། །མྱོང་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་དག་ན། །བདག་མེད་མཆོག་གི་བདག་ཐོབ་པས། །སངས་རྒྱས་དག་པའི་བདག་ཐོབ་ཕྱིར། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བདག་ཏུ་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཡོད་མིན་ཞིང་། །མེད་པར་ཡང་ནི་མི་བཤེད་དོ། །དེ་ལྷ་ས་སངས་རྒྱས་དེ་སྐད་འདྲི། །ལུང་མ་བཟུན་པའི་རྒྱལ་དུ་འདོད། །རི་ལྷ་རྩལ་ལ་ཚ་བ་དང་། །མིག་ལ་རབ་འེབ་ཞིབ་ལྷར། །སངས་རྒྱ་སེམས་དང་ཡོ་ཤེས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་པར་མི་བཤེད་དོ། །¹⁰ །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །པས་ལེན་མེད་པར་གསུངས་པ་མང་པོའི་དགོངས་པ་ཡང་ཤན་འབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལོན་ལྷ་ར་ཡིན་ཞིང་། །ལ་བརྒྱ་པའི་སྐབས་སུ་ནི་སྐབས་མ་བཤེད་མེད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་སྤང་བ་ཡིན་ནམ་མི་སྤང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་མི་སྤང་བ་ཡང་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤེད་པར་བྱའོ། །དེའི་དགོངས་པ་རི་ལྷ་སུ་ཞེན། །སངས་རྒྱས་མཐོང་པའི་སྐལ་བ་ཡོད་མེད་ལས་སོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལྡེའི་རྒྱན་དུ། རི་ལྷ་མེན་གཞན་དུ་འབར། །གཞན་དུ་ཞིབ་པར་འགྱུར་བ་ལྷར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་། །སྤང་དང་མི་སྤང་གིས་པར་བྱ། །¹¹ །ཞེས་དང་། རི་ལྷ་རྩལ་མེད་འོད་ཟེར་རྣམས། །སྒྲིབ་པ་ལོགས་པས་བསྒྲིབས་པར་འདོད། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡོ་ཤེས་རྣམས། །སེམས་ཅན་གྱི་ནི་ཉེས་པས་བསྒྲིབས། །¹² །ཞེས་དང་། རི་ལྷ་རྩལ་མྱོད་ཆག་ན། །རྒྱ་པའི་གཞུགས་བརྒྱན་མི་སྤང་བ། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་དན་པ་ལ། །སངས་རྒྱས་གཞུགས་གྲང་མི་སྤང་དོ། །¹³ །ཞེས་དང་། མཚོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་ཡང་། །ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་བབ་གྲང་། །ས་པོན་མི་རུང་མི་འབྲུངས་ལྷར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཕྱར་ཕྱར་གྲང་། །སྐལ་བ་མེད་པས་པམ་མི་ཕྱོད་པར་འབྱུང་། །¹⁴ །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་སྐུ་ཕྱེད་ལྷ་ལྷ་ནས་གྲང་། །ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་མཐོང་ལྟེ། །རི་ལྷ་ཡིད་དུགས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །རྒྱམ་ཚོ་སྐམས་པར་མཐོང་བ་བཞིན། །དེ་བཞིན་མི་ཤེས་པས་བསྒྲིབས་པས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་མེད་པར་བརྟགས། །དམན་པ་བསོད་ནམས་དམན་པ་ལ། །བཙོན་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅི་བཤིར་མཆིས། །རི་ལྷ་རྩལ་ཡོང་ལག་པ་རུ། །རིན་ཆེན་མཆོག་ནི་བཞག་པ་འདྲ། །སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་བྱས་རྣམས་ལ། །འོད་ཀྱིས་གསལ་ཞིང་དཔལ་ལྷན་པའི། །སྐམ་བུ་རྩ་གཉིས་མཆོན་འབར་བ། །སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་མདུན་ན་བཞུགས། །¹⁵ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་གཞི་འབྲས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དོན་དམ་པ་དེ་བཞག་ས་མྱིང་པོ་ཡང་རྣམ་ཞེས་ལ་མི་
མངོན་མི་སྤང་གསལ་ལྟེད་མིན་ཞེས་པས་སྤང་བར་མི་བརྟོན་ཅིང་། ལེ་ཞེས་ལ་སྤང་བ་ཆེན་པོ་གསལ་བ་
ཆེ།^{༡༥} ཞེས་པས་མི་སྤང་བར་མི་བརྟོན་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་པ་མ་ཡིན་མཉམ་གཟིགས་ཀྱི་^{༡༦} ཞེས་དང་། ཅོན་
མོངས་མ་ཡིན་མི་མོངས་མིན།^{༡༧} ཞེས་དང་། མྱོང་བ་མ་ཡིན་མི་མྱོང་མིན།^{༡༨} ཞེས་པ་ལ་མོག་ས་པ་རྣམས་
ཀྱི་དགོངས་པ་དང་དེ་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་ལྷ་མ་བཞིན་ནོ། །
དཔུམ་རྩ་ཤེས་། མྱོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་མི་བརྟོན་དོ། །མི་མྱོང་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ་ཞིང་། གཉིས་དང་གཉིས་མིན་མི་
བྱ་སྟེ།^{༡༩} ཞེས་པ་མ་ཉམ་བཞག་ཐབ་མོའི་སྒྲ་བས་ལ་དགོངས་ཤིང་། གདགས་བའི་དོན་དུ་བརྟོན་པར་
བྱ།^{༢༠} ཞེས་པ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲ་བས་ལ་དགོངས་སོ། །

ཅུང་པ་བརྗོག་པར། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅའ་འགའ་ཡོད། དེས་ན་ང་ལ་སྤྱོད་ནེ་ཡོད། །ང་ལ་
དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། །ང་ལ་སྤྱོད་མེད་ཁོན་ཡིན།^{༢༡} ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པར་ཡང་། ཡོད་དང་མེད་
དང་ཡོད་མེད་ཅེས། གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་མིན་པ། དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ནའང་། གྲུག་ཀ་བརྟོན་པར་རྣམས་
མ་ཡིན།^{༢༢} ཞེས་མོག་ས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་མ་ཉམ་བཞག་ཏུ་རྟོག་མེད་སྒྲུབ་བྱལ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དངོས་
པོ་ཁས་ལེན་པ་ལ་མོག་ས་པ་དོན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཁས་ལེན་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནི། རིགས་པ་
དུག་རྩ་པར་ཡང་། དངོས་པོར་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་ནི། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་འབྱུང་བ་ཡི། །ལྷ་བ་མི་བཟང་
མ་རུངས་འབྱུང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཅུང་པར་འགྱུར། དེ་ནི་ལྷ་བ་ཀུན་གྱི་རྒྱ། དེ་མེད་ཉོན་མོངས་མི་སྟེ་
སྟེ། དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཡོངས་ཞེས་ན། །ལྷ་དང་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སྤྱུང་།^{༢༣} ཞེས་མོག་ས་དང་། དཔུམ་རིན་
ཆེན་སྤྱོད་མར་ཡང་། སྤྱོད་དཔོན་གྱི་ཁལ་སྤྲུལ། དངོས་པོར་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་ནི། དེ་ལ་ཆད་མོག་ས་
འཛིག་ས་པ་འབྱུང་། །དངོས་པོར་ཁས་ལེན་མེད་རྣམས་ལ། ཆད་མོག་ས་འཛིག་ས་པ་གལ་འབྱུང་། གལ་
ཏེ་དངོས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་དང་། མཐའ་མེད་ལ་མོག་ས་པར་ཡང་འགྱུར།^{༢༤} ཞེས་དང་།
གལ་ཏེ་དངོས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། ཁས་ནི་བྱང་བར་བྱ་དགོས་ན། །དངོས་པོ་སྟེ་བ་མེད་ཉིད་ལ། །
ཁས་བྱང་བར་ནི་ནི་ལྷ་ར་བྱ། ཞེས་གསུངས་སོ།^{༢༥} ཞེས་དང་། ཁས་བྱང་བ་ཡི་དངོས་པོ་ནི། བྱ་ར་བ་ཙམ་
ཡང་ཡོད་མིན་ནི། གཤོད་ནས་སྟེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མོ་གཤམ་གྱི་ནི་སྤྱུ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྤྱད་མེད་མོ་
གཤམ་ལ། ཁྱོད་གྱི་སྤྱུ་ནི་གང་ཡིན་དེས། དེ་ལ་དེ་ནི་ཡོད་མིན་པས། སྤྱུ་བར་རྣམས་པ་མ་ཡིན་ནོ།^{༢༦} ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་དེ་ལྷ་ར་མཐོང་ན་
དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་དག་གི་འདོད་པ་ལྷ་ར་གནས་ལུགས་ལ་

ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་གང་ཡང་མེད་ཅེས་འཆད་པ་ནི་དོན་དང་མི་མཐུན་ཏེ། ལྷོང་གཞི་
དོན་དམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྤར་སྒྲིལ་པ་ཐམས་ཅད་གནས་ལུགས་ལ་ནམ་ཡང་བཞགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

<༤> གནས་ལ་ཡོངས་གཙོད་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་མེད་པར་འདོད་པ་སྤངས།

དེ་བཞིན་དུ། གནས་ལུགས་ལ་ནམ་གཙོད་མེད་དགག་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་ཡོངས་གཙོད་སྒྲུབ་
པའི་ཆོས་དང་མ་ཡིན་དགག་དུ་གྲུབ་པ་བྱུང་ཐད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་ནམས་ཀྱང་གིན་དུ་ལསུ་ལ་ཏེ།
གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་ལ་སྒྲིན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་མ་གྲུབ་པས་ནམ་གཙོད་དང་དགག་པ་
དང་སྤངས་པ་རང་བཞིན་པ་ཆང་ཞིང་། དེ་དག་གི་གཞི་ལ་ཆོས་ཉིད་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་ཆང་བས་ཡོངས་གཙོད་དང་སྒྲུབ་པ་དང་མ་ཡིན་དགག་དུ་གྲུབ་པའི་རྟོགས་པ་རང་བཞིན་པ་གདོད་ནས་
ཆང་བར་ཡང་ཡང་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བསྟོད་པ་སྒྲུབ་
དཔོན་མ་ཉི་ཅེ་ལྔ་མཛད་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དེའི་ཕྱིར་མི་མང་འཇེས་བྱ་བའི་དགག་པ་འདི་ནི་མ་ཡིན་
པར་དགག་པ་སྟེ། ནམ་པར་རྟོག་པའི་རིགས་དེ་དག་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེས་དཔེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་
བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ནི་མངའ་བས་སོ།^{༡༧} ཞེས་སྒྲུབ་དཔོན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱིས་
གསུངས་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ།

<༥> རྒྱང་འདས་ཆེན་པོ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་བརྟན།

གལ་ཏེ་རྒྱང་འདས་ཆེན་པོ་གནས་ལུགས་ལ་གྲུབ་ན་རྒྱང་འདས་བརྟན་བའི་རབ་བྱེད་ལ་མོགས་
པར་རྒྱང་འདས་བདེན་པར་འདོད་པ་སྤྲོད་རྒྱུ་དང་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེའི་དགོངས་པ་ལ་ཡང་གིན་དུ་མ་ཁས་
དགོས་ཏེ། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་དུ། གང་ཞིག་སྤྱིར་དང་འགགས་པ་ལས། ལྷ་པོ་འདེད་པར་འགྱུར་བར་འདོད།
སྤངས་པ་མེད་པ་ཐོབ་མེད་པ། ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། འགག་པ་མེད་པ་སྒྲེ་མེད་པ། དེ་ནི་རྒྱ་པོ་
འདས་པར་བརྟུན།^{༡༨} ཅེས་རྒྱང་འདས་གཉིས་གསུངས་པ་ལས། ལྷ་མ་ལ་དོན་དམ་པའི་རིགས་པས་གཙོད་
ཅིང་ཕྱི་མ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཕགས་པ་གྲུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱང་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་
སྟོན་ཞིད་བྱེར་མེད་དམ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་བཞེད་དེ། རིགས་པ་དུག་རྩུབ་པ། སྟོན་པ་དང་
ནི་རྒྱ་པོ་འདས། གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད། ལྷ་པོ་འདས་ཞེས་བྱ་
བར་བརྟུན།^{༡༩} ཅེས་དང་། སྟོན་པ་ཡོད་དུ་ཡང་། སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་རྒྱ་པོ་ལས་འདས་པ་ཞེས་

བཞིན་དོ།^{༡༠༠} ཞེས་དང་། གྱེད་ཅོད་ཅེས་ཡང་། ཡེ་མེ་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་དུ། ལད་པ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་གྱི་
 སྒྱེད། ལད་པ་ཅན་ཞེས་རབ་རྩ་བསྐྱགས། ལངས་རྒྱལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་དང་། རྟོ་རྟེ་འཛིན་པ་
 རྣམས་གྱི་གནས། འདི་ཉིད་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལྷ་རྩལ་འདས་པ་ཉིད། འཁོར་བ་སྤངས་ནས་
 གཞན་དུ་ནི། ལྷ་རྩལ་འདས་པ་རྟོགས་མི་འགྱུར། འཁོར་བ་གཞུགས་དང་སྒྲུ་ལ་སོགས། འཁོར་བ་ཚོར་བ་
 ལ་སོགས་པ། འཁོར་བ་དབང་པོ་རྣམས་ཉིད་དེ། འཁོར་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ། འདི་རྣམས་ཚོས་ནི་ལྷ་
 རྩལ་འདས། རྩོངས་བྱིར་འཁོར་བའི་གཞུགས་ཅན་ཉིད། རྩོངས་མེད་འཁོར་བ་དག་པས་ནི། འཁོར་བ་སྤང་
 བ་འདས་པར་གྱུར། བྱང་རྩལ་སེམས་ནི་ལྷ་རྩལ་འདས། གྲུ་རྩལ་དོན་དམ་རྩལ་ཅན་ནོ།^{༡༠༡} ཞེས་དང་།

རྩལ་ཞེས་རབ་དང་། རང་འགྲེལ་ལ་གལ་སྔོན་འཛིན་པ་མེད་དུ་ཡང་། འཁོར་བ་སྤང་བ་འདས་པ་
 ལས། བྱང་པར་རྩལ་ཅན་ཡོད་མ་ཡིན། ལྷ་རྩལ་འདས་པ་འདྲ་འཁོར་བ་ལས། བྱང་པར་རྩལ་ཅན་ཡོད་མ་
 ཡིན། ལྷ་རྩལ་འདས་མཐའ་གང་ཡིན་པ། རྟེན་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཉིས་བྱང་པར་རྩལ་ཅན་ནི།
 གིན་རྩལ་ལའང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་ལྷ་རྩལ་ལས་འདས་པ་དང་འཁོར་བའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་སྟེ་བ་
 མེད་པའི་མཐའ་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་བྱ་ག་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དམིགས་སུ་མེད་པར་མཉམ་པ་
 ཉིད་གྱིས་བྱང་པར་གིན་རྩལ་བ་རྩལ་ཅན་གྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༠༢} ཞེས་དང་། དམ་པ་དང་པོའི་རྒྱད་
 ལས་ཀྱང་། ལམས་གསུམ་པོ་ནི་མ་ལུས་པའི། ལངས་རྒྱལ་གཞུགས་ནི་བསྒྲོམ་པར་བྱ།^{༡༠༣} ཞེས་དང་།
 ལད་མཚོན་སྟོན་འགྲེལ་དུ་ཡང་ལམས་གསུམ་པའི་ལངས་རྒྱལ་གྱི་གཞུགས་^{༡༠༤} ཞེས་སོགས་དང་། དོན་
 དམ་པའི་མཚན་མང་པོ་གྱུར་བྱངས་པར་ཡང་། ལྷ་གུ་འཛིན་ཉིན་གསུམ་གྱི་མཚོན་^{༡༠༥} ཞེས་དང་།
 ལྷ་གུ་འཛིན་ཉིན་གསུམ་མཛེས་པ་^{༡༠༦} ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་དུ་ཡང་། སྤྱིད་པ་འོ་ཉིད་གྱིས་དག རྟོ་
 པོ་ཉིད་གྱིས་སྤྱིད་བྲལ་བྲལ། རང་བཞིན་དག་པའི་སེམས་ལྡན་པའི། སྤྱིད་པ་དམ་པ་བྱེད་པར་
 འགྱུར།^{༡༠༧} ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐབས་ཅི་ནི་སྤྱི་མ་དམ་པའི་མན་ངག་ལས་
 ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བའོ།

༤༤༥ དེ་ཡང་འགལ་འདུལ་སྟོན་མེད་ལུང་པོ་གསུམ་པའི་དོན་དུ་བརྟན།

དེ་བཞིན་དུ། སྤྱིད་མེད་སྤྱིད་པ་དང་། སྤྱིད་གསུམ་གཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་འགལ་འདུལ་སྟོན་མེད་
 མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་། ལྷ་རྩལ་འདས་ཆེན་པོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
 མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པོ་གསུམ་པོ་^{༡༠༨} ཞེས་དང་། སེམས་དང་བྲལ་བ། སེམས་དང་བྲལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་

པ། སེམས་མཉམ་པ་མེད་པ། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ། མོང་བ་དང་འོང་བ་མེད་པ། མོང་བ་དང་འོང་བ་མེད་
 པ་ཡང་མ་ཡིན་པ།¹⁰⁰⁸ ཞེས་དང་། བདག་པོ་མེད་པ། བདག་པོ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ། ཡོད་པ་ཡང་མ་
 ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན།¹⁰⁰⁹ ཞེས་དང་། ཡི་གེ་མ་ཡིན་ཡི་གེ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཉིང་རེ་འཛིན་མ་ཡིན།
 ཉིང་རེ་འཛིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། བཟླ་མེད་པ། མདོན་པར་སྒྲུབ་པ། གནས་མེད་པ། གནས་མེད་པ་མ་
 ཡིན་པ། རྟེན་མེད་པ། རྟེན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ། སྤྲུང་པ་མ་ཡིན་པ། སྤྲུང་བ་མ་ཡིན་པ། ཞིབ་པ་མ་ཡིན་པ་
 ཞིབ་པ་ཡིན། ཅི་ཡང་མེད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་པ།¹⁰¹⁰ ཞེས་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ། ཆོས་མ་ཡིན་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་པ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མ་ཡིན་པ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 པ།¹⁰¹¹ ཞེས་དང་། སྤྱོད་བཞིན་སྤྱོད་བཞིན་དང་བྲལ་བ། རྟག་ཏུ་གནས་པ། རྟག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་
 པ།¹⁰¹² ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་
 དོན་བྱས་པ་མེད་པ། སེམས་ཅན་རྣམ་པར་བརྟུན་པ་ཡང་རྣམ་པར་བརྟུན་པ་མེད་པ། སེམས་ཅན་མདོན་པར་
 འཛང་བྱ་བར་མཛད་ཀྱང་། མདོན་པར་འཛང་བྱ་བ་མེད་པ།¹⁰¹³ ཞེས་དང་། རྟག་ཏུ་ཐེག་པ་གཅིག་ལ་
 སྦྱོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱིས་གསུམ་དུ་མཐོང་བ། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ། མཚན་ཉིད་ལ་གནས་པ།¹⁰¹⁴
 ཞེས་དང་། སྤང་བོ་དང་སྤྱེ་མཆོད་དང་ཁམས་མ་ཡིན། སྤང་བོ་དང་སྤྱེ་མཆོད་དང་། ཁམས་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་
 ཡིན། འཕྲུལ་བ་མ་ཡིན། དབྱིབ་པ་མ་ཡིན། བཟང་པོ་མ་ཡིན་ངན་པ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལེ་སྒྲུ་
 རི་དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་དང་ལྟན་ཏེ་ཤེས་པ་མེད་ཅིང་མི་ཤེས་པ་ཡང་མེད། མཐོང་བ་མེད་ཅིང་མི་
 མཐོང་བ་ཡང་མེད། འདུས་བྱས་མ་ཡིན། འདུས་པ་བྱས་པ་མ་ཡིན། འཕྲིག་རྟེན་མ་ཡིན། འཕྲིག་རྟེན་མ་
 ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན། བྱས་པ་མ་ཡིན་མ་བྱས་པ་ཡང་མ་ཡིན། གནས་པ་མ་ཡིན་མི་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན།
 ཆེན་པོ་བཞི་མ་ཡིན་ཆེན་པོ་བཞི་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱ་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་མ་
 ཡིན་སེམས་ཅན་མེད་པ་མ་ཡིན། སྒྲུ་མ་ཡིན་སྒྲུ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ།¹⁰¹⁵ ཞེས་དང་། བྱང་ཆུང་ལས་
 འདའ་བ་ན་བྱང་ཆུང་ལས་མི་འདའ་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཞི་དེ་ལྟ་སྤེལ་ཡོན་ཏན་ཚད་
 མེད་པ་དང་མ་པ་དང་ལྟན་ནོ། འོད་སྤང་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཉག་གཅིག་གིས་མཁྱེན་གྱི། ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ།¹⁰¹⁶ ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་སྟེ། མན་ངག་ཟབ་མོ་
 བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ།

དེ་བཞིན་དུ། སྦྱོར་ཆེན་པོའི་མདོར་ཡང་། མི་མཉམ་ཞིང་གིན་ཏུ་མི་མཉམ་ལ་མི་མཉམ་པ་ཡང་
 མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་སྤྲུག་པ་ལྟེ་ཞིང་མི་བདེ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱོད་གིང་གིན་ཏུ་སྤྱོད་ལ་

སྒྲིང་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མི་རྟག་ཅིང་མི་རྟག་ལ་ཤིན་ཏུ་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བདག་མེད་པར་
 ལྟར་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བདག་ཉིད་ཏུ་ལྟར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མི་ལྟག་ཅིང་ཤིན་ཏུ་མི་ལྟག་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྟག་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ།^{༡༠༧} ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ཏུ་ཡང་། མེད་པ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་ནི། ཡོད་པ་
 ཡིན་པ་དམ་པ་ཡིན། རྣམ་པ་ལྟན་ཏུ་མི་དམིགས་པ། དམིགས་པ་ཡིན་པ་མཆོག་ཏུ་འདོད། སྒྲིང་པ་རྣམ་པར་
 མི་ལྟ་བུའི། སྒྲིང་པ་དམ་པར་འདོད་པ་སྟེ། ཁོ་བོ་པར་ལྟ་བུ་མེད་རྣམས་ཀྱི། ཁོ་བོ་པ་ཡང་ནི་དམ་པར་
 འདོད།^{༡༠༨} ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཤིང་མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོ་གཞན་རྣམས་དང་། སེམས་འགྲེལ་བྱུང་
 འཕགས་རྣམས་སུ་དེ་དང་དེ་འདྲ་བ་དགགས་འགལ་འདུས་སྒྲིན་མེད་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་ཆེས་མང་བར་གསུངས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།

༥༧༥ དེ་ལྟར་ཤེས་ན་རྒྱལ་སྐྱེས་དགོངས་ཆེན་མཐོང་བའི་རྟགས་སུ་བཤད་པ།

དེ་ལྟར་མཐོང་ན་ཡང་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མཐོང་བ་ཡིན་ཞིང་། བརྟེན་དང་སྒྲན་པར་སྒྲུབ་དང་།
 བརྟེན་པ་ཉིད་དང་ལག་བརྟེན་ཉིད། དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ངེས་འགྲེལ་བ། འདི་དག་སྒྲོ་ལྟན་རྣམས་ཀྱི་
 རྟགས་ཀྱི་^{༡༠༩} ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟགས་ལྟ་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ།

(༤) ཐེག་ཆེན་ལ་ལྟན་མོང་ཏུ་བྱགས་པའི་སྒྲུག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དང་ཡོན་ཏན་བརྟན་པ།

དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟུས་པའི་སྒྲུག་སྒྲུབ་ནི། གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོར་ཡང་། དེགས་
 ཀྱི་སྒྲུ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་པའི་སྒྲུ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱོད་པ་མཐུན་པའོ། ཡོངས་
 སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་དང་དགོངས་པ་མཐུན་པའོ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་སངས་རྒྱལ་
 ཐམས་ཅད་དང་སྒྲུ་མཐུན་པའོ།^{༡༡༠} ཞེས་དང་། དེགས་ཀྱི་སྒྲུ་སྒྲུ་ལ་པའི་སྒྲུ་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་ལ་
 བརྟེན་ཏེ་མདོན་པར་སྒྲུང་ངོ། ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མདོན་པར་སྒྲུང་ངོ།
 ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་ཡང་དག་པ་སྟེ་ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པའོ།^{༡༡༡} ཞེས་དང་། དེགས་ཀྱི་སྒྲུ་དེ་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་
 སྒྲུ་བོ་རྣམས་ནི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་འཆིང་བ་དང་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པས་སྒྲུ་གསུམ་ལས་རིང་ཏུ་ལྷུར་རྒྱོད་།
 གསུམ་གང་ཞེན། ལྷན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། གཞན་ཀྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སྒྲུ་
 གྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། མཆོན་ཉིད་དེ་རྣམས་ཤེས་པ་དང་འགོག་པ་དང་དག་པར་མཐུར་བ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲུ་
 གསུམ་མཐོབ་པོ། དེ་ལྟ་བུའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཤེས་པ་དང་འགོག་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བར་ལྷུར་པས་

སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་སྐུ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་གྱུར་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་པ་སོ་སོའི་
སྤྱི་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་སྐུ་གསུམ་ལས་རིང་ཏུ་གྱུར་རོ། །གསུམ་གང་
ཞེན། དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཡིད་དང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་འོ། །ལམ་སྤྱོད་པ་དག་ལ་གནས་པས་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱོད་རོ། །གཙོང་པའི་ལམ་
ལ་གནས་པས་ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཡིད་སྤྱོད་རོ། །མཚོགས་ཏུ་རྒྱལ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པས་ཀུན་གཞི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱོད་རོ། །འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤངས་ན་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་མཛོད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཀུན་
གཞི་ལ་གནས་པའི་ཡིད་སྤྱངས་པས་ཡོངས་སུ་དུང་རྩོགས་པའི་སྐུ་སྤྱོད་ཏོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱངས་
པས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཕྲོད་བཤེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྐུ་གསུམ་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་ཞེས་
བྱའོ།^{༡༠༩} །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་སྐུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བྱེད་རྣམ་པར་དག་པས་
ཡོངས་སུ་དུང་རྩོགས་པའི་སྐུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །ལས་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་རྣམ་པར་དག་པས་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་སྤྱོད་པར་
འགྱུར་རོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་རྣམ་པར་དག་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་
ཏེ་སྤྱོག་འབྱུང་རོ། །སྤྱོག་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡོད་སྤྱོད་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡོངས་སུ་དུང་རྩོགས་
པའི་སྐུ་སྤྱོད་རོ། །ཡོངས་སུ་དུང་རྩོགས་པའི་སྐུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་སྤྱོད་རོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་པར་
དག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྤྱོད་རོ། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པས་ཡོངས་སུ་དུང་རྩོགས་པའི་སྐུར་སྤྱོད་རོ། །ཉིང་
རེ་འཛིན་རྣམ་པར་དག་པས་སྐུ་ལ་པའི་སྐུར་སྤྱོད་རོ།^{༡༡༠} །ཞེས་དང་།

ཡང་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་བསྟན་པའི་རྩེ་སྐུ་བཀའ་བསྐུལ་བ། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་ལ་རི་ལྟར་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེན། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བྱེད་ཐམས་
ཅད་དང་བྲལ་བ། དག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྩོགས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་
ཙམ་དུ་གནས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱའོ། །སྐུ་ལྟ་མཛེས་ཀྱི་གཉིས་ནི་བདག་སྐུ་པ་ཙམ་མོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཡང་
དག་པ་ལྟེ་སྐུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ལས་གྲུད་ན་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་
ཡེ་ཤེས་སྐུ་སྐུ་མཚོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་
པར་དག་པ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་
རྣམས་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་
གྱི་མཐའ་བྱིན་པ་ལྟེ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་བདག་གི་དོན་མཛད། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་

ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་དོ། །པདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་མཛད་པ་ལ་མངའ་བཞེས་
པའི་ཕྱིར་མཛད་པ་མཐའ་ལས་པ་སྣ་ཚོགས་ལུན་གྱིས་གྲུབ་པོ།^{༡༠༡} །ཞེས་པ་སྟེ་འདིར་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་གཞན་དོན་མཛད་པར་གསུངས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་བྱུང་ཡིན་ན་འགྲུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་
པས་དུས་འཁོར་དུ་ཆོས་སྤྱོད་གཞན་དོན་མཛད་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་དེ་གཞན་
བྱུང་ཡིན་ན་རྒྱུད་སྒྲུབ་མ་དུ། ཆོས་སྤྱོད་མ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་གིན་ཏུ་བྱི་མེད་དང་། ་དེ་ཡི་རྒྱ་
མཐུན་ཟབ་པ་དང་། ་སྣ་ཚོགས་ལུ་ནི་ཉོན་པོ།^{༡༠༢} །ཞེས་ཆོས་སྤྱོད་མཛད་ཉིད་པ་རང་བཞིན་རྒྱུ་དག་གི་
ཆོས་དབྱིངས་ཉིད་འཁོར་བ་སྤྱོད་པས་ལས་བྱུང་པའི་ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཟབ་རྒྱས་བཅུན་ནས་གཞན་
དོན་མཛད་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ།

(༩) ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་མདུན་དུ་བྱུང་བ་གཞན་བཞུགས་པ།

བྱུང་རྒྱུ་བ་མེས་ས་དཔའི་ས་ལས་རྣམ་གངས་གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བརྒྱ་
བཞི་བརྒྱད་དང་། ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱུན་ནས་མཐུན་པ་དང་། མོ་མོ་ཡང་
དག་པར་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཤོགས་པའི་བྱུང་རྒྱུ་བ་ཅེས་བྱའོ། ་དེ་ལ་
སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱའི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་མཚན་སྤྱོད་པ་གཉིས་དང་དཔེ་
བྱུང་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་དང་། སྤྱོད་པ་བརྒྱད་དང་མི་འཛིགས་པ་
བཞི་དང་། དྲན་པ་ཉི་ལྔ་བཞག་པ་གསུམ་དང་། བསྐྱུང་བ་མེད་པ་གསུམ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་།
བསྟེན་པ་བམི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་། བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དང་། མཚོགས་མཐུན་པོ།^{༡༠༣} །ཞེས་ཆོགས་སྤྱོད་ཆེར་གསུངས་ལ།

གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་འཕྱོར་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་མདོ་སྟོན་གྱི་རྒྱུ་ཏུ། ཉན་
མོས་རྣམས་ཀྱི་འཕྱོར་པས་ནི། ་འཕྲིང་ཉེན་པ་ཡི་མེལ་གྱིས་གནོན། ་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་པ་ཡིས། ་ཉན་
མོས་ཀྱི་ཡང་མེལ་གྱིས་གནོན། ་དེ་ཡིས་བྱུང་རྒྱུ་བ་མེས་ས་དཔའི་ཡོ། ་འཕྱོར་པའི་རྩེ་མོང་མི་མེད་དོ། ་དེ་
ཡིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། ་འཕྱོར་བའི་རྩེ་མོང་མི་མེད་དོ། ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་འཕྱོར་པ་ནི། ་གང་
གི་གང་ཏུ་རི་ལྷ་དང་། ་རི་ཅོམ་དུས་གང་འཇུག་པ་ནི། ་བསམ་ཡས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འདོད། ་དབང་པོ་
ལྷ་རྣམས་གཞན་གྱུར་ན། ་དོན་ཀྱན་འཇུག་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐག་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་། ་
འཕྱོར་པ་དཔའ་བོ་བཟང་པོ་འབྱུར། ་ཡིད་ནི་གཞན་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ་འཕྱོར་དང་མཐུན་སྦྱོང་མི་རྟོག་པའི། ་ཡེ་

ཤེས་ཤེས་རྒྱུ་ཡི་མེད་ལ། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དོན་བཅས་འཛིན་པ་གཞན་གྱུར་ན། །འཛིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
 འདོད་བཞིན་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །བསྐྱེད་མེད་ཅི་དག་པ་ལ། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །རྣམ་
 ཉོན་གཞན་རྒྱུར་ན་ནི། །རྣམ་རྣམས་རྒྱུ་ཡི་ཤེས་དང་། །ལས་རྣམས་རྒྱུ་ལ་ཐོགས་མེད་ལ། །འབྱོར་
 པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །རྟེན་ནི་གཞན་རྒྱུར་པ་ན། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མེད་གནས་ལ་ནི། །མིག་ནས་ལྟ་
 བརྟ་འདས་པ་ཡི། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །འབྱིག་པ་གཞན་རྒྱུར་ན་ནི། །སངས་རྒྱས་པདོ་
 པར་གནས་པ་དང་། །མོ་མཐོང་ཉོན་མེད་པ་ལ། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །རྣམ་པ་ལའི་འདྲ་
 ཤེས་གཞན་གྱུར་ན། །བསམ་སེམས་འདོད་ན་ནི་འབྱོར་པ་དང་། །འགྲོ་བ་ཐུགས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ། །འབྱོར་
 པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མེད་པའི། །གནས་ནི་གཞན་གྱུར་དཔག་མེད་པས། །
 བསམ་པས་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་པ་ཡི། །འབྱོར་པ་དཔག་རྒྱུ་མེད་པ་འཐོབ།^{༡༠༩} །ཅེས་གསུངས་ཤིང་།

དུམ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་། ཚོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་། གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
 ཡང་ཅུང་ཉེ། རི་རྒྱན་དུ་བཤད་པའི་སྒྲུ་ལས་གཞན་དུ་བྱུང་བ་རྒྱ་མཐུན་པའི་སྒྲུ་གང་དག་མེད་མཁའ་ཕྱོད་ལ་
 བའི་རྒྱ་མཐུང་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་མཐུ་ལི་བྱུང་བར་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱུང་བ་མངའ་བར་བརྗོད་པའི་གྱིར་
 བཤད་པ། རུབ་དབང་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་དེའི་རྒྱ་མཐུན། གཞུགས་སྒྲུ་གཅིག་ལ་རང་གི་སྒྲུ་གནས་སྒྲུ་བས།
 རྒྱར་འགགས་གསལ་དང་མ་འཛོལ་བྱུང་རྒྱུ་ནི། མ་ལུས་ཀྱིས་བཟླ་མཐའ་དག་སྟོན་པར་མཛད།^{༡༠༥}
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་སྒྲུ་བས་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་
 བའི་གནས་སྒྲུ་བས་འགགས་ཐེན་པ་བྱུང་མཐའ་མ་ལུས་པ་བརྟན་པའི་གྱིར། གསལ་བ་དང་མ་འཛོལ་བ་སྒྲུ་
 ཡན་རྟན་མ་འདྲེས་པར་བྱུང་རྒྱུ་ཡང་བཟླ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཁོ་ནར་མེ་ལོང་གི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཤིན་ཏུ་ལོངས་སུ་དག་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་ལྟར་རྒྱ་མཐུན་པའི་སྒྲུ་གཅིག་ཉིད་
 ལ་རྟན་གྱིས་བྱུང་བ་སྟོན་པར་མཛད་དོ།

འདི་བྱང་རྒྱལ་ལོ་མཁའ་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གང་དག་གང་དུ་འཛིན་པ་གང་གི་དོན་དུ་
བྱང་པ་དེ་དག་ཐོམས་ཅན་གྱང་ལུན་གྱིས་བྱུང་བ་པར་སྒྲ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་
བཤད་པ། མངས་རྒྱལ་ཞིང་འདིར་ཅི་འདྲར་བྱུང་བ་དང་དེ། །དེ་དག་སྒྲ་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་པམ་ཅི་འདྲ་དང་། །ཉན་
ཐོས་དགེ་འདུན་འཛིན་འཛིན་པ་དང་། །བྱང་རྒྱལ་ལོ་མཁའ་རྒྱལ་ལོ་མཁའ་དཔའི་གཞུགས་ཅི་འདྲ་དང་། །འི་འདྲའི་ཆོས་དང་
དེ་བདག་འཛིན་པ་དང་། །ཆོས་ཐོས་སྤྱོད་པ་གང་ལ་སྤྱད་པ་དང་། །སྤྱོད་པ་འཛིན་པ་དེ་ཅུང་དེ་དག་ལ་ལུས་པ། །དེ་
ནི་མ་ལུས་སྒྲ་གཅིག་ལ་སྤྱོད་པ་མཛད། །༡༠། །པཱཱ་ལུན་འདས་སྤྱོད་གྱི་སྤྱོད་པའི་པ་རོལ་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་

ན་སངས་རྒྱུ་མཚོ་མ་ལུ་འདས་གང་ན་མཁའ་ལ་བསྐྱེད་པ་ཀུར་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་མི་རྒྱ་
 དང་བདེ་མ་རྣམས་དང་མཛད་ཆོས་དང་། ཤེལ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་རིན་པོ་ཆེའི་རྩོན་ཤིང་ལ་
 རོགས་པས་མཛེས་པར་བྱས་པ་རྒྱ་དང་ཞིང་དང་ཀུན་ནས་རྒྱུ་པ་དང་བཅས་པ། དེ་ལ་རྟེན་པའི་སེམས་ཅན་
 གྱི་བྱད་པར་གྱིས་ཉེ་བར་མཛེས་པ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ན་སངས་རྒྱུ་མཚོ་མ་ལུ་འདས་པ་ལ་སོགས་
 པ་རྩོན་པར་མཛད་པ་དེ་མ་ལུས་པར་སྐྱ་གཅིག་ལ་རྩོན་པར་མཛད་དོ། །སངས་རྒྱུ་མཚོ་མ་ལུ་འདས་དེ་
 དག་གི་སྐྱ་དང་། སྐྱོད་པ་དག་གི་མཐུལ་ལ་ཏུ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཉན་ཐོས་གྱི་དགོ་འདུན་
 འདུལ་པར་གྱུར་པ་མི་སྟེང་བ་ཡམ་མི་ལྟ་དང་ཉེ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནན་ཏན་རྣམས་པ་གང་
 གིས་ཉན་ཐོས་གྱི་དགོ་འདུན་དེར་གྱུར་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་མཚོ་མ་ལུ་འདས་དེ་དག་གི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་
 ཞིང་ན་བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་གྱིས་ལུས་སྐྱུ་མ་པ་དབྱིབས་དང་ལྡན་པ་ཆོས་གོས་དང་
 རས་དང་གནས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྐྱོད་པ་ཉེ་བར་ཡོངས་སྐྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་དག་
 ཡོད་པར་གྱུར་པ་དང་། ཅི་འདྲ་པའི་ཆོས་དང་སྟེ། ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་པ་རྩོན་པ་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་སྐྱ་གཅིག་ལ་རྩོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་བདག་ཅི་འདྲ་དང་ཉེ་བམ་ཟེལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་
 སྐྱེས་པ་གསུགས་དང་སྐྱོད་པ་ལྡན་པ་བྱིས་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར་པ་དང་། ཆོས་ཐོས་ནས་ལྷག་མ་དང་
 བཅས་པ་དང་། ལྷག་མ་མེད་པའི་བསྐྱབ་པ་ཁས་སྒྲུངས་ཏེ་སྐྱོད་པ་གང་ལ་སྐྱོད་པ་དང་། སྐྱོན་པ་གང་མི་
 ཅམ་དེ་དག་ལ་ཐུལ་བ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་མཚོ་མ་ལུ་འདས་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔལ་པའི་དགོ་འདུན་
 དང་བཅས་པ་དེ་དག་ལ་བཟའ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ཆོས་གོས་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྩོན་པ་སོགས་པ་གང་སུ་ལ་
 བདང་ཅི་ཅམ་སྟེ། དུས་ཅི་ཅམ་པ་དང་། ཚད་ཅི་ཅམ་སུ་ལ་བ་དེ་མ་ལུས་པར་སྐྱ་གཅིག་ལ་རྩོན་པར་མཛད་
 དོ། །སྐྱོན་པའི་ལ་ཐོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྐྱོད་པའི་བྱང་མཐའ་འདི་མི་ལྟར་རྩོན་པ་དེ་བཞིན་རྩལ་བྱིས་མ་བཟོད་
 བཅོན་ཉིང་པེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་སྐྱོད་ཆོས་རྒྱུས་གནས་སྒྲུབས་གང་། །མ་ཚང་མེད་དེ་མ་ལུས་སྐྱ་
 གཅིག་ལ་རྩོན་མཛད།¹⁰²⁹ ཅིས་གོང་མ་དང་གྱུར་རོ།

སྐྱ་གཅིག་ལ་ཡིག་ཅར་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་རྩོན་པ་ལྷ་ཞོག་གི། འོན་ཀྱང་ཉིད་སྐྱོད་པ་ཀུན་།
 སྐྱལ་བ་སྐྱལ་ལྷུང་ལྷུང་གསལ་པར་རྩོན།¹⁰³⁰ བདག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ཁོན་རྩོན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཆད་
 གྱི། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུ་མཚོ་མ་ལུ་འདས་དང་འབྱུང་འབྱུར་གང་། །གང་དག་ད་ལྟར་ནམས་པའི་མཐར་
 ཐུག་པར། །གང་དམ་མཐོན་ཆོས་རྩོན་སྐྱུ་བསལ་གྱིས་བཟུང་བའི། །འགོ་དཔགས་འབྱིན་ཅིང་འཛིག་རྟེན་
 བཞུགས་པ་དང་། །དང་པོའི་ཐུགས་བཟུང་བྱང་རྒྱ་བ་སྟེང་པའི་བར། །དེ་དག་སྐྱོད་ཀུན་དངོས་རྣམས་མིག་

(༥) དེ་ཐམས་ཅད་པམས་ཀྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་རྩོམ་ཚར་བར་བཟུང་པ།

དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོར་ཡང་། འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ།
 དཔེར་ན་མཚོ་དཔག་ཚད་འཕུམ་ཐག་ལྷ་པ་བྱ་རྟེན་གྱིས་བཏུང་དུ་རུང་བར་སྤྲད་པ་དཔེ་ཚོད་དུ་གྱུར་པ། བད་
 མའི་འདབ་མས་གཤེགས་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ལ་སྟེས་སུ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ལྷགས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་འཕང་ལོའི་
 ཅིབས་མ་སྟོང་ཡོད་པ་ནམ་མཁའ་ཤིང་གི་མཆོག་ས་བ་བས་ཀྱང་ལྷག་པའི་རྟ་དེ་ལྟ་བུར་མཆོག་ས་པའི་ཤིང་
 རྟ་དང་ས་རྟ་དེ་ལྟར་མཆོག་ས་པའི་ཤིང་རྟ་དང་ས་ནས་འཕང་ཡོའང་རུས་མི་རེག། རྟའི་རྟིག་པས་ཀྱང་པད་
 མའི་འདབ་མ་མི་རྟོལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཤིང་རྟ་དེ་དང་ས་པ་ལས་མཚོ་ཆེན་པོ་དེ་ནས་སྤུལ་གདུག་པ་ཞིག་སྟེང་དུ་
 བྱུང་སྟེ། སྤྱད་ཅིག་གང་ལ་ཤིང་རྟ་བཟུང་པའི་སྤྱད་ཅིག་དེ་ལ་སྤུལ་གདུག་པ་དེས་ཤིང་རྟ་དེ་ལ་ལན་བརྒྱར་
 བསྐྱར་རྟེ། འཇམ་དཔལ་སྤྱད་ཅིག་གང་གིས་སྤུལ་གདུག་པས་ཤིང་རྟ་དེ་ལ་ལན་གཅིག་བསྐྱར་བའི་སྤྱད་
 ཅིག་དེ་ལ་དགེ་སྟོང་གུན་དགའ་པོས་ཆོས་རྒྱུ་པ་བཟུང་བཟུང་བ་བཤད་དེ་དོན་གྱང་རིག་པར་བྱེད་དོ། །དགེ་
 སྟོང་གུན་དགའ་པོས་སྤྱད་ཅིག་གང་ལ་ཆོས་གཅིག་བཟུང་བ་བཤད་པའི་སྤྱད་ཅིག་དེ་ལ་དགེ་སྟོང་གུ་རིའི་
 ལུས་ཆོས་རྒྱུ་པ་སྟོང་བཟུང་བ་བཤད་ནས་དོན་གྱང་རིག་པར་བྱེད་དོ། །དགེ་སྟོང་གུ་རིའི་ལུས་སྤྱད་ཅིག་
 གང་ལ་ཆོས་གཅིག་བཟུང་བ་བཤད་པའི་སྤྱད་ཅིག་དེ་ལ་གནས་བརྟན་མོའུ་གལ་གྱི་ལུས་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་བརྟན་ཁྱི་འདའོ། །གནས་བརྟན་མོའུ་གལ་གྱི་ལུས་སྤྱད་ཅིག་གང་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་
 འདས་པའི་སྤྱད་ཅིག་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཕྱོགས་བཅུ་འི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རབ་འབྱམས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་རེ་རེར་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་གནས་པ་ལས་འཕྲོ་བ་དང་། སྤྱི་བ་དང་། མཛོན་པར་
 འབྱུང་བ་དང་། དཀའ་བ་སྤྱོད་བ་དང་། སྤྱོར་བ་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱིང་པོར་བཞུད་བ་དང་། བཏུད་འཕྱལ་
 བ་དང་། མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཕྲོང་ལོ་བསྐྱར་བ་དང་། བྱང་ན་ལས་འདས་
 པ་ཆེན་པོ་དང་། ཆོས་གནས་པ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་པ་དུས་གཅིག་རྟེན་མོན་ཏོ། །ཕྱ་སྟེགས་ཅན་གྱི་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་
 པ་དང་། སྟེས་པའི་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དུས་གཅིག་རྟེན་མོན་ཏོ། །ཁེས་སོགས་པམས་ཀྱིས་མི་བྱུང་
 པའི་རྩལ་ཤིན་རྩེ་མཚར་ཞིང་མདོར་བྱ་བྱུང་གསུངས་སོ། །

༦) ཕྱིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་བཤད་པ། ༢

(༡) ཕྱིན་ལས་དང་དེའི་འབྱུང་གནས་མདོར་བཟུང་པ།

དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྩོལ་བ་མི་མང་འབཞིན་དུ་གཞན་ལ་ལན་པ་སྤྱོད་ཆོག་ས

པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཤོག་སྤུས་དཔལ་འབྱུང་མས་ཀྱི་ཏུ་རྩུབ་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིན་ལས་མངའ་སྟེ།
 དེ་ཡང་། རྒྱུད་སྒྲིམ་པ། གཏུལ་བྱའི་ཁམས་དང་འདུལ་བའི་ཐབས་དང་ནི། །གཏུལ་བྱའི་ཁམས་ཀྱི་འདུལ་
 བའི་བྱ་བ་དང་། །དེ་མི་ཡུལ་དང་དུ་ས་སྒྲུ་གཤེགས་པ་ལ། །བྱུང་བ་དག་ཏུ་གཏུ་རྩུབ་གྱིས་གྲུབ་པར་
 འཇུག་^{༡༠༩}། ཅེས་དང་། གཤམ་གྱི་དབང་གིས་ངེས་འབྱུང་དང་། །བདག་དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་གཟིགས་
 དང་། །མཛད་པ་ཡོངས་སྒྲུ་མ་རྫོགས་ཀྱིས་། །འཁོར་བ་ཤིང་དུ་མཛད་མི་འཆད་།^{༡༡༠}། ཅེས་དང་། མཛོན་
 རྫོགས་རྒྱན་དུ་ཡང་། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཤིང་ཤིང་འདྲིའི། །ལས་ནི་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འདོད་།^{༡༡༡}། ཅེས་པ་
 ལ་སོགས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལི་ཕྱིན་ལས་ནི། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་བཞེད་།^{༡༡༢}། ཅེས་པའི་མཐར་ཐུག་
 པ་དང་། གསལ་འོད་དམ་པའི་མདོར་ཡང་། དེ་གསལ་གྱི་ཁུ་ལྷ་ར་ཅ་ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཀྱི་ལེ་ཤེས་ལ་རྣམ་པར་རྫོགས་པ་མི་མངའ་བཞིན། ཕྱིན་ལས་ལ་མངའ་བཞེས་པ་མིན་ཞེན། དེ་གསལ་གྱི་
 ཁུ་དཔེར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡུངས་ལས་འདས་ཀྱང་སྟོན་ལམ་ལ་མངའ་བཞེས་པས་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཛད་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་
 པར་མངའ་མཛད་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།^{༡༡༣}། ཞེས་སོགས་དང་།

མདོ་སྡེ་རྒྱུ་དུ་ཡང་། རྟོགས་མོགས་མང་ས་རྒྱ་མཚོ་སྐྱམས་ལ། བྱང་ཆུ་པ་རི་ཆེན་ལྷུང་
གནས་ལས། འགོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་ལ། སྤྱིན་ཆེན་དང་ཡང་ལྷུ་བར་འདོད། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་
རབ་ཤོགས་ཐུང་། རྒྱལ་ཉ་བ་ལྷ་ལུང་འདོད། ཡེ་ཤེས་སྣང་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཉི་མ་ཆེན་པོ་ལྷུ་བ་
འདོད། ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་དགྲིལ་ལོལ་གྱི། འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་འདྲེས་ཤིང་། རྟག་ཏུ་བྱ་བ་གཅིག་ལ་
འཇུག འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་སྣང་བར་བྱེད། ཇི་བཞིན་ཟག་མེད་དབྱིངས་ན་ཡང་། སངས་རྒྱལ་དཔག་ཏུ་
མེད་འདྲེས་ཤིང་། མཛད་པ་གཅིག་ནི་མཛད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་མཛད་པར་འདོད། ཇའེར་ན་ཉི་མའི་
འོད་ཟེར་གཅིག བྱུང་ན་འོད་ཟེར་ཀུན་འབྱུང་བ། ཇི་བཞིན་སངས་རྒྱལ་སྐྱམས་ཀྱི་ཡང་། ཡེ་ཤེས་འབྱུང་
བ་ཤེས་བར་བྱ། ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དག འཇུག་ལ་བདག་གིར་བྱ་བ་མེད། ཇི་བཞིན་སངས་རྒྱལ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། འཇུག་ལ་བདག་གིར་མཛད་མི་མང་ལ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཅིག་བདད་བས། འགོ་བ་སྣང་
བར་བྱེད་བ་ལྟར། ཇི་བཞིན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ། སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཅིག་ཅར་སྣང་། ཁོ་ཁོས་དང་།

(१) དཔེ་དང་མཚན་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

འདིན་འཛིག་རྟེན་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སྐུལ་པའི་ལེགས་བཤད་པས། །དགེ་བ་འཕེལ་བའི་འཛིག་རྟེན་

རྒྱལ་དག་མཚོག་ཏུ་འགྲོ། །དགེ་བ་མ་བསགས་དགེ་བ་འཕེལ་བའི་མཚོག་ཏུ་འགྲོ། །དེ་ལྟར་མ་སྒྲིན་སྒྲིན་པ་
 ཏྲག་འགྲོ་འང་མ་ཁུས་མིན། །དེ་ལྟར་འཕྲིག་རྟེན་ཕྱོགས་ཕྱོགས་བརྟན་རྒྱམས་ཏྲག་པར་དུས་ཀྱང་ཏུ། །བྱང་
 རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཐོབ་དགའ་ཡོན་ཏན་མཚོག་ལུན་མྱེད་བྱུང་ཅན། །ཏྲག་བརྟན་སྤྱབས་མེད་རྒྱམས་ཀྱིས་སྤྱབས་
 གང་ཡིན་པ་ཐོབ་པ་དེ། །ལ་མཚན་ཆེ་ལ་རྒྱལ་བ་ཟུང་སྤྱོད་ཕྱིར་ལ་མཚན་ཆེ་བ་འང་མེད། །དེ་ནི་ཅིག་ཅེར་ལ་
 ལར་སྒྲོ་མར་བརྒྱན་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །ལ་ལར་སྒྲེ་བ་མི་སྤང་ལ་ལར་སྒྲེ་བོའི་སྤྱོད་པ་སྤྲོ་ཆོགས་
 དང་། །ལ་ལར་བྱང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ལ་ལར་དེ་ནི་སྤང་ན་འདས་སྟོན་གྱང་། །དེ་ནི་གནས་དེ་ལས་གྱུར་རྒྱལ་
 པར་གཡོ་མི་མངའ་ལ་ཐམས་ཅད་མཛད། །མངས་རྒྱལ་རྒྱམས་ནི་འདི་སྤྱུལ་ལུས་ཅན་འདི་ནི་བདག་གིས་
 སྒྲིན་བྱས་ཞེས་ཤིང་། །འདི་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲིན་བྱ་གནས་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྲིན་པར་བྱེད་སྤྱུལ་དུ། །འདྲུ་མཛད་མི་མངའ་
 བ་ཡང་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ཀྱང་ཏུ་ཏྲག་པར་སྒྲོ་གསུམ་ནས། །དགེ་བའི་ཆོས་རྒྱམས་ཀྱིས་ནི་སྒྲེ་བོ་རབ་ཏུ་སྒྲིན་
 པར་འགྱུར་པ་ཉིད། །དེ་ལྟར་ཉི་མ་འབད་མེད་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ཀྱང་ཏུ་འོད་ཟེར་དག །རབ་འབྱུམས་གསལ་
 བ་མང་པོས་ལོ་ཐོག་རྒྱམས་སྒྲིན་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཆོས་ལུན་ནི་མཁའ་རབ་ཞི་བྱེད་པ་ཆོས་ཀྱི་འོད།
 རབ་འབྱུམས་དག་གིས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ཀྱང་ཏུ་སེམས་ཅན་རྒྱམས་སྒྲིན་མཛད། །དེ་ལྟར་མར་མེག་ཅིག་ལས་
 མར་མེའི་ཆོགས་རབ་མང། །དབག་མེད་གྲངས་མེད་བྱུང་ཡང་དེ་ལ་ཟད་པ་མེད། །དེ་བཞིན་སྒྲིན་པ་གཅིག་
 ལས་སྒྲིན་པའི་ཆོགས་རབ་མང། །གྲངས་མེད་དབག་མེད་བྱུང་ཡང་དེ་ལ་ཟད་པ་མེད། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་མཚོ་ཆེན་
 པོ་འདི་ནི་རྒྱ་ཡིས་ངོམས་པ་མི་འགྱུར་ཞིང་། །རྒྱ་ཆེན་མང་པོ་རབ་ཏུ་འབབས་པས་འཕེལ་བར་ཡང་ནི་མི་
 འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱལ་ཁམས་གྱུང་དག་པ་འཕུག་པ་ཏྲག་རྒྱུན་མི་འཆད་པས། །ངོམས་པ་མི་
 མངའ་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་དེ་འདིར་རྒྱ་དུ་བྱུང་བའི་མཚོག་ཏུ་འགྲོ། །ཅེས་དང་།

དེ་ལྟར་རྒྱ་དག་མ་བརྟན་པར། །སྒྲིན་ཀྱང་ཏུ་འབྱུང་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྒྱལ་བ་གཞོ་མེད་པར།
 བཤད་པ་དག་ནི་ཀྱང་ཏུ་འབྱུང་། །དེ་ལྟར་ནོར་བུ་འབད་མེད་པར། །རང་གི་འོད་ནི་སྟོན་པ་ལྟར། །སངས་
 རྒྱལ་རྒྱམས་གྱུང་གཞོ་མེད་པར། །དེ་བཞིན་མཛད་པ་ཇེས་པར་སྟོན། །དེ་ལྟར་མ་ཁའ་ལ་འཕྲིག་རྟེན་གྱི། །བྱ་
 བརྒྱན་མི་འཆད་པར་སྤྱང་། །དེ་བཞིན་ཐག་མེད་དཔྱིད་སྤྱང་ཡང་། །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཏུ་འགྲོ།
 ཅེས་དང་། །གྲངས་དག་མི་འོག་ཏུ་མ་སོང་བ། །གནས་རྒྱམས་ཐ་དད་རྒྱ་ཡང་ཐ་དད་ལ། །རྒྱ་ཡང་རྒྱུང་ཞིང་བྱ་
 པ་ཐ་དད་བྱེད། །རྒྱ་གནས་སྤྱོག་ཆགས་ལྟ་མེའི་ཉེར་སྤྱད་འགྱུར། །རྒྱ་མཚོར་སོང་བར་གྱུར་ན་ཐམས་ཅད་
 གྱང་། །གནས་རྒྱམས་གཅིག་ཅིང་རྒྱ་ཡང་ཆེ་ལ་གཅིག །བྱ་བ་གཅིག་ཅིང་རྒྱ་ལ་གནས་པ་ཡི། །སྤྱོག་ཆགས་
 མང་བོའི་ཏྲག་ཏུ་ཉེར་སྤྱད་ཆེ། །སངས་རྒྱལ་ཉིད་དུ་མ་ཁུགས་བརྟན་པ་རྒྱམས། །རྟེན་གྱུང་ཐ་དད་སྒོ་གྲོས་པ་

དད་ཅིང་། རྟོགས་རྒྱུ་རང་གི་བྱ་བ་ཐ་དད་ལ། ཁེམས་ཅན་ཉེར་དོན་ཉག་ཏུ་ཉེར་བྱུང་འབྱུང་། ཁངས་
རྒྱལ་ཉིད་ཏུ་ཞུགས་ན་དེ་དག་ལྟ། རྟོན་ཡང་གཅིག་ཅིང་རྟོགས་པ་ཆེ་ལ་གཅིག་ ཁཛ་དང་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་
གི་དུ་ཉག་པར་ཡང་། ཁེམས་ཅན་རྟོགས་ཆེ་ཉེ་བར་བྱུང་པ་ཆེ་¹⁰⁶ ཁེམས་ཅན་མ་དང་།

ཡེ་ཤེས་ལེའུར་ཡང་། སྒྲིབ་པ་ལྷ་མར་རང་གི་སྤྱིང་གིས་པ་སྒྲིབ་པའི་མི་དང་ཆགས་པ་ལ་མོགས་
དངོས་པོ་རྣམས་གྱི་ནི། །པག་ཆགས་སྒྲིབ་པ་གྱིས་ལམོར་ལོར་གནས་པ་གཅིག་ནི་དུ་མར་མཐོང་ལྟེ་སྒྲིབ་
ལམ་ཡོན་ཏན་དབང་གིས་སོ། །དོན་གཅིག་དུ་མའི་སྐད་ནི་རང་རང་དངོས་པོ་རྣམས་གྱིས་སྒྲིབ་ཆགས་
རྣམས་གྱི་སྤྱིང་ལ་རབ་དུ་འཇུག། །གནས་ཅན་རྣམས་གྱི་པ་མོད་ནམས་སྐད་དུ་ལམོར་ལོར་གནས་པ་པ་མོད་
སྒྲིབ་སེལ་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྒྱ་རྒྱག་ཤིག་ས། །དུང་འགོ་ཡི་དྲགས་ལྟ་མིན་རྣམས་དང་སྟོ་འབྲེ་ལྟ་དང་མིན་ལས་གས་
པ་པོད་ལ་མོགས་རྣམས་ལ། །ཐུང་དང་འཐུང་འཐུང་ད་ལྟར་ཐུང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་དྲག་དུ་བདེན་པའི་
ཆོས་ནི་གསུངས་ཕྱིད་ཅིང་། །རང་རང་སྐད་གནན་དག་གིས་མྱོད་པ་གསུམ་པོ་མ་ཆོང་མེད་པ་ལམ་ལ་མང་
དག་འགོད་ཕྱིད་པ། །འདི་ནི་བདེ་མཉམ་འབྲས་སུ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལྟེ་ལྟེ་ཡི་སྐད་ཀྱང་
མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་འད་རྟོགས་སུ་མིན་པ་དཔག་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་སངས་རྒྱས་སྐུ་ལ་
སྐུ་མ་ནི། །མྱོད་པ་གསུམ་གྱི་གནས་སུ་བདག་ཉིད་སྟོན་པ་ཕྱིད་དེ་བརྒྱ་ཕྱིན་གཞུང་ནི་བཞིན་ཉིད་དུ་ཤི། །སྒྲིབ་
ཆོགས་དངོས་རྣམས་གྱིས་ཁྱེ་རྒྱལ་བ་དང་བཅས་ལྟ་མི་རྣམས་གྱི་རང་གིས་མེམས་ལ་རབ་ཞུགས་པ། །འདི་
ནི་མ་སྒྲིབ་ཆོས་དེ་རྒྱ་ལ་ནམས་པ་འདེན་དུ་འདི་རའི་སྒྲིབ་པ་འབྲུལ་བ་སྟེར་བའོ། །ཞེས་དང་།

དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་འབྲུལ་རབ་རྒྱགས་ལ་ཁྱེད་ཆེན་པོ་དུམ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུ། རོ་
 རོ་འབར་བ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདྲི་དཔའི་ཁམས་ན་གནས་པ་ལྟ་མིན་དང་ནི་མི་རྣམས་དང་། །འོངས་
 རྒྱུད་རྫོགས་པས་གནུགས་ཅན་རྣམས་དང་མ་ཁལ་ལ་རྒྱུལ་པའི་སྒྲུ་སོགས་དྲག་བཅོམ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྒྲུ་
 ཡིས། །ཁྱོད་པའི་ཆ་ཡིས་མིང་གསུམ་མཐའ་དག་ཁྱོད་པའི་ཟད་པར་རྒྱང་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱང་གི་ཟད་པར་ཏེ།
 མེ་ཡི་ཆ་གསུམ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་ཡི་ཟད་པར་རྒྱ་ཡང་འགོ་ལ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་ཡི་ཆ་རྣམས་ཀྱིས། །འདྲིན་མའི་ཆ་
 གསུམ་རྣམས་ཀྱིས་མའི་ཟད་པར་རྫོགས་པའི་ལུལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྲུན། །གྲན་ནས་ནམ་
 མཁའ་དག་དང་མཚུངས་པ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་འདི་ནི་དག་པའི་ས་ལ་སྟོན་པར་མཛད། །དེ་སྐྱར་སངས་
 རྒྱས་སྐྱར་གྱུར་པ་དེ་པག་ཅིག་ལུའི་རང་བཞིན་ཕྱིར་ན་འཆིབས་ཡང་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དཔལ་
 ལྷན་ལྷ་བ་དང་ནི་ལྷ་བ་རྒྱ་གཤམ་རྣམས་ཏོག་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལས་མི་རྒྱ་འབྱུང་བ། །དེ་བཞིན་འདིག་རྟེན་
 དུ་ནི་རྒྱལ་པའི་བདག་པོའི་ལུང་པོ་ལ་བརྟེན་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་ཆོས་འཛིན་སྒྲེ། །རྒྱ་ནི་ས་པོན་པམས་

ལ་ཀྱན་ཏུ་བཞེན་ནས་རོ་མཉམ་པ་ལྟར་བཞི་བཞིན་ཉིད་དུ་ཆོས་དག་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དག་པའི་
 སེམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་མང་པོར་འགྱུར་ཏེ་སྒྲིན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐུ་ལས་སོ།^{༡༡༧} །ཞེས་དང་། དེ་མེད་འདྲ་དུ་ཡང་།
 དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་གཤམ་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་སྤྲི་ལམ་དུ་མ་སྒྲེས་པའི་ལུས་
 བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྒྲུབ་བ་དང་གསུང་གི་སྒྲུབ་བར་འགྱུར་རོ། །འི་ལྟར་སྤྲི་ལམ་དུ་སྒྲོ་བ་མ་
 རྣམས་ཀྱིས་མཐུན་པོ་མཐོང་ནས་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་དོན་འདྲི་བར་བྱེད་ཅིང་། མཐུན་པོས་ཀྱང་སྒྲོ་བ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐེ་
 ཆོས་མེད་པར་བྱེད་ཀྱང་དེ་ན་མཐུན་པོ་མེད་དེ་སྒྲོ་བ་མ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་བཅོད་ནས་ས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ནི་སྒྲེས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་འགགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༡༩} །ཞེས་དང་།

(༡) དཔེ་ཤིན་རྒྱུ་མང་པོས་རབ་རྒྱུས་པར་བཤད་པ།

རྒྱད་སྟེ་མར་ཡང་། འི་ལྟར་འི་རྒྱུར་དག་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ས་སྟེང་འདི་གྱུར་ཏེ། །གང་ཕྱིར་ལྟ་ཡི་
 དབང་པོ་དེར། །ལྟ་ཡི་སྒྲིམ་མི་ཆོག་ས་དང་བཅས། །རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དང་། །ལྟ་གནས་དེ་ལས་
 གཤམ་དག་དང་། །དེ་ཡི་གཤམ་ལས་སྒྲ་ཆོག་ས་དང་། །ལྟ་རྣམས་རྣམས་མང་དེ་མཐོང་རོ། །དེ་ནས་སྒྲེས་པ་
 བྱུང་མེད་ཆོག་ས། །ས་ཡི་སྟེང་ན་གནས་པ་རྣམས། །སྒྲུབ་པ་དེ་ནི་མཐོང་གྱུར་ཏེ། །འདྲ་ཀྱང་རིང་པོ་མི་ཐོག་ས་
 པར། །ལྟ་དབང་འདི་འདྲར་གྱུར་ཅིག་ཅེས། །དེ་འདྲའི་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་བྱེད་ཅིང་། །དེ་སྒྲོབ་དོན་དུ་དག་
 བ་ནི། །ཁང་དག་སྒྲུང་ས་ཏེ་གནས་པར་གྱུར། །དེ་དག་དག་པའི་ལས་དེས་ནི། །འདི་སྒྲུབ་ཅམ་ཞེས་དེ་ལྟ་
 ལུས། །ཞེས་པ་མེད་ཀྱང་ས་སྟེང་ནས། །འཕྲོས་ཏེ་ལྟར་ནི་སྒྲིབ་བར་འགྱུར། །སྒྲུབ་པ་དེ་ནི་ཤིན་རྒྱུ་ཡང་། །རྟོག་
 པ་མེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད། །དེ་ལྟ་མེད་ཀྱི་འདིག་རྟེན་ན། །དོན་ཆེན་གྱིས་ནི་ཉེ་བར་གནས། །དེ་བཞིན་དང་
 ཐོག་ས་དེ་མེད་ཅན། །རང་སེམས་དང་ཐོག་ས་བསྒྲོམས་པ་ལ། །སྒྲུབ་པ་རྟོག་ས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། །མཆོན་
 དང་དཔེ་བྱུང་དང་ལྡན་པ། །འཆག་པ་དག་ནི་བཞེངས་པ་དང་། །བཞུགས་པ་དང་ནི་གཟིམས་པ་དང་། །
 སྒྲིབ་ལམ་སྒྲ་ཆོག་ས་མཐོང་པ་ཅན། །ཞི་བའི་ཆོས་ནི་གསུངས་པ་དང་། །མི་གསུངས་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་
 པ། །ཆོལ་ལུས་རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོག་ས་དག །མཐོང་པ་གཟིམ་དངས་ཆེན་པོ་ཅན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་
 བར་འགྱུར། །དེ་མཐོང་ནས་ཀྱང་འདོད་ལྡན་པ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཕྱིར་རབ་སྒྲུབ་ཏེ། །དེ་རྒྱུ་ཡང་དག་སྒྲུང་
 ན་ནི། །འདོད་པའི་གོ་འཕང་སྒོམ་པར་བྱེད། །སྒྲུབ་པ་དེ་ནི་ཤིན་རྒྱུ་ཡང་། །རྟོག་མེད་གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད། །
 དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདིག་རྟེན་ན། །དོན་ཆེན་པོས་ནི་ཉེ་བར་གནས། །འདི་ནི་རང་སེམས་སྒྲུབ་པ་ཞེས། །མོ་མའི་

མྱེ་པོས་མི་ཤེས་མོད། །དེ་ལྟར་ཡང་གཞུགས་མཐོང་དེ། །དེ་དག་ལ་ནི་དོན་ཡོད་འཇུག། །འིམ་གྱིས་དེ་
 མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས། །ཐོག་པ་འདི་ལ་གནས་པ་རྣམས། །ནང་གི་དམ་པ་ཆོས་སྒྲིལ། །ཤེས་རབ་མིག་གིས་
 མཐོང་བར་འཇུག། །ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་ཅིང་འདི་གནས་གཞན་དང་བྲལ་དེ་མེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། །གསལ་མཛེས་ནོར་
 སུའི་ཡོན་ཏན་དེ་བྲལ་དཔལ་ལྡན་ཉིང་ནི་མཉམ་གྱུར་པ། །དག་ཕྱིར་དེ་ནི་ལྟ་བདག་གནས་ཆོགས་ལྟ་དབང་
 ལྟ་ཡི་གཞུགས་ཤར་སྟེ། །འིམ་གྱིས་ས་ཡི་ཡོན་ཏན་བྲལ་ཕྱིར་དེ་ནི་སྒྲུབ་པར་མི་སྤང་འཇུག། །དེ་དངོས་ཐོབ་
 ཕྱིར་བརྟེན་གནས་བརྟུལ་བྱུགས་ཤེས་པར་སྦྱིན་སོགས་ལ་ཁྱེད་གསལ། །འུད་མེད་སྦྱེས་སོགས་སྦྱོན་པའི་
 སེམས་ཀྱིས་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་འཕྲོར་བ་ལྟར། །དག་པའི་བྱེད་ཀྱི་འདྲའི་སེམས་ལ་སྤང་བའི་བྱལ་དབང་
 ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །རབ་དགའི་སེམས་ལྡན་རྒྱལ་བའི་སྤུས་རྣམས་དེ་བཞིན་སེམས་རབ་སྦྱེད་པར་བྱེད། །ཇི་
 ལྟར་བྱེད་པ་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ལྟ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་སྤང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགོ་སེམས་
 ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །བྱལ་བའི་དབང་པོའི་སྒྲིལ་གཞུགས་བརྟན་འཆར། །འགོ་བར་གཞུགས་བརྟན་འཆར་
 རྒྱལ་ཆོག་མེད་དང་། །ཆོག་པའི་རང་སེམས་རབ་འཇུག་དབང་གིས་འཇུག །ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དག་ན་
 གཞུགས་སྤང་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཡོད་དང་ཞིག་ཅེས་དེ་མི་ལྟ། །ཇི་ལྟར་ལྟ་ནི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི། །ཁྱོད་ཀྱི་དཀར་
 པོའི་མཐུལ་ཡིས་ནི། །འབད་དང་གནས་དང་ཡིད་གཞུགས་དང་། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་ཏུ། །མི་རྟག་
 ལྷག་བལྟལ་བདག་མེད་དང་། །ཞི་བའི་སྒྲིལ་པས་མེད་པའི། །ལྟ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་ནས་ཡང་། །
 ཆོས་ཀྱི་རྩལ་ནི་སྒྲུལ་བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་བྱལ་བདག་འབད་སོགས་དང་། །བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
 སངས་རྒྱལ་གསུང་གིས་བྲལ་མཛད་དེ། །སྒྲུལ་ལྟར་རྣམས་ལ་ཆོས་རྟོན་རྟོ། །ཇི་ལྟར་ལྟ་ནི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི། །ར་
 རྒྱ་རང་གི་ལས་ལས་འབྱུང་། །དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་བྱལ་བའི་ཆོས། །གསུངས་པ་རང་གི་ལས་ལས་འབྱུང་། །
 འབད་གནས་ལུས་དང་སེམས་བྲལ་བའི། །སྦྱེད་ཇི་ལྟར་ནི་སྦྱལ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་བཞི་དང་བྲལ་བའི། །
 ཆོས་འདི་ནི་བརྒྱལ་བར་བྱེད། །ཇི་ལྟར་ལྟ་ཡི་གྲོང་ནང་སྦྱེད་རྒྱུས་བྱུང་མི་འཇིགས་སྦྱིན་པ་ནི། །ཉོན་མོངས་
 གཤལ་དུ་འཇུག་ཆོ་ལྟ་མིན་དཔུང་རྒྱལ་ཅེད་མོ་སེལ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་དག་ན་བསམ་གཏན་
 གཞུགས་མེད་ལ་སོགས་རྒྱལ་བྱུང་བ། །སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་ལྷག་བལྟལ་རབ་འཛོམས་ནི་བསྐྱེད་
 ལམ་ཚུལ་བཟོད། །གང་ཕྱིར་སྦྱེ་ཀྱན་པ་ཉིད་དང་། །ཡན་པད་ཆོ་འབྲུལ་གསུམ་ལྡན་པ། །དེ་ཕྱིར་བྱལ་
 དབྱངས་ལྟ་རྩལ་གྱི། །སྤལ་སྒྲན་རྣམས་ལ་བྱུང་པར་འཕགས། །ལྟར་ནི་རྩལ་སྦྱ་ཆོན་པོ། །སངས་ཁན་ས་རྣམས་
 ཀྱི་རྣམ་མི་འགོ། །སངས་རྒྱལ་རྩལ་འཕྲོར་བ་ཡིས། །ས་འོག་འཇིག་རྟེན་དག་ཏུ་འགོ། །ལྟར་ནི་ལྟ་ཡི་སྤལ་
 ལྟན་བྱེད་པ་མང་། །འདོད་མེ་མཛོད་པར་འཕེལ་བའི་དོན་ཏུ་སྦྱོགས། །བྱུགས་ཇེ་འཕག་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་

དབྱེངས་གཅིག་ཀྱང་། །ལྷག་བསྐུལ་མེ་རབ་ཞི་བའི་དོན་དུ་འཇུག །ལྷ་མོ་མཛེས་ཤིང་ཡིད་འོང་མེལ་སྒྲ་
 གྲུ། །མེས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ། །ལྷག་མཛེས་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་། །
 ཉིང་འཛིན་སེམས་གཏོད་བསམ་པ་སྒྲུལ་བྱེད་ཉིད། །མདོར་ན་མ་ལུས་འཛིག་རྟེན་ཁམས་སུ་ཡང་། །ལྷ་དང་
 མེ་ཡི་བདེ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན། །དེ་ནི་མ་ལུས་འཛིག་རྟེན་བྱུང་བས། །དབྱེངས་ཉིད་ལ་ནི་རབ་ཏུ་རྟེན་
 བར་མཛོད། །རི་ལྷ་རྩ་བ་དང་བྲལ་བས། །བྱ་མོའི་སྒྲ་ནི་མི་ཐོས་བཞིན། །ཁམས་ཅན་ལྷ་ཡི་རྩ་བར་ཡང་། །
 རྩ་ལམ་དུ་ནི་མི་འགོ་བཞིན། །དེ་བཞིན་ཆོས་ལྷ་མཆོག་ཏུ་ནི། །ཞིབ་མོའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱད་ལུལ་ཡང་། །ཉོན་
 མོངས་མེད་ཡིད་འགའ་ཞིག་གི། །རྩ་བའི་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། །རི་ལྷ་རྩ་བ་ཀྱི་དུས་ན་སྒྲིན། །ལོ་རྟོག་
 ལུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ། །རྩ་ཡི་ལུང་པོ་འབད་མེད་པར། །ས་ལ་རྒྱན་དུ་འབབས་པ་ལྷར། །དེ་བཞིན་ལྷག་
 མཛེས་སྤྱན་ལས་ནི། །རྩལ་བའི་དམ་ཆོས་རྒྱ་ཡི་ཆར། །འགོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་རྟོག་རྒྱ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་
 བར་འབབས། །རི་ལྷ་རྩ་བ་འཛིག་རྟེན་དགེ་བའི་ལམ་འཇུག་པ། །ཁྱུང་སྤྱེ་རྩ་ཆར་སྤྱོན་གྱིས་འབབས་པ་ལྷར། །
 དེ་བཞིན་བརྟེ་ཁྱུང་འགོ་དགེ་མཛོན་སྤེལ་བྱིར། །ཁངས་རྒྱས་སྤྱོན་ལས་དམ་ཆོས་ཆར་བ་འབབས། །མིད་
 ལ་མཁུན་དང་བརྟེ་ཆེན་འགྱུར་བ་དང་། །མི་འགྱུར་མ་གོས་ནམ་མཐའི་དཀྱིལ་གནས་པ། །ཉིང་འཛིན་
 གཟུངས་རྒྱུ་མེད་སྤྱིང་བོ་ཅན། །བྱུང་དབང་སྤྱོན་ནི་དགེ་བའི་ལོ་རྟོག་རྒྱ། །རི་ལྷ་བསམ་ཞེས་མངར་དང་
 འཇམ་པ་དང་། །ཡང་བའི་རྒྱ་ནི་སྤྱོན་དེ་ལས་འཐོན་པ། །ས་ལ་བ་རྩ་ལ་ཐོགས་གནས་འབྲེལ་བས། །ཤིན་
 ཏུ་མང་པོའི་རོར་ནི་འགྱུར་བ་བཞིན། །དེ་བཞིན་འཕགས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་རྒྱུ་ཆར། །རབ་ཡངས་བརྟེ་
 སྤྱོན་སྤྱིང་བོ་ལས་འཐོན་པ། །འགོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས། །རྣམ་པ་མང་པོའི་རོང་དང་ལྷན་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་དང་།

རི་ལྷ་ཆངས་པ་ཆངས་པ་ཡི། །གནས་ནས་འཕོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། །ལྷ་ཡི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་
 དུ། །ལྷ་དང་བ་འབད་མེད་རྟོན་པ་ལྷར། །དེ་བཞིན་ལུང་པ་ཆོས་སྤེལ་ས། །བསྐྱོད་པ་མེད་པར་ཁམས་ཀྱན་ཏུ།
 །སྤེལ་ལྷན་རྣམས་ལ་འབད་མེད་པར། །སྤེལ་བ་དག་གིས་སྤྱོན་བར་མཛོད། །རི་ལྷ་ཆངས་རྟགས་གཤལ་
 ཡས་ཁང་ལས་མི་གཡོ་འདོད་ཁམས་ལྷགས་པ་དེ། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་དེ་མཐོང་དེ་ཡང་ལུལ་ལ་དགའ་
 བསྐྱོང་བྱེད་ལྷར། །དེ་བཞིན་བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཀྱི་སྤེལ་ས་མི་བསྐྱོད་འཛིག་རྟེན་ཀྱང་ཏུ་དེ། །སྤེལ་ལྷན་
 ཀྱིས་མཐོང་དེ་མཐོང་དེས་ཡང་རྟག་རྒྱུ་མེལ་བྱེད། །སྤྱོན་གྱི་རང་ཉིད་སྤྱོན་ལམ་དང་། །ལྷ་རྣམས་
 ཀྱི་ནི་དགེ་བའི་མཐུས། །རི་ལྷ་ཆངས་པ་འབད་མེད་སྤྱང་། །རང་བྱུང་སྤེལ་སྤྱོད་བཞིན་ནོ། །འཕོ་དང་
 ལུམས་འཇུག་བལྟམས་དང་ཡབ་ཀྱི་ཁབ་གཤེགས་དང་། །དབྱེས་རོལ་པ་དང་དབེན་པར་སྤྱོད་དང་བདུད་

བཅོམ་དང་། བྱང་རྒྱལ་ཆེ་བ་རྟེན་ཞི་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་མ་ལྟོན་དག ། བཟུང་ནས་ཐུབ་པ་སྐལ་མེད་མིག་གི་
 ལམ་མི་འགྱུར། ། རི་ལྗར་ཉི་མ་སྐུ་ལྷུང་སྤུངས་པའི་དུས་གཅིག་ཆེ་ཉིད་ལ། ། ལད་མོགས་རྒྱས་དང་ཀུན་ཉན་
 རབ་ཐུམ་བ། ། རྒྱུ་སྐྱེས་ཕྱི་དང་ཐུམ་པའི་ཡོན་ཏན་རྫོང་དག་ལ། ། ཉི་མ་རྟོག་མེད་འདིར་ནི་འཕགས་པའི་ཉི་
 དེ་བཞིན། ། རི་ལྗར་ཉི་མ་རྟོག་མེད་བར། ། རང་འོད་གཅིག་ཅར་འཕྲོས་པ་ཡིས། ། ལྷོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་།
 གཞན་དག་སློན་པར་བྱེད་པ་ལྟར། ། དེ་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། ། ཉི་མ་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་དག།
 གཏུལ་བྱའི་སྒྲུ་བོའི་པད་མ་ལ། ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག ། ཆོས་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་དག་གིས།
 བྱང་རྒྱལ་སྤྱིང་བའི་མཁའ་ཤར་བ། ། ཀྱུན་མཁུན་ཉི་མ་འགྲོ་བར་ནི། ། ཡོ་སེས་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བར་མཛད།
 གང་ཕྱིར་གཏུལ་བྱ་དག་པ་ཡི། ། རྒྱལ་སྤྱིང་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། ། བདེ་གཤེགས་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྟན་ནི།
 དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཅིག་ཅར་འཆར། ། རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ། ། ཆོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའི་དབྱིལ་ཏུ་ནི།
 མངས་རྒྱས་ཉི་མ་གཏུལ་བྱ་ཡི། ། རི་ལ་རི་ལྗར་འོས་པར་འབབ། ། རི་ལྗར་རྒྱ་ཆེན་འོད་ཟེར་རྟོང་ལྗན་ཉི་ཤར་
 འདིར། ། འཕྲིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་སྤངས་པར་བྱས་ནས་རིམ་གྱིས་ནི། ། མཆོག་དང་བར་མ་དམན་པའི་རི་ལ་འབབ་
 དེ་བཞིན། ། རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་མེས་ཅན་ཆོགས་ལ་རིམ་གྱིས་འབབ། ། ཞིང་ཀུན་ནམ་མཁའི་མཁའ་འཕྲོ་ཉི་
 མ་ལ་མེད་ལ། ། མི་སེས་སུན་བཀའ་བཤེས་བྱའི་དོན་རྟོན་པ་ཡང་མིན། ། ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ལྷ་ཆོགས་
 མདོག་བཀྲོའོ་འོད་ཆོགས་ཀྱིས། ། གསལ་བ་དག་ནི་འགྲོ་ལ་སེས་བྱའི་དོན་རྟོན་མཛད། ། མངས་རྒྱས་གྲོང་
 ཏུ་གཤེགས་ཆེ་མིག་དང་མི་ལྟན་པ་ཡི་སྒྲུ་བོ་རྣམས། ། མཐོང་ཞིང་དོན་མེད་ཆོགས་བྲལ་དོན་དེ་མཐོང་བ་
 ལས་ནི་རྟོང་བ་དང་། ། གཉི་ཐུག་གིས་ཁྲོངས་སྤྱིད་པའི་མཆོར་ལྗང་ལྗང་པའི་སུན་བས་བསྐྱེད་སྐྱེད་པ་རྣམས།
 མངས་རྒྱས་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་སྒྲོ་སྤངས་མཐོང་བ་ཡི་གནས་མཐོང་འགྱུར། ། རི་ལྗར་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་ནི།
 རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ། ། སྤྱིད་ཐུལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི། ། བསམ་ཀུན་སོ་སོར་རྟོགས་བྱེད་ལྟར།
 དེ་བཞིན་མངས་རྒྱས་ཡིད་བཞིན་ལ། ། བརྟན་ནས་བསམ་པ་གདད་རྣམས། ། ལྷ་ཆོགས་ཆོས་ནི་ཐོས་འགྱུར་
 ཡང་། ། དེ་ནི་དེ་ལ་རྣམ་མི་རྟོག ། རི་ལྗར་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་རྟོག་མེད་འདོད་པའི་ནོར། ། འབད་བ་མེད་པར་
 གཞན་པ་དག་ལ་རབ་སྟེར་ལྟར། ། དེ་བཞིན་ཐུབ་པ་འབད་མེད་རི་ལྗར་འོས་པར་ནི། ། གཞན་བྱི་དོན་ཏུ་སྤྱིད་
 པ་ཐེ་སྤྱིད་རྟག་ཏུ་བཞུགས། ། གང་ཕྱིར་རྒྱ་མཆོ་ས་འོག་གནས་དེ་ལ་འདོད་པས། ། རི་ལྗར་ནོར་བུ་བཟང་པོ་
 འགྲོ་འདིར་རབ་རྟེན་དགའ། ། དེ་བཞིན་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་སྐལ་བར་ཉོན་མོངས་ཟེན། ། ཡིད་འདིར་བདེ་
 གཤེགས་མཐོང་བ་རྟེན་དགའ་སེས་པར་བྱ། ། རི་ལྗར་སྒྲུ་བརྟན་གྱི་ནི་སྒྲུ། ། གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་བ།
 རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་གཞོ་བ་མེད། ། བྱིད་དང་ནང་ན་མི་གནས་ལྟར། ། དེ་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་།

གཞན་གྱི་རྒྱལ་ཡིག་ལས་བྱུང་བ། རྒྱལ་པར་རྟོག་མེད་གསོ་མེད་ཅིང་། སྤྱི་དང་ནང་ན་གནས་མཁོན། རྩེ་
 ཟད་མེད་ཅིང་སྤང་བ་མེད། །དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྟེན་མེད་ལ། མིག་གི་ལམ་ལས་རབ་འདས་པ།
 གཟུགས་མེད་བསྟན་དུ་མེད་པའི། མཐའ་ལ་ཇི་ལྟར་མཐོང་དང་མེད། མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། ཇི་
 བཞིན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ། མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མིན། ཇི་ལྟར་ས་ལས་སྐྱེ་བ་ཀུན། ཇོག་མེད་
 ས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། འཕེལ་དང་བརྟན་དང་ཡངས་འཕྱར་ལྟར། ཇི་བཞིན་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ས།
 རྒྱལ་རྟོག་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འགྲོ་པའི་དགེ་པའི་རྩ་བ་ནི། མ་ལུས་པ་ནི་འཕེལ་བར་འཕྱར།^{༡༧༩}
 ཞེས་དང་།

དེ་རྒྱལ་གྱི་དོན་བསྟན་པ། གང་ཞིག་བརྒྱུ་བྱེད་དང་སྤྱིན་བཞིན་དང་། ཁྲིའི་ཉི་མེད་ཆེན་
 ཡིད་བཞིན་ནོར་རྒྱལ་བཞིན། རྒྱ་བརྟན་ནམ་མཁའ་ས་བཞིན་སྤྱིད་པའི་བར། འབད་མེད་གཞན་དོན་
 རྩེད་དེ་རྒྱལ་འབྱོར་རིག་ རྟོན་པ་རིན་ཆེན་ལྟ་དང་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ལེགས་པར་འདོམས་མཛད་
 ལྟ་ཡིད་དང་འདྲ། རྩེད་བདག་མཆིན་དང་བརྟེ་ཆེན་སྤྱིན་ཆོག་པ་ནི། མཐའ་ལས་འགྲོ་བ་སྤྱིད་ཅེ་ལེ་བར་ཏུ་
 རྩེད། ཁྲིའི་ས་བཞིན་ཟག་མེད་གནས་ལས་མ་བརྟོད་པར། རྒྱལ་བ་རྒྱལ་པ་ཏུ་མ་རབ་ཏུ་ལྟོན། ཉི་མེད་
 ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རབ་འབྲོག་དང་། རྒྱལ་དག་རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འདྲ་པའི་ཐུགས། རྒྱལ་བ་རྒྱལ་ས་
 གྱིག་སྤང་དེ་བྲག་ཆ་བཞིན་དུ་ཡིག་མེད། རྒྱ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་འབད་དང་གཟུགས་མེད་རྟག་པ་ཉིད།
 ས་བཞིན་འགྲོ་པའི་དགར་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་རྒྱལ་མ་ལུས་པའི། རྒྱལ་བར་ཀུན་ཏུ་གཞིར་བྱུང་བ་ནི་སངས་
 རྒྱས་ས་ཡིན་ནོ། །དགེ་པ་འི་རྒྱུ་འདྲ་ཡི། མེམས་ལ་སངས་རྒྱས་མཐོང་པའི་རྒྱ། ཇི་དགེ་ལ་ནི་མི་སྒྲོག་
 པའི། ཇི་དཔེ་དབང་པོ་བརྟན་པ་ཉིད། ཇི་དགེ་པ་སྤྱེད་དང་འཇིག་པས་ན། སངས་རྒྱས་གཟུགས་ནི་སྤྱེད་དང་
 འཇིག་ བརྒྱུ་བྱེད་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ལྟེ་འཇིག་མེད། ཇི་བཞིན་དུ་ནི་འབད་མེད་པར། སྤྱེ་
 མེད་འགག་མེད་ཆོས་རྒྱལ་ས། སྤྱིད་པ་ཇི་སྤྱིད་གནས་བར་དུ། རྟོན་པ་ལ་ཆོགས་མཛད་པ་འཕྱག་^{༡༨༠}
 ཅེས་དང་།

སངས་རྒྱས་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ལྟེ། ཇི་བྱུང་ས་དང་མི་ལུན་དེ་འདྲ་མིན། ལྟ་ཡིད་བཞིན་ཐམས་
 ཅད་དུ། ཇོན་ཀྱིད་མིན་པ་དེ་འདྲ་མིན། སྤྱིན་ཆེན་དང་མཚུངས་དོན་མེད་པའི། ས་ཐོན་སྤྱོད་མིན་དེ་
 འདྲ་འདྲ་མིན། ཁྲིའི་ས་ཆེན་བཞིན་དེ་ཀུན་ཏུ་ནི། སྤྱིན་པར་བྱེད་མིན་དེ་འདྲ་འདྲ་མིན། ཉི་མའི་གཟུགས་
 བཞིན་གཏན་དུ་ནི། རྟན་པ་འདོམས་མིན་དེ་འདྲ་འདྲ་མིན། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འདྲ་འབྱུང་བ་ནི། རྟེན་པར་
 མི་དགའ་དེ་འདྲ་འདྲ་མིན། རྒྱ་བརྟན་བཞིན་དེ་རྟེན་ལས་ནི། རྩེད་པ་དེ་འདྲ་པ་ཡང་མིན། རྒྱལ་མཐའ་

དང་འདྲ་དགོས་ཡི། །གཞི་མིན་དེ་དང་འདྲ་བའང་མིན། །འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ། །འགྲོ་བའི་
ལུན་ཚོགས་མ་ལུས་པ། །དེ་གནས་པ་ཡི་རྟེན་ཡིན་ཕྱིར། །ས་མི་དགྲིལ་ལོ་རྒྱུད་དག་དང་འདྲ། །སངས་རྒྱས་
བྱང་ཆུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་འབྱུང་ཕྱིར། །དགོས་པའི་ལས་ལམ་བསམ་གཏན་
དང་། །ཚད་མེད་པ་དང་གཞུགས་མེད་འབྱུང་།^{༡༧༥} །ཞེས་དང་།

རྒྱལ་སྐུས་ནི་བའི་ལྷས་ཀྱང་། །གང་ཚེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །སྒོ་ཡི་མཛུན་ན་མི་གནས་པ། །
དེ་ཚེ་རྣམ་པ་གཏན་མེད་པས། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་རྒྱ་ཞི། །ཡིད་བཞིན་ཅོར་བྱུང་བཀའ་བསམ་གྱིང་། །
རི་ལྷར་རེ་བ་ཡོངས་བསྐྱོང་བ། །དེ་བཞིན་གདུལ་བྱའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི། །དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་སྐུར་སྐུང་རོ་། །
དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ཁྲིང་གི་ནི། །མཚོན་སྤྱོད་བསྐྱབས་ནས་འདས་ཀྱུར་པ། །དེ་འདས་ལྟར་རིང་ལོན་ལང་
དེ། །དུག་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱེད་བཞིན། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་རྗེས་མཐུན་པས། །རྒྱལ་བའི་མཚོན་སྤྱོད་བསྐྱབས་
པ་ཡང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེར་བྱ་ངན་ལས། །འདས་ཀྱང་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཛད། །སེམས་མེད་
པ་ལ་མཚོན་བྱས་པས། །རི་ལྷར་འབྲས་སུ་ལྟན་པར་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་བཞུགས་པ་ལམ་སྐུང་ན་འདས། །
མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་ཕྱིར་རོ།^{༡༧༦} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༥) ཞིང་ཁམས་དང་གྲོང་གཞིའི་བྱུང་བར་བརྟེན་པ།

དེ་ལྷར་ཆེས་གིན་རྒྱ་རོ་མཚར་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ཐིན་ལས་ལུན་
སུ་མ་ཚོགས་གིང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་ཡང་བདེན་གཉིས་
རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་ལ། །དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་རང་བཞིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་པ་ཆེན་པོ་སྤྲི་ཡིག་ཡིན་
པས། །དེའི་ཞིང་ཁམས་ཨེ་ཡིག་ཆོས་འབྱུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་རྟེན་གྱི་དགྲིལ་ལོ་རྒྱུད་
སྤྱོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གཞན་ལོ། །ཀུན་རྫོབ་གཞུགས་སྐྱའི་ཞིང་ཁམས་ནི་ལཔས་པ་རྣམས་ལ་རབ་རྒྱ་གྲགས་པ་
ཉིད་དེ། །དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་རྣམས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་ལ། །མདག་པའི་
ཞིང་ཁམས་རྣམས་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། །གཞུགས་སྐྱའི་ཞིང་ཁམས་གང་ཡིན་པ་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། །ཆོས་སྐྱའི་ཞིང་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པར་གཏོགས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་གྲོང་གཞི་ལ་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དང་། །གཙོ་ལོ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ཐད་དང་
དང་ཐ་མི་དད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་ཏེ། །སྤྱི་མདམ་པའི་མན་ངག་བཞིན་དུ་ལོ། །

༦) བྱད་པར་གཞན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ།

(༡) གཞི་འབྲས་ངོ་མོ་དབྱེར་མེད་ལ་རྒྱུད་པ་སྒྲུངས་ནས་སྤྱི་མཐོང་ཚུལ་བསྟན་པ།

གལ་ཏེ་གཞི་འབྲས་ངོ་མོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་ན་ལམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེན། འདིར་གཞི་འབྲས་ངོ་མོ་
 དབྱེར་མེད་ཅེས་པ་ཡང་དོན་དམ་ཚིས་སྤྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། ཀྱན་ཆོལ་གཟུགས་སྤྱི་ལོ་ནི་མ་ཡིན་ལ་ལམ་
 མི་དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་པ་ཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པའི་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
 ཀྱིས་ཚོས་སྤྱི་གདོད་ནས་བཟུགས་པའི་དྲི་མ་བྱལ་བར་བྱེད་ཅིང་། རྗེས་སྐོབ་སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་ཡི་
 ཤེས་དང་ལྟན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་བདེའི་སྤྱི་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་བྱ་
 མར། རྒྱ་མཚོ་མོགས་བཞིན་འདོད་ཆགས་མོགས། ཁྲོ་བྱར་ཉེན་མོངས་དག་པའི། འདོར་ན་མི་རྟོག་ཡི་
 ཤེས་ཀྱི། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རབ་རྒྱ་བཞིན། རྣམ་པ་ཀྱན་གྱི་མཚོག་ལྟ་བུ། སངས་རྒྱས་སྤྱི་ནི་རྗེས་སྐོབ་
 པ། །དེ་ནི་རྗེས་ལས་སྐོབ་པ་ཡི། ཡི་ཤེས་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བསྟན།^{༡༡} ཅེས་དང་། དཔུས་མཐའ་རྣམ་
 འབྱེད་དུ་ཡང་། རྒྱ་ལམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། །དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད།^{༡༢} ཅེས་
 དང་། འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱ་བཞུགས་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱི་འདིར། བསོད་ནམས་
 ཚོགས་ལས་འབྱུངས་པ་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་མདོར་བསྟན། རྒྱལ་པོ་ཡི་ཤེས་ཚོགས་ལས་འབྱུངས། །དེ་ལྟ་
 བས་ན་ཚོགས་འདི་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་སྐོབ་པའི་རྒྱ།^{༡༣} ཞེས་དང་། བསོད་ནམས་ཡི་ཤེས་ལས་
 བྱུང་བའི། །དམ་པ་གཉིས་པོ་སྐོབ་པར་བོག་^{༡༤} ཅེས་གསུངས་ལ།

(༢) དྲི་མ་རྒྱུད་ཚུལ་དང་ས་ལམ་བསྐྱོད་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ།

གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོར་ཡང་། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་དབེར་ན་གང་ལ་ལ་ཞིག་གསེར་འོད་དེ་གནས་
 ཀྱན་རྒྱ་བཅོལ་བ་ལས་གསེར་གྱི་སྤྱི་མ་སྤྱི་དབྱེད་ནས་སྤྱི་ལོ་ཞིབ་རྒྱ་བཅགས་ཏེ་སྤྱི་དཔོ་བཟུ་ཞིང་སྤྱི་དབྱེད་
 ས་རྣམ་པར་བྱུང་བར་གྱུར་པ་དང་། གསེར་ཏེ་གདུབ་སྤྱི་ལ་ཚོགས་པ་རྒྱན་རྣམ་པ་སྤྱི་ཚོགས་ཡིད་བཞིན་དུ་
 བསྐྱར་ཏེ་རྒྱུད་ཀྱང་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་མ་རིགས་
 ཀྱི་སྤྱི་མོ་གང་འཛིག་རྟེན་གྱི་དགོ་བསྐྱོད་པར་མོས་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 འཁོར་དག་མཐོང་ལྟེ་ཉེ་བར་བསྐྱེན་ནས་དེ་ལ་འདྲི་རྒྱད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དག་པ་ནི་
 གང་། མི་དག་པ་ནི་གང་། ཡང་དག་པའི་སྤྱི་པ་གང་བཞིས་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུད་པ་འཐོབ་པར་
 འགྱུར། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་དང་དེའི་འཁོར་དག་གིས་དེ་རྒྱད་ཅེས་འདྲི་བའི་ལ་འདྲི་

སྒྲུལ་དུ་དགོངས་ཏེ། རིགས་ཀྱི་སྤྱད་པ་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་འདི་དག་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཉམ་པར་མོས་པ་དང་རྣམ་
 པར་བྱང་བ་འདོད་པ་སྟེ་འདི་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་ཆོས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཐོས་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་ཞིན་ཡིད་ལ་
 བྱས་ཏེ་ནམ་ཏན་གྱི་བསམ་པ་སྒྲིམ་གྱིང་བརྟུན་པར་གྱུར་པའི་མཐུས་ལ་ལོའི་སྤྱིབ་པ་དང་། རིག་པ་མི་དག་
 པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསལ་ཏེ་བསྐྱབ་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་རྒྱ་བྱས་པར་གནས་གིང་སེམས་བྱིང་
 བ་དང་། རྟོན་པ་དག་བསལ་ཏེ་ས་དང་པོ་ལ་འཇུག་གོ། །ས་དང་པོའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་
 མང་པོའི་དོན་ལ་བརྟུན་པའི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་ནས་ས་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་གོ། །ས་དེ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་
 སྤྱིབ་པ་སྤངས་ནས་ས་གཉིས་པ་ལ་འཇུག་གོ། །ས་དེ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱིབ་པ་སྤངས་ནས་
 ས་བཞི་བ་ལ་འཇུག་གོ། །ས་དེ་ལས་ཐབས་མཐའ་པའི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་ནས་ས་ལྔ་བ་ལ་འཇུག་གོ། །ས་དེ་
 ལས་དོན་དམ་པ་དང་ཀྱན་རྩོམ་རྒྱ་དམིགས་པའི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་ནས་ས་དྲུག་པ་ལ་འཇུག་གོ། །ས་དེ་ལས་
 མཚན་མ་དང་སྤྱོད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་ནས་ས་བདུན་པ་ལ་འཇུག་གོ། །ས་དེ་ལས་མཚན་མ་
 འགོག་པར་ཡང་མི་དམིགས་པའི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་ནས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འཇུག་གོ། །ས་དེ་ལས་མཚན་མ་སྟེ་
 བར་ཡང་མི་དམིགས་པའི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་ནས་ས་དགུ་པ་ལ་འཇུག་གོ། །ས་དེ་ལས་དྲུག་མངོན་པར་གསེ་
 པའི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་ནས་ས་བརྒྱུ་པ་ལ་འཇུག་གོ། །ས་དེ་ལས་གསེབ་བྱའི་སྤྱིབ་པ་དང་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་གསེ་
 བ་སྤངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་འཇུག་གོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་
 གསུམ་གྱི་ཕྱིར་རབ་རྒྱ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་དག་
 བ་དང་། ལྷག་བསྐལ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མཚན་མ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། རི་ལྷར་གསེར་བཟང་པོ་བསྟེ་
 ཞིང་བརྒྱལ་ཏེ་སྤངས་པ་ལས་རྒྱལ་དང་རྒྱུ་མས་ཕྱིས་མི་གོས་གིང་། རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པའི་གསེར་
 ཉིད་དུ་སྤང་སྟེ། གསེར་གྱི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་
 རུ་ཚྭ་གམ་ཅན་དྲུངས་ཏེ། རྣམ་པར་དྲུངས་ནས་རུའི་རང་བཞིན་ཉིད་གསལ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་རུ་དེ་ཉིད་
 མེད་པར་གྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷག་བསྐལ་སྤྱོད་པ་
 འདུས་པ་སྤངས་ནས་བག་ཆགས་མ་ལུས་བ་བསལ་ཏེ། སངས་རྒྱུས་གྱི་ངོ་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་སྤང་བར་
 གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་དུ་བ་དང་སྤྱིན་
 དང་རྒྱལ་དང་ན་བུན་གྱིས་བསྒྲིབས་པ་དེ་མེད་པར་གྱུར་ན་ནམ་མཁའ་ལའི་ཁམས་དེ་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་པ་
 ཡིན་གྱི། རམ་མཁའ་འདི་ཉིད་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཟད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་

དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མངས་རྒྱུ་
རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་བའི་དབང་ལོན་ནོ།^{༡༠༧} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཤིང་། ས་ལ་མ་བཞོན་
རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་པ་ནི་འདིར་མ་བྱིས་ཏེ། རབ་རྩ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

(༡) ས་ལ་མ་བཞོན་པ་ལ་དེ་ལྟ་སྐྱེ་བྱུང་འགག་དགོས་པར་བརྟན་པ།

དེ་མ་ཐད་པས་ཆོས་སྐྱེ་འཕྲོ་བ་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་དབྱགས་འགག་དགོས་པར་ནི་གསུང་སྟགས་
ཐབ་མོ་རྣམས་ལས་གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལེའུར། ཟླ་གདང་ཐུར་སེལ་འགགས་པར་གྱུར་ན་རི་བོང་འཛིན་
པ་བསྐྱོད་པ་ནི་མའི་གཟུགས་སུ་རབ་རྩ་འགྱུར། །དོ་རྩེ་བད་མས་རབ་རྩ་མདན་སྐྱར་ཡང་འདི་ནི་མའི་
གཟུགས་ཀྱི་མེ་ལྷེས་ལྷུ་བར་བྱེད། །རྒྱུད་དང་རྒྱ་བཞི་མ་འགགས་པར་གྱུར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ནི་ཡེ་
ཤེས་གཅིག་ཏུ་གྱུར། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དང་ནི་དེ་བཞིན་དེ་ལྟར་རྣམ་གསུམ་དུ་འགྱུར་གཞན་ནི་རྩུང་ཐད་ཡོད་མ་
ཡིན། །རྒྱ་བཞི་མའི་གཟུགས་ནི་ཐོས་ན་མ་ཡང་ལ་ཉིན་མོ་དང་ནི་མཚན་མོ་ན་མ་ཡང་མེན་པ་ཉིད། །ཐུན་
མཚམས་དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དབྱས་སུ་རྩ་ས་ཀྱུན་བདུད་ཅི་ལོ་ལོ་འཕང་ལ་གནས་པའོ། །
ཐོགས་ཐད་རྒྱ་བཞི་མ་ཡང་ལ་གནས་པ་ནི་མའི་གཟུགས་ལ་རོ་ནི་མཚམས་པར་འགྱུར་བ་ནི་ལྟར་པར། །ཐོག་
དང་ཐུར་སེལ་ཐད་པར་གྱུར་ན་གསལ་པར་ཡང་ནི་ལུས་ལ་དངོས་གྲུབ་དུས་སུ་དེ་འགག་གོ། །རྒྱ་བཞི་མའི་
རྒྱལ་ཉམས་ཤིང་ལམ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཐོག་གི་རྒྱུད་ནི་ཆེན་པོ་འགགས། །ཆུ་སྐྱེས་དོ་རྩེ་རབ་རྩ་མདན་ཅིང་
རི་བོང་ཅན་ལྷན་མའི་གཟུགས་ཆེན་ལ་ནི་རབ་རྩ་ལུགས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་གཅིག་གྱུར་རྣམ་གསུམ་
མྱིད་པར་གནས་པའི་གཞོམ་མེད་ལེགས་པར་རབ་རྩ་རྟོགས་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་རྩ་སུ་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་གང་
ལ་གཉིས་ནི་རྩུང་ཐད་མེད་པ་མཚོག་གི་གོ་འཕང་འགོ། །ཁྲི་བོ་སངས་རྒྱུས་ལྟ་མོ་དང་བཅས་ཤེས་པར་རོ་ཡི་
དོ་རྩེ་རྣམས་དང་ས་ཡི་སྒྲིང་པོ་སོགས། །རབ་རྩ་དགའ་བའི་ཐུགས་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་གྲུབ་པའི་རྩ་སུ་
ན་མ་མཁའ་ལ་ནི་མཛོན་སུམ་འགྱུར། །དེ་ཡི་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་རི་བོང་ཅན་གྱི་ཞག་གི་མོ་རངས་དང་ནི་
མཚན་མོ་ཕྱེད་ལ་འགྱུར། །རིན་པོ་ཆེ་ལམ་མེད་ཀྱང་ནི་མཚོག་གྱུར་དུས་ཀྱི་སྒྲིར་བས་ས་ཡི་སྒྲིང་དུ་འབབ་
པར་འགྱུར། །ལུས་ནི་དུངས་ཞིང་རྩལ་ཕྱན་ཉམས་པ་ན་མ་མཁའ་དང་མཚུངས་མཚན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རབ་འོགས་འགྱུར། །སྒྲོལ་མ་འཛིན་ཏེ་གཟུགས་པོ་ཉིད་ནི་དང་ཞིང་རྒྱུ་བ་རྣམ་པར་བྱལ་བ་སྤི་
ལམ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་། །སྒྲིང་ནི་ཀྱན་ནས་ཆད་པ་མེད་ཅིང་དུ་མའི་སྒྲིང་གཞན་དག་གིས་གཞན་གྱི་སྒྲིང་ལ་
འཇུག་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་ནི་དམ་པའི་བདེ་བས་གང་ཞིང་མི་གཞོ་ཐམས་ཅད་དུས་སུ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པས་འབྱུང་

པའི་ཀུན་ཁུངས་སྐད་ཀྱི་

སེམས་འགྲེལ་གྱི་དཔལ་གསལ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དབུ་གསལ་རྣམས་འགགས་པས་འདྲ་དཔལ་ཉིད་ཀྱི་
 འགྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འགགས་རྣམས་རྣམས་ཐོབ་ཚུལ་དང་། འཕོ་བའི་རྒྱ་དེག་མ་རྣམས་འགགས་
 རྣམས་འཕོ་མེད་བདེ་པའི་རྒྱ་དེག་མ་རྣམས་རྫོགས་པས་ས་རྣམས་ཐོབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། དཔལ་
 གསལ་བ་འདུས་པར་ཡང་། རྒྱ་ལོ་མཐའ་ཅན་འགོག་པ་ཡང་། ཡང་དག་རིག་པ་བདག་གིས་བཤད།^{༡༥༥}།
 ཅིས་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱ་དེག་གིས་ནི། ཉེ་ནས་རྣམ་པར་བཅད་ནས་འགྲོ། རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་རྒྱ་
 ཆེན་པོ། ལྷ་གསུང་རྟོ་རྟེན་བཅད་ནས་ནི། རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་བདེ་བ་སྟེར། ལྷགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་
 འཕོ་བ།^{༡༥༦}། ཅིས་གསུངས་ཤིང་། དཔལ་རྟོ་རྟེན་མེད་པའི་རྒྱ་དཔལ་གྱི་དེ་རྟོ་རྟེན་མཐའ་ཅན་པ་ལྟོར་བས།
 རྒྱ་དགོ་མཚན་ཉིད་ཤེས་ནས་ནི། རྣམ་རྟོག་རྒྱ་རྣམས་རྣམ་པར་གཅོད། སེམས་ལ་དམིགས་པ་ཐོབ་པར་
 འགྱུར། བདག་ལ་བྱིན་བརྒྱབས་རིམ་པས་གྱང་། དངོས་གྲུབ་བརྒྱད་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར།^{༡༥༧}། ཞེས་
 གསུངས་ལ། དཔལ་མར་ཏུ་བས་གྱང་། མིག་མི་འཛུམས་པར་བལྟ་དང་མི་བསམ་དང་། རྒྱ་འགོག་པ་ནི་
 སྤྲ་མ་དམ་པའི་གསུང་།^{༡༥༨}། ཞེས་པ་ལ་མོགས་པས་སྤངས་པའི་རྒྱ་འགག་པ་ལ་དབུ་གསལ་གྱི་རྒྱ་འགག་
 དགོས་ཚུལ་རྒྱ་ཆེད་མར་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཡི་གེ་མང་དུ་དོགས་ནས་འདིར་མ་བྲིས་སོ།།

(੬) ਦੇਵਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਮੰਤਰ-ਕੁਮਾਰੀ ਸਾਗਰਾਤਮਿਕਾ ਭਵਾਨੀ ਬੋਲਦੀ।

དེ་ལྟར་དཔུགས་ན་མ་ལག་གསལ་པ་སྟོ་བུར་དྲི་མ་རྣམས་འགག་བྱུང་དོན་དམ་བདེ་གཤེགས་
 མྱིང་པོ་འགག་བཤམ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་གནས་སྐབས་མོ་མོ་བོ་བོ་ཡི་མྱིར་དོ། །དེ་ནི་དོ་བོ་མི་འཕྱུར་ལ་
 སྟོ་བུར་དྲི་མ་མི་སྒྲུང་བར་སྒྱུར་ཅིང་དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་སྒྲུང་བར་སྒྱུར་པ་ལ་གསུངས་ཏེ། མདོ་སྡེ་འི་རྒྱན་
 ཅུ་འབྲེལ་དུ། དོན་མེད་པ་དང་དོན་ཡོད་དག །མི་སྒྲུང་སྒྲུང་བ་ཉིད་དེ་ནི། །གནས་གཞན་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་
 བྱ། །འདོད་དགའ་སྦྱང་མྱིར་ཐར་པ་ཡིན།^{༡༠༧} །དོན་མེད་པ་མཚན་མ་མི་སྒྲུང་བ་ཉིད་དང་། དོན་ཡོད་པ་དེ་
 བཞིན་ཉིད་སྒྲུང་བ་ཉིད་ནི་གནས་གཞན་དུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་གྱེ། དེས་དེ་དག་མི་སྒྲུང་བ་ཡིན་
 ཅོ། །དེ་ཉིད་ཐར་པ་ཡིན་པར་ཡང་རིག་པར་བྱ་ལོ།^{༡༠༨} །ཞེས་དང་། ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཡང་།
 དེ་ལ་དོ་བོར་འཇུག་པ་ནི། སྟོ་བུར་བ་ཡི་དྲི་མ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་མི་སྒྲུང་བ་དང་། །སྒྲུང་བའི་དོན་དུ་དེ་
 བཞིན་ཉིད། །དྲི་མ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་ལོ།^{༡༠༩} །ཞེས་སྟོ་བུར་དྲི་མ་མི་སྒྲུང་ཁོང་དེ་བཞིན་ཉིད་སྒྲུང་བ་ལ་གནས་
 སྒྱུར་གྱི་དོ་བོར་གསུངས་ནི་དང་། དཔུགས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ཅུ་འབྲེལ་དུ་ཡང་། ལུ་ཁམས་གསེར་དང་རྣམ་

མཁའ་མཁའ་། དཀར་པོ་འཛིན་ཏུ་དག་པར་འདོད།^{༡༠༠} གྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱའི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༠༡} ཞེས་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་ཡང་དྲི་བཅས་དྲི་མེད་ཏུ་སོང་བ་ལ་མཐར་ཐུག་གི་གནས་སུ་རུག་པ་ཡིན་པ་ཉིད། རྣམ་མཁའ་མྱིན་དང་བཅས་པ་ལས་མྱིན་མེད་པར་སོང་བ་བཞིན་ནོ། དེའི་ཐུང་པ་ཅིག་ཉིད་ལེན་གྱི་ཐུང་པོ་ལྟ་ལ་བ་རིགས་ལྟར་གྱུར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་འགྱུར་བའི་གནས་སུ་དང་། ཐུང་མེད་གནས་ཏུ་གྱུ་བར་འདོད་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་རུང་གྱེ། མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་དང་ཐུགས་དང་རྒྱ་དང་དགྱི་ལ་ལོར་དང་བྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་འདུ་ས་མ་བྱས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས། སངས་རྒྱལ་གསལ་སྤྱོད་ལ་རྟེན་ཏུ་བྱོན་ཏུང་མ་བྱོན་ཏུང་། རྣམ་ཡང་གང་ན་འད་ཅིས་ཀྱང་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་རྟག་པར་བཞུགས་པའི་ཐུང་རོ།

དེ་བཞིན་ཏུ་མདོ་མེད་རྒྱན་ཏུ་ཡང་། རྟག་ཏུ་གཉིས་བྲལ་འབྲལ་བའི་རྟེན་གང་ཡིན་དང་གང་ཞིག་རྣམ་ཀྱན་ཏུ། འཛོད་པར་རྒྱས་མ་ཡིན་ཞིང་སྒྲིས་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ཞོན། ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རང་བཞིན་དྲི་མེད་འདོད་གང་རྣམ་པར་སྤང་བྱ་གྱེ། དེ་ནི་རྣམ་མཁའ་ལ་གསེར་དང་རྒྱ་ལྷར་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་དག་འདོད།^{༡༠༢} ཅིས་རྟག་ཏུ་གཉིས་དང་བྲལ་ཡང་གཉིས་སུ་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་ཀྱན་བརྟགས་ནི་གསལ་བར་བྱ་བ་དང་། འབྲལ་བའི་རྟེན་གང་ཡིན་པ་གཞན་དཔང་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། སྒྲིས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གང་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲུབ་ནི་དྲི་མ་སྤང་བའི་གཞིར་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ན་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བའི་གནས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་བརྟན་ནོ།

གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་གསེར་ནི་འདུ་ས་བྱས་ཡིན་པས་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བའི་དཔེར་མི་རུང་ངོ་སྤྲུམ་ན། འདིར་དེ་གཉིས་སྤང་ཅིག་གིས་འགྱུར་ཡང་དེའི་ཆུས་དཔེར་མི་སྒྲིར་གྱི། དྲི་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནས་སྤངས་སུ་རྒྱན་མི་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཐུང་སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་ཉིད་ཏུ། རི་ལྷར་རྒྱ་རྒྱལ་པ་ལས་དང་བ་ན། དང་བ་ཉིད་དེ་དེ་ལས་སྒྲེས་མིན་གྱི། དེ་ནི་དེ་ལ་དྲི་མ་བྲལ་བར་མཛད། དེ་བཞིན་རང་སེམས་དག་ལ་རྒྱལ་དེ་ཉིད། སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་འདྲ་གསལ་འདོད། དེ་ནི་གྲོ་བུར་ཉེས་པས་མ་རུང་བྱས། ཆོས་ཉིད་སེམས་ལས་གཞན་པ་སེམས་གཞན་ནི། འདྲ་གསལ་མ་ཡིན་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནོ།^{༡༠༣} ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། རི་ལྷར་རྒྱ་རང་བཞིན་གྱིས་དང་བ་ལས་གྲོ་བུར་གྱི་རྒྱལ་པས་རྒྱལ་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འདྲ་གསལ་བར་འདོད་པ་ལས་གྲོ་བུར་གྱི་ཉེས་པས་མ་རུང་བར་བྱས་སོ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ལས་མ་གཏོགས་པ། སེམས་གཞན་ཏེ་གཞན་གྱི་དཔང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་

གྱིས་འོད་གསལ་པ་ཉིད་དུ་མི་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུ་པམ་ན་སེམས་ནི་འདིར་ཆོས་ཉིད་གྱི་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱའོ།^{༡༠༩} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྒྲོ་བྱུང་གྱིས་ཉེས་པས་མ་རུང་བར་བྱས་ན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ནི་
འདུམ་མ་བྱས་ཡིན་པ་དང་། རྗོ་རྗེ་ལྟ་བུར་མཁྱེགས་པ་དང་མི་ཆོད་པ་མི་ཤིགས་པ་བདེན་པ་སྒྲ་བ་བརྟན་པ་
ལ་སོགས་པར་འགལ་ལོ་ཞེན། སྒྲིན་མེད་དེ། རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་རྩོམ་ལ་གཞོན་པ་མ་བྱས་ཀྱང་དེ་
མཛོན་དུ་འགྱུར་བའི་གོགས་བྱས་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུད་བླ་མར་ཡང་། འོད་
གསལ་བྱས་མེན་^{༡༡༠} །ཞེས་དང་། སྒྲོ་བྱུང་གི་སེམས་ནི་ཉོན་མོངས་མི་འགྱུར།^{༡༡༡} །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆེར་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

(༧) དེ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ལྷན་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཆེད་པོ་མི་ཟད་པར་བརྟན་པ།

དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིན་ཤིང་རྟིང་པ་དང་། མར་མེ་ཟད་པ་དང་། ལྷགས་གུང་པ་དང་། སྒྲ་བའི་དགྱིལ་
ལ་ཐོར་ལ་སོགས་པ་དཔེར་མཛད་ནས། སྒྲོ་བྱུང་གི་སེམས་ལྷན་བྱུང་བའི་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་མི་ཟད་པར་གསུངས་
པ་རྣམས་ལ་ཡང་། སྐད་ཅིག་ལས་འདས་མ་འདས་མི་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཆ་ནས་དཔེར་མི་སྒྲོར་ཡང་།
མཆུངས་པའི་ཆོས་གཞན་ཡོད་པའི་ཆ་དེ་དཔེར་སྒྲོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མུང་འདས་ཆེན་པོར་། བཅོམ་ལྷན་
འདས་དཔེར་ན་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཕྱི་རོལ་ན་ཤིང་ས་ལ་འོ་ཆལ་གྱི་ནང་ན་ཤིང་གཅིག་སྐར་སྒྲིམ་ཏེ་
སྤ་བརྒྱ་ཡོད་ནོ། །དེའི་ཆོ་ཆལ་གྱི་བདག་པོ་དེ་དུས་སུ་རྒྱ་འཕྲུ་ཞིང་ལས་བཀྱིད་དོ། །ཤིང་དེའི་ལྷན་པ་སུལ་
ནས་ལྷན་པ་དང་མོ་མ་དང་ཡལ་ག་ཀྱན་ས་ལ་ལྷུང་སྟེ་ནང་གི་སྒྲིང་པོ་འབབ་ཞིག་ལུས་སོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་རི་ཙམ་དུ་རུལ་བར་གྱུར་པ་བཅས་ཅད་ཟད་ནས་ཡང་དག་པའི་ཆོས་འབབ་
ཞིག་ལུས་སོ།^{༡༡༢} །ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་སྤ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲིམ་པ་འཇམ་མུད་མེད་ཅིག་མེ་མར་འཇུགས་
ན་མེ་མར་གྱི་སྒྲོད་ཆེ་རྒྱུང་ལས་མར་གྱིས་བཀའ་སྟེ་གསུགས་སོ། །རི་སྤིང་མར་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་ཉི་མར་བཡང་
ཡོད་དོ། །རི་ལྟར་མར་ཟད་ན་སྤང་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྤང་བ་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
ཟད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤང་བ་ཟད་དེ་མེད་པར་སོང་ཡང་མེ་མར་གྱི་སྒྲོད་མེད་པར་གྱུར་པ་མི་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་དེ་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོད་དོ།^{༡༡༣} །ཞེས་དང་།
ས་སའི་སྟེ་པོ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་དག་པར་འགོག་པ་ཟད་དོ་སྐམ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ནི་མཐའ་ཟད་པ་མ་ཡིན་པས་རྟག་ཏུ་གནས་པའི་ཆོས་ཅན་མི་འགྱུར་མི་འཕོ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

རིགས་ཀྱི་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱུ་མཚོ་མ་ལྟར་འདས་ནས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་སོ།^{༡༠༧} ཞེས་དང་།

ལྷའི་རྒྱ་བས་བསྐྱར་བར་ཡང་། རི་ལྷར་ལྷགས་ཀྱི་མེ་གུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཡང་བསྐྱལ་བ་མང་པོ་གུངས་མེད་བ་བྱེ་བ་སྟེད་དུ་བསགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཐད་ནས།
རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་བྱག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དག་པར་གྲོལ་བའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་བྱག་པ་ཡིན་ནོ།^{༡༠༨} ཞེས་དང་། དཔལ་མདོར་བསྟན་བར་ཡང་། རི་
ལྷར་རྒྱ་ཤར་རིམ་པ་ཡིས། ཁུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྫོགས་པར་འགྱུར། ཁྲི་བ་མ་ཉམས་པ་རྫོགས་པ་སྟེ། རྒྱ་བ་
ཆད་དང་རྫོགས་པ་མིན། དེ་བཞིན་ལེ་ཤེས་ཤར་རིམ་པས། སར་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྫོགས་པར་འགྱུར། ཉོན་
མོངས་ལ་ལོགས་ཉམས་པ་རྫོགས། ལེ་ཤེས་ཆད་དང་རྫོགས་པ་མིན།^{༡༠༩} ཞེས་པ་ལ་ལོགས་པ་དཔེ་མང་
པོས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལྷར་རྒྱས་པའི་སྒྲིང་པོ་དང་དྲི་མའི་དཔེས་བསྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཀྱང་གནས་
གཏུར་ཐོབ་པའི་ཆོ་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཤུལ་ན་བདེ་གསེགས་སྒྲིང་པོ་ནམ་ཡང་མི་ཟད་པར་བཞུགས་
པའི་ཐིམ་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བའི་གནས་གཏུར་ཟབ་མོ་མཐར་སྟག་པ་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱ་ཞིང་།

(༤) དེ་དག་ཅན་མི་ཟད་ཀྱི་དཔེ་རྣམས་ནས་ནམ་མཁའ་ཉིད་མཚོ་གཏུབ་སྟན་པ།

དེ་དག་ལས་ཀྱང་ནམ་མཁའི་དཔེ་ནི་སྐད་ཅིག་ལས་འདས་པ་དང་ཆ་མེད་ཀྱ་ན་འགྲོ་ཀྱ་ན་ཁུབ་
ལ་ལོགས་པས་བྱད་པར་དུ་འཇགས་སྟེ། རྩ་བོ་ཆེན་མོ་དོར། ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁང་པ་ལམ་རི་གང་
དང་གང་ཡིན་པ་ཞིག་ཀྱང་། ནམ་མཁའ་ནི་མི་འཇིག་པ་ལྟར། ལྷ་འདས་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཁུབ་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།^{༡༡༠} ཞེས་དང་། ལྷར་བྱངས་པ་རི་ལྷར་ལུས་པ་ཞིག་གཏུར་ཀྱང་།^{༡༡༡}
ཞེས་པ་ལ་ལོགས་པ་ནམ་མཁའི་དཔེས་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འདིར་ཡང་དུན་པར་བྱའོ།

(༥) ལྷ་གཞི་མི་ཅན་པར་གྲུབ་པས་ལེ་ཤེས་རྒྱ་ཆད་པར་འདོད་པ་ལ་ལོགས་པ་ཡང་ཞིགས་པར་བསྟན་པ།

གསུང་རབ་འདི་དག་གི་སྟེང་མཐར་ཐུག་གི་སངས་རྒྱུ་མཚོ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་།
སངས་རྒྱུ་མཚོ་ལེ་ཤེས་རྒྱ་ན་ཆད་པར་འདོད་པ་དང་། ལྷ་བྱ་ཅན་ལས་ལྷ་གཞི་འང་ཟད་པར་འདོད་པ་
རྣམས་བསམ་པ་ཡིན་ནོ།

ཅིས་མི་འཐད། །མ་རིག་འགགས་པ་ཁྱར་ན་ནི། །སྒྲིབ་གང་རྒྱུ་མས་འགག་གྱུར་པས། །དེས་ན་མི་ཤེས་ཀྱང་
བརྟགས་པར། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་གསལ་མི་འགྱུར།^{༡༠༧} །ཞེས་འདིག་རྟེན་འདི་དག་མ་རིག་པས་ཀྱང་བརྟགས་
པའི་འབྲུལ་སྒྲུབ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་དང་ཀྱང་བརྟགས་ཐད་པའི་ཡི་ཤེས་ལ་འདི་དག་
སྒྲུབ་བར་མི་རིགས་ཏེ། མིག་སྒྲིན་མེད་པར་གྱུར་པ་ལ་སྒྲུབ་ཤད་འདྲིག་པ་དང་དུང་མེར་པོ་ལ་སོགས་པར་མི་
སྒྲུབ་པ་བཞིན་ཆོ།

འཇགས་པ་ལྟའི་དབུ་མ་འབྲུལ་པ་འཛོམས་པར་ཡང་། གང་གི་ཆོ་གྲོ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ལྟེ་བར་གྱུར་
ཅིང་། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་གཉིད་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ནས་སད་པ་དང་འདྲ་བར་བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་ཡི་ཤེས་ནི་མ་མེད་པ་ཤར་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ན་ཅི་ཡང་མི་གཞིགས་ཏེ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༠༨} །ཞེས་དང་། སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་ཤེས་པའི་
ཡང་དག་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ནི་མ་ཤར་ནས། མི་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་དང་མཚན་མ་སྒྲུབ་པའི་ནོན་མོངས་པ་
ཐམས་ཅད་བསལ་པའི་ཆོ་ན། སེམས་དང་སེམས་ལས་སྒྲུབ་པ་སྒྲིབ་ལུ་ལ་དང་བཅས་པ་རྒྱུ་སད་དོས་པོ་
དང་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་གཞིགས་ཤིང་མི་དམིགས་ཏེ། སྒྲན་མེད་པའི་ཡི་ཤེས་ཤར་བ་ན་དབུགས་ཕྱིན་པ་ཆེན་
པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རིགས་པས་ཀྱང་རྫོང་བ་རྒྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་སྒྲུབ་ཤད་འདྲིག་པ་དང་
མིག་འབྲུལ་ལྟ་བུར་བསྟན་ལ། རོན་དམ་པར་དེ་དག་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་འོད་གསལ་བ་དང་། སྒྲུབ་པ་
མེད་པ་དང་། སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་བསྟན་ནས། དེ་ནི་ལུང་གིས་གྲུབ་དེ་ལྟ་བུར་སྟོན་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་
ཞལ་ལྟ་ནས། རབ་རིབ་བྲལ་བར་གྱུར་པའི་མིག་རྒྱུ་དག་དེ་མ་མེད་པ་ལ། །སྒྲུབ་དང་སྒྲུབ་པ་སྒྲིག་གིས་
དང་། །མྱ་བྱའི་མདོངས་དག་མི་སྒྲུབ་ལྟར། །ལམས་པ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཡི། །སྒྲིབ་སྒྲན་རབ་རིབ་བྲལ་
གྱུར་ཅིང་། །ཡང་དག་མ་ཁྱེན་སྒྲུབ་དེ་མེད་ལའང་། །དེ་བཞིན་ཅི་ཡང་སྒྲུབ་པ་མེད། །དཔེར་ན་གཉིད་ལོག་
གཉིད་དབང་གིས། །འཁྲུག་འཁྲུག་མེད་གཞལ་མེད་ལང་། །གནས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་གྱུར་པ། །སད་ནས་དེ་
ཡིས་མི་མཐོང་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཀྱང་རྫོང་བ་ཤེས་པ་དག། །སྒྲོ་གྲོས་མིག་ནི་ཕྱེ་གྱུར་ཅིང་། །མི་ཤེས་གཉིད་དང་
བྲལ་གྱུར་ནས། །སད་པའི་ཆོན་མེག་ཐེགས་སོ། །དཔེར་ན་མཚན་མོ་སྒྲན་ཤོད་ན། །འབྲུང་པོ་ཡང་དག་མིན་
མཐོང་བ། །ནི་མ་ཤར་ཅིང་མིག་ལྟེའི་ཆོ། །སྒྲུབ་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལམས་པས་ཡང་དག་
གི་ །ཤེས་པའི་ནི་མས་མི་ཤེས་པའི། །བག་ཆགས་མ་ལུས་པཅོམས་པའི་ཆོ། །སེམས་དང་སེམས་སྒྲུབ་ལུ་
མིག་ཐེགས།^{༡༠༩} །ཞེས་གཉིད་སངས་པའི་ཆོ་སྤྲི་ལམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་ལ་བ་དང་མིག་རབ་རིབ་དང་བྲལ་པའི་
ཆོ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལྟར། མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་ཤིང་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་

པའི་ཡེ་ཤེས་ལ། སེམས་དང་སེམས་སྤྱང་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཚོས་རྒྱམས་
མི་སྤྱང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་རྒྱམས་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་འགགས་ཤིང་ཟད་ལ་རྩལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

(༩) དེ་ཙམ་གྱིས་ཆད་པར་སྤྱི་བའི་སྒྲིན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་བར་བརྟན་པ།

དེ་ཙམ་གྱིས་ཆད་པར་སྤྱི་བའི་སྒྲིན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། དབུ་མ་མེན་ཆེན་སྒྲིན་མར། དོན་དམ་
པའི་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཉིད་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་
ཆེན་པོའི་མདུན་ན་ཅི་ཡང་མེད་པས་ཆད་པར་སྤྱི་བ་ཡང་མ་ཡིན།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷོ་
ལུང་གི་མ་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་ཟད་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གཤན་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ཟད་པར་ཁམས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར་རོ།

(༡༠) འབྲས་པ་ཟད་པ་ལ་མི་སྤྱང་ཡང་མ་ཟད་པ་ལ་སྤྱང་བ་མི་འགལ་བར་བརྟན་པ།

དེ་ལྟར་ཚོས་ཉིད་ཐོབ་པ་ལ་ཁམས་གསུམ་པའི་སྤྱང་བ་འདི་ཟད་ཀྱང་། དེ་མ་ཐོབ་པ་རྒྱམས་ལ་
མ་ཟད་པར་སྤྱང་བ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ་དུང་དཀར་པོ་དང་སེར་པོར་སྤྱང་བའི་གང་ཟག་བཞིན་ནོ། །རྒྱམ་
བཤད་རིགས་པར་ཡང་། མ་རིག་གཉིད་ལས་སངས་ཕྱིར་དང་། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྒྲོ་རྒྱས་ཕྱིར།^{༢༠} །ཞེས་
སོགས་གྱིས་ཀྱང་མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་རིག་པའི་སྤྱང་བ་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་མི་
སྤྱང་བར་གྲུབ་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པ་འདི་ནི་རྒྱམ་ཤེས་གྱི་སྤྱང་བ་ཡིན་ལ། རྒྱམ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་མ་རིག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་ཡང་། དེ་ལ་རྩི་ལམ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩི་ལམ་ན་མཐོང་བའི་
ཚོས་རྒྱམས་གཉིད་སངས་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་མི་སྤྱང་བ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ཀྱུན་
བརྟགས་པའི་ཚོས་རྒྱམས་ཀྱང་མ་རིག་པའི་གཉིད་གྱིས་ལོག་པའི་ཆེ་སྤྱང་བ་རྒྱམས་མ་རིག་པ་གྲུངས་ཏེ།
འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་མི་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་རོ།^{༢༡} །ཞེས་གཉིད་ནང་དུ་གར་བའི་རྩི་ལམ་
གྱི་སྤྱང་བ་རྒྱམས་གཉིད་སངས་པའི་ཆེ་ཡལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྩི་
ལམ་ལྟ་བུའི་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་མི་སྤྱང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་ཉིད་དུ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་
ལ་ཚོས་ལ་རྒྱམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཀྱན་བརྟགས་པའི་ཚོས་རྒྱམས་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཚོས་རྒྱམས་སོ། །དེ་
ལ་ཀྱན་བརྟགས་པའི་ཚོས་རྒྱམས་ནི་ཁམས་གསུམ་དུ་གཤོགས་པ་དང་དུ་སགསུམ་དུ་གཤོགས་པའོ།^{༢༢}
ཞེས་ཁམས་གསུམ་པ་དང་དུ་སགསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱུན་བརྟགས་ཡིན་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་ལ། ལུ་མ་

ཀླུ་པ་དང་བར་མ་ལ་སོགས་པའི་འགྲེལ་བར་ཡང་། འདྲ་དཔེ་ཁམས་དང་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་
གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ནི་ཡང་དག་པ་མཁྱེན་པ་ཀྱན་བརྟགས་པ་ལས་སྤྱང་བར་རབ་ཏུ་མཐུན་
ཏོ།^{༡༡༥} ཞེས་དང་། གཞུགས་ནི་སྤྱང་བ་མེད་པ་སྟེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཀྱན་བརྟགས་པའི་གཞུགས་ནི་རིམ་
གི་རྒྱ་བཞིན་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱང་བ་མེད་དོ།^{༡༡༦} ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་གསེར་བ་གིན་ཏུ་རྣམ་
པར་དག་པ་མ་ནི་སེམས་སམ། འདྲ་ཆགས་སམ་སེམས་པ་ལས་སྤྱང་བའི་ཆོས་སམ། འདྲ་ཆགས་དང་
བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་གཟིགས་ཏེ། འདྲ་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྒྲུབས་ཀྱི་ཀྱན་
བརྟགས་པ་དེ་གིན་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༡༧} ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱན་བརྟགས་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་
གནས་ལུགས་ལ་རིམ་གི་རྒྱ་བཞིན་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། གནས་ལུགས་ཀྱི་གསེར་པ་ལ་མི་སྤྱང་བར་
གསུངས་ཏེ་མ་ལུ་ལ་བའི་གསེར་པ་ལ་རིམ་གི་རྒྱ་བཞིན་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ལ་འཇུག་བར་ཡང་།
གང་ཆེད་ངོས་དང་དངོས་མེད་དག་སྟོལ་མའུ་ན་མི་གནས་པ། དེ་ཆེད་མ་པ་གཞན་མེད་པས། དམིགས་པ་
མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི།^{༡༡༨} ཞེས་རབ་ཏུ་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་གི་ལེ་གསེར་ལ་ཁམས་གསུམ་པའི་དངོས་པོ་འདི་མི་
སྤྱང་བར་གསུངས་ལ།

(༡) ལེ་གསེར་ལ་སྤྱང་བ་དེ་རྣམ་གསེར་ལ་མི་སྤྱང་ཞིང་རྣམ་གསེར་ལ་སྤྱང་བ་དེ་ལེ་གསེར་ལ་མི་སྤྱང་བར་བརྟན་པ།

ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྲེད་ཏུ་ཡང་། དེ་སྤྱང་ཆོས་ཉིད་མི་སྤྱང་ཞིང་། དེ་མི་སྤྱང་བའི་ཆོས་ཉིད་
སྤྱང་།^{༡༡༩} ཞེས་ཆོས་སྤྱང་བའི་གསེར་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་མི་སྤྱང་ཞིང་། ཆོས་ཉིད་སྤྱང་བའི་གསེར་པ་དེ་ལ་ཆོས་
མི་སྤྱང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རང་བྱུང་ལེ་གསེར་ལ་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོས་འདི་སྤྱང་ན། ཆོས་ཉིད་དོན་
དམ་མི་སྤྱང་བར་ཏུ་ཅང་ཐལ་བར་འབྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། གཞན་ཡང་ལེ་གསེར་དེས་ཁམས་གསུམ་
པའི་དངོས་པོ་འདི་གཟིགས་ན། འབྱུལ་བ་གཟིགས་པར་འབྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་པར། དཔུ་མ་སྒྲིམ་
རིམ་ཏུ་གསུངས་པ། འཕགས་པས་འབྱུལ་བ་མ་གཟིགས་ཤིང་།^{༡༢༠} ཞེས་སོ། ཡང་དེ་ཉིད་དུ། རིམ་རྣམས་
པའི་དངོས་པོ་ནི། དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་སྤྱོད་ལུ་ལ་ཡིན། རིམ་ཀྱིས་ལ་མི་སྤྱང་བ། དེ་ལྟར་མཁས་ལ་
སྤྱང་བ་ཡིན།^{༡༢༡} ཞེས་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་དང་མཁས་པ་འཕགས་མཆོག་རྣམས་ལ་སྤྱང་བ་གཅིག་མ་
ཡིན་གྱི་ཐ་དང་བར་གསུངས་པ་དང་། མདོ་ལྟར་ཏུ་ཡང་། བྱིས་པ་ཡང་དག་ཉིད་བསྐྱབས་ནས། ཡང་
དག་མིན་པ་ཀྱན་ཏུ་སྤྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་བསལ་ནས། ཡང་དག་ཉིད་ནི་ཀྱན་ཏུ་སྤྱང་།^{༡༢༢} ཞེས་དང་། དོན་མེད་པ་དང་དོན་ཡོད་དག་མི་སྤྱང་སྤྱང་བ་ཉིད་ཅིས་བྱ།^{༡༢༣} ཞེས་རྣམ་གསེར་ལ་སྤྱང་བ་

གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་ནི་དོན་ལ་མེད་པ་དང་ཡང་དག་མིན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་
ལ་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་ནི་དོན་ལ་ཡོད་པ་དང་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཏུ་གསུངས་ལ།

(༡༩) ཡེ་ཤེས་དེས་དོན་ལ་མེད་པས་ཁམས་གསུམ་འདི་གཞིགས་ན་དོན་ལ་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་
མིག་ཞིགས་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བ།

ཡང་དེ་ཉིད་ཏུ། གང་ཞིག་ཡོད་པ་མི་མཐོང་མེད་མཐོང་བ། །འདི་འདྲའི་སྤྱན་ནག་རྒྱུ་པ་དེ་གང་
ཞིག་།།ཅེས་དང་། འགྲོ་བ་དག་ན་དེ་ལས་གཞན་ཡང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ལ། །འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ཡང་
དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཆོངས་པའི་སྒྲིམ། །ཡོད་པ་ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ་མེད་ལ་མཛོན་ཞེན་གང་ཡིན་པ། །འཛིན་ཉེན་
ཆོངས་པའི་རྒྱུ་པ་ཆོངས་ཆེན་འདི་གོ་ནི་ལྟ་བུ།།ཞེས་དོན་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་མཐོང་བར། མེད་
པའི་ཆོས་ཁམས་གསུམ་པ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་ཤེས་ནི་སྤྱན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོངས་ཆོངས་ཆེན་པོར་གསུངས་པའི་
ཐུང་། དེ་འགགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ། དེའི་སྤང་བ་ཡང་འགགས་པ་ཉིད་ཏུ་བྱུང་བོ། །སངས་རྒྱས་པལ་པོ་
ཆེར་ཡང་། རྒྱུ་པར་རྟོག་ལ་སྦྱོད་པ་ཡི། །མིག་ནི་གིན་ཏུ་ལྟུལ་བ་ཡིན། །ལྟུལ་བས་མཐོང་བ་ལོག་པ་
སྟེ། །སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ལོག་མི་མང་ལ།།ཞེས་ལྟུལ་སྤང་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་སྤང་མི་སྤང་ལ་ལོག་མ་
ལོག་ཏུ་གསུངས་ལ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བསྟོད་པར་ཡང་། ཡུལ་དུག་སྤང་བ་མེད་པར་ནི། །ཡང་དག་ནི་
བཞེན་རིག་གྱུར་པའོ།།ཞེས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མཛོན་གྱུ་མ་ཀྱིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
ལུལ་དུག་སྤང་བ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། དཔུ་མ་དེ་ཁོན་ཉིད་སྤང་བར་ཡང་། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་བྱུང་བ་ན།
སྤྱན་པ་བཞེན་དུ་དེ་སྤྱོད་པོ།།ཞེས་དང་། མ་སྤངས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་ཅིང་། །སྤངས་པས་རྒྱལ་འབྱོར་ཅན་
ཏུ་འགྱུར།།ཞེས་དང་། ཆོངས་བྱེད་སྤྱུ་མའི་མཐའ་པོ་འདྲ།།ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས། ཆོངས་པ་དག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཁམས་གསུམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོས་སྤྱན་པ་ལྟ་བུ་འདི་མི་སྤང་བར་གསུངས་སོ།།

(༢༠) རྒྱུ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པའི་ཁམས་གསུམ་འདི་སྤང་ན་དེ་རྒྱུ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བ།

གཞན་ཡང་། ཁམས་གསུམ་པ་འདི་ནི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་མོ།།ཞེས་ལོགས་པར་བཀའ་
བརྒྱུ་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱུ་ཤེས་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་མི་སྤང་བར་བྱུང་བོ།།

(༡༥) ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་འཇམ་གསུམ་འདི་སྤང་ན་དེ་ཡང་དག་མཐོང་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཉཅང་བཤམ་པ།

གཤམ་ཏེ་འདི་དེ་ལ་སྤང་ན་དེ་འཆིང་བ་དང་བཅས་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་
ཡང་འགྱུར་ཏེ། སྤང་རྒྱ་ལ་མི་ཉའི་འགྲེལ་བར། ཡང་དག་མ་ཡིན་མཐོང་བ་འཆིང་། ཡང་དག་མཐོང་བ་རྣམ་
པར་གྲོལ།^{༡༡༡} །ཞེས་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཡང་། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། གཉིས་
དང་ཇི་ལྟར་མཐོན་བཟོད་པར། སྤང་བ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི། ཀུན་རྟོག་པ་སྟེ་མེད་སྤང་ཕྱིར། དེས་ན་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པའོ། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་ཅིང་། རྟོག་ཅུ་མ་ཡིན་པས་ཀུན་རྟོག་པའོ།^{༡༡༢} །ཞེས་
དང་། མེད་པ་སྤང་ཕྱིར་འབྱུང་བའི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཐོང་གྲང་ཆེན་སྟགས་སྤང་བ་ཞིན།
ཡོད་པ་འདྲ་སྤང་བ་མིན་ཕྱིར་རོ། མེད་སྤང་དག་ལས་གང་རུང་ཞིག་མེད་ན་འབྱུང་དང་མ་འབྱུང་དང་། དེ་
བཞིན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མི་འཐད་དོ།^{༡༡༣} །ཞེས་དང་། མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་
སྤང་བའི་དབེ། རྒྱ་མ་མི་ལས་ལ་སྟགས་པ་ཞིན། གནས་ཡོངས་གྲུར་པ་དཔེར་བྱ་ན། རྣམ་པ་ལ་འགས་
དང་རྒྱ་སྟགས་པ་ཞིན།^{༡༡༤} །ཞེས་པ་ལ་སྟགས་པས་ཀུན་རྟོག་པ་འཇམ་གསུམ་པ་རྣམས་ཀུན་བརྟགས་པ་དང་
འབྱུང་བ་དང་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་དག་མི་སྤང་བར་བརྟན་ཏོ།

(༡༦) ལྷག་བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་འདི་སྤང་ན་མིན་པའི་ས་ཐོན་དང་གཉིས་སྤང་རྣམས་མ་འགགས་པར་ཉཅང་བཤམ་པ།

གཞན་ཡང་འཇམ་གསུམ་པ་འདི། ལྷག་བསྐལ་གསུམ་དང་བརྟན་ལས་མ་འདས་པར་གསུངས་
པ་དང་། འཇམ་གསུམ་པ་སྟགས་མེད་འཕྲུལ་གྱི་ཞལ་སྤྲོ་ནས་ཀྱང་། ལྷག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེན། དེ་ནི་
ཐེམས་ཅན་སྟེ་བདེན་པའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱོ།^{༡༡༥} །ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་དུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་ས་ཐོན་གཏན་ནས་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཡང་ཟད་པར་
རིགས་ལ། འཇམ་གསུམ་པ་ཀྱི་སྤྲོ་ཞལ་སྤྲོ་ནས་ཀྱང་། བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་མཐོང་ན། སྤྱིད་པའི་ས་
ཐོན་འགག་པར་འགྱུར།^{༡༡༦} །ཞེས་དང་། གང་ཕྱིར་གཉིས་ནི་བྱིས་པས་བརྟགས། དེ་ཡི་གཉིས་མེད་རྣམ་
འབྱུར་གནས།^{༡༡༧} །ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་སྤྱིད་པའི་ས་ཐོན་འགགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉིས་ཆོས་དང་གཉིས་
སྤང་འགགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་གཉིས་ཆོས་དང་གཉིས་སྤང་ལས་མ་འདས་པའི་སྤྱིད་པ་འདི་ཡོ་
ཤེས་དེ་ལ་མི་སྤང་བར་རིགས་སོ། །རྒྱལ་འདི་ལ་ཁྱུང་དང་རིགས་པ་རྣམ་དག་གཞན་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་བར་
སྤང་སྟེ་འདིར་ཡི་གེ་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་ཤིང་། འགའ་ཞིག་ནི་སྤང་བ་སྤྲོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱོད་ན་ཡང་
ཡོད་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་རྟོགས་དགོས་སོ།

(༡༠) དེ་ནས་ལ་མཐོན་མེད་མཐོན་ཏུ་མཐོང་པའི་ལོག་རྟོག་པས་ལ།

<༩> ལུང་དང་འགལ་བར་འབྱུང་པའི་ལོག་རྟོག་དགོད་པ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་མངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་མཐུན་པར་
འབྱུང་ལ། ལུས་རྒྱས་འབྲིང་ལ་སོགས་པར་ཡང་སེམས་བརྩམས་པ་དང་། སྒྲོས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་
བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐུན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེན།

<༡> མི་འགལ་བར་ལུང་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་རྒྱབ་པ།

མཐོན་མེད་དེ། མི་སྣང་བཞིན་ཏུ་མཐུན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་མཐུན་པ་ལ་སྣང་བས་མཐུབ་པའི་
ཕྱིར། བསྐྱལ་བ་མང་པོས་ཆོད་པའི་འདས་མ་འོངས་དང་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྣང་ཡང་མཐུན་པ་
བཞིན་ནོ། །ལུས་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་། སེམས་ཡང་དག་ཏུ་མ་གྲུབ་པས་དེའི་སྒྲོ་བ་སྤྱི་
ལ་སོགས་པ་ཡང་། ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་། དཔེན་པར་མཐུན་པ་ལ་སེམས་སྒྲོ་བ་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་
མཐུན་པའི་དོན་ཏུ་གསུངས་ཏེ། ལུས་དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་
ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་བརྩམས་པ་དང་སྒྲོས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཏུ་རབ་ཏུ་མཐུན་
ཏོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པས་སེམས་བརྩམས་པ་དང་སྒྲོས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
བུ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་མེད་པར་མཐུན་པ་ལ་སེམས་བརྩམས་པ་དང་སྒྲོས་པ་མཐུན་པ་ཞེས་བྱའོ།^{༡༡} །ཞེས་དང་།
སེམས་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་འགགས་པའི་ཆོས་
ཉིད་དང་སྒྲོང་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དཔེན་པར་མཐུན་པ་ལ་སེམས་དེ་དག་མཐུན་ཅེས་བཤད་
དོ།^{༡༢} །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དཔེན་པའི་གཞི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་
གྲུབ་དངོས་སུ་སྣང་ནས་མཐུན་པས་ཆོས་རྣམས་མེད་པར་ཤུགས་ལ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་དེ་ལྟར་མཐོང་ན་ཡང་དགོངས་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །

<༢> དེས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་གསལ་བར་རྒྱུར་རྒྱལ།

དེ་ལྟར་མི་སྣང་བཞིན་ཏུ་མཐུན་པ་འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས། ཅི་ཕྱིར་ཞེན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས།
མཐུན་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་གཟིགས་ཕྱིར།^{༡༣} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་མི་སྣང་བཞིན་ཏུ་མཐུན་ཞེས་
པའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་གསུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཆོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །འདུ་ཤེས་མཐོང་བ་

མེད་ལ་སེམས་པ་མི་མཐོང་ཞིང་། ཁང་ལ་རྒྱུ་པར་གྱིས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་པ། འདི་ནི་ཆོས་
 མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཆོག་ཏུ་རབ་བཟློང་
 པ། །ནམ་མཁའ་མི་ལྟར་མཐོང་ལྟེ་དོན་འདི་བརྟག་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་བསྟན། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྟན་པར་རྟུག་མ་ཡིན། །གང་གིས་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་
 དེ་ཡིས་ཆོས་ཀྱན་མཐོང་།”^{༡༡} །ཞེས་དང་། །མདོ་ལྟེ་ལྷན་ཏུ་ཡང་། རྒྱལ་པ་ཀྱན་ཏུ་མི་དམིགས་པ། །
 དམིགས་པ་ཡིན་མཚོག་ཏུ་འདོད་།”^{༡༢} །ཅེས་དང་། རྩེ་རུབ་སེམས་དཔེ་ལྟེ་ལྷན་ཏུ་མི་དོར་ཡང་། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མི་ལྟར་བཞིན་ཏུ་མཐོང་བ་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། མཐོང་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།”^{༡༣} །ཞེས་དང་།
 །འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་ལྟོད་པའི་མདོར་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་མཐོང་བ་དམ་
 པ་ཡིན་ནོ།”^{༡༤} །ཞེས་སོགས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་རྒྱམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་དགག་
 རྩེ་ཆོས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་གྱིས་དགག་གཞི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་དང་། །འབྲུལ་དོར་སྒྲུང་བའི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་མཐུན་པ་ཉིད་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་གསུངས་པ་ལྟེ་བསམ་གྱིས་མི་
 ཁྲབ་པའི་མཐུན་པ་ལོ། །སྒྲིབ་དཔོན་ཅན་ཉ་གོ་མིས་འཇམ་དབྱངས་ལ་བསྟོད་པར་ཡང་། རྩོད་ནི་ཆོས་ལ་མ་
 ཉེ་བར་སྟོན་པ་མཐས་ཀྱང་ཆོས་འདི་འགའ་ཡང་གཟིགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། རྩོད་ནི་སེམས་ཅན་ལ་མ་
 ད་གྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཉིད་ནི་འགའ་ཡང་དམིགས་པར་གྲུར་མ་ལགས།”^{༡༥} །ཞེས་སོགས་མ་མཐོང་བ་
 ཉིད་མཐོང་བར་སྟོན་པ་རྒྱམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་གིན་ཏུ་མཐས་དགོས་ཏེ། གཞན་ཏུ་ལྟར་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 འགྱུར་ཞིང་གསུང་རབ་ཐབ་མོ་རྒྱམས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྟན་ལྟར་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།

༢༥ ལྟག་མཐོང་མེད་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐོབ་ཡང་མིག་ཅིག་པར་བསྟན་པ།

སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེར་ཡང་། ལྟག་མཐོང་མེད་པར་མཐོང་བ་ནི། །ཆོས་རྒྱམས་ངན་པར་མཐོང་
 བ་སྟེ། ལྟག་མཐོང་གིས་ནི་མཐོང་གྱུར་ན། །ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་མེད་པ་ཡིན།”^{༡༦} །ཞེས་ལྟག་མཐོང་ཡོད་
 མེད་ལ་སྒྲུང་བ་བཟང་ངན་དང་། ལྟག་མཐོང་མེད་པ་ལ་སྒྲུང་བ་དེ་ལྟག་མཐོང་ལ་མི་སྒྲུང་བར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་བའི་ཡེ་གེས་ནི་ལྟག་མཐོང་གི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་པམས་གསུམ་པ་འདི་
 མི་སྒྲུང་བར་གྲུབ་ལྟེ་འདི་ནི་ལྟག་མཐོང་མེད་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

ལ་མཁུན་བལ་ཆོས་དེ་མུང་དགོས་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་གནོད་ཚུལ།

གལ་ཏེ་མཐུན་པ་ལ་ཆོས་དེ་དེས་པར་སྒྲུང་དགོས་ན་པདག་མེད་པ་དང་། མེས་སུ་མེད་པ་
དང་སྟོན་མེད་པ་དང་གསོ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོའི་མེད་དག་ག་ཆུ་མས་དང་། ཏུས་རིང་པོས་
ཆོད་པ་འི་འདས་མ་པོངས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐུན་ལེ་གེས་ལ་སྒྲུང་བར་ཉུང་ཐལ་བར་འགྱུར་དེ།
དེས་དེ་ཆུ་མས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་། དེས་དེ་ཆུ་མས་མི་མཐུན་པར་ཉུང་ཐལ་བར་འགྱུར་དེ་
ཆུ་མས་དེ་ལ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༤༦ ཡེ་ཤེས་པ་ཚོས་ཉིད་མི་སྤྱད་པ་ལ་མོགས་པར་འགྲུག་པའི་འགྲུག་གཞི་བསྟན་པ།

དེའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་དཔེས། དགག་པའི་ཚོས་རྒྱལ་མ་མི་སྤང་བ་ཞིན་དུ་མ་ཕྱིན་པ་དང་། དགག་གཞི་
 ཚོས་ཉིད་སྤང་ནས་མ་ཕྱིན་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི་དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཚོས་ཉིད་
 མི་སྤང་བར་འདོད་པ་དང་། དེས་ཚོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ཤུགས་རྟོགས་སུ་འདོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།
 སྤང་བ་ཆེན་པོ་གསལ་བ་ཆེ།¹¹¹⁶ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྩ་བ་རྒྱུད་པ་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་ཡེ་
 ཤེས་དེ་ལ་ཚོས་ཉིད་དངོས་སུ་སྤང་བ་ཡང་ཡང་བཀའ་བསྩལ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོས་ཉིད་ནི་རྟོང་གཞི་དང་མ་
 ཡིན་དགག་ཡིན་གྱི། རྟོང་ཙམ་དང་མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འབྲུལ་བ་འདི་དག་ནི་ཚོས་
 ཉིད་རང་རྟོང་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ལྷ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་སྤྱར་བ་ཡིན་ལ། གནས་ལུགས་ལ་ཡོངས་
 གཙོད་དུ་གྲགས་པའི་ཚོས་གང་ཡང་མེད་ཅེས་འབྲུལ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་རང་རྟོང་ཡིན་ན། རང་
 རྟོང་གང་ཡིན་མེད་དགག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྤྱང་ཚོས་ཙམ་གྱིས་དོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

८३३. इह वा वाक् सत्यं वदस्व न वदस्व इति वाक् सत्यं वा ददस्व

དེ་ལྟ་བུ་ལས་ན་དོན་དམ་གཞིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཐུག་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་མཐུན་པ་ལ་
དངོས་རྟོགས་དང་། ཆོས་རྣམས་མེད་པར་མཐུན་པ་ལ་ཐུགས་རྟོགས་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཆད་
མ་ལ་ཐུགས་རྟོགས་མེད་པར་སྒྲུབ་ནི་ཐུན་སྒྲུལ་འོན་ཡིན་ཞེས་དཔལ་ལྡན་སྤྱི་མཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་ལྟ་
རྣམས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པར་སྤྱད་པོ། །རྒྱལ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲད་ཅིག་གཞིས་པ་ལན་ཆད་པ་ཅད་ཤེས་
དང་ཆད་མིན་དུ་སྒྲུབ་པར་དེ་བཞིན་ནོ། །གནས་ཐུགས་ལ་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་དང་ཆོས་རྣམས་མེད་པ་འདི་ནི།
ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་འབྱེད་པ་ཞིག་སེལ་བ། གཞུང་ཐུགས་རྣམ་དག་ཀྱང་པར་ལས་གསལ་པ་མང་པོ་ལས་

གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་དོན་དམ་ཡོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་མེད་པ་དང་། ལྷང་འདས་ཡོད་ལ་འཁོར་པ་མེད་པ་དང་། འགོག་བདེན་ཡོད་ལ་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཡོད་ལ་རང་བཞིན་གཞན་རྣམས་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོད་ལ་ཆོས་གཞན་རྣམས་མེད་པ་དང་། སྤྱི་ནང་སྤྱོད་ལ་མེད་ལ་གཞན་མཆོག་པདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ཡོད་པ་ལ་ལོགས་པ་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ལ་མ་བས་ན་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བྱེ་སྟེ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།

༤༦ ལུང་གིས་མི་གཞོན་གྱི་དགའོད་པར་འབྱུང་བའི་ལོག་རྟོག་བསམ་བ།

གལ་ཏེ་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་རྒྱལ་བའི་ལེ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་ན། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་གཏང་བས། །འགོ་བ་སྣང་བར་བྱེད་པ་སྣང་། །དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ། །མངས་རྒྱལ་ལེ་ཤེས་ཅིག་ཅར་སྣང་།”༤༦ །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱིན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མཆིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྒྲིབ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གསུང་དེས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྒྱལ་བའི་ལེ་ཤེས་སྣང་བར་གསུངས་ཀྱི། རྒྱལ་བའི་ལེ་ཤེས་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་མ་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་། འདིར་སྣང་བ་ཞེས་པ་ཡང་ཉི་མའི་དབེ་དང་གཟུགས་ཅན་སྣང་བ་ཅམ་གྱི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་སྣང་ནས་མཆིན་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་མི་སྣང་ཞིང་མེད་པར་མཆིན་པ་ལ་ཆོས་རྣམས་མཆིན་པའི་དོན་དུ་སྡར་ལུ་རགས་བསྐྱབས་བྱེད་ནོ།

༤༧ དེས་ན་སེམས་ཅན་ལ་སྣང་བ་བཞིན་མངས་རྒྱལ་ལ་སྣང་ན་ཏུ་ཅད་ཐམ་བ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ་སྣང་བ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་བའི་ལེ་ཤེས་ལ་མང་སྣང་ན། དརྒྱལ་བ་ལི་དྲགས་དུད་འགོ་དང་། །ལྷ་རྣམས་ཤི་ལྟར་རིགས་རིགས་སྤྱོད་། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་བྱིར་།”༤༧ །ཞེས་དང་། གང་དག་ས་ལ་དཔག་བསམ་ཤིང་དང་རོ་དང་མཆོག་གི་རོ་དང་སྤྱན་དང་རོ་ཡི་དབང་པོ་གཞན། །མཐའ་དག་ནད་འཕྲོག་རྒྱལ་སྤྱན་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དེ་རྣམས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཐོང་སྟེ། །གང་ཞིག་ཤལ་པའི་རྒྱ་དང་ཤིང་དང་རྩ་དང་རྩལ་དང་རོ་བ་དང་ནི་ལྷགས་རྣམས་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱིས་རྩ་ནི་མེ་ཆེན་དརྒྱལ་བར་སོང་བའི་མི་རྣམས་དག་གིས་ཀུན་ནས་གཅོད་འཕེམ་གསོ།”༤༨ །ཞེས་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་གྱིང་ལས་མི་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་སྣང་བ་མེ་འདྲ་བ་དུ་མ་འཆར་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་དེ་རྣམས་གང་དང་མཐུན་པར་

རྒྱལ་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་།

༡༠། དེས་ན་ལས་སྒྲུབ་པ་མཉམས་གསུམ་པ་འདི་གནས་ལུགས་ལ་སྒྲུབ་པ་ཙམ་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ།

དེས་ན་མེས་མ་ཙན་རྒྱལ་གྱི་ལས་སྒྲུབ་ལུགས་ལ་པ་འདི་ནི་མེས་མ་ཙན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆོས་ཡིན་གྱི། གནས་ལུགས་ལ་འདི་ལོང་གི་རྒྱ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་ནམ་མཁའི་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་ལྟར་གཏན་ནས་མི་བྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །གནས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཙམ་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་ལ། འབྲུལ་འོར་སྒྲུབ་པས་ནི་གནས་ལུགས་ལ་སྒྲུབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་དོ། །འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་མེད་པ་དང་། དམིགས་སུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་ཡང་ཡང་གསུངས་སོ། །

༡༡། གནས་ལུགས་ལ་མི་སྒྲུབ་ཡང་འབྲུལ་ལུགས་ལ་སྒྲུབ་པ་མི་འགལ་བར་བརྟན་པ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར། སྒྲིད་འཇུག་ཏུ། རི་ལྟར་མ་བོང་བོས་ཤེས་པ་དག །འདིར་ནི་དགག་པར་བྱ་མིན་ཏེ། །འདི་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྒྲུབ་ལ། །བདེན་པར་རྟོག་པ་བརྟོག་བྱ་ཉིད།^{༡༡} །ཅེས་གསུང་འདོན་གྱི་སྒྲུབ་པ་འདི་དགག་བྱུང་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས། སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་ནི་གནས་ལུགས་ལ་མི་བདེན་ཡང་འབྲུལ་འོར་སྒྲུབ་པ་མི་འགལ་བས། གྲུན་རྩོམ་ཙམ་དུ་དེའི་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་མི་འདེབས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུབ་པར་མི་སྒྲིན་པའི་བྱིར་དང་། རི་བྲིད་འབྲུལ་པ་མ་འགགས་པ་དེ་མི་དུ་འབྲུལ་སྒྲུབ་འགག་པར་ཁོ་ཁོ་ཅག་གྲུང་མི་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །

༡༢། མཉམ་བཞག་རིག་པའི་ཤེས་པ་ལ་གང་སྒྲུབ་དེ་དོན་དམ་དུ་བརྟན་པ།

དེ་ལྟར་བས་ན། རྒྱལ་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་ལ་ཆོས་དེ་སྒྲུབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཚོགས་མེད་འབས་གྱི་ལལ་སྒྲན་ས། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་བརྟོག་མེད་ལ། །དོན་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་མི་སྒྲུབ་བྱིར་། །དོན་མེད་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱ། །དེ་མེད་པས་ནི་རྣམ་རིག་མེད།^{༡༢} །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཡེ་ཤེས་དེས་དོན་རྒྱམས་མི་མཁྱེན་པའམ། ཡང་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་དོན་རྒྱམས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འབྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། དོན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་འབྱུར་ཏེ། མཉམ་བཞག་རིགས་པའི་ཤེས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །

८१७ अरुणचरमवर्णनपरिषद्द्वयसंकाशकृतसंस्कृतसिद्धिपदपञ्चकम् ।

གཤམ་ཏེ་རྒྱལ་པའི་ཡོ་ཤེས་མཉམ་གཞག་ལ་མི་སྤྱང་ཡང་རྗེས་ཐོབ་བྱི་ཡོ་ཤེས་ལ་དོན་རྒྱུ་མ
སྤྱང་དོ་ཞེན། ཡོ་ཤེས་དེ་ནི་མཉམ་གཞག་འོན་ཀྱང་དེ་རི་སྤྱང་དུ། སྤྱང་ཆེན་པའི་ངས་ཀྱང་མཉམ་པར་
བཞག་¹¹²⁴ ཁེས་ཐོག་ས་ཀྱིས་དྲག་རྒྱུ་མཉམ་གཞག་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱང་ས་པའི་ཕྱིར་དང་། འབག་ས་ལ་ལྟོ་ཞལ་
ལྟ་ནས་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་རྒྱུ་མཉམ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། ཉིད་པའི་ཆེན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག། བརྗོད་དུ་མེད་
པའི་གནས་སྤྱབས་དེར། འཇུག་པའམ་ཤོག་པའོ་དམ་ཡིན། ཡོ་ཤེས་ཉིད་ཀྱང་རི་ལྟ་བུ། མཉམ་གཞག་
རྗེས་ཐོབ་ག་ལ་ཞིག། གཤམ་ཏེ་དེ་ལ་དེ་མང་པོ་ན། སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་མཉམ་དང་ཁྱད་ཅི་ཡོད།¹¹²⁵ ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དོ། ཉིད་ལ་མཉམ་ནས་ངས་རྒྱལ་བྱི་ཡོ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་མང་ཞག་པ་ནས་ཡང་མེད་དོ།

གལ་ཏེ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛིན་ལས་བཞེངས་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་ན། མེས་
མོགས་དང་འགལ་ཡོད་ན། དེ་དག་ནི་ཀུན་ཏུ་ཉོན་པ་ཅུ་ཟད་ཀྱི། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བཞེངས་པར་སྒྲུབ་
བརྟན་ཡང་མངས་སྤྱུས་ལ་ཁྱི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཐུགས་མི་མངའ་སྟེ། ཀུན་གཞི་ནུབ་ཤེས་ས་པོ་ན་
དང་བཅས་པ་གཏན་ནས་ཟད་ཅིང་དེ་ལས་མཉམ་ཅད་ཀྱི་རྒྱུན་འགགས་ལ། སྤྱི་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་
བཅས་པ་གཏན་ནས་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུང་དེ་འདྲ་བ་གཞན་དག་གི་ཡང་དགོངས་
པ་ལ་མ་ཁས་དགོས་ཤིང་ཨེས་ཐོབ་གཞན་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་ཡང་མ་ཁས་དགོས་སོ། །

२. धुषादक्षयिणि-वद-वधू-व।

དམི་དེ་དག་ཉིད་ལ་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་འཆམ་པའི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པར་བརྟེན་པ། གང་ཏུ་
ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་བདེན་པ་དག་ར་པོ་དགེ་པའི་ཚོགས་རྣམས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚས་ཀྱི་སྒྱ། །ཚོས་ལས་
ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྒྱ་ལྟེ་མཐའ་དག་སྐད་ཀྱི་ཚོགས་སོ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་རྣམས་ཀྱི་མི། །ལུང་པོ་སྒྱལ་
པའི་སྒྱ་ལྟེ་མཚོགས་རྣམས་འཕྱུར་བ་བལྟ་བུ་དེ་བར་ཚས་སྒྱ་མ་ཡིན་དེ་ཡི་ཡིར། །སྒྱ་རྣམས་ཀྱི་ཉི་མཚན་ཉིད་གང་
དེ་འདིར་ཉི་བདེ་བར་གསལ་གསལ་དང་འཕགས་པ་ཀླུ་སྟོན་གྱིས་གྱུར་མི། །གང་ཞིག་གཅིག་མིན་རྒྱ་མ་ཡང་
མིན་རང་དང་གཞན་ལ་ཡན་པ་སྐད་ཚོགས་མཚན་པའི་གཞིར་ལྟར་བ། །དངོས་མེད་ཉིད་མིན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
ནམ་མཁའ་བཞིན་རྒྱ་རོ་མཉམ་རྟོགས་པར་དགའ་བའི་རང་བཞིན་ཅན། །གོས་པ་མེད་ཅིང་རྣམ་འཕྱུར་མེད་
པ་ཞི་ཞིང་མི་མཉམ་མཉམ་ལ་ཁུལ་པ་རབ་ཏུ་སྒྲོས་མེད་པ། །ལོ་ལོ་རང་གིས་རིག་བྱ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚས་
སྒྱ་དཔེ་མེད་དེ་ལ་བདག་ཉི་ཕྱག་འཆམ་ལོ།།

བར་འབྱུང་བ་ལ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རབ་བསྐྱུ་བའི། །བདུད་འཛམས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རང་
 གཞན་དོན་དུ་ཡོ་ཤེས་དང་། །སྤངས་དང་ངེས་འབྱུང་བཀའ་སྤྱེད་པ། །ཕྱོད་མཛད་ཐུགས་གཞན་དག་
 གིས། །མི་རྩི་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །བསྐྱུང་མེད་བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བ། །འཁོར་གྱི་ནད་ན་བག་བརྒྱང་
 གསུང་། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཉིས་སྤངས་པའི། །འཁོར་ཐུད་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཀུན་མཁྱེན་ཁྱོད་
 ལ་རྒྱ་བདང་། །གནས་པ་ཀུན་ལ་རྟག་པར་ནི། །ཀུན་མཁྱེན་མིན་སྤྱོད་མི་མངའ་བ། །ཡང་དག་དོན་ལྡན་
 ཁྱོད་ཕྱག་འཚལ། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བྱ་བ་ལ། །ཁྱོད་ནི་དུས་ལས་མི་འདའ་བས། །མཛད་པ་རྟག་ཏུ་དོན་
 མངའ་བ། །མི་བསྐྱེལ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འཕྱི་རྟེན་ཀུན་ལ་ཉིན་མཚན་དུ། །ལན་དུག་ཏུ་ནི་སོ་སོར་
 གཟིགས། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལུན་པ། །མན་དགོངས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྤྱོད་པ་དང་ནི་རྟོགས་པ་
 དང་། །ཡོ་ཤེས་དང་ནི་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས། །ཉན་ཐོས་རང་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི། །སྤྲུམ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །
 ཐུགས་སྤྲུམ་དག་གིས་བྱང་རྒྱ་བཞེ། །རྣམ་པ་ཀུན་བརྟེན་ཐམས་ཅད་དུ། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཐོ་ཚོམ་དག།
 གཙོད་པ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འཛིན་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་མི་མངའ། །རྫོགས་པ་མེད་ཅིང་མི་གནས་པ། །མི་
 གཤོ་ཚས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ། །སྤྱོམ་མེད་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དམ་པའི་དོན་ནི་བྱུང་བ་ལྟེ། །ས་ཀུན་
 ལས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཚོག་ཏུ་སྤྱུར། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམ་གྲོལ་མཛད། །
 ཡོན་ཏན་མི་བཟད་མཉམ་མེད་ལུན། །འཕྱི་རྟེན་དག་དང་དགྱིལ་འཁོར་ནའང་། །སྤང་ན་ལྟ་དང་མི་
 རྣམས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་མཐོང་བ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་། །མཚོད་ཀྱིན་རྒྱ་མཚོས་
 མཚོད་པ་དང་། །བཀའ་བཞིན་རྒྱུ་བ་པ་རྟེ་གཅིག་ལ། །དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་བཙོན་བར་སྟོག །ལམ་གྱིས་དྲི་
 མ་དང་བུལ་བ་དང་རོ་ཚོ་སྐྱེས་པའི་འབྲས་ལུའི་རྒྱབས་སོ། །

॥

གསུམ་པ། དེ་རྣམས་ཉེ་བར་བསྐྱས་ཉེ་གདམས་པ།

དེ་ལྟར་དོན་དམ་ཚོས་སྤྱི་གཞི་འབྲས་ནི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཀྱི་གཅིག་ཅིང་། །སྤྱོད་པ་དྲི་མ་
 འཛམས་སྤྱེད་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྟེ། །རྣམ་པ་ལའང་ལ་སྤྱོད་ཚོགས་
 འཁོར་པའི་རྒྱང་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་སྤྱོད་པའི་དཔེས་གསུངས་པ་ཡང་ལྟར་བཤད་ཅིང་།

སྤྱུར་ཡང་། །རྒྱད་སྤྱིའི་འགྲེལ་བར་མདོ་དྲངས་པ། །སྤྱོད་པ་རྒྱ་མཚོ་དཔེར་ན། །ནོར་བུ་མེན་པོ་ཆེ་
 བེ་རྒྱུ་མེན་ཐང་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ། །ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སྤྱད་གཤམ་པ། །ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ། །འདམ་དུ་བརྒྱག་
 ལྟེ་ལོ་སྤྱོད་ཕྱག་གནས་པར་སྤྱུར་པ། །དེ་ལོ་སྤྱོད་འདས་ནས་འདམ་དེ་ལས་སྤྱང་ལྟེ། །སྤྱངས་ཤིང་བྱི་དོར་བྱས་

ཏེ་ལེགས་པར་བཀུས། ལེགས་པར་སྦྱངས། ལེགས་པར་བྱི་དོར་བྱས་པ་ན་དྲི་མ་མེད་པ་ནིར་ལུ་རིན་པོ་ཆེའི་
 རོ་བོ་དེ་ཉིད་མི་འདོར་རོ། །སྒོ་གོས་རྒྱུ་མཚོ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུ་བ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བར་རབ་ཏུ་ཤིས་ཏེ། འོན་ཀྱང་དེ་གྲོ་བུར་གྱི་ཉི་འཁོར་མོངས་པས་ཉོན་
 མོངས་པར་མཐོང་ངོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུ་བ་སེམས་དཔལ་འདི་སྦྱུམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བར་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་
 ནི་གྲོ་བུར་བསྟེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ། ཀྱན་ཏུ་རྟོགས་པས་བསྐྱེད་པའོ། །བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་
 གི་ཉི་འཁོར་ཉོན་མོངས་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་བསྟན་པར་རྒྱ་ས་སོ་སྦྱུམ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ལ་ཞུས་པའི་
 སེམས་མི་སྦྱེ་བའོ། །དེ་ནི་ལན་མང་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་སྦྱེ་བའོ། །དེ་འདི་
 སྦྱུམ་དུ་ཡང་སེམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ལ་སྦྱོབས་སམ་མཐུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་
 འདི་དག་ནི་མཐུ་སྦྱོབས་ཆུང་བའོ། །འདི་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་གནས་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་
 འདི་དག་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཆུ་ལ་
 བཞིན་དུ་ཡོད་ལ་བྱེད་པས་བརྟགས་པ་ན་ཁོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་ཁོ་བོས་ཅི་ནས་ཀྱང་འབྲེལ་བར་མི་
 འགྱུར་བའི་ལྷ་ར་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་ནི་མ་འབྲེལ་ན་ལེགས་ཀྱི། འབྲེལ་ན་
 ནི་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༡} །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། སྦྱིང་པོ་དང་དྲི་མའི་དཔེ་གཞན་དང་གཞན་མང་
 པོས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དོན་དམ་གྱི་གཞི་འབྲས་འགོག་བདེན་དུ་རོ་བོ་གཅིག་ཆུ་ལ་དང་། དྲི་མ་
 འཛོམས་བྱེད་ལམ་བདེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཆུ་ལ་དང་། དེས་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དག་པའི་ཆོག་ནས་གྱུར་
 རོབ་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་རོ་བོ་མི་འགྱུར་བའི་དཔེ་ནམ་མཁའ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཀུན་རྫོབ་གནུགས་སྤྱི་གཞི་ནི་དེ་
 སྦྱིང་བྱེད་གྱི་དང་པོ་སྟེ་རྒྱས་པའི་རིགས་སོ། །

ལམ་ནི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ་ལམ་ཆེར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བལྟས་
 པའི་ལ་རྟ་བྱིན་པ་རྣམས་དང་། སྦྱིང་པའི་རིམ་བ་ལ་ཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་
 ཉོན་གསུམ་བཞེངས་ཤིང་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཞིག་རལ་གསོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་པའི་ཞིང་ལམས་
 དགེ་པའི་ལོ་ཐོག་སྟེལ་བ་དང་། མགོན་མེད་ཅིང་ཉམ་ཐག་པ་རྣམས་ལ་འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ་བ་དང་ཕན་
 པ་སྦྱབ་པ་ལ་སོགས་པ། སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་ལས་ཀྱང་དགེ་པའི་ལོ་ཐོག་སྟེལ་ནས་སྦྱོན་ལམ་རྒྱལ་ས་ཆེན་
 སྦྱབ་པ་སྟེ། སྦྱོབ་པའི་ལམ་དུ་གཏོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཤིས་ཆེ་བའོ། །འབྲས་ལུ་དེ་དག་གིས་
 བསྐྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་གནུགས་སྤྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཡོན་ཏན་དང་འཕྱིན་ལས་ལུན་སྦྱུམ་ཆོགས་པའི་བདག་

ཉིད་ལྟར་བརྟན་པ་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོ་རྣམས་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའོ། །ཕྱང་རྒྱུ་
མེས་སྐུ་འཇུག་པ་ལས། དང་པོ་མེས་སྐུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཕྱང་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྒྱུ་བ་པ་
མོགས་པ། སློབ་ལམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གཞིའི་ཁོངས་སུ་བསྟུན་ནས་གསུངས་པའི།^{༡༡༥} ཕྱང་གཞི་ཞེས་
པ་ལྟར་སྐྱེད་བྱེད་ལ་གཞིར་གསུངས་པ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་བསྟུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

གཞི་ལམ་འབྲས་སུ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཆོ་ནི་རྒྱ་ཉིད་ལ་གཞི་དང་ལམ་དུ་བྱེ་བཡིན་པས་དེ་ལྟར་
གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དང་། གཉིས་སུ་བསྟུན་པ་ལ་འགལ་བ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་དོན་གཅིག་ལ། གཟུགས་
སྐྱེའི་ལེ་ཤེས་ལ་མོགས་པ་ཐེག་ཆེན་མི་སློབ་པའི་ལམ་དུ་གདོགས་པ་རྣམས་ལམ་བདེན་ཡིན་ཡང་། གཞི་
ལམ་འབྲས་སུ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ལ་བྱལ་གྱི་ལམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སློབ་ལམ་ཡིན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་བརྟན་པ་རྣམས་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་སུ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཤེས་ནས་ཉམས་སུ་སྦྱར་
བར་བྱ་བ་ནི་ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུན་པའི་ལམ་རྣམ་དག་སྟེ། འབྲས་སུ་ནི་ཐོབ་བྱུང་དམིགས་པ་དང་
སྐབས་གནས་དང་། ཕྱག་མཚོད་ལ་མོགས་པ་དང་གུས་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་གྱི་ལུ་ལ་ཉིད་དུ་གསུངས་པས་དེ་
ལྟར་ཤེས་ནས། གཙོ་བོར་ལམ་ཆོགས་གཉིས་སུ་བ་པ་ལ་ཤིན་དུ་བརྟན་པར་བྱའོ། །

རྒྱ་པའི་ས་བཅད་གསུམ་པ། བཤད་པའི་དགོ་པ་བཞེ་བ།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་གསུངས་རབ་ཟབ་མོ་བཟང་དགའི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་ནི། །རིགས་གསུམ་
མགོན་མོགས་རྒྱལ་ལྷན་རྣམས་གྱི་ལལ་གྱི་གདམས་པ་ཟབ་མོ་ཡིས། །གསལ་བར་མཛད་ལས་རྗེ་བཙུན་
སྤྱི་མའི་བྱིན་གྱིས་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་འདི། །རི་ཁྱོད་དཔེན་པར་ཟབ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་རྣམས་གྱི་རི་
ཆོས་ཏེ། །རྣམ་པར་དག་པའི་མདོ་རྒྱུད་བརྟན་བཅོས་ཀྱང་བར་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ངེས་དོན་རྒྱ་བོ་
མ་ལུས་འདུས་ཕྱིར་འདི་ནི་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཡང་། །གཞི་ལམ་འབྲས་སུ་འཇུག་པ་དང་ལྟ་སྟེན་སྦྱོར་པ་འཇང་
མི་སྦྱོང་པའི། །མཐར་ཐུག་ཐུན་མོང་མིན་པ་སྟོན་ཕྱིར་འདི་མིང་དོན་དང་ལྡན་པ་ལགས། །དགོངས་པ་ཐབ་
མོ་ངེས་པར་འགྲེལ་སྦྱང་འདི་ནི་རྒྱལ་བའི་དགོངས་འགྲེལ་ཏེ། །རྩོམ་པའི་ཆོག་ཀྱང་ངེས་པར་འགྲེལ་སྦྱང་རྩོམ་
རྩོམ་པའི་ཆོག་གི་མདུད་འགྲོལ་ཡང་། །ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་གསལ་བར་སྟོན་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་བོའི་སྟོན་མི་
དང་། །ལུང་རིགས་མན་ངག་ཟབ་དགུ་འདུས་ཕྱིར་ཡིད་བཞིན་ནོར་ལུའི་མཚོག་ཀྱང་ཡིན། །དེ་སྦྱང་འདི་ན་
རང་རིགས་རྒྱན་པོའི་དག་ཅམ་དབང་དུ་བྱེད་པ་དང་། །དང་བོར་གང་ཐོས་དེ་ལ་ཞེན་སྦྱང་བྱམ་ཐུབ་ཅན་
དབང་མོང་དང་། །རྟོན་པ་བཞི་བྱས་འདོད་མི་མང་བས་བདེན་པར་འཛོག་པའི་མི་རྣམས་དང་། །མཐུན་པ་

དཀའ་མོད་ལྷན་པཅས་རྒྱལ་པོའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་དོན་དང་མཐུན། །འདི་ལ་གང་གི་ཐུགས་དགོངས་
བཟང་པོས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བར་མཛད་རྒྱལ་པོ་དང་། །མཐུན་པའི་གྲོགས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་བཟང་པོ་འབྲལ་
བར་མཛད་པ་ལ་སྟགས་པ། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་མདོ་རྒྱད་མན་ངག་ཟབ་མོའི་དོན། །མཛོང་
མེད་རྟོགས་ནས་སྤྱར་བར་བོས་ཏེ་གཞན་དོན་རྒྱབ་ས་ཆེན་གྱིད་པར་ཤོག། །གནས་སྤྲེལ་སྤྲེལ་ཀུན་རྒྱ་སངས་རྒྱས་
དགུས་པའི་དད་བརྩོན་གཤམ་རབ་སྦྱིང་རྗེ་དང་། །སྦྱིང་སྦྱོབ་ས་ཡིད་གཞུངས་ངོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་འཛོལ་མཆོག་
དང་གཏོང་ཡོད་དང་། །རྒྱལ་ཁྲིམས་ཏིང་འཛིན་དམ་ཆོག་བཞི་དྲུག་བརྒྱད་དང་བརྒྱད་དང་བརྒྱད་དུག་གི། །སྤྱོད་
པ་བཟང་པོས་རྟག་རྟག་ནས་སྤྱར་ནས་ཡང་ཉམས་བར་མ་གྱུར་ཅིག།

འདི་ནི་སྦྱེས་སྤྲེལ་པ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཆེན་པོ་རྒྱལ་པོ་གཅུག་གི་ནོར་ལུར་གྱུར་པ། མཐན་ཆེན་རོ་
གདན་བདེ་ཐོན་སྤྱོད་རྒྱལ་པོ་གསུང་གིས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བ་དང་། །ལེགས་པར་སྤྱར་བའི་སྤྲད་གྱིས་
བརྒྱུད་སྤྱོད་ཅིང་ལུང་དང་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་དང་ལྷན་པའི། །སྤྲེལ་པོ་རྒྱུ་པའི་གསུང་
གིས་བསྐྱལ་བ་དང་། །གཞན་ཡང་སྤྲེལ་སྤྲེལ་ས་ལས་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྟགས་པ། །མཐས་བརྩན་བཟང་
པོའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་དང་། །རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་གཤམ་པ་
བསམ་ཤིངས་ཅོག་སྤྱུ་པ་ལ་སྟགས་པ། །ངེས་དོན་གྱི་རྒྱུ་པ་པོ་བཟང་པོ་རྒྱལ་པོ་གསུང་གིས་བསྐྱལ་བ་
དང་། །ཁྱད་པར་དུ་སྤྲེལ་པའི་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་པས་བརྒྱུ་འབྲལ་བཟང་པོ་དང་བཅས་པའི་བསྟེན་བཀྱར་གྱིས་
ལེགས་པར་བཏེག་ཅིང་། དད་མོས་ཆེན་པོ་མཛད་དེ། །རྒྱལ་ཁམས་བརྩོན་པ་བཞི་ལྷན་གྱིས་ངེས་དོན་ཟབ་
མོ་མཐར་ཐུག་གི་ལུང་རིགས་མན་ངག་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན། །རོ་ནང་དཔལ་གྱི་གནས་ཆེན་དུ་བཀོད་པ་སྟེ། །སྤྱོ་
ལྷན་གསུ་པོར་གནས་ཤིང་ངེས་དོན་ཆོས་ཉིད་བརྟོམས་པའི་ཉམས་སྤོང་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྒྱལ་པོ་བརྩན་དུ་
མི་རུང་བའི་བཀའ་རྒྱུད་མ་པོ་ཡོད་པས། །དེ་ཁོ་ན་བཞིན་མཛད་པར་བྱ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལས་འདས་ན་དམ་ཆོག་
ལས་འདས་སོ། །འཛུལ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་།

ལྷོ་ལ་ཕའི་མཆན།

- [illegible]

॥ १७७ ॥ བོད་མཆོད་མ། རྩོམ་པུང་ལྟོད་པ། བོད་ ༥༩ ལ།

१५१. श्रुतये १५१० मन्त्रः। श्रुतयेत्येव नि अर्णोदयेऽप्युच्यते। इत्यपि अत्रात्रोदयेऽप्युच्यते। अत्र १ मन्त्रः।

१३१८ छेदने ३५५६ मङ्गल, दसुआ, ६ ह्येवा-दयेक-मुमुया, दसुआ-देक-केक-ह्येक-दसुआ, १५५३ ६६

१३० श्रीदत्ता १४०३ मङ्गल। बुद्धमन्त्रेण। इति मङ्गलप्रयोगः। श्रीरामचन्द्राय नमः। अथ १७ व

१३१ दमः शमः कदमः शमः २३१ दमः शमः कदमः शमः

[illegible]

१३२ होदये १५५ मङ्गल। सुन्दरियोवा ९ शुभसुमनसाय। सुखमक्षया मेव ११ रवि ७ वर

[illegible]

१२५ ଭୁବନେଶ୍ୱରୀ ୧୦୭୯ ପାହୁଡ଼ା ଶେଷାଦିତ୍ୟା ବି ପ୍ରଣୟପାଞ୍ଚମୂର୍ତ୍ତିସଂ କୁନ୍ଦକୁଳା ସୁଧାକାରୀ ୨ ମୈ ୩୧୮୬ ମୈ ୪୭ ପଠ

११७ श्रीदत्तो ६०६५ चक्रवर्त्तु। शेषशतकम्। श्री अमरनाथसंस्कृतम्। श्री १०७ १५५

१३७ देशपादकपथेत् । ईकोस्यकन्ययासम् ।

११८. छेदने ८-११. अक्षर। शेषशतम्। ये अक्षराणां शेषशतम्। सुदृढमिच्छामहे। अथ ११९. ११

१३५ छेदने ६०२६ पाठ्य। अत्रात्तरम्। ये पुस्तकपाठकेषु। सुतपुत्रः श्रवण १ मीन १७ मीन ४९ च

[illegible]

१९११ अक्टूबर १०-१९९९ मङ्गल, सोमवार, बुधवार, गुरुवार, शुक्रवार १, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, १०, ११, १२, १३, १४, १५, १६, १७, १८, १९, २०, २१, २२, २३, २४, २५, २६, २७, २८, २९, ३०, ३१, ३२, ३३, ३४, ३५, ३६, ३७, ३८, ३९, ४०, ४१, ४२, ४३, ४४, ४५, ४६, ४७, ४८, ४९, ५०, ५१, ५२, ५३, ५४, ५५, ५६, ५७, ५८, ५९, ६०, ६१, ६२, ६३, ६४, ६५, ६६, ६७, ६८, ६९, ७०, ७१, ७२, ७३, ७४, ७५, ७६, ७७, ७८, ७९, ८०, ८१, ८२, ८३, ८४, ८५, ८६, ८७, ८८, ८९, ९०, ९१, ९२, ९३, ९४, ९५, ९६, ९७, ९८, ९९, १००, १०१, १०२, १०३, १०४, १०५, १०६, १०७, १०८, १०९, ११०, १११, ११२, ११३, ११४, ११५, ११६, ११७, ११८, ११९, १२०, १२१, १२२, १२३, १२४, १२५, १२६, १२७, १२८, १२९, १३०, १३१, १३२, १३३, १३४, १३५, १३६, १३७, १३८, १३९, १४०, १४१, १४२, १४३, १४४, १४५, १४६, १४७, १४८, १४९, १५०, १५१, १५२, १५३, १५४, १५५, १५६, १५७, १५८, १५९, १६०, १६१, १६२, १६३, १६४, १६५, १६६, १६७, १६८, १६९, १७०, १७१, १७२, १७३, १७४, १७५, १७६, १७७, १७८, १७९, १८०, १८१, १८२, १८३, १८४, १८५, १८६, १८७, १८८, १८९, १९०, १९१, १९२, १९३, १९४, १९५, १९६, १९७, १९८, १९९, २००, २०१, २०२, २०३, २०४, २०५, २०६, २०७, २०८, २०९, २१०, २११, २१२, २१३, २१४, २१५, २१६, २१७, २१८, २१९, २२०, २२१, २२२, २२३, २२४, २२५, २२६, २२७, २२८, २२९, २३०, २३१, २३२, २३३, २३४, २३५, २३६, २३७, २३८, २३९, २४०, २४१, २४२, २४३, २४४, २४५, २४६, २४७, २४८, २४९, २५०, २५१, २५२, २५३, २५४, २५५, २५६, २५७, २५८, २५९, २६०, २६१, २६२, २६३, २६४, २६५, २६६, २६७, २६८, २६९, २७०, २७१, २७२, २७३, २७४, २७५, २७६, २७७, २७८, २७९, २८०, २८१, २८२, २८३, २८४, २८५, २८६, २८७, २८८, २८९, २९०, २९१, २९२, २९३, २९४, २९५, २९६, २९७, २९८, २९९, ३००, ३०१, ३०२, ३०३, ३०४, ३०५, ३०६, ३०७, ३०८, ३०९, ३१०, ३११, ३१२, ३१३, ३१४, ३१५, ३१६, ३१७, ३१८, ३१९, ३२०, ३२१, ३२२, ३२३, ३२४, ३२५, ३२६, ३२७, ३२८, ३२९, ३३०, ३३१, ३३२, ३३३, ३३४, ३३५, ३३६, ३३७, ३३८, ३३९, ३४०, ३४१, ३४२, ३४३, ३४४, ३४५, ३४६, ३४७, ३४८, ३४९, ३५०, ३५१, ३५२, ३५३, ३५४, ३५५, ३५६, ३५७, ३५८, ३५९, ३६०, ३६१, ३६२, ३६३, ३६४, ३६५, ३६६, ३६७, ३६८, ३६९, ३७०, ३७१, ३७२, ३७३, ३७४, ३७५, ३७६, ३७७, ३७८, ३७९, ३८०, ३८१, ३८२, ३८३, ३८४, ३८५, ३८६, ३८७, ३८८, ३८९, ३९०, ३९१, ३९२, ३९३, ३९४, ३९५, ३९६, ३९७, ३९८, ३९९, ४००, ४०१, ४०२, ४०३, ४०४, ४०५, ४०६, ४०७, ४०८, ४०९, ४१०, ४११, ४१२, ४१३, ४१४, ४१५, ४१६, ४१७, ४१८, ४१९, ४२०, ४२१, ४२२, ४२३, ४२४, ४२५, ४२६, ४२७, ४२८, ४२९, ४३०, ४३१, ४३२, ४३३, ४३४, ४३५, ४३६, ४३७, ४३८, ४३९, ४४०, ४४१, ४४२, ४४३, ४४४, ४४५, ४४६, ४४७, ४४८, ४४९, ४५०, ४५१, ४५२, ४५३, ४५४, ४५५, ४५६, ४५७, ४५८, ४५९, ४६०, ४६१, ४६२, ४६३, ४६४, ४६५, ४६६, ४६७, ४६८, ४६९, ४७०, ४७१, ४७२, ४७३, ४७४, ४७५, ४७६, ४७७, ४७८, ४७९, ४८०, ४८१, ४८२, ४८३, ४८४, ४८५, ४८६, ४८७, ४८८, ४८९, ४९०, ४९१, ४९२, ४९३, ४९४, ४९५, ४९६, ४९७, ४९८, ४९९, ५००, ५०१, ५०२, ५०३, ५०४, ५०५, ५०६, ५०७, ५०८, ५०९, ५१०, ५११, ५१२, ५१३, ५१४, ५१५, ५१६, ५१७, ५१८, ५१९, ५२०, ५२१, ५२२, ५२३, ५२४, ५२५, ५२६, ५२७, ५२८, ५२९, ५३०, ५३१, ५३२, ५३३

१६९ गीतमङ्गलम् पुष्पायामण्डपे कुन्दसुखा मृदला ८ श्लोक १ शेष ५७ क

[illegible]

༡༩༩ གྲིས་པང་པའི་ཏྲ་གྲིས་འོད་གསལ་པ། རི་རྩོམ་མཆན་རྒྱགས་མ།

१९५ छेदने १०० मजदूर अर्द्धश्रमि क अवसरानसोपानावरीअई। ओही १ सैमा २५ मजदूर

१९८७-८८ १९९०-९१ १९९३-९४ १९९६-९७ १९९९-०० २००२-०३ २००५-०६ २००८-०९ २०११-१२ २०१४-१५ २०१७-१८ २०२०-२१

१६७ श्रीरामो १०७ वगवा मर्देपु उ गदगावगमिनामयवेमर्दे येसु ५ मेमा १२ वग

१६५. गौडभास्कराचार्य आचार्यसंज्ञासहितम् । अथ ५ सर्ग १५५ ३६

१३६ बौद्धसंस्कृतस्य। अद्वयसंयोगसमिद्धौ। तेषु १ संवत् १९५०

१५० हेतु ६५० मय १५१ ७ १५६ हेतु १५६ मय १५६ ७ १५६

१५१ गौड-महर्षिः कुरुदेवेदेवेभ्यः नमः १५२ नमः

१५३ गौडगुरुदत्ता गुरुदेवेभ्यो नमः १५४ ३५

१५१ गेंदमकुंदला कुंददेहेकुंभे मंग १५२ म०

[illegible]

१५५ छेदस्य ३६० वस्तुतः कृत्वा ॥ गच्छत्ययमवस्थायाम् ॥ स्यात् ७ वर

[illegible]

ཏཱ་ལཾ་ རྩེ་དགོ་ ༡༥༤ བཀའ། རྒྱུད་ ༡ དབུ་ལྷན་ཕྱི་ལོར་ལོ། རྩེ་ ༤༦ རྩེ་ག ༡༠༩ ཕྱི་

༡༩ རྗེ་དཔལ་ ༣༥༣ བཀའ་ ༣༣༥ ། ༡ དཔལ་འཕེལ་གྱི་ཡོལ་པ་མེད་ཀྱི་ ༥༤ རྗེ་ ༡༠༨ ཅན་

१५८ छेदको ९१२ व्याख्या कृत ८ अथवा २०० अङ्क देखा १० अङ्क ११ व्याख्या

- ༡༤༠ བདག་པོ་དང་། རིམ་མཐོང་ཆུ་མཚོ།
 ༡༤༡ རྩེ་དགོ ༤༡༧ བཀའ་ རྒྱུད། ༤ གྱེད་ཇི་ཇི་ལེས་བྱ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ལེམ་ ༥ འོག ༡༡ ན་༩
 ༡༤༢ ཀོང་མཚུངས། གྱེད་ཇི་ཇི་ལེས་བྱ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ལེམ་ ༩ འོག ༡༧ བཅ
 ༡༤༣ ཀོང་མཚུངས། གྱེད་ཇི་ཇི་ལེས་བྱ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ལེམ་ ༡༠ འོག ༡༡ བཅ
 ༡༤༤ རྩེ་དགོ ༡༤༤ བཀའ་ རྒྱུད། ༧ མཛོན་པ་ར་པ་ཇོན་པའི་རྒྱུད་བླ་མ། འོག ༡༤༤ བཅ
 ༡༤༥ རྩེ་དགོ ༡༤༠ བཀའ་ རྒྱུད། ༧ འཇམ་དཔལ་མཚན་པ་ཇོན་པོ། འོག ༩ ན་༩
 ༡༤༦ རྩེ་དགོ ༤༤༩ བཀའ་ རྒྱུད། ༩ གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེམ་ ༡༤ འོག ༡༤ བཅ
 ༡༤༧ རྩེ་དགོ ༡༤༠ བཀའ་ རྒྱུད། ༧ འཇམ་དཔལ་མཚན་པ་ཇོན་པོ། འོག ༩ ན་༩
 ༡༤༨ རྩེ་དགོ ༢༤༩ བཀའ་ རྒྱུད། ༧ དཔལ་རྩལ་གྱི་འཁོར་པོ། རྟོག ༡༠༩ འོག ༡༡༡ བཅ
 ༡༤༩ མཆོག་པ་ར་པ་གདན་ནས། རིམ་མཐོང་ཆུ་མཚོ།
 ༡༥༠ ཇོ་ཇི་ལས་ལྷོས་ཇོ་ཇི་པདག་ ཅེས་པ་ནས། ཀྱིན་མོངས་ལམས་ནམས་དག་པའི་པདག་ ཅེས་པའི་པར་རྒྱུད་པ་ནམས་མཚན་པ་ཇོན་པོ་
 ལས་པ་ཇོན་པོ། རྩེ་དགོ ༡༤༠ བཀའ་ རྒྱུད། ༧ འཇམ་དཔལ་མཚན་པ་ཇོན་པོ། འོག ༨ བཅ
 ༡༥༡ རྩེ་དགོ ༤༤༩ བཀའ་ རྒྱུད། ༩ གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེམ་ ༨ འོག ༡༠༡ བཅ
 ༡༥༢ རྩེ་དགོ ༤༤༩ བཀའ་ རྒྱུད། ༩ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཀྱི་མ། འོག ༡༡༠ བཅ
 ༡༥༣ རྩེ་དགོ ༤༤༩ བཀའ་ རྒྱུད། ༩ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཀྱི་མ། འོག ༡༡༡ བཅ
 ༡༥༤ རྩེ་དགོ ༤༤༩ བཀའ་ རྒྱུད། ༩ གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེམ་ ༡༩ འོག ༡༡༡ ན་༩
 ༡༥༥ རྩེ་དགོ ༤༡༤ བཀའ་ རྒྱུད། ༧ དཔལ་རྩལ་པ་མེད་པའི་རྒྱུད། འོག ༢༤༡ ན་༩
 ༡༥༦ རྩེ་དགོ ༤༠༤༤ བཀའ་ ལེམས་ཅུ་མ། རི་འཕགས་པ་མོགས་མེད། མཛོན་པ་ལྷན་པ་ལུས། འོག ༢༤ བཅ
 ༡༥༧ རྩེ་དགོ ༡༩༩ བཀའ་ མདོ་ལྟེ། ༤ འཕགས་པ་རྩེ་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ། འོག ༡༠༩ བཅ
 ༡༥༨ ཀོང་མཚུངས། འཕགས་པ་རྩེ་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ། འོག ༡༡༥ བཅ
 ༡༥༩ ཀོང་མཚུངས། འཕགས་པ་རྩེ་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ། འོག ༡༠༤ ན་༩
 ༡༦༠ ཀོང་མཚུངས། འཕགས་པ་རྩེ་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ། འོག ༡༠༤ ན་༩
 ༡༦༡ རྩེ་དགོ ༡༡༤ བཀའ་ མདོ་ལྟེ། ༩ ལྷོ་ལོག་ནས་བསྐྱར་བའི་བྱང་འདས་ཆེན་པོ། བཟའོ། ༩ ལེམ་ ༡ འོག ༩༤ ན་༡
 ༡༦༢ ཀོང་མཚུངས། ལྷོ་ལོག་ནས་བསྐྱར་བའི་བྱང་འདས་ཆེན་པོ། བཟའོ། ༩ ལེམ་ ༡ འོག ༩༤ བཅ
 ༡༦༣ ཀོང་མཚུངས། ལྷོ་ལོག་ནས་བསྐྱར་བའི་བྱང་འདས་ཆེན་པོ། བཟའོ། ༩ ལེམ་ ༡ འོག ༩༩ བཅ
 ༡༦༤ ཀོང་མཚུངས། ལྷོ་ལོག་ནས་བསྐྱར་བའི་བྱང་འདས་ཆེན་པོ། བཟའོ། ༡༤ ལེམ་ ༦ འོག ༩༩༩ བཅ
 ༡༦༥ ཀོང་མཚུངས། ལྷོ་ལོག་ནས་བསྐྱར་བའི་བྱང་འདས་ཆེན་པོ། བཟའོ། ༡༩ ལེམ་ ༦ འོག ༩༡༡ ན་༩
 ༡༦༦ ཀོང་མཚུངས། ལྷོ་ལོག་ནས་བསྐྱར་བའི་བྱང་འདས་ཆེན་པོ། བཟའོ། ༢༤ ལེམ་ ༡༡ འོག ༡༤༦ ན་༧
 ༡༦༧ ཀོང་མཚུངས། ལྷོ་ལོག་ནས་བསྐྱར་བའི་བྱང་འདས་ཆེན་པོ། བཟའོ། ༡༠ ལེམ་ ༤ འོག ༡༡༩ ན་༩
 ༡༦༨ ཀོང་མཚུངས། ལྷོ་ལོག་ནས་བསྐྱར་བའི་བྱང་འདས་ཆེན་པོ། བཟའོ། ༡༠ ལེམ་ ༤ འོག ༡༡༩ བཅ
 ༡༦༩ ཀོང་མཚུངས། ལྷོ་ལོག་ནས་བསྐྱར་བའི་བྱང་འདས་ཆེན་པོ། བཟའོ། ༡༠ ལེམ་ ༤ འོག ༡༡༩ བཅ
 ༡༧༠ ཀོང་མཚུངས། ལྷོ་ལོག་ནས་བསྐྱར་བའི་བྱང་འདས་ཆེན་པོ། བཟའོ། ༡༤ ལེམ་ ༡༠ འོག ༡༤ ན་༩
 ༡༧༡ རྩེ་དགོ ༡༩༩ བཀའ་ མདོ་ལྟེ། ༧ ལྷོ་ཆེན་པོའི་མདོ། བཟའོ། ༩ འོག ༡༩༩ བཅ

[illegible]

१५६ मोंदः ३८६२४। दमदादुवाग्रीदमोदो। मेमेकावेसु। श्लोक ११० मों ११३ व

१५८ ལྷ་པོའི་ ༡༢༩ པར་ནས། སྐད་ལྟེལ་ ༥ པར་དཀར་པོ། ལྟེལ་ཆེན་བྱི་མེད་པོ་༥། ཨ་ཤེས་ལེགས་ བོན། ༡༡༥ དང་

१५० श्रीरामो १९० वाराणसी अर्द्धश्री। च श्रीरामो वाराणसी अर्द्धश्री। च श्रीरामो १९० वाराणसी

६७ श्रीमते १९० मगादा अर्द्धश्रेष्ठे प्रभुपूजावशात्प्रसन्नो भूतः सदा सुखी यः । यथायं १० श्लोकः ५ मगादा ११३ वा

ལྷན་སྐྱེད་པོ་ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འཕྲེལ་ བ་ ལྷན་མཛོད། བདེ་མཛོད་རྒྱུད་འཕྲེལ་ རྟོག་ ༥༥ བཟ།

१७३ छेदयो १९ बाज २०३३ बाजुया २१ क २२३३ बाजुया २३ बाज २४ २५

१५६ श्रीऽनो १३१ मगस अर्द्धे। अ नरेकअर्द्धे श्रीऽनो अर्द्धे। मगसो। अ नरेक १८ व

१५५ छेदको १११ पगल भर्दछे। क भैरव्छेदको भर्द। वभयें। ५ रेंग १८९ व०

༡༤ རྩོམ་གྱི་ ༡༩༩༩ ལོར། རྩོམ་པ་ལས། ༡ འཕགས་པ་ལྷ་ལྷུང་། ལྷ་ལྷུང་ལ་འཕྲོད་པ། རྩོམ་ ༦༩ ལེ།

१८७७ ई. १० ११ १२ १३ १४ १५ १६ १७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १००

[illegible][illegible]

३०० श्रुतयो १७३ वक्तव्य। अर्थः हे। क र्त्तव्येनैव अर्थः नैव १५९ वद

༡༩༩ རྒྱུ་ལྡན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན། རྒྱུ་ལྡན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན། རྒྱུ་ལྡན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན།

༡༩༩ ལྷོ་དཀོ ༢༡༩ འགའ། མདོ་ལྷོ། མ་ཆེན་ལྷོ་དཀོ་མདོ། རྒྱལ་ ༡༨༥ མ་༩

३७३ རྟེན་པོ་ ३७३ བཀའ་པ་ ༩༩ རྟེན་ ཆ་ རྟེན་བྱེད་པོ་མཛོད་ རྟེན་ ११५ ཆ་

[illegible]

१-५५ श्रीरामो १२८० चक्रा। सुन्दरप्रिया। ६ पञ्चदशस्यै। प्रयागकेन्द्रमिन्द्रेण। अष्टमस्तुतिः। मेष १७५ घट।

१०८। अथेदो ६०९० चक्रम् । अथानुक्रमः । श्री गुरुभक्त्यानुसृत्य । अथेदो १० श्लोक ५७ श्लोक ११ च

ལམ་ རྟེན་གྱི་ ༥༠༧༥ བཀྲ་ཤིས་ ལོ་མཇུག་པར་ སྤུས་ལེན་པའི་དུང་སྤྲུལ་ ལྷ་ལུག་ ༡ རྩོམ་ ༥ རྟེན་ ༥༥ བཀྲ་

[illegible]

६५५ श्रीशैलानन्दनन्दनस्य श्रीशैलानन्दनस्य

१६० छेदने १६० वगदा मर्दिछे। ए भुवि च्छावसावधुराचरि सुन्दरदमकैतय। वसय। १ वेला १ मण ३५ व३

१५) རྟེན་གོ་ ༡༩༨ དཀའ་པ་ མདོ་རྒྱུ། མ། དྲི་མ་མེད་བར་གྲགས་མཁའ་བརྒྱུན་པ་ལོ་མདོ། ཤོག ༡༩༥ བཅ།

१२६ རྟེན་གྱི་ १३३མ་ བུ་མཉམ། རྒྱུད་འགྲེལ། ५ རྒྱུད་རང་གཞིགས་མད་བར་རྒྱུག རྩི་མེད་འོད། ལེལ། འོག་ ११३ བམ་

[illegible]

१२९ श्रेयसो १ मगस्य मेरुमुखा ५ मेरुमयमुखा मेरुमुखा पञ्चमयमुखा येषु १० मगस्यो १ मग ९ मय

६५४ ལྷོ་དགེ་ ༡༩ བཀའ་ཤིང་སྒྲིབ། ་ མཛན་རྒྱུད་པ། སྟོན་ ༥ བཅ

༩༤ ལྷོ་དགེ ༡༩་ པར་ལ། མདོ་སྒོ། བ ཕྱི་རྒྱ་བཟང་བླུ་པ་འཇིགས་པ་དཀར། བཟའོ། ༡་ རྟོན། ༡༩༥ དཔ

[illegible][illegible]

१९८ श्रीदत्ता ६०९० पञ्चमः अष्टमः सप्तमः अष्टमः सप्तमः अष्टमः सप्तमः अष्टमः सप्तमः अष्टमः सप्तमः

३०० बुद्धा ६-१५ चक्रम्। अष्टमस्तम्। ४ पुष्पकचक्रम्। ५ मन्दारविभुज्। ६ ३ शृङ्गा ७ शृङ्गा ८ शृङ्गा

३१३ छेदने ११३ द्वाया अर्द्धे। क क्षत्रभेदयोगे। पृष्ठा ११० क३

११६ मीदःकुडुदः। केदःमेदःगीः। सेमा १११ ७१

१३५ सेंद्रियत्वः सेंद्रियत्वः सेंद्रियत्वः १३५ ३१

३५८ खेदने १२४ दगावा मर्दिचे। ६ ह्मणेकेवेवयेमर्दि। वडाया। ७ सैबा १३ कृ

११५ गण्डमधुसूक्तम् ॥ इति केकेवर्षदेवस्य ॥ यमस्य ॥ १ ॥ सौम्य ॥ ११५ ॥

१९१ षोडशकुण्डला इत्येकेकेन द्वादशभिः सप्तभिः १ सप्त १९१ अ०

१५८ कंदमूलद्वयं हृषिकेशैकैव वैदेभ्यः वसिष्ठे ॥ ९ सौग ११३ अ०

१२० गङ्गाधर शिरोधार्यः । दिक्षुः शिरोधार्यः ।

१३७ श्रीदशो १९९ दशमः अर्द्धेष्टे ८ ह्रस्वकेकेवयिःअर्द्धेष्टे १ मेषा १९९ दश

१११ गङ्गासुन्दरी हविर्देवदेविभक्तं चामाद्य ५ श्रव १११ ३३

१९३३ छेदको १९३९ चत्वारः खर्चो। यो श्रुति केवले केवले। यो ११ सँग १९३९ चत्वारः

३१६ छेदको ५८ व्याय मर्त्योऽपि न भूतिरुत्पद्यते इति श्रुतं तस्मात् सदा यथा ५ अथ १०९ अथ

१२५ बौद्धो ८०३६ मधुका खेडाकाठमा वि सुभाषदासगैरुमो बुद्धासा बुढासा । हेंगा ७९ सेंगा ७९ यः

१३७ छेदको १११२ अनुसार पाँचैदेखि सात वर्यसम्मका र अर्धवयस्कहरूलाई कक्षा-५ देखि माध्यमिक शिक्षा सम्मको विद्यालयमा भर्ना गर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

[illegible][illegible][illegible]

མཚན་བརྗོད་པ་ལ་བཞུགས། རྗེ་དཔལ་ ༡༥༠ བཀའ་ ༡༡ ལས་མཛད་པ་ལ་མཚན་བརྗོད། བོལ་ ༡ བཤ

१६० द्रष्टुं न शक्यते । ईश्वरः सकलं ज्ञात्वा ।

१९७७ जेठ १० गते काठमाडौं, नेपालको राजधानीमा भएको छ।

१९६९ ई. १०३८ मङ्गल, शनिवार, २१ पुष्यमासको १०, बुधवार, १९६९ ई. १०३८ मङ्गल, ६७

१८१ छेदको १८० वगैर। सुद। ग। अक्षरद्वयमङ्गलवर्द्ध। मेरा ६ ४५

॥ १०९ ॥ गौडभट्टदत्ता। तस्माद्यथातथैव। शेषा २ मः

१८५ षोडशकुटुम्बका लक्ष्म्यादयश्चतुर्लोकचर्हिणः। संज्ञा ३ वयः

༡༤༦ ཁོང་མཚན་པ། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། རྟལ་ ༤ གྲུ

༡༩༩ གོང་མཆོད་པ། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྟེན། བོག་ ༤ བཟ

३८५ चदेक पद हेतुना पदरेख्युत्तर हेतुना रेख्युत्तर मन्त्रस्युत्तरमा

[illegible]

१५० छेदयो १५१ मण्डप १५२ छेद १५३ देवकीनगरमण्डप १५४ छेद १५५ मण्डप

३५७ लोदःसुदुदः॥ देःपतिवःपतिवःपतिवः॥ लोदः ३५७ ॥

१५९ गङ्गा-प्रसङ्गः। देवकीकथा-मोक्षसाधन-विश्लेषः। मंत्र १५० क

३५३ गौडगङ्गुल्ल ६० अथैतयासोपायविशेषोऽयम् । संज्ञा ३५१ क१

१९८ श्रीदत्ते ११९८ मङ्गल। दशम। ॐ अर्थकर्मसुखद। कर्मसिद्धयः। स्वयम्भुव। १५ श्रीग १ श्रीग १ म

- [illegible]

[illegible]

५९५ गौडबहुदसा कुदईहैउंको मंग १७५ ५९

१७५२ छेदको ८६५ मन्त्रा। कुन। उ कुनहोईछेदमा भेल्लु १३ शेष १९३ मन्त्र

१५०- ह्येदगो ७८९ दण्डाः सुद। च सुदह्नेदेष्टेयः वेद्यु १९ स्या १९९ उ

ལྟན་ རྒྱུ་བློ་ སྤྲི་གཏེ། འགྲེལ་ ཁྱད། ཅུ་ མཐོང་མཐོང་གསལ་པའི་རྒྱུ་བློ་ཀློང་། གྲོག་ ཅུ་ བཙུ་

१५९ श्रीदत्ते १३४७ मङ्गल। शुक्र-पक्षे वा ८ शुक्ल-पक्षादिनाशुभमङ्गलादिभिर्देवैः। अथैतानि।

५५३ छेदने ८१३ वाक्य ३३५ ८ प्रविष्टि-हे-बे-प्र-स-वि-कृत। ये-प्र १ कथ १ वा

१३५ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ १ ॥

५५५ गौडः कर्तुं दत्ता एतेषां लोकां देवेभ्यो दत्ता कदाचिन्मया मया २३४ क

५५५ गौडगङ्गाद्वयं यत्रोत्पद्यते तत्रोत्पद्यते। अथ यत्रोत्पद्यते तत्रोत्पद्यते ५५५

[illegible]

པལ་ཤིང་མཚན་པལ་ལ་མཚན་བཞི་དང་། མེད་པལ་ ༤ བཤ

༥༥༩ རོང་མཚུངས་ལ། འཇམ་དབལ་མཚན་བཟོད། རྟོག ༩ བཟ

༥༩༠ གོང་མཚུངས། འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད། རྟོག ༥ ཅན

༡༧) གོང་ཡུལ་ལ། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། ཤོག ༥ ཟུ

५५९ छेन्सो ६५० यगदा कुडा ७ कुन्देहेहेमो सैष १५० य८

५५३ षोडशी १५० वक्राः। त्रिंशत् ॥ अक्षरान्तरम् ॥ अक्षरान्तरम् ॥ अक्षरान्तरम् ॥ अक्षरान्तरम् ॥ अक्षरान्तरम् ॥

༡༠༩ རྟོག་མཁུངས་ལ། བཅའ་དཔལ་མཚན་བཞེད། རྟོག་ ༥ བྱ

༥༧༥ གོང་མཚན་པལ། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། གླིང་ ༦ བཀ

ཕལ་ གོང་མཚན། འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད། མེག ༦ བཅ

५७३ नन्दयामहङ्गसुतपरीक्षमाशेषायैवात्रार्द्धेनयेत्कथं

[illegible][illegible]

५७० श्रुतसि ६३४ मन्त्रा ॥ १८॥ ९ दोषैकश्रितमन्त्राय चत्वार्यो ३ सेवा २५ पक्ष

५७१। भूद्वी ९५३। अना। कृत्वा। न दध्यामहेन दधयिषेण यजेते यदि कुंभपानिक्रमायाः पूर्णा १५४। अथ

५७६ छेदयो ६५० व्याख्या कृत्वा १७ कृतहोत्रेहोत्रेयो मेषा १६५ कृ

[illegible][illegible]

६०५ गीतः प्रथमः। दशमस्कन्धे द्वादशोऽङ्कः। अङ्कादङ्गुलीयैः। मेष १३२ वृ

[illegible][illegible]

१८५। छेदने १८५५। मरुतः कन्दोत्प्रेषणः ५। ज्ञानगणनया। शैलमन्त्राय। येसु। १९। मेमा। २०। मय

॥ १७ ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

१५० श्रेष्ठो १९८६ मङ्गल शुद्धपक्षे च शुद्धश्रावणविषुवदनुष्ठातः तिथ्यर्थात् । पञ्चमितीयेन च १९८७

- [illegible]

- [illegible]

- ॥ १ ॥
॥ २ ॥
॥ ३ ॥
॥ ४ ॥
॥ ५ ॥
॥ ६ ॥
॥ ७ ॥
॥ ८ ॥
॥ ९ ॥
॥ १० ॥
॥ ११ ॥
॥ १२ ॥
॥ १३ ॥
॥ १४ ॥
॥ १५ ॥
॥ १६ ॥
॥ १७ ॥
॥ १८ ॥
॥ १९ ॥
॥ २० ॥
॥ २१ ॥
॥ २२ ॥
॥ २३ ॥
॥ २४ ॥
॥ २५ ॥
॥ २६ ॥
॥ २७ ॥
॥ २८ ॥
॥ २९ ॥
॥ ३० ॥
॥ ३१ ॥
॥ ३२ ॥
॥ ३३ ॥
॥ ३४ ॥
॥ ३५ ॥
॥ ३६ ॥
॥ ३७ ॥
॥ ३८ ॥
॥ ३९ ॥
॥ ४० ॥
॥ ४१ ॥
॥ ४२ ॥
॥ ४३ ॥
॥ ४४ ॥
॥ ४५ ॥
॥ ४६ ॥
॥ ४७ ॥
॥ ४८ ॥
॥ ४९ ॥
॥ ५० ॥
॥ ५१ ॥
॥ ५२ ॥
॥ ५३ ॥
॥ ५४ ॥
॥ ५५ ॥
॥ ५६ ॥
॥ ५७ ॥
॥ ५८ ॥
॥ ५९ ॥
॥ ६० ॥
॥ ६१ ॥
॥ ६२ ॥
॥ ६३ ॥
॥ ६४ ॥
॥ ६५ ॥
॥ ६६ ॥
॥ ६७ ॥
॥ ६८ ॥
॥ ६९ ॥
॥ ७० ॥
॥ ७१ ॥
॥ ७२ ॥
॥ ७३ ॥
॥ ७४ ॥
॥ ७५ ॥
॥ ७६ ॥
॥ ७७ ॥
॥ ७८ ॥
॥ ७९ ॥
॥ ८० ॥
॥ ८१ ॥
॥ ८२ ॥
॥ ८३ ॥
॥ ८४ ॥
॥ ८५ ॥
॥ ८६ ॥
॥ ८७ ॥
॥ ८८ ॥
॥ ८९ ॥
॥ ९० ॥
॥ ९१ ॥
॥ ९२ ॥
॥ ९३ ॥
॥ ९४ ॥
॥ ९५ ॥
॥ ९६ ॥
॥ ९७ ॥
॥ ९८ ॥
॥ ९९ ॥
॥ १०० ॥

१६० མཛད་སྐབས། ་འགྲོ་ལ་ཆེན་པོ་རྩི་མཛད་པོ་དང་། རྒྱུ་ཤུལ་སྡེ་ལོ་ལ། རོགས་ ༥༨ པའོ

༤༠༩ གྲངས་མཛུགས། འགྲེལ་མཛན་གྱི་མེད་པོད། རྒྱ་བ་པའི་ལུ་ལྷ། ཤོག་ ༤༠ བཟ

१६९ छेदने ११५० वाक्यां सुद्धाश्रया ग ह्मेह्वेदयोः सुदिङ्हेवाभ्यसिद्धमश्रया अथ १० व

姓名 性别 年龄 民族 籍贯 职业 文化程度 婚姻状况 健康状况 宗教信仰 政治面貌 社会关系 其他

[illegible]

१६५ छेदयो १७५ मन्त्राः कृत्वा न भवत्युक्तम् । उदाहरणं चैव १८५ मेव २०५

ཕུ་ལོ་ལྟེ་དགོ་ ༡༩༤༧ ལོ་ནས་ ལྷན་པ་ལྟེ་ལྟེ་ མ་ ལྷན་དག་ལྟེ་ ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ ལྟེ་ ༡༩༤༧ ལོ་

१७७ छेदको ७७७ पञ्चमः सुद ३ दक्षिणायामुदपञ्चमयिस्तुद। योका ११५ ३१

[illegible]

୧୯୮ ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କ ସମ୍ମାନ ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧାଂଜଳି ପାଇଁ ଶ୍ରୀ ୧୦ ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୯୯୧ ସା

[illegible]

संज्ञा १०० अक्ष

५१७ वेदगे ११५७ मङ्गल दसुय। स मेमेखीदये। मदेदुगरीसकुयपद। मदेदुयमेखीग। मेदुयसुय। मेग १ ३६

॥२॥ छेदको ५३ पाठ्य। दर्शकपुष्टेशा ॥ १० ॥ कृष्णप्रियं नमो भगवते वासुदेवाय ॥ अथ ॥ १० ॥

[illegible]

ལྟེན་པའི་ ༦༠ བཀའ། དཀོན་པའི་ལྟེན་པའི་ ༨ ཡུལ་སྐོས་མཐུན་པའི་མཛོད། ལྟེན་ ༩༩ བཀའ་ ༡༩ བཀའ་

५५ छेदने १७८ वगाना मर्दिछे। म गाना छेवदनेकदमपरीमनेकवामछुवपरीमने। मेरा ३५८ वग

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १३ ॥ अथ श्रीभगवत्प्रेमोपाध्यायः ॥ १३ ॥

५७ छेदो १०१ चक्र १५ २ चक्राचार्यः सुन्दरचन्द्रः श्री १ चक्र ५७

५५३ श्रीदश ७५३ मगल शुक्र। नः श्रीहृद्देव्यै नमः। ऐरा १ संम १ क

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

[illegible]

469 བུ་མ་འཛིན་མ་གྱི་མདོ་འདི་གསལ་ངོས་འཛིན་མ་གྲུབ།

१८९ श्रीरामो १९९८ मङ्गला दशुमा क मङ्गलमङ्गला मङ्गलमङ्गला मङ्गलमङ्गला १९९९ १९९९ १९९९

५७१. श्रुतको ११८. अगव्य। अर्द्धे। ३। कृषिणा दध्ना मधुना च विभुता भवन्त्या। अमर्षो। १। सैव। ११। ४५।

१५६. श्रद्धा १. १५७. मेरुद्विज ५. मेरुद्विज ५. १५८. मेरुद्विज ५. १५९. मेरुद्विज ५. १६०. मेरुद्विज ५.

१५५ छेदगे ४ घण्टा मेरुछिडा ९ मेसमय छेड रेवा छेड पछ्छेद छावकुवा गेल्य ३९ घण्टो ४ मेरा १२० दू

१६० छेदने १८२७ चक्रमा ५४३५५ ३ मर्गेवर्षाभूषण ३ पक्षेभयः २५६९५ १२ श्लोक १८ मेरु १५ ब'.

[illegible][illegible][illegible]

१०० श्रीदश ३११० मङ्गल दलुआ ठ मङ्गल मङ्गल मङ्गल मङ्गल १३ श्री १ श्री १ ३३

(२७) श्रीदत्ते १८६९ मङ्गल, शुक्रवा. अ. कनकशुभमङ्गलम्। शुक्लपक्षिन्। अंग १०५ म

[illegible]

१०८ श्रीदशै ३२९६ पञ्चमः। मेरुशिखः ॥ अथैव कुण्डलकुम्भः प्रथमः ॥ अथैव ॥ ३२९७ श्रीदशै ३

༩༠༩ ལྷ་དག ༡༦༠ བཀའ། རྒྱ། ༡ འཇམ་དབལ་མཚན་བཞུང་། རྒྱ། ༤ བལ

[illegible]

१७६ छेदको ७१०० बाण्डा कुदा ८ गुँदेईछेदेसपुःवाईकुदा। येसु ९ सेंबा १५ बाण्डा

༩༡་ རྩེད་གེ་ར་ཁ་བསྟོར། རྩེད་གེ་ ༩༢་ བསྟན། རྩེད་ཁ་བསྟོར། རྩེད་ཁ་བསྟོར་ལ་ རྩེད་ ༩༣་ བསྟན།

१७१ हेतुवे १५१ सप्तमः कृत्वा १ सप्तमः कृत्वा वेदेनवेद्ये १७१ १७१ १७१ १७१

१७९ वेदव्याख्या पञ्चमस्कन्धे । पेशेकपेशे । १७९ वेद १७९ म०

[illegible]

१७६ कौटिल्यसूत्रम् । अथोपायैः प्रविष्टे यद्विषये सौख्यं तदा विप्रश्नः ।

१७५ गैर-आर्य समाज के अग्रणी लोगोंने, जो मेरे साथ थे, मेरे १३९ वर्ष

[illegible][illegible]

१७९ श्रीमते १३२ पत्रायाः अन्तर्गते । ५ स्वयं श्रीपद्मनाभस्यैव लिखितम् । ६ मङ्गलम् । ७ मङ्गलम् । ८ मङ्गलम् ।

१७९ छेदने ८०१६ चक्रा कोसकड्या। धी पयसापमर्केत पो कानवाया शिपया १ सेंग १३ सेंग ५२ मध

१३० छेदने ३५९ वगदा क्रदा ग वगदाक्रदा। अगदायेसु सुग १ सुग २९ क्रदा

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । ॥ १ ॥ अथ श्रीकृष्णार्जुनसंवादे ॥

१९९ शैवसूक्तम् । अथोपनिषद् । अथोपनिषद् । अथोपनिषद् । अथोपनिषद् । अथोपनिषद् ।

[illegible][illegible]

१३५५ ॥ १३५५ ॥ १३५५ ॥ १३५५ ॥ १३५५ ॥

[illegible][illegible][illegible]

११५ गौडगुह्येन अष्टोत्तशतैर्भवेत्तद। यथाशक्ति। स्यात् १५८ क३

१३९ नौदमकुंदरा अष्टाशुद्धिः उद्दिष्टम् । पत्रसंज्ञितम् । संवत् १८७६ ईश्वर

१३० बौद्धसुद्धा लोचनकेवर्द्धिबोधेन। प्रकाशयितुं येषु मेष १५८ म३

[illegible]

११११ छेदने १११० मङ्गल। कुट्टयणेया १ इहेछेदया। छेदिहेछेदिक्कडेयणेयाया। संख ११ म१

॥३३॥ पौनःपुन्यसा। सुदिहं देवि कुठेर'वशो'य'य। सेवा ॥५॥ ५५

११६ गीतः स्यात् । तुरिहृदयेऽङ्गुष्ठेऽप्युपस्थितः स्यात् ॥ ११६ ॥

॥ २५ ॥ बौद्धाकुलं गुह्यं देवैः कुलेन रक्षितं ॥ ॥ १५ ॥ ॥

॥३६॥ कर्मसमुत्पत्त्या गुणैर्हृद्देवैस्तु केशवप्रोवादा सैवा ॥११॥ ॐ

॥३॥ कृष्णाय नमः । विष्णवे नमः । शिवाय नमः ।

[illegible]

॥ २५ ॥ गोदायुक्त्या मुनिर्हृदि कुण्डे रम्यो यः ॥ ॥ ॥ ॥

१८० मरुतः ॥ पुनरेकैविक्रमेणवर्णय ॥ मरु १५ ॥

॥७॥ गैरमहाराष्ट्र गैरहिंदी हिंदी कुठे राखोयय। सैव १५ ३३

१८३ कदम्बद्वय। सुदिहृष्टीकठोरप्रवोद्यन्। सवा १७ अ३

॥६॥ कदम्बद्वयं सुनिर्हृदयैः कठोरमयोऽयं सौम्यं ॥ १० ॥

[illegible]

१८५ कदम्बप्रसङ्गा श्रीरङ्गदेविककेसरयोगात् । सप्त १५ क३

१६५ शब्दसमूहः शब्दसमूहः शब्दसमूहः शब्दसमूहः शब्दसमूहः

॥६॥ कौटिल्यस्य। नेदिहैदेदिक्केरस्योवासा। सैवा ॥६॥ ३६

१९५ गौडः अर्कदद्यात् गेहिरैर्हैरिक्तकैरुपयोग्यम् । सर्व १७ ५४

୧୭୩ ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଧାଂଶୁ ପଣ୍ଡା, ଜିଲ୍ଲା ମହାସଚିବାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ଅନୁଯାୟୀ ୦୨.୧୨.୮୫

५५० श्रीरामो ११११ ॥ ५५१ ॥ ५५२ ॥ ५५३ ॥ ५५४ ॥ ५५५ ॥ ५५६ ॥ ५५७ ॥ ५५८ ॥ ५५९ ॥ ५६० ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । इति श्रीकृष्णार्जुनसंवादे शूराध्याये अष्टमोऽध्यायः ॥

ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं नमो भगवते वासुदेवाय । ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

१५३ खेडगे ६०२० घण्टा। खेडगडा। श्री गुरुदेवकी। ओं। १० मंत्र ५८ कथा ३९ मंत्र ११ पाठ

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

[illegible][illegible]

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ ५४ ॥

[illegible]

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥

[illegible]

姓名	性别	年龄	职业	住址	联系电话	电子邮箱	其他信息
张三	男	35	教师	北京市朝阳区	13912345678	zhangsan@163.com	
李四	女	28	医生	北京市海淀区	13887654321	lisi@126.com	
王五	男	42	工程师	上海市浦东新区	13776543210	wangwu@126.com	
赵六	女	31	会计	广州市天河区	13665432109	zhaoliu@126.com	
孙七	男	25	学生	北京市昌平区	13554321098	sunqi@126.com	
周八	女	38	公务员	深圳市福田区	13443210987	zhouba@126.com	
吴九	男	45	经理	深圳市南山区	13332109876	wujiu@126.com	
郑十	女	33	设计师	杭州市西湖区	13221098765	zhengshi@126.com	
冯十一	男	29	程序员	武汉市洪山区	13110987654	fengshi@126.com	
陈十二	女	36	销售	南京市鼓楼区	13009876543	chenshi@126.com	
林十三	男	41	律师	成都市锦江区	12998765432	linshi@126.com	
周十四	女	34	作家	昆明市盘龙区	12887654321	zhoushi@126.com	
吴十五	男	43	科学家	贵阳市南明区	12776543210	wushi@126.com	
郑十六	女	32	记者	海口市龙华区	12665432109	zhengshi@126.com	
冯十七	男	27	运动员	海口市秀英区	12554321098	fengshi@126.com	
陈十八	女	37	企业家	海口市琼山区	12443210987	chenshi@126.com	
林十九	男	44	教授	海口市美兰区	12332109876	linshi@126.com	
周二十	女	30	歌手	海口市西山区	12221098765	zhoushi@126.com	

[illegible]

॥५॥ ओं ह्रीं श्रीं ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

၁၀၄၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့၊ နေပြည်တော်၊ အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့၊

[illegible]

संख्या

[illegible]

१००२ श्रीरघो ३५९६ चक्रवर्त्तु दलद्वय। ४ अक्षौर्ध्वं प्रसूतवान् कृष्णमेव समाः सदावेत्त। १५ श्रेष्ठे १८ मेष्ठे १७ वत्त ददन्।

ལྷོ་ལོ་ ༣༡༩༩ ལོར། དུས་ཀྱི་ ཅུ་མགོན་པོ་རྣམས་ ལ་ལས་ལ་ལོ་ལ་ལོ་ ལ་ལོ་ ༩ སྟེང་ ལོ་ ༣༡

[illegible]

༡༠༥ ཐུང་ནག ༡༤༠༩ བསྟར། ཐུང་ལམ་ལ། བ ཕུག་ཅད་ཀྱི། རེ་མཆོག་ཐུང་ལམ་ལ། སྒྲིག ༡༢༠ བཟ

༡༠༧ རྩོད་ཐེ ༡༥༠ འགའ། ༩༥། ཀ འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད། རྩོད་ ༦ རེ

༡༣༣ མེད་པོ་ ༢༤༠ བཀའ། ལྷན་ ཀ འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ མོག་ ༥ མལ་

[illegible]

१००६ छेदके ११९ पत्रका मर्दिमे ३ कुयेगकसपुनमरीकुनदसा पडाये ५ मेरु १ सँग ७८ रु१

१००२ गङ्गा-प्रदेशात् सुविशेषतः प्रसिद्धः अस्ति । यस्याः १ मीलं १ फीटं ५८ इंचं

१-१० मोंदः कर्तव्यम् । कर्मणि क्तस्य सप्तम्यर्थे क्तस्य सप्तम्या सप्तम्यो ९ मेरा ९ मोंद ९७ क्त

[illegible]

॥ ०१३ ॥ **बौद्धधर्मस्य** कथितं कथापत्रं पवित्रं नृपस्य । यद्यपि ६ वेदा १ मंत्र १००० ॥

[illegible]

१०१८ **बौद्ध-सूत्रसंग्रहः** **अष्टादश-संस्कृत-सूत्रसंग्रहः** **अष्टादश-संस्कृत-सूत्रसंग्रहः** **अष्टादश-संस्कृत-सूत्रसंग्रहः**

[illegible][illegible][illegible]

१०१३ षोडशे १६६ पञ्चदशे अष्टमे ॥ अ षोडशे पञ्चदशे १६६ पञ्चदशे

१०९८ छेदकी ६०२० मन्त्रः। वेदाभाष्यः। श्री महाभारतस्योक्तयोः अर्द्धवेदिकम्। अथ। १० सर्गः ३४ सर्गात् ११८१

१०२० सोमरो ६०२० दशरथ विवाहकला श्री महाशयगुरुदेव महाराजदेवकृत श्री २१ अंग १ अक्षर १८८६

[illegible]

५०१९ ओं द सुखं वा । काले उ त्वे द सुखी भवेत् । सुखायै । १ ऐषा । २ मेवा ॥ ५६ ॥

१०१३ गौडः सुहृदः ॥ गौडैः सुहृदः पतिर्भूः ॥ पतिर्भूः १ गौडः १ गौडः १०१३

१०१३. शीतलपत्रम्। शाल्यः शीतलपत्रम्। शाल्यः। ३। शाल्यः। १। शाल्यः। १७८। शाल्यः।

५०७५ शिवःशिवः। शिवःशिवःशिवःशिवः। शिवःशिवः १ शिवः १ शिवः १५५ शिवः

०-१५ कोटि ०-२० पान्ना कोटाकल्याण वि. पुस्तकालयों में कदाचल। काका १ अंग १८३ अंग ७९ त्रय

[illegible]

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	5

[illegible]

१०१० गैरसहकार ५६४३६६५। ३९४९३६६६ गैर १० गैर ३९६ ६६

१०११) गोंदमार्गद्वारा, दवाग, अहमदाबाद, अमरावती, मैन ३१, मैन ३१६, ३१७

[illegible]

१०३३ मोंदमर्दका ५६माउहपाया ९५५५५५५ मोंग ९३ मोंग ९५५ ५५

[illegible]

[illegible]

११०० छेदके ६०११ दण्ड, बोझाउडा, ३१ पुण्यायागवैद्य, ४० कर्मादकर्मभेदकृष्णभट्ट, ११ ११ ११

१९०७ अक्टोबर २८-२९ मङ्सिर, २०३४ गी भाद्रपद १५, १९५६

१५०१ हेदले २२०५ पाझर, दसुआ, श्री भर्षेक दसुआ, पाझरपादेदेमावा, शेका १ क७

१९०३ फेब्रुवारी ६-२० मंगळवार। शिवराजपूर येथील श्री गुरुमुखी मंदिरात यादव वंशजांनी १० तैलगा ५५ सेण ३८ यत्

१५०८ बौद्ध-अनुसूचक, अर्द्ध-संस्कृत, गे. २०, २१, २२, २३, २४

११७७ कौटुम्बिकस्य अर्थविशेषः यथा ० मृग ६ मृग ५ मृग

[illegible]

१९०२ ईदले ६३ चमर। अथकेड। न समर्थे १५ मेक ३७३ व

[illegible]

११७७ छेदये ११११ दसुअ दसुअ स गमयसीय देवेकुतेदसुअदसुअदसुअदेदसुअ देवे ११११ दसुअ

༡༡༡• མོང་མུང་མ། དེལོ་ན་ཉིད་ལྷང་བའི་སྐབས་ཉིད་ལ། མོག་ ༡༥༡ བཤ

༡༡༡༡ བོད་མཁའ་མ་ དེ་ལོ་ཆ་ཉིད་ལྷུང་བའི་པལ་ཏུ་བྱེད་པ། མོག་ ༡༡༡ ར་མ་

१११९ छेदमे १००० मन्त्राः भिन्ने। उ मन्त्राः मन्त्रेणान्तराभिः। मन्त्राः १ मन्त्र २३ ३३

१९१३ छेदने २६-९ पाठ्य। दया। ठ भवभक्तमयूरदास। अष्टोत्तमशतकमुदीत। वर्ष १५८ वर

1976 ལྷོ་པོའི་ ༩༠༧༡ པར་ནས་ མེས་ཀ་ཅུང་། བེ་ རྒྱལ་ཁ་བཟུང་གི་ རྫོང་དང་རྫོང་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་བྱེད་། ཞེས་ ༩༠ པར་

༡༩༩༧ ལོ་ངམ་ལུང་ལ། ཚེས་དང་ཚེས་ཅིད་རྒྱལ་ལུང་། རྟོག་ ༩༠ ལེ

༡༩༩༦ ལོ་ངམ་ལྷན་པ། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྒྱུ་མ་འབྱེད། ལོ་ལ ༩༩ ལོ

१९५७ छेदको ६०८ बाबु, बेसकाउरी, ३ अचलसाय, चैलासाये, किलाईरूपा, उज्ज्वलसाय, सौम्य २३ द

१९१८ ལྷེད་གི་ १९१८ འཕུར། འཕུར་རྩོམ་ལ། ༡ ལམ་ཁྲོད་ཡོད་ཀྱི་ལུང་། ཆོས་དབྱིངས་འཕུར་བུ། མོག་ ༥༦ རྩ།

१९१६ छेदने १९१८ मज्जा मर्त्यैर्लक्षणम् ॥ अथोक्तं यथा ॥ तस्मात्तन्महामर्त्यैर्लक्षणम् ॥

११२० छेदये ३५०॥ चक्र। मेरुशिरः। अर्द्धचन्द्रः। अनुयायकदेवप्रोत्साहः। मेरु १६ वः

११९९ छेदमे १५०० वाङ्मय मेरुछिउ। ए ६०००। अमुपयुक्तकेरुछेवा मेरु १६ वा

११२९ श्रद्धे ३४६५ पञ्चमः सेरुश्रद्धा ॥ पुनश्चाप्यर्थोक्तं यत् अष्टहोत्रसङ्गता ॥ १ ॥ श्री १ ॥ श्री १ ॥

११३१ छेदने १३ वगव। नेदुके। ॥ छेदयं विनाम सुवच्छेदय। नेव १ व३

१११६ छेदने १०१० दसुत्र, सेवकस्य, ये पुनस्यपत्रस्येयं, यन्नेद्विषय, येन १० स्यात् ११ स्यात् ११ ३३

११२५ छेदको १७ पाठमा दार्जिलिङ्गको नाम नभएको देखियो । यसबाट यो पुस्तक संस्कृत भाषाको हो भन्ने कुरा निश्चित हुन्छ ।

११९६ छेदने १३५ वगडा अर्द्धछे। ७ अक्षराश्रयकैसाभरदणपत्रमुद्रया। अष्टाहो। ४ अंका ५२ वड

1743 ལྷོ་མེ་ 4390 བཟུང་། ལྷོ་མེ་ལ། རྒྱ་ཆུ་གོ་ཅི། འཇམ་དཔལ་གྱི་པལྱོད་པ་ལྷོ་རྒྱ་མཁའ་འབྱུང་པ། རྟོག་ 36 ལ།

११२६ श्रीरामो ६६ पद्मपद्म धन्यकोश ग पद्मपद्म ११२७ श्रीराम ११२८ श्रीराम ११२९ श्रीराम

ཀླུ་མཆོད་མཆོད་ ༥༠ བཀའ་ ༣༥༥ ། ཀ འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་ མོག་ ༡ ནུ

[illegible]

११३१ छेदने १००५ पक्षे। छेदनाहं। ३३ अक्षरापहोणमै। शेषपक्षे। शेष १५ वृ।

1939 རྩེད་ཀྱི་ 1939 ལོ་ལྟར་། རྒྱུད་ལྟེ་ལ། 5 ལྷན་དཀར་པོ། ལྟེ་ལ་ཆེན་ཀྱི་ཆེན་པོས། ཆེ་ཆེན་པོ་ལྟར་། 1939 ལོ་ལྟར་།

११२३ छेदने २५७९ चक्रवर्त्तः दशमः यः ज्ञेयः। पूर्वपक्षस्य सत्यं न कुर्यात् इति चेन्न २१ वा

[illegible][illegible][illegible]

५ सुप्रसिद्ध चरित्रे सुप्रसिद्ध। शेष ११ व

[illegible]

ॐ॥ श्री गुरुदेव्यै नमः॥ वेद्यु ११ कुंज ६६ कस ७२ रंज १२ व ३

[illegible]

१११२६ छेदके ६०३० मङ्गल। शेषसर्गः। श्री गणेशाय नमः। सुप्रभातं। सौम्य १ ३६

ལུང་འདྲེན་ཕུག་དཔེའི་མཚན་གཞུང་།

བཀའ་འགྲུང་།

ཀུན་རྒྱལ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ལྟེ་དག ༡༩༧ བཀའ་མདོ་ལྟེ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༡༩༦ ལུ

དགོན་མཚན་གྱི་ཕྱི་མདོ། ལྟེ་དག ༡༩༩ བཀའ་མདོ་ལྟེ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༡༩༧ ལུ

ཁེ་ཤིང་རྟེན་ལུ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ལྟེ་དག ༢༡༧ བཀའ་མདོ་ ༨ བེ་ཅིང་། ༡༠ ང་

མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ། ལྟེ་དག ༡༩༩ བཀའ་མདོ་ ༨ བེ་ཅིང་། ༡༩ ལ

མཁའ་འགྲོ་མདོ་རྟེན་ལྟེ་དག ༢༡༩ བཀའ་མདོ་ ༨ བེ་ཅིང་། ༡༡ ང་

དགོངས་པ་ལེས་པར་འགྲུག་པའི་མདོ། ལྟེ་དག ༡༠༧ བཀའ་མདོ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༢༠༩ ང་

དགོངས་པ་ལུང་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ། ལྟེ་དག ༢༢༩ བཀའ་མདོ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༢༡ ཅ

སྒྲིམ་ཆུང་ལས་པ་རྒྱལ་པར་རྒྱུད་བཟུང་བའི་ལེའུ། ལྟེ་དག ༢༦ བཀའ་མདོ་ དགོན་པ་ཆེན་ལཱ་ ༧ བེ་ཅིང་། ༢༠༠༩

རྒྱ་དོ་རྟེན་མོ། ལྟེ་དག ༢༡༠ བཀའ་མདོ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༡༡༩ ཅ

རྒྱ་ཁྱི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་ལས་པ་ལྟོ། ལྟེ་དག ༢༢༠ བཀའ་མདོ་ ༨ བེ་ཅིང་། ༡༡ ལ

རྒྱ་ཁྱི་ལོ་དགོན་པའི་མདོ། ལྟེ་དག ༡༡༠ བཀའ་མདོ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༢༠༡ ལུ

ལན་སོང་ཐམས་ཅད་རྒྱུང་པ། (དེ་ལེན་ཀའི་གསལ་བ་དག་པོ་མཁའ་ལའ་དག་པར་རྟེན་ལས་པའི་མཚན་རྒྱལ་པོ་ལུང་ཐམས་ཅད་དཔོངས་

ལུ་རྒྱུང་བཀའ་པོ་རྟེན་ལྟེ་རྒྱལ་པོའི་བརྒྱུ་པ་ལེས་ལུ་ལ།) ལྟེ་དག ༢༡༩ བཀའ་མདོ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༡༡༦ ང

མདོན་པར་མདོན་པའི་རྒྱུད་སྒྲུ་ལ། ལྟེ་དག ༡༧༩ བཀའ་མདོ་ ༧ བེ་ཅིང་། ༡༧ ལ

རྩ་བོ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྟེ་དག ༡༩༩ བཀའ་མདོ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༡༡༩ ལུ

ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རང་པོ་རྟེན་དབྱིངས་མེད་པ་བསྟན་པ། ལྟེ་དག ༡༩ བཀའ་མདོ་ དགོན་པ་ཆེན་ལཱ་ ༨ བེ་ཅིང་། ༢༠༠༢ རྩ

ཆོས་ལའ་དག་པར་རྒྱུད་པའི་མདོ། ལྟེ་དག ༡༩༡ བཀའ་མདོ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༡༠༩ ལུ

འཇམ་དཔལ་མཚན་པོ་རྟེན། ལྟེ་དག ༢༥༠ བཀའ་མདོ་ ༧ བེ་ཅིང་། ༡ ལ

རྟེན་པ་མེད་པའི་རྒྱུ། ལྟེ་དག ༢༡༩ བཀའ་མདོ་ ༧ བེ་ཅིང་། ༡༢ ང

ཁྱིང་པའི་དོན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལྟེ་དག ༡༩༧ བཀའ་མདོ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༢༠༡ ལུ

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པར་བརྟུན་པའི་མདོ། ལྟེ་དག ༡༦༩ བཀའ་མདོ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༡༡༩ ལུ

དད་པའི་རྟེན་ལས་པ་ལུང་པ་ལ་འཇམ་པའི་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལྟེ་དག ༡༠༡ བཀའ་མདོ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༢༠༡ ལུ

དེ་ཆོན་ཁྱིང་པ་ལུ་ལ། ལྟེ་དག ༢༢༩ བཀའ་མདོ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༡༡༩ ཅ

དེ་ལེན་ཀའི་གསལ་བའི་རྟེན་པོ་རྟེན་པོའི་མཚན་པར་བསྟན་པའི་མདོ། (ལུ་རྒྱུངས་ཀྱི་དབང་རྒྱལ་རྒྱལ་པོས་ལུ་ལས་པའི་མདོ།) ལྟེ་དག ༡༩༧

བཀའ་མདོ་ལྟེ་ ༨ བེ་ཅིང་། ༡༡༩ ལུ

དེ་ལེན་ཀའི་གསལ་བའི་རྟེན་པོའི་མདོ། ལྟེ་དག ༡༡༩ བཀའ་མདོ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༡༡༩ ལུ

མདོ་རྒྱུད་པ། ལྟེ་དག ༡༩ བཀའ་མདོ་ ལེན་ཀའི་གསལ་བའི་ལཱ་ ༧ བེ་ཅིང་། ༢༡༩ ཅ

དེ་མཚན་པར་དག་ལས་པ་ལུ་རྒྱུད་པའི་མདོ། ལྟེ་དག ༡༠༧ བཀའ་མདོ་ ༩ བེ་ཅིང་། ༡༩༩ ལུ

ལྷ་སྒྲིག་པའི་ཁུངས་བརྩེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག

དགོན་མཆོག་སྐུ་ཁྱིམ་དང་། རྒྱུ་རྩལ་ (༡༧) དཀའ་མདོ་ཞི། བ་ཤེས་པ་ (༡༨) ཅུ་

མེ་འོང་རྩེ་ལོ་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོ། རྟེན་ག ༤༡མ་ དཀའ། ལྷན། ༥ སེཐིང། ༡༠ ང

མཁའ་འགྲོ་ལྷ་མོ་ རྟེན་གྱི་ ༡༩༩ བཀའ་ ལྷན་ ལ་ བེ་ཅིང་། ༡༥ ལ།

རྒྱལ་སྤྲུག་པོ་བོད་པའི་མངོན། རྗེ་དཔལ་ ༡༡༠ དཔལ་། མངོན་ཅེ། ༥ བེ་ཅིང་། ༩༧༥ ཕྱ

[illegible]

དེ་ལས་ཅན་གསལ་པའི་ལྷིང་པོའི་མདོ། ལེན་པའི་ ༡༥༡ ཡན་པ། མདོ་ལྷ། ན བེ་ཅིང་། ༡༩༩ ལྷ།

བུ་མ་རྒྱུད། (མཛོག་གི་དང་པོའི་མང་མཁུ་ས་ལ་མ་རྒྱུད་པ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུ་མགྱི་འཕོར་ལོ།) རྗེ་དཔལ་ ༡༧་ བཀའ་ རྒྱུད། ༡
པེ་ཅིང། ༩་ ༡

མུང་འདས་ཆེན་པོ། རྒྱལ་གཙུག་ལྷན་ཁག་གི་ཕྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལྡན་པའི་མཛུགས་ཀྱི་ལོ་ཅིང་། ༨༥༧ ཉུང་བོ་

ཡུང་རྒན་མཆོད་པོ། ལྷིག་བསྐྱབས་ཀྱི་ཁབ། དེ་དག ༡༩༧ བཟའ། ཨ་ཕོ་མེ། ༥ གེ་ཅིང་། ༢༤ ཉ

མུང་འདས་ཆེན་པོ། ལྷོ་ལྷོ་མའི་བསྐྱུར་མ། རྗེ་དགེ་ ༡༩༠ བཀའ་མདོ་གེ། ༩ བེ་ཅིང་། ༩༩༩ ཉུ

ਸੇਵਾਸਪ੍ਰਿਯਾਸੰਨਿਯਤਾਯੋਗਿਨੀਯੋਗਿਨੀ (ਕਿਸੇ) ਹੋਵੇ ੮ ਧਾਰਾ ਸੇਵਾਯੋਗਿਨੀ ੭ ੭ ਧੋਰੇ ੧੧੭ ਕੇ

ལེགས་པ་ཀྱི་ཐོས་པ་ལྟེན་པ་ལྟར་ན། (པ་ལྟར་ན་ནོ།) རྟེན་པའི་ ༡༩ པ་ལས། རྟེན་པའི་ ༡ པ་ལོར། ༤༩༩ རེ་

[illegible]

མེས་པ་གི་པ་པོ་ལྟེན་པ་དེ་གཅིང་པ། རེད་ལེ་ཏུ་བཀའ། མེས་ལྟེན། ཀ་མེའིང་། ༥༥༩ ཅི

མགོན་པོ་སྐུ་ལྔ་ལ་ ལྷན་སྐྱེས་པ་བརྟན་པ་ རེ་དཔེ་ ༡༩༩༩ བཟུང་། བརྟན་ཚུགས་ལ་ ༧ རེ་ཅིང་། ༢༠༡༥ ལ་

—— མཆོད་ཀྱི་རྒྱུ་བསྟན་པ། རྗེ་དགེ་ ༡༩༩༤ བཅའ་ཚང་། བསྟན་མོན་གསལ། ༧ པེཾ་ཨ། ༥༠༩༠ ་

[illegible]

— བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ལྷོ་དགེ་ ༡༩༡༡ འཕྲུལ། ལྷུང་འགྲེལ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༩༥༥ ལི།

— कुवसेधम। ह्येदणे ११९६ पञ्च। दसुमा ३ वेउंम। ११९६ ३

— ཕྱི་ལ་བསྐྱོད་པ། གླེན་གཤེན་ ༡༨༩༩ ལ་མཆོད། དུས་མ། ཅ་ ལེ་ཅིང་། ༡༩༩༩ ཅ་

[illegible]

འཕགས་པ་ཐོག་མ་མེད། རུད་བའི་རྒྱུ་བཤད། རྟེན་གྱི་ ༤༠ ལ་ བརྟན། མེད་མཚུམས། མི་མེ་མེད། ༤༡༩ མི

——— མཛོད་པ་རྒྱུན་པར་ལ། རྗེ་དགེ ༤༠༤༥ བརྒྱན། ལེམས་ཅན། མི་ཤེའིང་། ༡༡༩༠ བི

——— སེལ་པར་ལ། རྗེ་དགེ ༤༠༤༦ བརྒྱན། ལེམས་ཅན། མི་ཤེའིང་། ༡༡༩༠ བི

——— རྒྱལ་པོར་རྒྱུན་པར་ལ། རྗེ་དགེ ༤༠༤༧ བརྒྱན། ལེམས་ཅན། མི་ཤེའིང་། ༡༡༩༠ བི

——— བྱང་རྒྱལ་ལེམས་དཔེ་ལ། རྗེ་དགེ ༤༠༤༨ བརྒྱན། ལེམས་ཅན། མི་ཤེའིང་། ༡༡༩༡ བི

སྒྲིབ་དོན་རྒྱུན་པར་ལ། རྗེ་དགེ ༡༡༩༠ བརྒྱན། རྒྱུད་ལྟེ་ལ། ༡ ཤེའིང་། ༡༡༩༠ བ
ལེམས་ཅན་པ་ལེམས་དཔེ་ལ་དབྱེད་པའི་དཔེ་ལ་ལྟེ་ལ། རང་གི་རྒྱལ་པོར་རྒྱུན་པར་ལ། རྗེ་དགེ ༤༡༩༠ བརྒྱན། རྒྱུད་ལ
མཚོ། ཤེའིང་། ༤༡༩༠ བ

པ་ལེམས་རྒྱུན་པར་ལ། རྗེ་དགེ ༡༡༩༠ བརྒྱན། རྒྱུད་ལྟེ་ལ། ༡ ཤེའིང་།
༡༡༩༠ བ

——— དབང་པོར་རྒྱུན་པར་ལྟེ་ལ་ལྟེ་ལ་ལྟེ་ལ་ལྟེ་ལ། རྗེ་དགེ ༡༡༩༡ བརྒྱན། རྒྱུད་ལྟེ་ལ། ༡ ཤེའིང་།

༡༠༩༡ བ

སྒྲིབ་རམས་ལྟེ་ལ་ལྟེ་ལ་ལྟེ་ལ་ལྟེ་ལ། རྗེ་དགེ ༡༡༩༡ བརྒྱན། རྒྱུད་ལྟེ་ལ། ༡ ཤེའིང་། ༡༠༩༡ བ

སྒྲིབ་དོན་རྒྱུན་པར་ལ། རྗེ་དགེ ༡༠༩༡ བརྒྱན། རྒྱུད་ལྟེ་ལ། ༡ ཤེའིང་།

རྗེ་ལྟེ་ལ་ལྟེ་ལ་ལྟེ་ལ། རྗེ་དགེ ༤༠༩༡ བརྒྱན། ལེམས་ཅན། མི་ཤེའིང་། ༡༡༩༡ བ

——— མཛོད་རྒྱུན་པར་ལ། རྗེ་དགེ ༡༠༩༡ བརྒྱན། ལེམས་ཅན། ༡ ཤེའིང་། ༡༡༩༡ བ

——— མཛོད་རྒྱུན་པར་ལྟེ་ལ། རྗེ་དགེ ༤༠༩༡ བརྒྱན། ལེམས་ཅན། མི་ཤེའིང་། ༡༡༩༡ བ

——— མཛོད་རྒྱུན། རྗེ་དགེ ༤༠༩༠ བརྒྱན། ལེམས་ཅན། མི་ཤེའིང་། ༡༡༩༡ བ

——— དབང་པོར་རྒྱུན་པར་ལྟེ་ལ། རྗེ་དགེ ༤༠༩༡ བརྒྱན། ལེམས་ཅན། མི་ཤེའིང་། ༡༡༩༡ བ

སྒྲིབ་དོན་རྒྱུན། དབང་པོར་རྒྱུན་པར་ལྟེ་ལ། རྗེ་དགེ ༡༡༩༡ བརྒྱན། དབང་པོར་ལྟེ་ལ། ༡༡༩༡ བ

སྒྲིབ་དོན་རྒྱུན་པར་ལ། རྗེ་དགེ ༡༡༩༡ བརྒྱན། རྒྱུད་ལྟེ་ལ། ༡ ཤེའིང་། ༡༡༩༠ བ

——— དབང་པོར་ལྟེ་ལ། རྗེ་དགེ ༡༡༩༡ བརྒྱན། དབང་པོར་ལྟེ་ལ། ༡༡༩༡ བ ༡༡༩༡ བ

པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་དང་ས་པོད་ལྗེ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནང་།

- [illegible]

१७ समस्तैव शिष्यैश्च यत्प्रोक्तं तत्प्रोक्तं तत्प्रोक्तं तत्प्रोक्तं तत्प्रोक्तं

མཛད་པ་དོ། རྟོག་སྒྲོལ་ལྷ་ལེས་པ་དང། ལུས་མཛད་ཀྱི། ལུས་པ་པར་དཔེ་པ་དོ།

[illegible]

१५ अवधौऽप्युदितोऽयं पद्मसूतः

अर्द्धयामो अर्द्धमेकमेकं मेरुर्ध्वर्ध्वमिदमर्द्धं ध्रुवर्ध्वमिदमेकं शङ्खमर्द्धमर्द्धमेकं ईश्वरमुत्तममर्द्धमेकं

༡༩ དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ལ་བཤད་དགོ་པས་པ་ར་བཀས་པ། རྩོམ་པ་གྲོ་བཟང་གཤམ་པ།

१० दधमसङ्गपदेस्सुममिषापदेयावदमउत्तमपदसा

མཐོང་པོ། འདམ་མཐོང་སྐད་ཀྱི། ལྷན་པུས་མཐོང་པོ་དཔལ་པ། ལྷན་པུས་མཐོང་པོ།

११) དཔལ་དགེ་ལུ་པའི་ཚད་མ་ཡིག་པའི་གཞུང་མཆོས་ལུ་པའི་

མཛད་པ་ལོ། རྒྱུ་ཕ་ཚབ་ཤེ། བསམ་གྲུབ་ཤེ། གུར་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་པ་ཅན་པ།

११ मन्त्रपापेन मन्त्रद्वयेन च विज्ञेयं यथा यथा मन्त्रपापेन मन्त्रद्वयेन च विज्ञेयं यथा यथा

འགྲོ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་། ཡོངས་འཛིན་པེ་མེས་ཀླུ་ལ་མཚན། དངུལ་མང་དཔོན་མཚན་ཀླུ་ལ་མཚན།

१३ केशवदेवचरणेन शिरोधार्यं च योऽपि कुरु। मन्त्रिणां च योऽपि कुरु।

ममभारतस्य यत्किंचिदपि कृतं तत्तु मे भवति । अथ मे भवति ।

[illegible]

མཐུང་ཤིང་ཕྱི་མེ་ལོང་། ལུང་ལྷན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ།

१७ अथ वादः स्यात्तद्वाच्यं न च वाच्यं

ལ་མངས་དྲུག་པའི་བསྐྱོར་བའི་ཕྱི་ཤིང་།

མཛད་པོ། འབྲུག་རྒྱལ་པོ། མཛད། པར་སྐྱེད་པོས་

मयैव दयेपेवा वसति यत्र येन येन । येन येन कुरुते नृणां

ལྟ་བུར་གྱིས་མཁོན་པོ་དང་། རྒྱུ་ཆེན་པོ་འཕྲུལ་བཞུགས་ཀྱིས་མཁོན་པོ་

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਗਤ ਕਾਸ਼ੀ ਸਾਹਿਬ

३३. मयस्यपुत्रोऽस्य स्यादिति कर्त्तव्यं नीलैर्वेदेन

1875

པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་མ་ཕྱོགས་ཀྱི་ག་ལག་འཛིན། ལུ་བརྟན་རྒྱན་པ།
དཔེ་འདི་ལྟ་བུ་གཙུག་པོ། ལུ་བརྟན་རྒྱན་པ། ལྟོ་བཟང་ཚེས་དང་།
མ་དཔེ་གམ་ཕུ་ཁར་འཇུག་རྒྱུ་ལྟེ་འགན་འཛིན། དག་འགར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
དཔར་གྱི་གདངས་དཔེ་རྒྱན་ལག་ཁྱེར་པ། ལྟོ་བཟང་ཚེས་དང་།

པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་མ་ཕྱོགས་པོད་ཐེང་། ༥

རི་ཚོས་ངེས་དོན་གྱི་མཚོ།

ཐོན་ཀྱི་མཚོ་དཔེ་པོ་ལ་གེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད།

བཅོད་བྱ། དཔེ་མཛོད་ནང་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གཞུམ་གྱི་རྒྱུ།

པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་ཕྱོད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བཞི་གསལ་དང་དཔར་རྒྱན་ལྷགས་
ཀྱི་མོ་ ༡༩༩༡ ལོར་ཕྱི་ལོར་དཔར་བྱེད་མཛད་པོ་བརྒྱན།

ISBN 978-81-89185-07-0

9 780084 165074